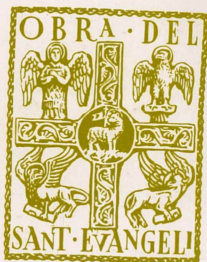
Els SANTS EVANGELIS

en sinopsi



EDITORIAL BALMES

NIHIL OBSTAT

El Censor,

M. Iltre. Dr. Isidro Gomá, Canónigo Lectoral

Barcelona, 5 de mayo de 1953.

IMPRÍMASE

Gregorio, Arzobispo-Obispo de Barcelona.

Por mandato de Su Excia. Rvma.

Alejandro Pech, Pbro.

Canciller-Secretario.

S. G. de P., S. A., Conde Borrell, 243-249. - Barcelona



La present edició de

«ELS QUATRE EVANGELIS EN SINOPSI»

L'ideal que impulsava els iniciadors de l'*Obra del Sant Evangeli* de promoure i fomentar entre els catòlics el coneixement i amor dels Llibres Sagrats, mitjançant edicions a l'abast de tothom, ha donat resultats ben positius.

L'«Obra» encetava les seves tasques amb l'edició de *El Sant Evangeli i els Fets dels Apòstols* [1]. Ben aviat seguia les seves publicacions presentant *El Sant Evangeli de nostre Senyor Jesucrist, Concòrdia dels quatre Evangelis* [2], llibres que assoliren, tant de part dels Reverends Sacerdots encarregats de la cura d'ànimes com dels mateixos fidels, una molt falaguera acollida. Finalment, deixant de banda altres publicacions afins, recordem l'edició de tota la Santa Bíblia, amb text llatí de la Vul-

1 Foment de Pietat. Barcelona, 1924.
2 1.ª edició. Barcelona, 1926.

gata i versió catalana, en curs de publicació.

Ara, amb el llibre que publiquem, tenim el goig d'oferir una Sinopsi popular dels quatre Evangelis. Remarquem l'adjectiu «popular», perquè, conservant aquell grau de dignitat literària que no pot ésser absent dels Llibres Sants, s'ha procurat principalment que l'Evangeli, llum del món i aliment de vida eterna, per la seva forma planera estigués a l'abast de totes les intel·ligències.

Com que la «Concòrdia», esmentada abans, presenta notables analogies amb la «Sinopsi» que publiquem, hom podria creure que la present edició és del tot innecessària. Serà doncs útil posar de relleu les característiques d'una i altra, per tal que es vegin les raons que ens han mogut a enriquir la biblioteca de l'«Obra» amb la present publicació.

En la «Concòrdia» o harmonia evangèlica, el text dels quatre Evangelis apareix unit de tal manera que les diverses narracions de cada fet o passatge s'enllacen en una sola, contínua i fàcilment comprensible. Això implica un estudi previ dels arguments de cada Evangeli, a fi de reduir els quatre textos a un mateix pla, subordinant-los tots a un ordre cronològic comú. Assolit aquest objectiu, la Concòrdia procura harmonitzar les quatre narracions en una sola, que, sense repetir les paraules i

frases que es troben en més d'un Evangelista, conservi íntegres els més petits detalls de cada un d'ells; naturalment que això ha d'obtenir-se mitjançant les mateixes expressions dels Evangelistes, conservades amb fidelitat, afegint només aquells poquíssims mots que, en unificar les diverses narracions, resultin indispensables per al sentit lògic de la frase.

En canvi una Sinopsi, com la que per la present edició oferim, una vegada ha disposat cronològicament el text dels quatre Evangelis, de manera que aparegui ordenada la vida i les predicacions del diví Mestre, conserva el text de cada Evangelista sense barrejar-lo, limitant-se a posar els passatges parallels l'un darrera de l'altre en el mateix paràgraf. Aquesta independència del text respectiu permet la comparació precisa dels quatre Evangelis, car al primer cop d'ull podem copsar quins passatges conté cada un d'ells, i, en cada passatge quins detalls es complau en descriure i fins de quines expressions se serveix.

La utilitat que en deriva, tant pel Sacerdot que se'n servirà per a ús pastoral com pel fidel que l'utilitzarà com a llibre de meditació o de lectura, no cal que nosaltres la fem remarcar. Sense intentar ni mínimament desmerèixer l'edició dels Evangelis en la disposició independent que els donaren llurs Autors inspirats, o l'edició harmonitzada en una narració contínua o

«Concòrdia», ens sembla que el present llibre, pel fet de facilitar la comparació dels Evangelis entre si i de precisar els detalls que a cada un corresponen, satisfarà un desig vàries vegades manifestat de part dels entusiastes de l'*Obra del Sant Evangeli*. És doncs amb aquesta intenció de completar les formes possibles de presentar el text sagrat, per tal que «la paraula de Déu es propagui i sigui glorificada» [1], que havem emprès la publicació del llibre que avui posem en les teves mans, piadós lector.

En l'elaboració de la «Sinopsi» s'han seguit, com dèiem, les normes que des de la seva fundació regeixen les edicions de l'«Obra».

En primer lloc s'ha conservat la traducció catalana que el Dr. Marià Serra i Esturí, canonge de Vic, publicà per primera vegada l'any 1912 [2]. Ens ha semblat imprescindible ajuntar-hi la *Exhortació al piadós lector* que l'illustríssim Dr. Torras i Bages, bisbe de Vic, va escriure expressament per a aquesta versió. Ell és el «bisbe típic, tal com el descriu l'apòstol» que disposa el nostre esperit a la lectura profitosa de l'Evangeli ; i, malgrat els anys que han passat, aquest pròleg, lluny d'haver perdut la seva actualitat, té un encís molt particular per al lector modern, i per això cons-

1 II Thess, III, 1.
2 Eugeni Subirana. Barcelona, 1912.

titueix una excel·lent introducció al Sant Evangeli. Igualment repetim la Carta-pròleg que l'Eminentíssim Cardenal F. Vidal i Barraquer va escriure, recomanant l'edició d'abril de 1924.

En el pla general de la vida de Jesús, o sigui en la disposició dels paràgrafs, hem conservat l'ordre de la «Concòrdia». Havent d'ésser utilitzats ambdós llibres probablement pels mateixos lectors, calia evitar la confusió que la diversitat en l'ordre i disposició dels fets evangèlics necessàriament havia d'originar. Els problemes que suscita la cronologia dels fets en la vida de Jesús no són de fàcil resoldre, com ho demostren els diversos sistemes ideats pel exegetes. Respectant doncs l'esforç que els recents estudis suposen i acceptant la probabilitat d'altres solucions, hem disposat la Sinopsi segons el pla general [1] amb què fou disposada la Concòrdia. S'ha mantingut substancialment inalterat l'ordre dels paràgrafs ; això no obstant molts d'ells han estat subdividits, sempre que aquesta subdivisió ha semblat útil per a una major comprensió i estudi del text sagrat [2]. En cada paràgraf, qualsevol que sigui la importància o extensió de determinat Evan-

1 Els paràgrafs 184-187 de la "Concòrdia" han estat col·locats després del § 144 (§ 181 de la "Sinopsi"); aquesta és l'única alteració que ens hem permès en la distribució dels fets evangèlics.

2 El total de paràgrafs que era de 303 en la "Concòrdia" ha pujat a 371 en la "Sinopsi".

geli, per raons pràctiques s'ha adoptat invariablement l'ordre de Mt, Mc, Lc, Jo; quan manqui algun Evangeli en el lloc que li pertany, vol dir que no parla del fet que el paràgraf conté.

El mateix criteri conservador ha presidit la redacció de les notes que acompanyen el text. Moltes de les que havien servit ja per a il·lustrar les precedents publicacions de l'«Obra» han estat incorporades a la present edició. A més, sempre amb l'intent de contribuir a fer la pietat més il·lustrada i conscient, s'hi han afegit nombroses aclaracions d'ordre dogmàtic, exegètic, filològic, etc. Sovint s'hi remarquen trets característics d'un Evangeli, detalls interessants que tal volta passarien inadvertits. I, com que la versió catalana del Dr. Serra i Esturí que ací reproduïm fou elaborada sobre el text de la Vulgata llatina, s'ha procurat suplir en les notes les principals diferències que existeixen entre aquesta i l'original grec. També, quan s'ha escaigut, hem anotat alguna variant de les que ofereixen els diversos manuscrits grecs; d'aquesta manera, el lector instruït que compari la nostra edició amb altres, podrà discernir les diferències de redacció — no gaires i que no afecten en res a la substància del text — que entre elles observi. En aquests dos aspectes, el d'acostar-nos a l'original grec i el de servir-nos de la ciència que s'anome-

na crítica textual, no hem fet altra cosa que seguir fidelment les instruccions donades pel Papa feliçment regnant [1].

Tant de bo que aquest nou esforç de l'«Obra del Sant Evangeli» en l'edició del Llibre per excel·lència contribueixi a realitzar en la nostra terra el sublim ideal que el Papa Pius XII proposa quan recomana als Prelats que «afavoreixin i prestin llur auxili a aquelles pies associacions que tenen per fi editar i difondre en llengua vulgar les Sagrades Escriptures, principalment els Evangelis» ; d'aquesta manera, no sols l'Evangeli serà emprat com a llibre de meditació constant i d'estudi de part dels individus, sinó que àdhuc les famílies cristianes faran «cada dia lectura ordenada i santa de la Sagrada Escriptura» [2].

RAMON ROCA-PUIG, prevere.

1 En la Encíclica "Divino afflante Spiritu" n.º 14 i 13 respectivament.
2 Id. n.º 26.



EXHORTACIÓ AL PIADÓS LECTOR [1]

Un sacerdot de la nostra jurisdicció ha posat en la nostra llengua, traduint-los de la Vulgata, els Evangelis de nostre Senyor Jesucrist.

L'objecte d'aquesta traducció és purament espiritual; no és apologètic, no és un exercici literari, ni un treball exegètic: l'objecte és acostar l'esperit de l'home a son Déu i Senyor, prenent per Mediador al Qui únicament ho és entre Déu i els homes [2], el nostre dolcíssim Jesús de Nazaret. L'objecte és obtenir una manera de vida, és obtenir lo que expressa una frase ara de moda entre moderns i modernistes: que l'Evangeli sigui viscut; és lo que molt abans que els nostres contemporanis ensenyà ja Sant Pau [3] que ell havia fet; i ens ho diu perquè nosaltres també ho fem: viure en Jesús, prescindir de la nostra vida imperfecta, identificar-nos amb Ell, vivint

1 Aquest pròleg del Dr. J. Torras i Bages, bisbe de Vic, de santa memòria, precedia la primera edició de "El Sant Evangeli i els Fets dels Apòstols", versió del Dr. Serra i Esturí. (Any 1912.)
2 1 Tim. II, 5.
3 Galat. II, 20.

la vida de Jesús, perquè tot cristià deuria ésser un altre Crist.

Per a obtenir aquesta sobrenatural informació de la vida humana és que Déu ha parlat al món de diverses maneres, i a l'últim envià a la terra son Verb etern [1], i per això existeixen les Sagrades Escriptures que els Pares de l'Església comparen a unes lletres escrites per Déu als homes, i són la paraula divina que dóna la pauta humana, junt amb la tradició oral que porta en son si la Santa Mare Església Catòlica, Apostòlica i Romana.

La Paraula substancial de Déu no és com la paraula humana ; té una sublim subtilitat, i per això és entesa de tots els homes ; no té exclusivismes, s'estén por tota la creatura racional, il·lumina totes les intel·ligències i toca tots els cors, perquè Déu parla amb gran intimitat, i a cadascú parla segons la manera com ell és. Tenint un sentit, que és el que interpreta la Santa Mare Església, posseeix tal amplitud, que és la mar de les creatures racionals, dins de la qual, com en la mar, hi viu tot un món. A cada poble Déu li parla la seva llengua, a cada home li parla l'idioma de la seva ànima ; cada cosa, diu sant Pau [2], té la seva llengua, i Déu per son Verb etern, les parla totes i a cadascú li enraona amb la

1 Hebr. I, 1 i 2.
2 1 Cor. XIV, 15.

que li és més pròpia. Les majors intimitats l'home les té amb son Déu, i Déu, encarnat, Jesús de Nazaret, digué als seus deixebles [1], és a dir, als cristians, que els comunicaria els seus grans secrets; i els secrets es diuen a l'orella, a l'ànima, confidencialment, i per això el secret de la divina il·luminació interna s'obté principalment per medi de l'oració, que és una comunicació íntima entre Déu i l'home.

Com una oració, cristià lector, has de llegir i meditar els Sants Evangelis, perquè quan els llegeixes estàs en comunicació immediata amb Déu, puix les Sagrades Escriptures, encara que escrites per homes com nosaltres, eren, però, instruments de Déu i lo contingut en la Bíblia és la paraula de Déu per al sosteniment de l'esperit, qui ha de regir la carn. Això t'ensenya la reverència amb què has d'agafar els llibres sagrats, i la humilitat i devoció amb què els has de llegir. L'Evangeli és etern [2], perquè és la paraula de l'Etern, i moltes vegades el seu sentit és més entès per l'humil cristià [3] qui no cerca altra cosa en sa lectura que la llum de l'enteniment i la força de la voluntat, que no pas pel savi presumit qui amb aire magistral vol judicar les ensenyances de Jesús. L'home transeunt, qui viu un dia, no pot judicar l'E-

1 Joan. XV, 15.
2 Apoc. XIV, 6.
3 Matth. XI, 25.

vangeli que és etern, i llei de totes les generacions.

Per a apendre s'ha d'ésser humil ; qui es pensa saber més que el mestre, no apendrà ; son esperit no està disposat per a apendre la lliçó, puix la Veritat no penetra en l'esperit superb perquè és dur. El dubte esterilitza la terra de la nostra ànima i li lleva tota la fecunditat.

Moltes vegades hi ha una confusió entre la ciència de Déu i la ciència dels homes, i en la manera d'adquirir l'una i l'altra. La ciència de Déu és una vida, es viu. Així com el Déu dels cristians és un Déu viu, la seva ciència és una vida. El Déu dels panteistes, tant abundants en nostres temps, és un Déu mort, qui sols viu de fantasia ; per això la ciència dels seus deixebles és també morta, no pot dar la ciència de la vida ; i els qui parlen tant de viure la ciència, ne parlen perquè senten que els falta la vida, puix tothom sol parlar més de lo que li falta, que de lo que té ; i ells poden tenir una ciència aparent, però no tenen vida. La vida no consisteix en una especulació mental, sinó en un exercici de tot el nostre ésser.

La publicació, doncs, del Sants Evangelis de nostre Senyor Jesucrist en la nostra llengua catalana té un objecte enterament pràctic : que tothom es pugui més fàcilment aprofitar de la vida i de la doctrina del Salvador dels homes. La predestinació

dels cristians consisteix en conformar-se amb la imatge de Jesús [1], i la imatge vivent d'Ell cap pintor l'ha treta més exacta i atraient que l'Evangeli. La doctrina i la vida de Jesús s'han de contemplar conjuntament, perquè Jesús no és com els filosops, dels quals basta saber-ne la doctrina. D'Ell se n'ha de saber la doctrina i conèixer i estimar l'Home; i la llum cristiana deriva de l'Home i de la doctrina. La doctrina separada de l'Home no salvaria, perquè qui salva és el Salvador Jesús. Jesús i la seva doctrina no poden separar-se perquè són una mateixa cosa; la seva doctrina és la saviduria del Pare, i Jesús no és altra cosa que la Saviduria del Pare, que s'ha revelat als homes, és el Verb de Déu encarnat, és una Saviduria viva, substancial, subsistent, i per això brolla d'Ell una font de vida que vivifica els homes; és encara més que això: és la mateixa Vida [2].

L'última evolució herètica, que per desgràcia domina en molts esperits, consisteix en acceptar la doctrina, però volent ignorar a l'Home, o sigui, a l'Home-Déu. I sens l'Home-Déu, Jesús, la doctrina queda fosca, com suprimit el sol la claror s'acabaria, puix la claror, la llum, no subsisteix per si mateixa; així sense Jesús, Déu i Home, el cristianisme necessàriament s'acabaria també. La sobrenatural penetra-

1 Rom. VIII, 29.
2 Joan. XIV, 6.

ció d'esperit del Poeta Sagrat ja li féu compendre aquesta veritat quan escrigué [1]: *feu resplendir sobre vostre servent la llum de vostra faç divinal; i ensenyeu-me vostres justíssims decrets.* Per a posseir la veritable Llum se necessita una comunicació immediata amb Déu; per això Jesús qui és la comunicació de Déu amb els homes, en les Sagrades Lletres [2] i en la Sagrada Litúrgia de l'Església [3] és anomenat Llum, i per a gaudir d'ella, devem familiaritzar-nos amb Jesús. Una llum esmortuïda, separada de Jesús, encara que d'Ell provingui, no vivifica; és necessari oir la doctrina de la seva pròpia boca, i assegut als seus peus, com deixeble als peus del mestre celestial.

Un cristià és una nova creatura [4], un home nou, i aquesta nova vida la rep directament, com un esperit vivificant que ix de la boca de l'Altíssim, i s'infundeix a l'home; per això la doctrina divina convé oir-la del ministre Sagrat de l'Església quan l'explica al poble, o llegir-la en l'Evangeli tal com sortí de la boca del diví Salvador, i l'entén la santa Mare Església.

Certs heretges contemporanis volen que el Cristianisme, que la religió, sigui una cosa que l'home fabrica de la pròpia subs-

1 Salm. CXVIII, 135.
2 Joan. I, 9.
3 Praef. B. M. V.
4 Galat. VI, 15.

tància, com l'aranya solitària la seva tela; que el cristianisme ressurti de la *subconsciència,* diuen, de cadascú; que sigui un desenrotllament natural de l'home; rebutgen que sigui una comunicació divina, que ens ve de fora, qui té per Pontífex suprem i etern a Jesús de Nazaret; per això impugnem els Sagrats Evangelis i la mateixa Sagrada persona del Salvador. No volen que siguin coses divines i vingudes del cel, sinó produïdes per la naturalesa. Jesús i l'Evangeli estan tan identificats, que qui és enemic de l'un ho ha d'ésser també de l'altre. L'Evangeli no és un llibre mort; perquè son autor principal és viu. Els llibres que són obra d'un home, quan aquest mor, el seu llibre també es va morint; per això les biblioteques són com un magnífic panteó que conté despulles humanes molt respectables, molt pròpies per estudiar la humanitat, però hi falta la vida. En elles hi ha grans obres contingudes en molts volums, compendi de la saviduria dels segles; l'Evangeli és un llibre petit, senzill, com un gra de mostassa, però és viu i vivificant, perquè Jesús és viu i la seva vida és immortal; per això també és immortal l'Evangeli, puix conté la Saviduria de l'eternitat. Té moltíssims enemics, però cap d'ells és capaç de llevar-li la vida, i no està subjecte a modes, ni a sistemes literaris, ni filosòfics. Per això convé divulgar aquesta Font de vida i cridar als homes perquè

vinguin a apagar en ella la seva set i dirlos amb les paraules de l'apòstol i evangelista Sant Joan: «Hem vist, i us testifiquem i anunciem la vida eterna que estava en el Pare i ens ha aparegut a nosaltres» [1].

Llegeix, dons, i medita amb reverència, cristià lector, la vida i la doctrina de Jesús de Nazaret, nostre dolcíssim Mestre, Senyor i Redemptor, perquè Jesús i l'Evangeli són una mateixa cosa; llegeix i medita amb fe i humilitat, com qui escolta el mateix Déu qui et parla; Jesús és la faç divinal qui es revelà al món per a la nostra salvació, és lo invisible que s'ha fet visible [2], i aquesta faç sublim quedà estampada en els Evangelis amb gran simplicitat per mà d'uns homes populars, d'una manera que no han sabut tan sols imitar ni els filòsops, ni els poetes, ni cap savi mundà; per això si vols illuminar el teu esperit i salvar la teva ànima, si vols encertar el camí de la vida, llegeix i medita els Evangelis de Jesús que són pau i salut per a tots els homes humils, i si vols penetrar el seu sentit sublim i disfrutar de la seva llum, has de llegir-los postrat als peus de Jesús de Nazaret, qui és el Mestre diví de tot el llinatge humà, i recordant-te que

1 I Joan. C. I.
2 Praef. Nat. Domini.

d'ells és autor el mateix Déu, amb devota oració digues-li com Samuel : «Parleu, Senyor, que vostre servent escolta» [1].

† JOSEP, BISBE DE VICH

Vich, festa de Sant Joan, apòstol i evangelista, de l'any 1911.

1 Reg. III, 9.



ALS CATÒLICS I DEVOTS CRISTIANS

DE LA

PROVÍNCIA ECLESIÀSTICA DE TARRAGONA [1]

Amb verdadera devoció i goig espiritual de la nostra ànima fem la presentació als nostres fidels d'aquesta edició del Sant Evangeli i de l'obra d'apostolat que amb ella comença. En l'Evangeli tenim la paraula autèntica de Jesucrit, paraula de vida eterna que ha d'escampar-se per tota la terra i arribar fins als darrers dies del món. La propagació inicial de la doctrina de Jesús es féu mitjançant la paraula viva dels Apòstols i la paraula escrita dels Evangelistes. Mes, sense que hagi perdut res de la seva eficàcia la paraula viva, ha guanyat en la societat moderna el mil per u la paraula estampada. El llibre és avui la palanca que mou el món. Res no hi ha, doncs, tan necessari com donar moviment

1 Carta-pròleg del Em. Card. Vidal i Barraquer, escrita per a l'edició de 5 de febrer de 1924.

a aquesta palanca amb la força omnipotent de la paraula de Déu.

No havem de voler, de cap manera, que en aquest punt els fills de les tenebres siguin més prudents que el fills de la llum. Les sectes protestants estan fent esforços formidables per estampar i difondre els Llibres Sants, mutilant-los i corrompent-los segons els seus prejudicis o malícia. Avui, poques famílies hi ha que no hagin rebut, de bon grat o per força, alguna d'aquestes edicions amb les quals s'infesten pobles i ciutats.

En aquest punt tan capital, no sols no havem de consentir que, per la nostra inèrcia, deixi de fer-se entre nosaltres una obra tan necessària i tan transcendental com la que avui comença per contrarrestar l'obra sectàra, sinó que no havem de donar lloc o pretext a què la Santa Església sigui calumniada com enemiga de què la paraula de Déu arribi a les mans del poble. Els petits demanen pa i no hi ha qui els en comparteixi.

Una edició dels Sants Evangelis feta sota el patronatge del gran Bisbe Dr. Torras i Bages, fou agotada ràpidament, i la nostra literatura ha quedat altra vegada orfa de la paraula de Jesucrist. El llibre que hauria d'ésser el primer en tots els prestatges de les llibreries familiars i en la taula o reclinatori de tota persona piadosa ;

aquell llibre diví que hauria de portar tothom a la butxaca com el primer element de vida espiritual, fa ja temps que no es podia trobar en cap llibreria pública. Heus aquí la necessitat i importància d'aquesta nova edició, que, augmentada amb notes, conté també, com la primera, els Sants Evangelis i els Fets del Apòstols.

Mes, no hauríem d'aturar-nos aquí. L'estat espiritual del nostre poble i el desplegament extraordinari que en ell han pres las arts gràfiques, demanen una edició pròxima del Nou Testament, vides de Jesús i altres llibres de difusió i explicació evangèlica, i finalment, lo més aviat possible, la traducció íntegra de la Bíblia, ideal màxim a què tots hem d'aspirar dalerosament.

A Itàlia es constituí, ja fa alguns anys, la «Pia Societat de San Jeroni per a la difusió de l'Evangeli», obra del gloriós Papa Benet XV abans del seu Pontificat, la qual donà, immediatament, copiosíssims fruits. Pius X pogué dir d'ella que la portava dins del seu cor, i Benet XV que constituïa un dels seus ideals.

Preguem, doncs, a tota la gent de bé de la nostra Província Eclesiàstica que s'interessi vivament en aquesta Obra del Sant Evangeli, cooperant-hi i escampant els seu llibres com llavor del cel. És un dels medis més segurs, pràctics i eficaços d'associarse tothom a la predicació evangèlica de

nostre Senyor Jesucrist. Que el Pare celestial ens envii abundor d'operaris per sembrar la paraula de Déu i que ella fructifiqui centuplicadament en les ànimes. De part nostra concedim 200 dies d'indulgència a tots els nostres fidels per cada vegada que cooperin a obra tan santa amb la propaganda, almoines o, si més no poden, amb oracions.

F. CARD. VIDAL I BARRAQUER

Tarragona, festa de Sant Francesc de Sales, 29 de gener de 1924.

ELS QUATRE EVANGELIS EN SINOPSI

INTRODUCCIÓ

§ 1. Pròleg de Sant Lluc

LLUC 1, 1-4.

[1] Ja que molts han procurat ordenar la
narració de les coses que han succeït entre
nosaltres, [2] tal com ens ho referiren aquells
mateixos qui des d'un principi ho veieren, i
foren ministres de la paraula; [3] a mi també,
després d'haver investigades totes les coses
amb diligència des de son començament,
m'ha semblat bé escriure-te-les ordenada-
ment, òptim Teòfil, [4] a fi que coneguis la
veritat d'aquelles coses que t'han estat en-
senyades.

1.– Sant Lluc en el seu pròleg, model del grec més clàssic, ens adverteix: a) que vol reprendre una obra que altres abans havien realitzat (1); b) aquests eren els apòstols i els deixebles immediats del Salvador, els primers predicadors de l'Evangeli (2); c) Sant Lluc s'ha documentat; fins considerats com a document humà, els Evangelis ofereixen totes les garanties d'autenticitat i veracitat (3-4).

3.– «Teòfil». Sembla un personatge d'origen grec; al mateix Teòfil, nom que vol dir «amic de Déu», Sant Lluc dedicarà més endavant «Els fets dels Apòstols».

§ 2. Pròleg de Sant Joan

JOAN 1, 1-18.

[1] En el principi existia el Verb, i el Verb
era en Déu i el Verb era Déu. [2] Ell era al
principi en Déu. [3] Totes les coses per ell fo-
ren fetes, i sense ell no fou fet res de tot

quant ha sigut fet. 4 En ell era la vida, i la
vida era la llum dels homes, 5 i la llum bri-
lla en mig de les tenebres, i les tenebres no
la han *volguda* rebre.

6 Hi hagué un home enviat de Déu, qui
s'anomenava Joan. 7 Aquest vingué com
testimoni de la llum, a fi que per medi d'ell
tots creguessin. 8 No era pas ell la llum,
sinó vingut per donar testimoni de la llum.

9 Existia la llum verdadera, la que il·lu-
mina a tot home qui ve a aquest món. 10 Era
en el món, i el món fou fet per ell, i el món
no el va conèixer. 11 Vingué a sa pròpia he-
retat i els seus no el reberen. 12 Mes a tots
els qui el reberen, aquells qui creuen en son
nom, els donà poder d'ésser fets fills de Déu,
13 qui no són nats de la sang, ni de la volun-
tat de la carn, ni de la voluntat d'home, sinó
de Déu. 14 I el Verb es féu carn, i habità en-
tre nosaltres, i hem vist la seva glòria, glòria
com de l'Unigènit del Pare, ple de gràcia i
de veritat.

15 Joan dóna testimoni d'ell i clama,
dient: «Aquest era aquell del qui us he dit:
El qui vindrà, després de mi, ha sigut fet
abans que jo, perquè ans que jo ja existia.
16 I de la plenitud d'ell tots nosaltres n'ha-
vem rebut, i gràcia sobre gràcia. 17 Perquè
la llei fou donada per Moisès; la gràcia i la
veritat és feta per Jesucrist. 18 A Déu ningú
l'ha vist mai; el Fill Unigènit qui està en el
si del Pare, ell ens l'ha revelat.»

1. – L'Evangelista Sant Joan, enlairant-se amb el vol de l'àliga fins al més alt dels cels, ens transporta amb ell, diu Sant Agustí, als més sublims secrets de la Divinitat, descobrint als nostres ulls embadalits, els seus inefables misteris.

En el seu pròleg, teològic, resum de tota la doctrina del Verb encarnat, ens exposa l'existència eterna del Verb, Pa-

raula per excel·lència i substancial, en el si del Pare; les seves relacions amb el món visible, en quant per ell foren creades totes les coses; i el gran misteri de la seva bondat i saviesa, l'obra prodigiosa de la seva Encarnació.

5.–«Les tenebres»: els homes submergits en les tenebres del pecat.

6.–Joan Baptista, venerat pels jueus com un gran profeta, no era més que un simple testimoni de la Llum, és a dir, no era sinó l'herald del Verb etern, de la Saviesa increada qui venia a revelar als homes la Llum de la veritat.

9.–«Existia» o «present estava». Alguns còdexs grecs permeten traduir aquest verset referint, no als homes, sinó a la llum, les últimes paraules. El sentit és: «Era (el Verb) la llum veritable–la que il·lumina tot home–venint a aquest món.» (Veg. Lagrange.)

10.–El món, és a dir, els amadors de les coses del món no han conegut Déu; àdhuc els seus savis no han sabut elevar-se pel coneixement de les creatures a la contemplació de la bondat i bellesa supremes del Creador (Rom 1, 18-25).

11.–Encara que tota la humanitat pertanyi al Verb etern pel dret de creació, amb tot, el poble d'Israel és anomenat sovint en els Llibres Sants la seva propietat o la seva herència (Deut 7, 6; 14, 2; 26, 18, 19, etc.)

13.–L'adopció de fills de Déu no és un dret exclusiu dels fills d'Abraham, ni depèn del franc voler de la voluntat racional, sinó de la lliure benignitat divina.

14.–La glòria del Fill unigènit s'és manifestada en les meravelles de la seva infància, en la doctrina i miracles de la seva vida pública i en les aparicions que se seguiren a la seva Resurrecció gloriosa i triomfant. L'evangelista recordaria singularment el prodigi de la Transfiguració, de la qual fou testimoni.

18.–Ningú no l'ha vist mai, això és, cap home mortal. Ni es pot conèixer Déu com Principi sobrenatural, sense la revelació del Verb.

§ 3. Genealogia de Jesucrist segons Sant Mateu

MATEU 1, 1-17.

1 Llibre de la generació de Jesucrist fill
de David, fill de Abraham.
2 Abraham engendrà Isaac. Isaac engendrà Jacob. Jacob engendrà Judas i sos germans.
3 Judas engendrà Farés i Zara, de
Tamar. Farés engendrà Esron. Esron engendrà Aram.
4 Aram engendrà Aminadab. Aminadab engendrà Naasson. Naasson engendrà Salmon.
5 Salmon, de Raab, engendrà

Booz. Booz engendrà Obed, de Rut. Obed en-
gendrà Jessè. Jessè engendrà David rei.
6 David rei engendrà Salomó d'aquella
que fou *muller* d'Urias. 7 Salomó engendrà
Roboam. Roboam engendrà Abias. Abias en-
gendrà Asà. 8 Asà engendrà Josafat. Josa-
fat engendrà Joram. Joram engendrà Ozias.
9 Ozias engendrà Joatam. Joatam engendrà
Acaz. Acaz engendrà Ezequias. 10 Ezequias
engendrà Manassés. Manassés engendrà
Amós. Amós engendrà Josias. 11 Josias en-
gendrà Jeconias i sos germans en la trans-
migració de Babilònia.
12 I, després de la transmigració de Babi-
lònia: Jeconias engendrà Salatiel. Salatiel
engendrà Zorobabel. 13 Zorobabel engendrà
Abiud. Abiud engendrà Eliaquim. Eliaquim
engendrà Azor. 14 Azor engendrà Sadoc.
Sadoc engendrà Aquim. Aquim engendrà
Eliud. 15 Eliud engendrà Eleazar. Eleazar
engendrà Matan. Matan engendrà Jacob.
16 Jacob engendrà Josep, espòs de Maria, de
la qual nasqué Jesús, qui és nomenat el
Crist.
17 És així que totes les generacions, de
Abraham fins a David, són catorze; i de Da-
vid fins a la deportació de Babilònia, cator-
ze generacions; i de la deportació de Babi-
lònia fins a Crist, altres catorze.

1. – La llista genealògica de Sant Mateu, ascendint fins a Abraham, qui fou el gran Patriarca del poble escollit, tendeix a demostrar als jueus la reialesa del Messias. Entre els documents d'aquest poble eren abundosos els catàlegs de progenitors, no solament per a remarcar la separació de les tribus i famílies, sinó, i sobretot, per a distingir dels altres els individus de la raça reial de David, de la qual havia de nèixer el Redemptor del món.

3. – Les dones no eren inscrites ordinàriament en les llistes de progenitors, però n'inclou algunes l'evangelista per a designar llur procedència judaica o gentil i sobretot per a insi-

nuar-nos que una sola entre totes elles fou Verge i Immaculada; «Maria», de la qual nasqué Jesús, Salvador del món.

16. – L'ordre successiu de la paternitat cessa en l'artesà Josep de qui no diu l'evangelista que engendrà Jesús, sinò que fou espòs de Maria, de la qual nasqué Jesús qui és anomenat Crist.

«Jesús» és nom referent a la persona, i «Crist» a la seva missió.

17. - Aquesta distribució dels avant-passats del Crist, en tres grups, venia ja dictada per la mateixa història jueva, la qual encloïa distintament tres períodes: el de la «teocràcia», entre Abraham i David, el de la «reialesa», de David a la captivitat, el de la «jerarquia sacerdotal», de la captivitat fins al Messias. L'evangelista suprimeix alguns noms de persones en aquestes generacions, a fi de reduir-les, per a cada període, a un mateix nombre fàcil de retenir.

§ 4. Genealogia de Jesucrist segons Sant Lluc

LLUC 3, 23b-38.

23b *Jesús* fill, segons pensaven, de Josep,
qui ho fou d'Helí, qui ho fou de Mattat, 24 qui
ho fou de Leví, qui ho fou de Melquí, qui ho
fou de Jannaí, qui ho fou de Josep, 25 qui
ho fou de Matatias, qui ho fou d'Amós, qui
ho fou de Nahum, qui ho fou d'Heslí, qui ho
fou de Naggaí, 26 qui ho fou de Mahat, qui
ho fou de Matatias, qui ho fou de Semeí,
qui ho fou de Josep, qui ho fou de Judà,
27 qui ho fou de Joannan, qui ho fou de Resa,
qui ho fou de Zorobabel, qui ho fou de Salatiel, qui ho fou de Nerí, 28 qui ho fou de Mel-
quí, qui ho fou d'Addí, qui ho fou de Cosan,
qui ho fou d'Elmadam, qui ho fou d'Her,
29 qui ho fou de Jesús, qui ho fou d'Eliezer,
qui ho fou de Jorim, qui ho fou de Matat, qui
ho fou de Leví, 30 qui ho fou de Simeó, qui
ho fou de Judà, qui ho fou de Josep, qui ho
fou de Jonam, qui ho fou d'Eliaquim, 31 qui
ho fou de Meleà, qui ho fou de Mennà, qui ho
fou de Matatà, qui ho fou de Natan, qui

ho fou de David, 32 qui ho fou de Jessè,
qui ho fou d'Obed, qui ho fou de Booz, qui
ho fou de Salmon, qui ho fou de Naasson,
33 qui ho fou d'Aminadab, qui ho fou
d'Aram, qui ho fou d'Esron, qui ho fou de
Farés, qui ho fou de Judà, 34 qui ho fou de
Jacob, qui ho fou d'Isaac, qui ho fou
d'Abraham, qui ho fou de Tara, qui ho
fou de Nacor, 35 qui ho fou de Serug, qui
ho fou de Ragau, qui ho fou de Falec, qui
ho fou d'Eber, qui ho fou de Salà. 36 qui ho
fou de Caïnan, qui ho fou d'Arfaxad, qui
ho fou de Sem, qui ho fou de Noè, qui ho
fou de Làmec, 37 qui ho fou de Matusalem,
qui ho fou d'Henoc, qui ho fou de Jaret, qui
ho fou de Maleleel, qui ho fou de Caïnan,
38 qui ho fou d'Enós, qui ho fou de Set, qui
ho fou d'Adam, qui ho fou de Déu.

23-38. – «Jesús, en començar «son ministeri», era d'uns trenta anys; fill...» diu Sant Lluc, qui posa la genealogia de Jesús al principi de la Vida Pública. La sèrie de progenitors que transcriu aquest evangelista divergeix de la de Sant Mateu, amb tot i que el seu autor coneixia, a ben segur, el catàleg genealògic del primer evangelista. Hi ha una explicació ben admissible d'aquesta divergència: la que fa referència a la llei anomenada del Levirat, per la qual un fill podia tenir un pare natural, del qual fos engendrat, i un pare legal, del qual heretava el nom i els béns. En aquest cas, i concretant-nos solament a Josep, espòs de Maria, se suposa que ell devia ésser fill natural de Jacob (descendent de Salomó) i fill legal d'Helí (descendent de Natan). Jacob i Helí eren germans uterins i, morint Helí sense fills, Jacob li suscità descendència, esposant-se amb la vídua i engendrant Josep. (Veg. Eusebi, Hist. eccli., MG, 20, 89-93.)

PRELUDIS

§ 5. L'Àngel Gabriel anuncia el Precursor

LLUC 1, 5-25.

5 En temps d'Herodes, rei de Judea, hi
hagué un sacerdot anomenat Zacarias, de la
família d'Abias; i la seva muller, de les filles
d'Aaron i el seu nom era Elisabet. 6 Tots
dos eren justos a la presència de Déu, cami-
nant d'una manera irreprensible en tots els
manaments i decrets del Senyor. 7 I no te-
nien fills, perquè Elisabet era estèril, i amb-
dós d'edat avançada.
8 Succeí, doncs, que quan es trobava
practicant les funcions de Sacerdot davant
Déu, en el torn de la seva classe, 9 segons la
consuetud del sacerdoci, li tocà la sort d'en-
trar en el temple del Senyor, per a oferir
l'encens, 10 i tota la multitud del poble esta-
va orant defora a l'hora de l'encens. 11 I se li
aparegué l'Àngel del Senyor, dret, i a la ban-
da dreta de l'altar de l'encens. 12 En veure'l,
quedà turbat Zacarias, i el temor s'apoderà
d'ell. 13 Llavors l'Àngel li diu:
«No temis, Zacarias, que ha sigut atesa la
teva súplica; i ta muller Elisabet t'infantarà
un fill, i li posaràs el nom de Joan, 14 i serà
el teu goig i alegria, i molts en son naixe-
ment s'alegraran, 15 puix serà gran a la pre-
sència del Senyor; no beurà vi ni sidra, i ja
des del ventre de sa mare quedarà ple de
l'Esperit Sant: 16 i convertirà molts fills d'Is-

rael al Senyor llur Déu; [17] i anirà al
davant d'ells amb l'esperit i fortalesa d'Elias,
a fi de convertir els cors dels pares envers
sos fills, i els no creients al recte sentir dels
justos per a preparar al Senyor un poble
disposat».

[18] I digué Zacarias a l'Àngel: «¿Cóm sa-
bré això? Puix jo soc vell i la meva muller
és d'edat avançada».

[19] I responent l'Àngel li digué: «Jo soc
Gabriel, qui estic a la presència de Déu, i he
sigut enviat a parlar-te i anunciar-te aques-
tes coses. [20] I mira, quedaràs mut i no po-
dràs parlar fins el dia en què seran realitza-
des aquestes coses, per quant no has cregut
a les meves paraules que a son temps seran
cumplides.»

[21] Mentrestant el poble s'estava esperant
a Zacarias, i s'estranyava com trigava ell
en el temple. [22] Mes quan hagué sortit no
podia dir-los res, i conegueren que havia
tingut visió en el temple. I ell els ho signa-
va i quedà mut. [23] I esdevingué que, quan
acabaren els dies del seu ministeri, se n'anà
a casa seva, [24] i després d'aquests dies la
seva muller Elisabet concebí, i s'estava ama-
gada durant cinc mesos, dient: [25] «Així ha
obrat en mi el Senyor, en els dies en què
ha volgut treure el meu oprobi d'entre els
homes».

5. – Sant Lluc, com Sant Mateu, comença el seu Evangeli amb els fets que precedeixen la humil naixença del Salvador del món. Abans, com afirma en el pròleg (§ 1) s'ha informat degudament en testimonis fidedignes; sens dubte en la instrucció oral de la mateixa Verge Maria (Lluc II, 50 § 28) i dels parents de Jesús.

«Zacarias» en hebreu significa «Jahvè s'ha recordat» i «Elisabet», «Mon Déu ha jurat».

La classe d'Abias tenia el lloc vuité entre les vint-i-qua-

tre classes sacerdotals designades per David (1 Par 24, 10). Cadascuna administrava en el Temple durant una setmana, de dissabte a dissabte. Entre els sacerdots de torn se sortejaven els diferents oficis, i a Zacarias havia tocat el d'entrar en el Santuari per a cremar l'encens, com es feia, al matí i a la tarda. Mentrestant el poble s'estava a l'atri i sota els pòrtics.

El tenir Zacarias per esposa Elisabet, una de les filles d'Aaron, és a dir, de la seva descendència, era una prova de la seva rectitud i pietat, puix que la seva dignitat li permitia tenir com a esposa una verge de qualsevol estirp d'Israel.

11. – En el Temple hi havia tres parts distintes i principals: «l'atri», on romania el poble; el «Santuari», on entraven els sacerdots a oferir l'encens tarda i matí, i el «Sant dels Sants», on havia estat col·locada l'arca del Testament i l'encenser d'or, i solament hi entrava el suprem Sacerdot una vegada a l'any, després del sacrifici, per a purificar el poble aspergint sobre ell la sang.

14. – Els països cristians celebren encara amb transports d'alegria la nit de Sant Joan.

15. – Amb la paraula «sidra» es vol significar qualsevol espècie de begudes fortes, en les quals no entra el vi ni l'alcohol. El mot grec respon a una bevenda dels hebreus, semblant a la cervesa, preparada amb ordi, forment, dàtils, etc.

17. – Elias, el gran profeta de la Llei antiga, havia estat arravatat al cel en un carro de foc, per a tornar aquí a la terra a preparar el segon adveniment del Crist.

19. – Tres són els àngels designats per llur nom especial en els Llibres Sants: Gabriel, Miquel i Rafael. Gabriel és com l'àngel de l'Encarnació. Ell explica a Daniel la visió que aquest ha tinguda (Dan 8, 16-27), i li revela el temps de l'adveniment del Messias (9, 20-27). En el Nou Testament ell és qui manifesta a Zacarias el naixement del Precursor, i qui portarà a la Verge el missatge de l'Altíssim, anunciant-li com és escollida per Mare del Redemptor (v. 26, § 6).

25. – Les donzelles jueves consideraven l'esterilitat com un oprobi.

§ 6. L'Anunciació de l'Àngel Gabriel a Maria

LLUC 1, 26-38.

26 I al mes sisè fou enviat per Déu l'Àngel Gabriel a la ciutat de Galilea, que té per
nom Nazaret, 27 a una verge desposada amb
un home, anomenat Josep, de la casa de David; i el nom de la Verge, Maria. 28 I havent
entrat l'Àngel *on era ella,* digué: «Déu te salve, plena de gràcia; el Senyor és amb tu, beneïda ets tu entre totes les dones»,

[29] La qual, quan sentí això, quedà turba-
da per aquelles paraules, i pensava quina
salutació era aquella. [30] Llavors l'Àngel li
diu: «No temis, Maria; puix has trobada grà-
cia davant Déu: [31] vet aquí que concebiràs
en tes entranyes i infantaràs un fill, i li po-
saràs per nom Jesús: [32] Aquest serà gran, i
serà anomenat Fill de l'Altíssim, i el Senyor
Déu li donarà el tron de son pare David, i
regnarà eternament en la casa de Jacob, [33] i
el seu regne no tindrà fi».

[34] Mes Maria digué a l'Àngel: «¿Com es
farà això, si jo no conec home?». [35] I respo-
nent l'Àngel, li digué: «L'Esperit Sant vin-
drà sobre de tu i la virtut de l'Altíssim t'om-
brejarà. I per això lo sant que naixerà de tu,
serà anomenat Fill de Déu. [36] I has de saber
que Elisabet ta cosina, també ha concebut
un fill en la seva vellesa, i aquest és el mes
sisè per la que s'anomenà estèril; [37] perquè
davant Déu no hi ha res impossible». [38] I
Maria digué: «Vet aquí l'esclava del Senyor;
que es faci en mi segons la teva paraula». I
l'Àngel se n'anà d'ella.

26. – Era el mes sisè de la concepció del Precursor, quan l'àngel Gabriel anunciava a Maria el misteri de l'Encarnació del Fill de Déu i li demanava el seu lliure assentiment. La Verge Maria era promesa a un virtuós baró, anomenat Josep, descendent com ella de la casa de David.

Entre els jueus les donzelles començaven per ésser «promeses» a llurs futurs esposos. Havent Maria fet el vot de perpètua virginitat, la Providència havia volgut que tingués com a espòs Sant Josep, tan per a protegir el seu honor i el de Jesucrist, com per a assegurar-los un adjutor en les difícils proves que haurien de soportar.

28. – El lloc on es trobava la Verge era un recinte interior de la casa, excavat en la roca viva, el qual avui porta el nom de «Gruta de l'Anunciació». El departament exterior és el que, segons la tradició, fou transportat miraculosament a Itàlia i venerat amb el nom de «Santa Casa de Loreto».

«Plena de gràcia», El verb grec, en temps perfet, indica que Maria té la plenitud de gràcia, no d'una manera transitòria, sinó permanent. No pot tractar-se d'una gràcia

d'ordre físic, sinó moral que fa que el Senyor estigui amb Ella. Maria, doncs, posseeix la gràcia que ens fa plaents als ulls de Déu, d'una manera sobreabundant.

Immaculada ja en l'instant primer de la seva Concepció, fou preservada, per singular privilegi, de la tara del pecat original (Butlla de S. S. Pius IX, 8 dbre. 1854). Segons la tradició, havia tingut per pares Joaquim i Anna, havia estat oferta a Déu a l'edat de tres anys i educada en el Temple sota la vigilància del sacerdot Zacarias. Arribada a major edat (que, llavors, entre els jueus, era a dotze anys complerts), Zacarias l'havia confiada als seus parents de Natzaret per tal que l'esposessin aviat, amb el parent més pròxim, seguint en això el costum dels jueus, qui consideraven l'esterilitat com un oprobi. El seu més pròxim parent era Josep, qui descendia de David per Salomó. Amb ell havia verificat, feia poc temps, l'acte de prometatge.

Les paraules «beneïda ets tu entre les dones» són probablement una repetició del v. 42, § 7.

33. – El regne del Messias no serà pas un regne temporal, en el sentit que l'entenien els jueus, ni estarà enclòs en els límits de l'espai o del temps, com els de David i Salomó, sinó que es perpetuarà pels segles dels segles. Déu havia promès a David que li suscitaria descendència i que afermaria eternament el tron del seu regne (2 Reg. 7, 12.13).

34. – Maria insinua amb senzillesa les seves inquietuds. El seu vot de virginitat i el seu no res semblen un obstàcle per a l'acompliment dels designis de l'Altíssim. No obstant, ella no dubta pas, com Zacarias, de l'omnipotència de Déu, sinó que exposa el desig d'ésser fidel al seu vot que, ja de la infantesa, ha fet a perpetuïtat.

§ 7. Maria visita Elisabet

LLUC 1, 39-45.

39 Alçant-se, doncs, Maria en aquells dies
marxà depressa cap a les muntanyes, en-
vers una ciutat de Judea, 40 i entrà a casa de
Zacarias, i saludà a Elisabet. 41 I esdevingué
que, tan bon punt oí Elisabet la salutació de
Maria, saltà l'infant dins son ventre, i quedà
Elisabet plena del Sant Esperit: 42 i amb
gran veu exclamà i digué: «Beneïda tu entre
les dones, i beneït el fruit de ton ventre. 43 ¿I
d'on a mi *aquesta sort* que vingui a casa
meva la Mare de mon Senyor? 44 Perquè vet
aquí que apenes ha ressonada en mes ore-
lles la veu de ta salutació, ha saltat de goig
l'infant dins mon ventre; 45 i benaurada tu

que has cregut, perquè en tu es cumpliran les coses que t'han estat dites per el Senyor.

39. – La ciutat de Judà on Maria es dirigí, fou segons una tradició, l'actual Ain Karem, anomenada pels cristians Sant Joan «in Montana», a sis quilòmetres a l'oest de Jerusalem. El viatge podia fer-se amb quatre o cinc jornades de camí. Maria no trobà allà Elisabet, sinó en la caseta situada en el flanc occidental de la vall, on s'era retirada en donar-se compte de la gràcia que el Senyor li havia feta.

41. – Elisabet esposa de Zacarias, no sols obtingué la gràcia de la fecunditat, sinó que fou la primera a qui la Verge vingué a anunciar el misteri de l'Encarnació. Mes ella, per revelació divina, el sabia ja, i en oir la salutació de Maria, restà plena de l'Esperit Sant.

45. – «Benaurada tu que has cregut», qui no has desconfiat de les paraules de l'àngel. Elisabet coneix les paraules del missatger diví, el consentiment de Maria, i, penetrant els secrets del futur, anuncia a la jove Verge l'acompliment de totes les promeses del Senyor.

§ 8. Càntic del "Magnificat"

LLUC 1, 46-55.

46 I Maria digué:
«La meva ànima glorifica al Senyor;
47 i el meu esperit ha saltat de goig en Déu mon Salvador.
48 Perquè ha mirada la humilitat de la seva esclava,
veus aquí que per això des d'ara
m'anomenaran benaurada totes les generacions.
49 Perquè ha obrat en mi grans coses aquell qui és poderós,
i és sant el seu nom.
50 I la seva misericòrdia de generació en generació
per a aquells qui el temen.
51 Ha desplegada la força del seu braç;
ha dispersats els qui eren superbiosos en lo intim de llur cor.
52 Ha tret els poderosos del soli,

i ha exaltat els humils.
53 Ha omplert de béns als famolencs,
i als rics ha deixat sense res.
54 Acullí a Israel son servent,
recordant-se de la seva misericòrdia;
55 Tal com parlà a nostres pares,
Abraham i sos descendents per tots els segles».

46-55. – Aquest càntic bellíssim de Maria és el que l'Església posa en llavis dels sacerdots en les «Vespres» de l'ofici diví.

47. – El paral·lelisme era el caràcter distintiu de la poesia hebraica. Servia per a posar de relleu la mateixa idea, donant-li una nova força i modalitat.

48. – La paraula grega «tapeinosis», que la Vg. tradueix humilitat, significa pròpiament «petitesa» o no res. La humil donzella es reconeix tan insignificant, que no pot comprendre com Déu ha pogut posar en ella els seus ulls i afavorir-la amb una dignitat tan gran. Profetessa inspirada, veu com totes les nacions, seguint l'exemple d'Elisabet, l'aclamaran benaurada.

49. – Les «grans coses» que Déu «poderós» i «sant» ha obrat en Maria, es sintetitzen en l'Encarnació del Verb en ses puríssimes entranyes, que li confereixen la dignitat única de Mare de Déu.

50. – Els atributs divins de poder i santedat que resplandeixen en l'Encarnació del seu Fill, van íntimament units al de la «misericòrdia» que es manifesta en grau infinit en aquest misteri de la Redempció.

51. – «La força del seu braç, expressió poètica de sabor bíblic, per a indicar les meravelles obrades tostemps pel poder de Déu. El braç és com el símbol de la força i del poder.

54. – Jahvè semblava haver oblidat el seu poble escollit, deixant-lo en una llarga espera del Messias. Mes aquest oblit no era sinó aparent. Déu és fidel en les seves promeses.

55. – Els descendents d'Abraham, els qui han heredat el seu esperit i la seva fe, l'Israel espiritual.

§ 9. Naixement del Precursor

LLUC 1, 56-66.

56 Maria va quedar-se amb ella uns tres
mesos; i se'n tornà a casa seva.
57 I es complí per a Elisabet el temps
d'infantar, i infantà un fill. 58 I els seus veïns
i parents oïren que el Senyor havia manifestada la seva misericòrdia amb ella, i li en

donaven l'enhorabona. 59 I esdevingué que
el dia octau anaren a circumcidar l'infant, i
li posaven Zacarias, el nom de son pare. 60 I
prenent la paraula sa mare, digué: «De cap
manera sinó que es dirà Joan». 61 Li replica-
ren: «No hi ha ningú en la teva parentela
qui porti semblant nom». 62 I signaven a son
pare, com volia que es digués. 63 I ell que
demanant unes taulelles, escrigué aixís: El
seu nom és Joan. I tothom va quedar-se me-
ravellat. 64 I de sobte se li obrí la boca, i
se li destravà la llengua, i parlava beneint
a Déu.

65 I el temor s'apoderà de tots els seus
veïns; i totes aquelles meravelles s'anaven
divulgant per la muntanya de Judea. 66 I
els qui les oïren, pensaven en son cor, i
deien: «¿Què arribarà a ésser aquest noi?»
Perquè la mà del Senyor era amb ell.

59. – La cerimònia legal de la circumcisió era un record de l'aliança contreta per Jahvè amb el patriarca Abraham i els seus descendents, amb caràcter de perpetuïtat. «El meu pacte estarà marcat en la vostra carn (li havia dit el Senyor) com el senyal d'una aliança eterna» (Gen 17, 13).

No vol dir això que els hebreus fossin els únics, entre els antics, qui practiquessin la circumcisió, ni tal vegada que Abraham fos el primer, però certament pels hebreus era un ritu sagrat, el signe de l'aliança amb Déu, mentre que els pobles veïns, com els Cananeus, Filisteus, Ammonites, Moabites, Idumeus, no tenien el costum de la circumcisió (veg. L. B. 1, 939-943).

S'havia d'efectuar exactament el dia vuitè, encara que s'escaigués en dissabte. No era un ritus pròpiament sacerdotal; podia ésser realitzat per qualsevol israelita, home o també dona. Generalment en cada població hi havia un home ben experimentat que a la presència dels parents i amics exercia aquest ritus a la mateixa casa del nou-nat.

63. – Les taulelles d'escriure eren unes plaques de pi, de marfil, de cuiro o d'altres matèries, cobertes de cera; sobre d'elles s'escrivia amb el punxó o «estilet».

66. – «La mà del Senyor», pels prodigis inefables amb què manifestava envers ell una singular providència.

§ 10. Càntic del "Benedictus"

LLUC 1, 67-79.

67 I Zacarias, son pare, fou ple de l'Esperit Sant, i profetitzà, dient:
68 «Beneït sia el Senyor Déu d'Israel:
puix ha visitat i ha complida la redempció
del seu poble.
69 I ha alçat per a nosaltres el corn de salut
en la casa de David son fill.
70 Com anuncià per boca dels seus sants
profetes,
que hi han hagut des dels temps antics.
71 Per salvar-nos de nostres enemics
i del poder de tots els qui ens aborreixen.
72 A fi d'exercir la seva misericòrdia envers
nostres pares,
i de recordar-se del seu pacte sant.
73 Segons el jurament que féu
a Abraham, nostre pare,
de concedir-nos,
74 que, sense temor,
deslliurats del poder de nostres enemics,
nosaltres el servim.
75 Amb santedat i justícia
davant ell tots nostres dies.
76 I tu, oh infantó, seràs anomenat profeta de
l'Altíssim,
perquè aniràs davant la faç del Senyor,
per a aparellar sos camins.
77 Per a ensenyar a son poble la ciència de la
salvació,
per a remissió de llurs pecats.
78 Per les entranyes de misericòrdia de nostre Déu,
amb les quals ens ha visitat

el Sol ixent de les altures.
79 Per a il·luminar a aquells qui estan asseguts en tenebres
i en l'ombra de la mort.
Per a dirigir nostres passos pel camí de la pau».

68-79. – El càntic del «Benedictus», és un resum de tot el pla divinal de l'obra de l'Encarnació. Zacarias representa el poble fidel agraït a Déu per l'adveniment del Messias. L'Església posa cada dia aquest himne en llavis dels sacerdots en les «Laudes» de l'ofici diví.

69. – «El corn de salut», modisme hebraic per a designar el poder salvador, o el Salvador potent, qui ha d'alliberar el poble escollit del jou dels seus enemics. Amb un «corn» d'oli Samuel ungí David i Sadoc ungí Salomó (1 Reg 16, 1, 13; 3 Reg 1, 39). Tocar un dels corns de l'altar valia per a alliberar-se de la mort (3 Reg 1, 50). El corn era el símbol de la potència i de la glòria, com també de la salvació.

72-73. – El «pacte sant», anomenat també «jurament», perquè amb un jurament solemne Déu va confirmar-lo. (Gen 22, 16-18; 26, 3.)

75. – «En santedat i justícia», que són les característiques del regne messiànic. Heus aquí com eren diferents les mires dels israelites piadosos de les que tenien els jueus grollers d'aquell temps.

78. – «Oriens ex alto» diu la Vg. L'orient, o millor l'aurora, era un dels símbols del Messias, que darrera la nit dels errors alegraria el món amb la seva llum divina. Els antics profetes l'havien anunciat amb aquest símbol. (Veg. Is 9, 2; 60, 1; Mal 4, 2.)

§ 11. Joan habita en el desert

LLUC 1, 80.

80 I l'infant anava creixent, i s'enfortia en l'esperit, i morava en llocs deserts fins al dia de la seva manifestació davant Israel.

80. – Sant Lluc ens dóna amb breus paraules un resum de la infància i adolescència de Joan; la seva creixença corporal, junt amb el desplegament de les virtuts morals; més endavant la vida de solitud i penitència en el desert, fins al moment d'exercir el seu ministeri de precursor.

«Els llocs deserts», segons la tradició, són els de la vall de Sórec, a uns cinc quilòmetres i mig de Sant Joan «in Montana». Hom hi troba una gruta excavada en la roca, en el fons de la qual hi ha un banc de pedra que devia servir de llit al Precursor. En aquell indret solitari visqué com anacoreta fins a l'edat de trenta anys.

§ 12. Dubtes de Sant Josep i revelació de l'Encarnació

MATEU 1, 18-25a.

18 I la generació del Crist fou com se-
gueix: Estant desposada sa Mare, Maria, amb
Josep, abans de reunir-se, es trobà que ha-
via concebut per obra de l'Esperit Sant.
19 Son espòs Josep, com que era just i no
volia exposar-la a la infàmia, resolgué aban-
donar-la secretament.
20 Mentres pensava en això, veus aquí
que l'Àngel del Senyor se li aparegué en
somni, dient: «Josep fill de David, no tinguis
temença de rebre Maria per esposa; perquè
lo que s'és engendrat en ella, és per virtut
de l'Esperit Sant. 21 Infantarà un fill, i li do-
naràs per nom Jesús, puix Ell salvarà el seu
poble de llurs pecats.»
22 Tot això ha succeït així, complint-se
d'aquesta manera lo que el Senyor digué
pel profeta. 23 Veus aquí que una verge
concebrà i infantarà un fill i l'anomenaran
Emmanuel, és dir, Déu amb nosaltres.
24 I alçant-se Josep del somni, féu tal com
li manà l'Àngel del Senyor i rebé la seva
esposa.
25 La qual, sense que ell l'hagués cone-
guda, donà a llum a son fill primogènit.

19.—Entre els hebreus, tots els qui eren arribats a l'edat núbil, podien celebrar vàlidament l'acte de prometatge. Des d'aquell moment els promesos o esposats es pertanyien com si fossin casats. Restaven, però, cadascú a casa seva, fins que, transcorreguts dotze mesos, es celebrava solemnialment el matrimoni. En el cas que la promesa cometés una falta greu d'infidelitat, era denunciada pel seu promès, i, així, «abandonada». La denúncia solia fer-se «públicament», especificant els motius del divorci (amb la qual cosa quedava difamada i

condemnada a morir en les portes de la ciutat. Deut 22, 23, 24); però també podia fer-se d'una manera "secreta", sense manifestar-ne la causa (i així quedava salvada la seva reputació). En aquest cas es deia que era abandonada secretament del seu espòs, el qual s'era alliberat del compromís de casar-se amb ella. Això era el que pensava fer Josep, segur de la innocència de Maria.

23. – El text hebreu (Is 7, 14) que conté aquesta profecia, no diu d'una manera indeterminada «una verge»; sinó «la Verge», amb article determinatiu; com significant aquella que ho és per excel·lència. (Vegeu també el t. gr.)

25. – L'evangelista certifica el naixement sobrenatural de Jesús per obra de l'Esperit Sant i li basta per això afirmar la virginitat de Maria fins al part. La virginitat perpètua de la Mare Immaculada és ensenyada explícitament per la Tradició i per l'Església.

La paraula «primogènit» correspon a un mot grec, el qual no significa «primer entre molts»; sinó que en la seva significació primària vol dir simplement «primer-nat»; la naixença del qual imposava als pares certs deures de religió (Núm 3, 13; 8, 13-14.) Aquesta paraula «primogènit» no es troba en la majoria de manuscrits grecs.

§ 13. L'Edicte d'Empadronament

LLUC 2, 1-5.

1 En aquells dies succeí que sortí un edic-
te de Cèsar August, per a fer el cens de tot
l'imperi. 2 Aquest primer cens fou fet per
Quirí, President de Síria: 3 i anaven tots a
dar el nom, cadascú a la seva ciutat. 4 Lla-
vors pujà també Josep des de Galilea, de la
ciutat de Nazaret, a Judea, a la ciutat de
David, que s'anomena Betlem, perquè era
de la casa i família de David, 5 a fi d'empa-
dronar-se amb Maria, muller desposada amb
ell, la qual estava encinta.

1-3. — Aquesta perícope, tal com es troba en la Vg., sembla de difícil conciliació amb alguns documents de la història profana dels quals es desprèn que P. S. Quirínius fou nomenat governador de Síria l'any 6 de l'era cristiana. Mes una inscripció importantíssima, que deu referir-se a aquest cèlebre personatge, permet suposar que en fou governador dues vegades; corresponent la primera (segons els millors crítics) als anys 10-8 a. de J. C., sia investit d'una autoritat extraordinària, sia juntament amb el propretor C. S. Saturninus.

La dificultat cronològica que en resulta per a la data del naixement del Crist (que tingué lloc, segons totes les probabilitats, entre els anys 7 i 5 abans de l'era a la qual donà el nom) s'esvaeix tenint en compte l'interval de temps entre la promulgació del decret i la seva aplicació a Palestina, que no era província romana.

El P. Lagrange proposa aquesta interpretació del text original: «Aquest cens fou anterior al que tingué lloc essent Quirinius governador de Síria.» (Vegeu el seu Coment. a l'Evangeli de S. Lluc. 2 ed.)

5.–Les dones no estaven pas subjectes al cens, però se les inscrivia en els registres públics, quan no tenint germans, entraven en possessió dels béns domèstics. L'acudir els dos sants esposos a Betlem, distant 120 quilòmetres de Natzaret, donà lloc a una comprovació oficial de què eren descendents del Profeta Rei.

INFANTESA DE JESÚS

§ 14. El Naixement

LLUC 2, 6-7.

6 I estant allí, esdevingué que se li compliren els dies de l'infantament. 7 I donà a llum a son fill primogènit, l'enfaixà amb bolquers, i el reclinà sobre un pessebre, puix no trobaren lloc en la posada.

6.–L'any del naixement de Jesús no correspon, en realitat, al primer any de l'era cristiana. Ell nasqué molt probablement a últims de l'any 748 o bé 749 de la fundació de Roma. Molts autors identifiquen aquest any amb el sisè o cinquè abans de la nostra Era.

7.–«Pessebre». El mot grec indica una menjadora d'animals, fixa, feta probablement d'obra, dintre d'un estable. Una tradició dels temps apostòlics, recollida d'una manera precisa per Sant Justí i Orígenes, diu que el pessebre estava situat en una gruta natural on s'acolliren Maria i Josep. – El poble cristià, aplicant poèticament les frases d'Isaïas (I, 3); i d'Habacuc (3, 2), veu en la cova un bou i una mula que amb llur bleix escalfen el diví Nadó.

«L'enfaixà amb bolquers.» El Fill de Déu és servit en els primers moments de la seva vida terrena per les mans de Maria, que no es trobava en estat de prostració com les altres mares. D'aquesta manera l'evangelista delicadament insinua la virginitat de Maria en l'infantament i l'absència de tot dolor.

§ 15. L'anunci dels Àngels als pastors

LLUC 2, 8-14.

8 I en aquella mateixa comarca, estaven
uns pastors vigilant durant les vetlles de la
nit, guardant llurs ramats. 9 I tot plegat
l'Àngel del Senyor aparegué en mig d'ells,
i la claredat del Senyor els voltà, i temeren
amb gran temor. 10 I l'Àngel els digué: «No
temeu, veus aquí que us anuncio una nova,
que serà de gran goig per a tot el poble.
11 Avui ha nascut per a vosaltres en la ciutat
de David, el Salvador, qui és el Crist Se-
nyor. 12 Aquest serà per a vosaltres el se-
nyal: trobareu l'infant faixat amb bolquers i
posat en un pessebre».
13 I a l'instant es juntà a l'Àngel una
multitud de la milícia celestial, alabant a
Déu i dient: 14 Glòria a Déu en les altures i
en la terra pau als homes de bona voluntat.

13. – La «milícia celestial», o «exèrcit del cel», constituït pels àngels qui assisteixen al tron de Déu. (Veg. 3 Reg 22, 19.)
14. – El sentit, segons el t. gr., és: En la terra pau als homes qui són objecte del diví beneplàcit, és a dir, de la gratuïta benvolença de Déu envers nosaltres.

§ 16. L'adoració dels pastors

LLUC 2, 15-20.

15 I quan els Àngels els deixaren, tornant-
se'n al cel, els pastors es deien els uns als
altres: «Anem fins a Betlem a veure això
que ha succeït, i que el Senyor ens ha mani-
festat». 16 I varen anar-hi a tota pressa, i tro-
baren a Maria i Josep, i l'infant posat al
pessebre. 17 I veient-ho, es persuadiren de
tot lo que se'ls havia dit d'aquell infant. 18 I

tots els qui els oïren quedaren meravellats,
com i també de les coses que els digueren
els pastors.
[19] Mes Maria conservava totes aquestes
coses meditant-les en son cor. [20] I s'en tor-
naren els pastors, glorificant i alabant a Déu
per totes les coses que havien oïdes i vistes,
segons els havia estat dit.

15. – «Això que ha succeït», diu la Vulgata: «hoc verbum quod factum est». El mot «verbum» és versió de la paraula grega «rema», interpretació de l'hebreu «dabhar» que significa «esdeveniment».

17. – «Es persuadiren de tot», millor i segons el text grec, «divulgaren tot» el que havia succeït, les paraules de l'àngel: el càntic celestial, la seva pròpia adoració, etc.

§ 17. La Circumcisió i el nom de Jesús

MATEU 1, 25b.

[25b] I li posà el nom de Jesús.

25b «Jesús», contracció d'una paraula hebrea, significa «Jahvè és la salut» o «Salvador».

LLUC 2, 21.

[21] Quan hagueren passat vuit dies, ha-
vent-se de circumcidar l'infant, se li posà el
nom de Jesús, nom que havia dit l'Àngel
abans d'ésser concebut en el si maternal.

21. – La circumcisió de Jesús, segons els costums jueus (vegeu § 9) no es verificà en el Temple de Jerusalem ni en la sinagoga de Betlem, sinó en el si de la família, probablement en la mateixa cova, i essent-ne ministres Josep i Maria. Com sigui que la imposició del nom era un privilegi del pare de l'infant, no fou Josep, sinó el Pare celestial, qui va imposar-li el de Jesús, o Salvador.

§ 18. Purificació de Maria i Presentació de Jesús al Temple

LLUC 2, 22-24.

[22] Després quan foren passats els dies de
la seva purificació, segons la llei de Moisés,
portaren *l'infant* a Jerusalem, per a presen-

tar-lo al Senyor, [23] tal com està escrit en la
llei del Senyor: Que cada noi qui naix el
primer, serà consagrat al Senyor. [24] I per a
oferir en sacrifici, segons que està prescrit
en la llei del Senyor, un parell de tórtores
o dos colomins.

22.–El t. gr. diu: «de llur purificació», referint-se, no a Maria i a Josep, sinó a Maria i a Jesús, perquè l'infant anava amb la mare en aquest acte religiós.

23-24.–Quaranta dies després de l'infantament, si l'infant nascut era un noi, la mare havia de presentar-se al Temple per al ritu de la purificació i oferir un anyell d'un any en holocauste, si era rica; o bé dues tórtores o un parell de colomins, si era pobra (Lev 12, 6-8).

Si el noi era primogènit havia d'ésser presentat i ofert al Senyor; però els seus pares podien rescatar-lo pel preu de cinc sicles de plata (Ex 13, 2; Num 18, 15. 16).

§ 19. El vell Simeó

LLUC 2, 25-35.

[25] I veus aquí que hi havia un home a
Jerusalem, qui s'anomenava Simeó, i aquest
home era just i timorat, esperant la consolació d'Israel, i l'Esperit Sant estava en ell.
[26] L'Esperit Sant li havia revelat que no es
moriria, sense veure abans el Crist del Senyor. [27] Portat, doncs, per l'Esperit se'n
vingué al temple. I quan els pares presentaven
l'Infant Jesús, per observar respecte d'ell els
costums legals, [28] ell el prengué en sos braços i beneí a Déu, i digué:
[29] «Ara, Senyor, deixeu morir vostre servent
en pau, segons vostra paraula.
[30] Perquè mos ulls han vist vostra Salut,
[31] que heu posada a la faç de tots els pobles.
[32] Llum per revelar-se a les nacions,
i per a glòria del vostre poble d'Israel».
[33] I el pare i la mare de l'Infant estaven

admirats d'aquestes coses que es deien d'ell.
34 I els beneí Simeó, i a Maria, sa mare, digué:
Vet aquí que aquest *Infant* ha sigut posat
al món per a ruïna i resurrecció de molts en
Israel; i com un senyal de contradicció: 35 i a
tu mateixa una espasa t'atravessarà l'ànima,
a fi que sien manifestats els pensaments
ocults de molts cors».

26.–Amb el ritu de la unció eren consagrats els reis, els profetes i els sacerdots, i eren anomenats els ungits (en hebreu, messias, i en grec, crist). L'Ungit per excel·lència, el Crist del Senyor, era aquell qui en la plenitud de les tres dignitats venia a salvar els hebreus i tots els pobles.

29.–Simeó no sols reconeix en aquell infant el Messias promès als jueus, sinó també el Salvador del món. Per als gentils, als qui manca la revelació divina, serà «la Llum» que els dissiparà les tenebres de l'error i de la ignorància. Per a Israel, que és el poble seu, serà l'honor i «la glòria». La salut del món vindrà de part dels jueus (Io 4, 22; Rom 15, 22).

29-32.–Aquest càntic d'espiritual exultació és el que l'Església ha adoptat en el Completori de l'ofici diví.

34.–La vinguda de Jesús havia d'ésser ocasió de ruïna espiritual per a tots aquells qui, tancant els ulls a la llum de la fe, es resistissin a vèncer les pròpies passions i a seguir el camí de la virtut. Seria, però, causa de resurrecció espiritual per a tots aquells qui, penedits de llurs pecats, l'escoltessin amb confiança i amor.

§ 20. Anna la profetessa

LLUC 2, 36-38.

36 Hi havia, demés, una profetessa, Anna,
filla de Fanuel de la tribu d'Asser, molt vella,
la qual havia viscut, des de la seva virginitat, set anys amb son marit. 37 I aquesta
vídua, que tenia vuitanta quatre anys, no
s'apartava del temple, servint nit i dia amb
dejunis i pregàries.
38 Ella, doncs, acudint'hi en aquella mateixa hora, glorificava al Senyor, i parlava
de *l'Infant* a tots els qui esperaven la redempció d'Israel.

37.–«No s'apartava del temple», fos que hi residís habitualment, fos que hi passés bona part del dia exercitant-se

amb el dejuni i l'oració, exemple anticipat per les vídues cristianes (I Tim. 5, 5).

§ 21. A Natzaret

LLUC 2, 39.

39 Quan hagueren practicat totes les co-
ses segons la llei del Senyor, se'n tornaren
a Galilea, dret a la seva ciutat de Natzaret.

39. – El retorn de la Sagrada Família a Natzaret, almenys d'una manera estable, no pogué verificar-se inmediatament, sinó després de l'estança a Egipte amb motiu de la persecució de l'Infant de part d'Herodes. (Veg. Mt II, 19-23, § 26).

§ 22. Els Magos a Jerusalem

MATEU 2, 1-8.

1 Havent, doncs, Jesús nat a Betlem de
Judà, en temps del rei Herodes, veus aquí
que arribaren de l'Orient a Jerusalem uns
Magos 2 preguntant: «¿On és el Rei dels
Jueus qui és nat? Perquè hem vista la seva
estrella a l'Orient i som vinguts a adorar-lo.»
3 En oir això el rei Herodes se conturbà i
amb ell tot Jerusalem. 4 I, reunint tots els
prínceps dels sacerdots i els escribes del po-
ble, els demanava on havia de nàixer el
Crist. 5 Ells li digueren: «A Betlem de Judea;
puix així està escrit pel profeta: 6 I tu, Bet-
lem, terra de Judea, no ets pas la més petita
entre les principals de Judea; perquè de tu
ha de sortir el cabdill qui regirà el meu po-
ble d'Israel.»
7 Llavors Herodes, havent cridat en secret
els Magos, s'informà per ells amb diligèn-
cia del temps en què s'els aparegué l'estrella;
8 i despedint-los cap a Betlem, digué: «Aneu
i entereu-vos diligentment del Nen: i quan

l'haureu trobat, feu-m'ho saber per tal que jo també vagi a adorar-lo».

1.-El nom de Mago, o Màgic, volia dir «il·lustre», i designava, pròpiament, la casta sacerdotal dels Perses. Eren barons eminents en astronomia, astrologia i en ciències ocultes. Reunien gairebé sempre el doble títol de sacerdot i de savi. Una tradició popular molt antiga diu que eren tres, atribuint-los la dignitat de reis, de segur perquè ells eren caps de tribu, petits prínceps o emirs, als quals era donat algun atribut de reialesa. Indubtablement, eren homes justos i timorats, savis i nobles.

2.-L'estrella apareguda als Magos seria un astre mòbil o meteor transitori, creat en aquelles circumstàncies.

4.-A Jerusalem, capital de la Judea, hi havia un Sanedrí o Tribunal Suprem dels Jueus. Estava compost de 71 membres, inclòs el President, i estava format per «Prínceps dels Sacerdots» o caps de les famílies sacerdotals, per «Escribes» o doctors de la Llei, i per «Ancians» del poble. Era de llur incumbència guardar el dipòsit de la revelació i atendre aquelles coses que afectaven a la Religió o al culte.

6.-Vegeu Miq 5, 2 (hebr. 5, 1). Diu així: «I tu, Betlem, Éfrata, tu ets ben petita per ésser «comptada» entre els caps de partit (lit. milers) de Judà; no obstant, de tu sortirà per a mi el qui sigui dominador d'Israel...»

§ 23. Adoració dels Magos

MATEU 2, 9-12.

9 I ells, havent oït el Rei, marxaren. I veus
aquí que l'estrella, que havien vista a l'O-
rient, anava a llur davant, fins que vingué
a posar-se sobre d'allà on era el Nen. 10 Quan
vegeren l'estrella s'alegraren amb una molt
gran alegria. 11 I entrant dins la casa, troba-
ren el Nen amb Maria, sa mare, i postrant-se,
l'adoraren; i oberts llurs tresors, li oferiren,
com a present, or, encens i mirra.
12 I éssent avisats en somnis que no tor-
nessin a Herodes, regressaren a llur regió
per una altra ruta.

11.-La «casa» on era l'Infant Jesús devia ésser, de segur, distinta del «pessebre» o gruta de la Nativitat. Verificada la inscripció manada per l'emperador August, devia minvar el concurs de descendents de David qui eren vinguts a allistar-se en la ciutat de Betlem, pàtria del Rei profeta.

§ 24. Fugida a Egipte

MATEU 2, 13-15.

13 Quan ells se n'hagueren tornat, l'Àngel
del Senyor s'aparegué en somnis a Josep,
dient-li: Aixeca't, pren el Nen i sa mare i
fuig cap a Egipte, i estigues-hi fins que t'avi-
saré. Perquè esdevindrà que Herodes cerca-
rà el Nen per a matar-lo». 14 I ell s'aixecà i
prengué l'infant i sa mare a la nit, i es retirà
a Egipte. 15 I allà estigué fins a la mort
d'Herodes; de manera que es complí lo que
el Senyor havia dit pel profeta: De l'Egipte
he cridat mon fill.

14.—En sortir de Betlem, la Sagrada Família s'encaminà apressadament cap a la terra d'Egipte, sotmesa directament a la dominació romana. Segons la tradició, s'establí en el lloc avui anomenat Matarieh, prop del Caire. D'aquest penosíssim viatge a través del desert, daten les més boniques llegendes de la infantesa de Jesús.

15.—De l'Egipte cridà Déu el seu poble, el poble d'Israel, anomenat en les sagrades Escriptures, d'una manera figurada, fill de Déu, per la seva elecció; aquest és el sentit històric i directe de les paraules (vegeu Os 11, 1); mes també tenen una aplicació veritable en Jesucrist, qui és realment el Fill de Déu.

§ 25. Martiri dels Innocents

MATEU 2, 16-18.

16 Aleshores veient Herodes que els Ma-
gos l'havien burlat, s'enutjà en gran manera
i ordenà matar tots els infants que hi havia
a Betlem i en tota la rodalia, de dos anys en
avall, segons el temps que havia calculat
per els Magos. 17 Llavors va complir-se lo que
havia profetitzat Jeremias quan digué: 18 «A
Rama s'és oïda una veu, grans plors i udols:
Raquel qui plora sos fills i no es vol acon-
hortar, perquè ja no existeixen.»

18. – La bella Raquel morí en infantar Benjamí, l'últim fill de Jacob. Aquest gloriós patriarca, el de les dotze tribus, l'enterrà pel camí d'«Efrata que ara és Betlem», alçant un monument sobre sa tomba (Gen 35, 19, 20). Jeremias se la representa eixida del sepulcre i plorant amb gran plany els seus fills, els israelites, reunits a Rama, a punt de sortir vers l'exili de Babilònia (Ier 31, 15). Un tal esglai tingueren les mares dels Innocents.

VIDA OCULTA DE JESÚS

§ 26. D'Egipte a Natzaret

MATEU 2, 19-23.

19 Mort Herodes, veus aquí que l'Àngel del
Senyor s'aparegué en somnis a Josep, en
Egipte, 20 dient: «Aixeca't, pren el Nen i sa
mare, i vés a la terra d'Israel: puix ja són
morts els qui volien matar l'Infant.» 21 I ell
s'aixecà, prengué el noi i sa mare i vingué
a la terra d'Israel: 22 Mes sabent que a Judea
regnava Arquelau en lloc d'Herodes son
pare, va témer d'anar-hi: i avisat en somnis
es retirà a les terres de Galilea. 23 Venint a
habitar a la ciutat que es diu Natzaret, de
manera que es complí lo que digueren els
profetes: Serà anomenat Natzarè.

22.—Herodes, en morir, repartí el seu reialme als seus tres fills, donant a Arquelau la Judea, Samaria i Idumea: a Herodes Antipas la Galilea i la Perea, i a Felip la Batanea i les regions de Tracon i de l'Hauran. Referent als molts testaments que féu Herodes, vegeu Flavi Josep (Ant. Iud. 17, 53.146-148.188-192; Bell. Iud, 1, 646 664.668). Arquelau governà nou anys la Judea, però August no volgué conferir-li el títol de rei; ans al contrari, assabentat del seu desgovern i crueltats, li decretà l'exili on morí.

23.– A ben segur en dir que el Messias seria desconegut, menyspreat. Is 53; Ps 68, 9 (Veg. Io 1, 46, § 39).

§ 27. Jesús, als dotze anys, enmig dels Doctors

LLUC 2, 40-50.

40 I el noi anava creixent i enrobustint-se
ple de saviesa, i la gràcia de Déu era en ell.
41 I els seus pares cada any anaven a Je-
rusalem el dia solemne de la Pasqua. 42 Quan
ell hagué arribat a l'edat dels dotze anys,
pujaren ells a Jerusalem, segons el costum
del dia de la festa. 43 I en tornar-se'n, pas-
sats aquells dies, va quedar-se el noi Jesús
a Jerusalem, i els seus pares no ho adverti-
ren. 44 Pensant que ell estava entre la comi-
tiva, feren una jornada de camí, i el cercaven
entre els parents i coneguts. 45 I no trobant-
se'n-lo, s'entornaren a Jerusalem en busca
d'ell. 46 I succeí que, després de tres dies, varen
trobar-lo al temple, assegut en mig dels doc-
tors, oïnt-los i preguntant-los. 47 Tots els qui
l'oïren, es meravellaven de la saviduria i res-
postes d'ell. 48 En veure'l, quedaren admirats.
I sa mare li digué: «Fill, ¿perquè t'has portat
així amb nosaltres? ton Pare i jo et cercà-
vem tots adolorits».
49 I ell els digué: «¿Com és que em cerquès-
siu? ¿No sabíeu que convé que jo estigui a
la casa de mon Pare?» 50 I ells no entengue-
ren lo que els deia.

42. – Tots els jueus des de l'edat de dotze anys havien de pujar a Jerusalem tres vegades a l'any: per la Pasqua, per la Pentecosta i per la festa dels Tabernacles.

43. – En el recinte del Temple hi havia la gran sala del «Gazith», on els savis jueus explicaven durant els dies de la Pasqua les qüestions més importants o més difícils de les Escriptures. Hi havia varis seients per a aquests doctors i nombroses catifes per a seure en elles els oients.

44. – En la formació de les caravanes segons els costums orientals, no era res d'estrany, sinó cosa molt possible, l'ex-

traviament d'un noiet. Aquestes caravanes solien constar de dos nuclis principals: el de les dones, qui anaven muntades, i el dels homes, a peu i amb el bastó a la mà. Els noiets es repartien entre els dos grups; però a vegades, impacients, sobretot a la tornada, s'agrupaven al davant, precedint joiosos la comitiva.

49. – L'original grec diu: «¿No sabíeu que en la casa de mon Pare em convé d'ésser-hi?» No sembla tan pròpia la traducció «en els negocis», com han cregut alguns comentaristes.

50. – Josep i Maria entengueren bé les paraules de Jesús, però no comprengueren per què els les deia.

§ 28. La Sagrada Família a Natzaret

LLUC 2, 51-52.

51 Llavors davallà en companyia d'ells, i
vingué a Natzaret, i els estava submís. I sa
mare conservava en el seu cor totes aques-
tes coses. 52 I Jesús anava avançant en savi-
duria, en edat, i en gràcia davant Déu i els
homes.

52. – La paraula grega que sovint significa «edat», i així ho tradueix aquí la Vulgata, sembla indicar en aquest passatge l'«estatura corporal». Aquest mateix sentit té en altres indrets de l'Evangeli. Vegeu p. ex. Lluc 19, 3, § 206.

VIDA PÚBLICA DE JESÚS. ANY PRIMER. PERÍODE DE PREPARACIÓ

§ 29. La predicació del Baptista

MATEU 3, 1-6.

1 En aquells dies vingué Joan Baptista a
predicar en el desert de Judea. 2 I dient: «Feu
penitència, perquè s'és acostat el regne dels
cels.» 3 Aqueix és aquell de qui parlà Isaias
profeta, quan deia: La veu del qui clama en
el desert: Prepareu el camí del Senyor: adre-
ceu els seus viaranys. 4 Joan portava un
vestit *teixit* de pèl de camell i anava cenyit

d'una corretja de pell: el seu menjar eren
llagostes i mel boscana. [5] Llavors acudia a
ell Jerusalem i tota la Judea i tota la regió
de vora el Jordà. [6] I eren batejats per ell en
el Jordà confessant llurs pecats.

2. – El regne dels cels, en contraposició al regne terrenal, és l'anunciat pels profetes, com el regne espiritual i etern, dins el qual tots els pobles i llengües serviràn a Jesucrist (Ier 23, 5; Lc 1, 32; Rom 5, 17). Pels jueus era aquell temps tan sospirat en que el Messias els deslliuraria de l'esclavitud política i de totes les altres misèries; i solament els més il·luminats entenien que el Messias els portaria un regne interior, tot espiritual, deslliurant-los de tota esclavitud del pecat i malaltia de l'ànima.

6. – El baptisme de Joan no tenia, com l'instituït per Jesús, la virtut suficient per a esborrar els pecats, però disposava els cors a la contrició, per la qual les culpes tostemps han estat perdonades.

Un tal baptisme era un ritu nou en les pràctiques religioses dels jueus. En la Llei antiga eran prescrites, en certes circumstàncies, algunes ablucions per a adquirir aquella puresa legal i levítica que convenia al poble de Déu (Lev 15, 5-26). Mes el baptisme de Joan es distingia de totes aquelles cerimònies per ço com era d'una superior perfecció. No era per treure una immundícia legal, sinó per a remissió dels pecats (Mc 1, 4; Ac 19, 4). Ni era una ablució que es pogués fer cadascú, sinó que el Baptista mateix els immergia en el Jordà (Mt 3, 6). Els qui es sotmetien a aquest ritu, demostraven tenir verament dolor dels pecats i creure sincerament en el Messias anunciat pel Precursor.

MARC 1, 1-6a.

[1] Principi de l'Evangeli de Jesucrist, Fill de
Déu. [2] Com està escrit en Isaias, profeta: Veus
aquí que envio a la teva presència el meu
àngel qui prepararà el teu camí al davant
teu: [3] Veu del qui clama en el desert: Prepareu el camí del Senyor, adreceu les seves
sendes. [4] Estigué Joan en el desert, batejant
i predicant el baptisme de penitència per a
remissió de pecats. [5] I sortia a trobar-lo tot
el pais de la Judea i els habitants de Jerusalem, i confessant llurs pecats eren batejats per ell en el riu Jordà. [6] Joan anava amb
un vestit de pèls de camell i amb un cenyi-

dor de pell a la cintura, i menjava llagostes i mel boscana.

2. – Veg. Is 40, 3,4; Mal 3, 1. La cita profètica del v. 2 correspon més literalment a Malaquias, explicant les paraules d'Isaïas, el més gran dels profetes.

2.3. – A l'Orient, quan un rei o un alt dignatari havia de visitar una ciutat, feia anunciar als habitants la seva vinguda per tal que aquests aplanessin els camins, rebaixessin els turons i omplissin les valls per on l'il·lustre visitant havia de fer la seva entrada.

6. – Les «llagostes», que a l'Orient solen aparèixer a grans bandades en els mesos de maig i juny, serveixen avui encara, degudament preparades, d'aliment als pobres. La «mel boscana» no és, pròpiament, la mel d'abelles, la qual pot recollir-se en els troncs dels arbres o en les clivelles de les roques, sinó una espècie de reïna o substància ensucrada que flueix abundosament d'alguns arbres.

L'historiador hebreu Flavi Josep, afirma que el Baptista era un home eminent en santedat, que cridava els jueus a la virtut, a la justícia i a la pietat envers Déu; que els manava reunir-se per a rebre el baptisme, i que, de fet, una multitud immensa hi acudia. (Ant. Iud. 18, 116-118.)

LLUC 3, 1-6.

1 L'any quinze de l'imperi de Tiberi Cèsar, essent Procurador de la Judea Pons Pilat, essent Herodes el tetrarca de Galilea, i son germà Felip el de l'Iturea i de la regió de Traconítida, i Lisànias el tetrarca d'Abilina,
2 essent Anàs i Caifàs els prínceps dels Sacerdots, la paraula del Senyor es féu sentir de Joan, el fill de Zacarias, al desert. 3 I vingué a tota la regió del Jordà, predicant el baptisme de penitència per a remissió dels pecats, 4 tal com està escrit en el llibre de les paraules del profeta Isaïas: La veu del qui clama en el desert. Prepareu el camí del Senyor: dreceu els seus viaranys; 5 tota vall serà rublerta i tota muntanya i collet serà abaixat: i els camins torts es faran drets, i els escabrosos seran plans, 6 i tota carn veurà la salut de Déu.

1. – L'any quinzè de l'imperi de Tiberi Cèsar correspon, si no abans, a l'any 26 d. de J. C. Dionís el Petit, calculant l'era

cristiana, cometé l'error de fer-la començar vers l'any 753, de Roma, és a dir, almenys quatre anys més tard. I no s'ha fixat encara amb absoluta certesa l'any del naixement del Salvador. Altrament, durant l'hegemonia de l'emperador Tiberi, la Judea tingué per procuradors Valeri Grat i Pons Pilat.

Herodes Antipas era fill d'Herodes el Gran i de Maltace, així com Felip ho era de Cleopatra. Quant a Lisànias, no és el fill de Ptolomeu, sinó un altre més jove, qui verament fou tetrarca d'Abilene, regnant Tiberi, segons consta per una inscripció. (Veg. Vigouroux, Le Nouveau Testament et les découv. archéol., p. 131-141.)

4.–Is 40, 3-5. (Veg. Mt 3, 3; Mc 1, 3.) Simbolitzant amb aquestes imatges la preparació dels esperits per a l'adveniment del Messias.

6.–«Tota carn» en el llenguatge bíblic, vol dir «tot home».

§ 30. Exhortació a la penitència

MATEU 3, 7-10.

7 Mes veient venir a son baptisme molts dels Fariseus i Saduceus, els digué: Raça d'escorçons ¿qui us ha ensenyat a fugir de la ira venidora? 8 Feu, doncs, fruit digne de penitència. 9 I no cal que digueu en vostre interior: tenim per pare Abraham. Puix jo us dic que Déu pot fer sortir d'aquestes pedres fills d'Abraham. 10 Ja la destral está posada a l'arrel dels arbres. I tot arbre que no faci bon fruit, serà tallat i tirat al foc.

7.–Pel passatge paral'lel de Lluc (3, 7), es podria creure que les invectives de Joan anaven dirigides a tota la turba; són els hipòcrites de Fariseus i Saduceus que mereixen un llenguatge tan dur.

8.–Car la penitència no consisteix merament en una actitud exterior, cal que vagi acompanyada de fruits que demostrin la seva sinceritat.

LLUC 3, 7-9.

7 I deia a les turbes que eixien perquè els bategés: «Niçaga d'escorçons, qui us ha ensenyat a fugir de la ira venidora? 8 Feu, doncs, fruits dignes de penitència, i no cal que digueu: Tenim Abraham per pare. Perquè jo us dic que Déu és poderós per a

treure d'aquestes pedres fills d'Abraham.
9 Ja la destral està posada a l'arrel dels
arbres. Per tant, tot arbre que no fa bon
fruit, serà tallat i tirat al foc».

8.--Era tan gloriós el nom d'Abraham, que fins el mateix Déu es complaïa en anomenar-se Déu d'Abraham. Heus aquí per què els jueus eren tan gelosos d'aquesta prerrogativa. Abraham era el patriarca del poble escollit, amb el qual Déu havia contret una aliança sempiterna. L'ésser descendents carnals d'Abraham, feia creure als jueus que mai no serien rebutjats per Déu, i que d'una manera principal, si no exclusiva, els pertanyien de dret els beneficis messiànics. (Veg. Io 8, 33.)

§ 31. Caritat i justícia

LLUC 3, 10-14.

10 Per lo qual les turbes li preguntaven,
dient: «Doncs ¿què havem de fer?» 11 Ell
els responia: «Qui té dues túniques, en doni
a qui no en té; i qui té viandes, faci altre
tant». 12 Vingueren també publicans a ésser
batejats i li digueren: «Mestre ¿què farem
nosaltres?» 13 I ell els digué: «No exigiu res
més, sinó lo que se us ha ordenat». 14 Li
demanaven també els soldats, dient: «I nos-
altres ¿què farem?» I ell els digué: «No
maltracteu, ni calumnieu a ningú, i acon-
tenteu-vos amb la vostra soldada».

10.–Joan dóna primer una resposta a tothom (11) que invita a la pràctica de la caritat envers el proïsme; després, als publicans i als militars, que estaven persuadits d'aver ofès Déu i de merèixer el càstig de la justícia divina, els aconsella d'obrar en justícia. Per entrar al regne de Déu, no és doncs necessari canviar d'estat de vida, sinó obrar rectament en el treball que la Providència ens ha assignat.

§ 32. Joan anuncia el Crist

MATEU 3, 11-12.

11 Jo, de veritat, us batejo amb aigua
per a la penitència: mes el qui vindrà des-

prés de mi, és més fort que jo, i ni só digne
de portar el seu calçat: ell us batejarà en
l'Esperit Sant i el foc. 12 Ell té ja el pur-
gador a la mà i netejarà la seva era; i aple-
garà el blat en el graner, i cremarà la palla
en el foc que mai s'apaga.

11.–Els antics jueus duien, per calçat, una mena de sandàlies, amb corretges de cuiro o lligams de llana. En arribar a la porta del Temple sant es descalçaven. Si eren rics ho feien fer per llurs criats o esclaus, els quals portaven el calçat a les mans. Joan Baptista, en la seva profunda humilitat es reconeix indigne fins i tot de la categoria d'esclau de Jesús

MARC 1, 6b-8.

6b I els predicava dient: 7 «Ve després
de mi un més fort que jo; i ni digne só de
desfer, ajupint-me, la corretja del seu calçat.
8 Jo us he batejat amb aigua, mes ell us
batejarà en l'Esperit Sant».

7.–Joan parla com si la vinguda del Messias fos imminent: i per allunyar de si mateix l'honor que les turbes admirades li volien retre, es declara indigne de desfer la corretja del seu calçat, servei que era exclusiu dels ínfims esclaus.

LLUC 3, 15-18.

15 Com el poble creia, i tothom dins son
interior pensava de Joan que tal volta ell
era el Crist, 16 Joan es dirigí a tots dient:
«Jo certament us batejo amb aigua; mes
vindrà un altre més fort que jo, de qui no
só digne de desfer la corretja del seu calçat;
i ell us batejarà en l'Esperit Sant i el foc.
17 Ell té a la mà el ventador, i netejarà la
seva era i aplegarà el blat en son graner,
mes la palla la cremarà en el foc inextin-
gible».
18 Amb aquestes exhortacions i altres
semblants, anava anunciant al poble la bona
nova.

16. - «En l'Esperit Sant i el foc.» El baptisme de Crist és un veritable sagrament, que esborra al batejat els seus pecats i el transforma en fill de Déu adoptiu per la gràcia i per la inhabitació de l'Esperit Sant.

El baptisme cristià és d'absoluta necessitat per a obtenir la salvació (Io 3, 5, § 45). Quant a la seva forma, la va prescriure el mateix Jesús després de la seva Resurrecció (Mt 28, 19, § 368).

17. - El «purgador» es diu, en sentit genèric, de l'instrument de fusta o de ferro, distint segons els països, que serveix per a ventar i destriar el blat del boll. Entre nosaltres seria la «pala de ventar». En sentit figurat significa el judici que s'ha d'exercir sobre els incrèduls i obstinats, els quals seran destriats dels bons i exclosos del regne de Déu per a ésser tirats al foc inextingible.

L'«horreum», o graner, significa la cavitat subterrània on els orientals tenen el costum de guardar el blat. Purgat el blat i dut al graner, solen recollir la porció de palla que pot servir d'aliment per al bestiar, i la restant amb el boll són llençats al foc.

§ 33. Baptisme de Jesús

MATEU 3, 13-17.

13 Aleshores Jesús anà de la Galilea al
Jordà, a Joan perquè el bategés. 14 Mes
Joan l'en apartava dient: «Jo só qui deu
ésser batejat per vós ¿i vós veniu a mi?»
15 Responent Jesús li digué: «Deixa fer, ara:
que aixís convé que nosaltres observem tota
justícia». Llavors, Joan condescendí. 16 Jesús
una vegada batejat, sortí immediatament
de l'aigua, i al bell punt se li obriren els
cels i va veure l'Esperit de Déu davallant
com una coloma i posant-se damunt Ell.
17 I en el mateix instant una veu dels cels
deia: «Aquest és el meu amat fill, en qui
tinc mes complacències».

13 - El precursor, crescut en el desert, no havia vist encara el Salvador (Jo 1, 31-33, § 36). Il·luminat per una llum sobrenatural, reconeix en Jesús el Messias esperat i s'omple de confusió i de respecte.

17. - En Sant Mateu, la veu del Pare celestial va dirigida al Precursor, al qual es dóna testimoni de la filiació divina de Jesús; en els altres dos sinòptics, s'adreça al mateix Fill, parlant en segona persona: «Tu ets...,». Aquesta és la forma real i històrica, segons opina Sant Agustí. (ML, 34, 1092.)

MARC 1, 9-11.

9 I succeí que en aquells dies vingué
Jesús des de Natzaret de Galilea i fou bate-
jat per Joan en el Jordà. 10 I tot plegat
sortint de l'aigua veié oberts els cels i l'Es-
perit davallant com un colom i descansant
en ell. 11 I fou oïda aquesta veu del cel: «Tu
ets el meu fill amat; m'he complagut en tu».

9.-Jesús surt de Natzaret, lloc de la seva infància i adolescència, i que a través dels segles deurà només a Ell la seva celebritat. Modestament, després d'una trentena d'anys de vida oculta, vol inagurar la seva missió redemptora amb una gran lliçó d'humilitat i totseguit amb una altre de vida penitent.

LLUC 3, 21-23ª.

21 Succeí que, quan venia a rebre el bap-
tisme tot el poble, fou batejat també Jesús,
i mentres orava, s'obrí el cel, 22 i davallà
l'Esperit Sant en forma corporal, com una
coloma, sobre d'ell; i veu del cel fou oïda: «Tu
ets mon fill amat, en tu m'he complagut».
23ª I Jesús tenia uns trenta anys quan co-
mençà *el ministeri.*

21.-Observem el detall de l'oració que Jesús fa, probablement després d'haver sortit de l'aigua. Es aleshores, «mentres orava», que baixà l'Esperit Sant «en forma corporal», paraules que indiquen suficientment la realitat de l'aparició.

§ 34. Dejuni i temptacions de Jesús

MATEU 4, 1-11.

1 Llavors Jesús fou conduït per l'Esperit
al desert a fi que el diable el temptés. 2 I
després que hagué dejunat quaranta dies i
quaranta nits, tingué fam. 3 I atançant-se
el temptador, li digué: «Si ets fill de Déu,
digues que aquestes pedres es tornin pans.»
4 Ell li tornà de resposta: «Escrit està: No
solament de pa viu l'home, sinó de tota
paraula que surt de la boca de Déu.» 5 Se

l'emportà llavors el diable cap a la santa
ciutat i el posà sobre un punt molt alt del
temple. 6 I li digué: «Si ets fill de Déu tira't
daltabaix. Perquè escrit està: Que t'ha enco-
manat als seus àngels i et pendran en llurs
mans per tal que no ensopegui ton peu en
la pedra.» 7 Jesús li digué: «També està
escrit: No temptaràs ton Déu i Senyor.»
8 Altra vegada se l'emportá el diable a una
muntanya molt alta; li mostrà tots els reial-
mes del món i la llur glòria. 9 I li digué:
«Tot això et donaré si, postrant-te, m'ado-
ressis.» 10 Aleshores li diu Jesús: «Vés, Sa-
tanàs, que escrit està: A ton Déu i Senyor
adoraràs i a Ell sol serviràs.» 11 Llavors el
deixà estar el diable; i veus aquí que se li
acostaren els àngels i el servien.

1.–La paraula «temptació» té tres sentits diferents: Primer, tota instigació al pecat, com les que aqui es refereixen; segon, voler provar si Déu Nostre Senyor pot fer el que nosaltres desitgem, i en aquest sentit es pren la paraula «temptaràs», en el vers. 7 d'aquest capítol; tercer, quan Déu nostre Senyor posa a prova la virtut d'una persona, a fi que sigui manifestada la seva fidelitat. El diable s'atrevi a temptar Jesús perquè no en coneixia, ben clarament, la seva filiació divina.

4.–Deut 8, 3. El Senyor té moltes maneres de manifestar el seu amor als homes, enviant-los miraculosament, si és precís, l'aliment que necessiten.

6.–Paraules que revelen la Providència paternal que Déu té per l'home just. Ps 80 (heb. 91), 11.12.

7.–Deut 6, 16. Aixi Moisés reprengué els israelites, qui, assedegats en el desert del Sinai, temptaren el Senyor, desconfiant d'Ell.

8.–És a dir, totes les encontrades de la «terra promesa» i els reialmes del voltant.

10.–Al'ludint al passatge del Deut (6, 13) on Moisès amenaça el poble d'Israel, allà en el Sinaí, perquè havia caigut en la idolatria.

MARC 1, 12-13.

12 I encontinent l'Esperit l'emprengué al
desert. 13 I estigué en el desert durant qua-
ranta dies i quaranta nits; i el temptava

Satanás; i estava amb les bèsties, i els àngels el servien.

12. – Marc dóna un resum brevíssim de les temptacions de Jesús; indica el lloc, la durada, el temptador. Deixa entendre també la victòria car «els àngels el servien».

«I quaranta nits.» Aquests mots manquen al text grec. Probablement han estat afegits de Mateu 4, 2, on són indispensables per a indicar la continuïtat del dejuni de Jesús.

LLUC 4, 1-13.

1 I Jesús, ple de l'Esperit Sant, sortí del
Jordà; i era portat per l'Esperit al desert,
2 per durant quaranta dies, i era temptat
pel diable. I en aquells dies, no menjà res;
i després d'ells tingué fam. 3 I el diable li
digué: «Si ets fill de Déu, digues a aquesta
pedra que es torni pa». 4 Jesús li respongué: «Està escrit que no sols de pa viu
l'home, sinó de tota paraula de Déu».

5 I se l'emportà el diable vers una muntanya molt alta, i en un instant li mostrà
tots els reialmes de la terra, 6 i li digué:
«Jo et donaré tot aquest poder i tota la glòria d'aquests reialmes, perquè ella m'ha
sigut donada, i la dono al qui vull. 7 Si tu,
doncs, t'agenolles davant meu, tots seran
teus». 8 I responent Jesús, li digué: «Escrit
està: adoraràs a ton Senyor Déu, i a ell sol
serviràs». 9 Llavors el portà a Jerusalem,
i el col·locà sobre el pinacle del temple, i li
digué: «Si ets fill de Déu, tira't d'aquí dalt
a baix. 10 Puix escrit està, que per tu ha
donat ordre als seus Àngels que et guardin.
11 I et pendran en les seves mans, per tal
que no ensopegui ton peu en la pedra».
12 I Jesús responent, li digué: «Escrit està:
No temptaràs a ton Senyor Déu». 13 I aca-

bada tota la temptació, el diable s'apartà d'ell per algun temps.

13.–Per algun temps, o bé, ocasió favorable. A l'hort de Getsemaní i al Calvari hi hagué els grans combats entre Jesús i el príncep d'aquest món.

§ 35. Ambaixada del Sanedrí a Joan

JOAN 1, 19-28.

19 I aquesta és la testimoniança que va
donar Joan, quan els jueus li enviaren des
de Jerusalem sacerdots i levites a preguntar-li: Tu ¿qui ets? 20 I ell confessà i no
negà, i confessà: «Jo no só el Crist.»
21 Llavors li demanaren: «Doncs ¿què?
¿Ets Elias tu?» I digué: «No ho só.» «¿Ets un
Profeta?» I respongué: «No.» 22 Ells, doncs,
li digueren: «¿Qui ets? a fi de donar una
resposta als qui ens han enviat; ¿què dius
de tu mateix?» 23 Digué: «Jo só la veu del
qui clama en el desert: Preparéu el camí
del Senyor, segons ha dit el Profeta Isaïas.»
24 Aquells qui foren enviats eren dels Fariseus. 25 I el preguntaren, dient-li: «Doncs,
¿com és que bateges, si tu no ets el Crist, ni
Elias, ni un Profeta?» 26 Joan els respongué, dient: «Jo batejo amb aigua: mes en
mig de vosaltres n'hi ha un que no el coneixeu. 27 Ell és qui ha de venir després de
mi, qui fou abans que jo; i jo no só digne
de desfer-li la corretja del calçat.» 28 Aquestes coses passaren a Betània, a l'altra banda
del Jordà, on Joan estava batejant.

19.–El nom de Jueus, que corresponia, per dret, només als pertanyents a la tribu de Judà, fou donat, després de l'exili, a tots els descendents de Jacob. L'evangelista Sant Joan se'n serveix sovint per designar l'element oficial de la nació com hostil a Jesús.

21.–Era una creença dels jueus que Elias havia de tornar

ací a la terra poc abans de l'adveniment del Messias. Una tal opinió era deguda a una falsa interpretació d'un text de Malaquias (4, 5. 6) sobre l'adveniment del Crist, a la fi del món. «Ets el profeta?», referint-se, tal volta, a Jeremias (veg. Mt. 16, 14) o a l'anunciat per Moisès (Deut 18, 15).

23.—El Baptista defineix aquí, clarament, la seva dignitat i la seva missió. Ell és el precursor del Messias promès i, com a tal, compleix el que del precursor estava anunciat. (Veg. Is 40, 3).

27.—«Qui fou abans que jo». Literalment, segons la Vg.: «Qui és estat fet abans que jo.» El t. gr. permet vàries interpretacions, mes el genuí sentit sembla ésser: El qui ha de venir darrera meu, és estat constituït sobre de mi per la seva excel·lència.

§ 36. Com el Baptista reconegué Jesús

JOAN 1,29-34.

29 L'endemà Joan veié a Jesús dirigir-se envers ell, i digué: «Heus aquí l'Anyell de Déu, heus aquí aquell qui treu el pecat del món. 30 Aquest és aquell de qui he dit: Després de mi ve l'home qui és fet abans que jo, perquè era abans que jo.
31 I jo no el coneixia, mes per això só vingut a batejar amb aigua, per tal que fos ell manifestat a Israel.» 32 I Joan donà testimoni, dient: «Jo he vist l'Esperit Sant davallar del cel com un colom, i posar-se sobre d'ell. 33 I jo no el coneixia pas, mes el qui m'envià a batejar amb aigua, ell em digué: Aquell sobre el qual veuràs davallar l'Esperit Sant i reposar al damunt, és el qui bateja en l'Esperit Sant. 34 I jo *ho* he vist, i he donat testimoni, de que aquest és el Fill de Déu.»

30.—L'existència terrenal de Jesús comença sis mesos més tard que la del Precursor; així com la seva naturalesa divina, procedent del Pare per generació, té els seus orígens en l'eternitat. Mes, com sigui que la persona de Jesús no és humana, sinó divina, proclama el Baptista la preexistència del Salvador a la seva.

31.—No vol dir el Baptista que desconegués la missió de Jesús, ni menys la seva existència terrena; sinó que la seva dignitat messiànica no li havia estat encara manifestada públicament, fins al moment del Baptisme.

§ 37. Els dos primers deixebles de Jesús

JOAN 1, 35-40.

35 Al dia següent, altre cop es trobava
allà Joan amb dos dels seus deixebles. 36 I
aguaitant a Jesús que passava, digué: «Heus
aquí l'Anyell de Déu.» 37 El sentiren parlar
els dos deixebles, i varen seguir a Jesús.
38 Havent-se girat Jesús i veient els qui
el seguien, els diu: «¿Què cerqueu?» I ells
li respongueren: «Rabbi (que traduït, vol dir
Mestre) ¿on habiteu?» 39 Els respon: «Veniu
i mireu.»

I varen anar-hi, i veieren on habitava, i amb ell passaren aquell dia: era envers l'hora desena.

40 Un dels dos qui havien oït la paraula de Joan i havien seguit a Jesús, era Andreu, germà de Simó Pere.

36. – Són tres els testimonis donats fins ara pel Baptista: Que Jesús és l'Anyell de Déu, qui amb el seu sacrifici voluntari esborra els pecats del món; que Ell bateja en l'Esperit Sant, podent així comunicar als homes la seva gràcia i els seus dons, i, per últim, que és el Fill de Déu, no per adopció, sinó per naturalesa, podent així atorgar-nos l'adopció de fills de Déu i hereus del cel.

37. – Els dos deixebles qui havien sentit les paraules del Precursor eren Andreu i, probablement, el mateix evangelista Sant Joan.

38. – «Rabbi», és el títol que es donava als doctors de la Llei. Sant Joan, en son Evangeli, el repeteix vuit vegades i així anomenaven a Jesús els apòstols. Sant Mateu i Sant Marc posen rares vegades aquest nom; Sant Lluc el tradueix sempre amb el nom de «Mestre».

39. – L'hora desena, entre els jueus, eren les quatre de la tarda. Alguns comentaristes, com Fillion, observen com aquesta hora desena fou realment decisiva per a la vida íntima de l'Evangelista, i que és per això, que ell l'ha anotada.

§ 38. Pere coneix Jesús

JOAN 1, 41-42.

41 Ell trobà primer a Simó son germà, i
li diu: «Hem trobat el Messias (que traduït,
significa el Crist.)» 42 I l'acompanyà a Je-
sús. I havent-se'l mirat Jesús, digué: «Tu
ets Simó, fill de Jonàs, tu seràs anomenat
Cefas, que vol dir Pere.»

41. – Andreu, després d'haver conegut Jesús, no troba repòs en el seu cor fins que el fa conèixer als qui ell estima, i en primer lloc al seu germà.

La paraula Messias que l'Evangelista tradueix per el Crist o sigui «l'Ungit» i en el verset següent la paraula Cefas, denoten com era viu en Sant Joan el record d'aquesta escena.

42. – Cefas o «pedra», nom que profetitza la missió de «fonament» que Simó haurà d'exercir en l'Església.

§ 39. Felip i Natanael

JOAN 1, 43-51.

43 A l'endemà Jesús volgué dirigir-se a
Galilea, i trobà a Felip. I li diu Jesús: «Se-
gueix-me.» 44 Felip era de Betsaida, la ciu-
tat d'Andreu i de Pere. 45 Felip es trobà amb
Natanael, i va dir-li: «Hem trobat aquell de
qui escrigué Moisès en la Llei, com i també
els Profetes, Jesús, fill de Josep, de Natza-
ret.» 46 I Natanael li digué: «Pot sortir de
Natzaret quelcom de bo?» Felip li respon:
«Vina i *ho* veuràs.» 47 Jesús veié acostar-
se-li Natanael, i *parlant* d'ell, diu: «Heus
aquí un verdader Israelita en qui no hi ha
engany.» 48 Li diu Natanael: «¿D'on m'heu
conegut?» Li respongué Jesús, i li digué:
«Abans que Felip et cridés, jo et vaig veure
quan estaves sota la figuera.» 49 Li respon
Natanael, i diu: «Rabbi, vós sou el Fill de

Déu, vós sou el rei d'Israel.» [50] Jesús contestà, i li digué: «Perquè t'he dit que et vaig veure sota la figuera, ¿creus? Coses majors que aquestes veuràs.» [51] I li afegeix: «De veritat, de veritat us dic, veureu obert el cel, i els Àngels de Déu, pujant i davallant sobre el Fill de l'home.»

43.–Felip, un dels primers deixebles de Jesús, ocupa el cinquè lloc en els catàlegs dels apòstols (Mt 10, 3; Mc 3, 18; Lc 6, 14, § 72).

45.–Natanael és, probabilíssimament, l'apòstol Sant Bartomeu. El primer nom li era personal; aquest segon, patronímic, i significa «fill de Tomeu».

46.–El caràcter dels natzaretans era turbulent i revoltós. La vila de Natzaret no fruïa de bona fama, degut al temperament dels seus habitants i a què les cases, construïdes en part en el vessant de la muntanya, es comunicaven per corredors obscurs, subterranis, que bé podien servir d'amagatalls.

49.–Natanael, amb aquestes paraules, no reconeix encara en Jesús una filiació divina, sinó alguns dels atributs de la messianitat.

51.–«Els àngels de Déu»; al·lusió manifesta a l'escala de Jacob. (Vegeu Gen. 28, 12).

§ 40. Les bodes de Canà

JOAN 2, 1-11.

1 I al cap de tres dies hi hagué unes
bodes a Canà de Galilea; i la mare de
Jesús hi era. 2 Fou també convidat Jesús
a les bodes, juntament amb sos deixebles.
3 I com arribés a faltar el vi, la mare de
Jesús li digué: «No tenen vi». 4 I Jesús li
diu: «Dona, ¿què ens hi va a mi i a vós?
Encara no ha arribat la meva hora». 5 La
seva mare *allavors* diu als qui servien: «Feu
tot lo que ell us digui.» 6 Hi havia allà sis
gerres de pedra, destinades a les ablucions
dels Jueus, i en cada una d'elles cabien
dues o tres mesures. 7 I Jesús els va dir:
«Ompliu d'aigua les gerres.» I les ompliren
fins a dalt. 8 I els diu Jesús: «Ara traieu-ne

i porteu-ne a l'ordenador del convit.» I *li en*
portaren. 9 Aixís que l'ordenador del convit
tastà l'aigua convertida en vi (no sabia ell
d'on era, mes els criats qui havien pouat
l'aigua ho sabien) crida a l'espòs, 10 i li
diu: «Tothom posa primer el vi bo, i quan
n'estan satisfets, aleshores el vi inferior;
mes tu has guardat el vi bo fins ara.»
11 Aquest fou, a Canà de Galilea, el primer
miracle que va fer Jesús i manifestà la seva
glòria, i els seus deixebles cregueren en Ell.

1.–Canà de Galilea, distinta d'altra població del mateix nom en la tribu d'Aser. Estava al nord de Natzaret pel camí de Tiberíades. La mare de Jesús hi era, per tractar-se d'una família molt coneguda i, segons sembla, parenta pròxima. Probablement Sant Josep ja era mort en aquesta ocasió.

3.–La manca de vi fou motivada, segurament, per la pobresa d'aquella família i per la presència de nous hostes, entre els quals han de comptar-se els mateixos deixebles de Jesús.

4.–Ateses les circumstàncies, la paraula «Dona» degué ésser, més aviat, una expressió d'afecte i de tendresa. Recordem aquesta paraula en l'escena de la Creu.

Aquesta expressió «què ens hi va a mi i a vós», és una versió verbal d'una frase hebraica que pot tenir distints significats. El més probable aquí és: «No ens pertoca a nosaltres, com seria a la nostra casa de Natzaret, el procurar que no falti el vi.»

6.–Eren gerres, amb aigua per les ablucions i tot allò que servia per a menjar. La mesura, de la qual aquí es parla, es el «metretés» àtic, equivalent al «bat» hebreu, o sigui, a 39'29 litres.

8.–L'«arquitriclini» o «ordenador del convit», era el qui cuidava de tot el referent al festí, tastant abans les viandes i begudes.

10.–En els convits dels orientals la magnificència de l'acte no consistia en l'abundor i qualitat dels menjars, sinó principalment en la dels vins i licors fermentats. Així, d'un convidat que sortís satisfet d'un convit es deia que estava embriac. La qual cosa explica el costum de servir abans el vi millor.

§ 41. Jesús va a Cafarnaüm

JOAN 2, 12.

12 Després d'això, se'n baixà cap a Ca-
farnaüm amb la seva mare i sos germans

i deixebles, i allà varen estar-se no molts dies.

12. – Com que la identificació de Canà és objecte de discussió entre els comentaristes, no podem precisar la distància entre Canà i Cafarnaüm, que alguns senyalen de 20 quilòmetres i altres de 33. La diferència d'altura era molt notable, ja que Cafarnaüm es troba a 200 metres sota el nivell del Mediterrani, mentre que Canà deuria estar a més de 250 sobre; expressivament l'Evangeli diu que Jesús emprengué la davallada. «No molts dies». Potser per reunir-se amb la comitiva que va a Jerusalem. Més endavant Jesús farà de Cafarnaüm el centre de les seves missions evangèliques per tota la Galilea.

I. A JUDEA

§ 42. A Jerusalem per la primera Pasqua

JOAN 2, 13.

13 I s'acostava la Pasqua dels Jueus, i pujà Jesús a Jerusalem.

13. – La sortida de Cafarnaüm fou en ocasió de la Pasqua de l'any 28. Els comentaristes ho conjecturen del verset 20 que confirma el passatge de Lluc (3, 23, § 33).

Sant Joan, com que escriu a cristians que provenen del paganisme i que ignoren els costums judaics, per evitar qualsevol confusió amb la festa cabdal dels cristians, especifica «la pasqua dels jueus».

§ 43. Els mercaders expulsats del Temple

JOAN 2, 14-22.

14 I trobà en el temple els qui venien bous, ovelles i coloms, i els canvistes asseguts *a llurs taules*.
15 I havent fet com uns assots de cordes, els llençà tots del temple, ovelles i bous també; tirà per terra la moneda i capgirà les taules dels canvistes.
16 I als qui venien coloms, digué: «Treieu això d'aquí, i no feu de la casa del meu Pare una casa de negocis.»
17 I els seus deixebles es

recordaren que està escrit: El zel de vostra
casa em devora.
[18] Mes els Jueus responent-li, li digue-
ren: «¿Quin senyal ens mostres per fer
aquestes coses?» [19] Va respondre'ls Jesús,
i els digué: «Destruïu aquest temple i jo en
tres dies el reedificaré.»
[20] Replicaren els Jueus: «En quaranta sis
anys fou edificat aquest temple, i tu el re-
construiràs en tres dies?» [21] Mes ell parlava
del temple del seu cos. [22] Quan, doncs,
hagué ressuscitat d'entre els morts, els seus
deixebles es recordaren que ell deia això:
i cregueren en l'Escriptura i en la paraula
que digué Jesús.

14. – «En el Temple» s'entén l'atri del Temple, anomenat dels gentils, on els pagans piadosos podien entrar per a adorar Déu. Els canvistes proporcionaven a cadascú, a canvi de la moneda pagana, el mig sicle d'argent jueu (1'50 pessetes) que havia d'oferir «per preu de la seva ànima», segons la Llei (Ex. 30, 11-16).

15. – Dues vegades castigà N. S. Jesucrist els profanadors de la santedat del Temple: al principi de la vida pública i en la setmana de Passió. (Vegeu § 254).

17. – Ps 68 (heb. 69), 10. Metàfora que descriu vivament la intensitat del seu zel per l'honor del Santuari i del culte diví. Aquest zel, o amor, el consumeix com ho faria un foc ardent.

19. – Compareu aquesta frase de Jesús amb la que els jueus li atribuïren durant la nit de la Passió (Mt 26, 61; Mc 14, 58, § 314).

§ 44. La fe d'alguns jueus

JOAN 2, 23-25.

[23] Mentres era a Jerusalem a la festa de
la Pasqua, molts veient els prodigis que
obrava, varen creure en son nom. [24] Mes
Jesús no es fiava d'ells, perquè els coneixia
tots, [25] i perquè no necessitava que ningú
li donés testimoni de l'home, puix ell sabia
lo que hi ha en l'home.

24-25.—Jesús no confiava encara en sos seguidors perquè llur fe era feble, consistent en una admiració passatgera més que no pas en un coneixement reflexiu de la seva ciència sobrehumana.

§ 45. Col·loqui amb Nicodemus

JOAN 3, 1-21.

1 Hi havia entre els Fariseus, un home
de nom Nicodemus, príncep entre els Jueus.
2 Aquest es presentà de nit a Jesús, i li di-
gué: «Rabbi, sabem que haveu vingut de
part de Déu com mestre; perquè ningú pot
fer aquests prodigis que feu vós, si Déu no
està amb ell.» 3 Jesús va respondre-li, dient:
«De veritat, de veritat te dic, que ningú, si
no renaix de nou, pot veure el regne de
Déu.» 4 Nicodemus, li diu: «¿Com pot un
home nàixer, quan ja és vell? ¿pot per ven-
tura entrar novament en les entranyes de
sa mare i tornar a nàixer?» 5 Jesús respon-
gué: «De veritat, de veritat te dic, qui no
renaix de l'aigua i de l'Esperit Sant, no pot
entrar en el regne de Déu. 6 Lo que és nat
de la carn, és carn; i lo que és nat de l'es-
perit, és esperit.

7 No t'admiris si t'he dit: Es precís que
vosaltres torneu a nàixer. 8 El vent bufa
allà on vol, i sents la seva veu, mes no saps
d'on ve, ni on va; així passa en tot aquell
qui és nat de l'esperit.» 9 Contestà Nico-
demus, i li digué: «¿Com pot fer-se això?»
10 Responent, li digué Jesús: «Tu ets mestre
en Israel ¿i això ignores? 11 De veritat, de
veritat te dic, que diem lo que sabem, i tes-
tifiquem lo que hem vist; i vosaltres no ac-
cepteu el nostre testimoni.

12 Si us he dit coses terrenals i no les

creieu, ¿com creureu, si us les deia celes-
tials? 13 I al cel no hi ha pujat ningú, sinó
el qui del cel davallà, el Fill de l'home qui
està en el cel. 14 I així com Moisès aixecà
la serpent en el desert, així és precís que
siga alçat el Fill de l'home. 15 A fi que el
qui creu en ell no es perdi, sinó que tingui
vida eterna. 16 Perquè Déu ha estimat tal-
ment al món, que ha donat el seu Fill uni-
gènit; per tal que qui creu en ell no es perdi,
sinó que tingui vida eterna.
17 Que no ha enviat Déu son Fill al món
per judicar el món, sinó perquè el món siga
salvat per obra d'ell. 18 Qui en ell creu no
és judicat; qui no hi creu ja està judicat,
perquè no creu en el nom de l'Unigènit fill
de Déu. 19 I aquest és el judici: que la llum
ha vingut al món, i els homes s'han esti-
mat més les tenebres que la llum, perquè
les obres llurs eren males. 20 Perquè tot
aquell qui obra malament, avorreix la llum,
i no s'acosta a la llum per tal que no siguin
reprovades les seves obres. 21 Mes qui obra
la veritat, ve a la llum, a fi que les seves
obres siguin manifestades, perquè han sigut
fetes en Déu.»

1.-Nicodemus, home intel·ligent i recte, doctor de la Llei i membre del Sanedrí, fruïa de gran consideració entre els jueus. Coneixedor dels miracles realitzats per Jesús durant la festa, i meravellat sobretot de l'acció per la qual Ell, per pròpia autoritat, havia expulsat els mercaders del Temple, va creure descobrir en Ell un gran profeta i, tal vegada, l'home extraordinari del qual el Baptista acabava d'anunciar el pròxim adveniment.

5.-L'original grec diu «Esperit», i la Vg. «Esperit Sant», mes el sentit és el mateix, puix el baptisme propi del Crist és per l'Esperit Sant.

6.-De la diversitat de causes deriva diversitat d'efectes. El que és engendrat de la carn, o sigui, de l'home per generació ordinària, és carn, és un ésser humà, però el que és engendrat per l'esperit, és esperit, o té vida espiritual.

8. – Un mateix mot, en hebraic, serveix per designar esperit i vent. Jesús, prenent peu d'aquest doble significat, estableix una comparança: Així com en l'ordre material hi ha coses que no veiem, però que sentim (com és ara el vent), així en l'ordre espiritual hi ha coses que havem de creure i a elles assentir, baldament no les vegem ben clarament amb la llum de la intel·ligència.

10. – Nicodemus podia haver trobat en les Sagrades Lletres la idea d'una renovació interna per l'Esperit diví.

12. – Coses terrenes, o que es verifiquenací a la terra o en la terra són, com la mateixa renovació espiritual que s'opera en l'interior de l'home (vv. 3, 5, 8). Coses celestials, o que existeixen en els cels, com el dogma de la Trinitat, el de la generació eterna del Verb, els designis de Déu referents a la justificació i santificació dels homes.

14. – Enlairat com una víctima d'expiació per a tota la humanitat, per tal que els qui amb fe i amor contemplin aquesta víctima siguin salvats de les ferides de la serpent infernal i obtinguin la vida eterna. Al·lusió al fet descrit per Moisès (Num 21, 8.9).

18. – «Qui no creu, ja està judicat», és a dir, segons Maldonado, ell mateix es condemna, perquè fuig de la llum.

21. – El qui fa les seves obres segons la norma de veritat, o bé qui segueix la llei promulgada per Déu o escrita per Ell en el cor dels homes, ve a la llum perquè no tem la llum. Al contrari, desitja conèixer més i més el camí de la veritat i es mostra dòcil a les inspiracions de la gràcia. «Fetes en Déu» vol dir a la llum divina i segons la seva voluntat».

§ 46. Jesús va a Judea

JOAN 3, 22.

22 **Després d'això, Jesús se n'anà amb sos deixebles a la terra de Judea, i allà habitava amb ells i batejava.**

22. – La ciutat santa esdevé per Jesús inhabitable, degut a l'hostilitat dels capitostos del judaisme. Resta durant algún temps a Judea, on comença d'exercir un ministeri semblant al del Precursor. Cal observar que el baptisme que els seus deixebles administren no és encara el sagrament que serà instituït més endavant. (Tertul·lià, S. Lleó el Gran, S. Joan Crisòstom).

No batejava Ell, sinó els seus deixebles. (Vegeu Jo 4, 3, § 48).

§ 47. Últim testimoni de Joan

JOAN 3, 23-36.

23 **I Joan estava també batejant a Ennon prop de Salim; perquè allà hi havia molta**

aigua, i la gent hi acudia i eren batejats.
24 Puix Joan encara no havia sigut ficat a la
presó. 25 I es va moure discussió entre alguns
deixebles de Joan i els Jueus sobre la puri-
ficació. 26 I es presentaren a Joan, i li digue-
ren: «Mestre, aquell qui era amb vós a
l'altra banda del Jordà i de qui donàreu
testimoni, heus aquí que bateja i tots acu-
den a ell.» 27 Respongué Joan, i digué:
«L'home no pot rebre pas cap cosa, sinó
que li siga donada del cel. 28 Vosaltres ma-
teixos sou testimonis de què jo he dit: Jo no
sóc pas el Crist, sinó que he sigut enviat
davant ell. 29 Qui té l'esposa, és l'espòs; mes
l'amic de l'espòs qui està present i l'escolta,
s'omple d'alegria a la veu de l'espòs. Aquesta
meva alegria, doncs, s'és complida. 30 Convé
que ell creixi i que jo minvi. 31 Aquell qui
ve de dalt, està per sobre de tots. Qui ve de
la terra, és terrenal i parla de la terra. Qui
ve del cel, està per sobre de tots. 32 I lo que
ha vist i oït, ell ho testifica; i ningú accepta
son testimoni. 33 Qui ha acceptat son testi-
moni, ha certificat que Déu és verídic. 34 Per-
què aquell a qui Déu ha enviat parla les
paraules de Déu; que Déu no dóna pas l'Es-
perit amb mesura. 35 El Pare ama el Fill, i
en la seva mà ha posades totes les coses.
36 Qui creu en el Fill, té la vida eterna; mes
qui no creu en el Fill, no veurà la vida, sinó
que la ira de Déu està sobre d'ell.»

23.–La tradició situa Ennon a vuit milles al sud d'Escitòpolis, en el lloc on hi ha vàries fonts. Salim (si ha d'identificar-se amb l'actual «tell Sarem») era un poc més al nord.

25.–Sobre la «purificació», és a dir, sobre el valor del Baptisme; si era més excel·lent el de Joan, llur Mestre, o el que administraven els deixebles de Jesús.

29.–La imatge de l'espòs, citada sovint en els Llibres Sants i en la Litúrgia catòlica, manifesta aquí com, dins la

Nova Aliança, Jesucrist pot ésser comparat a l'Espòs, l'Església a l'Esposa i Joan Baptista a l'amic de l'Espòs i intermediari, qui ha de preparar les seves bodes.

31. – Tal és l'origen de cada cosa, tal és la seva naturalesa i, per tant, el seu obrar. Qui és del cel té una dignitat superior a tota cosa terrena, perquè el seu origen i la seva naturalesa, el seu coneixement i el seu obrar, són del qui posseeix la visió intuïtiva del mateix Déu. El seu testimoni, doncs, és cert, fidedigne. Qui és de la terra sols pot treure la seva doctrina de l'ensenyament de les coses de la terra.

34. – Aquell que Déu ha enviat és Jesús, qui posseeix la plenitud de l'Esperit Sant. El t. gr. admet el sentit d'ésser el mateix enviat de Déu, és a dir, el Crist, el qui «no dóna pas l'esperit amb mesura». De fet, Jesucrist ressuscitat va donar-lo als seus apòstols. (Jo 20, 22, § 364).

§ 48. Jesús torna a Galilea a través de Samaria

MATEU 4, 12.

12 Havent oït Jesús que Joan havia estat pres, se retirà a Galilea.

12. – Entre les temptacions de Jesús i el seu retorn a Galilea cal posar els esdeveniments descrits en el quart Evangeli (§ 35 - § 47).

MARC 1, 14.

14 I Jesús per la virtut de l'Esperit Sant retornà a Galilea, i la fama d'ell s'estengué per tot el país.

14. – Marc, com Mateu i Lluc, indica el temps de la segona anada de Jesús a Galilea, quan el Precursor fou arrestat per Herodes.

LLUC 3, 19-20 i 4, 14.

19 Mes Herodes tetrarca, essent reprès per ell per causa de Herodias, muller de son germà, i per tots els demés mals que perpetrà Herodes, 20 afegí aquest a tots els *altres*, i tancà Joan a la presó.

4, 14 Mes després d'haver estat entregat Joan, vingué Jesús a Galilea, predicant l'Evangeli del regne de Déu.

19. – Per l'incest que amb ella havia comès, prenent-la a son germà Felip, i retenint-la com a esposa.

JOAN 4, 1-3.

1 Quan, doncs, va entendre Jesús que els
Fariseus sabien que ell feia més deixebles i
batejava més que Joan, 2 (per bé que no
batejava Jesús, sinó sos deixebles), 3 deixà
la Judea, i se n'anà altra volta a Galilea.

1.–Jesús abandona Judea, i l'Evangelista, completant el que diuen els Sinòptics, dóna com a motiu el mateix que abans ha fet que abandonés Jerusalem, l'hostilitat dels jueus.

II. A SAMARIA

§ 49. Jesús i la Samaritana

JOAN 4, 4-26.

4 I convenia que passés per Samaria.
5 Arribà, doncs, a una ciutat de Samaria, anomenada Sicar, prop del camp que
Jacob donà a son fill Josep. 6 I allà hi havia
la font de Jacob. Així Jesús, fadigat del camí, seia sobre la font. Era envers l'hora sexta.
7 Una dona de Samaria vingué a treure
aigua. Jesús va dir-li: «Dona'm beure.» 8 (Per-
què els deixebles havien arribat fins a la
ciutat a comprar menjar.) 9 Aquella dona
samaritana li diu: «¿Com essent vós Jueu, em demaneu beure a mi, qui sóc una dona samaritana?» Perquè els jueus no es fan amb els Samaritans.
10 Respongué Jesús i li digué: «Si sabies el do de Déu i qui és el qui et diu: Dona'm beure, segurament tu li n'hauries demanat
i ell t'hauria donada l'aigua viva.» 11 Se-
nyor — li diu la dona — vós no teniu res amb què pouar i el pou és fondo, ¿d'on teniu,

doncs, l'aigua viva? 12 ¿Sou vós, tal volta
major que nostre pare Jacob, qui ens donà
el pou, i en va beure ell i els seus fills i son
bestiar? 13 Respongué Jesús, i li digué: «Qui
beu d'aquesta aigua tornarà a tenir set; mes
qui beurà de l'aigua que jo li donaré, mai
més no tindrà set; 14 sinó que l'aigua que jo
li donaré li serà feta en ell una font d'aigua
que saltarà fins a la vida eterna.» 15 La dona
li diu: «Senyor, doneu-me aquesta aigua, per
tal que no tingui més set, ni hagi de venir
aquí a pouar.» 16 «Vés — li diu Jesús — crida
el teu marit i vina aquí.» 17 La dona va res-
pondre, dient: «No en tinc pas de marit.» Je-
sús li diu: «Has dit bé: No en tinc pas de
marit. 18 Perqué cinc marits has tingut, i el
que ara tens no és marit teu; en això has
dit veritat.» 19 «Senyor—li diu la dona—veig
que vós sou un profeta. 20 Nostres pares han
adorat en aquesta muntanya; i vosaltres
dieu que a Jerusalem és el lloc on és precís
adorar.»

21 Jesús li diu: «Creu-me, dona; que és
arribat el temps en què ni en aquesta mun-
tanya ni a Jerusalem adorareu el Pare.
22 Vosaltres adoreu lo que no coneixeu; nos-
altres adorem lo que coneixem; perquè la
salut ve dels Jueus. 23 Mes arriba l'hora, i
ara és, que els veritables adoradors, adora-
ran el Pare amb l'esperit i de veritat. Perquè
tals vol el Pare als qui l'adorin. 24 Déu és
esperit, i els qui l'adoren, és menester que
l'adorin amb l'esperit i de veritat. 25 La dona
li diu: «Sé que ve el Messias (qui és anome-
nat el Crist). Quan ell vindrà ens ho anun-
ciarà tot.» 26 Jesús li diu: «Sóc jo el qui
t'estic parlant.»

5.-En tornar Jacob de la Mesopotàmia amb sa família i nombrosos ramats s'aturà en aquell indret i excavà el pou que portà son nom. Mes, en morir en terra d'Egipte, llegà a son fill Josep, Virrei d'aquell imperi, el camp de Siquem on hi ha el pou, que avui no és ja nomenat de Jacob sinó de la Samaritana. Està a l'orient de la vall que formen l'Ebal i el Garizim.

6.-Era cap al mig dia, que és l'hora sisena després de la sortida del sol.

9.-D'ençà del rei Jeroboam i especialment després del captiveri de Babilònia, diu Flavi Josep que estaven desunits Samaritans i Jueus, i que aquests els tenien per idòlatres com els gentils.

11.-Referint-se a l'atuell o petita àmfora lligada a un cordill, que el vianant solia portar al damunt en empendre un llarg camí per poder treure aigua dels pous i saciar la seva set.

12.-Jacob era el Patriarca de les dotze tribus d'Israel, igualment venerat dels Jueus i dels samaritans.

14.-La font d'aigua viva de la qual parla Jesús és la gràcia santificant, que dalt la glòria, ha de satisfer nostra set de felicitat, eternament.

19.-«Profeta», no en el sentit d'anunciar les coses futures sinó en el d'endevinar les ocultes.

20.-La samaritana, commoguda per les paraules de Jesús, retreu el punt fonamental de l'hostilitat entre jueus i samaritans. Els primers adoraven Jehovà en el temple de Jerusalem i els samaritans en la muntanya de Garizim, la que, llavors, els dos interlocutors tenien al davant.

23.-«Arriba l'hora, i ara és», perquè el Messias és vingut ja a fundar la seva Església. Una de les notes de l'Església del Crist serà la catolicitat. Per tant, el culte de Déu no estarà pas localitzat a un punt únic, no serà a Jerusalem ni a Garizim, sinó que en tot lloc s'oferiran a Déu sacrificis i oblacions pures. (Veg. Mal 1, 11.) Els cristians adoraran el Parc en esperit i de veritat, no solament perquè amb l'esperit, que és la part més noble de l'ésser humà, li tributaran els millors de llurs homenatges, sinó perquè tindran de Déu un coneixement més profund i més perfet.

§ 50. Arriben els deixebles

JOAN 4, 27-30.

27 En aqueix moment varen arribar els deixebles, i s'estranyaren de què conversés amb una dona. No obstant, ningú va dir: «¿Què *li* demaneu? o ¿de què enraoneu amb ella?» 28 La dona, aleshores deixà el seu cànter i se n'anà a la ciutat, i va dir a la gent: 29 «Veniu i veureu un home qui m'ha dit tot lo que jo he fet; ¿és ell tal vegada el

Crist?» 30 Sortiren, doncs, de la ciutat i s'en-
caminaren envers ell.

27.–Els jueus seguien el costum imposat pels escribes i fariseus de no parlar jamai, públicament, amb cap dona, baldament fos la pròpia muller. La dignificació de la dona, juntament amb l'abolició de l'esclavitud, fou un dels primers triomfs del cristianisme.

§ 51. "Els camps blanquegen per a la sega"

JOAN 4, 31-38.

31 Mentrestant els deixebles el pregaven,
dient-li: «Mestre, mengeu.» 32 Mes ell els diu:
«Jo tinc per menjar un aliment que vosaltres
no sabeu.» 33 I per això els deixebles es
deien uns als altres: «Potser algú li ha por-
tat menjar.» 34 Jesús els diu: «El meu ali-
ment és fer la voluntat d'aquell qui m'ha
enviat i així acompleixi la seva obra. 35 ¿No
dieu vosaltres que falten encara quatre me-
sos d'aquí fins a la sega? Heus aquí lo que
jo us dic: Alceu els ulls i guaiteu els camps
com ja van blanquejant per a la sega. 36 I el
qui sega, rep la paga, i recull el fruit per a
la vida eterna, per tal que el qui sembra i
el qui sega s'alegrin juntament. 37 Que en
això és verifica l'adagi: Un és el qui sembra
i altre el qui sega. 38 Jo us he enviat a segar
lo que no treballàreu; d'altres han treba-
llat, i vosaltres sou entrats en llurs treballs.»

34.–L' ànima humana de Jesús no troba cap altre goig que el de complir perfectament la voluntad del seu Pare.

35.–«Quatre mesos d'aquí fins a la sega». La sega a la plana de Malmé es comença a primers de juny. Per tant, des de la darrera pasqua (§ 42), fins ara han passat uns dos mesos.

A diferència del blat, que primer ha de madurar, en la collita espiritual de l'Evangeli els camps estan a punt de falç i el gra és copiós. Els samaritans, a penes els fou anunciat el Crist (vv. 29.30), sortiren de la ciutat i s'encaminaren vers Jesús per a escoltar-lo i creure en Ell (vv. 41.42).

38. – Els deixebles començaran de recollir el que els altres han sembrat, al·ludint a la llavor evangèlica sembrada pel Baptista i sobretot pel mateix Jesús.

§ 52. Molts samaritans creuen en Jesús

JOAN 4, 39-42.

39 D'aquella ciutat molts dels Samaritans
cregueren en ell per la paraula de la dona,
que en dava testimoni *amb aquestes parau-*
les: «M'ha dit tot lo que jo he fet.» 40 Quan
hagueren, doncs, arribat a davant seu els Sa-
maritans, li suplicaren que es quedés allà.
I s'hi quedà dos dies. 41 I molts més cregue-
ren en ell per la seva paraula. 42 I deien a
la dona: «Ja no creiem per lo que tu ens has
dit: perquè nosaltres mateixos l'hem sentit,
i sabem que aquest és veritablement el Sal-
vador del món.»

40. – Els samaritans es mostraren, des del primer moment, ben disposats envers Jesús, fins a suplicar-li que es quedés amb ells. Compareu llur actitud amb la d'aquells qui el pregaran d'allunyar-se, àdhuc després d'un gran miracle. (Mt 8, 34; Mc 5, 17; Lc 8, 37, § 126).

III. A GALILEA

§ 53. Jesús a Galilea

JOAN 4, 43-45.

43 Passats els dos dies, sortí d'allà i se
n'anà a la Galilea. 44 Perquè el mateix Jesús
declarà que un profeta no és honorat en la
seva pàtria. 45 I arribat a Galilea, el reberen
els Galileus, havent sigut espectadors de tot
lo que havia fet a Jerusalem durant la festa
pasqual, ja que ells també havien vingut a
la festa.

44. – Jesús, nascut a Betlem, tingué per pàtria la Judea, encara que fou criat i passà la major part de sa vida a Natzaret, que era de Galilea,

§ 54. El fill del cortesà

JOAN 4, 46-54.

46 Anà, doncs, Jesús altra volta a Canà
de Galilea, on convertí l'aigua en vi. I hi havia
un cortesà que tenia un fill malalt a Cafar-
naüm. 47 Aquest, havent entés que Jesús ve-
nia de la Judea a Galilea, s'hi presentà, i li
suplicava que davallés i curés al seu fill, qui
estava a les portes de la mort.
48 Jesús li digué: «Si no veieu miracles i
prodigis, vosaltres no creieu.» 49 «Senyor!
—li diu el cortesà—, baixeu abans no mori
el meu fill.» 50 Jesús li diu: «Vés; el teu fill
viu.» L'home cregué en la paraula que li
digué Jesús, i se n'anà fent la seva via.
51 I mentres davallava, li sortiren a l'encon-
tre els criats, i li anunciaren que el seu fill
vivia. 52 I en preguntar-los a quina hora
sentí millorament, li digueren: «Ahir a l'hora
sèptima, el deixà la febre.» 53 I així el pare
reconegué que aquella era l'hora en què li
digué Jesús: El teu fill viu; i cregué ell i tota
la seva família. 54 Aquest segon miracle va
fer Jesús novament, quan fou vingut de Ju-
dea a Galilea.

46. – «Un cortesà», o sigui, un magnat o dignatari de la cort del tetrarca Herodes Antipas, al que el poble solia donar el títol de rei. (Veg. Mc 6, 14.) La Vg. l'anomena «regulus», i això ha fet sospitar que es tractava d'un règul, o reietó, protegit pels romans o els reis de l'Aràbia, al qual s'havia confiat, en aquella època, el govern de la ciutat de Cafarnaüm. Devia ésser jueu, i no pagà, puix Jesús li fa retret de dependir la seva fe de la realització de miracles i prodigis. La paraula «prodigi» significa un miracle extraordinari.

52. – Per la distància entre Canà i Cafarnaüm, vegeu el § 41. L'encontre del cortesà amb els seus servents poguer tenir lloc cap al tard del mateix dia. Com sigui que els jueus assenyalaven com a fi d'un jorn la posta de sol, pogueren dir, amb tota propietat, a l'oficial que el seu fill s'era curat «ahir», i a l'hora «setena», volent dir a la una d'aquella mateixa tarda.

§ 55. L'Evangeli del regne de Déu

MATEU 4, 13-17.

13 I, deixant Natzaret, vingué a habitar a Cafarnaüm de vora mar, en els confins de Zabulon i Neftalí: 14 complint-se així tot allò que havia dit el profeta Isaias: 15 «Terra de Zabulon i Terra de Neftalí, camí del mar a l'altra banda del Jordà, Galilea dels Gentils.
16 El poble qui seia en les tenebres vegé una gran llum; als qui estaven asseguts en la regió de l'ombra de mort, els nasqué la llum.» 17 D'aquí Jesús començà de predicar i dir: «Feu penitència; que el regne dels cels s'és acostat.»

13.–La ciutat de Cafarnaüm va ésser d'aquell moment ençà el lloc principal de la predicació i gestes de Jesús, talment que fou com la seva segona «pàtria».

15-16.–Is. 9, 1.2 (heb. 8, 23; 9, 1), on el Profeta consola els habitants de les províncies desolades per les invasions dels assiris, amb la promesa dels grans beneficis que els aportarà la vinguda del Mesias Redemptor.

Són quatre els districtes dels quals es fa menció: el de Zabulon i Neftalí, en la part septentrional de la Palestina cisjordànica; el de la Perea, a l'altra banda del Jordà, i el país de vora la Fenícia, en la Galilea superior.

MARC 1, 14-15.

14 Mes després d'haver estat entregat Joan, vingué Jesús a Galilea, predicant l'Evangeli del regne de Déu. 15 I dient: «Que ja s'ha complert el temps i s'ha acostat el regne de Déu; feu penitència i creieu en l'Evangeli».

15.–«Feu penitència», és a dir, convertiu-vos, corregint els vostres costums, canviant la vostra manera de pensar; i «creieu en l'Evangeli», en la bona nova de salut messiànica anunciada pel Crist i el seu Precursor.

LLUC 4, 14-15.

14 I Jesús, per la virtut de l'Esperit Sant, retornà a Galilea, i la fama d'ell s'estengué

per tot el país. [15] Ensenyava en les sinagogues llurs, i era glorificat de tots.

15. – «Ensenyava en les sinagogues». Els jueus cada dissabte celebraven una reunió religiosa, en la qual es pregava col·lectivament i es feia lectura i explicació de la Bíblia. Els comentaris eren fets per homes savis i piadosos. Sovint els forasters il·lustres eren invitats a fer l'exposició del passatge dels Llibres Sants, objecte de la lectura. Aquest costum oferí a Jesús avinentesa d'anunciar la seva doctrina.

El mot grec «sinagoga» que significa «reunió» passà a designar el lloc on es celebrava.

§ 56. Vocació dels primers deixebles i primera pesca miraculosa

MATEU 4, 18-22.

[18] Caminant Jesús prop del mar de Galilea, veié dos germans: Simó, qui s'anomena
Pere, i Andreu son germà qui llençaven la
xarxa al mar (per ço com eren pescadors).
[19] I els digué: «Veniu en ma companyia, i us
faré ésser pescadors d'homes.» [20] I ells encontinent deixen les xarxes i el segueixen.
[21] Tirant enllà, veié altres dos germans:
Jaume del Zebedeu i Joan son germà, en la
barca amb llur pare el Zebedeu, qui estaven
refent les xarxes, i els cridà. [22] Ells a l'instant
deixen les xarxes i el pare, i el segueixen.

18. – La vocació dels primers deixebles que aquí narren els tres sinòptics es posterior i en certa manera complement de la primera vocació que explica Sant Joan (§ 37-39).

Les narracions evangèliques de la primera pesca miraculosa i la subsegüent vocació dels primers deixebles presenten algunes variants. Són les que es refereixen al moment en què Jesús veié els dos germans Pere i Andreu, i al moment en què els cridà (a ells i al fills del Zebedeu) a l'apostolat. Mes, és evident que aquestes variants són degudes a què un evangelista conta amb més precisió el que els altres remembren en termes genèrics, a què cada evangelista segueix la il·lació de la narració respectiva, i a què es tracta de moments distints dintre un mateix episodi.

MARC 1, 16-20.

16 I passant per la vora del mar de Galilea,
veié a Simó i Andreu son germà, qui tira-
ven les xarxes al mar (puix eren pescadors).
17 I els digué Jesús: «Veniu darrera meu, i
faré que sigueu pescadors d'homes». 18 I a
l'instant, deixades les xarxes, el seguiren.
19 I caminant un xic més enllà, veié a Jaume
del Zebedeu i a Joan son germà, qui esta-
ven també adobant les xarxes dins la barca,
20 i al moment els cridà. I deixant son pare,
el Zebedeu, en la barca amb els llogats, el
seguiren.

19.—Jaume el del Zebedeu és Jaume el Major, el primer dels apòstols qui donà la seva vida per Jesús (Act 12, 2). Joan son germà, és el deixeble estimat, el teòleg entre els evangelistes.

LLUC 5, 1-11.

1 I succeí que mentres les turbes s'empe-
nyien cap a ell, per sentir la paraula de Déu,
ell estava dret vora l'estany de Genesaret.
2 I veié dues barques a la ribera del llac; i
els pescadors n'havien baixat, i rentaven les
xarxes. 3 Pujant a una barca, que era de
Simó, li demanà que s'allunyés un poc de la
terra. I assegut des de la barca ensenyava a
la multitud. 4 Quan acabà de parlar, digué
a Simó: «Fes-te a la mar, i tireu vostres xar-
xes per a pescar.» 5 Responent Simó, li digué:
«Mestre, treballant durant tota la nit, no hem
agafat res; mes, *fiat* en vostra paraula, tiraré
la xarxa.» 6 I havent-ho fet aixís, agafaren
tan gran abundància de peixos, que el filat
es rompia. 7 I feren senyal als companys qui
eren a l'altra barca, que hi anessin i els aju-

dessin. I hi anaren, i ompliren ambdues barques de tal manera que quasi s'enfonsaven.
8 Quan Simó Pere va veure això, s'agenollà als peus de Jesús, dient: «Aparteu-vos de mi, Senyor, perquè jo sóc un home pecador.»
9 Veritablement ell i els qui l'acompanyaven havien quedat meravellats de l'agafada de peixos que havien feta.
10 Així mateix succeí a Jaume i Joan, fills del Zebedeu, qui eren companys de Simó. I Jesús digué a Simó: «No tinguis por; d'ara en avant seràs pescador d'homes.»
11 I conduïdes les barques a terra, deixant-ho tot, el seguiren.

1.—L'elecció dels primers apòstols té com a primer preludi una escena altament sugestiva, la de la predicació que Jesús fa a la multitud, assegut en la barca de Pere. I com a segon preludi la pesca miraculosa, narrada també només per Sant Lluc.

§ 57. A Cafarnaüm. Guariment de l'endimoniat

MARC 1, 21-28

21 I vingueren a Cafarnaüm, i allà després, el dissabte, entrant a la sinagoga, ensenyava.
22 I eren meravellats de la seva doctrina; perquè els ensenyava com qui té potestat, i no tal com els Escribes.
23 I en la sinagoga d'ells hi havia un home posseït de l'esperit impur, i es posà a cridar,
24 dient: «¿Què tenim que veure amb tu, Jesús de Natzaret: ¿has vingut a acabar amb nosaltres?; Sé qui ets, el Sant de Déu.
25 I el comminà Jesús, dient: «Calla i surt d'aquest home».
26 I turmentant-lo l'esperit impur i cridant a bells crits, sortí d'ell.
27 I restaren tots admirats, de manera que es preguntaven entre

si, dient: «¿Què és això? ¿quina doctrina
nova és aquesta?, perquè amb poder mana
àdhuc als esperits impurs, i l'obeeixen». 28 I a
l'instant s'estengué la seva fama per tota la
regió de Galilea.

23.–Abans de la vinguda del Crist era freqüent el cas de possessió dels cossos humans pels mals esperits. Els demoníacs no eren malalts ordinaris afectats de follia, sinó persones verament posseïdes del dimoni.

La fórmula «in spiritu immundo» respon, probablement, a una construcció hebraica que expressa una compenetració ben íntima entre el posseït i l'esperit impur qui l'oprimia. L'epítet «impur» equival, ordinàriament, a «pervers» o «malvat».

24.–«A acabar amb nosaltres», no solament a privar-nos de la possessió dels cossos humans, sinó a perdre'ns, a llençar-nos a l'infern.

L'expressió «el sant de Déu» deu tenir un sentit messiànic. Vol dir el sant per excel·lència, el qui ve a acomplir una missió divina, el Sant d'Israel, qui ve a destruir l'obra dels esperits impurs i llur domini sobre la terra.

27.–L'admiració de les turbes era deguda, no sols al fet sobrenatural de l'expulsió dels dimonis, sinó a la forma com els expel·lia, és a dir, amb pròpia autoritat.

Lluc 4, 31-37.

31 I davallà a Cafarnaüm, ciutat de Gali-
lea, i allí, el dissabte, els ensenyava. 32 I que-
daven encisats de la seva doctrina, perquè la
seva paraula era poderosa. 33 Hi havia en la
sinagoga un home posseït de l'esperit impur,
i va fer un gran crit, 34 dient: «Deixa'm estar,
¿què hi ha entre nosaltres i tu, Jesús de Nat-
zaret? ¿Has vingut a exterminar-nos? Ja sé
qui ets tu, el Sant de Déu.» 35 I Jesús l'increpà,
dient: «Calla i surt d'aquest home.» I el di-
moni, després de tirar-lo per terra allà al
mig, sortí d'ell sens haver-li fet cap mal.
36 I tots quedaren aturdits, i parlaven entre
sí, dient: «Què és això? Ell mana amb auto-
ritat i potència als esperits impurs, i surten.»
37 I per tots els indrets de la regió, s'anava
divulgant la seva fama.

31.–Jesús escollí la ciutat de Cafarnaüm com a centre de la seva actuació, talment que en l'Evangeli és anomenada «la seva ciutat» (Mt 9, 1). Era el lloc més avinent per a la seva predicació. Metròpoli de tota la regió i empori del seu comerç, era freqüentada no sols per la gent d'aquelles contrades, sinó també pels estrangers, divulgant-se així, ràpidament, la fama de la seva doctrina i dels seus miracles. En ella pronuncià Jesús molts dels seus sermons i verificà la major part dels seus miracles.

No obstant, per la seva supèrbia i prosperitat no volgué escoltar les paraules de Jesús, i el Salvador pronuncià damunt ella una maledicció (Mt 11, 23, § 190). La seva prosperitat fou ben efímera. Avui, fins es discuteix on era situada aquesta ciutat i quines són les seves ruïnes.

§ 58. Guariment de la sogra de Pere

MATEU 8, 14-15.

14 Havent vingut *després* Jesús a la casa de Pere, vegé la sogra jaient enfebrada 15 i li tocà la mà, i la deixà la febre, i s'alçà i els servia.

14.–Per aquest text sabem que Pere, natural de Betsaida (Joan 1, 44), tenia el seu domicili –ignorem el motiu– a Cafarnaüm. La casa era dels dos germans, com precisa Sant Marc, i hi habitaven junts.

15.–«I li tocà la mà». Jesús no s'acontenta de donar ordres a distància, sinó que vol palessar els efectes del contacte amb la seva santa Humanitat.

MARC 1, 29-31.

29 I sortint totseguit de la sinagoga, anaren a casa de Simó i Andreu amb Jaume i Joan. 30 La sogra de Simó era al llit amb febres: i al moment li parlen d'ella. 31 I acostant-s'hi agafant-li la mà, va alçar-la i encontinent la deixaren les febres i els servia.

29.–Observem la presència de dos altres deixebles, Jaume i Joan; i el detall que Jesús després d'agafar la mà de la malalta, personalment l'aixeca. Segurament la vivesa d'aquesta descripció és deguda a Sant Pere.

LLUC 4, 38-39.

38 Sortint Jesús de la sinagoga, entrà a la casa de Simó. La sogra de Simó estava

malalta de grans febres, i li pregaren per ella.
39 Estant prop d'ella, manà a la febre i la febre la deixà. I aixecant-se immediatament, els servia.

39. - Els tres evangelistes fan notar que la malalta curada exerceix inmediatament el seu deure de mestressa de la casa i els prepara el sopar a tots. Amb quina devoció i agraïment serviria a Aquell que li acabava de fer un favor tan gran!

L'Evangeli no diu ni una paraula sobre la muller de Pere. No sabem si vivia, si estava present al miracle... La natural curiositat sobre aquests detalls resta defraudada.

§ 59. Altres miracles

MATEU 8 16-17.

16 Arribat el vespre, li presentaren molts posseïts del dimoni i amb sa paraula treia els mals esperits, i guaria tots els malalts:
17 tenint aixís compliment la profecia d'Isaïas quan deia: Ell ha pres nostres sofriments i ha portat nostres malalties.

17. - Is. 53, 4. En aquest oracle s'anuncia que el Messias prendrà damunt seu les nostres misèries, sobretot morals.

MARC 1, 32-34.

32 Arribat el vespre, després de la posta del sol, li portaren tots els malalts i els endimoniats; 33 i estava tota la ciutat aplegada a la porta. 34 I va guarir-ne molts qui eren turmentats de vàries malalties, i foragitava molts dimonis, i no els deixava parlar, perquè sabien qui era ell.

34. - No era convenient que la confessió de la seva divinitat vingués de part del pare de la mentida, ni que els fariseus poguessin dir que Ell estava en intel·ligència amb el príncep dels dimonis (Mt 12, 24; § 108). Maldonado assenyala un altre motiu: que Jesús no els deixà parlar perquè era convenient que la seva divinitat fos revelada lenta i progressivament, segons la capacitat i la fe dels oients.

LLUC 4, 40-41.

40 Post el sol, tots els qui tenien malalts,
de qualsevulla malaltia que fos, els conduïen
a ell. I ell, imposant a cadascun les mans,
els curava. 41 Aixís també de molts eixien
els dimonis, cridant i dient: «Tu ets el fill de
Déu», i reprenent-los, no els deixava dir que
sabien que ell era el Crist.

41.–L'expressió «fill de Déu» té distintes accepcions en els Llibres Sants. Com a tals són anomenats els àngels (Iob 1, 6), el poble escollit (Ex 4, 22), els reis teocràtics (2 Reg 7, 14), els jutges d'Israel (Ps 81, 6) i els homes més eminents per llur pietat (Prov 14, 26). Mes de cap d'aquestes maneres Jesús és anomenat «el Fill de Déu». Ell no ho és per adopció, sinó per naturalesa; és Fill propi i unigènit, consubstancial al Pare, Déu com Ell.

§ 60. L'oració en lloc solitari

MARC 1, 35-38.

35 I llevant-se molt de matí, sortint se'n
anà a un lloc desert i allí orava. 36 I va se-
guir-lo Simó i els qui eren amb ell. 37 I quan
l'hagueren trobat, li digueren: «Tothom us
busca.» 38 I els digué: «Anem als veïns po-
bles i viles per predicar-hi també, que per
això he vingut.»

35.–Jesús orava, perquè en Ell hi havia dues voluntats, la divina i la humana. La divina era omnipotent, verificant totes les coses que volia (Ps. 134, 6). Amb aquesta sola voluntat no li hauria estat possible orar. Mes la seva voluntat humana no podia obrar tot allò que volia, si no era per virtut divina. En aquest sentit Jesús podia orar. (S. Thom. 3 q. 21 a. 1.)

LLUC 4, 42-43.

42 Quan fou de dia, sortí i se'n anà a un lloc
desert, i la gent el cercava, i arribaren fins a
ell, i el detenien a fi que no s'allunyés d'ells.
43 I els digué: «Convé, que jo anunciï tam-

bé a altres pobles el regne de Déu; que per això he sigut enviat.»

42. – A trenc d'alba, mentres encara tothom dormia, Jesús surt de Cafarnaüm; el segueixen Pere i altres. Es dirigeix a un lloc apartat, per lliurar-se a l'oració (Marc). Commou l'afany amb que els de Cafarnaüm el cerquen, atrets per la seva doctrina i prodigis. Però la missió del Salvador no pot limitar-se a una sola ciutat.

§ 61. Recorrent la Galilea.

MATEU 4, 23.

23 I voltava Jesús tota la Galilea, ensenyant en les seves Sinagogues i predicant l'Evangeli del regne, i guarint tota malura i tota dolença en el poble.

MARC 1, 39.

39 I anà predicant en les sinagogues llurs i en tota la Galilea, i foragitant dimonis.

LLUC 4, 44.

44 I anava predicant en les sinagogues de Galilea.

44. – Amb breus paraules els tres sinòptics sintetitzen una missió evangèlica que fou sens dubte molt rica de miracles en favor dels malalts. Ignorem el recorregut i el temps que va durar, així com les ensenyances que brollaren dels llavis de Jesús.

§ 62. Guariment d'un leprós

MATEU 8, 1-4.

1 Quan hagué davallat de la muntanya,
va seguir-lo molta gent: 2 i veus aquí que se
li acostà un leprós i l'adorava dient: «Senyor, si voleu, podeu netejar-me.» 3 I este-
nent Jesús la mà, va tocar-lo, dient: «Ho vull, en sies net.» I a l'instant fou netejat de
la seva lepra.» 4 I li digué Jesús: «Mira de no

dir-ho a ningú; presenta't, emperò, al sacerdot i ofereix-li el do que preceptuà Moisès, com un testimoni per a ells.»

1. – Observa que Sant Mateu descriu aquest fet inmediatament després del Sermó de la Muntanya.

MARC 1, 40-45.

40 I se li presentà suplicant-li un leprós,
qui, agenollat, li digué: «Si voleu, podeu netejar-me.»
41 I Jesús compadit d'ell estén sa
mà i tocant-lo, li diu: «Ho vull; sies net.»
42 I axís que ho hagué dit, a l'instant el deixà la lepra i fou net.
43 I tot seguit el despedí comminant-lo,
44 i dient-li: «Mira de no
dir-ho a ningú: sino vés, presenta't al príncep dels Sacerdots, i ofereix-li per la teva
purificació, lo que manà Moisès, en testimoni
per ells.»
45 Mes ell, en havent sortit, començà de publicar i divulgar el succés, de manera que *Jesús* ja no podia entrar públicament
a la ciutat, sinó que s'estava fora, en llocs
solitaris i de per tot arreu acudien a ell.

40. – La malaltia de la lepra era una de les més freqüents més temudes de Palestina. La que més s'hi propagava era la «lepra blanca», la qual començava amb certes tares blanquinoses, que, creixent i multiplicant-se, anaven cobrint tot el cos. Lentament devorava les carns i penetrava el sistema nerviós, consumint, a poc a poc, la seva víctima. Era un mal tingut com incurable. Però, si cessava la seva activitat i, per tant, el perill de contagi, podia el leprós presentar-se al sacerdot per tal que, després del degut reconeixement, el declarés purificat de la lletgesa legal, atorgant-li, encontinent, tots els drets de ciutadania.

LLUC 5, 12-16.

12 I trobant-se ell en una ciutat, esdevingué que un home carregat de lepra, veient
a Jesús i postrant-se de cara a terra, li pregà
dient: «Senyor, si voleu, podeu netejar-me.»
13 I estenent Jesús la mà, el tocà, dient: «Ho

vull, sies net.» I encontinent la lepra el deixà.
[14] I ell li manà que no en digués res a ningú,
sinó «vés, manifesta't al sacerdot, i fes l'o-
frena per la teva purificació, segons ordenà
Moisès, en testimoni per a ells.» [15] La seva
fama s'estengué més que mai, i a colles
nombroses anaven acudint per a oir-lo i per
a guarir-se de llurs malalties. [16] I ell es re-
tirava al desert i orava.

12.—Aquest detall de l'evangelista, «carregat de lepra», significa que l'infortunat leprós era talment cobert, d'aquesta immunda malaltia, que s'era esvaïda tota esperança de guariment.

13.—Els leprosos eren obligats a viure en tendes especials, separats de tota comunicació amb els homes. En el Levític es prescriu el que ha d'observar el leprós i la manera com ha d'ésser alliberat de la impuresa legal (13, 44-46; 14, 1-20).

§ 63. El paralític de Cafarnaüm

Mateu 9, 1-8.

[1] Pujant a la barqueta, traspassà el mar
i se'n vingué a la seva ciutat. [2] I veus aquí
que li presentaren un paralític qui jeia en
una llitera. I veient Jesús llur fe, digué al pa-
ralític: «Tingues confiança, fill, queden per-
donats tos pecats.» [3] Alguns Escribes di-
gueren interiorment: «Aquest blasfema.» [4] I
veient Jesús llurs pensaments, digué: «Per
què penseu malament en vostres cors? [5] ¿Què
és més fàcil dir: Se't perdonen els teus pe-
cats; o aixeca't i camina? [6] Doncs perquè
sapigueu que el Fill de l'home té poder en
la terra de perdonar pecats», diu al paralític:
«Aixeca't, carrega't la llitera i ves-te'n cap
a casa.» [7] I s'alçà i se n'anà a sa casa.
[8] Quan les turbes varen veure allò, temeren
i glorificaren a Déu qui ha donada tal po-
testat als homes.

1. – «A la seva ciutat». Jesús nasqué a Betlem, fou criat a Natzaret i, durant els últims anys, va viure ordinàriament a Cafarnaüm adoptant-la com a centre de ses excursions evangèliques. § 57.

2. – La paràlisi és un estancament en l'activitat dels nervis. Si és general es torna incurable i causa la mort (veg. 1 Mac 9, 55. 56). La manera com era portat aquest paralític indica la gravetat de la seva malaltia.

3. Els escribes eren els doctors de la Llei i com els consellers del Sanedrí en les causes greus. Ells feren odiosa la llei mosaica, amb llurs interpretacions arbitràries i afegint-hi preceptes difícils de complir. Jesús condemna enèrgicament llur conducta (c. 15, 1; Mc 7, 2-5; Lc 11, 38-56); i els retreu la vil hipocresia, que els fa semblants a sepulcres blanquejats (c. 23, 27, 28; § 265). Ells foren, principalment, els enemics mortals de Jesús.

Marc 2, 1-12.

1 I altra vegada entrà a Cafarnaüm al-
guns dies després. 2 I va saber-se que era en
una casa, i va acudir-hi molta gent, de ma-
nera que ni cabia al peu de la porta, i els
anunciava la paraula. 3 I vingueren uns amb
un paralític, que el portaven entre quatre.
4 I no podent-li presentar de tanta gent, des-
ensostraren el terrat per damunt el lloc on
Ell estava; i fent-hi una obertura, davalla-
ren la llitera en la qual jeia el paralític. 5 Je-
sús, vista llur fe, digué al paralític: «Fill,
els teus pecats te són perdonats.» 6 Hi havia
per allí alguns del Escribes qui seien i ana-
ven pensant en son interior: 7 «¿Com és que
parla aixís aquest? Blasfema. ¿Qui pot per-
donar pecats sinó sols Déu?» 8 Mes havent
immediatament Jesús en son esperit cone-
gut que aixís pensaven en llur interior, els
diu: «¿Per què penseu aquestes coses dintre
vosaltres? 9 ¿Què és més fàcil, dir al para-
lític: Se't perdonen els pecats; o bé dir: Aixe-
ca't, agafa la teva llitera i camina? 10 Doncs,
perquè sapigueu que el Fill de l'home té en
la terra el poder de perdonar pecats (digué

al paralític): [11] «Jo et dic: Aixeca't, pren la
teva llitera i vés-te'n a casa teva». [12] I encon-
tinent s'alçà; i agafant la llitera se n'anà a
vista de tots, de manera que tots s'admira-
ren i honraren Déu, exclamant: «No ha-
víem vist mai cosa semblant».

9. – Quant a l'efecte visible era més fàcil de dir al paralític que li eren perdonats tots els pecats, que no pas fer amb una sola paraula que s'aixequés i caminés. No obstant, ambdues obres eren divines i manifestaven, una la misericòrdia de Jesús i l'altra el seu poder. La una era prova de l'altra. Jesús per a demostrar que, com a Déu, li podia perdonar els pecats, li diu: Aixeca't i camina.

LLUC 5, 17-26.

[17] I esdevingué, un dels dies, que men-
tres estava assegut ensenyant, seien també
allà *a l'entorn seu* Fariseus i Doctors de la
llei, vinguts de tots el vilatges de Galilea i
de Judea i de Jerusalem; i la virtut del Se-
nyor es manifestava en les curacions *que
feia.* [18] Quan veus aquí que uns homes qui
portaven en una llitera un paralític, cerca-
ven com entrar-lo i posar-lo davant ell. [19] I
no trobant medi d'entrar-lo a causa de la
multitud, pujaren a la teulada, i per entre
mig de teules, davallaren el malalt amb la
llitera, al mig de tots, davant Jesús. [20] I quan
veié la fe d'ells, digué: «Home, perdonats et
són els teus pecats.» [21] I els Escribes i Fari-
seus començaren de pensar i dir: «¿Qui és
aquest que diu blasfèmies? ¿Qui pot perdo-
nar pecats, sinó sols Déu?» [22] Jesús, conei-
xent llurs pensaments, els respongué, dient:
«¿Quins pensaments teniu en vostres cors?
[23] ¿Què és més fàcil, dir: Se't perdonen els
pecats, o dir: Alça't i camina? [24] Doncs, per-
què sapigueu que el Fill de l'home té sobre

la terra el poder de perdonar els pecats:
Jo t'ho mano —diu al paralític— aixeca't,
pren la teva llitera i ves-te'n a casa teva.»
25 I ell encontinent, aixecant-se en pre-
sència d'ells, agafà la llitera on jeia, i se
n'anà cap a casa seva glorificant Déu. 26 I
s'apoderà de tots l'admiració, i glorificaven
Déu, i plens de temor deien: «Avui hem
vist meravelles.»

19.–Les cases dels pobres eren baixes, sense pisos. Per teulada hi havia un terrat que solia ésser pavimentat amb lloses de pedra o amb rajoles amples sobre revoltons. En algunes hi havia una obertura, o espècie de claraboia, per deixar passar l'aire i la llum a l'interior. L'accés al terrat era sumament fàcil, puix s'hi pujava per una escala exterior, i moltes d'elles estaven adherides al vessant d'una muntanya. El terrat era un lloc molt freqüentat pels hebreus (Deut 22, 8; Is 15, 3; Act 10, 9).

20.–«La fe d'ells», és a dir, la del paralític i la dels qui portaven la llitera; però la del paralític especialment. Aquesta fe consistia en la ferma persuassió del poder i benignitat de Jesús, unida a una sincera confiança. La virtut de la confiança és engendrada per la fermesa de la fe. De com están íntimament unides ambdues virtuts es desprèn de la manera com parla i com exhorta l'apòstol Sant Pau als hebreus. (Veg. Hebr 10, 19. 35-11. 1.)

§ 64. Vocació de Mateu

MATEU 9, 9-13.

9 Sortint d'allà, Jesús veié assegut en el
banc de contribucions un home que es deia
Mateu. I li diu: «Segueix-me.» I, alçant-se, el
seguí. 10 I succeí que, posat a la taula en la
casa, molts publicans i pecadors, venint, s'hi
posaren amb Jesús i sos deixebles. 11 Veient-
ho els Fariseus, deien als seus deixebles:
«¿Com és que el vostre Mestre menja amb
els publicans i pecadors?» 12 Mes Jesús, en
sentir-ho, digué: «No necessiten de metge
els qui estan bons, sinó els malalts. 13 Aneu
a apendre el que vol dir: Misericòrdia vull,

i no sacrifici; que no he vingut a cridar justos, sinó pecadors.»

9.–Leví, duaner del port de Cafarnaüm, qui fou després l'evangelista Sant Mateu. L'antiguitat cristiana sempre ha identificat aquests noms. Era fill d'Alfeu i el sisè dels deixebles de Jesús cridats a l'apostolat, segons els catàlegs dels evangelistes.

13.–Són paraules d'Oseas (6, 6) i, segons el sentit de la llengua hebraica, signifiquen: «Jo vull més la misericòrdia que el sacrifici», entenent-se aquí per sacrifici els actes del culte exterior que són practicats sense una veritable fe i sincera pietat.

MARC 2, 13-17.

13 I sortí altra volta cap al mar, i tota la
multitud hi acudia, i els ensenyava. 14 I tot
passant veié Leví d'Alfeu, assegut al banc,
i li diu: «Segueix-me». I alçant-se, el seguí.
15 I succeí que, mentres estava a taula a
casa d'ell, molts publicans i pecadors seien
juntament amb Jesús i els seus deixebles;
puix eren molts els qui també el seguien.
16 I els Escribes i Fariseus veient que menjava amb publicans i pecadors, deien als
seus deixebles: «¿Com és que el vostre mestre
menja i beu en companyia de publicans i
pecadors?» 17 Oït això, Jesús els diu: «No
tenen necessitat de metge els bons, sinó els
malalts; puix no he vingut a cridar els justos,
sinó els pecadors.»

16.–Els fariseus evitaven tot consorci amb els publicans, considerant excomunicats als qui es dedicaven a tan odiosa professió. Judicaven abominable el que un jueu, particularment un Doctor de la Llei, s'acomboiés amb ells en un acte tan important com el de la celebració d'un convit.

LLUC 5, 27-32.

27 Després d'això sortí i veié un publicà,
de nom Leví, assegut a la banca, i li digué: «Segueix-me.» 28 I deixades totes les
coses, s'alçà i el seguí. 29 I va oferir-li Leví

un gran convit a casa seva; hi havia gran multitud de publicans i d'altres persones que estaven a taula amb ells.
[30] I els Fariseus i Escribes murmuraven, dient als seus deixebles: «¿Com és que mengeu i beveu amb els publicans i pecadors?»
[31] I responent Jesús, els digué: «No tenen necessitat de metge els qui estan bons, sinó els malalts.
[32] No só vingut a cridar els justos, sinó els pecadors a penitència.»

29. – Altres convidats que l'evangelista no qualifica, potser per tractar-se de pecadors. (Veg. c. 15, 1, § 220.)

§ 65. La qüestió del dejuni

MATEU 9, 14-17.

[14] Aleshores se li acostaren els deixebles de Joan, dient: «¿Com és que nosaltres i els Fariseus dejunem tot sovint, i vostres deixebles no dejunen?»
[15] I els digué Jesús: «¿Per ventura poden plorar els fills de l'espòs, mentres l'espòs està amb ells? Ja vindrà dia que se'ls treurà l'espòs i llavors dejunaran.
[16] Ningú afegeix un pedaç de roba nova en un vestit vell, perquè aquell afegit treu alguna cosa del vestit, i l'estrep es fa més gros.
[17] Ni posen el vi nou en bots vells; d'altra manera els bots es rebenten i es vessa el vi, i es fan malbé els bots. Sinó que posen el vi novell en bots nous, i un i altres es conserven.»

15. – Els «fills de l'espòs», és a dir, els «amics del promès» eren els qui, segons el costum dels hebreus, eren elegits per a anar a cercar la promesa a casa d'ella, en la vetlla del casament i, en alegre processó, acompanyar-la seguida de les seves amigues, a la casa de l'espòs on es celebrava un gran banquet. Durant la celebració del convit nupcial que solia durar una setmana, els «amics de l'espòs» no havien de dejunar ni un sol dia.

«Ja vindrà dia que se'ls treurà l'espòs». Es la primera vegada que Jesús fa al'lusió a la seva passió i mort. Realment, en aquells dies desapareixerà l'alegria dels seus deixebles.

16-17. – Aquestes comparances signifiquen la dificultad en què es troba el qui està habituat a les pràctiques de l'Antiga Llei, per a adoptar tot d'una les pràctiques de la Nova Aliança predicada per Jesús.

MARC 2, 18-22.

18 Hi havia també els deixebles de Joan
i els Fariseus que dejunaven, i vénen i li
diuen: «¿Per què dejunen els deixebles de
Joan i dels Fariseus, i tos deixebles no deju-
nen?» 19 I Jesús els diu: «¿Per ventura poden
dejunar els amics de l'espòs en les bodes,
mentres està amb ells l'espòs? Tot el temps
que tenen l'espòs en sa companyia, no po-
den dejunar. 20 Ja vindran dies que els serà
llevat l'espòs: i aleshores, en aquells dies,
dejunaran.
21 Ningú cus a un vestit vell un pedaç
de roba nova, altrament la peça nova
se'n porta un tros de la vella, i l'estrep se fa
més gros. 22 I ningú posa vi novell en bots
vells; d'altra manera el vi rebentarà els bots,
i es vessarà, i els bots es faran malbé; sinó
que el vi novell ha de posar-se dins de bots
nous.

18. – Els deixebles de Joan dejunaven sovint, practicant l'austeritat i la penitència. Els fariseus solien dejunar el dijous i el dilluns en recordança de l'ascensió de Moisès a la muntanya del Sinai i del seu davallament portant al poble les taules de la Llei.

LLUC 5, 33-39.

33 Llavors ells li digueren: «¿Per què els
deixebles de Joan com també els dels Fari-
seus, dejunen sovint i fan oracions; i els teus
mengen i beuen?» 34 I ell els digué: «¿Podeu
vosaltres per ventura fer dejunar als amics

de l'espòs, mentres l'espòs està en sa com-
panyia? [35] Prou que vindran dies que se'ls
pendrà l'espòs: llavors en aquells dies deju-
naran.»
[36] I els deia també aquest símil: «Nin-
gú posa un pedaç d'un vestit nou en un
vestit vell; altrament aquell esquinça el nou,
i el pedaç del nou no escau al vell. [37] I nin-
gú posa vi novell en bots vells; altrament
el vi novell rebentarà els bots i es vessarà el
vi, i es faran malbé els bots. [38] Sinó que el
vi novell s'ha de posar en bots nous, i aixís
es conserven un i altres. [39] I ningú quan ha
begut *vi* vell, immediatament en vol del nou,
perquè diu: El vell és millor.»

36-39. – Les dues imatges proposades per Jesús als fariseus demostren la diferència essencial existent entre la pràctica de la Religió que ells seguien, i la que venia a establir Jesús, tota dolcesa i amor. Era contraproduent acceptar una prescripció de Jesús sense acceptar-les totes; com no era possible trobar gustós el vi novell de l'Evangeli sense deixar els vells costums de la llei antiga.

VIDA PÚBLICA DE JESÚS. ANY SEGON

I. A JERUSALEM

§ 66. El paralític de la piscina

JOAN 5, 1-18a.

[1] Després d'això, era una festa dels Jueus
i Jesús pujà a Jerusalem. [2] Hi ha a Jerusa-
lem la piscina probàtica, que s'anomena
Betsaida en hebreu, i té cinc pòrtics. [3] En
aquests hi seien una multitud de malalts,
cecs, coixos, baldats que esperaven el mo-

viment de l'aigua. 4 Perquè un àngel del
Senyor davallava en cert temps a la pisci-
na, i l'aigua era remoguda. I el qui, després
del moviment de l'aigua, entrava el primer
a la piscina, era curat de qualsevulla malal-
tia que tingués. 5 Allà hi havia un home
malalt ja feia trenta vuit anys. 6 Quan Je-
sús el va veure jaient, i conegué que estava
malalt des de molt temps, li diu: «¿Vols
curar-te?» 7 Li respon el paralític: «Senyor,
no tinc ningú per a ficar-me a la piscina
aixís que l'aigua ha estat remoguda; i quan
jo hi vinc, un altre hi ha baixat abans que
jo.» 8 Jesús li diu: «Alça't, pren la llitera, i
camina.» 9 I a l'instant quedà curat aquell
home, i prengué la seva llitera, i caminava.
Era dissabte, aquell dia.

10 Per això els Jueus deien al qui havia
estat curat: «Es dissabte, no t'és lícit carre-
gar-te la llitera.» 11 «Aquell qui m'ha curat
—els va respondre—m'ha dit: Agafa la teva
llitera i camina.» 12 Aleshores li pregunta-
ren: «¿Qui és l'home que t'ha dit: Pren la
teva llitera i camina?» 13 Mes el qui havia
sigut curat no *ho* sabia qui era; perquè Jesús
s'era escorregut de la turba que hi havia en
aquell indret. 14 Després, Jesús el trobà en
el temple, i li digué: «Ja veus que has sigut
curat: no pequis ja més, que no t'esdevingui
alguna cosa pitjor.» 15 L'home aquell se n'anà,
i referí als Jueus que era Jesús el qui l'havia
curat. 16 Per això perseguien els Jueus a Je-
sús, perquè feia aquestes coses en dissabte.
17 Mes Jesús els respongué: «Mon Pare
fins al present està treballant i jo també
treballo.» 18 Per aquest motiu els Jueus

cercaven amb més ardor com fer-lo morir, perquè no solament trencava el dissabte, sinó que fins i tot deia que Déu era el seu propi Pare, fent-se igual a Déu.

1. – No se sap fixament quina era aquesta festa. La majoria d'expositors opinen que era la Pasqua, la segona de la vida pública de Jesús; alguns, però, creuen que era la Pentecosta, no explicant-se el silenci de l'evangelista sobre les dues grans solemnitats intermèdies i el buit d'un any enter, entre 4, 54, i 5, 1. Mes la raó d'aquest silenci pot ésser el no haver pujat Jesús a celebrar-les, o el no haver ocorregut cap esdeveniment de molta importància.

2. – «Betsaida», nom que porta la Vg., seguint alguns mss. grecs, etimològicament significa «casa de pesca». Tal volta aquest nom hagi estat preferit per haver-hi en aquell lloc una piscina. Alguns autors tradueixen aquest verset directament del grec, dient: «Hi ha a Jerusalem, al costat de la probàtica, una piscina, la que en hebreu és anomenada Bethesda...» (Murillo.) La paraula Bethesda, lliçó que predomina en els mss. grecs significa «misericòrdia»; i realment en aquella piscina els malalts experimentaven els efectes de la divina misericòrdia. Finalment, alguns comentaristes, com Lagrange, el tradueixen: «Hi ha a Jerusalem, prop la Porta de les Ovelles, una piscina coneguda en hebreu amb el nom de Bezatha...» Aquest nom, que també és d'alguns mss. grecs, devia ésser procedent d'un quarter nou, separat de la ciutat per una rasa o «fossar».

17. – L'acció de Déu en la conservació i govern de les coses creades és contínua, incessant, cada dia i en cada moment, sense excloure'n el dissabte. Jesús afirma aquí la seva autoritat i dignitat declarant-se igual al Pare i exercint àdhuc en dissabte la seva divina activitat.

§ 67. Jesús igual al Pare

JOAN 5, 18b-47.

18b I així respongué Jesús i els digue: 19
«De veritat, de veritat us dic; el Fill no pot
de si fer res, sinó lo que veu fer al Pare, i tot
quan faci el Pare, el Fill també ho fa igual-
ment. 20 Puix el Pare ama el Fill, i li mostra
tot lo que ell fa; i li mostrarà obres més
grans que aquestes, per tal que vosaltres
sigueu meravellats. 21 Perquè així com el
Pare ressuscita els morts, i dóna la vida;
així també el Fill dóna la vida als qui vol.

22 Que el Pare a ningú judica, sinó que ha
donat al Fill tot judici. 23 A fi que tots hon-
rin el Fill, com honren el Pare. El qui no
honra el Fill, no honra el Pare qui l'envià.

24 De veritat, de veritat us dic, qui escol-
ta la meva paraula, i creu en aquell qui
m'envià, té la vida eterna, i no ve a judici
de condemnació, sinó que ha passat de la
mort a la vida. 25 De veritat, de veritat us
dic, ve l'hora i és ara, en què els morts sen-
tiran la veu del Fill de Déu; i els qui la sen-
tin, viuran. 26 Que així com el Pare té la
vida en si mateix, així també ha donat al
Fill tenir la vida en si mateix. 27 I li ha
donat el poder de judicar, perquè és el Fill
de l'home. 28 No us admireu pas d'això,
perquè ve l'hora en què tots aquells qui
estan en els sepulcres, sentiran la veu del
Fill de Déu; 29 i aniran tots els qui obraren
el bé, a la resurrecció de la vida; mes els
qui obraren el mal, a la resurrecció del
judici. 30 Jo no puc per mi mateix fer cap
cosa. Tal com sento, judico; i el meu judici
és just; perquè no busco la meva voluntat,
sino la voluntat d'aquell qui m'envià.

31 Si jo dono testimoni de mi mateix, el
meu testimoni no és verídic. 32 Un altre és
qui dóna testimoni de mi, i sé que el testi-
moni que dóna de mi és verídic. 33 Vos-
altres heu enviat *ambaixada* a Joan, i ha
rendit testimoni a la veritat. 34 Mes jo no
d'un home rebo el meu testimoni, sinó que
dic això a fi de que us salveu. 35 Ell era un
llum encès i resplendent. I vosaltres per un
breu temps volguéreu alegrar-vos amb la
seva claror. 36 Mes jo tinc un testimoni

major que Joan. Perquè les obres que m'ha
donat a complir mon Pare, aquestes matei-
xes obres que faig, donen testimoni de mi,
com el Pare m'ha enviat. [37] I el Pare, qui
m'ha enviat, Ell ha donat testimoni de mi.
Vosaltres no heu sentida mai la seva veu,
ni heu vista la seva figura; [38] i no teniu la
seva paraula habitant en vosaltres, perquè
vosaltres no creieu Aquell que Ell ha en-
viat. [39] Esbrineu les Escriptures, ja que
vosaltres us penseu tenir en elles la vida
eterna i elles són les que donen testimoni
de mi. [40] I no voleu venir a mi, per a tenir
la vida!

[41] Jo no rebo la glòria dels homes. [42] Mes
us he conegut que no teniu amor de Déu en
vosaltres. [43] Jo he vingut en nom del meu
Pare, i no em rebeu; si un altre venia en
son propi nom, el rebreu. [44] ¿Com podeu creu-
re vosaltres, qui busqueu la glòria els uns
dels altres, i no busqueu la glòria que de
Déu solament prové? [45] No penseu pas que
jo us hagi d'acusar davant el Pare: ja hi ha
qui us acusa, és Moisès, en qui teniu la vos-
tra esperança. [46] Perquè si creguéssiu Moi-
sès, creuríeu certament en mi, ja que de mi
ell ha escrit. [47] Mes si no creieu els seus
escrits, ¿com creureu les meves paraules?»

19.—«No pot», aquí no significa pas defecte de poder, sinó al revés, la suma perfecció del Fill; vol dir que no pot ser contrari a Déu en cap cosa i que és igual al Pare en naturalesa.

21.—Una mateixa és la voluntat i l'autoritat, un mateix el poder del Pare i del Fill, perquè el Fill és consubstancial al Pare.

22.—Es diu que el Pare no judica, no perquè realment no judiqui, ja que les operacions «ad extra» són de tota la Santíssima Trinitat, sinó perquè no judica amb ritu extern i en forma judicial; a Jesucrist en quant home li fou donada aquesta autoritat d'ésser Jutge de vius i de morts.

24.—El pecador qui escolta la paraula de Jesús, passa de

la mort espiritual a la vida de la gràcia. La mort corporal que més tard li sobrevingui no farà altra cosa que obrir-li les portes d'una vida eternal.

25.–Les primeres manifestacions de la resurrecció corporal, es realitzarien, amb gran consternació dels fariseus, dintre pocs dies. La del fill de la vídua de Naïm, la de la filla de Jaire, i algun temps més tard la de Llàtzer, serien una prova evident del poder de Jesús, el de ressuscitar tots els morts a l'hora del Judici final.

27.–La seva voluntat està talment compenetrada amb la voluntad del Pare que res no fa sense el seu voler. Heu's aquí perquè el judici que donarà, baldament sigui de reprovació, serà tan just i recte com el del Pare celestial.

31.–Aquestes paraules constitueïen l'acusació constant dels jueus. Per això Jesús sembla consentir, per un moment, en llur principi de què el testimoni d'un mateix no és veritable, per a redargüir-los enèrgicament, dient-los que no és ell mateix sinó el Pare celestial el qui dóna testimoni de la seva dignitat.

36.–Són les obres que li ha donat el Pare a fi que les realitzi, i que suposen un poder diví idèntic al del Pare.

37.–El «Pare» celestial donà testimoni del seu «Fill» unigènit Jesús en el Jordà quan s'obriren els cels i l'Esperit en forma de colom es posà damunt el Crist. (Veg. Mt 3, 16. 17, § 33.) Les seves paraules no sols foren un testimoni de Déu, sinó de Déu parlant com a Pare i declarant que Jesús era el seu Fill. Abans d'aquesta aparició no s'era oïda la veu del Pare, ni vista la seva imatge.

39.–Són quatre, doncs, els testimonis adduïts per Jesús sobre la dignitat de la seva persona: el del Pare celestial, el del Baptista, el dels miracles i el de l'Escriptura.

41.–«No rebo la glòria dels homes», ni em cerco deixebles per a glòria meva; jo només desitjo la glòria que ve de Déu.

41-47.–Conclusió d'aquest discurs admirable en què Jesús vindica la seva igualtat de naturalesa amb el Pare, és a dir, la seva igualtat d'acció, de vida i d'honor, perfectament compatibles, en virtut de l'Encarnació, amb el respecte i submissió que li deu per la naturalesa humana.

42.–No hi ha amor de Déu en vosaltres, perquè l'amor es fonamenta en la rectitud natural del qui vol conèixer la veritat i estimar-la, puix és el coneixement de la veritat el que porta a Déu.

43.–Al'ludeix aquí a la multitud d'impostors qui es presentaren al poble d'Israel com a veritables Messias, seduint una part de la multitud. La història menciona el nom d'alguns d'ells, els quals tingueren una fi dissortada.

45.–Es a dir: No és necessari que jo us acusi. Moisès mateix, en qui teniu la vostra esperança, serà el qui us acusarà, fent recaure damunt vosaltres un judici de condemnació; puix ell ja m'anuncià com a gran Legislador, que tots havíeu d'obeir (Deut 18, 15; veg. Io 1, 45; Act 3, 22; 7, 37).

II. A GALILEA

§ 68. El camp de les espigues

MATEU 12, 1-8.

1 En aquell temps, caminà Jesús per
uns camps de blat en dissabte, i els seus
deixebles, tenint gana, començaren de arren-
car espigues i menjar. 2 Veient-ho els Fari-
seus, li digueren: «Mira que els teus deixe-
bles fan lo que no és lícit fer en dissabte.»
3 Mes ell els digué: «¿No heu llegit lo que
féu David, quan tingueren fam ell i els qui
amb ell anaven? 4 ¿com entrà en la casa
de Déu, i menjà els pans de la proposició
que no podien menjar ni ell ni els qui amb
ell anaven, sinó solament els sacerdots? 5 O
¿no heu llegit en la llei que els sacerdots
no guarden el dissabte en el temple, i no
cometen crim? 6 Doncs jo us dic que aquí
hi ha un qui és major que el temple. 7 I si
sabíeu què significa allò: Misericòrdia vull,
i no sacrifici, mai hauríeu condemnat uns
innocents. 8 Perquè el Fill de l'home és
senyor també del dissabte.»

1.–El camp de les espigues era un dels que es troben al nord-est de Canà de Galilea, en l'ampla vall per on passa el camí de Tiberíades. Aquest fet succeïa en començar el segon any de la vida pública de Jesús, poc després del seu retorn de Jerusalem, on guarí, en dissabte, el paralític de la piscina i revelà als jueus la seva divinitat (§ 66 i 67).

2.–La llei permetia a qualsevol qui travessés un camp o una vinya trencar les espigues de blat o els brots de raïm que necessités per alimentar-se'n amb tal que no se n'emportés res (Deut 23, 24. 25). Això ho reconeixien els fariseus, però ho recriminaven dels deixebles, al·legant que ho feien en «dissabte», dia en el qual estava per ells rigorosament prohibit tot treball servil. Entenien per tal el fer un nus amb dues mans, escriure dues cartes, guarir un gentil i trencar espigues de blat si la munió de grans arribava, deien ells, a la quantitat d'una figa.

4.—Entrà «en la casa de Déu», es a dir, en el «Tabernacle», que aleshores era a Nobé. «Pans de la proposició»; eren pans consagrats a Déu i posats a la seva presència sobre una taula coberta d'una làmina d'or, en la part del Tabernacle, i més tard del Temple, anomenada el Santuari. Eren com un homenatge de les dotze tribus d'Israel a Jahvé i cada setmana es renovaven.

7.—Os 6, 6. «Misericòrdia vull i no sacrifici, i el coneixement de Déu més que els holocaustes».

MARC 2, 23-28.

23 I succeí altra vegada, que caminant
el Senyor per uns sembrats en dia de dissabte, els seus deixebles, tot caminant també, es posaren a arrencar espigues. 24 Mes
els Fariseus li deien: «Mira, ¿com és que fan
en dissabte lo que no és lícit?» 25 I els respongué: «¿Que no heu llegit mai lo que va
fer David, quan tingueren necessitat i fam
ell i els qui l'acompanyaven? 26 ¿Com entrà
a la casa de Déu, essent Abiatar príncep
dels sacerdots, i menjà els pans de la proposició, que no era lícit menjar sinó als
sacerdots, i va donar-ne als qui anaven amb
ell?» 27 I els deia: «El dissabte ha estat fet
per a l'home i no l'home per al dissabte.
28 I per això el Fill de l'home és senyor
també del dissabte».

26.—Sobre aquest passatge de la història bíblica, vegeu 1 Reg 21, 2. Es veritat que, en lloc d'Abiatar, es troba el nom d'Aquimelec, pare i predecesor d'Abiatar; però aquesta substitució del nom sembla ésser deguda a la celebritat d'Abiatar sota el regnat de David, i a què, ja llavors, ell era un poderós coadjutor del seu pare. (Fillion.)

LLUC 6, 1-5.

1 Un dia de dissabte segon-primer, succeí que passant ell per uns camps de blat, els seus deixebles arrencaven espigues, i esgranant-les amb les mans, en menjaven.
2 Llavors alguns dels Fariseus els deien:

«¿Perquè feu lo que no és lícit en dissabte?»
[3] I responent Jesús, els digué: «Doncs, ¿que
tampoc heu llegit lo que va fer David, quan
tingueren fam ell i els qui anaven en sa
companyia? [4] ¿Com entrà a la casa de Déu
i prengué els pans de la proposició, que no
és lícit menjar sinó únicament als sacerdots,
i va menjar-ne ell i va dar-ne als qui l'acom-
panyaven?» [5] I els deia: «El Fill de l'home
és senyor àdhuc del dissabte».

1. – «Dissabte segon-primer.» Segons alguns escripturistes s'anomenava «segon-primer» el primer dissabte de les set setmanes que s'havien de comptar del segon dia dels Azims, o Alisos, fins a la Pentecosta. Sembla que la paraula «segon-primer» és una glossa o un error del copista, ja que manca en molts manuscrits.

§ 69. Altra curació en dissabte

MATEU 12, 9-13.

[9] I havent-se'n anat d'allà, entrà a la si-
nagoga llur. [10] I veus aquí que hi havia un
home qui tenia la mà seca, i a fi d'acusar-
lo, li preguntaven: «¿Es lícit curar en dis-
sabte?» [11] Ell els digué: «¿Quin home d'en-
tre vosaltres hi haurà qui tingui una ovella,
i si en dissabte li cau en un barranc, no
l'arreplegarà i la treurà? [12] ¿Quant més val
un home que una ovella? Per lo tant es lícit
fer bé en dissabte.» [13] Aleshores diu a
l'home: «Estén la mà.» I l'estengué i restà
sana com l'altra.

10. – Una mà seca vol dir desposseïda de tota acció vital, afectada per una contínua paràlisi que la privava de tot moviment.

El dissabte era el dia festiu dels hebreus, el dia de repòs dedicat al culte del Senyor, així com, entre els cristians, ho és el diumenge, en memòria de la Resurrecció de Jesús. Els sacerdots en el Temple no violaven el dissabte per continus que fossin llurs treballs en els exercicis del culte.

MARC 3, 1-5.

1 I novament entrá a la sinagoga, i hi
havia allí un home que tenia la mà morta.
2 I observaren si curaria en dissabte, per a
acusar-lo. 3 I diu a l'home que tenia la mà
morta: «Posa't aquí al mig.» 4 I a ells els
diu: «¿Es lícit en dissabte fer bé o mal?
¿salvar una vida o perdre-la?» Mes ells ca-
llaven. 5 I dirigint a l'entorn d'ells una mi-
rada severa, contristat per la ceguera de
llur cor, diu a l'home: «Estén la mà». I va
estendre-la i la mà li fou restablerta.

2.–L'home qui tenia la mà seca fou, a ben segur, presentat a Jesús pels mateixos fariseus, puix ells foren els qui, primerament, proposaren la qüestió de la licitud de les curacions en dissabte (Mateu).

LLUC 6, 6-10

6 I un altre dissabte succeí que entrà a
la sinagoga i ensenyava. 7 I allí hi havia un
home amb la mà dreta morta. Els Escribes i
Fariseus l'estaven aguaitant si curaria en
dissabte, per a trobar de què acusar-lo.
8 Mes ell coneixia llurs intencions, i digué
a l'home de la mà morta: «Aixeca't i posa't
aquí al mig.» I alçant-se es posà dret. 9 Lla-
vors Jesús els digué: «Jo us demano si és
permès en dissabte fer bé o mal; salvar una
vida o fer-la perdre?» 10 I després de donar
una mirada sobre els circumstants, digué a
l'home: «Estén la mà». I la va estendre, i la
mà li fou guarida.

6.–Mentre Jesús anava desenrotllant la seva explicació doctrinal, «ensenyava», els seus enemics solament volien saber «si curaria en dissabte».

7.–Lluc, com a metge, precisa que es tracta de la mà dreta.

10.–Jesús, dóna una simple ordre: no ha fet ni un sol gest; no pot doncs ésser acusat de violació del repòs del dissabte.

§ 70. Els fariseus volen perdre Jesús

MATEU 12, 14.

14 Mes sortint els Fariseus, tenien consell contra d'ell, de quina manera el farien perdre.

MARC 3, 6.

6 Mes sortint els Fariseus, immediatament tingueren consell contra d'ell amb els Herodians, com el farien perdre.

LLUC 6, 11.

11 Mes ells, plens de despit, parlaven entre ells què farien de Jesús.

11.–Els miracles de Jesús i la seva popularitat excitaven cada vegada més la indignació i l'odi dels seus enemics. Ells veien com per la doctrina i les obres del Crist perdien llur autoritat i el prestigi que tenien davant el poble com a custodis i intèrprets de la Llei. Llur exasperació arribà al punt d'aliar-se fariseus i herodians contra d'Ell.

Els herodians (Marc) constituïen un partit polític adicte a Herodes Antipas, Tetrarca de la Galilea. Eren enemics declarats dels fariseus; però, gelosos de la popularitat sempre creixent de Jesús es concertaren amb ells per a fer-lo perdre.

§ 71. Vora el llac de Genesaret. Nombroses curacions

MATEU 4, 24-25 i 12, 15-21.

24 La seva anomenada s'estengué per tota la Síria i li presentaren tots els malalts, els oprimits per diverses malalties i turments, els endimoniats, els llunàtics i paralítics, i els curà.
25 I anaven darrera d'Ell colles de Galilea, i de la Decàpolis i de Jerusalem i de Judea i de l'altra banda del Jordà.

12, 15 I sabent-ho Jesús, va retirar-se d'allà,
i molts el seguiren i els guarí tots. 16 I
els manà que no el descobrissin 17 com-
plint-se d'aquesta manera allò del profeta
Isaïas, quan deia: 18 Veus aquí el meu ser-
vent a qui jo he escollit, el meu amat en
qui s'és ben complaguda la meva ànima.
Posaré mon esperit sobre d'ell i anunciarà
la justícia a les gents. 19 No disputarà, ni
cridarà, ni sentirà ningú la seva veu per les
places: 20 No trencarà la canya esquerdada
i no apagarà el ble que fumeja, fins que
porti la justícia a la victòria: 21 i en nom
d'ell esperaran els pobles.

24. – El poble anomenava llunàtics als qui patien de certes malalties, com és ara l'epilèpsia, per suposar-les degudes a les influències de la lluna.

18. – «Judicium» diu la Vg, significant la justícia en general que el Messias, consolador dels afligits, farà triomfar sobre la terra.

20. – El servent de Jahvè, Jesús, es presentaria als jueus no d'una faisó violent o insigne, sinó humil i dolça. La seva benignitat i mansuetud es manifestarien d'una manera especial damunt els febles i afligits, fins que la seva norma de justícia, això es, el dret i el seu regne, triomfin damunt el món

MARC 3, 7-12.

7 Mes Jesús amb sos deixebles es retirà
cap al mar: i va seguir-lo una gran multitud
de la Galilea i de la Judea, 8 i de Jerusa-
lem, i d'Idumea, i de l'altra banda del Jordà,
i una gran gentada de la vora de Tir i Sidon
sentint a dir lo que feia, acudiren a Ell. 9 I
digué als seus deixebles que li tinguessin a
punt una barqueta per raó de la gentada,
perquè no l'oprimissin. 10 Puix ne guaria
molts, de manera que se li tiraven a sobre
per a poder-lo tocar, tots els qui tenien ma-
lures. 11 I els esperits impurs quan el veien,
s'agenollaven davant Ell, cridant: 12 «Tu ets

el Fill de Déu». I els amenaçava fort perquè no el descobrissin.

8. – La Idumea era la regió gentil del sud de la Judea, a la qual havia estat incorporada pels prínceps Asmoneus; la de l'altra part del Jordà era l'extensa comarca de la Perea, poblada de jueus i gentils, i Tir i Sidon eren les ciutats fenícies, habitades pels descendents de Canaan vora la mar Mediterrània.

11. – Els esperits impurs, és a dir, els infortunats demoníacs que obraven a l'impuls dels mals esperits que els dominaven.

L'expulsió dels dimonis, llurs crits en sortir dels cossos dels demoníacs, fent-los prosternar davant Jesús, eren la millor prova de l'autoritat del Crist i l'indici més clar de l'establiment del seu regne.

12. – Jesús prohibia molt als esperits impurs que el descobrissin, és a dir, que manifestessin la seva dignitat messiànica per tal d'evitar així l'entusiasme sempre irreflexiu de les turbes disposades a proclamar-lo Rei.

LLUC 6, 17-19.

17 I, davallant amb ells, va deturar-se en una planura on hi havia la multitud dels seus deixebles i una gran gentada de tota la Judea i Jerusalem i de la regió marítima de Tir i de Sidon,
18 qui eren vinguts per sentir-lo i per a curar-se de llurs malalties. I els qui eren turmentats dels esperits impurs quedaven curats.
19 I tota la gent procurava tocar-lo, perquè d'Ell eixia una virtut que curava a tothom.

17. – Aquestes escenes de miracles, d'entusiasme popular i de grans multituds constitueixen la preparació immediata a dos fets importantíssims per a la constitució del regne de Déu; l'elecció dels Apòstols i el sermó de la muntanya.

«Una gran gentada», provinent de vàries i llunyanes regions, i que formarà en bona part l'auditori al qual Jesús adreçarà el sermó de la muntanya. Quin contrast entre la fidelitat del poble senzill i l'obstinada ceguera dels fariseus que han acordat perdre Jesús (§ 70).

§ 72. Elecció dels dotze apòstols

MATEU 5, 1 i 10, 1-4.

1 En veure Jesús les turbes, pujà a la muntanya, i, quan estigué assegut, se li acostaren els seus deixebles.

10, 1 I cridats els seus dotze deixebles els
donà poder sobre esperits immunds per
a treure'ls i guarir tot sofriment i tota ma-
laltia. 2 Els noms dels dotze Apòstols són
aquests: Primer, Simó, qui s'anomena Pere,
i son germà Andreu. 3 Jaume, *fill* del Ze-
bedeu i son germà Joan, Felip i Bartomeu,
Tomàs i Mateu el publicà, Jaume, *fill* d'Al-
feu i Tadeu. 4 Simó Cananeu i Judas Isca-
riot qui el traí.

1.–L'elecció dels deixebles es verificava poc abans del sermó de la muntanya, en començar el segon any de la vida pública. El nom d'apòstol significa enviat amb autoritat. Ells foren escollits per companys de Jesús durant la seva vida pública i destinats després a anunciar el seu evangeli per tot el món i a establir la seva Església. Llur nombre fou de dotze, tal vegada perquè havien d'ésser d'una manera més excelsa els patriarques del poble cristià, així com els dotze fills de Jacob ho foren de l'antic poble de Déu. Tots eren galileus, llevat de Judas, qui era jueu.

MARC 3, 13-19.

13 I pujant a una muntanya, cridà a sa
presència els qui Ell volgué, i li van venir.
14 I féu que dotze estiguessin amb Ell per
a enviar-los a predicar. 15 I els donà poder
de curar malalties i de foragitar dimonis.
16 I a Simó li imposà el nom de Pere, 17 i
a Jaume del Zebedeu i son germà Joan, els
imposà els noms de Boanerges, que vol dir
Fills del tro. 18 I Andreu, Felip, Bartomeu,
Mateu, Tomàs, Jaume d'Alfeu, Tadeu, Simó
Cananeu, 19 i Judas Iscariot, aquell qui el
traí.

13.–«Els qui Ell volgué». La vocació a l'apostolat és una gràcia especialíssima de Déu, independent de l'elecció o desig dels homes. A Déu pertany d'escollir els seus ministres i de cridar-los al ministeri apostòlic en el temps i hora del seu beneplàcit. Amb raó diria Jesús als seus deixebles: «No m'heu elegit vosaltres a mi, sinó que jo us he elegit a vosaltres» (Io 15, 16, § 300).

16.–Segons el t. gr., «Ell establí, doncs, els dotze, i donà a Simó el nom de Pere».

17.–L'apel·latiu de «fills del tro» és un elogi delicat que Jesús féu dels fills del Zebedeu, coneixent llur zel ardorós i presagiant la força irresistible de llur futura eloqüència.

LLUC 6, 12-16.

12 Per aquells dies succeí que va retirar-
se a una muntanya a orar, i passà tota la
nit fent oració a Déu. 13 I quan fou dia,
cridà a sos deixebles, i d'ells n'escollí dotze,
a qui donà el nom d'apòstols: 14 Simó, a qui
posà el sobrenom de Pere, i son germà An-
dreu; Jaume i Joan; Felip i Bartomeu; 15 Ma-
teu i Tomàs; Jaume d'Alfeu i Simó, qui
s'anomenà Zelador, 16 i Judas de Jaume i
Judas Iscariot, qui fou el traïdor.

15.–Simó el Zelós, anomenat també el Cananeu (Mateu), pertanyia a l'associació dels Zelosos, qui sentien un més gran amor del compliment de la Llei i de les tradicions dels pares. Era una agrupació distinta de la secta dels Zelotes, fundada per Judas Galileu, i dels quals es fa una menció especial en la història del setge de Jerusalem.

16.–Judas de Jaume, o Tadeu (alguns còdexs porten Lebeu), és, a ben segur, l'anomenat «germà» del Senyor (Mt 13, 55; Mc 6, 3, § 132).

Judas Iscariot, això és, home de Cariot, vilatge situat al sud de Judà (Ios 15, 25), és col·locat en últim lloc en els catàlegs dels apòstols, i sempre esmentant que fou el traïdor. Es indubtable que ell tenia bona voluntat quan fou cridat a l'apostolat o elegit apòstol, i que també fou enviat amb els seus companys a predicar, investit del poder d' obrar miracles (c. 9, 1.6; Mt 10, 5-8, § 134). La seva decepció respecte a la naturalesa del regne messiànic, l'hostilitat manifesta del Sanedrí contra Jesús, i sobretot el deixar-se vèncer per la seva passió dominant, li feren perdre la fe (Io 6, 68-72, § 148) fins a concebre el propòsit de trair Jesús. El sopar de Betània en fou l'ocasió immediata. (Mt 26, 15; Io 12, 5, § 249). Molt aviat es penedí de la seva falta, i, horroritzat del crim comès anà a penjar-se amb un llaç (Mt 27, 3-5; Act 1, 18, § 320, 321).,

§ 73. El sermó de la muntanya. Composició de lloc

MATEU 5, 1-2.

1 En veure Jesús les turbes pujà a la
muntanya, i quan estigué assegut se li acos-

taren els seus deixebles. [2] I obrint la boca els ensenyava dient:

1.–En Sant Mateu, el tema fonamental del Sermó de la Muntanya –la justícia del regne de Déu– es desenrotlla en tres parts precedides d'un pròleg i closes amb un epíleg.

El Pròleg (5, 3-20) determina les característiques individuals (5, 3-12) i socials (5, 13-16) dels qui formen el regne de Déu, per acabar amb l'enunciat del tema (5, 17-20).

En la primera part explica la perfecció de la justícia de la Llei nova, en contraposició a la de l'antiga llei (5, 21-48); en la segona exposa la rectitud d'intenció amb què s'ha de practicar (6, 1-18); en la tercera com el regne de Déu exigeix la donació total de si mateix (6, 19-34).

La conclusió conté diversos advertiments pràctics i un epíleg sobre l'efecte de les paraules del Diví Mestre (7, 1-29).

LLUC 6, 17-20a.

[17] I, davallant amb ells, va deturar-se en una planura on hi havia la multitud dels seus deixebles i una gran gentada de tota la Judea i Jerusalem i de la regió marítima de Tir i de Sidon. [18] Havien acudit per sentir-lo i per curar-se de llurs malalties. I els qui eren turmentats dels esperits impurs quedaven curats. [19] I tota la gent procurava tocar-lo, perquè d'Ell eixia una virtut que curava a tothom.

[20a] Llavors, alçant el ulls vers sos deixebles, deia:

17.–Per Sant Lluc podem precisar millor la topografia d'aquestes escenes. Primer: Jesús puja a una muntanya tot sol a orar i passa tota la nit en oració (6, 12-§ 72). Segon: Al matí crida els seus deixebles i d'entre ells escull els dotze (6, 13). Tercer: Acabada l'elecció, probablement, baixa cap a mitja muntanya, a un lloc pla, on hi havia una gran multitud que esperava la seva davallada. Quart: Ensenya llargament; després torna a Cafarnaüm (7, 1, § 99).

«En una planura». Text grec: «en un lloc planer» que, com fa notar Sant Agustí, pot trobarse «en la muntanya» que és l'expressió de Sant Mateu. No diu per tant que va col·locar-se «en el pla» sinó amb plena intenció diu «en un lloc planer» o «en un indret en esplanada», o sigui en un lloc que no era al cim de la muntanya ni tampoc costerut.

§ 74. Les benaurances

MATEU 5, 3-12.

3 «Benaurats els pobres d'esperit; perquè
d'ells és el regne dels cels. 4 Benaurats els
suaus, perquè ells posseiran la terra. 5 Ben-
aurats els qui ploren; perquè ells seran con-
solats. 6 Benaurats els qui tenen fam i sed
de justícia; perquè ells seran saciats. 7 Ben-
aurats els misericordiosos; perquè ells con-
seguiran misericòrdia. 8 Benaurats els nets
de cor; perquè ells veuran Déu. 9 Ben-
aurats els pacífics; perquè seran nomenats
fills de Déu. 10 Benaurats els qui pateixen
persecució per causa de la justícia; perquè
d'ells és el regne dels cels. 11 Benaurats vos-
altres quan us maleeixin i us persegueixin i
diguin amb mentida tots els mals contra
vosaltres, per la meva causa; 12 gaudiu-vos i
alegreu-vos; que la vostra recompensa és
gran en els cels; perquè també perseguiren
als profetes qui foren abans que vosaltres.»

3.–«Pobres d'esperit»; són aquells que trobant-se en pobresa real i efectiva, estimen aquesta pobresa; els pobres que ho són de cor i de bon grat.

4.–Els «suaus» o mansuets són aquells que es troben en una situació aflictiva o sigui en adversitat i que la suporten amb resignació.

6.–La paraula «justícia» en les Sagrades Escriptures, significa sovint perfecció i santedat, o sigui, aquell estat de rectitud amb el qual la humana criatura es conforma de bon grat a la voluntat divina. A vegades designa el dret inalienable i santíssim que Déu exerceix damunt dels homes.

8.–Els «nets de cor», els qui guarden una perfecta puresa i santedat interior. En el llenguatge bíblic el cor es considera sovint com una font de pecats.

LLUC 6, 20b-26.

20b «Benaurats, ¡oh pobres! perquè de
vosaltres és el regne de Déu. 21 Ben-

aurats els qui ara teniu fam, perquè
sereu saciats. Benaurats els qui ara plo-
reu, perquè riureu. [22] Sortosos sereu quan
els homes us avorriran i us trauran de llur
societat, i us insultaran, i rebutjaran vostre
nom com abominable per causa del Fill de
l'home. [23] Alegreu-vos en aquell dia i salteu
de goig: perquè veu's aquí que serà gran
vostra recompensa al Cel: així llurs pares
tractaven als profetes.

[24] Mes ¡ai de vosaltres, els qui sou rics!
perquè teniu ja vostra consolació. [25] ¡Ai de
vosaltres els qui esteu saciats! perquè tin-
dreu fam. ¡Ai de vosaltres, els qui ara rieu!
perquè gemegareu i plorareu. [26] ¡Ai de vos-
altres quan els homes us aplaudiran! perquè
així ho feien llurs pares amb els falsos pro-
fetes.»

20-26. – Sant Lluc fa menció de quatre benaurances i de quatre malediccions. Unes i altres revelen la naturalesa del regne de Crist i les qualitats dels seus súbdits. Elles demostren com l'esperit de Crist i del seu evangeli és del tot contrari a l'esperit del món.

26. – Els deixebles de Jesús hauran de resignar-se en llurs afliccions, quan siguin objecte d'odi i de persecució de part de tots, àdhuc del seus compatricis. També foren odiats i perseguits, de part de llurs compatricis jueus, els Sants Profetes, aquells grans homes de l'Antic Testament que Jahvé havia fet aparèixer en el si de la nació teocràtica.

§ 75. La sal de la terra. La llum del món

MATEU 5, 13-16.

[13] «Vosaltres sou la sal de la terra. Mes
si la sal s'esbrava, ¿amb què serà salada?
Ja no serveix per a res, sinó per a ésser
llençada i trepitjada per la gent. [14] Vosaltres
sou la llum del món. No pot amagar-se una
ciutat col·locada sobre una muntanya. [15] Ni
s'encén un llum per a posar-lo sota el mesu-

ró, sinó sobre un candeler per a il·luminar a tots els qui estan a la casa. [16] Així ha de brillar vostra llum davant els homes a fi que vegin vostres obres bones i glorifiquin el vostre Pare, qui està en els cels.»

13. – Característiques socials. La justícia del regne de Déu que està continguda en les benaurances, no ha de limitar-se a l'individu. Amb dues imatges: la de la sal i la de la llum, el Diví Mestre expressa que els seus deixebles han de preservar el món d'incorrupció i ensems il·luminar-lo amb la veritat.

«Amb què serà salada?». Es a dir, amb què se li tornarà la salabror?, ja que no hi ha sal de la sal, com observen els expositors.

15. – «Sota el mesuró»: «Sub modio» diu la Vg. El «modius» era una mesura de blat equivalent a 8,733 litres.

§ 76. L'antiga i la nova Aliança

MATEU 5, 17-20.

[17] No penseu que sigui vingut jo a abolir la llei i els profetes; no l'he vinguda a abolir, sinó a completar. [18] Puix que amb tota veritat us dic: fins que passessin el cel i la terra no passaran ni una «i» ni un punt de la llei sense complir-se tot. [19] I per tant qui trencarà el més ínfim d'aquests preceptes i ho ensenyarà així als homes, serà tingut per molt petit en el regne dels cels: mes qui els practicarà i ensenyarà, aquest serà tingut per gran en el regne dels cels. [20] Perquè jo us dic que si vostra justícia no és pas major que la dels Escribes i Fariseus, no entrareu en el regne dels cels.

17. – En l'antiga Llei es distingia clarament la part dogmàtica i moral de la part purament cerimonial. La primera era inmutable i a tots obligatòria. D'aquesta diu Jesús que ni una sola lletra o signe deixarà d'acomplir-se. La segona, prescrivint unes cerimònies que eren figura de l'esdevenidor en el temps messiànic, havia de desaparèixer naturalment un cop la figura quedés substituïda per la realitat.

Traduïm «completar», segons el text grec. Heus aquí per què Jesus, en voler embellir l'antiga economia transformant-

la en una Nova Aliança, fou titllat de rebel i detractor de la Llei pels seus enemics.

18.–La «i» consonant, o «iod», era la lletra més petita de l'alefat hebraic, així com de l'aramaic, llengua parlada per Jesús. «Punt», en grec, «petit corn», referint-se als petits signes diacrítics de les lletres. Expressió metafòrica per a indicar que res no hi haurà en la Llei, per insignificant que sembli, que no tingui el seu compliment.

§ 77. L'homicidi i la ira

MATEU 5, 21-26.

21 Sabeu que s'és dit als antics: No mataràs; i qui matarà serà reu davant el jutjat.
22 Mes jo us dic: aquell qui tindrà ira contra
son germà, serà reu davant el jutjat. Qui
dirà «raca» contra son germà, serà reu davant
el Consell. I qui li dirà «insensat»: serà reu
de la gehenna del foc.
23 Doncs, si al moment de dur la teva
ofrena a l'altar, et recordessis que el teu
germà té quelcom contra de tu: 24 Deixa allà
mateix la teva ofrena davant l'altar, i ves-
te'n primer a fer les paus amb ton germà; i
aleshores vindràs a presentar la teva ofrena.
25 Fes les paus aviat amb el teu enemic,
mentre camines en la seva companyia, no
fos cas que el teu adversari t'entregués al
jutge, i el jutge t'entregués a l'agutzil i fossis tancat a la presó. 26 Jo t'asseguro que no
en sortiràs fins haver pagat l'últim quadrant.

21.–Vegeu Ex. 20, 13. Quant a les paraules següents: «i qui matarà...», es troben en llenguatge equivalent en varis indrets de l'Escriptura. (Vegeu Ex. 21, 12; Lev. 24, 17.)

22.–La paraula «reqà» en aramaic era paraula despectiva com significant «estúpid»; la paraula «insensat» aquí s'ha de prendre en el sentit d'impiadós, ateu, etc., que era la major injúria que es podia fer a un jueu. «Jutjat» era un tribunal inferior que hi havia en totes les ciutats de Palestina. (Vegeu Deut, 16, 18.) «Consell» era el Sanedrí, tribunal compost de 71 membres: un President i 70 assessors, que residia a Jerusalem i resolia les causes més greus religioses i civils. «Gehenna»,

vall situada al sud de Jerusalem, era com una figura de l'infern.

La paraula «minister», de la Vulgata, és una versió del mot grec, que significa pròpiament «remer» o auxiliar del pilot. Aquí té el sentit de «ministre del Sanedrí».

26.—Quadrant, «quarta part de l'as», era una moneda romana d'un valor aproximat a un cèntim i mig.

§ 78. L'adulteri i el pecat de pensament

MATEU 5, 27-30.

27 Sabeu que s'és dit als antics: No cometràs adulteri. 28 Mes jo us dic a vosaltres: qui mirarà amb mal desig una dona, ja haurà adulterat en son cor. 29 I si el teu ull dret t'escandalitza, treu-te'l i llença'l luny de tu: que et val més que et falti un dels membres, que no que tot el teu cos sia tirat a l'infern. 30 I si t'escandalitza la teva mà dreta, talla-la i llença-la lluny de tu; que més te val que et manqui un dels membres que no que tot el teu cos vagi a l'infern.

27.—Jesús fa resplandir el sisè manament amb tota la seva perfecció. A la Llei (Ex 20, 14) que prohibeix l'adulteri comès amb actes exteriors, el Diví Mestre oposa la puresa interior i diu que cap preu és equivalent al seu valor. Les més ardides metàfores indiquen amb quins sacrificis hem d'evitar tot allò que sigui ocasió pròxima de pecat per nosaltres mateixos.

§ 79. El divorci

MATEU 5, 31-32.

31 També s'és dit: Qualsevol qui deixi la seva esposa, li doni acta de divorci. 32 Mes jo us dic a vosaltres: Qui deixarà la seva esposa exceptuant per causa de fornicació, la fa adulterar; i qui prengui la repudiada, comet adulteri.

31.—La llei mosaica atorgava a l'espòs el dret de donar a l'esposa el «llibret de repudi» o acta de divorci, quan existia una causa greu, com seria l'adulteri (Deut 24, 1, text heb.). Però la Jurisprudència rabínica havia dictaminat posterior-

ment que vàries altres causes podien considerar-se un motiu suficient per a repudiar-la.

32.–No és que Jesús permeti el repudi, ni declari la dissolució del vincle matrimonial, cas d'existir l'adulteri. Aquesta teoria, que avui sostenen els protestants i l'Església grega, és contra el sentit literal d'aquest text i contra la doctrina de l'Església catòlica. El sentit és: Si la Llei permetia, per una causa greu, el repudi, i declarava la llibertat dels contraients, Jesús sols permet, per una causa gravíssima, com és l'adulteri, la separació dels dos esposos, sense que això signifiqui de cap manera la dissolució de llur contracte matrimonial. (Veg. Lagrange.)

§ 80. El perjuri i el jurament

MATEU 5, 33-37.

33 També sabeu que s'és dit als antics: No cometràs perjuri: mes faràs tos juraments al Senyor. 34 Doncs jo us dic a vosaltres, que no jureu de cap manera, ni per el cel, puix és el tron de Déu. 35 Ni per la terra, puix és l'escambell dels seus peus, ni per Jerusalem, puix és la ciutat del gran rei. 36 Ni juraràs pel teu cap, perquè no en pots fer blanc o negre un sol cabell. 37 Sia vostre llenguatge, si, si; no, no; puix tot lo que excedeix d'aquestes paraules, és de part del maligne.

34.–El jurar pel «cel» o per la «terra» equivalia a fer-ho «en nom de Déu». Un valor semblant havia de tenir per als jueus el jurar per Jerusalem, puix Jahvè l'havia escollida com capital del «seu poble», fixant en ella, per dir-ho així, la seva residència.

§ 81. La llei del talió

MATEU 5, 38-42.

38 Sabeu que s'és dit: Ull per ull i dent per dent. 39 Mes jo us dic que no feu resistència al dolent; sinó que si algú et dóna una bofetada a la galta dreta, li pararàs també l'altra. 40 I al qui vulga pledejar contra tu i pendre la teva túnica, entrega-li tam-

bé el mantell. [41] I si algú t'obliga a caminar
mil passes, vés amb ell encara altres dues
mil. [42] A qui et demana, dóna-li, i de qui et
vulga emmallevar no te n'apartis.

38.—Es refereix al que respecte la llei del Talió diu el llibre de l'Exode (cap. 21, 24).

39.—Excel·lència de la doctrina cristiana damunt la llei judaica. Aquesta deia: «ull per ull i dent per dent» de conformitat amb la del Talió. Jesús més aviat ens diu que tornem bé per mal. «Ameu vostres enemics, feu bé als qui us avorreixen, pregueu pels qui us persegueixen i calumnien» (§ 82).

40. La indumentària dels hebreus, els pobres sobretot, solia consistir en una túnica o vestit interior, de cotó molt resistent, i un ample mantell de llana que portaven al damunt durant el dia i els abrigava convenientment durant la nit.

41.—Les millors edicions crítiques del text grec porten: «Vés amb ell dues», és a dir, mil passes més.

LLUC 6, 29-30.

[29] Si algú et fereix en una galta, para-li
també l'altra. I si algú et pren el mantell, no
el privis pas de què et prengui àdhuc la tú-
nica. [30] Dóna a tothom qui et demani, i si
algú pren lo que és teu, no li reclamis.

29.—Amb aquests exemples volia inculcar Jesús als seus deixebles el deure sacratíssim de la vertadera caritat, no solament en quant dóna el que té, sinó en quant sap sofrir amb paciència la injusta violació dels seus drets més legítims.

§ 82. L'amor als enemics

MATEU 5, 43-48.

[43] Sabeu que s'és dit: Amaràs el teu proïs-
me i desamaràs el teu enemic. [44] Mes jo us
dic a vosaltres: Ameu vostres enemics, feu
bé als qui us avorreixen i pregueu pels qui
us persegueixen i calumnien. [45] A fi que
sigueu fills de vostre Pare celestial qui fa
eixir el seu sol entre bons i dolents, i ploure
entre justos i pecadors. [46] Perqué si estimeu
sols els qui us estimen ¿quina recompensa

tindreu? ¿no fan això també els publicans?
47 I si només saludeu vostres germans ¿què
feu de més? ¿no fan això també els gentils?
48 Per tant, sigueu vosaltres perfets, així com
és perfet vostre Pare celestial.»

43. – Veg. Lev 19, 18. El precepte de menysprear o d'odiar els enemics no es troba en l'Antic Testament, mes per contraposició al d'estimar el proïsme, i singularment per motius de raça i de religió, se l'havien imposat els hebreus, com cosa natural.

46. – El publicans eren els encarregats de cobrar tributs en els països anexos a l'imperi romà. El cos de publicans s'encarregava de cobrar, a llur risc i perill, la quantitat exigida per l'Estat. Mes com sigui que gaudien d'una llibertat il·limitada i comptaven amb la protecció de l'element militar, augmentaven la tal quantitat amb crescuts interessos cometent atropells i vexacions de tota mena. Llur tirania revoltant els feia sumament menyspreables i avorrits de tothom, essent tinguts com l'escòria de la societat.

LLUC 6, 27-28; 31-36.

27 Mes a vosaltres qui m'escolteu, jo us
dic: Ameu a vostres enemics, feu bé als qu
us avorreixen. 28 Beneïu als qui us ma
leeixen, i pregueu pels qui us calumnien.
31 I tal com voleu que els homes facin
per a vosaltres, feu ho vosaltres igualmen
per a ells. 32 Si ameu als qui us amen, ¿quin
mèrit tindreu? perquè els pecadors tamb
amen als qui els amen. 33 I si feu bé als qu
us fan bé a vosaltres, ¿quin mèrit n'haureu
ja que això també ho fan els pecadors. 34
si fieu a aquells dels qui espereu rebre
¿quin mèrit tindreu? perquè també els peca
dors fien als pecadors, per a rebre'n altr
tant. 35 Mes vosaltres ameu a vostres ene
mics; feu bé, i presteu, sens esperar-ne res:
la vostra recompensa serà gran, i sereu el
fills de l'Altíssim, qui és benigne fins am
els ingrats i dolents. 36 Sigueu, doncs, mis

ricordiosos com també vostre Pare és misericordiós.

27-28. – L'amor als enemics és un dels preceptes fonamentals del cristianisme. La caritat, en el sentit de perdó dels enemics, és una llei primària i a tots obligatòria.

§ 83. L'almoina

MATEU 6, 1-4.

1 «Procureu no fer vostres obres bones
davant els homes per a ésser vistos d'ells,
altrament no tindreu recompensa davant el
vostre Pare qui està en el cel. 2 Doncs, quan
facis almoina no toquis una trompeta al teu
davant com fan els hipòcrites en les sinagogues i en els carrers, perquè els homes els
alabin. Jo us asseguro que ja han rebut la
seva paga. 3 Mes quan facis almoina, que
no sàpiga la teva mà esquerra lo que fa la
dreta, 4 a fi que sia oculta la teva caritat; i el
teu Pare qui veu ço que és secret, et donarà
la recompensa.

1. – En la segona part del Sermó, Jesús ensenya que les bones obres s'han de fer amb recta i pura intenció; no és suficient la conformitat dels nostres actes amb la llei, cal que la intenció miri solament Déu. En el v. 1. proposa el principi general, que seguidament aplica a l'almoina (§ 83), a l'oració (§ 84 i 85) i al dejuni (§ 86).

§ 84. L'oració

MATEU 6, 5-8.

5 I quan feu oració no sigueu com els hipòcrites, que volen orar drets en les sinagogues i en les cantonades de les places, perquè la gent els vegi: jo us ho asseguro, han
rebut la seva paga. 6 Mes tu quan hagis de
fer oració, entra dins ta cambra i, tancada la
porta, ora a ton Pare en secret; i el teu Pare,

qui veu ço que és secret, t'atorgarà la recompensa. [7] En la oració no parleu molt, com fan els gentils. Ells es pensen que han d'ésser oïts a còpia de molt parlar. [8] No siau com ells. Perquè vostre Pare, abans de demanar-li, sap lo que us convé.

5.–Al·ludeix el Salvador al costum reprobable dels fariseus de deixar-se caure, a l'hora de l'oració, en el xamfrà dels carrers més freqüentats o en un angle de les places per tal d'ésser vistos de tothom en fer llur pregària.

6.–No reprèn Jesús l'oració pública, sino la vanitat i la ostentació en la manera de fer-la.

7.–No reprèn tampoc la perseverància en l'oració, ni la repetició d'una mateixa pregària, si aquesta és piadosa. El Diví Mestre repetí tres vegades la mateixa súplica en l'agonia de l'Hort.

§ 85. El Parenostre

MATEU 6, 9-15.

[9] La vostra oració, doncs, serà aixís: Pare nostre, qui estau en el cel: sia santificat vostre nom. [10] Vinga vostre regne. Faça's vostra voluntat aixís en la terra com se fa en el cel. [11] El nostre pa sobresubstancial donau-nos en el dia d'avui. [12] I perdonau-nos les nostres culpes aixís com nosaltres perdonem a nostres deutors. [13] I no ens deixeu caure en la temptació. Ans deslliurau-nos de mal. Amén.

[14] Que si vosaltres condoneu als homes llurs faltes: també vostre Pare celestial us perdonarà vostres delictes. [15] Mes si no perdonàveu als homes, tampoc vostre Pare us perdonarà vostres pecats.

9.–No mana precisament que usem sempre d'aquestes paraules, ni desaprova tantes altres oracions com hi ha en els llibres de l'Antic Testament i en els Salms. Mes totes aquestes oracions i les que puguin fer-se es redueixen a les set peticions del Parenostre.

11.–La Vg. tradueix la mateixa paraula grega «epiousion»

per «sobresubstancial» o sigui «necessari pel nostre sosteniment» en Sant Mateu, i per «quotidià» en Sant Lluc. La segona versió és la que ha estat adoptada per la litúrgia catòlica, perquè expressa convenientment el sentit de les paraules de Jesús. El pa, aliment necessari a la nostra «subsistència» i que havem de demanar cada dia, bé pot ésser anomenat pa «quotidià».

13.—Per tant, no solament demanem a Déu que ens preservi de caure en qualsevol temptació, sinó també que ens vulgui deslliurar de tot mal, especialment el que de part dels nostres enemics podria sobrevenir a la nostra ànima. Les últimes paraules són com un resum de les set peticions.

§ 86. El dejuni

MATEU 6, 16-18.

16 I quan dejuneu, no tingueu un posat
trist com els hipòcrites. Ells posen macilenta
la cara, per a manifestar als homes que de-
junen. De veritat us dic que ja han rebut la
seva paga. 17 Mes tú quan dejunis, perfuma
ton cap i renta ta cara, 18 a fi que no vegin
els homes que dejunes, sinó el teu Pare que
està invisible; i el teu Pare, qui veu dintre
lo secret, et donarà la recompensa.

16.—El Salvador al·ludeix al fet vituperable d'alguns fariseus, que per a fer patents llurs rigurosos dejunis, es presentaven en públic amb el rostre desfigurat. Aqueixes mostres d'austeritat els feien semblar, davant el poble ignorant, dignes de respecte i admiració.

§ 87. Les riqueses en el cel

MATEU 6, 19-21.

19 No volgueu pas atresorar riqueses en
la terra, on les fan malbé el rovell i el corc,
i on els lladres les descolguen i les roben.
20 Atresoreu, per a vosaltres, riqueses en el
cel; on no les fa malbé el rovell ni el corc, i
on els lladres no les descolguen ni les roben.
21 Que allà on és el teu tresor, allà és el teu
cor.

19.-Comença la tercera part del Sermó. El regne de Déu i la seva justícia son els valors suprems, als quals han d'estar supeditats tots els altres. Quan així es compleix, només s'estimen les riqueses del cel, (§ 87); en elles posa el seu cor, perquè hi veu clar (§ 88); no serveix el diner, sinó Déu (§ 89); aquest últim pensament, ens eleva a considerar la Providència divina que ens allibera de tota preocupació d'ordre temporal (§ 90).

§ 88. El llum del cos

MATEU 6, 22-23.

22 El llum de tot el cos és l'ull. Si el teu ull és clar, tot el teu cos serà lluminós.
23 Mes si el teu ull és dolent, tot el teu cos serà tenebrós. Si, doncs, la llum que hi ha en tú són tenebres, les mateixes tenebres ¡que en seran de grans!

22.-En el text grec es llegeix simplement: «El llum (o llàntia) del cos és l'ull». Dir: l'ull clar i senzill és una locució metafòrica per a designar la rectitud i puresa d'intenció. L'ull dolent o malalt simbolitza el cor viciat per afeccions terrenes. Entre els hebreus el coneixement era comparat a la llum i l'esperit a l'ull, puix que aquest es considerava com l'òrgan dels mals desigs, especialment de l'enveja i avarícia (veg. Eccli 14, 8, 11; Prov 23, 5; § 150). Altrament el que es diu de l'òrgan de la vista s'atribueix a tota la persona.

§ 89. Servir Déu solament

MATEU 6, 24.

24 Ningú pot servir a dos senyors; perquè o avorrirà l'un i amarà a l'altre; o suportarà a l'un i a l'altre el menysprearà. No podeu servir a Déu i al diner.

24.-Una cosa és tenir riqueses i l'altra ésser-ne esclau que això significa la paraula «servir».

§ 90. Confiança en la providència divina

MATEU 6, 25-34.

25 Per això us dic a vosaltres que no estiga inquieta la vostra ànima de què men-

jareu, o com vestireu vostre cos. ¿No val
més l'ànima que l'aliment i no val més el cos
que el vestit? 26 Guaiteu els ocells del cel com
no sembren, ni seguen, ni recullen en gra-
ners; i el vostre Pare celestial els alimenta.
¿No valeu molt més vosaltres que ells? 27 I
¿qui de vosaltres per més que discorri, pot
afegir un colze a la seva estatura? 28 I del
vestit ¿perquè en teniu ànsia? Considereu els
lliris del camp com creixen: no senten afany,
ni filen. 29 I jo us dic que ni Salomó en mig
de tota la seva glòria s'és adornat com un
d'ells. 30 Doncs, si l'herba del camp que avui
existeix i demà és tirada al forn, Déu la ves-
teix així ¿què no farà amb vosaltres, homes
de poca fe? 31 Per consegüent no estigueu
amb pena dient: ¿Què menjarem o què beu-
rem o de què ens vestirem? 32 Totes aques-
tes coses les cerquen els gentils. I vostre
Pare sap que teniu necessitat de totes. 33 Cer-
queu, doncs, abans que tot, el regne de Déu
i la seva justícia, i tot lo demés se us dona-
rà de sobrepuig. 34 Per lo tant, no passeu
ànsia pel demà. El dia de demà ja es portarà
la seva inquietud. Basta a cada dia el seu
afany.

27. – El «colze» era una mida de llargària i de distància. El sentit de la paraula «elikia», que la Vg. tradueix per «statura», sembla ésser aquí la de duració o llargària de la vida. Ningú no pot afegir un sol colze, és a dir, un poc més de temps a la seva edat o existència, enllà de la mida que Déu li ha fixada.

30. – Encara avui, a Palestina, la classe pobra fa servir de combustible gavells d'herbes seques; amb elles alimenten els forns portàtils, consistents en olles de terra cuita, amb les quals couen els aliments.

33. – Amb aquestes paraules tan aconsoladores Jesús proclama altament el dogma inefable de la Providència divina, especialment sobre el just.

34. – El seu mal o malícia. A les penes i inquietuds que es porta amb ell cada dia, no hi hem de voler d'afegir la nostra

preocupació. Pensem en la providència paternal que l'Altíssim exerceix constantment envers els seus fills.

§ 91. Consells evangèlics

MATEU 7, 1-6.

1 «No judiqueu per a no ésser judicats.
2 Perquè tal com judicareu sereu judicats, i
amb la mida amb què midareu, es midarà
per a vosaltres. 3 ¿Com és que veus la busca
en l'ull del teu germà i no veus la biga en
el teu ull? 4 O ¿com dius al teu germà: «Deixa que et treuré la brossa de l'ull» i tu tens
una biga en el teu? 5 Hipòcrita; treu primerament la biga del teu ull i llavors t'hi veuràs per a treure la brossa de l'ull del teu
germà.»

6 «No doneu als cans les coses santes ni poseu davant els porcs les vostres perles: no sia cas que les trepitgin amb sos peus i girant-se us despedacin.»

1. – Sèrie de consells (§ 91-96), entre si units d'una manera general pel pensament dominant de la perfecció exigida als qui composen el regne de Déu.

6. – Ambdues frases eren proverbis jueus. El ca i el porc eren considerats en la llei mosaica com animals immunds (Ex 22, 31; Lev 11, 7; Deut 14, 8; 23, 18). El primer era tipus de desvergonyiment, i el segon, símbol de degradació. Les coses santes de la religió, dignes d'ésser comparades a les més belles perles, no poden pas ésser donades ni confiades a la gent cínica, obstinada i immoral.

LLUC 6, 37-42.

37 «No judiqueu, i no sereu judicats; no condemneu, i no sereu condemnats; perdoneu i sereu perdonats.

38 Doneu, i se us donarà; us tiraran a la falda una mesura bona, pitjada, sacsejada i que vessi. Perquè amb la mesura que haureu mesurat es mesurarà per a vosaltres.»

39 I els deia també aquesta comparança:
«¿Pot mai un cec guiar un altre cec? ¿No
cauran tots dos a la rasa?»
40 El deixeble no és pas més que el mes-
tre; mes qualsevol serà perfet, si és com el
seu mestre. 41 ¿Per què notes la brossa en
l'ull de ton germà, i de la biga que tens en
el teu ull no te n'adones? 42 O ¿com pots dir
a ton germà: Deixa'm treure, germà, aquesta brossa del teu ull, no veient tu la biga en el teu? Hipòcrita; treu primerament la biga del teu ull, i aleshores t'hi veuràs, per a treure la brossa de l'ull del teu germà.

37. – Un dels caràcters distintius de la hipocresia, més que més si és encoberta d'una falsa pietat, consisteix en l'hàbit incurable de censurar rigorosament les accions del proïsme i mostrar-se cec i complaent en els propis defectes.

38. – Aquesta acumulació emfàtica d'epítets, és per a donar-nos una idea de la liberalitat infinita del Senyor, que sap recompensar amb generositat divina el que nosaltres donem amb liberalitat humana.

41.42. – El corregir els altres i no corregir-se a si mateix no és pas zel de justícia, sinó hipocresia.

§ 92. Confiança en l'oració

MATEU 7, 7-11.

7 Demaneu i se us donarà; cerqueu i tro-
bareu; truqueu, i us obriran. 8 Perquè qui de-
mana, rep; i qui cerca, troba; i el qui truca
és obert. 9 ¿Quin home hi ha d'entre vosal-
tres, que si el seu fill li demana pa, li doni
per ventura una pedra? 10 O si li demana un
peix, li ¿entregarà tal vegada una serp?
11 Doncs, si vosaltres, tot i essent dolents, sabeu donar bones coses a vostres fills, ¿quant més vostre Pare, qui està en els cels donarà béns als qui li en demanin?»

7. – El Salvador ens demostra amb imatges distintes la força irresistible de la pregària. Si és fervorosa i perseverant

és sempre eficaç. Cal, però, que no demanem coses inútils i nocives, sinó allò que sigui conforme a la voluntat de Dèu (1 Io 5, 14), puix que Ell sap què és el que ens convé per a donarnos-ho en el moment oportú (Iac 4, 3).

10.–La petita serp de bardissa, que tant abunda dins els esbarzers i «cysiphus» de vora el llac de Tiberiades. Els habitants de la baixa Galilea, qui eren una gran part dels oients de Jesús, entengueren bé el sentit de la frase, puix s'alimentaven ordinàriament de pans i peixos.

§ 93. La llei de la caritat

MATEU 7, 12.

12 «Per tant, tot lo que voleu que els homes facin per vosaltres, feu-ho també vosaltres per ells. En això s'enclou la llei i els profetes.

LLUC 6, 31.

31 I tal com voleu que els homes facin per a vosaltres feu-ho vosaltres igualment per a ells.

31.–Heus aquí la «regla d'or» de la caritat, la llei sublim de la perfecció, la que regula els deures dels deixebles del Crist en llurs relacions mútues. Hem d'estimar el pròxim com a nosaltres mateixos i estimar-lo per Déu si volem posseir la virtud teològica de la caritat, que és la major de totes. Es que la plenitud de la Llei és l'amor (Rom 3, 9.10; Gal 5, 14).

§ 94. Les dues portes i els dos camins

MATEU 7, 13-14.

13 Entreu per la porta estreta; puix és ampla la porta i espaiós el camí que condueix a la perdició i són molts els qui hi van.
14 ¡Quan estreta és la porta i esquifit el camí que condueix a la vida, i pocs són els qui el troben!

13.–Els advertiments que segueixen són com una mena de regla de discerniment d'esperits; a) de la pròpia conducta, § 94; b) dels qui exerceixen magisteri, § 95; c) de les paraules, § 96. «La porta estreta i el camí esquifit», humilitat, mortificació, adversitats de tota mena, condueix a la salvació eterna. «La porta ampla i el camí espaiós» supèrbia, riqueses, plaers il·lícits, condueix a la perdició.

§ 95. Els falsos profetes

MATEU 7, 15-20.

[15] Guardeu-vos dels falsos profetes que
vénen a vosaltres amb vestits d'ovelles i de
dins són llops robadors. [16] Pels seus fruits els
coneixereu. ¿Per ventura es cullen de les bardisses raïms, o figues dels esbarzers? [17] Així
tot arbre bo fa bons fruits i l'arbre dolent fa
fruits dolents. [18] No pot un arbre bo produir
fruits dolents, ni un arbre dolent produir
fruits bons. [19] Tot arbre que no fa bon fruit
serà tallat i tirat al foc. [20] Per consegüent,
pels seus fruits els coneixereu.

15. – «Amb vestits d'ovelles». Si els falsos profetes es presentessin tal com són, tothom se n'allunyaria; ara, però, com que vénen dissimulant llurs perverses intencions, disfressats d'ovelles, cal que nosaltres vigilem per tal de no ésser enganyats.

LLUC 6, 43-45.

[43] Perquè no és pas un bon arbre aquell
que dóna fruits dolents, ni arbre dolent el
que dóna fruits bons. [44] Puix tot arbre es
coneix pel seu fruit. Així ni de les espines
se'n cullen figues, ni de les romagueres se'n
veremen raïms. [45] L'home bo treu el bé del
bon tresor del seu cor; i l'home dolent del mal
tresor treu fora la maldat. Que de l'abundància del cor parla la boca.

43. – Mentre Sant Lluc proposa en general la norma del discerniment dels homes en bons i dolents, mitjançant els fruits, Sant Mateu precisa més i ho aplica als falsos profetes, divulgadors de doctrines herètiques o dissolvents.

§ 96. Obres i no paraules

MATEU 7, 21-23.

[21] No tots els qui em diuen, ¡Senyor!,
¡Senyor! entraran en el regne dels cels; sinó

**aquell qui fa la voluntat de mon Pare celes-
tial, és qui entrarà en el regne dels cels.
22 Molts em diran, aquell dia: Senyor, Se-
nyor, ¿que no hem profetitzat en nom vostre,
i en nom vostre foragitat dimonis i en nom
vostre obrat moltes meravelles? 23 I jo els
diré: Jamai us he conegut; aparteu-vos de
mi, operaris de la iniquitat.»**

21.—La frase «és qui entrarà en el regne dels cels» sembla ésser una addició de la Vg, puix manca en la majoria dels manuscrits grecs; respon, però, al sentit del text.

22.—Molts qui hauran estat cristians en aparièncía, i qui per invocació del Nom santíssim de Jesús hauran «profetitzat», predicant amb zel les veritats cristianes; qui hauran tret, mitjançant els exorcismes, els mal esperits dels endimoniats, i hauran realitzat nombrosos prodigis, no seran reconeguts per Jesús en el gran dia del judici, perquè, a desgrat dels carismes a ells atorgats «en favor dels altres», els ha mancat la «gràcia santificant», l'única que els hauria fet agradables a Déu i mereixedors d'una infinita recompensa.

LLUC 6, 46.

**46 ¿Per què em dieu, Senyor, Senyor, i no
practiqueu lo que dic?**

46.—Aquestes paraules comdemnen «la fe sense les obres». Seria inútil admirar-se de la doctrina que el Diví Mestre ensenya en el Sermó i traduir-ho merament en exclamacions; és indispensable l'observança del seus preceptes.

§ 97. Paràbola de la casa

MATEU 7, 24-27.

**24 «Per lo tant, tot aquell qui escolta mes
paraules i les practica, s'assemblarà a un
home savi qui edificà la seva casa sobre pe-
dra, 25 i caigué la pluja i vingueren riuades,
i bufaren els vents i envestiren aquella casa
i no s'aterrà; perquè estava fonamentada
sobre pedra. 26 I aquell qui ou aquestes pa-
raules meves i no les posa en pràctica, serà
semblant a un home insensat qui edificà la**

seva casa sobre arena: 27 i caigué la pluja i
revingueren els rius i bufaren els vents i en-
vestiren aquella casa i s'aterrà i fou gran la
seva ruïna.»

24. – Les paraules del § 96 són refermades amb una paràbola, que és la primera extensa i desenrotllada que pronuncià el Diví Mestre. Es tracta d'una paràbola doble, fàcil d'entendre, per un palestinenc, avesat a veure les tempestats terribles que de sobte s'hi desencadenen. Oposa el prudent, que sap conformar la pràctica a la doctrina, a l'insensat que no vol posar en pràctica el que creu.

LLUC 6, 47-49.

47 Aquell qui ve a mi, i escolta mes pa-
raules i les practica, us manifestaré a qui és
semblant: 48 Es semblant a un home qui, edi-
ficant una casa, cavà ben endins, i posà els
fonaments sobre roca: havent sobrevingut
una inundació, la rierada envestí aquella
casa, i no la pogué somoure, perquè estava
fonamentada sobre roca. 49 Mes aquell qui
escolta i no fa, és semblant a un home qui
alçà la seva casa sobre terra sense fonament;
la riuada la envestí, i encontinent s'enfonsà,
i la ruïna d'aquella casa fou gran.»

47. – «Estava fonamentada sobre roca». No poden res les escomeses de l'infern, ni les persecucions i temptacions contra aquell qui, fonamentat sobre les virtuts cristianes, troba en la pràctica de l'Evangeli tota la fortalesa.

49. – «Aquell qui escolta i no fa». Es una gran desgràcia el desconeixement de l'Evangeli; però ès pitjor encara, després d'haver-lo conegut, obrar en sentit contrari. Tal conducta no pot trobar cap excusa davant el Jutje diví.

Segons feliç expressió del bisbe Torras i Bages, el diví Mestre no ha vingut a formar homes especulativament savis sinó pràcticament virtuosos. Inútil és la ciència que no condueix a la santedat.

§ 98. Epileg: Efecte de les paraules de Jesús

MATEU 7, 28-29.

28 I succeí que, en acabant Jesús aques-
tes prèdiques, les multituds quedaven enci-

sades de la seva doctrina. [29] Perquè els ensenyava com qui té potestat, i no com els llurs Escribes i Fariseus.

28.–La meravellla de les turbes és deguda a l'autoritat amb què Jesús ensenyava, ben diferent dels escribes que es limitaven a repetir les sentències dels doctors que els havien precedit.

29.–El mot «fariseus» manca al text grec.

§ 99. El centurió de Cafarnaüm

MATEU 8, 5-13.

[5] Havent també entrat a Cafarnaüm se li acostà un Centurió pregant-li, [6] i dient: «Senyor, un meu criat jau a casa paralític i sofreix molt.» [7] Li respongué Jesús: «Jo vindré i el guariré.» [8] Responent el Centurió, diu: «Senyor, jo no sóc digne de què entreu vós a casa meva; digueu-ho solament de paraula, i el meu criat restarà guarit. [9] Perquè jo també sóc un home constituït dintre jurisdicció, qui tinc soldats a mon poder; i dic a l'un: Vés, i hi va: i a l'altre, Vina, i ve; i al meu criat: Fes tal cosa, i la fa.» [10] Sentint-ho Jesús se n'admirà, i digué als qui el seguien: «De veritat us dic que no he trobada una fe tan gran a Israel. [11] I us asseguro que molts vindran de llevant i de ponent i s'aseuran a taula amb Abraham, Isaac i Jacob, en el regne dels cels. [12] Mentre que els fills del regne seran llençats a les tenebres exteriors, i allà serà el plor i el cruixir de dents.» [13] I Jesús digué al Centurió: «Ves-te'n, i tal com has cregut així sia fet.» I el minyó restà guarit en aquella hora.

5.–Sant Lluc posa aquesta curació immediatament després del Sermó de la Muntanya. Jesús torna a Cafarnaüm centre del seu ministeri en la Galilea.

«Se li acostà». Sant Mateu resumeix la narració que Sant

Lluc explica amb detalls. El Centurió se li acostà no ell personalment, sinó enviant-li primer «els ancians dels jueus» i després «els amics» (Lluc 7, 3 i 6).

12. – Els «fills del regne» són els jueus, els qui formaven el «poble escollit», únics dipositaris de la divina revelació, hereus naturals de les promeses messiàniques.

Les «tenebres exteriors» signifiquen l'abisme paorós de l'infern en contraposició a la claredat i excelsitud del regne de la glòria. La felicitat dels cels en els Llibres Sants és comparada a un festí grandiós i munificent. El Salvador retreu d'una manera vívida la figura anàloga dels festins dels jueus, que es celebraven a la nit. La sala del festí, en l'interior de la casa, era il·luminada profusament, mentre al defora, per als qui n'eren exclosos, no hi havia sinó tenebres i confusió. Semblantment en les tenebres de l'infern, on seran llençats els qui per llur incredulitat siguin exclosos del festí celestial, no hi haurà sinó «plors i cruixir de dents», signes de dolor i desesperació.

LLUC 7, 1-10.

1 I quan hagué acabat de fer sentir totes
aquestes paraules al poble que l'escoltava,
entrà a Cafarnaüm.
2 Aleshores estava molt malalt i a punt
de morir el criat d'un Centurió que li era
molt estimat. 3 I havent sentit parlar de Je-
sús, li envià els ancians dels jueus, a supli-
car-li que hi anés a curar el seu criat. 4 Tan
bon punt aquests hagueren arribat a presèn-
cia de Jesús, li pregaren amb molta instàn-
cia, dient: «Ell es mereix que li facis aquesta
gràcia, 5 perquè ama la nostra nació, i fins
ens ha edificat una sinagoga.» 6 Jesús, doncs,
se n'anava amb ells. I quan ja no era molt
lluny de la casa, el Centurió li envià sos
amics, a dir-li: «Senyor, no us molesteu, que
jo no sóc digne de què entreu en ma casa,
7 que per això ni jo mateix m'he tingut per
digne de venir a vostra presència; mes di-
gueu-ho de paraula, i quedarà curat el meu
servent. 8 Perquè jo també sóc home subor-
dinat a altra autoritat: qui tinc soldats a les
meves ordres, i dic a l'un: Vés, i va; i a l'al-

tre: Vina, i ve; i al meu servent: Fes això, i ho fa». [9] Oït això Jesús va quedar-ne admirat; i girant-se a la multitud que l'anava seguint, digué: «De veritat us dic que ni a Israel he trobat una fe tan gran». [10] I a llur retorn a la casa del Centurió, els missatgers trobaren guarit el criat qui era malalt.

1.–«Totes les seves paraules«, o parlaments, insinuant així que foren més dels que Lluc refereix en el discurs precedent.

2.–«Centurió», oficial romà que tenia cent homes a les seves ordres. Era pagà, com ho veiem en el v. 9, «ni a Israel he trobat una fe tan gran»; no pot considerar-se ni com a prosèlit, encara que simpatitzava amb els jueus fins al punt d'haver ajudat a la construcció de la sinagoga de Cafarnaüm.

§ 100. El fill de la vídua de Naïm

LLUC 7, 11-17.

[11] I succeí que després Jesús es dirigí a
una ciutat anomenada Naïm, i anaven amb ell
sos deixebles i una gran turba. [12] Quan arri-
bava prop de la porta de la ciutat, veu's
aquí que portaven a enterrar un mort, fill
únic de sa mare, i aquesta era vídua; i gran
nombre de persones de la ciutat l'acompa-
nyaven. [13] I així que la veié el Senyor, mo-
gut de compassió per ella li digué: «No plo-
ris.» [14] I s'acostà, i tocà el llit de morts. (Els
qui el portaven, s'aturaren). I digué: «Jove,
jo t'ho dic, alça't». [15] I el qui havia mort,
s'assegué *sobre el llit*, i començà de parlar.
I *Jesús* l'entregà a sa mare. [16] Tothom que-
dà corprès d'espant, i glorificaven a Déu,
dient: «Un gran profeta ha aparegut entre
nosaltres, i Déu ha visitat el seu poble.» [17] I
aquesta fama va estendre's per tota la Judea
i per tot el país del contorn.

11.–Naïm (la Bella) era un vilatge formosíssim de la Galilea inferior, situat en el flanc septentrional del petit Her-

mon. Avui és un poble miseriós d'uns 150 habitants. Prop d'ell es visiten encara antics sepulcres oberts en la roca.

§ 101. Els ambaixadors del Baptista

Mateu 11, 2-6.

2 Com Joan, des de la presó, hagués sen-
tit a parlar de les obres del Crist, enviant-li
dos dels seus deixebles, 3 li va fer dir: «¿Sou
vós el qui ha de venir, o n'hem d'esperar un
altre?» 4 I per resposta els digué Jesús: «Tor-
neu-vos-en i referiu a Joan les coses que heu
oïdes i vistes. 5 Els cecs hi veuen, els coixos
caminen, els leprosos són purificats, els sords
ouen, els morts ressusciten, els pobres són
evangelitzats; 6 i benaurat aquell qui no
s'haurà escandalitzat de mi.»

6. – Aquestes paraules eren dirigides per Jesús als deixebles de Joan, els quals sentien gran veneració per llur Mestre. Això era un perill de què «s'escandalitzessin» de Jesús, això és, de què en les seves obres, un poc distintes de les practicades pel Precursor, trobessin ells, degut a llurs preocupacions, una ocasió de perpètua ruïna.

Lluc 7, 18-23.

18 I els deixebles de Joan li referiren to-
tes aquestes coses. 19 I Joan cridà dos dels
seus deixebles, i els envià a Jesús per dir-li:
«¿Sou vós qui haveu de venir, o n'hem d'es-
perar un altre?» 20 Havent arribat, doncs,
aquells homes a sa presència, li digueren:
«Joan Baptista ens envia a demanar-vos:
¿Sou vós qui heu de venir, o n'hem d'es-
perar un altre?» 21 En aquella mateixa hora
Jesús curà a molts de malalties, de llagues
i d'esperits malignes, i donà vista a molts
cecs. 22 I responent *als enviats* els digué:
«Torneu-vos-en a referir a Joan les coses que
heu oïdes i vistes: els cecs veuen, els coixos

caminen, els leprosos queden nets, els sords senten, els morts ressusciten, els pobres són evangelitzats. [23] I benaurat aquell qui no s'escandalitzarà de mi.»

18-20. – En aquells dies, (Mt), el Baptista estava ja reclós per Herodes en la fortalesa de Maqueron, a l'orient de la Mar Morta. La seva reclusió no era tan absoluta que restés incomunicat amb els seus deixebles. Aquests, gelosos de la fama sempre creixent de Jesús, s'apressaren a portar-ne les noves a llur Mestre. Mes el Precursor, per a tranquil·litzar els seus deixebles i convertir-los en admiradors de Jesús, els trameté a aquest, per tal que n'oïssin la doctrina i fossin testimonis oculars dels miracles.

22. – Els miracles i les profecies eren dues proves incontestables de la messianitat de Jesús. El qui realitza les obres de Déu és que té una naturalesa o missió divina. I si en la manera de realitzar-les s'acompleixen en ell les profecies messiàniques, és que verament és el Messias. El mateix oracle d'Isaïas (35, 5.6), que Jesús implícitament cita, s'acomplia no sols d'una manera espiritual, sinó física i corporal. Per tant, Jesús era aquell qui havia de venir i que ells esperaven.

§ 102. Elogi del Baptista

MATEU 11, 7-15.

[7] A l'anar-se'n ells, començà Jesús de parlar de Joan a les turbes: «¿Què hi heu sortit a veure al desert?; ¿una canya moguda pel vent? [8] Doncs ¿què hi heu sortit a veure?; ¿un home vestit amb delicadesa? Els qui vesteixen amb delicadesa s'estan en els palaus dels reis. [9] Doncs ¿què heu sortit a veure?; ¿un profeta? Jo us asseguro, i més que profeta. [10] Puix aquest és aquell de qui està escrit: Veus aquí que jo envio el meu missatger al teu davant, qui davant teu aplanarà el teu camí. [11] De veritat us dic; no ha sortit d'entre els nats de dona ningú major que Joan Baptista; però el més petit en el regne dels cels és major que ell. [12] Mes d'ençà de Joan Baptista fins ara, el regne dels cels pateix violència i els violents se l'em-

porten. [13] Perquè tots els profetes i la llei
fins a Joan *Baptista*, profetitzaren [14] i si ho
voleu entendre, ell és aquell Elias qui ha de
venir. [15] Qui tinga orelles per escoltar, es-
colti.»

11.–Heus aquí l'excel·lència i dignitat del Nou Testament, del nou ordre de coses que Nostre Senyor Jesucrist venia a instituir. Qualsevol cristià, per raó de la llei evangèlica, assoleix un estat més excel·lent que Joan, encara que sigui aquest tan gran en santedat i tan sublim en el seu ministeri.

12.–Per als qui vulguin formar part d'aquest regne no serà suficient el creure en el Messias Redemptor i practicar algunes prescripcions fàcils de la Llei, sinó que els serà necessari lluitar ardidament contra els enemics exteriors i interiors d'aquest regne.

14.–No és Elias en sentit literal, sinó en sentit figuratiu: Joan té l'esperit i la virtut d'Elias, i la missió d'ambdós es semblant, com llur vida austera i santa; l'un precedeix la primera vinguda del Senyor, i l'altre en precedirà la segona.

LLUC 7, 24-30.

[24] I quan se n'hagueren tornat els mis-
satgers de Joan, començà de dir de Joan a
les turbes: «¿Què haveu sortit a veure al de-
sert?; ¿una canya moguda pel vent? [25] ¿Què
heu sortit a veure?; ¿un home vestit amb ro-
bes delicades? Mes aquells qui porten robes
precioses i viuen en delícies, s'estan en els
palaus dels reis. [26] Doncs, ¿què heu sortit a
veure?; ¿un profeta? Si, jo us dic; i més que
profeta. [27] Es ell de qui s'ha escrit: Veus
aquí que jo envio mon àngel al davant
teu, qui prepararà ton camí al teu davant.
[28] Puix que jo us dic; entre els nats de
dones no hi ha pas profeta més gran que
Joan Baptista; i amb tot, el més petit en el
regne de Déu és major que ell.» [29] I tot el po-
ble en oir-lo, i àdhuc els publicans, justifi-
caren a Déu, havent sigut batejats amb el
baptisme de Joan. [30] Mes els Fariseus i Doc-
tors de la llei, menysprearen el designi de

Déu sobre si mateixos, no essent batejats per ell.

24. – Meravellós contrast el que oferia a les turbes la virtut austera del Baptista, comparada amb la vida llicenciosa de la cort del voluptuós Herodes.

27. – Mal 3, 1. (Veg. Is 40, 3.4: Mc 1, 2, § 29.)

29. – El sentit, segons l'explicació de Maldonado, és que el poble, qui gairebé ignorava la Llei, i els publicans, homes avariciosos tinguts per pecadors públics i quasi excomunicats, «justificaren Déu», és a dir, confessaren que era just i benigne en sa providència, enviant-los un remei saludable amb el baptisme de Joan, i per això el reberen; mentre que els fariseus i escribes, la gent qui feia professió de santedat i de major coneixement de les Escriptures, rebutjaren el remei que els oferia en el baptisme de Joan, preferint llur judici al designi de Déu.

§ 103. Incredulitat dels Jueus

MATEU 11, 16-19.

16 «Mes ¿quina comparança faré d'aques-
ta generació? És semblant als nois qui seuen
a la plaça, i cridant a llurs companys,
17 diuen: Hem sonat i no heu dansat; ens
hem plangut i no heu plorat. 18 Puix ha vin-
gut Joan no menjant ni bebent, i diuen:
Està posseït del dimoni. 19 Ha vingut el Fill
de l'home que menja i beu, i diuen: Veus
aquí un home fartaner i bevedor, amic de
publicans i pecadors. I la saviduria ha res-
tat justificada pels seus fills.»

16. – En les solemnitats de les esposalles i en les dels funerals entre els jueus hi havia sempre l'espectacle dels tocadors de flauta; demés de les danses en el primer cas i de les ploraneres en el segon. Als infants qui tantes vegades, presenciaven, embadalits, aquest curiós espectacle, els plaïa estrafer-lo en el punt de llurs reunions, la plaça pública. Així, solien cridar quan eren pocs, a llurs companys. Si aquests no accedien, els motejaven, omplint-los de vituperis. Una cosa semblant feien els homes d'aquell temps amb Sant Joan i Jesús, símbols respectivament de l'austeritat i dolcesa de cor: els injuriaven i omplien de dicteris perquè no es conformaven a llurs costums capriciosos o habituds reprovables.

18. – Ni l'austeritat del Baptista ni la suavitat de Jesús mogueren la major part d'aquesta generació dels Jueus; mes «els fills de la saviesa», es a dir, els savis i intel·ligents a qui es co-

municà la saviesa, com foren els apòstols i són en general tots els qui creuen en Jesucrist, aquests «justificaren», és a dir, reconegueren i aprovaren com a verídica aquella saviesa que disposà que el Crist i Joan seguissin una vida tan distinta.

19.—«Pels seus fills». Alguns còdexs grecs porten «per les obres».

LLUC 7, 31-35.

31 «¿A quí, doncs —afegí encara el Se-
nyor, — compararé els homes d'aquesta gene-
ració?; ¿a qui s'assemblen? 32 Són semblants
a nois que seuen a la plaça, i que parlen els
uns als altres i diuen: Us hem tocat dances
i no heu ballat; us hem cantat complantes i
no heu plorat. 33 Perquè vingué Joan Baptista
que no menjava pa, ni bevia vi, i dieu: Està
posseït del dimoni. 34 Ha vingut el Fill de
l'home que menja i beu, i dieu vosaltres:
Veus aquí que és un home que s'atipa de
bons bocins i beu vi, amic de publicans i
pecadors. 35 Mes la saviduria ha quedat jus-
tificada per tots els fills d'ella.»

32.—Verbalment: «Havem tocat la flauta per a vosaltres i no heu dansat; ens havem lamentat i no heu plorat».

35.—La saviesa personificada en el Messias i anunciada pel Precursor fou reconeguda i estimada per tots els homes de bona voluntat, és a dir, per tots aquells qui, penedits de llurs faltes, havien acceptat el baptisme de Joan i s'eren fets deixebles de Jesús.

§ 104. La pecadora als peus de Jesús

LLUC 7, 36-50

36 Un dels Fariseus li suplicava *(a Jesús)*
que anés a menjar amb ell. I entrà a casa
del Fariseu, i es posà a taula. 37 Quan veus
aquí que una dona pecadora que hi havia a
la ciutat, tan prompte com sapigué que s'ha-
via posat a taula a casa del Fariseu, portà
un alabastró de pomada, 38 i col·locant-se
darrera ell, a sos peus, començà de rosar-li

els peus amb ses llàgrimes, i eixugar-los-hi
amb els cabells del seu cap, i besava sos
peus, i amb la pomada els ungia. 39 Veient-
ho el Fariseu que l'havia convidat, digué
entre si mateix: «Aquest home, si fos profe-
ta, sabria qui és, i de quina mena, la dona
que el toca, que és una pecadora.» 40 I pre-
nent Jesús la paraula, li digué: »Simó, tinc
de dir-te quelcom». «Mestre, parleu;» diu ell.
41 «Un acreedor tenia dos deutors: l'un li
devia cinc cents denaris, l'altre cinquanta.
42 No tenint ells de què pagar-li el deute,
els el condonà a tots dos. ¿Quin, doncs,
l'amarà més?» 43 Responent Simó, digué:
«Penso que aquell a qui més ha condonat.»
I Jesús li digué: «Has judicat rectament.»
44 I girant-se envers la dona, digué a
Simó: «¿Veus aquesta dona? He entrat a
casa teva, i no m'has donada aigua pels
meus peus; mes ella m'ha rentat els peus
amb ses llàgrimes, i me'ls ha eixugat amb sos
cabells. 45 Tu no m'has donat un bes; i ella
d'ençà que ha entrat, no ha parat de besar
mos peus. 46 Tu no has pas ungit amb oli
mon cap; mes ella ha ungit mos peus amb
pomada. 47 Per lo qual jo t'asseguro que li
queden perdonats molts pecats, perquè
ha amat molt. Mes a qui se li perdona
poc, poc ama.» 48 Llavors digué a la dona:
«Queden perdonats tos pecats.» 48 I els qui
estaven a taula en companyia d'ell, comen-
çaren de dir entre si: «¿Qui és aquest que
fins els pecats perdona? 50 Mes Jesús digué
a la dona: «La teva fe t'ha salvat: vés en
pau.»

37.38.—Els costums orientals permeten entrar fàcilment en les cases dels veïns, particularment en els actes públics com

la celebració d'un convit. No obstant, les circumstàncies que acompanyaven el gest de la coneguda pecadora revelen en ella un sant ardiment i una perfecta contrició de les seves culpes. Entre tants com demanaven a Jesús la salut del cos, ella només demana la salut de la seva ànima, i no amb paraules, sino amb plors.

44-46. – L'etiqueta oriental dels grans convits prescrivia que l'amo de la casa donés el bes de pau als hostes qui anaven arribant, en senyal de benvinguda i els acompanyés al lavatori, on els criats els rentaven els peus. Finit aquest acte, es presentaven altres criats, de superior categoria, portant perfums odorífers i ungint amb ells el cap i les mans dels convidats.

47. – El fariseu, en invitar Jesús, ho havia fet, tal vegada, per la vanitat de poder allotjar-lo a casa seva, coneguda la fama dels seus miracles; sense compartir, però, les seves idees ni donar-li (tal volta per no comprometre's amb el seus companys de secta) aquelles proves d'amistat o d'atenció que requerien els costums del país. En aquest sentit la pecadora havia mostrat a Jesús un amor més gran.

§ 105. Les santes dones

LLUC 8, 1-3.

1 I succeí després, que Jesús anava caminant per les ciutats i vilatges, predicant i anunciant la bona nova del regne de Déu, i els dotze anaven amb ell, 2 i algunes dones que havien sigut curades d'esperits malignes i de malalties; Maria anomenada la Magdalena, de la qual n'havien sortit set dimonis, 3 i Joana, muller de Cusa, procurador d'Herodes, i Susanna i moltes altres, que l'assistien amb llurs béns.

2. – Les piadoses dones qui a Galilea assistien Jesús amb llurs béns el seguiren fidelment cap a Jerusalem, i no l'abandonaren en el Calvari (23, 49; Mt 27, 55; Mc 15, 41; § 350).

La primera dona que esmenta és Maria, originària de Magdala (avui Medjdel) petita ciutat de Galilea, vora la platja occidental del llac, no gaire lluny de Tiberíades.

«N'havien sortit set dimonis». Cal recordar que els Evangelis no confonen mai la possessió diabòlica, que pot ésser sense culpa de part del posseït, i la conducta pecaminosa.

Seculars son les disputes entre els qui volen identificar Maria de Magdala, i Maria, la germana de Marta i Llàtzer, sense que s'hagin trobat fins ara arguments apodíctics per cap de les dues opinions. Joana era una de les qui, el dia de la Resurrecció, vingueren de bon matí per a ungir el cos de Jesús i a les qui l'àngel anuncià que havia ressuscitat (24,

3-10. § 361). De Susanna no es fa una menció especial en cap més indret de l'Evangeli.

Jesús admetia prudentment aquest ajut que li prestaven les santes dones, no disconforme amb els costums judaics (San Jeroni, in Mt 27, 55.56, ML, 26, 222.223).

§ 106. Els parents de Jesús

MARC 3, 20-21.

20 I se'n tornen a la casa, i altra volta s'hi aplega una multitud, que ni els quedava temps per a menjar un troç de pa.
21 I quan ho entengueren els seus, sortiren per a apoderar-se d'Ell, perquè deien: «Està fora de si.»

21.- Els seus (s'entén parents), sortiren per agafar-lo i guardar-lo a casa llur. Era llei entre els romans que si algú devenia dement fos lligat i entregat als parents sense altra pena. Es de creure que, si no una llei, un costum semblant hi hauria entre els jueus, i usant-ne els parents de Jesús volien deslliurar-lo de l'enveja dels fariseus i salvar-li la vida.

No sembla que de part dels parents s'hagi de veure cap signe d'hostilitat; més aviat voldrien que quedés lliure de la multitud que l'oprimeix, sense deixar-li prendre ni un mos de pa.

Es incert el subjecte del verb «deien»; podria molt bé ésser indeterminat, i en aquest cas l'evangelista recolliria l'opinió d'alguns de la multitud.

La frase «està fora de si», que la Vulgata tradueix: «quoniam in furorem versus est» en grec significa simplement entusiasme, estat d'èxtasi o inspiració.

§ 107. Curació d'un endimoniat, cec i mut

MATEU 12, 22-23.

22 Llavors li presentaren un home posseït del dimoni, cec i mut, i el curà de manera que parlava i veia. 23 I foren meravellades totes les turbes i deien: «¿És per ventura aquest el Fill de David?»

22.–Es tracta d'un triple miracle, car aquell home estava posseït del dimoni, era cec i també mut. Jesús el cura ràpidament, tal vegada només amb un signe de la seva voluntat; la

turba es meravella i la pregunta sorgeix a flor de llavi: ¿Es potser el Messias?

§ 108. Calúmnia dels Fariseus

MATEU 12, 24-30.

[24] Oint·ho els Fariseus digueren: «Aquest no treu els dimonis, sinó *per art* de Beelzebub, príncep dels dimonis.» [25] Jesús, sabent els pensaments llurs, els digué: «Tot reialme dividit contra si, serà desolat; i tota ciutat o casa en revolta amb ella mateixa, no durarà. [26] I si Satanàs treu Satanàs, està dividit contra ell mateix; ¿com podrà, doncs, subsistir el seu regne? [27] I si jo trec els dimonis en virtut de Beelzebub, ¿en virtut de qui els treuen vostres fills? Per lo tant, ells seran vostres jutges. [28] Mes si jo trec els dimonis per l'esperit de Déu, és que ha arribat a vosaltres el regne de Déu. [29] O ¿com pot entrar algú en la casa d'un home forçut i robar-li les joies, si abans no l'ha lligat? Llavors sí que li robarà la casa. [30] Qui no està amb mi, està contra mi; i qui no aplega amb mi, esgarria.»

27.—Hi havia també entre els jueus alguns exorcistes, els quals, per la invocació del nom de Déu omnipotent, aconseguien algunes vegades expel·lir els mals esperits dels infortunats demoníacs (Ant. Iud. 8, 2.46-48). No cal dir que mai no ho feien en nom de Beelzebub. Si, doncs, els deixebles predilectes dels fariseus, «vostres fills», sols aconseguien expel·lir-los quan invocaven el nom sacratíssim de Déu, per quin motiu els fariseus atribuïen aquest poder de Jesús a una inteligència amb el dimoni?

28.—Si Jesús expel·leix constantment els mals esperits dels cossos dels pobres endimoniats, i ho fa per virtut de l'esperit de Déu talment que ells tremolen a sa presència, és evident que llur regne és destruït per Jesús, l'enviat de Déu, i que, per tant, el regne de Déu s'estableix aquí a la terra.

MARC 3, 22-27.

[22] I els Escribes que havien baixat de Jerusalem, deien: «Té Beelzebub, i en virtut

del príncep dels dimonis llença els dimonis.
[23] I havent·los convocat, els deia en paràbo-
les: «¿Com pot Satanàs llençar a Satanàs?
[24] I si un regne es divideix entre si, aquell
regne no pot subsistir [25] I si una casa té
discòrdies entre si, aquella casa no pot du-
rar. [26] I si Satanàs s'és alçat contra si ma-
teix, està dividit i no podrà durar, sinó que
ja està a la fi. [27] Ningú pot robar les alhages
del fort, entrant en sa casa, si abans no lliga
al fort, i aleshores requisarà la seva casa.

22.–«Beelzebub» segons la Vulgata, que significa «déu de les mosques» mentre que el grec diu: «Beelzebul» que vol dir «déu del femer».

Es evident que la veritat històrica dels miracles era indiscutible; per això els enemics de Jesús han de recórrer a tan absurdes explicacions.

23.–Tres petites paràboles conté la resposta de Jesús; la del regne dividit (v. 24), la de la casa dividida (v. 25), la de l'home fort vençut per un de més fort (v. 27).

§ 109. La blasfèmia contra l'Esperit Sant

MATEU 12, 31-32.

[31] «Per això us dic: Tot pecat i blasfèmia
serà perdonat als homes, mes la blasfèmia
contra l'Esperit no serà perdonada. [32] I al
qui malparli del Fill de l'home se li perdo-
narà; mes al qui parli contra l'Esperit Sant
no se li perdonarà ni en aquest món ni en
l'altre.»

32.–L'Esperit Sant procedeix del Pare i del Fill en quant infinitament s'estimen. Es per això que és Esperit d'amor. Tot pecat contra l'amor suposa en el pecador un cor endurit, dominat per l'odi que el fa persistir en la seva iniquitat. Aquest endurimenti obcecació l'aparten de tot desig de fer la deguda penitència amb la qual li seria concedit el perdó. Això vol dir que tot pecat, per greu que sigui, és perdonat a l'home qui en té penediment. I si la blasfèmia contra l'Esperit Sant esdevé imperdonable, no és perquè sigui un pecat absolutament irremissible, sinó per la dificultat en què es troba el pecador de moure's a contrició.

MARC 3, 28-30.

28 De veritat us dic que tots els pecats i
blasfèmies que hauran proferit, els seran perdonats als fills dels homes; 29 mes qui blas-
femarà contra l'Esperit Sant, jamai tindrà remissió, sinó que serà reu d'etern delicte.»
30 *Jesús parlava així,* perqué deien ells:
«Està posseït d'un esperit impur.»

30.–Els miracles verificats per Jesús davant tothom eren tan extraordinaris i freqüents que ningú no s'atrevia a negar-los. Era per això que els escribes i fariseus, admetent-ne la realitat, intentaren persuadir a les turbes que eren executats per instigació del dimoni, que anomenaven esperit impur.

§ 110. Pel fruit és conegut l'arbre

MATEU 12, 33-37.

33 O feu un arbre bo i el seu fruit serà bo,
o feu un arbre dolent i el seu fruit serà dolent, ja que pel fruit és conegut l'arbre.
34 ¡Raça d'escorçons!: ¿com podeu proferir coses bones, essent dolents? Perquè de
l'abundància del cor parla la boca. 35 L'home
bo treu del bon tresor coses bones; i l'home
dolent, del mal tresor treu coses males. 36 Jo
us dic que de tota paraula sobrera que diguin els homes n'hauran de dar compte el
dia del judici. 37 Perquè per les teves paraules seràs justificat, i per les teves paraules seràs condemnat.

33.–Jesús ha donat una regla per discernir els falsos profetes dels bons (§ 95); ara aplica la mateixa regla a les paraules en quant són expressió del pensament intern.

36.–«Paraula sobrera» o «ociosa» és segons Sant Jeroni la que no aprofita ni al qui la diu, ni al qui l'escolta.

§ 111. La família de Jesús

MATEU 12, 46-50.

46 Estant dirigint la paraula a les turbes,
veus aquí que sa mare i germans eren part

de fora intentant parlar amb ell. [47] I algú li
va dir: «Mireu que part de fora estant cer-
cant-vos la vostra mare i els vostres ger-
mans. [48] Mes ell, responent al qui li parla-
va, digué: «¿Qui és la meva mare i qui són
els meus germans? [49] I estenent la mà en-
vers els seus deixebles va dir: «Veus aquí la
meva mare i els meus germans. [50] Perquè
aquell qui farà la voluntat del meu Pare ce-
lestial, ell és el meu germà i la meva ger-
mana i la meva mare.»

46.—La paraula grega que la Vulgata tradueix «germà», significa també cosí i àdhuc parents més llunyans.

47.—Com que aquest verset manca en alguns manuscrits grecs i versions, hi ha crítics que el creuen afegit aquí per influència de Marc (3, 32); però, tot considerat, ens sembla autèntic.

49-50.—Jesús vol ensenyar d'una manera colpidora quines són les condicions necessàries per a formar part de la seva família. Amb un gest senyala primerament els deixebles, que en qualitat de tals constitueixen la seva família actual; després enuncia la característica essencial d'aquells qui a través dels temps han de formar la gran família cristiana; acomplir la voluntat del Pare celestial.

MARC 3, 31-35.

[31] I arriben sa mare i germans, i de fora
estant el fan demanar; [32] i seia al voltant
d'ell una multitud i li deien: «Mireu que a
fora us cerquen vostra mare i els vostres
germans. [33] I ell els fa aquesta resposta:
«¿Qui són la meva mare i els meus ger-
mans?» [34] I girant la vista per tots aquells
qui seien al seu entorn, diu: «Veus aquí la
meva mare i els meus germans. [35] Aquell
qui fa la voluntat de Déu, aquest tal és el
meu germà i la meva germana i la meva
mare.»

35.—El parentiu espiritual és preferible al que deriva de la carn i de la sang. Clares són les paraules de Jesús: «Qui estima el seu pare o la seva mare més que a mi, no és digne de mi». (§ 136 i 218.)

LLUC 8, 19-21.

19 Vingueren a Jesús sa mare i sos germans, i de tanta gent, no s'hi podien acostar.
20 I li fou anunciat: «Vostra mare i vostres germans són allà fora, i us volen veure». 21 I ell els repongué així: «La meva mare i els meus germans són aquells qui escolten la paraula de Déu i la practiquen.»

21.-El diví Salvador no reconeix cap aliança, almenys tan estimada, com l'establerta per l'obediència a la voluntat del Pare celestial. Es aquesta obediència total i generosa la que uneix íntimament els homes a Déu. «Depèn de tu, o fidel!, escollir a quin títol pertanyeràs, de quina manera estaràs unit al diví Salvador de les ànimes. Jesucrist ens estima tant, que no refusa cap títol d'afinitat ni cap grau d'aliança; fes la voluntat del Pare celestial i podràs ésser-li el que tu voldràs». (Bossuet, Sermons, 4. Garnier Frères, París. p. 110.111).

§ 112. Paràbola del sembrador

MATEU 13, 1-9.

1 En aquell dia, sortint Jesús de casa, s'estava assegut vora la mar.
2 I se li acostà molta gent, de manera que se'n pujà a una barqueta i seia, i tota la gent s'estava dreta a la platja,
3 i els parlà de moltes coses per paràboles, dient: Veus aquí que un sembrador sortí a sembrar.
4 I mentres anava sembrant, unes llavors caigueren prop del camí i vingueren els ocells del cel i se les menjaren.
5 Altres caigueren en un pedragolar, on no tenien gaire terra: i ben aviat nasqueren, perquè no tenien gruix de terra.
6 I una volta eixit el sol, varen mustigar-se i com que no tenien arrel, s'assecaren.
7 Unes altres caigueren entre espines i les espines cresqueren i les ofegaren.
8 Altres caigueren

en bona terra i donaren fruit, qui com cent,
qui com seixanta, qui com trenta.
9 Qui tinga orelles per a oir, escolti».

3. – «Paràbola» en l'Antic Testament significa un llenguatge sentenciós, poètic i figurat; en l'Evangeli significa més especialment comparança, símil, en què s'ensenya d'una manera descriptiva alguna veritat moral o religiosa.

Sant Mateu proposa vuit paràboles seguides; comença la del sembrador, que és la paràbola modèlica; segueix la de la cogula (§ 117); ambdues foren interpretades pel mateix Salvador (§ 114 i § 121). Després la del gra de mostassa (§ 118), la del llevat (§ 119), la del tresor amagat i la perla fina (§ 122), la de la xarxa (§ 123); acaba en forma d'epíleg, amb la breu paràbola del pare de famílies (§ 124).

4. – Els camps de sembradura a Palestina no estaven circumscrits ni protegits per marges. Heus aquí per què la gent obria amb facilitat camí pel mig del camp, i per què, en temps de les pluges, els camps eren envaïts per pedregam i males llavors, entre les quals, a l'entorn de Cafarnaüm, sobresurt el «zizyphus», planta espinosa.

MARC 4, 1-9.

1 *Jesús* es posà a ensenyar altra vegada
a la vora del mar, i s'aplegà al seu voltant
una gran multitud, de manera que, pujant a
la barca, seia en ella dins del mar, i tota la
gent en terra vora mar. 2 I els ensenyava
moltes coses en paràboles, i amb la seva en-
senyança els deia:
3 «Escolteu: veus aquí que un sembrador
sortí a sembrar: 4 I mentres sembrava, part
de la llavor caigué vora el camí; i vingue-
ren els ocells del cel i se la menjaren. 5 Al-
tra caigué sobre pedregam, on no hi havia
gaire terra; i nasqué desseguida, perquè no
tenia gruix de terra; 6 mes quan hagué eixit
el sol, fou sobtada i com no tenia arrels,
s'assecà. 7 Altra caigué en mig d'espines;
pujaren les espines i l'ofegaren i no donà
fruit. 8 Altra caigué sobre bona terra; i do-
nava fruit que pujava i creixia, i llevava el
trenta per u, altra seixanta, i altra cent.»

9 I afegia: «Qui tinga orelles per a escoltar, escolti.»

2.—Sant Marc només conté dues de les vuit paràboles de Sant Mateu: la del sembrador i la del gra de mostassa; en canvi explica la de la llavor que germina sola (§ 116) que no tenen els altres evangelistes; vegeu també els consells en forma de paràboles del § 115.

LLUC 8, 4-8.

4 I reunint-se gran multitud, i acudint a
ell de diverses ciutats, digué per paràbola:
5 «El sembrador sortí a sembrar la seva llavor, i mentres anava sembrant, una part
caigué vora el camí, i fou trepitjada, i els
ocells del cel se la menjaren. 6 Una altra
part caigué sobre pedregolar i, tot just nascuda, s'assecà perquè no tenia humitat.
7 Una altra part caigué entre espines, i les
espines creixent alhora amb ella, l'ofegaren.
8 Una altra part caigué en bona terra i, nascuda, fructificà el cent per u».
Dient això, exclamava: «Qui tingui orelles per a oir, escolti.»

4.—En la narració de les paràboles, els diversos detalls que trobem en els tres sinòptics formen un marc de bellesa encisadora.

Jesús surt de la casa o del seu sojorn habitual a Cafarnaüm: Aleshores «estava assegut vora la mar» (Mt). Al seu entorn es reuneix «molta gent» dalerosos de veure'l i oir la seva paraula. Aquesta «gran multitud» provenia de «diverses ciutats» (Lc). Per poder ésser visible a tanta gent pujà a una barca; no es quedà dret, sinó que «seia en ella dins del mar» (Mt, Mc), naturalment, molt prop de la terra. La gent «en terra vora mar» (Mc) però no sentada sobre la platja, sino «dreta» (Mt) com per a denotar l'avidesa amb que rebia la divina paraula.

§ 113. Per què parlava en paràboles

MATEU 13, 10-17.

10 I atançant-se-li els deixebles li digueren: «¿Per què els parleu per medi de paràboles?»

11 I ell per resposta els digué: «Perquè a
vosaltres s'és concedit conèixer els misteris
del regne dels cels; mes a ells no se'ls ha
concedit. 12 Puix al qui té, se li donarà i
tindrà abundància; i al qui no té, fins lo
que té se li pendrà. 13 Per això els parlo per
medi de paràboles, perquè mirant no hi
veuen, i oint no ouen ni entenen. 14 I en ells
es compleix la profecia d'Isaias qui deia:
Oireu i no entendreu, i veient guaitareu i
no hi veureu. 15 Perquè s'és engroixit el
cor d'aquest poble i és dur d'orella a grat-
cient i ha tancats els ulls, a fi que no hi ve-
gin els seus ulls, ni sentin ses orelles, ni
comprengui son cor i es converteixin i jo els
curi. 16 Mes, benaurats vostres ulls perquè
veuen, i vostres orelles, perquè ouen. 17 De
veritat jo us asseguro que molts profetes i
justos desitjaren veure lo que veieu, i no
ho vegeren, i oir lo que oïu i no ho sentiren.

12.—Al qui ja té bon cabal de virtuts se li donaran gràcies en abundància pel crèdit que mereixen les seves bones obres; en canvi, al qui per culpa seva res no posseeix o molt poc, àdhuc el poc que té li serà pres per manca de mèrits. (Una expressió semblant es troba en Sant Lluc 8, 18, § 115).

16.17.—Els deixebles de Jesús són més venturosos que els profetes i justos de la Llei antiga, qui eren tan venerats del poble jueu. Ells esperaven, sense poder-la veure, la vinguda del Messias (Is 45, 8; Ier 23, 5. Veg. Io 8, 56).

MARC 4, 10-12.

10 I quan estigué sol, els dotze qui esta-
ven amb ell, li preguntaren el sentit de la
paràbola.
11 I els deia: «A vosaltres s'es concedit
conèixer el misteri del regne de Déu; mes
els qui són a fora, tot se'ls anuncia amb
paràboles, 12 a fi que mirant, mirin i no ve-
gin, i oint sentin i no entenguin, no fos cas

que es convertissin i se'ls perdonessin, els pecats.»

11.–Les veritats sublims del regne de Crist sols poden ésser comunicades als cors senzills i rectes. En canvi, als esperits orgullosos i hipòcrites que menyspreen i adulteren la senzillesa i veritat evangèliques se'ls parla en paràboles per tal que, oint, no entenguin i siguin castigats en llur obstinació voluntària.

LLUC 8, 9-10.

[9] Els seus deixebles li demanaven què volia dir aquesta paràbola.
[10] Ell els digué: «A vosaltres és donat entendre el misteri del regne de Déu, mentres que als altres se'ls parla amb paràboles, a fi que veient no vegin i oint no entenguin.

10.–L'ensenyament, en forma clara, de les veritats més fonamentals del regne dels cels era el mètode didàctic seguit fins llavors per Jesús. N'era una prova el Sermó de la Muntanya, promulgant, d'una manera ben assequible, les lleis constitutives del seu regne i les qualitats morals dels seus súbdits. Els miracles amb què acompanyava la seva predicació eren una prova apodíctica de què era divina la missió seva. No obstant, una gran part dels seus oients, imbuïts d'idees carnals, i no esperant del regne messiànic altra cosa que una època de prosperitat material, es resistiren de creure en Jesús. Heus aquí, doncs, per què els parla en paràboles.

Altrament, la forma parabòlica, que amaga la veritat als indiferents i als malvats, i la descobreix als dòcils i als bons, era la més apta a les disposicions dels seus oients i a la naturalesa dels misteris que els volia revelar.

§ 114. Explicació de la paràbola

MATEU 13, 18-23.

[18] Ara, doncs, escolteu vosaltres la paràbola del sembrador. [19] A tot aquell qui ou la paraula del regne i no la comprèn, ve el maligne i li roba lo que s'ha sembrat en el seu cor; aquest és qui ha rebut lo sembrat prop del camí [20] Qui ha rebut lo sembrat sobre pedregolar és aquell qui ou la paraula i, en oir-la, la rep amb alegria: [21] mes no té

arrel en si, sinó que és de curta durada; i
quan s'aixeca una tribulació o persecució
per la paraula, inmediatament s'escandalit-
za. 22 Qui ha rebut lo sembrat entre espines,
és aquell qui ou la paraula, i els afanys d'a-
questa vida i l'engany de les riqueses li
afoguen la paraula i resta infructuosa. 23 Mes
qui ha rebut lo sembrat en bona terra, és
aquell qui ou la paraula i l'entén i fructifica,
i dóna fruit, l'un de cent per ú, l'altre de
seixanta, i l'altre de trenta.

18. – «Escolteu vosaltres». Jesús s'adreça exclusivament als apòstols que han manifestat llur desig de penetrar el sentit de la paràbola. (Mc 4, 10, § 113).

19.23. – Heus aquí els resultats distints de la llavor, un cop sembrada. Maldament sigui la mateixa i el mateix el sembrador, el resultat és diferent, segons el lloc on és sembrada. Així s'esdevé a la paraula de Déu; el seu fruit depèn ordinariament de les disposicions del nostre cor.

22. – L'afany de riqueses és una espina cruel que tortura l'ànima, així com els plaers desordenats li fan perdre tota afecció als béns espirituals.

MARC 4, 13-20.

13 I els digué: «¿No sabeu aquesta parà-
bola?, i ¿com entendreu totes les paràboles?
14 Qui sembra, sembra la paraula. 15 Els de
la vora del camí, són aquells on és sembra-
da la paraula, i tan bon punt l'han oïda, des-
seguida ve satanàs, i se'n porta la paraula
que ha estat sembrada en llurs cors. 16 D'una
manera semblant aquells qui es sembren
sobre terra pedregosa, són aquells qui quan
senten la paraula, l'acullen totseguit amb
alegria; 17 mes no tenen arrels, en si, sinó
que són inconstants; després, vinguda la tri-
bulació i persecució per causa de la paraula,
desseguida s'escandalitzen. 18 Els altres són
els qui se sembren entre espines: aquests són

els qui ouen la paraula, 19 mes entrant-los
les ànsies del món, la seducció de les rique-
ses i les concupiscències respecte de les al-
tres coses, ofeguen la paraula, i resta sense
fruit. 20 I els qui han estat sembrats sobre
terra bona, són els qui ouen la paraula, i la
reben, i fructifiquen, un com a trenta, altre
com a seixanta i altre com a cent.»

14-20. – La predicació de la paraula divina és la via ordinària per a la difusió del regne de Déu en el món. Aquesta paraula té quelcom de semblant a la llavor que, un cop sembrada, va germinant lentament i porta fruit en el seu temps, si en el lloc on és sembrada no hi troba obstacles, causa única de la seva infructuositat. Així també la paraula de Déu, destinada a transformar les ànimes, ha de donar fruit en el seu temps, si no hi troba els obstacles de les males disposicions.

LLUC 8, 11-15.

11 Veus aquí, doncs, la paràbola: La lla-
vor és la paraula de Déu. 12 Els de la vora
del camí són aquells qui escolten: després
ve el diable, i se'n porta de llur cor la parau-
la, per tal que, creient, no es salvin. 13 Els de
sobre pedra, són els qui després d'haver oït,
reben la paraula amb alegria; mes no tenint
arrels, creuen un quant temps, i a l'hora de
la temptació, tornen enrera. 14 La llavor cai-
guda en mig d'espines, són aquells qui han
escoltat, mes es deixen ofegar pels afanys,
riqueses i plaers de la vida, i no donen fruit.
15 Mes la caiguda en terra bona, són aquells
qui, oint la paraula amb cor bo i excel·lent,
la conserven i donen fruit per la paciència.

11. – Encara que la paraula de Déu sigui en si mateixa una llavor excel·lent, els seus resultats depenen de les disposicions dels qui l'escolten; els quals per raó d'aquestes disposicions interiors són classificats en les quatre categories que la paràbola explica.

15. – «Per la paciència». El fruit no es veu desseguida; cal «conservar» durant molt de temps la paraula rebuda, posar-la en pràctica mitjançant les obres i finalment donarà fruits abundants.

§ 115. Paràboles de la làmpara i la mesura

MARC 4, 21-25.

**21 I afegia encara: «¿Per ventura porten un
llum per a ésser posat dessota del mesuró
o sota el banc? ¿No és per a posar-lo sobre
el candeler? 22 Puix no hi ha cap cosa ama-
gada que no s'hagi de revelar; ni cap fet
ocult que no s'hagi de fer públic. 23 Qui tin-
gui orelles per a escoltar, escolti.»
24 I els deia també: «Fixeu-vos en lo que
oireu. Amb la mida que midareu, es midarà
per a vosaltres, i amb escreix. 25 Perquè al
qui té, se li donarà; i al qui no té, fins allò
que té, se li pendrà.»**

21.–Aquests consells, proposats en forma de breus paràboles, i dirigits primerament als apòstols, serveixen també a llurs successors i a totes les ànimes piadoses.

Els petits llums o làmpares que en fer-se fosc il·luminaven les cases amb tènue resplendor, havien d'ésser col·locats sobre un suport o candeler per tal que la llum es projectés per tota l'estança; només quan ja no eren necessaris, apagats, els desaven sota el banc o llit.

LLUC 8, 16-18.

**16 No hi ha ningú que encengui un llum
i el tapi amb un atuell, o el posi sota el sofà;
sinó que el col·loca sobre el candeler, perquè
els qui entrin vegin llum. 17 Perquè no hi ha
res amagat que no s'hagi de descobrir; ni
res secret que no s'hagi de conèixer i fer-se
públic. 18 Per consegüent, aneu alerta en la
manera com escolteu; perquè a aquell qui té,
se li donarà, i al qui no té, fins això mateix
que es pensa tenir, se li pendrà.**

16.–La paraula «lucerna» de la Vulgata designa pròpiament la llumenera; utensili de terra cuita o de bronze, amb una ansa a un costat i un broc a l'altre per on passava el

ble, amb un orifici al mig per a tirar-hi l'oli. El «candelabrum» era un canelobre o lampadari de terra cuita, de fusta o de metall, destinat a sostenir a la deguda alçària el gresol o la llumenera. El «modium» que traduïm: «mesura» era una mida, romana per a grans, gairebé equivalent a un decàlitre. El «lectulum» o «sofá» indica probablement el seient de taula.

§ 116. La llavor que germina sola

MARC 4, 26-29.

[26] Deia també: «Així és el regne de Déu,
com si un home tirés llavor en terra, [27] ja
dormi, ja vetlli, de nit i de dia, la llavor va
germinant i creixent, sense ell adonar-se'n.
[28] Puix la terra va fructificant de si mateixa,
primerament el bri, després l'espiga, després
el gra ple dins l'espiga. [29] I quan és vingut
el fruit, desseguida pren la falç perquè és
l'hora de la sega.»

26.29.—Paràbola pròpia de Sant Marc. Sense que l'home influeixi sobre la llavor, aquesta per la seva virtud natural, i per la potencia que té la terra de fer-la germinar, va creixent, treu espiga i dóna fruit. Una cosa semblant s'esdevé a la llavor de la divina paraula que constitueix el regne de Déu o sigui l'Església. Prescindint de les circumstàncies exteriors, favorables o adverses, l'Església es desenrotllarà fins al darrer període de la seva plenitud i perfecció.

També la gràcia actua en les ànimes, germina i creix continuament, d'una manera invisible i per la seva pròpia virtut, fins a la perfecció significada en «l'hora de la sega».

§ 117. Paràbola de la Cugula

MATEU 13, 24-30.

[24] Altra paràbola els proposà, dient: «S'és
fet semblant el regne dels cels a un home
qui sembrà bona llavor en el seu camp. [25] I
mentres la gent dormia, vingué el seu enemic, i damunt sembrà cugula en mig del blat
i se n'anà. [26] Quan hagué crescut el blat i
fou espigat, aleshores aparegué també la
cugula. [27] I presentant-se els servents del

pare de famílies li digueren: «Senyor: ¿no heu sembrat bona llavor en vostre camp?; doncs, ¿com és que hi ha cugula?» [28] I els digué: «Això ho ha fet l'home enemic». Els servents li digueren: «¿Voleu que hi anem i l'arrenquem?» [29] Ell diu: «No; no fos cas que, tot arreplegant la cugula, arrenqueu juntament amb ella també el blat. [30] Deixeu créixer un i altre fins a la sega i en temps de la sega diré als segadors: «Colliu primerament la cugula i lligueu-la en feixos per cremar, mes el blat aplegueu-lo pel meu graner.»

24. – Aquesta paràbola explica que en el regne de Déu hi ha bons i dolents, i que la sort respectiva serà diferent (§ 121).

«S'és fet semblant».La semblança no ha de limitar-se «a un home» sinó a tota l'escena que ens presenta l'evangelista.

25. – «La gent dormia.» De l'Evangeli no es desprèn cap negligència; els servents són sol·lícits i lamenten que hi hagi cugula en el camp, i volen treure-la (vv. 27 i 28); podem doncs deduir que dormien de nit, una volta acabat llur treball.

La cugula és un llegum nociu: és el «lolium temulentum» de Linné que produeix a qui en menja ensopiment i tremolor de cap, semblant a l'embriaguesa. En germinar a penes es distingeix del bon blat, començant de diferenciar-se'n exteriorment en treure espiga. Llavors les seves arrels de tal manera s'entortolliguen amb les del blat, que es fa difícil arrencar-les per separat.

§ 118. Paràbola del gra de mostassa

MATEU 13, 31-32.

[31] Altra paràbola els proposà, dient: «El regne dels cels és semblant al gra de mostassa que un home, prenent-lo, sembrà en son camp; [32] el qual gra certament és la més petita de totes les llavors; mes quan ha crescut és major que totes les llegums, i es fa un arbre, de manera que els ocells del cel vénen i es posen en les seves branques.»

31. – La mostassa era un llegum que es conreava en els horts de Palestina. La seva llavor és tan petita que servia de comparació, entre els jueus, per a ponderar la menudesa

d'una cosa. No obstant, en créixer, adquiria una gran talla talment que, comparada als altres llegums, podia dir-se que era un arbre.

MARC 4, 30-32.

30 Deia també: «¿A qué assimilarem el
regne de Déu?, o ¿amb quina paràbola el re-
presentarem? 31 Es com el gra de mostassa,
que quan el sembren en terra, és més petit
que totes les llavors que hi ha a la terra;
32 mes una volta és sembrat, creix i arriba a
ser més gran que totes les llegums, i estén
tant ses branques, que els ocells del cel po-
den habitar dessota la seva ombra.»

30.–En aquesta paràbola prenen relleu extraordinari els dos extrems; el començament humil, petit com el gra de mostassa, la meravellosa creixença final, representada en els ocells que s'acullen a les branques de l'arbre. Tant en l'Església en general com en les seves obres, trobem també la humilitat en el principi i la petitesa dels mitjans naturals d'una part, i de l'altra, la gran esplendor final que palesa la protecció divina. I en la vida sobrenatural de les ànimes la humilitat és virtut indispensable per a arribar a la santedat.

§ 119. Paràbola del llevat

MATEU 13, 33.

33 Altra paràbola els digué: «El regne dels cels és un símil com el llevat que una dona prengué i barrejà amb tres mesures de farina, fins que tota la pasta fou llevada.»

33.–Aquesta paràbola revela la força misteriosa, penetrant, de la doctrina evangèlica. Si la paràbola anterior del gra de mostassa representa l'expansió del Cristianisme, la creixença gloriosa de l'Església de Crist, aquesta del llevat recorda la força íntima i profunda de la gràcia, que regenera els cors i els transforma per al regne dels cels. Aquest miracle realment s'és verificat en el decurs dels segles. La religió de Crist ha transformat els individus, les famílies i les nacions.

§ 120. L'ensenyament per paràboles

MATEU 13, 34-35.

34 Totes aquestes coses digué Jesús per medi de paràboles a les turbes; i sense parà-

boles no els parlava, [35] complint-se així allò que s'havia anunciat pel profeta quan deia: «Obriré la meva boca en paràboles, manifestaré les coses ocultes d'ençà de la creació del món.»

35.–Veg. Ps. 77 (heb. 78) 2. «Les coses ocultes», perquè a més dels fets històrics, Jesús ensenya certes veritats ocultes que demostren quin és el pla de l'economia divina en el govenament de l'univers. El coneixement d'aquestes veritats ens faria posar en Déu tota la nostra esperança.

MARC 4, 33-34.

[33] I amb moltes paràboles per l'istil, els parlava, segons podien capir; [34] i sense paràbola no parlava a ells: mes als seus deixebles, separadament, els ho explicava tot.

33.–«Segons podien capir». Com fa notar Maldonat, el diví Mestre s'acomoda a la capacitat dels seus oients, no gaire preparats per entendre els misteris del regne de Déu.

§ 121. Jesús explica la Paràbola de la Cugula

MATEU 13, 36-43.

[36] Aleshores, despedida la multitud, vingué a la casa: i se li acostaren els seus deixebles dient: «Expliqueu-nos la paràbola de la cugula en el camp.» [37] I ell, responent, els digué: «Qui sembra la bona llavor és el Fill de l'home. [38] El camp és el món. La bona llavor són els fills del regne. La cugula són els fills dolents. [39] L'home enemic, qui la sembrà és el diable. La sega és la fi del món; i els segadors són els àngels. [40] Doncs, així com se cull la cugula i es crema al foc, aixís serà a la fi del món. [41] El Fill de l'home enviarà els seus àngels i aplegaran del seu regne tots els escàndols i tots els qui obren

la iniquitat, [42] i els portaran al forn de foc. Allà serà el plor i el cruixir de dents. [43] Aleshores els justos resplendiran com el sol en el regne de llur Pare. Qui tinga orelles per oir, escolti.»

36.- No sols la multitud no comprèn la paràbola de la cugula (§ 117) sinó que àdhuc els apòstols manifesten llur ignorància al diví Mestre, el qual els dóna l'explicació autèntica.

37.–Jesús es proclama Messias i Fill de Déu, car és Ell el que sembra (37) la llavor; que governa els àngels (41); que jutja els bons i els dolents i dóna el premi o càstig merescut (42).

38.–«El camp és el món». El regne de Déu no està circumscrit a la sola Palestina, com volien els jueus.

«La bona llavor» aquí no vol dir solament la doctrina evangèlica, sinó que comprèn els fidels que la creuen i practiquen.

41.–«Els escàndols» o sigui «els qui obren la iniquitat», els que inciten els altres a pecar.

42-43.–Mentre el món sigui món els bons estaran barrejats amb els dolents, fins en el regne de Déu o l'Església. La solució és en l'altra vida, en la sort tan diversa que tindran els uns i els altres.

Sant Agustí diu que els dolents exerceixen la paciència dels bons i que aquests procuren la conversió dels dolents. Sant Tomàs anomena els dolents instrument de santificació dels bons.

43.–«Com el sol». Comparança que expressa la glòria i felicitat dels qui es salvaran eternament. (Vegeu Dan 12, 3 i Sap 3, 7).

§ 122. Paràboles del tresor amagat i la perla fina

MATEU 13, 44-46.

[44]«El regne dels cels és semblant a un tresor amagat al camp, el qual havent-lo un home trobat, l'amagà i se'n va ple d'alegria per la troballa i ven tot lo que té i compra aquell camp.

[45] Demés el regne dels cels és semblant a un marxant que cercava perles fines. [46] I quan hagué trobada una perla fina, se'n anà

i vengué totes les coses que tingué i la comprà.»

44-45. - Aquestes paràboles del tresor amagat i la perla fina, indiquen el preu i dignitat del regne dels cels. Aquest regne és preciós com una perla fina i conté béns innombrables com un tresor. Es un tresor amagat, perquè les seves riqueses no són pas a tots revelades, sinó als petits i humils. Es un tresor veritable; de la mateixa manera que l'home no dubta de vendre tots els seus béns per adquirir el camp on el tresor està amagat, així nosaltres tot ho havem de sacrificar per adquirir el regne dels cels.

Podem distingir les disposicions d'esperit del qui sense cercar-lo «troba» un tresor i se n'alegra extraordinàriament i el del qui, com en la segona paràbola, cerca amb afany el regne dels cels - la veritat i la justícia - i quan l'ha trobat no dubta de sacrificar-ho tot per adquirir-lo.

§ 123. Paràbola de la xarxa tirada al mar

MATEU 13, 47-50.

47 A més, és el regne dels cels semblant a una xarxa tirada al mar i agafant tota mena de peixos. 48 Una vegada plena, traient-la i asseguts *els pescadors* a la platja, es trien els bons pels coves i llencen fora els dolents. 49 Així serà a la fi del món: sortiran els àngels i destriaran els dolents dels justos, 50 i els llençaran a la fornal de foc: allà serà el plor i el cruixir de dents.

47. - Els hebreus solien servir-se de dues classes de tremes: una anomenada «amfíblestron» i l'altra «sagena». Es servien de la primera, més petita, quan pescaven a les vores dels llacs. El pescador la duia al braç i en venir una ona en la qual hi haguessin peixos, la hi tirava en semicercle. La segona o «amfíblestron», servia per a la pesca a l'engròs, puix tenia una llargària de molts metres i s'estenia també en semicercle entre dues o més barques. En el N. T. es troba també la paraula «rete», que significa una trema, en general.

En aquest passatge de Sant Mateu es tracta de la xarxa, o trema de grans dimensions.

49-50. - Aquesta paràbola no parla ni del tracte que els bons hauran de sofrir dels dolents, ni del premi d'aquells; ensenya només que els dolents, separats dels justos, seran terriblement castigats.

§ 124. Epíleg. Paràbola del pare de famílies

MATEU 13, 51-53.

[51] «¿Heu entès totes aquestes coses?» Li
diuen: «Sí». [52] Els respon: «Per això tot Es-
criba adoctrinat en el regne dels cels, és
semblant a un home, pare de famílies, qui
treu del seu tresor coses noves i velles.» [53] I
quan hagué Jesús acabat aquestes paràbo-
les, se n'anà d'allà.

51. – La pregunta és adreçada als deixebles.

52. – «Per això». Aquestes paraules indiquen la relació de conseqüència entre la resposta afirmativa dels deixebles i el que dirà ara Jesús.

Segons Sant Crisòstom; «ja que ho us he ensenyat» o millor «ja que vosaltres heu entès totes aquestes coses», esteu ben disposats per ensenyar-les als altres.

El mot «Escriba» significa «coneixedor de la Llei de Moisès». «Adoctrinat en el regne dels cels», vol dir que ha esdevingut deixeble de Jesús, que creu en l'Evangeli.

Els pastors d'ànimes, poden instruir les ovelletes que els son confiades amb tota mena de consells, siguin vells o nous, talment com en l'ordre material un pare de famílies previsor pot treure d'això que guarda coses noves i coses velles, segons les distintes necessitats de la família.

III. VERS LA TERRA DELS GERASENS

§ 125. Jesús calma la tempestat

MATEU 8, 23-27.

[23] I pujant ell a la barqueta el seguiren
sos deixebles. [24] I veus aquí que esdevingué
un tant fort tràngol al mar, que les onades
cobrien la barqueta; mes ell dormia. [25] Se
li acostaren els seus deixebles i el desperta-
ren, dient: «Senyor, salveu-nos; ens perdem.»
[26] I els diu Jesús: «¿Quina por teniu, homes
de poca fe?» I aleshores, redreçant-se, manà

**als vents i al mar, i succeí una gran bonan-
ça. [27] Els homes quedaren admirats i deien:
«¿Qui és aqueix que els vents i el mar
l'obeeixen?»**

24.—La diferència que existeix entre la depressió de la mar de Tiberíades (—208 m.) i l'alçària de l'Hermon (2.760 m.) origina el canvi brusc de temperatura que promou aquestes tempestats. En la vall del Jordà el clima i la temperatura són tropicals.

27.—Els deixebles no coneixien, llavors encara, profundament llur Mestre. Molt aviat la doctrina i els miracles de Jesús treuran el vel que ara embolcalla llur inteligéncia i reconeixeran la seva Divinitat.

MARC 4, 35-41.

**[35] Aquell mateix dia, en ser capvespre,
els digué: «Passem a l'altra banda». [36] I
despedint la multitud, se l'emporten tal com
se trobava en la barca, i altres naus l'acom-
panyaven. [37] Llavors s'alçà un gran tempo-
ral de vent, i entraven les onades en la
barca, de manera que s'omplia la barca
d'aigua. [38] I ell s'estava a la popa dormint
sobre un capçal: i el desperten i li diuen;
«Mestre, ¿no se us en dóna res que ens per-
dem?» [39] I desvetllant-se, comminà al vent
i digué al mar: «Calla, emmudeix». I el vent
parà i esdevingué una gran bonança. [40] I els
diu: «¿Per què esteu temerosos? ¿encara no
teniu fe?» [41] I ells sentiren gran temença i
s'anaven dient l'un a l'altre: «¿Qui creus és
aqueix que fins el vent i el mar l'obeeixen?»**

35.—La narració de la tempestat apaivagada té en Sant Marc una descripció més viva; és l'únic que ens diu que, en pujar Jesús a la barca, l'acompanyaven altres barques; segurament plenes de gent àvida de seguir el bon Jesús. No sabem si continuaren fins a la fi, o si en veure que el viatge era llarg, desistiren.

LLUC 8, 22-25.

**[22] Un dels dies succeí que entrà ell amb
sos deixebles a una barca, i els digué: «Pas-**

sem a l'altra banda de l'estany». I es feren
a la mar. 23 I mentres navegaven, ell s'ador-
mí, i es desencadenà un temporal de vent
sobre l'estany, i la barca se'ls omplia, i peri-
llaven. 24 Acostant-se-li, doncs, el desvet-
llaren, dient: «Mestre, estem perduts». Mes
ell, alçant-se, reptà al vent i a les onades i
parà *el temporal* i vingué bonança. 25 I
aleshores els digué: «¿On és la vostra fe?»

23. – «Ell s'adormí» per reposar del treball apostòlic de la jornada, però també per provar la fe dels deixebles en la tempestat que s'acostava.

24.25. – El crit d'auxili que els apòstols dirigeixen a Jesús demostra llur confiança; però la por d'enfonsar-se manifesta que tal confiança era encara molt imperfecta. Per això Jesús els renyarà amb tota suavitat: «¿On és la vostra fe?».

§ 126. Els esperitats de Gerasa

MATEU 8, 28-34.

28 I havent arribat a l'altra banda del
mar, a la regió dels Gerasens, li vingueren
a l'encontre dos homes endimoniats, sortint
d'uns sepulcres, en tanta de manera furiosos,
que ningú podia passar per aquell indret.
29 I es posaren a cridar dient: «¿Què hi ha
entre tu i nosaltres, Jesús, Fill de Déu? ¿Has
vingut ací abans d'hora a turmentar-nos?»
30 No molt lluny d'ells hi havia un gros ra-
mat de porcs que pasturaven. 31 I els dimo-
nis li pregaven i deien: «Si ens treus d'aquí,
tira'ns al ramat dels porcs.» 32 I ell els digué:
«Aneu-hi.» Surten ells i entren en els porcs,
i veus aquí que tot el ramat es tirà impe-
tuosament per un precipici al mar, i queda-
ren morts en les aigües. 33 Fugiren els pastors
i presentant-se a la ciutat ho contaren tot i
lo d'aquells qui havien estat posseïts del di-

moni. 34 Aleshores tota la ciutat sortí al en-
contre de Jesús, i tantost el vegeren, li supli-
caren que se n'anés d'aquells paratges.

28. – La paraula «gerasens» és la que llegim en la Vg. en el passatge paral·lel dels tres sinòptics. Els còdexs grecs presenten algunes variants, que es troben també en les edicions crítiques. El text grec de Sant Mateu llegeix «gadarencs» o habitants de la regió de Gadara, que alguns crítics consideren més probable. Orígenes, en l'any 233, visità les ruïnes de Gergesa i creu que es tracta d'aquest lloc. Lagrange dóna com a probable la ciutat de Còrsia, actualment Koursi, on a la distància de dos quilòmetres hi han unes tombes excavades en la roca.

«Dos endimoniats». Els altres dos sinòptics parlen només d'un endimoniat. Sant Joan Crisòstom dóna la raó d'aquesta diferència suposant que un dels dos restà ofuscat per la dolenteria de l'altre. En canvi Sant Agustí creu que Marc i Lluc només esmenten aquell que devia ésser conegut en la comunitat cristiana primitiva; en efecte, demana per ésser deixeble de Jesús i predica entre els seus el miracle rebut (Mc. 5, 18-20, Lc 8, 38-39).

33. – Era molt natural que els porqueirols, procurant salvar llur responsabilitat, anessin a la ciutat i comuniquessin als propietaris dels porcs el desastre ocorregut.

MARC 5, 1-20

1 I havent passat el llac, arribaren al país
dels Gerasens. 2 I en saltar ell de la nau, li
sortí immediatament a l'encontre, d'uns se-
pulcres, un home posseït d'un esperit im-
pur, 3 qui tenia en els sepulcres la seva
habitació, i ni amb cadenes podia ja ningú
lligar-lo, 4 perquè moltes vegades, lligat
amb grillons i cadenes havia trencat les ca-
denes i trossejat els grillons, i ningú podia
dominar-lo, 5 i sempre, nit i dia, s'estava en
els sepulcres i en les muntanyes, cridant i
malmetent-se amb les pedres. 6 Veient de
lluny a Jesús, corregué i l'adorà, 7 i clamant
en alta veu, digué: ¿«Què tinc que veure
amb tú, Jesús, Fill de Déu Altíssim? Jo et
conjuro en nom de Déu, que no m'atormen-
tis». 8 Jesús en efecte li deia: «Esperit im-
pur, surt de l'home.» 9 I li preguntava: «¿Quin

és el teu nom?» I li diu: «Legió és el meu
nom, perquè som molts». [10] I li suplicava en
gran manera que no el llencés fora de la
comarca. [11] Allí, a la vora d'una muntanya,
hi havia un gran ramat de porcs que pastu-
rava. [12] I li suplicaven els esperits, dient:
«Llença'ns als porcs, per a ficar-nos dins».
[13] I els ho concedí Jesús desseguida. I eixint
els esperits impurs, entraren en els porcs; i
amb gran fúria es precipità al mar el ramat,
que era d'uns dos mil, i dins del mar queda-
ren ofegats. [14] Llavors els qui els guardaven
fugiren, i ho contaren per la ciutat i la cam-
panya. I la gent sortí a veure lo que havia
passat. [15] I arriben a Jesús i veuen aquell
qui era turmentat del dimoni, que seia, ves-
tit i sa d'enteniment, i en foren espaordits.
[16] I els qui ho havien vist, els referiren lo
que havia succeït al qui havia estat posseït
del dimoni, i lo dels porcs. [17] I es posaren a
pregar-li que s'allunyés de llur contrada.
[18] I quan pujava a la barca, el qui havia es-
tat turmentat del dimoni, començà de supli-
car-li que el volgués amb ell. [19] I Jesús no
li volgué, sinó que li digué: «Ves-te'n a casa
teva amb els teus, i explica'ls les coses que
t'ha fet el Senyor, i com ha tingut compas-
sió de tu». [20] I se n'anà i començà de publi-
car per la Decàpolis lo que havia obrat en
ell Jesús, i tothom en fou meravellat.

11.—Els Sants Pares noten que era convenient que els esperits impurs cerquessin refugi en aquells animals, símbol de la immundícia.

12.—La sola presència de Jesús és gros turment per als dimonis. Baldament portin llur infern arreu on vagin, saben que la sentència que els dictarà Jesucrist en el Judici Final ha d'agreujar llurs turments.

13.—«D'uns dos mil». Encara avui els habitants de Palestina confien llurs animals domèstics, vaques, ovelles, cabres,

a guardians a sou que, per una mòdica quantitat els guarden del matí al vespre; on es practica la cria del porc, de vegades s'ajunten tots els de la població.

17. – Els habitants de la regió, ignorants de qui era Jesús i reconeixent-lo només com un gran «Taumaturg jueu», li suplicaren que s'apartés d'aquells llocs; una por supersticiosa s'havia apoderat d'ells; el dany material sofert els ajudà segurament a prendre aquesta decisió, però del v. 15 es desprèn que la causa principal fou la curació de l'esperitat.

LLUC 8, 26-39.

26 I navegaren cap el país dels Gerasens,
que és davant per davant la Galilea. 27 I
quan hagué saltat a terra li sortí a l'encon-
tre un home que des de molt temps estava
posseït dels dimonis, i no portava vestit, ni
habitava en casa sinó en sepulcres. 28 Ell,
en veure a Jesús, es postrà al seu davant i
cridant amb veu forta digué: «¿Què hi ha
entre tu i jo, Jesús, Fill de Déu Altíssim? Jo
et suplico que no m'aturmentis». 29 Perquè
manava a l'esperit impur que eixís d'*aquell*
home. Se n'havia apoderat ja de molt temps,
i per més que el tenien lligat amb cadenes i
guardat amb grillons, ell, romputs tots els
lligams, era arrebassat pel dimoni en llocs
deserts. 30 Jesús li preguntà: «¿Com et dius?»
Ell respongué: «Legió», perquè havien en-
trat dins ell molts dimonis. 31 I li suplicaven
que no els manés pas anar a l'abisme. 32 Es-
tava pasturant allà per la muntanya un
gros ramat de porcs, i li demanaven que els
permetés entrar dins ells. I els ho va perme-
tre. 33 Isqueren, doncs, de l'home els dimo-
nis, i se n'entraren dins els porcs, i el ramat
amb una embranzida corregué per un preci-
pici a estimbar-se a l'estany, i quedà ofegat.
34 Els porqueirols, veient lo que havia suc-
ceït, fugiren, i escamparen la notícia per la
ciutat i per les masies. 35 La gent va sortir

a veure què havia passat, i vingueren a Jesús, i trovaren assegut a sos peus, vestit i en son cabal juí, l'home de qui els dimonis havien sortit; i els agafà temor. [36] I els que ho havien presenciat, els referiren ademés com havia sigut alliberat de la legió. [37] Llavors tots els habitants del país dels Gerasens, li pregaren que s'allunyés d'ells, perquè estaven dominats d'una gran por. I ell, pujant a la barca, se'n tornà. [38] I l'home, de qui havien eixit els dimonis, li pregava que el volgués amb ell, mes Jesús el despedí dient: [39] «Torna-te'n a casa teva, i conta tot lo que Déu t'ha fet». I se n'anà per tota la ciutat, publicant tot quant féu amb ell Jesús.

27. – La possessió diabòlica no era recent; es manifestava en actes de follia i una força sobrehumana; tots aquests símptomes desapareixen després de l'exorcisme de Jesús. Tot aquest paràgraf il·lustra la realitat i efectes de l'acció diabòlica contra els homes. (Vegeu § 131.)

30. – Els àngels bons, com els àngels rebels, tenen un nom particular designant llur missió, poder o dignitat.

32. – Es per als dimonis una necessitat de fer mal, singularment als homes. Si no poden en llurs persones, en llurs béns.

33. – El ramat pertanyia probablement als nombrosos grecs qui, conjuntament amb els jueus, poblaven aquella regió. La Llei considerava aquests animals com immunds (Lev 11, 7; Deut 14, 8), talment que els fills d'Israel tenien prohibit el menjar-ne. Els jueus estaven disposats a morir abans que conculcar aquest decret de Moisès (1 Mac 1, 50.65; 2 Mac 6, 18-31; 7, 1-41). El porc era com el símbol de la immundícia (2 Petr 2, 22).

38.39. – L'esperitat de Gerasa, esdevingut un admirador fervent de Jesús, demana ésser son company i deixeble. El diví Mestre desatén aquesta súplica per a atorgar-li una gràcia més gran, la de fer-lo son testimoni per a tota aquella regió de gentils, essent com era gerasè i de tothom conegut. Dintre poc, en passar el Salvador novament per la Decàpolis, els habitants d'aquelles contrades li portaran llurs malalts i el seguiran fins a oblidar-se de menjar.

IV. NOVAMENT A GALILEA

§ 127. Jaire demana a Jesús per la seva filla malalta

MATEU 9, 18-19.

18 Mentres els estava parlant així, entrà
un príncep *de la sinagoga* i l'adorava dient:
«Senyor, ara mateix s'acaba de morir la
meva filla: però veniu, poseu la vostra mà
sobre d'ella i viurà.» 19 S'alçà Jesús i l'ana-
va seguint amb els seus deixebles.

18.–En aquest miracle, Sant Mateu, segons el seu costum, es limita a narrar els trets essencials que estableixen el poder diví del Messias; per això només explica el fet, condensant en poques paraules, que posa en boca del pare, la mort de la noia. Els altres evangelistes ens detallen que aleshores s'estava morint, i que el pare se n'enterà mentre es dirigien a la casa.

MARC 5, 21-24a.

21 Havent Jesús novament passat el mar
amb la barca, acudí a ell gran multitud, i
s'estava a la vora del mar. 22 Aleshores se li
presentà un dels principals de la sinagoga,
que es deia Jaire, qui en veure'l, se li age-
nollà als peus, 23 i li suplicava amb grans
precs, dient: «Ma filleta s'està acabant; ve-
niu, imposeu vostra mà en ella, perquè se
salvi i visqui». 24a I se n'anà amb ell.

22.–En cada sinagoga hi havia el «príncep», o president, qui reglamentava els actes que dins ella es verificaven; és a dir, les pregàries, la lectura dels Llibres Sants i les exhortacions al poble. Més tard es donà aquest nom a tots els principals qui formaven el seu consell (Act 13, 15). Jaire, doncs, era el president de la sinagoga, o, més probablement (com indica Sant Marc), un dels seus principals.

LLUC 8, 40-42a.

[40] I a la seva tornada, Jesús fou rebut
pel poble perquè tothom l'estava esperant.
[41] Quan veu's aquí que arribà un home,
qui s'anomenava Jaire, i era príncep de la
sinagoga, i es llençà als peus de Jesús, pre-
gant-li que entrés a casa seva, [42a] perquè no
tenia sinó una filla, de uns dotze anys, i
s'estava morint.

40.—Notem l'anhel amb què la multitud espera Jesús que torna de la platja oriental del llac de Genesaret, després d'haver guarit els dos esperitats de Gerasa.

42.—L'evangelista fa notar dos motius que augmenten el desconsol del pare; el que la malalta fos filla única i que només tenia dotze anys.

§ 128. L'hemorroïsa

MATEU 9, 20-22.

[20] I veus aquí que una dona que patia
fluix de sang, de dotze anys, se li acostà
per darrera i tocà la vora del seu mantell.
[21] Perquè ella es deia en son interior: «Si
arribo a tocar tan sols el seu vestit jo em
curaré.» [22] Jesús es gira i en veure-la, li
diu: «Tingues confiança, filla; la teva fe t'ha
salvat.» I la dona des d'aquell moment restà
guarida.

20.—Es tracta d'una nova classe de miracles; la malalta obté la curació per iniciativa pròpia, tocant silenciosament els vestits de Jesús; vol obtenir el miracle sense que ningú, ni Ell mateix, ho sàpigui. Això palesa que la fe d'aquella dona era en part supersticiosa, creient que una virtut màgica es desprenia de Jesús sense que en tingués consciència; demostra també que considera el seu mal com a vergonyós. (Vegeu Lluc i nota corresponent.) Ple de misericòrdia el diví Salvador mira més la sinceritat de la fe que les imperfeccions de què està tarada; però obliga la dona a confessar el miracle obtingut, per tal de corregir la superstició i perfeccionar la seva fe.

MARC 5, 24b-34

24b I l'anava seguint una gran multitud que
l'oprimia. 25 Entre tant una dona que feia
dotze anys que patia pèrdues de sang, 26 i
havia sofert molt de molts metges; i esmer-
çat tot lo seu sense treure'n profit, sinó que
s'havia empitjorat més, 27 havent sentit par-
lar de Jesús, se li posà darrera, en mig de
la turba, i li tocà la vestidura, 28 perquè
deia: «Tan solament arribi a tocar el seu
vestit, seré guarida. 29 Totseguit s'estroncà el
fluix de sang; i sentí en el seu cos que havia
estat curada de la malaltia. 30 I a l'instant
Jesús, coneixent de si mateix la virtut que
havia sortit d'ell, girat a la turba, deia:
«¿Qui ha tocat el meu vestit?» 31 I sos dei-
xebles li deien: «¿Veieu la multitud apre-
tant-vos i demaneu: Qui m'ha tocat?» 32 I
mirava a l'entorn per a veure la que ho ha-
via fet. 33 Mes la dona, tement i tremolant,
sabent lo que havia passat, va i s'agenolla
davant ell i li diu la veritat. 34 I ell li digué:
«Filla, la teva fe t'ha salvada; ves-te'n en pau
i sies curada del teu mal.»

30. – Una virtut era sortida d'Ell, no perquè deixés de posseir-la, sinó pels efectes que produïa. Era com el seu ensenyament, que es comunicava als altres, permaneixent en el Crist.

LLUC 8, 42b-48.

42b I mentres hi anava, succeí que la
multitud l'empenyia. 43 I una dona que
patia desde feia dotze anys un fluix de
sang, que s'havia gastat tots els seus béns
en metges, i cap pogué curar-la, 44 se li
acostà per darrera, i li tocà la vora del
vestit; i al moment quedà estroncat el

fluix de sang. [45] I Jesús digué: «¿Qui és el qui m'ha tocat?» I com tots ho negaven, Pere i els qui amb ell estaven, varen dir: «Mestre, la gentada us apreta i empeny, i pregunteu: ¿Qui m'ha tocat?» [46] Mes digué Jesús: «Algú m'ha tocat, perquè m'he adonat que una força sortia de mi.» [47] Llavors la dona veient-se descoberta, vingué tota tremolant a llençar-se a les seves plantes: i davant tot el poble manifestà per quina causa l'havia tocat, i de quina manera quedà repentinament curada. [48] I Jesús li digué: «Filla, la teva fe t'ha salvada; vés en pau.»

44-47. – La malaltia que de molts anys ençà sofria l'hemorroïsa constituïa una impuresa legal que l'obligava a mantenir-se allunyada de tothom (Lev 15, 25-31). Ella, però, no obrava pas en menyspreu de la Llei, sinó per una viva confiança en Jesús.

§ 129. Resurrecció de la filla de Jaire

MATEU 9, 23-26.

[23] Quan hagué arribat Jesús a la casa del príncep *de la sinagoga*, veient els flautistes i la multitud en aldarull, els diu: [24] «Aneu-vos-en: que no és morta la noia, sinó que dorm.» I se'n mofaven. [25] Havent tret a fora la gent, entrà i agafà la mà d'ella. I s'aixecà la noia. [26] I la fama d'això s'escampà per tota aquella terra.

23. – La cerimònia de l'enterrament, entre els jueus, solia fer-se amb acompanyament de flautes, que durant tot el trajecte anaven sonant les més tristes melodies. Hi havia també les «ploraneres», dones contractades per a seguir amb plors i gemecs la llitera del difunt. Fins l'israelita més pobre feia anar a l'enterrament de sa muller o fills dues flautes i una ploranera.

25. – Aquesta és la segona de les tres resurreccions obrades per Jesús que ens narren els Evangelis. La primera és la del fill de la vídua de Naïm (§ 100) i la tercera la de Llàtzer (§ 228): Cada una d'elles ens manifesta la delicadesa misericordiosa de Jesús en les nostres misèries.

MARC 5, 35-43.

35 Quan encara estava parlant, vénen de
casa del príncep de la sinagoga, dient: «La
teva filla és morta; ¿perquè molestar més al
Mestre?» 36 Mes Jesús, havent sentit lo que
es deia, diu al príncep de la sinagoga: «No
temis, solament creu.» 37 I no permeté que
el seguís ningú més, sinó Pere, Jaume i Joan,
germà de Jaume. 38 I arriben a casa del prín-
cep de la sinagoga, i veu l'avalot, i la gent
que plorava i gemegava molt. 39 I així que
hi entra, els diu: «Perquè us conturbeu i plo-
reu? La noia no és morta, sinó que dorm.»
40 I se li'n mofaven. Mes ell, treient a tot-
hom, pren el pare i la mare de la noia, i els
qui anaven amb ell, i se n'entrà allà on era
la noia, estirada. 41 I agafant la mà de la
noia, li diu: «Talitha cumi», que significa:
Noia, (jo t'ho dic) aixeca't. 42 I totseguit la
noia s'alçà i caminava; tenia dotze anys; i
restaren plens de gran admiració. 43 I els
manà que ningú ho sabés, i digué que do-
nessin menjar a la noia.

38. – En el Nou Testament ens recomana Sant Pau que per als qui dormen en la pau del Senyor «no volguem contristar-nos com aquells qui no tenen esperança» (1 Thess 4, 12).

39. – En la litúrgia cristiana no es diu dels difunts que siguin «morts», sinó que reposen en la pau del Senyor. Així els primitius cristians anomenaren Cementiri (que vol dir Lloc de repòs) el recinte sagrat on eren enterrats els cossos de llurs difunts.

43. – No vol que s'escampi la fama d'aquest miracle, no fos que en lloc de fer concebre l'esperança d'un regne espiritual, servís per alimentar en les multituds la il·lusió d'un domini del poble jueu sobre totes les nacions de la terra.

LLUC 8, 49-56.

49 Quan estava parlant encara, vingué
un de la casa del príncep de la sinagoga, a
dir *al príncep:* «La teva filla és morta, no

cal pas que el cansis.» [50] Mes Jesús oïda llur
paraula, respongué al pare de la noia: «No
temis: creu tan solament, i serà salvada.»
[51] I havent arribat a la casa, no deixà entrar-
hi en companyia d'ell sinó a Pere, Jaume i
Joan i al pare i a la mare de la noia. [52] Tots
ploraven i la planyien. Mes Jesús digué; «No
ploreu; no és morta la noia, sinó que dorm.»
[53] I se n'hi burlaven, sabent bé que era morta.
[54] Llavors ell, prenent-la per la mà, digué en
alta veu: «Noia, alça't.» [55] I tornà a ella son
esperit, i a l'acte s'alçà. I manà que li dones-
sin menjar. [56] I els seus pares quedaren cor-
presos, i Jesús els ordenà que a ningú di-
guessin lo que havia succeït.

49.–L'incident de l'hemorroïsa i la seva curació havia entretingut bastant el bon Jesús. Mentrestant la filla de Jaire havia mort. La intervenció del Salvador es considera del tot inútil, però Aquest infon nova confiança al pare desolat.

52-53.–Com que dintre de la casa no ha entrat ningú més que les persones que s'esmenten en el v. 51, és evident que l'Evangelista interromp l'ordre de la narració i explica el que s'esdevingué abans que el Senyor hi entrés.

54.–Jesús, quan manifesta el seu poder diví, es complau d'obrar mitjançant la seva santa Humanitat, com ho fan notar els mots «prenent-la per la mà».

§ 130. Guariment de dos cecs

MATEU 9, 27-31.

[27] I tirant enllà Jesús, el seguien dos cecs,
cridant i dient: «Fill de David, tingueu mi-
sericòrdia de nosaltres.» [28] Quan hagué arri-
bat a la casa, se li acostaren els cecs. I Jesús
els diu: «¿Creieu que jo puc fer això amb
vosaltres?». Ells li responen: «Sí, oh Senyor».
[29] Aleshores els tocà els ulls dient: «Que es
faça segons la vostra fe.» [30] I a l'instant se'ls
obriren els ulls: i Jesús els intimà seriosa-

ment d'aquesta manera: «Mireu que no ho
sàpiga ningú.» 31 Mes ells sortiren i escam-
paren per tot el país la seva anomenada.

27.—D'aquest miracle i del següent només tenim el testimoni de Sant Mateu.—«Dos cecs». Encara avui a Palestina i regions limítrofes és freqüent veure que els cecs aparellats es presten mútua companyia i ajut.

28.—«A la casa». Es opinió comú que es tracta de la casa de Pere; algun autor modern hi vol veure la casa de Mateu, que feia poc que s'havia convertit. Jesús, per tal que la fe dels ceguets sigui edificació dels presents, els exhorta a professar-la públicament abans del miracle; aquest fou instantani i acompanyat de paraules que calmessin l'exaltació natural en els dos qui havien rebut aquell gran benefici.

§ 131. L'home mut i endimoniat

MATEU 9, 32-34.

32 Una volta foren sortits, li presentaren
un home mut qui era endimoniat. 33 Llen-
çat el dimoni, el mut parlà i la gent, tota
meravellada, deia: «Mai s'és vista a Israel
una cosa semblant.» 34 Mes els fariseus deien.
«Es *per art* del príncep dels dimonis que treu
els dimonis.»

32.—Treta la causa de la malaltia, ve a l'instant la curació. Aquest miracle, doncs, és una prova de la realitat de la possessió diabòlica i dels funestos efectes que produeix àdhuc en la salut corporal (Vegeu § 126).

33-34.—Quina diferència entre la sinceritat de les turbes encara no malejades i els prejudicis dels fariseus que recorren a les més absurdes calúmnies per a desvirtuar el possible fruit del miracle!

§ 132. En la sinagoga de Natzaret

MATEU 13, 54-58.

54 I venint a la seva pàtria, els ensenyava
en les seves sinagogues, de manera que se
n'admiraven i deien: «¿D'on li ve aquesta
saviduria i aquests miracles? 55 ¿No és aquest,
per ventura, el fill del fuster? ¿No es diu

Maria la seva mare, i els seus germans Jau-
me i Josep, i Simó, i Judas? 56 I les seves
germanes, ¿no estan per ventura totes entre
nosaltres? Doncs, ¿d'on li vénen totes aques-
tes coses?» 57 I s'escandalitzaven en ell. Mes
Jesús els digué: «No hi ha profeta sense ho-
nor sinó en la seva pàtria i en la seva casa.»
58 I allà no va fer gaires prodigis per la llur
incredulitat.

54. – «A la seva pàtria». Natzaret, lloc on habità Jesucrist des del retorn d'Egipte, en la seva primera infància (§ 26) fins a la inauguració de la vida pública, en el baptisme, quan deixà Natzaret per a dirigir-se al Jordà (§ 33); d'aleshores probablement aquesta és la primera visita que hi fa al cap d'un any i mig o més d'haver-ne sortit. – L'acolliment que li fan, més detallat en Sant Lluc, manifesta les pèssimes disposicions dels seus compatriotes.

55. – «Fuster». El mot grec és genèric i pot aplicar-se tant als fusters com als paletes; en les poblacions rurals designa aquells homes que sabien fer varis oficis i que rebien l'encàrrec de fer una teulada, obrir un pou, fer una porta o un banc. D'aquest text no pot concloure's que Josep vivia; la major part dels exegetes creuen que havia mort. Observem, en canvi, que la frase que es refereix a Maria expressa clarament que encara viu: «¿No es diu Maria la seva mare?»

MARC 6, 1-6a.

1 I havent sortit d'allí, s'encaminà a la
seva pàtria, i els seus deixebles l'anaven se-
guint. 2 I arribat el dissabte, començà d'ense-
nyar en la sinagoga, i molts, en sentir-lo,
restaren admirats de la seva doctrina, dient:
«¿D'on *li vénen* a aquest totes aquestes coses?
¿Quina és aquesta saviesa que li ha estat do-
nada, i com tals meravelles es realitzen per
les seves mans? 3 ¿No és aquest l'artesà, fill
de Maria, germà de Jaume, de Josep, de Ju-
das i de Simó? I ¿no estan entre nosaltres
les seves germanes?» I se n'escandalitzaven.
4 Mes Jesús els deia: «No hi ha profeta sense
honor sinó en sa pàtria, i en sa casa, i pa-
rentela.» 5 I no podia fer allí cap miracle, fora

de curar pocs malalts, imposant les mans sobre d'ells, [6a] i es meravellava de llur incredulitat.

3.–Els hebreus donaven el nom de «germans», no solament als qui ho eren uterins, sinó també als cosins i nebots i àdhuc a altres parents. (Veg. Gen. 14, 14; Lev 10, 4.)

Heus aquí, doncs, la significació que la paraula «germans» té aquí (veg. Mt) i en altres indrets de l'Evangeli (Mt 12, 46-50; Mc 3, 31-35; Lc 8, 19-21; § 111). Jaume i Josep eren com cosins de Jesús, per ésser fills de Cleofàs i de Maria, germana (parenta) de la mare del Salvador (Mc 15, 40; 16, 1; Mt 27, 56; § 350). Una cosa semblant pot dir-se de Judas i de Simó, citats posteriorment. (Veg, L. B. 2, Fratres Iesu.)

5.–No per falta de poder en Jesús, sinó per la mala disposició dels oients, als quals mancava la virtut de la fe com requisit indispensable.

LLUC 4, 16-30.

[16] I vingué a Natzaret, on s'havia criat,
i segons el seu costum, se n'entrà en dia de
dissabte a la sinagoga, i s'aixecà per llegir;
[17] i li fou entregat el llibre d'Isaïas Profeta.
I desenrotllat el llibre, trobà aquell lloc on
està escrit: [18] L'esperit del Senyor sobre mi:
per això m'ha ungit, m'ha enviat a evange-
litzar els pobres, a guarir els contrits de cor,
[19] a anunciar als captius la redempció i la vista
als cecs, per donar llibertat als oprimits, pu-
blicar l'any acceptable al Senyor i el dia del
premi. [20] I havent enrotllat el llibre, el tornà
al ministre, i s'assegué. I a la sinagoga els ulls
de tots estaven fixats en ell. [21] Llavors co-
mençà de dir-los: «Al dia d'avui les vostres
orelles han sentit el compliment d'aquest
oracle.» [22] I tots li rendien testimoni, i ad-
mirats de les paraules de gràcia que brolla-
ven de sa boca, deien: «¿No és aquest el fill
de Josep?» [23] Llavors ell els digué: «Ben se-
gur que vosaltres em retraureu aquella sem-
blança: Metge, cura't a tu mateix: quantes
coses hem oït haver sigut obrades a Cafar-

naüm, fes-les també aquí a la teva pàtria.»
24 I afegí: «Per cert jo us dic, que cap Profeta és ben rebut en la seva pàtria. 25 Jo us dic, de veritat, moltes vídues hi havia a Israel en els dies d'Elias, quan el cel quedà tancat per tres anys i sis mesos, i va haver-hi una gran fam en tota la terra; 26 i a cap d'elles fou enviat Elias, sinó a una dona vídua, a Sarepta de Sidònia. 27 Hi havia molts leprosos a Israel en temps del profeta Eliseu; cap fou netejat, sinó Naaman de Síria.»
28 En sentir-li dir això, foren tots plens d'ira en la Sinagoga. 29 I s'aixecaren, i el tragueren fora de la ciutat; i el portaren fins a la punta de la muntanya sobre la qual estava edificada la llur ciutat, per estimbar-lo.
30 Mes ell, passant per entre mig de tots, se n'anà.

16.–En el tercer Evangeli veiem quins canvis es produeixen en la sinagoga de Natzaret. Primerament una gran curiositat «els ulls de tots estaven fixats en ell» (20); després admiració (22); que es transforma en desig de veure grans miracles, i burles perquè no els realitzava immediatament (23-24); finalment la còlera els encega fins al punt d'intentar la mort del diví Mestre (28-29). Amb la gairebé totalitat dels exegetes, creiem que es tracta en Marc i Lluc de la mateixa visita a Natzaret, que en forma resumida refereix Sant Mateu i que hem aplegat en el mateix paràgraf.

17.–Els escrits de l'Antic Testament no estaven continguts en un llibre pròpiament dit, sinó en un gran rotlle de pergamí. Jesús el desplegà i anà estenent la membrana fins a trobar el lloc on es llegia l'oracle, que era el c. 61, vv. 1-2 del llibre del profeta Isaïas, amb l'addició: «a donar llibertat als oprimits», que són paraules del c. 58. v. 6 del mateix llibre.

19.–«L'any de gràcia del Senyor» sembla ésser una al·lusió als beneficis que reportava als hebreus l'any jubilar (Lev 25, 10).

Els mots, «i el dia del premi» manquen en els manuscrits grecs.

22.–L'admiració era per a veure com explicaria la profecia que acabava de llegir. «Paraules de gràcia» és hebraisme, per dir paraules plenes de suavitat i d'elegància.

24.–A pocs havia de manifestar-se la divinitat de Jesús; mes els qui no varen creure la predicació d'Ell i dels apòstols foren culpables de negligència i de duresa de cor.

27.–Elias i Eliseu, en casos semblants, no obraren cap

miracle en favor d'aquells als quals eren enviats, això és, els seus compatriotes jueus, sinó que, per ordenació divina, els verificaren en favor dels gentils, més dòcils a llur paraula. (Veg. 3 Reg c. 17; 4 Reg c. 5.)

30. – Segons el text grec: «se n'anava»; és a dir, lentament, plàcidament, sense temor de ningú.

§ 133. La missió dels apòstols

MATEU 9, 35; 10, 1.

35 Jesús anava voltant totes les ciutats i
vilatges, ensenyant en les llurs sinagogues,
predicant l'evangeli del regne i guarint tot
sofriment i tota malaltia. 36 I veient aquelles
turbes, se'n va compadir, perquè estaven
oprimides i abatudes com ovelles sense pas-
tor. 37 Aleshores diu a sos deixebles: «Les
messes són certament moltes, mes els tre-
balladors pocs. 38 Pregueu, doncs, al Senyor
de les messes que hi enviï treballadors.»

10-1 I cridats els seus dotze deixebles els donà poder sobre esperits immundes per a treure'ls i guarir tot sofriment i tota malaltia.

36. · «Se'n va compadir». El mot grec indica una commoció fins d'ordre físic; «se li commogueren les entranyes». «Estaven oprimides». Encara segons el grec: «espoliades» o «rendides». Observem com la pietat del bon Jesús no és tant sols una comprensió intel·lectual, sinó que és profundament humana; estima els homes amb afecte sensible, com manifesta en moltes ocasions, per exemple abans de la resurrecció de Llàtzer (11, 33-35, § 227) i quan pensa en la ingratitud de Jerusalem i el càstig que li espera (Lc 19, 41, § 251).

37. – «Messes». Blat a punt de segar o plantacions a punt de collir. Metàfora que expressa les bones disposicions de moltes ànimes per acceptar l'Evangeli.

MARC 6, 6b-7.

6b I recorria els vilatges de l'entorn, ensenyant.

7 I va cridar als dotze, i començà d'enviar-los de dos en dos, i els donava poder sobre els esperits impurs.

6.—Abans de conferir als apòstols la seva autoritat i enviar-los a predicar l'Evangeli, Jesús els dóna una lliçó pràctica, fent en llur companyia un llarg recorregut missional.

7.—Després, per tal de fer-los comprendre les dificultats de la missió que tenen encarregada, els envia a començar l'apostolat. En grups de dos, perquè puguin prestar-se mútua ajuda i consell, i exercir entre ells la caritat.

LLUC 9, 1-2.

1 Havent reunit els dotze Apòstols, *Jesús*
els donà poder i autoritat sobre tots els dimonis, i per a curar malalties.
2 I els envià
a predicar el regne de Déu i curar malalts.

1.—«Els donà poder i autoritat». Segurament d'una manera solemne, per tal de gravar en la ment dels apòstols la importància del que anaven a realitzar, Jesús els dóna autoritat per a predicar la bona nova i els comunica el seu mateix poder àdhuc per a fer miracles en benefici dels malalts.

§ 134. Instruccions als apòstols

MATEU 10, 5-15.

5 Aquests dotze envià Jesús, dant-los
preceptes, dient: «No aneu pas al país dels
gentils ni entreu en les ciutats dels Samaritans;
6 sinó més bé aneu a les ovelles perdudes de la casa d'Israel.
7 Aneu i prediqueu,
dient: Que és aprop el regne dels cels.
8
Guariu els malalts, ressusciteu els morts,
purifiqueu els leprosos, foragiteu els dimonis; graciosament ho heu rebut, graciosament, doneu-ho.
9 No us procureu or, ni plata
ni moneda en vostres bosses.
10 Ni alforja
pel camí, ni dues túniques, ni calçat, ni bastó, puix digne és l'obrer del seu manteniment.
11 En qualsevulla ciutat o vila que entrareu, pregunteu qui hi ha digne, i poseu
allà fins a la sortida.
12 A l'entrar en la casa
saludeu-la, dient: La pau a aquesta casa.
13 I si aquella casa n'és digna, recaurà la

vostra pau en ella; si no en fos digna, la vostra pau tornarà a vosaltres. [14] I si no us acullen ni escolten vostres paraules, sortiu fora de la casa o de la ciutat espolsant-vos els peus. [15] Jo us ho asseguro: No hi haurà tan rigor per a la terra dels de Sodoma i Gomorra, al dia del judici, com per a aquella ciutat».

5.–La missió personal de Jesús havia de circumscriure's, segons es desprèn d'una profecia d'Isaïas (49, 4, 6), a la conversió de les tribus de Jacob, a les quals, primerament, convenia que fos anunciada la paraula de Déu. Era aquesta una de les prerrogatives del poble escollit. En canvi, la predicació als gentils havia d'ésser l'obra dels deixebles del Crist, i sobretot amb motiu de l'obcecació de la gran part del poble jueu, per tal que el Messias fos la llum dels gentils i l'instrument de salut fins a l'extrem de la terra (Act 13, 46.47). Aquesta gran obra l'acomplirien els mateixos fills d'Israel, perquè la salut al món ve dels jueus (Io 4, 22, § 49).

Quan a la prohibició d'entrar a cap ciutat de samaritans, cal dir només que els pobladors de Samaria ocupaven, per la mescla de races i de religió, un lloc intermediari dels jueus i dels gentils. Més tard, per voluntat expressa del diví Mestre, els apòstols seran enviats a predicar, indistintament, a totes les nacions de la terra (veg. Mt 28, 18-20, § 368).

7.–El regne dels cels, o de Déu, que era l'argument de la predicació del Baptista i de Jesús (3, 2, § 29 i 4, 17, § 133).

MARC 6, 8-11.

[8] I els ordenà que no prenguessin res pel camí sinó solament un bastó; ni sarró, ni pa, ni diner en el cinyell; [9] sinó calçats amb sandàlies, i que no es posessin pas dues túniques. [10] I els deia: «Per tot allà on aneu, allà mateix, hostatgeu-vos fins que n'isqueu. [11] I allà on no us voldran rebre ni escoltar, en sortir-ne espolseu-vos els peus en testimoni contra ells.

8.–Les expressions de Sant Marc són més suaus que les dels altres dos evangelistes. Però la idea general –de confiança en la Providència divina– és la mateixa en tots tres. Com diu Maldonat, els evangelistes volen expressar que Jesús mana als apòstols que en llur missió s'acontentin del que sigui estrictament necessari, sense cap preocupació per les coses temporals.

LLUC 9, 3-5

[3] I els digué: «No porteu res pel camí, ni
bastó, ni alforja, ni pa, ni diner, ni tingueu
dues túniques. [4] I en qualsevulla casa que
entrareu, quedeu-vos-hi, i d'allí no en sortiu.
[5] I si no us volen rebre, eixint d'aquella
ciutat, treieu-vos fins la pols de vostres peus
en testimoni contra d'ells.

1-5. – La missió dels apòstols per a estendre entre els jueus la predicació de l'Evangeli era com un assaig de la gran missió que després de l'Ascensió de Jesús havien de realitzar, anunciant l'Evangeli a tot el món. Per això el diví Mestre els donà una instrucció especial que l'evangelista Sant Mateu ens ha conservada (Mt 10, 5-42, § 134, 135 i 136).

5. – L'espolsar-se les sandàlies en eixir d'un territori profà o d'una casa de pagans era un costum dels jueus per a manifestar que deixaven de tenir tota mena de comunicació o relació amb ells.

§ 135. Les futures persecucions

MATEU 10, 16-23.

[16] «Mireu que jo us envio com ovelles en
mig dels llops. Sigueu, doncs, prudents com
serpents i senzills com coloms. [17] Guardeu-
vos dels homes. Us entregaran als seus tri-
bunals i en les seves sinagogues us assota-
ran; [18] i us portaran als presidents i als reis
per causa de mi, per a donar testimoni de
mi davant ells i els Gentils. [19] Mes quan
sereu entregats, no us captingueu de com i
què haureu de dir: perquè se us inspirarà lo
que haureu de dir en aquella hora. [20] Puix
no sou vosaltres els qui parleu, sinó l'Espe-
rit de vostre pare, qui parla en vosaltres.
[21] El germà entregarà son germà a la mort,
i el pare son fill; i s'alçaran els fills contra
els pares i els donaran la mort. [22] I sereu
avorrits de tothom per causa del meu nom,

mes qui perseverarà fins a la mort, aquest es salvarà. [23] Quan us perseguiran en aqueixa ciutat, fugiu a una altra. Jo us dic; no acabareu les ciutats d'Israel que no vingui el Fill de l'home».

17-18. – Els apòstols foren presentats al tribunal dels jueus on «després de fer-los assotar, els intimaren que no parlessin més en nom de Jesús» (Act 5, 18-41). També foren portats als presidents i als reis; als prefectes de les províncies, als procònsols i procuradors. Així Sant Pau fou portat al tribunal del rei Agripa (Act 25, 23); Sant Pere i Sant Pau al tribunal de Neró, etc. Tots foren màrtirs per la causa del Crist, o sigui per anunciar el seu Evangeli.

23. – Els deixebles de Jesús no acabaran llur predicació per totes les ciutats d'Israel, de «l'Israel carnal», que no vingui el Fill de Déu a visitar-les, a visitar la capital de la Judea, Jerusalem, per a acomplir en ella la seva justícia sobirana. Ni hauran finida llur predicació per totes les ciutats de l'Israel espiritual (on hi hagi «creients», fills dels patriarques de la fe) que no hagi vingut el Fill de l'home a visitar a tots pel Judici Final.

Altrament Jesús en dir «fugiu a una altra» aconsella no exposar inútilment la vida quan aquesta pot ésser salvada sense que nosaltres faltem al nostre deure.

§ 136. Instruccions als apòstols i a llurs successors

MATEU 10, 24-42.

[24] El deixeble no és més que el mestre, ni el servent sobre son Senyor. [25] Ja en té prou el deixeble que sia com son mestre, i el servent com son Senyor. Si al pare de famílies anomenaren Beelzebub, ¿quant més als de la seva casa? [26] Per tant, no tingueu por d'ells. Que no hi ha res encobert, que no hagi de descobrir-se, ni res amagat que no s'hagi de saber. [27] Lo que us dic en tenebres, digueu-ho a la llum; i lo que oiu a cau de orella, prediqueu-ho pel cim dels terrats. [28] I no temeu als qui maten el cos, però no poden matar l'ànima; ans bé, temeu el qui pot tirar l'ànima i cos a l'infern. [29] Per ven-

tura no es venen dos ocellets per un as, i ni
un d'ells cau a terra sense *la voluntat* de
vostre Pare? [30] Tots els cabells de vostre
cap estan comptats. [31] Per lo tant, no tin-
gueu por: bé valeu més vosaltres que molts
ocells».

[32] «A aquell, doncs, qui em reconeixerà
davant els homes jo també el reconeixeré
a la presència de mon Pare qui està en els
cels. [33] I qui em negarà davant els homes,
jo el negaré també davant el meu Pare qui
està en els cels.

[34] No penseu que sigui vingut a posar la
pau a la terra: no só vingut a posar la pau,
sinó l'espasa. [35] Perquè so vingut a separar
l'home del seu pare, i la filla de sa mare, i
la nora de la seva sogra, [36] i els enemics de
l'home, els de casa seva: [37] Qui ama el pare
o la mare més que a mi, no és digne de mi,
i qui ama el fill o la filla més que a mi, no
es digne de mi. [38] I qui no pren la seva creu
i no em segueix, no és digne de mi. [39] Qui
guarda la seva vida, la perdrà; i qui perdi
la seva vida per amor meu, la trobarà. [40]
Qui us acull a vosaltres, a mi m'acull, i qui
m'acull a mi, acull a Aquell qui m'ha enviat.
[41] Qui acull un profeta en qualitat de profe-
ta, rebrà la recompensa de profeta; i qui
acull un just, per ço com és just, de just
haurà la paga. [42] I qualsevulla que donarà
a beure a un d'aquests més petits un got
d'aigua fresca tan solament perquè és deixe-
ble, jo us asseguro, no perdrà la seva recom-
pensa».

24.–Els deixebles del Crist han de conformar-se a llur Mestre. En Ell resplendeixen les més heroiques virtuts, la caritat, l'esperit de sacrifici, l'amor de la Creu. Aquest desig de

imitar-lo ha format els apòstols i els màrtirs. Sant Pere anomenava benaurats els qui sufrien oprobis pel nom de Crist (1 Petr 4, 14), i Sant Pau es gloriava en mig de les seves tribulacions (Rom 5, 3).

25. – Una prescripció rabínica prohibia als jueus el pronunciar el nom de Satanàs. Per un tal motiu les persones cultes adoptaven noms distints per a designar el príncep dels dimonis. Un dels més usats era el de Beelzebub, el «déu de les mosques», ídol adorat pels habitants d'Accaron, a Filistea.

29. – Un «as» era la dècima part d'un denari romà i equivalent a uns vuit cèntims.

33. – O bé: «Qui s'avergonyirà de mi i de les meves paraules... el Fill de l'home s'avergonyirà d'ell quan vindrà amb la glòria del seu Pare amb els sants àngels.» (Mc 8, 38, § 160.)

34. – Jesucrist, el Rei pacífic, ens fa avinent que no és vingut a posar la pau al món, sinó la guerra. Es a dir, que si la pau del món consisteix en el lliure desfogament de totes les passions i afectes desordenats, Ell, en portar-nos la pau veritable, ens és vingut a ensenyar com havem de vèncer aquestes passions i afectes.

35. – El voler formar part del regne de Crist exigirà sovint la separació dolorosa dels sers qui més s'estimen, i semblant separació algunes voltes serà acompanyada dels més temibles trastorns. No obstant, els deures envers Déu han d'ésser complerts abans que els del proïsme, qualsevol que sigui la possible resistència de les nostres afeccions.

39. – Qui «negant el Crist» vulgui conservar la seva vida temporal, perdrà la seva vida eterna. I qui per amor del Crist deixi perdre la seva vida material, trobarà per aquest acte la seva vida espiritual i immarcescible.

41. – Qui aculli a casa seva un ministre de Déu o un home just, cooperant així a la seva conservació o subvenint a les seves necessitats, rebrà davant Déu la mateixa recompensa que si fos ell el ministre o l'home just a qui auxilia.

§ 137. Predicació per la Galilea

MATEU 11, 1.

1 I succeí que, després d'haver acabat Jesús de donar les instruccions als seus dotze deixebles, se n'anà a ensenyar i predicar a les ciutats llurs.

1. – Amb aquestes paraules Sant Mateu acaba el «sermó de la muntanya» sense cap més detall que ens permeti reconstruir l'itinerari immediat de Jesús en les seves missions.

Si volguéssim precisar alguna diferència entre els dos verbs, «ensenyar» és ofici de Mestre que comunicar la seva ciència als deixebles, «predicar» pertoca al pregoner, al nunci, el qual es dirigeix a tota mena de persones per a comunicar alguna nova que els interessa, aquí la nova del Regne de Déu.

MARC 6, 12-13.

12 I, havent marxat, predicaven que fessin
penitència, 13 i foragitaven molts dimonis,
i ungien amb oli molts malalts i els guarien.

13. – Els apòstols ungien amb oli els malalts que ells guarien. Aquest acte era un signe del poder sobrenatural dels deixebles de Jesús i una velada insinuació del futur sagrament de l'Extremunció, instituït pel Salvador i promulgat per l'apòstol Sant Jaume.

LLUC 9, 6.

6 Els deixebles, havent sortit, anaven de poble en poble predicant l'Evangeli, i curant per tot arreu.

6. – Demostrant amb aquest poder la naturalesa de la missió que del Crist havien rebuda.

§ 138. Herodes sent parlar de Jesús

MATEU 14, 1-2.

1 En aquell temps arribà al tetrarca He-
rodes la fama de Jesús: 2 i va dir als seus
servents: «Aquest és Joan Baptista: ell ha ressuscitat d'entre els morts i per això en ell es realitzen aquests prodigis.»

1. – Herodes Antipas, fill d'Herodes el Gran, qui havia ordenat el martiri dels Innocents, era tetrarca de Galilea i Perea, províncies col·locades a una i altra banda del Jordà. Tetrarca significa governador de la quarta part d'un regne dividit en quatre porcions. Era germà de Felip, qui vivia com senzill particular a Roma; vegeu la nota del § següent a Mc 6, 17.

MARC 6, 14-15.

14 El rei Herodes sentí parlar *de Jesús* (puix que s'havia estès la seva anomenada), i deia: «Joan Baptista ha ressuscitat d'entre els morts, i per això en ell les forces *mera-*
velloses es manifesten». 15 Mes altres deien:
Es Elias»: i altres: «Es un profeta, com un dels profetes».

14.—La fama dels miracles de Jesús s'era divulgada per la Galilea fins al punt d'arribar a oïdes del tetrarca i ésser el tema de les converses dels seus cortesans. Uns deien si era Elias, i altres un gran profeta. Herodes, conscient del crim que havia perpretat en la mort del Baptista, i sentint tot el pes del remordiment, va creure en la seva superstició i per les veus que li arribaven de la multitud (Lc) que el nou Taumaturg no era altre que el mateix Precursor, que ell havia fet degollar.

LLUC 9, 7-9.

7 Herodes el tetrarca tingué notícia de
totes les coses que feia *Jesús,* i no sabia què
pensar-ne, perquè 8 alguns deien: «Joan ha
ressuscitat d'entre els morts»; altres: «Ha
aparegut Elias»; i altres: «Ha ressuscitat un
dels antics profetes». 9 Mes Herodes deia: «A
Joan jo l'he fet degollar. ¿Qui és doncs,
aquest de qui sento dir tals coses?» I cercava veure'l.

7.—El tercer evangeli reflexa la perplexitat d'ànim en Herodes davant els prodigis que li refereixen de Jesús. Més endavant s'inclina a creure que es tracta del mateix Joan que ha ressuscitat d'entre els morts (Mateu i Marc).

§ 139. Martiri del Baptista

MATEU 14, 3-12.

3 *Es de saber* que Herodes detingué a
Joan i el lligà i el posà a la presó per causa
d'Herodias, muller de Felip son germà. 4
Perquè Joan li deia: «No t'és lícit tenir-la.»
5 I volent matar-lo, tingué por del poble,
perquè el tenien com un profeta. 6 En el dia
natalici d'Herodes dansà en mig de tots la
filla d'Herodias, i agradà a Herodes. 7 En
tanta de manera, que amb jurament va prometre-li donar-li lo que demanés. 8 Mes ella,
advertida per sa mare, li digué: «Dona'm
aquí en aquesta safata, el cap de Joan Baptista.» 9 I el rei se'n contristà; mes pel jura-

ment i per aquells qui juntament eren al
convit, manà que li fos donat. [10] I ordenà
llevar el cap a Joan Baptista a la presó. [11] I
fou presentada sa testa en una safata i en-
tregada a la noia, i ella l'oferí a sa mare.
[12] I venint els seus deixebles, prengueren
son cos i el sepultaren, i ho vingueren a
anunciar a Jesús.

3. – La detenció del Baptista s'era verificada el primer any de la vida pública, poc abans de dirigir-se Jesús a Samaria (Io 4, 1-3); i el seu martiri, en finir el segon any, quasi en vigílies de la Pasqua.

4. – «No t'és lícit tenir-la». Aquest acte no solament constituïa un adulteri, sinó també un incest, pecats severament prohibits per la llei mosaica (Veg. Deut 22, 23. 24; Io 8, 4.5, § 171, i Lev. 18, 20).

8. – Segons el text grec, «instigada» per sa mare. Sant Marc diu clarament que la filla sortí per a consultar-la (6, 24). En els festins orientals no hi solien prendre part les dones.

9. – Herodes era tetrarca, però el poble li donava el títol de rei, i, segons aquest costum, l'anomena tal l'evangelista. Es «contristà» de la demanda, puix interiorment respectava Joan per la santedat de la seva vida i per la virtut sobrenatural de les seves paraules. Mes la promesa que havia feta era solemne, avalada amb jurament davant tots els comensals, els magnats de Galilea, i se li exigia el seu immediat acompliment.

10. – Quant al martiri del Baptista per manament d'Herodes, veg. Flavi Josep (Ant. Iud. 18, 116-119).

MARC 6, 16-29.

[16] I havent-ho sentit Herodes, digué: «Es
Joan a qui vaig degollar, qui ha ressuscitat
dels morts.» [17] Perquè aquest mateix Herodes
féu pendre a Joan i, lligat, féu portar-lo a la
presó per causa d'Herodias, muller de son
germà Felip, que ell s'havia presa. [18] Puix
Joan deia a Herodes: «No t'és lícit tenir la
muller de ton germà». [19] I Herodias li posava
paranys: i volia matar-lo, i no podia. [20] Per-
què Herodes—sabent que Joan era just i
sant—el temia; i el guardava, i feia moltes
coses per son consell, i l'escoltava de
bon grat. [21] Havent arribat el dia oportú,

Herodes donà el convit del natalici als cor-
tisans, i oficials i primats de Galilea. [22] I
havent entrat la filla de la mateixa Herodias
i havent dançat i agradat a Herodes i als
comensals, el rei digué a la noia: «Dema-
na'm lo que vulguis, i jo t'ho donaré»; [23] i li
jurà: «Jo et donaré tot lo que em demanis,
baldament sia la meitat del meu reialme».
[24] I havent ella sortit, digué a la seva mare;
¿«Què demanaré?» Ella li respon: «El cap
de Joan Baptista». [25] I tornada a l'instant
amb pressa *davant* el rei, feu la seva peti-
ció, dient: «Vull que em donis desseguida
sobre una plata, el cap de Joan Baptista».
[26] I el rei se n'entristí; mes per raó del jura-
ment i pels convidats, no volgué contra-
riar-la; [27] sinó que, enviant un butxí, manà
portar-li sobre una plata el cap de Joan. I
el butxí li llevà el cap a la presó, [28] i portà
el cap en una plata, i el donà a la noia, i la
noia el donà a sa mare. [29] Havent ho sabut
els deixebles de Joan vingueren i prengue-
ren son cos i el posaren en un sepulcre.

17.—Herodias, filla d'Aristòbul i Berenice, s'era desposada amb Herodes Felip, home privat, qui residia a Roma. Dona ambiciosa, descontenta de la condició humil de son marit, se n'anà amb Herodes Antipas, casant-se incestuosament amb ell. El Baptista condemnà amb energia aquest matrimoni, i Herodias s'irà contra Joan, volent fer-lo morir. Mes Herodes no gosà donar-li la mort, sabent que era just i sant i que el poble el venerava. Volent, però, deturar la seva predicació, el feu recloure; per Flavi Josep sabem que la presó fou el castell de Maqueron, fortalesa inexpugnable per naturalesa i per art, construïda per Herodes el Gran en les muntanyes de Moab.

V. EN EL DESERT DE BETSAIDA

§. 140 Jesús es retira amb sos apòstols

MATEU 14, 13a.

13a Quan Jesús ho hagué oït, s'apartà d'allà en una barqueta cap a un lloc desert i retirat.

13a. – El motiu principal perquè Jesús s'aparta cap a un lloc desert no fou probablement el martiri del Precursor, sinó, com precisa Sant Marc, el de proporcionar als apòstols descans en lloc apartat. D'aquesta manera podran examinar els fruits de llur treball i rectificar la intenció, potser desviada per l'èxit obtingut.

MARC 6, 30-31.

30 I reunint-se els apòstols amb Jesús, li
referiren totes les coses que havien fet i en-
senyat. 31 Ell els digué: «Retireu-vos a un
lloc solitari i descanseu un poc». Puix eren
molts els qui anaven i venien, i ni els sobrava
temps per a menjar. 32 I pujant a la barca,
se n'anaren cap a un lloc apartat i desert.

30. – És la primera i única vegada en aquest evangelista que els deixebles de Jesús son anomenats apòstols. I és amb tota propietat, puix ells per primera vegada acabaven d'acomplir aquesta missió.

32. – Un lloc independent de la jurisdicció d'Herodes, a l'orient del llac, prop de Betsaida Júlias, que pertanyia al domini del tetrarca Felip.

LLUC 9, 10.

10 I havent tornat els apòstols li referiren totes les coses que havien fet; i prenent-los amb ell es retirà apart a un lloc desert del territori de Betsaida.

10. – Amb breus paraules s'indica la fi de la missió apostòlica i l'explicació, segurament minuciosa que en feren al diví Mestre. També l'intent de Jesús, d'allunyar-los del brogit de la multitud que sempre els seguia.

JOAN 6, 1.

1 Després d'això, Jesús se n'anà a l'altra
banda del mar de Galilea, que és el de Ti-
beríades.

1.-El quart evangelista, que vol suplir el que manca als altres tres, ara prepara la narració de la primera multiplicació dels pans; el motiu de repetir-la, amb els altres tres, és perquè la considera indispensable per a entendre el discurs en què Jesús promet l'Eucaristia (§ 145-148).

§ 141. Primera multiplicació dels pans

MATEU 14, 13b-23.

13b I havent-ho entès les turbes el segui-
ren a peu des dels vilatges. 14 I en sortir,
vista la gran multitud, se'n va compadir i
curà sos malalts. 15 Mes, arribada la ves-
prada, se li acostaren sos deixebles dient:
«El lloc és desert i ja ha passat l'hora: des-
pediu la gent, perquè se'n vagin als vilatges
i es comprin viandes.» 16 Mes Jesús els
digué: «No tenen necessitat d'anar-se'n:
doneu-los vosaltres menjar.» 17 Li respongue-
ren: «No tenim aquí sinó cinc pans i dos
peixos». 18 I ell els diu: «Porteu-me'ls ací.»
19 I havent manat que la multitud s'asse-
gués damunt l'herba, presos els cinc pans i
els dos peixos, mirant al cel, beneí i repartí
i donà els pans a sos deixebles i els deixe-
bles a la gent. 20 I tothom menjà fins a sa-
tisfer-se'n. I recolliren les sobres: dotze pa-
neres curulles de bocins. 21 I els qui en
menjaren foren cinc mil homes, sense comp-
tar-hi les dones i criatures.

22 I tot seguit obligà Jesús als deixebles
a pujar a la barqueta i precedir-lo a l'altra
banda del mar, fins que hagués despedit la

gentada. 23 I despedida la multitud, pujà tot
sol a orar a la muntanya. I vinguda la nit,
allí s'estava ell sol.

14. – L'escena que precedeix la primera multiplicació dels pans i l'interessant diàleg entre Jesús i els deixebles es troba fragmentàriament en cada un dels quatre evangelistes; la comparació entre la primera i la segona multiplicació és molt útil per a precisar-ne els detalls. Vegeu § 154.

15. – La tradició situa el lloc de la primera multiplicació dels pans en l'esplanada avui dita «El Batijja», al nord-est del llac de Tiberiades.

17. – Els pans dels hebreus eren petites coques fetes al caliu. Uns quants panets i alguns peixos salats per companatge solien constituir llurs provisions de camí.

21. – La proximitat de la Pasqua, festa la més important del culte judaic, explica, en part, l'enorme generació que es reuní entorn de Jesús, puix els galileus s'agrupaven pel pelegrinatge a Jerusalem amb motiu d'aquella solemnitat. Demés, la fama dels miracles de Jesús s'era estesa ja per tota la Galilea.

MARC 6, 33-46.

33 I els veieren marxar, i molts ho sapigueren; i a peu hi acudiren de totes les ciutats, i els segaren l'aventatge.
34 En desembarcar Jesús, veié la gran gentada i va tenir-ne compassió, perquè eren com ovelles sense pastor, i es posà a ensenyar-los moltes coses.
35 I com ja es fes tard, se li acostaren els seus deixebles, dient: «Aquest lloc és desert i ja ha passat l'hora:
36 despediu-los perquè vagin a les masies i llogarets veïns, i es comprin viandes per a menjar».
37 I els va fer de resposta: «Doneu-los vosaltres de menjar». Ells li diuen: «Anirem a comprar pa per doscents denaris, i els el darem per a que mengin».
38 Jesús respon: «¿Quants pans teniu? aneu, mireu-ho». I quan ho hagueren mirat, diuen: «Cinc i dos peixos».
39 Llavors els manà que fessin seure tothom per colles sobre l'herba verda.
40 I feren colles per centenars i cinquantenes.

41 I prenent els cinc pans i els dos peixos,
mirant al cel, beneí i partí els pans, i els
donà als deixebles perquè els anessin posant
davant ells, i repartí els dos peixos per a
tots. 42 I tothom menjà, i en fou satisfet. 43
I recolliren les sobres, dotze coves plens de
bocins, i lo mateix dels peixos. 44 Eren els
qui menjaren cinc mil homes. 45 Immediata-
ment obligà als seus deixebles a pujar a la
barca, perquè el precedissin a l'altra banda
del llac, a Betsaida, mentres ell despedia al
poble. 46 I quan l'hagué despedit, se n'anà a
la muntanya a fer oració.

33.–Aquest evangelista ens dóna preciosos detalls de com la multitud va seguir a Jesús. Quan veieren que pujava a la barca (§ 140), no es resignaren a perdre'l, i deduint la direcció prengueren el determini heroic de seguir-lo a peu, donant la volta al llac; els vuit o deu quilòmetres que separen Cafarnaüm dels voltants de Betsaida foren ràpidament recorreguts de manera que «els segaren l'aventatge».

34.–Les ovelles són de natural tan tímides que han de viure en ramat i ésser guiades pel pastor. Un cop s'esgarrien resten exposades a qualsevol perill, i difícilment saben trobar el camí per a tornar-se'n cap al ramat perdut. En els Llibres Sants, es troba algunes vegades la bella imatge de l'ovella esgarriada i del Pastor.

«Va tenir-ne compassió». Vegeu nota a § 133.

«Es posà a ensenyar-los moltes coses». Les hores passen, i Jesús, Pastor que ha trobat les ovelles perdudes no se n'adona; són els deixebles que el tornen a la realitat.

37.–El denari era una moneda romana d'ús corrent a Palestina. El seu valor aproximat era, a l'època de N. S. Jesucrist, d'uns 87 cèntims, i es computava com el jornal ordinari d'un obrer. La suma de 200 denaris era, doncs, equivalent a unes 174 pessetes.

43.–Aquesta mena de paneres, o millor, coves, eren petites senalles fetes de vímets de salze, que els pobres es solien emportar en empendre un llarg camí.

LLUC 9, 11-17.

11 Tan prompte com ho entengué el po-
ble, el seguí, i Jesús acollí a la gent, i els
parlava del regne de Déu, i a tots els qui en
tenien necessitat, els curava. 12 Mes el dia
començava de caure. I acostant-se-li els

dotze, li digueren: «Despediu aquesta gentada, a fi que, repartint-se pels vilatges i masies de l'entorn, cerqui aixopluc i trobi menjar, perquè aquí estem en un lloc desert».
[13] Ell els va respondre: «Doneu-los menjar vosaltros mateixos». Ells li digueren: «No tenim sinó cinc pans i dos peixos; a no ser que anem a comprar vianda per a tota aquesta multitud». [14] Eren uns cinc mil homes. Llavors digué als seus deixebles: «Feu-los seure per colles de cinquanta cada una».
[15] Així ho executaren, i feren seure a tothom. [16] Aleshores Jesús prengué els cinc pans i els dos peixos, mirà al cel, i els beneí, i els partí i distribuí als seus deixebles, perquè els distribuissin a les colles. [17] I menjaren tots i quedaren sadollats. I de lo que els sobrà, recolliren dotze paneres de bocins.

16. – Tots els evangelistes recullen (amb alguna variant) els gestos de Jesús en l'acompliment del gran miracle; pren els pans, alça els ulls al cel (acció que el quart evangelista omet), els beneeix (Joan «després de donar gràcies»), els parteix i aleshores els dóna als deixebles perquè els distribueixin a la multitud.

JOAN 6, 2-15.

[2] I el seguia una gran multitud, perquè veien els miracles que obrava sobre aquells qui estaven malalts. [3] I pujà Jesús a una muntanya, i allà seia amb sos deixebles.
[4] S'acostava la Pasqua, dia de la festa dels Jueus. [5] Havent, doncs, Jesús alçat els ulls i vist que una gran multitud era vinguda a ell, digué a Felip: «¿D'on comprarem pans a fi que aquests mengin?» [6] Mes això ho deia per probar-lo, puix ell sabia lo que havia de fer. [7] Li respon Felip: «Amb dos cents denaris de pans no en tenen prou, per

a menjar-ne cadascú un boci». [8] Un dels
seus deixebles, Andreu, germà de Simó, li
diu: [9] «Ací hi ha un noi qui te cinc pans d'ordi
i dos peixos. Mes ¿qué és això per a tants?»
[10] Aleshores digué Jesús: «Feu seure la
gent». Hi havia molta herba en aquell pa-
ratge. S'assegueren, doncs, els homes en
nombre d'uns cinc mil. [11] Llavors Jesús
prengué els pans, i després de donar gràcies,
els distribuí, com igualment els peixos, en-
tre els qui estaven allà asseguts, tant com
en volien. [12] Quan estigueren satisfets, di-
gué als seus deixebles: Recolliu els bocins
que han sobrat, perqué no es facin malbé».
[13] I aixis els recolliren; i dels cinc pans
d'ordi n'ompliren dotze paneres de bocins
que sobraren, després d'haver-ne menjat
tothom. [14] Aquells homes quan veieren el
miracle que Jesús havia fet, deien: «Aquest
és veritablement el profeta qui ha de venir
al món». [15] I Jesús sabent que havien de ve-
nir a endur-se-le'n per la força, i fer-lo rei,
fugí altra vegada a la muntanya tot sol.

5.–El miracle de la primera multiplicació dels pans fou precedit de nombroses curacions i, abans d'elles, d'una exhortació al poble. En veure la multitud Jesús se'n compadí, i els acollí, i els parlà del regne de Déu, i a tots els qui en tenien necessitat els guaria. (Veg. Mt 14, 14; Mc; 6, 34; Lc 9, 11, d'aquest mateix §.)

11.–Aquest miracle de la multiplicació dels pans es realitzà en vigílies del sermó eucarístic de Cafarnaüm, un any abans de la institució de la Sma. Eucaristia, a fi de disposar oportunament amb un prodigi tan significatiu l'esperit dels oients i, d'una manera especial, el dels deixebles.

14.–Veg. Io 5, 45, § 67.

VI. ALTRA VEGADA A GALILEA

142. Jesús camina sobre les aigües

MATEU 14, 24-33.

[24] Entretant la barqueta, dins del mar,
era combatuda per les onades; perquè el
vent era contrari. [25] Més a la quarta vigília
de la nit, se'ls presentà caminant damunt
la mar. [26] I en veure'l caminar sobre la mar,
s'espantaren, dient: «¡Es un fantasma!» I de
por es posaren a cridar: [27] I a l'instant Jesús
els parlà dient: «Tingueu confiança; sóc jo;
no tingueu por.» [28] Pere li respongué: «Se-
nyor, si sou vós, maneu-me venir a vós so-
bre les aigües.» [29] I ell digué: «Vina.» I sal-
tant Pere de la barqueta, caminava sobre
l'aigua per arribar a Jesús. [30] Mes veient la
forta ventada, s'espaordí, i començant d'en-
fonsar-se, cridà dient: «Senyor, salveu-me.»
[31] Immediatament Jesús, estenent la ma, va
agafar-lo i li digué: «Home de poca fe, ¿per
què has dubtat?» [32] I quan hagueren pujat a
la barqueta, el vent parà. [33] I els qui estaven
dins la barqueta vingueren i l'adoraren dient:
«Verdaderament sou el Fill de Déu».

24.—La mar de Tiberíades, com totes les mars interiors, està subjecta a cops de vent molt sobtats, que produeixen les més fortes convulsions. (Veg. § 125.)

«El vent era contrari». Potser també ho era a la vigília, quan la barca fou avançada de la multitud.

25.—Els habitants de Palestina, adoptant el sistema romà, dividien la nit en quatre vetlles, de tres hores cadascuna. La quarta vetlla de la nit començava a les tres de la matinada. El segon evangelista és el qui ens dóna, en una exhortació de Jesús sobre la vigilància, el nom de les quatre vetlles de la nit: la vesprada, mitja nit, al cant del gall i a la matinada.

26.—Els jueus, com tots els orientals, dotats d'una fantasia

ardent, tenien les opinions més singulars sobre l'aparició de fantasmes i espectres en la nit. Creien que els dimonis i els esperits dels morts anaven errants pel món, fent-se visibles a la nit i cercant de fer mal als homes. En els Llibres Sants es troben indicis d'aquesta creença dels jueus (Is 34, 14; Bar 4, 35).

29-30. – En el moment en què està a punt d'arribar a Jesús, Pere s'adona que la mar cedeix als seus peus i que s'enfonsa; però l'apòstol no s'enfonsa tot d'una sinó que «començant d'enfonsar-se» clama ajut al Senyor.

Tres son els miracles que el diví Mestre realitza per enfortir la fe dels apòstols; camina sobre la mar, fa que Pere hi camini, calma el vent, quan ha pujat a la barca (v. 32).

MARC 6, 47-52.

47 Essent ja vespre, estava la barca en
mig del mar, i ell sol a terra. 48 I veient-los
fadigar-se en remar (perquè el vent els era
contrari), envers la quarta vigília de la nit,
va dirigir-se cap a ells caminant sobre el
mar, i volia passar de llarg. 49 Mes ells així
com el veieren caminar sobre el mar, s'imaginaren que era un fantasma; i es posaren
a cridar. 50 Puix tots el veieren i es contorbaren. I al moment els dirigí la paraula i els
digué: «Tingueu confiança; sóc jo; no tingueu por». 51 I se'n pujà a la barca on eren
ells, i el vent parà. I encara quedaven més
admirats en son interior. 52 Perquè no comprengueren bé lo dels pans, puix llur cor
estava obcecat.

48. – «Volia passar de llarg.» Pròpiament, i segons el t. gr.: «Feia com si volgués seguir el seu camí sobre l'aigua».

51. – Pel doble miracle que llur Mestre acabava de realitzar: el de la seva aparició damunt les aigües i el d'amainar la tempestat. Ells n'eren els únics testimonis. Si el primer miracle demostrava el seu poder sobre els elements de la naturalesa, el segon els indicava el poder que tenia sobre el seu propi cos. Dintre poc oirien el sublim sermó del Pa de vida.

52. – El miracle de la multiplicació dels pans no els havia obert encara el sentit de la intel·ligència per a comprendre clarament el poder diví de Jesús. Llur instrucció en aquell temps era encara tan rudimentària, llur comprensió tan efímera, que, a desgrat de tants miracles com havien vist, no comprenien encara que res no era impossible al Salvador.

JOAN 6, 16-21a.

16 Mes quan va fer-se tard, sos deixebles
baixaren al mar, 17 i muntant a la barca, es
dirigiren a l'altra banda del mar, a Cafar-
naüm, i era negra nit, i encara Jesús no era
vingut a ells. 18 La mar, com tirava un vent
fort, s'encrespava. 19 Doncs, quan havien
remat cosa de vinticinc o trenta estadis
albiren a Jesús caminant sobre el mar i atan-
sant-se a la barca, i s'espantaren. 20 Mes ell
els diu: «Sóc jo, no tingueu por». 21a Vol-
gueren llavors rebre'l en la barca.

19.—L'estadi era equivalent a 185 metres. Per tant, trenta estadis serien uns cinc quilòmetres i mig. Com sigui que es dirigien a Cafarnaüm, llavors es trobaven, aproximadament, a mig camí.

§ 143. Prodígis a Genesaret

MATEU 14, 34-36.

34 Atravessant la mar vingueren a la terra
de Genesaret. 35 I havent-lo conegut els ho-
mes d'aquell lloc, enviaren *missatgers* per
tota aquella encontrada, i li portaren tots
els malalts, 36 i li suplicaven que els deixés
tocar almenys la franja del seu vestit; i tants
com el tocaven eren curats.

34.—Sant Mateu (com Sant Marc) refereix, sense detalls particulars, el que féu Jesús el divendres que va entre la multiplicació dels pans (que fou en dijous) i el llarg sermó eucarístic que l'endemà dissabte pronuncià en la sinagoga de Cafarnaüm i que és referit per Sant Joan (§ 144-148).

36.—Tal vegada per atribuir-li alguna virtut miraculosa.

MARC 6, 53-56.

53 I passat el mar, vingueren a la terra de
Genesaret, i aportaren. 54 I així que foren
sortits de la barca, a l'instant el conegueren,
55 i recorrent tota aquella regió, començaren

de portar-li en lliteres els malalts, allà on sabien que era. [56] I per tot arreu on entrava, als llogarets, o a caserius, o a les ciutats, posaven els malalts per les places i li suplicaven que els deixés tocar almenys la vora del seu vestit, i tants com el tocaven, eren curats.

53. – La desviació provocada per la violència del vent els féu arribar a l'oest de Betsaida i Cafarnaüm, que eren el terme del viatge, aportant a la regió del Genesar, a la fèrtil planura avui anomenada «El Ghuver».

144. Les multituds cerquen Jesús

JOAN 6, 21b-24.

21b I totseguit la barca arribà a terra on es
dirigien. 22 L'endemà, la gent que s'estava a
l'altra banda del mar, va adonar-se de què
no hi havia allà sinó una barca i que no
havia entrat Jesús a la barca amb sos deixebles, sinó que els seus deixebles havien
marxat sols. 23 Altres barques eren arribades de Tiberíades vora del lloc on havien
menjat el pa, després que el Senyor donà
gràcies. 24 Quan, doncs, la turba veié que
Jesús no era allà, ni tampoc els seus deixebles, muntaren a les barquetes, i se n'anaren a Cafarnaüm, cercant a Jesús.

22. – Alguns dels testimonis de la primera multiplicació dels pans havien restat a la riba nord-est del llac, esperant veure allà novament Jesús, ja que Ell no havia pujat a la barca amb els seus deixebles. Mes, desconfiant de trobar-lo, tornaren a Cafarnaüm.

145. El Pa de la Vida, Pa del Cel

JOAN 6, 25-33

25 I quan l'hagueren trobat a l'altra
banda del mar, li digueren: «Mestre, ¿quan
hi heu vingut aquí?» 26 Jesús els respon-

gué dient: «De veritat, de veritat us dic, vosaltres em busqueu, no perquè heu vist miracles, sinó perquè heu menjat dels pans i us heu atipat.
27 Treballeu no pel menjar que es corromp, sinó pel que es guarda per la vida eterna, que el Fill de l'home us donarà. Perquè a aquest ha marcat amb son segell Déu el Pare».
28 Li digueren aleshores: «¿Què farem per practicar obres de Déu?»
29 Respongué Jesús, i els digué: «Aquesta és l'obra de Déu; que cregueu en aquell que ell ha enviat».
30 Li contestaren: «Doncs, vós ¿quin miracle feu, per tal que el vegem i creguem en vós? ¿Quines obres feu?
31 Nostres pares menjaren el mannà en el desert, com està escrit: Els donà a menjar pa del cel».
32 Els digué, així, Jesús: «De veritat, de veritat us dic: No us donà Moisès pa del cel, sinó el meu Pare us donà verdader pa del cel.
33 Perquè el pa de Déu és el qui baixa del cel, i dóna la vida al món».

27.28. – Aquest segell sembla ésser la personalitat divina que el Fill de l'home va rebre en l'encarnació.

El treballar pel menjar que es guarda per a la vida eterna és fer un esforç a fi d'adquirir-lo per la fe. Per als oients de Jesús era deixar de banda tots llurs prejudicis sobre l'adveniment d'un regne temporal, i creure en Ell, veritable rei espiritual, com a enviat del Pare.

31. – Ps 77 (heb. 78), 24. «Pa del cel», és a dir, enviat per miracle als israelites durant llur pelegrinatge per l'àrid desert del Sinaí (Ex 16, 13-21; Num 17, 7-9).

32. – El mannà del desert no era baixat del cel, sinó de l'atmosfera; el mannà de l'Eucaristia baixarà del cel i vindrà de Déu, perquè serà Déu mateix. El del desert no preservava de la mort, mentre que el de l'Eucaristia concedeix la immortalitat. El mannà del desert era sols per als israelites, mentre que el pa de la vida és per a tot el món.

§ 146. Jesús és el Pa de la vida

JOAN 6, 34-47

34 Li digueren, llavors: «Senyor, doneu-nos-en sempre d'aquest pa».
35 I Jesús els

digué: «Jo sóc el Pa de vida; el qui ve a mi,
no tindrà fam, i el qui creu en mi, no tindrà
mai set. 36 Mes ja us he dit, que m'heu vist,
i no creieu. 37 Tot lo que em dona el Pare,
vindrà a mi; i al qui ve a mi, no el trauré
fora. 38 Perquè só davallat del cel no a fer la
meva voluntat, sinó la voluntat d'aquell qui
m'ha enviat. 39 I la voluntad del Pare qui
m'ha enviat és aquesta, que de tot lo que
m'ha dat, no en perdi res, sinó que ho res-
susciti en el darrer dia. 40 La voluntat del
meu Pare qui m'ha enviat, és aquesta: Que
tot aquell qui veu al fill i creu en ell, tingui
la vida eterna: i jo el ressuscitaré al darrer
dia.» 41 Els Jueus murmuraven d'ell perquè
havia dit: Jo sóc el pa viu qui he davallat del
cel; 42 i deien: «Aquest, ¿no és Jesús, fill de
Josep, de qui nosaltres coneixem el pare i la
mare? I doncs ¿com és que diu: He davallat
del cel?» 43 Mes respongué Jesús, i els digué:
«No murmureu entre vosaltres: 44 ningú pot
venir a mi, si no l'atreu el Pare qui m'ha
enviat; i jo el ressuscitaré al darrer dia. 45
Està escrit en els profetes: *I tots seran ense-
nyats per Déu.* Tot aquell qui ha *oït* del Pare
i ha après, ve a mi. 46 No que al Pare l'hagi
vist ningú, sinó aquell qui ve de Déu, aquest
ha vist al Pare. 47 De veritat, de veritat us
dic: Qui creu en mi, té la vida eterna.»

35-46. – Aquest discurs és com una síntesi admirable de la doctrina teològica de la fe i la justificació. Jesús és verament el pa de la vida, i vida eterna. Mes ningú no pot venir a Ell si el Pare celestial no li n'ha feta abans donació. Aquest favor del Pare precedeix doncs, l'acte de fe. Essent l'home una criatura racional i lliure, l'influx del Pare ha d'ésser mitjançant auxilis sobrenaturals amb els quals el mogui a actes saludables; auxilis que, com diuen els teòlegs, son excitants o impulsius, o adjuvants i ja en exercici i verificant l'acte deliberat junt amb el lliure albir.

Mes els elements de l'auxili excitant, que són la il·lustració de la intel·ligència, inspiració o impuls de la voluntat i auxili adjuvant preparat, poden considerar-se en ells mateixos o com a concedits per Déu amb l'intent decidit d'obtenir el consentiment. En ambdós aspectes l'auxili és un favor de Déu, però ho és més sota el segón, i a aquest auxili és al que es refereix Jesús en dir: «Tot el que el Pare em dóna vindrà a mi». La raó és òbvia. A fi que, sota aquest auxili de Déu, l'home cregui sempre i en tots els casos, és indispensable que en la previsió i decret diví estigui vinculat a l'auxili el consentiment de la voluntat. (L. Murillo, S. Juan, p. 280.281.)

45.—«Tots seran ensenyats per Déu», és a dir, instruïts per Déu. (Veg. Is 54, 13; Ier 31, 33.) Ambdós profetes es refereixen al temps messiànic. Qui no vulgui ésser instruït per Déu no pendrà part en el seu regne, excloent-se dels seus beneficis. Semblantment, qui no obtingui del Pare celestial un favor que el porti a creure en Crist no arribarà a aquest acte de fe, puix no hi ha altre mitjà d'ordre inferior que pugui aconseguir un tal objecte. Dues coses, doncs, són indispensables: la invitació, que és de part de Déu, i l'assentiment, que és de part de l'home. De l'home, s'entén, ajudat per la gràcia, puix àdhuc el lliure albir necessita d'aquest auxili per a donar el seu assentiment a la invitació divina.

El Concili Tridentí diu que el principi de la justificació en els adults prové de la gràcia divina, que se'ls anticipa per Jesucrist, és a dir, de la vocació per la qual són cridats sense cap mèrit de llur banda; «per manera que els qui eren enemics de Déu per llurs pecats es disposin per la seva gràcia, que els excita i ajuda per a convertir-se a llur pròpia justificació, assentint i cooperant lliurement a la gràcia mateixa... D'aquí ve que en dir-se en els Llibres Sants: «Convertiu-vos a mi, i em convertiré a vosaltres» (Zach 1, 3; Ioel 2, 12), se'ns avisa de la nostra llibertat; i quan responem: «Convertiu-nos, Senyor, i serem convertits», confessem que som previnguts per la gràcia divina» (sess. 6, c. 5). Per tant, el lliure albir no desapareix sota l'impuls de la gràcia. Aquesta cooperació de la voluntat és la que Jesús fa ressaltar, dient: Tot aquell qui hà oït del Pare i «ha après» ve a mi.

§ 147. Promesa de l'Eucaristia

JOAN 6, 48-59

48 «Jo sóc el Pa de la vida. 49 Els vostres
pares menjaren el mannà en el desert, i moriren. 50 Heu's aquí el pa qui baixa del cel,
per tal que qui en mengi, no mori. 51 Jo sóc
el pa vivent qui só baixat del cel. 52 Qui
mengi d'aquest pa viurà eternament, i el pa
que jo donaré és la meva carn per la vida
del món».

[53] Altercaven, doncs, els Jueus entre ells
dient: «¿Com pot aquest dar-nos la seva
carn per menjar?» [54] Llavors Jesús els digué:
«De veritat, de veritat us dic: Si no mengeu
la carn del Fill de l'home i beveu la seva
sang, no tindreu vida en vosaltres. [55] Qui
menja la meva carn i beu la meva sang, té
la vida eterna, i jo el ressuscitaré al darrer
dia. [56] Perquè la meva carn és veritablement
menjar, i la meva sang és veritablement
beguda. [57] Qui menja la meva carn i beu la
meva sang, està en mi i jo en ell. [58] Com
m'ha enviat el Pare vivent i jo visc del Pare,
així el qui em menja, també ell viurà per
mi. [59] Aquest és el pa qui ha baixat del cel:
no com el mannà que menjaren vostres pa-
res, i moriren. Qui menja d'aquest pa, viurà
eternament».

57.58.–El sentit és: «Així com jo, per ésser enviat del Pare, qui és font de vida, visc pel Pare, participo de la seva mateixa vida, així el creient qui em rep, per menjar la meva carn viurà amb la meva pròpia vida.» (L. Murillo, o. c., p. 287.)

Amb la sumpció del Cos de Crist, veritable pa de la vida, obté l'home un germen de vida eterna i amb ell una garantia de la resurrecció gloriosa. Per la santa Eucaristia Jesús s'uneix íntimament a nosaltres, a semblança de com l'ànima s'uneix al nostre cos. Que així com l'ànima, unida al nostre cos, li dóna una vida, la corporal, així Jesús, unit a nosaltres, ens comunica la vida espiritual. No vol dir això que aquesta unió preservi el nostre cos de la mort, ja que la resurrecció la suposa, sinó que li dóna el dret i li posa el germen de una nova vida, immortal i impassible com la de Jesús.

59.–Els jueus prenien a la lletra les paraules del Salvador. Mes Ell indica el fet i no la manera segons la qual la seva carn i la seva sang seran donades en aliment i beguda. Això serà per la «transsubstanciació» del pa i del vi sota les espècies eucarístiques.

§ 148. Efecte del sermó entre els deixebles

JOAN 6, 60-72

[60] Això ho va dir ensenyant dins la sina-
goga de Cafarnaüm. [61] Aleshores, sentint-ho

molts dels seus deixebles, digueren: «Es dur
aquest llenguatge, i ¿qui el pot escoltar?»
[62] Mes Jesús coneixent en son interior que
els seus deixebles en murmuraven, els digué:
«¿Això us escandalitza? [63] Doncs, ¿si vegés-
seu el Fill de l'home pujant-se'n allà on era
abans? [64] L'esperit és el qui vivifica; la carn
no aprofita gens. Les paraules que jo us he
dites, són esperit i vida. [65] Mes n'hi ha al-
guns de vosaltres que no creuen». Perqué
sabia Jesús des del principi quins eren els
qui no creien, i el qui l'havia de trair. [66] I
deia: «Per això us he dit que ningú pot venir
a mi, si no li era concedit per mon Pare. [67]
Des de llavors molts dels seus deixebles se'n
tornaren, i ja no anaven amb ell. [68] Digué,
doncs, Jesús als dotze: «¿Que us en voleu
anar també vosaltres?» [69] I Simó Pere li res-
pongué: «Senyor, ¿a qui anirem? Vós teniu
paraules de vida eterna; [70] i nosaltres hem
cregut, i conegut que vós sou el Crist Fill de
Déu». [71] Jesús els respongué: «¿No us he es-
collit jo a vosaltres dotze, i un de vosaltres
és diable?» [72] Volia dir Judas de Simó, Is-
cariot; perquè aquest, un dels dotze, l'havia
de trair.

63. – Com dient-los: Si fóssiu testimonis de la meva Ascenció als cels, i veiéssiu la meva carn glorificada i no subjecta a les condicions d'aquesta vida terrena, no us faria tanta meravella que aquesta meva carn hagués d'ésser aliment de les vostres ànimes,

64. – En l'home hi ha l'esperit, qui el vivifica i fa obrar; la carn destituïda de l'esperit no val per res, no executa cap acció humana. Per tant, quan Jesús diu: «Qui menja la meva carn té la vida eterna», s'entén la meva carn animada de l'esperit, unida al Verb.

65. – «Del principi» o de temps enrera. No que estessin mancats en absolut de gràcia interior o d'il·lustració divina, tant els qui no creien en Jesús com el qui l'havia de trair, però no la posseïen igual que els creients. (Veg. Jo 35-46, § 146.)

70. – Segons el t. gr.: «Que Vós sou el Sant de Déu.»
71. – La decisió de Simó Pere de seguir Jesús fou secundada resoltament pels altres deixebles, exceptuat Judas. Aquest sabé, no obstant, dissimular entre els companys la seva incredulitat fins al punt que, moments abans de la Passió de Jesús, cap dels deixebles sospitava encara la seva traïció.

VIDA PÚBLICA DE JESÚS. ANY TERCER

I. A GALILEA I REGIONS VEÏNES

§ 149. Les tradicions farisaiques

MATEU 15, 1-9.

1 Aleshores se li acostaren Escribes i Fariseus de Jerusalem, dient: 2 «¿Com és que els teus deixebles trenquen la tradició dels vells, puix no es renten les mans quan es posen a menjar?» 3 I ell per resposta els digué: «¿Com és també que vosaltres trenqueu el precepte de Déu per causa de vostra tradició?» Perquè Déu ha dit: 4 Honra pare mare; i qui maleeixi a son pare o sa mare, morirà irremissiblement. 5 Mes vosaltres dieu: Qui digui a son pare o a sa mare: «Tota ofrena que jo faig *a Déu*, a vosaltres aprofitarà;» 6 Aquest no tindrà obligació d'honrar a son pare i sa mare. Així feu inútil el manament de Déu per la tradició vostra. 7 Hipòcrites: bé va profetitzar de vosaltres Isaïas, dient: 8 Aquest poble m'honra amb els llavis, mes son cor està lluny de mi. 9 Mes en va m'adoren ensenyant doctrines i manaments d'homes.»

5. – Quan un jueu volia consagrar a Déu o al Temple una propietat, una suma de diner, un bé qualsevol, no havia de

dir sinó la paraula «corban», que significa «do, ofrena», i des d'aleshores ja ningú no es considerava amb dret sobre allò. El sentit, doncs, d'aquests versets és el següent: El precepte diví de l'assistència deguda als pares, vosaltres el destruïreu amb una tradició absurda que autoritza els fills a respondre als pares necessitats: «Aquest bé que podia venir en ajuda vostra és «corban»; jo el consagro o l'he consagrat al Temple, i, per tant, ja resto eximit d'afavorir-vos d'altra manera.» (Crampon.)

9.—Es a dir, doctrines que són preceptes d'homes. (t. gr.)

MARC 7, 1-13.

[1] I se li presenten *a Jesús*, els Fariseus i
alguns Escribes vinguts a Jerusalem. [2] Els
quals, havent vist alguns dels seus deixe-
bles menjar amb les mans impures, és a dir,
no rentades, ho vituperaren. [3] Perquè els
Fariseus i tots els Jueus no mengen sense
rentar-se molt sovint les mans, seguint la
tradició dels vells; [4] i quan tornen de la
plaça no mengen sense rentar-se: i moltes
altres coses hi ha que els han ensenyat a
observar, com és ara, neteja de vasos, de
gerros, d'utensilis de metall, i llits. [5] Els
Fariseus i Escribes, doncs, li preguntaven:
«¿Com és que els teus deixebles no obren
segons la tradició dels antics, sinó que
mengen sense rentar-se les mans?» [6] Mes ell
responent els digué: «Bé profetizà Isaïas
de vosaltres, hipòcrites, segons està escrit:
—Aqueix poble m'honora amb els llavis,
mes son cor està lluny de mi: [7] ben inútil
és el culte que em tributen, ensenyant
doctrines i preceptes d'homes.— [8] Perquè
ometent el manament de Déu, observeu
la tradició dels homes, la neteja de gerros
i vasos: i d'altres coses per l'istil ne feu
moltes». [9] I els deia: «Vosaltres fàcilment
destruïu el precepte de Déu, per a guardar
vostra tradició. [10] Perquè Moisès digué:

Honra a ton pare i a ta mare; i qui maleirà a son pare o a sa mare, morirà sense remei. [11] I vosaltres dieu: Si un home diu a son pare o sa mare: tot Corban (és dir, tot do) que jo ofereixi, sigui per a vostre profit: [12] i no li deixeu fer res més a favor de son pare o de sa mare, [13] inutilitzant la paraula de Déu per la vostra tradició que haveu establerta; i de coses semblants ne feu moltes».

3.—Els fariseus feien consistir la santedat en coses molt petites, com és ara la de tenir les mans ben netes de tot contacte de coses profanes, les quals eren moltes segons la llei de Moisès i encara més segons llurs innombrables tradicions. I era la cerimònia rentar-se fins al colze, no sols abans, sinó entremig de l'àpat, i quan venien del mercat o de la plaça pública, on hi havia gent de tota mena, pecadors i gentils.

4.—«Llits» aquí no vol dir els de dormir, sinó els divans on s'asseien per a menjar.

6.7.—Is 29, 13, on el Senyor amenaça els fills d'Israel, qui li donen només un culte exterior.

JOAN 7, 1.

1 Després d'això, anava Jesús per la Galilea, puix no volia anar per la Judea, perquè els Jueus volien matar-lo.

1.—Durant aquest temps Jesús es consagra principalment a la formació dels seus deixebles; vegeu per exemple els § 158 i 161.

§ 150. Paràbola sobre la puresa interior

MATEU 15, 10-20.

10 I convocades a ell les turbes, els digué: «Oïu i entengueu. [11] No és lo que entra en la boca lo que contamina l'home; sinó lo que surt de la boca: això contamina l'home.» [12] Aleshores, acostant-se-li els deixebles, li digueren: «¿Sabeu que els Fariseus, sentint aquestes paraules, s'han

escandalitzat?» 13 I ell els tornà de res-
posta: «Tota plantada que no haurà fet el
meu Pare celestial, serà arrencada. 14 Dei-
xeu-los estar: són cecs, i guies de cecs;
i si un cec guia un altre cec, tots dos
cauran al sot.» 15 Aleshores, parlant Pere,
va dir-li: «Expliqueu-nos aquesta paràbo-
la.» 16 Mes ell diu: «¿També vosaltres es-
teu encara sense intel·ligència? 17 ¿No
enteneu que tot lo que entra a la boca va
al ventre i d'allà passa tirat a lloc secret?
18 Mes lo que surt de la boca, ve del cor,
i allò contamina l'home, 19 perquè del cor
surten els mals pensaments, homicidis,
adulteris, fornicacions, furts, falsos testi-
monis, blasfémies. 20 Aquestes són les
coses que taquen l'home. Mes menjar
sense rentar-se les mans, això no conta-
mina l'home.»

11. – Cap mena de menjar, per si, és impur; tots són indiferents. Així, doncs, no és l'aliment material que entra en l'interior de l'home el que el contamina, sinó els mals pensaments del seu cor que es manifesten per la boca. Això és, únicament, el que encomana una veritable impuresa moral.

13. – «Tota plantada», referint-se a les tradicions i doctrines farisaiques.

14. – L'enduriment i obcecació dels fariseus eren voluntaris. Per tant, ells serien abandonats a llur ruïna, esdevinguda ja inevitable. Eren cecs, puix s'obstinaven en cloure els ulls a la veritat, i volien, no obstant, ésser guies dels altres.

19. – En el sermó de la muntanya, en proclamar el Salvador les qualitats morals dels súbdits del seu regne, havia dit que únicament els «nets de cor» veurien Déu. (Veg. 5, 8. § 74).

MARC 7, 14-23.

14 I convocant altra volta la multitud, els
deia: «Escolteu-me tots i entengueu. 15 Res
exterior a l'home i que entra en ell pot con-
taminar-lo; sinó les coses que surten de
l'home, aquelles són les que contaminen a
l'home. 16 Qui tinga orelles per a oir, es-

colti». [17] I havent entrat a la casa, deixada
la turba, els seus deixebles li preguntaven
sobre la paràbola. [18] I els digué: «¿Vosaltres
també sou aixís ignorants? ¿No compreneu
que cap cosa exterior entrant dins l'home,
pot macular-lo, [19] perquè no entra dins son
cor, sinó que va al ventrell, i surt al lloc
secret purificant tots els menjars?» [20] I deia
Jesús que maculen l'home les coses que
d'ell surten. [21] Perquè de dins del cor de
l'home ixen els mals pensaments, adulteris,
fornicacions, homicidis, [22] furts, avarícia,
iniquitats, fraus, impureses, mala intenció,
blasfèmia, supèrbia, estultícia. [23] Totes
aquestes maldats provenen de dins, i taquen
l'home.

19.—El cor és considerat, en els Llibres Sants, com el centre de la vida intel·lectual i moral. A ell s'atribueixen els actes de la intel·ligència, com l'entendre, el meditar; de la voluntat, com l'estimar i l'odiar; de la memòria, com el recordar. Es en el cor on germinen els vicis i les virtuts humanes.

23.—Les coses exteriors de les quals l'home es nodreix i s'alimenta, no tenen cap influència damunt la seva vida moral; per tant, no poden causar cap impuresa. El que pot profanar la vida espiritual de l'home és el que prové de dintre seu, dels vicis i passions del seu cor. Per tant, no són les malalties ni les impureses legals les que verament maculen l'home, sinó els mals desigs i perverses inclinacions del seu cor.

§ 151. La Cananea

MATEU 15, 21-28.

[21] I Jesús, havent sortit d'allà, es retirà
cap a la banda de Tir i Sidon. [22] I veus
aquí que una dona Cananea, d'aquells
contorns, sortí i cridà, dient-li: «Tingueu
compassió de mi, Senyor, Fill de David:
la meva filla està cruelment turmentada
del dimoni.» [23] I ell no li tornà paraula.

Acostant-se-li sos deixebles, li suplicaren
dient: «Despediu-la, que va cridant al nos-
tre darrera.»
24 I ell per tota resposta digué:
«No he estat enviat sinó a les ovelles que
se són extraviades de la casa d'Israel.»
25 Mes ella ve i l'adora dient: «Senyor, aju-
deu-me.»
26 I ell respongué: «No està bé
pendre el pa dels fills i tirar-lo als cans.»
27 «Es cert, Senyor, diu ella: mes els cadells
mengen les engrunes que cauen de la taula,
dels seus senyors.»
28 Aleshores Jesús li
diu: «¡Oh, dona!, gran és la teva fe: que
t'esdevingui tal com tu vols.» I des d'aque-
lla hora la seva filla fou guarida.

21.–Jesús no ha vingut aquí per evangelitzar aquesta regió (Marc 7, 24) sinó per a separar els apòstols de llurs habituals ocupacions i consagrar-se per un temps a llur formació.

22.–«Fill de David». Aquesta frase en llavis d'una dona cananea que ignora les profecies, pot significar simplement la seva convicció en el poder de Jesús. L'havia potser recollida de la multitud, sense copsar-ne el significat exacte.

24.–D'alguns passatges de l'Antic Testament es desprèn que el Messias, durant la seva vida mortal, havia d'exercir la seva missió exclusivament entre les tribus d'Israel. Tan solament després de la seva mort i resurrecció seria la llum dels gentils als quals seria predicada pels jueus la doctrina evangèlica. (Veg., 10, 5, § 134).

26.–No sabem perquè la Vulgata i altres versions, en aquest verset tradueixen «cans»; en el v. 27 «cadells» en diminutiu, sense cap fonament crític. El text grec (tant en Mateu com en Marc) porta sempre el diminutiu «cadells» en llavis de Jesús–l'expressió resta suavitzada–i en els de la Cananea. Per altre part, l'aparent duresa del Salvador anava dirigida a posar en pública evidència la profundíssima fe de la Cananea.

28.–Un altre exemple de miracle a distància. El malalt és guarit, sense ni veure el diví Taumaturg. Per l'esperit de fe, aquesta Cananea, com el Centurió, resten un exemple a imitar per tots els seguidors de Jesucrist.

MARC 7, 24-30.

24 I sortint d'allí va dirigir-se als confins
de Tir i Sidon: i havent entrat en una casa,
desitjava que ningú ho sapigués, i no
pogué amagar-se.
25 Perquè desseguida,

quan va saber que era ell, una dona que
tenia la filla posseïda d'un esperit impur,
entrà i es llençà a sos peus. 26 La dona
era gentil, siro-fenícia de nació. I li de-
manava que tragués el dimoni de la seva
filla. 27 I ell digué: «Deixa primer que es
treguin la fam els fills: que no està bé pen-
dre el pa dels fills i tirar-lo als cans».
28 Mes ella respongué i li digué: «Es veri-
tat, Senyor: mes també els cadells men-
gen dessota la taula les engrunes dels
fills.» 29 Llavors ell li diu: «Per aquesta
paraula, vés; el dimoni ha sortit de la teva
filla». 30 I havent-se'n anat a casa seva,
trobà la noia que jeia sobre el llit, i que
havia eixit d'ella el dimoni.

26. – Siro-fenícia, o oriünda de Fenícia, que era una part de la Síria. Sant Mateu, qui escriu per als jueus, l'anomena Cananea, que vol dir descendent, de Canaan, fill de Cam. Els cananeus eren una raça perversa i degradada. Tenien gran llicència de costums, essent prohibit als hebreus el casar-se amb ells (Lev. 18, 3.24; Ex 34, 16).

27. – Eren anomenats cans als homes vils i luxuriosos i en general els pagans per la llur idolatria. (1 Reg 24, 15; Ps 21 heb. 22, 17.21.) Recordem una frase del mateix Salvador: «No vulgueu donar als cans les coses santes.» (Mt 7, 6, § 91).

§ 152. El sord-mut

MATEU 15, 29a.

29a I havent-se'n anat Jesús d'allà, se'n
vingué vora la mar de Galilea.

29. – A continuació d'aquesta breu nota del lloc, Sant Mateu, d'una manera general indica en el § següent la gran quantitat de miracles que Jesús obrava.

MARC 7, 31-37.

31 I sortint altra volta dels confins de
Tir, vingué per Sidon, cap al mar de Ga-
lilea per entre mig del territori de la De

càpolis. 32 I li porten un sord i mut i li su-
plicaven que li imposés la mà. 33 I ell,
apartant-lo de la gent, li ficà els dits a les
orelles, i escopint, li tocà la llengua, 34 i
alçant els ulls al cel, sospirà i li digué:
«Ephphetha», que vol dir: Obre't. 35 I a
l'instant foren obertes les seves orelles,
destravada la seva llengua, i parlava bé.
36 I els manà que no ho diguessin a ningú.
I com més els ho manava, més fort ho
publicaven, 37 i més meravellats eren,
dient: «Tot ho ha fet bé; ha fet oir als sords
i parlar als muts.»

31.–Amb el nom de Decàpoli s'entenia l'associació de deu ciutats imbuïdes de cultura grega, les quals fruïen de certa autonomia concedida pels romans.

32.–Trobeu generalment en les versions que aquell home que porten a Jesús era «sord i mut», però la traducció dels mots grecs seria més precisa dient, «sord i tartamut»; o sigui que tenia una notable dificultat en el parlar que el privava fins d'articular bé els sons. Això indica el text quan diu que les seves orelles foren «obertes», i en canvi de la llengua diu que fou «destravada» i que «parlava bé» o sigui que es feia entendre.

§ 153. Curacions en la Decàpoli

MATEU 15, 29b-31.

29b I pujant a una muntanya, s'assegué.
30 I se li acostaren grans colles portant
muts, cecs, coixos, esguerrats i molts altres
malalts; i els posaren als seus peus i va
guarir-los. 31 De manera que les turbes se
meravellaven veient parlar els muts, i els
coixos caminar i els cecs veure-hi; i mag-
nificaven el Déu d'Israel.

30.–El diví Taumaturg curava tota espècie de malalties. El posar la multitud tots els malalts als seus peus demostra la confiança que en Ell tenien.

31.–«Magnificaven el Déu d'Israel». La Decàpoli estava habitada no sols de jueus sinó també de molts pagans. Aquests últims, politeistes, a la vista de tants miracles, confessaven que el Déu adorat en Israel era l'únic veritable.

§ 154. Segona multiplicació dels pans

MATEU 15, 32-38.

[32] Mes Jesús, convocats els seus deixe-
bles, digué: «Tinc llàstima de la multitud,
perquè fa tres dies que està amb mi i no
té de què menjar; i no vull deixar-los
anar dejuns, perquè no defalleixin pel
camí.» [33] I els deixebles li responen: «¿D'on
traurem tants pans en el desert per a ati-
par tanta gentada?» [34] I Jesús els digué:
«¿Quants pans teniu?» «Set i uns quants
peixets», ells varen dir-li. [35] I manà a la gent
que s'assegués a terra. [36] I prenent els set
pans i els peixos, i donant gràcies, els partí
i entregà als deixebles, i els deixebles els
anaren donant al poble. [37] I tothom menjà
i se'n sacià. I dels bocins que restaren reco-
lliren set cenalles plenes. [38] Els qui men-
jaren eren quatre mil homes, a més de la
mainada i de les dones.

32.–La primera multiplicació, § 141, es troba en tots quatre Evangelis, la segona en dos (Mateu i Marc); notables però són les diferències que donem ací resumides. a) En la primera els apòstols inviten Jesús a despedir la gent, en la segona és Jesús que comença manifestant als apòstols la seva llàstima per la multitud; és digne de notar que ni de lluny s'acut als deixebles la possibilitat d'un miracle. b) En la primera és un noiet que té cinc pans d'ordi i dos peixos (Sant Joan 6, 9), en la segona els apòstols tenen set pans i uns quants peixets. c) En la primera la multitud s'asseu sobre l'herba, per ésser en l'esclat de la primavera; en la segona, a terra. d) En la primera recolliren dotze «paneres» de les sobres del pans d'ordi (exactament segons el nombre dels apòstols), en la segona, segons el text grec, s'hauria de traduir «coves», més grans i més resistents que les «paneres» i en nombre de cinc.

MARC 8, 1-9.

[1] En aquells dies, essent altra volta molt
gran la gentada, i no tenint res per menjar,
convocats els deixebles, els digué: [2] «Tinc

llàstima de les turbes, perquè, mireu, ja fa
tres dies que sofreixen seguint-me, i no
tenen de què menjar, 3 i si els faig tornar
dejuns a casa seva, defalliran pel camí,
perquè alguns d'ells han vingut de lluny.»
4 I els seus deixebles li respongueren: «¿Qui
els podrà donar pa, per atipar-los aquí en el
desert?» 5 Ell els preguntà: «¿Quants pans
teniu?» «Set», li respongueren. 6 Llavors
manà a la turba que s'assegués a terra. I
prenent els set pans, donant gràcies, els
partí i els anava donant als seus deixebles
perquè se'n quedessin, i en repartissin a la
gent. 7 Tenien també uns pocs peixets, i els
beneí i manà que els distribuïssin. 8 I tothom
menjà i fou satisfet, i aplegaren set paneres
de bocins de lo que havia sobrat. 9 Eren
uns quatre mil els qui menjaren; i els des-
pedí.

6.–No eren els pans, sinó les fraccions de pa, en canvi, eren els peixos, i no les fraccions, que s'anaven multiplicant en les mans de Jesús.

§ 155. El senyal del cel

MATEU 15, 39; 16, 1-4.

39 I, despedida la multitud, pujà a la
barqueta i marxà als confins de Magadan.
16,1 I se li acostaren els Fariseus i Sadu-
ceus per a temptar-lo, i li demanaren que
els fes veure un senyal del cel. 2 Mes ell
responent els digué: «Arribada la tarda,
dieu: Farà bon temps, perquè és el cel ro-
gent 3 i a la matinada: Avui hi haurà tem-
poral, perquè el cel té una trista resplen-
dor. 4 Sabeu, per consegüent, judicar l'as-
pecte del cel; ¿no podeu saber els senyals

del temps? La generació dolenta i adúltera demana un senyal; i no se li donarà altre senyal que el senyal de Jonàs profeta.» I deixant-los, se n'anà.

1.–Encara que un odi a mort separi els fariseus dels saduceus, no dubten d'ajuntarse quan es tracta d'anar contra Jesús.

«Senyal del cel», un gran miracle, un d'aquells que, segons les tradicions judaiques, havien d'inaugurar el regne del Messias; com seria deturar el sol (com Josué), fer devallar foc del cel (com Elias), o provocar una tempestat.

2.–Són els aspectes que ofereix el cel a l'Orient.

4.–El senyal de Jonàs és l'aparició de Jesucrist ressuscitat després de tres dies d'estar a la sepultura: fenomen consemblant a l'aparició de Jonàs després que fou preservat miraculosament durant tres dies en el ventre del cetaci (Vegeu Joan, 2, 19, § 43).

Jesús, sempre condescendent amb els humils, tracta amb severitat aquells obstinats orgullosos, i després d'unes paraules de repte els deixa; Sant Marc (v. 13) precisa que per anar-se'n «a l'altra banda de l'estany» a Betsaida (v. 22, § 157).

MARC 8, 10-13.

10 Totseguit, pujant a la barca amb sos deixebles, es dirigí a les terres de Dalmanuta.
11 I sortiren els Fariseus, i començaren de discutir amb ell, demanant-li un senyal del cel, per a provar-lo.
12 I sospirant en son esperit, digué: «¿Per què demana un senyal del cel aquesta llei de gent? De veritat us dic que no es donarà senyal a aqueixa generació.»
13 I deixant-los pujà altra volta a la barca, i se n'anà a l'altra banda de l'estany.

10.–«Les terres de Dalmanuta» corresponen als «confins de Magadan» que diu Sant Mateu (15, 39). Quant a la identificació d'aquests noms, és probable la conjectura segons la qual els tals noms han de cercar-se en la regió transjordànica, al migdia del llac, corresponent Dalmanuta a l'actual «el Delhemiye» (a vuit quilòmetres de la punta del llac), i Magadan a l'actual «Ma'ad», no molt distant d'aquella població. (Veg. Vigouroux, Dict. de la Bible 2, 1909-11.) Però el fet de no trobar-se citats en altre lloc de la Bíblia fa molt difícil llur identificació.

§ 156. El llevat dels Fariseus

MATEU 16, 5-12.

[5] I havent arribat els seus deixebles a
l'altra banda del mar, s'oblidaren de pendre
pans. [6] I ell els digué: «Atengueu, i guardeu-
vos del llevat dels Fariseus i Saduceus.»
[7] I ells pensaven i deien: «Es que no havem
pres els pans.» [8] Mes coneixent-ho Jesús,
digué: «¿Què penseu en vostre interior,
homes de poca fe? ¿per què no heu pres
els pans? [9] ¿Encara no enteneu i no recor-
deu els cinc pans per a cinc mil homes,
i quantes paneres recollíreu? [10] ¿Ni els set
pans per a quatre mil homes, i quantes
cenalles ne replegàreu? [11] ¿Com és que no
enteneu que no us he dit del pa: Guardeu-
vos del llevat dels Fariseus i Saduceus?»
[12] Aleshores entengueren que no havia dit
que s'havien de guardar del llevat dels pans,
sinó de la doctrina dels Fariseus i Saduceus.

5.–Marc, que sovint és més precís en els detalls, diu que només quedava un pa en la barca.

12.–El diví Mestre vol que els apòstols es guardin de les malèvoles intencions del fariseus, disposats ja a fer-lo morir.

MARC 8, 14-21.

[14] I s'oblidaren de pendre pans; i no
tenien amb ells sinó un pa dins la barca.
[15] I els adoctrinava dient: «Mireu i guar-
deu-vos del llevat dels Fariseus i del lle-
vat de Herodes.» [16] I entre ells discorrien,
dient: «Perquè no tenim pans *ho diu...*»
[17] Conegut lo qual, Jesús els digué: «¿Per
què dieu que no teniu pans? ¿No conei-
xeu i no enteneu encara? ¿Teniu encara
obcecat vostre cor? [18] ¿Tenint ulls no hi

veieu? i ¿tenint orelles no hi sentiu? I no teniu present, [19] quan vaig partir cinc pans per cinc mil homes, ¿quants paners recullíreu plens de bocins?» — «Dotze», li responen. [20] I quan *vaig repartir* set pans per a quatre mil homes, ¿quantes paneres de bocins aplegàreu?» — «Set», li responen. [21] «¿Com és—els deia ell—que encara no enteneu?»

15.–Així com el llevat té la virtut natural d'envair i transformar tota la pasta, així la doctrina corruptora dels fariseus tenia la virulència de penetrar els esperits i allunyar-los de Déu.

19.–No és per falta d'aliment material que el bon Jesús ha advertit als apòstols, i per demostrar-ho els fa present les dues vegades que ha multiplicat els pans. Aquestes paraules constitueixen una claríssima testimoniança en favor de la distinció dels dos miracles.

§ 157. El cec de Betsaida

MARC 8, 22-26.

[22] I arriben a Betsaida, i li presenten un cec demanant-li que el toqués. [23] I agafant la mà del cec, se l'endugué fora del poble, i escopint-li en els ulls, imposades les mans li preguntà si veia res. [24] I ell, mirant digué: «Veig homes que caminen i semblen arbres.» [25] Després, per segona vegada, li imposà les mans sobre els ulls, i començà de veure-hi bé i fou curat de manera que veia clarament totes les coses. [26] I l'envià a casa seva, dient: «Vés-te'n a ta casa, i si entres a la població, no ho diguis a ningú.»

22.–Betsaida, distinta a ben segur de la població del mateix nom, situada a la banda oriental del llac. Aquesta és anomenada Betsaida Júlias, mentre que la de la banda occidental es diu Betsaida de Galilea (Io 12, 21, § 255). Hi ha qui creu que es tracta d'una mateixa població, basant-se especialment en el testimoni de Flavi Josep, qui parla només d'una

Betsaida, que és la primera. Mes aquesta omissió es deu, probablement, a què Betsaida de Galilea era una població insignificant, tal vegada la barriada marítima de la mateixa ciutat de Cafarnaüm. Després de la primera multiplicació dels pans (la qual segons l'opinió corrent dels comentaristes tingué lloc a la banda oriental) Jesús «obligà els seus deixebles a pujar a la barca, perquè el precedissin a l'altra banda, a Betsaida» (6, 45, § 141), i es dirigiren a Cafarnaüm (Io 6, 17 § 142).

23. – Observa les característiques d'aquest miracle; el cec no prega, sinó que altres intercedeixen; el Salvador el pren per la mà, el porta fora de la població; el cura en etapes successives que serveixen per avivar la fe del pobre home; quan aquest té fe, Jesús completa la seva obra.

26. – En els millors manuscrits grecs es llegeix: «I l'envià a casa seva dient: Ni tan solament no entris en el poblet.»

§ 158. La confessió de Simó Pere

Mateu 16, 13-20.

13 Vingué Jesús al país de Cesarea de
Felip, i preguntava a sos deixebles, dient:
«¿Qui diuen els homes que és el Fill de
l'home?» 14 I li digueren: «Uns, Joan Bap-
tista; altres, Elias; i altres Jeremias o un
del profetes». 15 Jesús els diu: I vosaltres
¿qui dieu que sóc?» 16 Prenent la paraula
Simó Pere, digué: «Vós sou el Crist, Fill
de Déu viu.» 17 I Jesús, responent-li, digué:
«Sortós tú, Simó, Fill de Joan, perquè no
t'ho ha revelat la carn i la sang, sinó el
meu Pare qui està en els cels. 18 També jo et
dic, que tu ets Pere, i sobre aquesta pedra
edificaré la meva Església, i les potestats
de l'infern no prevaldran contra d'ella.
19 I jo et donaré les claus del regne dels
cels. I tot lo que lligaràs sobre la terra, serà
lligat en els cels; i tot lo que deslligaràs
sobre la terra, deslligat serà en els cels».
20 Llavors manà als seus deixebles que no
diguessin a ningú que ell era el Crist o
Messias.

13.—No oblidem el detall de Sant Lluc (9, 18) que Jesús, abans de proposar als apòstols la gran qüestió de la seva naturalesa i missió divines, es recull en oració.

Cesarea de Felip era una vila important de la regió transjordànica, restaurada per Felip, fill d'Herodes el Gran, qui la dedicà a son protector Tiberi Cèsar.

14.—Això és: «Joan Baptista», el gran penitent del desert, decapitat per Herodes; o «Elias», l'antic profeta transportat al cel en un carro de foc; o «Jeremias», el qui amb major ardidesa havia recriminat els pecats del poble seu; o, en fi, un profeta, tal vegada el qui havia estat predit per Moisès com a novell Legislador del poble d'Israel.

16.—Amb aquestes paraules Simó Pere reconeix i proclama solemnement la messianitat de Jesús i la seva filiació divina. Jesús posseeix la mateixa naturalesa del Pare qui té la vida en Si mateix. Un tal coneixement en Simó Pere no és pas explicable si no és per una revelació del mateix Pare celestial. Així doncs, el Crist és molt superior a Joan Baptista, a Elias, a Jeremias, i a qualsevol dels profetes de l'Antiga Llei, dels quals se sap que eren fills de Déu per adopció. El Crist ho és per naturalesa.

A ben segur que Pere parla en nom de tots, encara que no tots tinguessin el coneixement del Crist que en tenia aquell qui havia d' ésser el fonament de la seva Església.

17.—«Simon Bar Iona» diu la Vg., és a dir, Simó fill de Jonàs». Alguns comentaristes opinen que «Iona» és una forma apocopada, en lloc de Joan. Veg. Io § 38 i 367 en els millors còdexs i edicions crítiques gregues. Notem la solemnitat i precisió de la fórmula; «Simó, fill de Joan», com volent excloure qualsevol dubte sobre la identitat de la persona, i per precisar que les paraules següents van adreçades exclusivament a Pere.

18.—«Pere» (en aramaic Ke(i)pha' significa pedra). «Potestats», literalment «Portes» que significa poders, perquè entre els orientals les autoritats administraven la justícia, atribució de poder, en les portes de la ciutat,

19.— Les claus són símbol de l'autoritat sobirana. Amb aquestes imatges és promès al príncep dels apòstols el primat d'honor i de jurisdicció.

MARC 8, 27-30.

27 I sortí Jesús i els seus deixebles cap
als poblets de Cesarea de Felip, i pel camí
feia als deixebles aquesta pregunta: «¿Els
homes qui diuen que sóc jo?» 28 I ells li
respongueren dient: «Uns Joan Baptista,
altres Elias i altres, com un dels Profetes.»
29 Aleshores els diu: «Mes vosaltres, ¿qui
dieu que sóc jo?» Prenent Pere la paraula,
li diu: «Vós sou el Crist». 30 I els comminà
que a ningú diguessin això d'ell.

30. – Sant Marc, deixeble i intèrpret de Sant Pere en escriure el Sant Evangeli, omet tot allò que pogués glorificar-lo, i en canvi explica tot el que pogués humiliar-lo (§ 159). Així l'historiador Eusebi explica el silenci de Sant Marc sobre aquest punt (Demonstrat. Evangelica 3, 5, 91).

LLUC 9, 18-21.

18 I succeí un dia que estava en un lloc
solitari fent oració, i els deixebles eren
també amb ell, i els preguntà, dient: «¿Qui
diuen que sóc jo, les turbes?» 19 I ells li
respongueren: «Uns diuen Joan Baptista,
altres Elias, i altres que ha ressuscitat un
dels antics profetes». 20 «I vosaltres — els
preguntà — ¿qui dieu que sóc jo?» Respo-
nent Simó Pere, digué: «El Crist de Déu».
21 Mes Jesús amonestant-los, els manà que
no ho diguessin a ningú.

20. – Simó Pere es distingeix, ja de bon principi, dels altres apòstols. En l'elecció i en els catàlegs és sempre enumerat el primer de tots. (Vegeu § 72; Act 1, 13). La promesa i la imposició del nom «Pere» ja indiquen que serà la pedra fonamental de l'Església de Crist. Les paraules: «et donaré les claus del regne dels cels» el constitueixen Vicari seu damunt la terra. El seu ofici i dignitat li són asenyalats en la influència que exercirà damunt els altres la fermesa de la seva fe (§ 291) i en ésser-li conferit d'una manera solemne, després de la resurrecció de Jesús, el primat d'honor i jurisdicció sobre tota l'Església (Io 21, 15.17, § 367).

21. – Jesús no permet als deixebles divulgar la fama de la seva messianitat, degut a les errònies preocupacions del poble jueu i per no ésser arribada encara l'hora de manifestar-se solemnement com a tal a Jerusalem.

§ 159. Jesús prediu la seva mort i resurrecció

MATEU 16, 21-23.

21 Després començà Jesús de manifestar
als seus deixebles que convenia que ell
anés a Jerusalem, i que sofrís molt de part
dels ancians i dels Escribes i dels prínceps
dels Sacerdots, i que fos mort, i que al

tercer dia ressuscités. [22] I portant-lo Pere apart, començà de oposar-se-li dient: «Lluny de vós, això, Senyor: no us succeirà pas tal cosa.» [23] I ell, girant-se-li, digué a Pere: «Fes-te enllà, Satanàs, escàndol ets per a mi; puix no comprens les coses que són de Déu, sinó les coses que són dels homes.»

21. – Jesús va predir per tres vegades als seus deixebles la seva mort i resurrecció. Vegeu § 178 i 244.

Ara que els apòstols saben que Jesús és el Crist, el Messias, cal que tinguin un concepte precís del que això significa; que no s'il·lusionin creient que ve a implantar un messianisme nacional que posi en mans dels jueus el domini material del món. Contra aquestes idees difoses entre els mateixos apòstols, Jesús ensenya que precisament en la ciutat santa de Jerusalem serà reprobat per les supremes autoritats religioses del seu poble; que morirà; que ressuscitarà al tercer dia.

MARC 8, 31-33.

[31] I es posà a declarar-los com era convenient que el Fill de l'home patís molt, i fos reprobat dels ancians, i suprems sacerdots i dels Escribes, i que fos mort, i al cap de tres dies ressuscités. [32] I els parlava clarament d'això. I prenent-lo apart, Pere començà de reptar-lo. [33] Mes ell girant-se i veient els seus deixebles, reprengué a Pere, dient: «Aparta't de mi, Satanàs, perquè no entens lo que és de Déu, sinó lo que és dels homes.»

33. – Aquí, (com en el lloc paral·lel Mt 16, 23), la paraula «Satanàs» es pot prendre en el sentit de col·laborador de l'obra de Satanàs, o bé, simplement, en el de contrari o contradictor.

Simó Pere no tenia el sentit de les coses de Déu, en les quals el sacrifici és la prova de l'amor. Solament tenia el sentit de les coses humanes, que és d'un horror instintiu a tota mena de mortificació.

LLUC 9, 22.

[22] Dient: «que convé que el Fill de l'home sofreixi molt, i que sigui reprobat pels an-

cians, pels Prínceps dels sacerdots i pels Escribes, i que sigui immolat i ressusciti al tercer dia.»

22. – En aquesta primera predicció de la seva mort, Jesús s'anomena Fill de l'home, (també en Marc, v. 31), expressió que escau als sofriments de la seva santa humanitat i a les humiliacions que els acompanyarien.

§ 160. Doctrina de l'abnegació

MATEU 16, 24-28.

24 Llavors Jesús digué als seus deixebles: «Si algú vol venir darrera meu, que s'abnegui ell mateix, i prengui la seva creu i em segueixi. 25 Perquè qualsevol qui vulgui salvar la seva vida, la perdrà; i qui perdi la seva vida per causa de mi, la trobarà. 26 Puix, què en treurà l'home de guanyar tot l'univers, si perd la seva ànima? O ¿quina cosa donarà l'home en canvi de l'ànima seva? 27 Perquè el Fill de l'home ha de venir en la glòria del seu Pare amb els seus àngels, i aleshores donarà a cadascú segons les seves obres. 28 Jo us asseguro, n'hi ha alguns dels qui estan aquí presents, qui no moriran sense haver vist el Fill de l'home venint en el seu regne.»

24. – Aquestes paraules no són pas un senzill consell evangèlic donat als mès perfets, sinó un ver precepte dirigit a tots i per a tots els temps, del qual ningú no n'està exempt; observeu les expressions dels evangelistes: «aplegada la turba juntament amb sos deixebles» (Marc) i «deia després a tots» (Lluc).

25. – Qui vulgui salvar la seva vida present, cercant els plaers del món, perdrà la seva vida futura. I qui per amor de Jesús faci el sacrifici de la seva vida terrena aconseguirà la vida celestial.

27.28. – Les paraules del vers. 27 es refereixen a la vinguda de Jesucrist a la fi del món, mentre que les del vers. 28 al·ludeixen a la sentència que recaurà dintre poc damunt Jerusalem. La destrucció de la ciutat deïcida pot considerar-se com el primer acte de la potestat suprema del Messias, jutge del

món, encara que d'una manera invisible. Alguns dels oients pogueren veure (quaranta anys després) l'exacte compliment d'aquesta profecia.

MARC 8, 34-39.

34 I aplegada la turba juntament amb
sos deixebles, els digué: «Si algú vol se-
guir-me, que es negui a si mateix, i prengui
la seva creu, i que em segueixi. 35 Perquè
qui vulgui salvar la seva vida, la perdrà;
mes qui la perdi per causa de mi i de
l'Evangeli, la salvarà. 36 Puix, ¿quin pro-
fit treurà l'home, si guanya tot el món
però perd la seva ànima? 37 O ¿què do-
narà l'home en canvi de la seva ànima?
38 Perquè qui s'avergonyirà de mi i de mes
paraules, en mig d'aquesta generació adúl-
tera i pecadora, també el Fill de l'home
s'avergonyirà d'ell, quan vindrà amb la
glòria del seu Pare amb els sants àngels.»
39 I els afegia: «Jo us asseguro que dels qui
estan aquí, n'hi ha alguns que no moriran,
sense veure abans el regne de Déu venint
amb poder.»

36. – Així com ningú no donaria la seva vida corporal per tots els béns del món, puix que ella perduda tot seria perdut, així tampoc, i menys encara, no ha de voler donar pel món enter la seva vida eterna.

Altrament, ni per tots els béns del món hauria de sofrir el més petit detriment la nostra ànima. Una falta venial és sempre una oposició a la voluntat de Déu, incapaç de cometre el més petit error, digna infinitament d'ésser respectada, estimada i obeïda.

39. – O bé «el Fill de l'home venint en el seu regne» (Mt 16, 28) Una manifestació sobirana d'aquest poder predit per Jesús fou la subversió de la ciutat de Jerusalem i del regne judaic, que tingué lloc quan vivien encara alguns dels Apòstols.

LLUC 9, 23-27.

23 Deia després a tots: «Si algú vol venir
darrera meu, que s'abnegui a si mateix, que
prengui cada dia la seva creu, i que em

segueixi. [24] Perquè qui voldrà salvar la seva
vida, la perdrà; i qui perdrà la seva vida
per mi, la salvarà. [25] ¿Què en treurà l'home
de guanyar tot el món, si es perd a si ma-
teix i es condemna? [26] Perquè qui s'aver-
gonyirà de mi i de mes paraules, el Fill de
l'home s'avergonyirà d'ell, quan vindrà
amb la seva majestat, i amb la del Pare i la
dels sants àngels. [27] Jo us dic de veritat,
alguns dels qui estan aquí presents, no
tastaran pas la mort, que no hagin vist
abans el regne de Déu.»

26.—El vertader cristià no ha d'avergonyir-se de confessar l'Evangeli (Veg. Rom 1, 16). El respecte humà és un dur esclavatge, que priva l'home de la seva llibertat i fent-lo traïdor a la fe.

27.—Es a dir, que alguns dels seus deixebles, allà presents, no sofriran la mort sense que abans hagin vist el regne de Déu, o sigui «la seva Església» militant, estendre's arreu del món, integrant-la jueus i gentils.

§ 161. La transfiguració

MATEU 17, 1-9.

[1] I sis dies després prengué Jesús a Pere
i a Jaume i a Joan, son germà, i pujant
amb ells sols a una alta muntanya apart,
[2] se transfigurà davant ells, resplendint
la seva cara com el sol i quedant sos ves-
tits blancs com la neu. [3] I veus aquí que
se'ls aparegueren Moisès i Elias conver-
sant amb Ell. [4] Llavors, Pere, dirigint-se
a Jesús, va dir-li: «Senyor, bona cosa és
estar-nos aquí: fem-hi, si us plau, tres ten-
des, una per Vós, altra per Moisès i altra
per Elias.» [5] Encara estava parlant, quan
els cobreix un núvol lluminós. I des del
núvol sonà una veu, dient: «Aquest és mon

amat Fill en qui tinc totes mes complaences: oïu-lo.» [6] I els deixebles al moment que ho sentiren, caigueren de cara a terra, i restaren plens de temor. [7] Jesús s'hi acostà i tocant-los els digué: «Aixequeu-vos i no tingueu por.» [8] Aixecaren els ulls i no veieren ningú sinó Jesús. [9] I en davallar de la muntanya, els manà Jesús: No digueu res a ningú de la visió, fins i tant que el Fill de l'home haurà ressuscitat d'entre els morts.»

1.–Els tres deixebles eren els predilectes de Jesús dintre el Col·legi apostòlic. El diví Mestre els havia distingit amb un cognom, els havia volgut en sa companyia en la resurrecció de la filla de Jairus (§ 129, Mc i Lc), i els escolliria com a testimonis de la seva agonia en l'hort de Getsemaní (c. 26, 37). Altrament, Simó Pere havia d'ésser el seu primer Vicari damunt la terra, Jaume el primer màrtir del col·legi apostòlic, i Joan el teòleg entre els evangelistes.

3.–Moisès i Elias eren els representants, respectivament, de la Llei i els Profetes. Retien homenatge a Jesús, vingut a completar la Llei i a acomplir els vaticinis messiànics. En Ell es verificaria la gran obra de Redempció mitjançant el sacrifici de la Creu.

4.–«Fem-hi». El text grec més enèrgic diu: «Faré». Es a dir; tres tendes o cabanes fetes de brostes i troncs d'arbre com les que els jueus construïen als voltants de Jerusalem en la Festa dels Tabernacles.

MARC 9, 1-8.

[1] Sis dies després prengué Jesús a Pere i Jaume i Joan, i els portà tots sols a una alta muntanya, i a la presència d'ells es transfigurà. [2] I les seves vestidures foren fetes resplendents, i extremadament blanques com la neu, tals que no hi ha blanquejador al món que les pugui fer tornar tan blanques. [3] I els aparegueren Elias i Moisès, qui estaven conversant amb Jesús. [4] Prenent Pere la paraula, digué a Jesús: «Mestre, aquí fa de molt bon estar; fem tres tendes, una per Vós, una per Moisès i una per Elias.» [5] Que no sabia lo que es deia,

perquè estaven plens de por; 6 i s'alçà un
núvol que els ombrejava, i sortí del núvol
una veu que deia: «Aquest és mon Fill ama-
díssim; escolteu-lo.» 7 I tot plegat, guaitant a
l'entorn, no veieren a ningú més que a Jesús
amb ells. 8 I mentres davallaven de la
muntanya, els ordenà que no contessin a
ningú les coses que havien vistes, sinó quan
el Fill de l'home hagués ressuscitat d'entre
els morts.

1.–La transfiguració del Senyor és el fet culminant de la Vida Pública. Fou la manifestació exterior de la felicitat que inundaba la seva ànima. Hi convocà tres dels seus deixebles. Dos o tres testimonis era el que prescrivia la Llei per a comprovar la veritat d'un fet històric (Deut 19, 15).

LLUC 9, 28-36.

28 Uns vuit dies després *d'haver dit*
aquestes paraules, succeí que s'endugué a
Pere, Jaume i Joan, i pujà a una muntanya
a orar. 29 I mentres orava, l'aspecte de la
seva cara es trasmudà i el seu vestit quedà
tot blanc i resplendent. 30 I veus aquí que
conversaven amb ell dos homes; eren Moi-
sès i Elias 31 apareguts en majestat, i parla-
ven de la seva partença que acompliria a
Jerusalem. 32 Pere i els seus companys,
mentrestant, estaven plens de son. I des-
vetllant-se, veieren la glòria de Jesús, i els
dos homes qui amb ell estaven. 33 I al mo-
ment que es separaven d'ell, digué Pere a
Jesús: «Mestre, bo és l'estar-nos aquí; fem-hi
tres tendes, una per a Vós, una per a Moi-
sès i una per a Elias», no sabent lo que es
deia. 34 I mentre estava parlant així, es
formà un núvol i els cobrí; i els deixebles,
veient-los entrar dins el núvol, s'espanta-
ren. 35 I del núvol sortí una veu que deia:

«Aquest és el meu Fill amat, escolteu-lo.»
[36] I mentre la veu ressonava, Jesús es trobà sol. I ells callaren, i durant aquells dies no parlaren a ningú de les coses que havien vistes.

28.–Mentre els altres dos evangelistes expressen potser amb major precisió el temps transcorregut dient: «sis dies després», Sant Lluc que compta probablement els dies començats, o fraccions de dia, diu: «uns vuit dies després». La paraula «uns» expressa aproximació.

«A una muntanya». No tenim la sort de saber el lloc de la transfiguració; sabem només que la muntanya és «alta» (Mateu i Marc) i que era «apart» (Mateu). El primer testimoni escrit és el de Sant Ciril de Jerusalem, a favor de la muntanya del Tabor, lamés formosa de Galilea, amb una alçària de 321 metres sobre la plana d'Esdrelon, i 615 damunt la Mar Mediterrània. Sant Jeroni escriu a Santa Paula que «ell pujava la muntanya del Tabor, on el Senyor es transfigurà».

29.–La glorificació del cos de Jesús era ja un efecte connatural de la visió beatífica de què fruïa la seva ànima, unida hipostàticament al Verb.

36.–Aquesta visió restà profundament gravada en llur memòria, recordant-la després de l'Ascensió de Jesús amb gran fruïció (Veg. 2 Petr 1, 16-18).

§ 162. La vinguda d'Elias

MATEU 17, 10-13.

[10] I els deixebles li feren aquesta pregunta: «Doncs ¿per què diuen els Escribes que ha de venir primer Elies?» [11] I Ell els respongué: «Elias ha de venir, certament, i restablirà totes les coses. [12] Mes jo us dic que Elias ja ha vingut i no l'han conegut, sinó que executaren contra ell tot lo que volgueren. Així també el Fill de l'home ha de patir d'ells.» [13] Aleshores entengueren els deixebles que els ho havia dit per Joan Baptista.

10.–Els fariseus ensenyaven que el gran profeta Elias havia de venir a preparar l'adveniment del Redemptor. Es basaven, probablement, en el text de Malaquias, que diu: «Heus aquí que jo us enviaré el profeta Elias, abans de què vingui el dia gran i terrible del Senyor.» (4, 5). Confonent la

segona vinguda amb la primera, deduïen d'aquest text que abans de la aparició del Messias sobre la terra, havia de venir personalment el profeta Elias a preparar-li els seus camins.

12.-Un nou Elias, dotat com ell d'un zel ardent i d'una energia irreductible, és ja vingut. Mes no l'han volgut conèixer, sinó que a semblança d'Elias ha estat perseguit i odiat de mort per una reina perversa i un rei cruel (Veg. 3 Reg cc. 17-19).

MARC 9, 9-12.

9 I ells guardaren el secret, preguntant-
se què significava allò: Quan haurà ressus-
citat d'entre els morts. 10 I li preguntaven,
dient: «Doncs, ¿per què diuen els Fariseus
i Escribes que abans ha de venir Elias?»
11 I ell responent els digué: «Elias, venint
abans, restablirà totes les coses, i com està
escrit del Fill de l'home, haurà de sofrir
molt i ser despreciat. 12 Mes jo us dic que
Elias ja ha vingut, i feren amb ell lo que
volgueren, com està escrit d'ell.

9.-Els tres apòstols afavorits amb el miracle de la transfiguració «guardaren el secret» que Jesús els havia exigit mentre davallaven del Tabor. Aquest gran miracle estava destinat a enfortir llur fe que havia d'ésser durament provada durant la Passió. No poden comprendre que el Messias hagi de morir en mans dels seus enemics, però es guarden prou de formular cap pregunta, car recorden l'aspra repulsa que havia rebut Pere quan s'atreví a contradir al Senyor. Vegeu § 169.

§ 163. Curació del llunàtic

MATEU 17, 14-17.

14 I quan hagué arribat a la multitud, se
li acostà un home qui agenollat a la seva
presència digué: «Senyor, compadiu-vos del
meu fill, qui és llunàtic i sofreix molt, per-
què moltes vegades cau al foc i tot sovint
a l'aigua. 15 I jo l'he presentat a vostres
deixebles i no l'han pogut guarir.» 16 Res-
ponent Jesús, digué: «Oh, generació incrè-

dula i perversa, ¿fins a quan estaré amb
vosaltres? ¿fins a quan us suportaré? Porteu-
me'l aquí.» 17 I l'increpà Jesús, i sortí d'ell
el dimoni, i el minyó restà guarit enconti-
nent.

14. – El poble ignorant titllava de «llunàtics» els epilèptics creient que els atacs que experimentaven eren deguts a la influència de la lluna i l'Evangelista s'adapta aquí al llenguatge popular.

16. – Entre els oients de Jesús hi havia, els escribes disputant amb els deixebles sobre la naturalesa dels llurs exorcismes. (Mc 13).

MARC 9, 13-26.

13 I tornant cap a sos deixebles, veié
prop d'ells una gran gentada i els Escribes
que se les havien amb ells. 14 I al moment
tot el poble, en veient a Jesús, restà mera-
vellat i sorprès, i anava corrent a saludar-
lo. 15 Ell demanà: «¿De què discutiu entre
vosaltres?» 16 Un home del poble, respo-
nent, li digué: «Mestre us he portat un meu
fill qui està posseït d'un esperit mut. 17 I
onsevulla que el pren, el tira a terra, i ell
treu bromera i cruix de dents i es va as-
secant; jo he pregat a vostres deixebles
que el llencessin, i no han pogut.» 18 Diu
Jesús, responent-los: «¡Oh raça incrèdula!
¿quant temps estaré entre vosaltres? ¿quant
temps us sofriré? Porteu-me'l.» 19 I li por-
taren. I així que el veié, l'esperit immedia-
tament agità el noi amb violència, i caigut
a terra, es revolcava, traient bromera. 20
Jesús preguntà al pare del *noi:* «¿Quant
temps fa que li passa això?» Respongué:
«Des de l'infantesa; 21 i tot sovint l'ha tirat
al foc i a l'aigua per a fer-lo morir, i si hi
podeu alguna cosa, ajudeu-nos, compadit de
nosaltres.» 22 Jesús li diu: «Si pots creure,

al qui creu tot li és possible.» [23] I de seguida el pare del noi exclamà amb llàgrimes als ulls: «Crec, Senyor: ajudeu la meva incredulitat.» [24] Veient Jesús que hi acudia la multitud, amenaçà l'esperit impur, dient-li: «Esperit sord i mut, jo t'ho mano, surt d'ell, i no hi entris més.» [25] I sortí d'ell cridant i agitant-lo amb violència, i restà *el noi* com un cadàver, de manera que molts deien: «Es mort.» [26] Mes Jesús, agafant-li la mà l'aixecà i va tenir-se dret.

21.—La diuturnitat d'aquella possessió, la inutilitat de les temptatives dels exorcistes jueus per a alliberar el pobre demoníac, demostren el domini que sobre d'ell tenien els mals esperits, i la magnitud del miracle que s'esperava de Jesús. Heus aquí per què el pare del demoníac, deficient en la seva fe, parla, només hipotèticament, al Salvador: «Si hi podeu alguna cosa...»

24-26.—El dimoni és per la seva naturalesa un ésser d'un ordre superior a l'home. L'home, per ses pròpies forces, res no pot contra d'ell. Coneguda, doncs, la insuficiència dels recursos humans per a expel·lir-lo, cal posar tota la confiança en Aquell qui és més poderós que el dimoni i pot pendre-li ses despulles. La realitat del miracle havia d'induir al pare del demoníac i tots els circumstants a reconèixer la naturalesa superior de Jesús.

LLUC 9, 37-43.

[37] Al dia següent, quan ells acabaven de baixar de la muntanya, succeí que els vingué a l'encontre una gran turba. [38] I veus aquí que un home d'entre la multitud exclamà, dient: «Mestre, jo us suplico, fixeuvos en mon fill, que és l'únic que tinc: [39] i un esperit s'apodera d'ell, i tot plegat es posa a cridar, i el tira per terra amb violència i li fa treure bromera, i quasi mai no el deixa, martiritzant-lo; [40] i he suplicat a vostres deixebles que el traguessin, i no han pogut.» [41] «¡Oh raça incrèdula i perversa!— respongué Jesús—¿fins a quan estaré amb

vosaltres i us sofriré? Porta'm aquí el teu
fill.» [42] I mentre s'hi acostava, el dimoni
el tirà per terra i el maltractà. [43] Mes Jesús
amenaçà l'esperit impur, curà el noi, i el
tornà a son pare.

40.–Aquestes paraules no són una acusació contra els deixebles, ni una discussió sobre l'autoritat que havien rebuda, sinó una senzilla constatació del fet. La raó per la qual no el pogueren llençar es troba en les paraules que tot seguit digué Jesús (Veg. § 164).

§ 164. Poder de l'oració i el dejuni

MATEU 17, 18-20.

[18] Aleshores els deixebles s'acostaren a
Jesús a soles i digueren: «¿Com és que
nosaltres no l'hem pogut foragitar?» [19] Jesús
els digué: «Per la vostra incredulitat.» De
veritat, jo us dic que si teníeu fe com un
gra de mostaça, diríeu a aquesta muntanya:
Passa d'aquí a allà, i hi passaria, i no hi
hauria res impossible per a vosaltres. [20] Mes
aquesta mena de dimonis no es llencen sinó
per l'oració i el dejuni.»

19.–La pregària feta amb esperit de fe és omnipotent i eficaç. Si alguna vegada no és atesa no és per manca de poder d'Aquell a qui preguem, sinó per defecte de fe o d'utilitat en aquell qui prega.

20.–La fe de l'exorcista, en expel·lir els mals esperits, ha d'ésser més gran que si intentés fer retrocedir una muntanya, perquè l'acte és més transcendental i la resistència major. Demès, segons l'espècie o categoria de mals esperits, sembla no ésser suficient una fe ordinària.

MARC 9, 27-28.

[27] Quan hagué entrat a la casa, els seus
deixebles secretament li preguntaven: «¿Com
és que nosaltres no l'hem pogut treure?»
[28] I els digué: «Aquesta llei *de dimonis* no

es fa sortir d'altra manera que amb l'oració i el dejuni.»

28. — Les dues últimes paraules d'aquest verset en el t. gr. són tingudes per alguns comentaristes com una interpolació aquí i en Sant Mateu (17, 20). En aquest primer evangelista fins es dubta de l'autenticitat de tot el verset. No obstant, hi ha raons poderoses, especialment en San Marc, que fan probable l'autenticitat (Veg. J. Smit, «De Daemoniacis», p. 542-545).

«Aquesta mena» no s'ha d'entendre dels dimonis en general, sinó d'una casta especial dels mals esperits, la que s'era apoderada del pobre llunàtic. Talment com en els àngels bons hi ha una veritable jerarquia, així també hi ha certa jerarquia en els àngels mals (Veg. Eph 6, 11.12).

II. A LA FESTA DELS TABERNACLES

§ 165. Jesús va a Jerusalem

JOAN 7, 2-10.

2 Mes era prop la festa dels Jueus, dita
Escenopègia. 3 I li digueren sos germans:
«Passa d'aquí, i vés a Judea, a fi que tos
deixebles vegin també les obres que fas.
4 Puix que ningú no fa res en secret, si vol
ésser conegut públicament; si fas tals obres,
manifesta't al món.» 5 Puix ni els seus ger-
mans creien en ell. 6 Mes Jesús els diu: «El
meu temps no és vingut encara; mes el
vostre temps està sempre a punt. 7 El món
no pot odiar-vos: mes a mi m'odia perquè
jo dono d'ell testimoni, que les seves obres
són males. 8 Pugeu vosaltres a la festivitat
aquesta: mes a la festivitat aquesta jo no hi
vinc, perquè el meu temps no s'és complert
encara.» 9 Dit això, ell no es va moure de
Galilea. 10 Mes quan hagueren marxat sos

germans, aleshores ell també pujà a la festa, no manifestament, sinó d'amagat.

2.—La festa dels Tabernacles, o de l'Escenopègia, s'esqueia a la tardor; començava el dia quinzè del mes setè i durava una setmana. Els sacrificis que durant aquests dies s'oferien eren més en nombre que en les altres festes (Veg. Num. 29, 12-34). Durant aquells dies els jueus habitaven en tendes de ramatge que aixecaven en les places i els afores de la ciutat en memòria de la vida nòmada de llurs pares pel desert (Lev 23, 42; Neh 8, 14). En acció de gràcies per la verema duien a les mans branques de salze, palmes i brots de murtra. Era festa de molta alegria i portava gran concurs a Jerusalem.

5.—«Els seus germans», és a dir, els seus parents, no creien d'una manera absoluta en la seva messianitat, que Ell fos l'enviat de Déu.

6.—L'expressió: «El meu temps», té aquí un sentit genèric, el qual ès quelcom precisat en el v. 8. Els actes de Jesús estan subordinats als designis del Pare celestial i no pas a cap voluntat humana.

8.—Les paraules: «a la festa aquesta jo no vinc», significaven només que Ell no volia formar part de la nombrosa caravana de galileus que, amb gran ostentació, es dirigia a Jerusalem. Efectivament, es queda a Galilea, però no gaire, probablement menys de quatre dies, com es desprèn del v. 14, § següent.

§ 166. Ensenyant en el Temple

JOAN 7, 11-29.

11 I els Jueus el cercaven el dia de la
festa, i deien: «¿On és ell?» 12 I entre la
turba hi havia d'ell un gran murmuri. Els
uns deien: «Es un home de bé»; altres deien:
«No, sinó que enganya la gent.» 13 No obs-
tant, ningú en parlava públicament per por
dels Jueus. 14 Mes a la meitat ja de la festa,
Jesús se'n pujà al temple, i ensenyava. 15 I
els Jueus quedaven admirats, i deien: «¿Com
és que aquest sap de lletra, sense haver-ne
après?» 16 Respongué Jesús, i els digué: «La
meva doctrina no és meva, sinó d'aquell
qui m'ha enviat. 17 Qui vulga fer la volun-
tat d'Ell, coneixerà si la doctrina és de Déu,
o si jo parlo per mon saber. 18 Qui per son

saber parla, busca la glòria pròpia; mes qui
busca la glòria d'aquell qui l'ha enviat, ell
diu la veritat, i en ell no hi ha injustícia.
[19] ¿Per ventura Moisès no us va donar la
llei, i ningú de vosaltres observa la llei?
[20] ¿Perquè cerqueu com matar-me?» Res-
pongué la turba: «Estàs posseït del dimoni;
¿qui et vol matar?» [21] Respongué Jesús, i
els digué: «Una obra sola vaig fer *en dis-*
sabte, i tots n'esteu estranyats. [22] Moisès us
donà la circumcisió (no que sigui de Moi-
sès, sinó dels Pares) i àdhuc en dissabte
circumcideu l'home. [23] Si l'home rep la cir-
cumcisió en dissabte, per no trencar la llei
de Moisès, ¿us indigneu contra de mi, perquè
he curat del tot un home en dissabte? [24] No
judiqueu segons l'apariència, mes judiqueu
amb judici just.» [25] Aleshores alguns de
Jerusalem deien: «¿No és aquest el qui cer-
quen per dar-li la mort? [26] I heus aquí que
parla en públic, i no li diuen res. ¿Es que tal
volta els prínceps veritablement han com-
près que aquest és el Crist? [27] Mes aquest
sabem d'on es, i el Crist quan vingui ningú
sabrá d'on és.» [28] Clamava, doncs, Jesús ense-
nyant en el temple, i dient: «A mi em co-
neixeu i sabeu d'on sóc, i no sóc vingut de
mi mateix, mes és veritable aquell qui m'ha
enviat, al qui vosaltres no coneixeu. [29] Jo sí
que el conec, perquè d'ell sóc i ell m'ha
enviat.»

11. – L'expectació extraordinària que la predicació i miracles de Jesús havien suscitat entre la multitud es manifesta en les opinions contradictòries que corren de boca en boca. El diví Mestre aprofita aquest interés de la gent per a declarar primer l'origen de la doctrina que predica i després clarament el seu origen diví, pel qual era igual al Pare.

15. – «De lletra», no significa aquí coneixement de les Sagrades Escriptures, sinó de les lletres i ciències en general;

instrucció que només tenien els qui posseïen una educació superior.

16. – Es a dir, la meva doctrina no és pas la d'un home qui parla només per la seva pròpia autoritat, sinó la del qui és enviat per Déu amb una missió especial. Al'ludint segurament a la frase del Deuteronomi (18, 18), segons la qual Déu posarà les seves paraules en boca del Profeta, qui sobrevindrà al poble hebreu.

18. – Qui, mogut per l'ambició, parla de si mateix, ostentant una autoritat superior a la que té realment, quasi sempre cerca la pròpia glòria, i per tant no és digne d'ésser escoltat.

21. – Referint-se al miracle del guariment del malalt en la piscina de Betsaida (5, 2-18, § 66).

22. – La circumcisió no fou decretada primerament per Moisès, sinó que fou ordenada per Déu als patriarques de l'Antiga Llei, singularment a Abraham, com un signe de l'aliança que contreia amb ell i amb la seva descendència (Gen 17, 10-12).

27. – Aquestes paraules semblen obeir a una falsa interpretació d'alguns oracles de l'A. T. referents a la generació eterna del Verb en el si del Pare (Veg. Is 53, 8, i Act 8, 33; Mich 5, 2).

Algunes profecies anunciaven clarament el lloc del naixement de Jesús i els fets culminants de la seva vida. Mes els rabins afirmaven que, un cop fos nascut, romandria ocult fins al dia de la seva aparició a Israel, que seria imponent i sobtada.

28. – Els jueus coneixien l'origen humà de Jesús, mes desconeixien el seu origen diví pel qual era l'Unigènit del Pare.

29. – El conec perquè d'Ell sóc nascut i participo de la seva divina naturalesa. Ell és qui m'ha enviat i ha confirmada exteriorment la meva missió entre vosaltres.

§ 167. Els Jueus volen perdre Jesús

JOAN 7, 30-36.

30 Ells, doncs, miraven d'agafar-lo; mes
ningú li posà la mà a sobre, perquè encara
no era arribada la seva hora. 31 I molts del
poble cregueren en ell, i deien: «¿El Crist,
quan vindrà farà per ventura més miracles
dels que fa aquest?» 32 Els Fariseus sentiren
aquests enraonaments del poble sobre d'ell,
i prínceps i Fariseus enviaren ministres per
agafar-lo. 33 I Jesús els digué: «Encara estic
amb vosaltres algun temps, i vaig a Aquell
qui m'envià. 34 Em cercareu i no em trobareu, i allà on jo sóc, vosaltres no podeu

venir.» [35] I els Jueus entre si digueren: «¿I on se'n deurà anar que no el trobarem? que se n'anirà potser a la dispersió entre les gents i predicarà als gentils? [36] ¿Què és això que ha dit: Em buscareu i no em trobareu, i allà on sóc jo, vosaltres no podeu venir?»

32. – Els fariseus estaven a l'aguait per veure l'efecte que en el poble produïa la doctrina de Jesús i els miracles que l'acompanyaven; com que «molts cregueren en ell» (v. 31) resolen fer-lo perdre i a aquest fi instiguen els prínceps dels sacerdots a procedir contra Ell.

34. – Sis mesos més tard s'oferia voluntàriament a la mort. Mes després de la seva resurrecció triomfant, i sobre tot de la seva Ascensió al Cel, es trobaria en un lloc totalment inaccesible als seus enemics.

35. – La dispersió entre les gents havia donat lloc a les «Diàspores», que eren agrupacions de jueus residents entre els gentils, conservant encara la religió de llurs avantpassats.

§ 168. Promesa de l'aigua viva

JOAN 7, 37-39.

[37] En l'últim gran dia de la festa, Jesús dret, clamava, dient: «Si algú te set, vingui a mi i begui. [38] Aquell qui creu en mi, com diu l'Escriptura, brollaran de ses entranyes rius d'aigua viva.» [39] I això ho digué de l'Esperit que havien de rebre els qui creien en ell; ja que encara no havia sigut donat l'Esperit, per quant Jesús no era glorificat encara.

37. – Al darrer dia de la festa, quan era més gran el concurs, volgué Jesús novament manifestar-se a tots com a veritable font de vida que apaga la set de les ànimes. I és probable, diu Knabenbauer, que prendria ocasió de la cerimònia de libacions que aquells dies s'observava. El sacerdot cada matí omplia a la font de Siloè un vas d'or, i aquesta aigua era solemnement portada al Temple i, barrejada amb vi, abocada a un costat de l'altar, mentre els levites cantaven «l'Hallel» en mig de l'alegria de tot el poble i en recordança del benefici de l'aigua que els donà el Senyor en el desert.

38. – Veg. Is 58, 11. El t. gr. permet, segons la puntuació, el sentit que l'aigua viva sortirà del Crist i no del creient, com sembla confirmar-ho el v. 39 (Veg. Zach 12, 10; 13, 1; i singularment Is 48, 21).

39.—La gràcia atorgada als creients en Jesús serà sobreabundant, com els dolls d'una font d'aigua viva; mes aquesta gràcia, que és un do de l'Esperit Sant, no els serà concedida fins després de l'Ascensió de Jesucrist al cel, des d'on, en unió mb el Pare, enviarà l'Esperit Paraclet.

§ 169. La discòrdia en el poble

JOAN 7, 40-44.

40 Molts doncs, d'aquella multitud, oïdes
aquestes paraules d'ell, deien: «Aquest és
veritablement el Profeta.» 41 Altres deien:
«Aquest és el Crist»: Mes deien alguns:
«¿Que per ventura el Crist ve de Galilea?
42 No diu l'Escriptura que el Crist vindrà
de la nissaga de David i del poble de Bet-
lem, on era David?» 43 I així per causa d'ell
hi hagué discòrdia en el poble. 44 I alguns
d'ells volien agafar-lo, mes ningú li posà
les mans a sobre.

40.—Mentre una part de la multitut creu sincerament que Jesús és el Profeta anunciat per Moisès (Deut 18, 15), i altres que és el Messias, aquesta opinió es refusada per molts d'altres com a contrària a l'Escriptura; entre aquests últims els més decidits exigien una actuació violent contra el Salvador que resolgués per sempre el problema.

§ 170. La discòrdia en el Sanedrí

JOAN 7, 45-53.

45 S'en tornaren, doncs, els ministres als
Pontífexs i Fariseus, i aquests els digueren:
«¿Per què no l'heu portat?». 46 Els ministres
respongueren: «Cap home ha parlat mai
com aquest home.» 47 Aleshores els res-
pongueren els Fariseus: «¿Es que tal volta
també vosaltres us heu deixat enganyar?»
48 ¿Per ventura algun dels Prínceps o dels
Fariseus ha cregut en ell? 49 «Mes aquesta

turba que no sap la llei, és maleïda.» [50] Nicodemus, un d'ells, aquell qui de nit va anar a Jesús, els digué: [51] «¿Per ventura la nostra llei judica a ningú, sens sentir-lo abans i conèixer lo que fa?» [52] Ells responent li digueren: «¿Que potser tu també ets Galileu? Examina bé les Escriptures, i veuràs que de Galilea no en surt pas cap profeta.» [53] I se n'entornaren cadascú a casa seva.

45. – Malgrat l'ordre rebuda dels seus superiors, «els ministres» o policia que havien anat a prendre Jesús, tornen sense haver-ho fet. Al retret que reben dels fariseus, responen fent una admirable apologia de Jesús. A aquest vot favorable i imparcial dels servents s'ajunta el més important de Nicodemus, que representa l'estament intel·lectual.

48. – Una tal asserció era falsa. Nicodemus, qui era fariseu i membre del Sanedrí (3, 1), s'era fet deixeble de Jesús i surt immediatament a advocar per a Ell (vv. 50.51).

49. – «Es maleïda», és composta de gent baixa i pecadora. Renuncia a les glorioses prerrogatives de poble escollit i és abandonada per Déu a la seva pròpia imbecil·litat.

52. – La paraula «Escriptures» manca en el t. gr., mes els enemics de Jesús es referien, certament, al contingut dels Llibres Sants.

No era cert, però, que de la Galilea no hagués sortit cap profeta. D'aquella regió eren Jonàs i probablement Nahum; però els orgullosos jueus sentien un gran menyspreu pels galileus. Altrament Jesús era nascut, no a Natzaret, sinó a Betlem, ciutat de la Judea.

§ 171. La dona adúltera

JOAN 8, 1-11.

[1] Jesús se n'anà a la muntanya de les Oliveres; [2] mes de bon matí tornà novament al temple, i tot el poble hi acudí; i assegut, els ensenyava. [3] Els Escribes i Fariseus li presenten una dona sorpresa en adulteri, i la posaren al mig. [4] I digueren a Jesús: «Mestre, aquesta dona ha sigut ara sorpresa en adulteri. [5] Moisès en la llei ens ordenà apedregar a tals dones. Tu, doncs, ¿què hi

dius?» [6] Això ho preguntaven provant-lo, per
poder-lo acusar. Mes Jesús ajupint-se, escrivia a terra amb el dit. [7] Com ells insistissin
en preguntar-li, es dreçà i els digué: «Aquell
de vosaltres qui està sense pecat, tiri el
primer la pedra contra d'ella.» [8] I tornant-se
a ajupir; seguia escrivint a terra. [9] En sentir
aquestes paraules, se n'anaven, l'un darrera
l'altre, començant pels més vells; i quedà
sol Jesús, i la dona dreta al mig. [10] Aleshores dreçant-se Jesús, li digué: «Dona, ¿on
són els qui t'acusaven? ¿ningú t'ha condemnat?» [11] I ella respon: «Ningú, Senyor.» I
Jesús li va dir: «Jo tampoc et condemnaré.
Vés, i no pequis ja mai més.»

3. – «Sorpresa en adulteri». Probablement l'havien descobert uns dies o temps abans, i «ara» la portaven a jutjar.

5. – Amb la dominació romana el Sanedrí havia perdut tot dret a la pena de mort. Es tracta doncs d'un cas teòric; aprofiten l'avinentesa de trobar-se, sembla casualment, amb Jesús i li proposen la qüestió amb l'intent de comprometre'l. Si respon que ha de prevaldre la Llei (Lev 20, 10; Deut 22, 23-24) el diví Mestre contradiu els seus propis ensenyaments de perdó i misericòrdia; si, com els fariseus creuen més probable, vol que la pecadora sigui perdonada, serà acusat de menysprear la Llei divina.

6. – Jesús, que estava «assegut», potser a terra o sobre un graó, no fa gaire cas del que li diuen: abstret en els seus pensaments, es decanta una mica i «amb el dit» escriu sobre les lloses. L'Evangeli calla el sentit d'aquelles lletres: Sant Jeroni s'imagina que escrivia les faltes «dels acusadors i tots els pecats dels mortals». Tal vegada, però, Jesús volia recordar alguna d'aquelles màximes que manifesten la inesgotable misericòrdia del seu Cor.

7-9. – «Qui està sense pecat». No calgué cap més paraula perquè els acusadors abandonessin la partida. L'Evangeli amb finor psicològica ens adverteix que els més vells – potser per tenir la consciència més carregada – foren els primers de desaparèixer.

Ben aviat de tot el grup restà només la pobra acusada i Jesús, la misèria i la misericòrdia.

Nota. – La perícope 7, 53-8, 11. manca en molts mss., versions i comentaristes grecs, i també en molts de llatins. Sembla que es tracta d'una addició que l'Església ha reconeguda com a legítima. La seva canonicitat i inspiració es desprèn del dictamen implícit del Con. Trid. (sess. 4) ordenant que tots els llibres assenyalats en el seu catàleg siguin rebuts íntegres amb totes llurs parts, com a sagrats i canònics, si

s'acompleixen les degudes condicions. Heus aquí les seves paraules: «Si quis autem libros ipsos integros cum omnibus suis partibus, prout in Ecclesia Catholica legi consueverunt, et in veteri vulgata Latina editione habentur, pro sacris, et canonicis non susceperit, et traditiones praedictas sciens et prudens contempserit, a. s.» Per tant, és una de les perícopes que el Concili reconegué com a canòniques, sense una declaració especial. No vol dir això que ja formés part aquesta perícope de l'Evangeli primitiu de Sant Joan; l'istil sembla distint del d'aquest evangelista.

§ 172. La missió divina de Jesús

JOAN 8, 12-20.

12 Novament Jesús els parlà, dient: «Jo
só la llum del món. Qui em segueix, no camina a les fosques, sinó que tindrà la llum
de la vida.» 13 Aleshores li digueren els
Fariseus: «Tu dones testimoni de tu mateix;
el teu testimoni no és verídic.» 14 Respongué
Jesús i els digué: «Si bé jo dono testimoni
de mi mateix, el meu testimoni és verídic,
perquè sé d'on só vingut i on vaig; mes
vosaltres no sabeu d'on vinc ni on vaig.
15 Vosaltres judiqueu segons la carn; jo no
judico a ningú; 16 i si jo judico, el meu judici
és verídic, perque no só sol, sinó jo i el Pare
qui m'ha enviat. 17 I en vostra llei està escrit
que el testimoni de dos homes és verdader.
18 Jo só qui dono testimoni de mi mateix i
dóna testimoni de mi mateix el Pare qui
m'ha enviat.» 19 Aleshores li deien: «¿On és
el teu Pare?» Els respongué Jesús: «Ni em
coneixeu a mi, ni al meu Pare; si em coneixíeu, amb seguretat també coneixeríeu
mon Pare.

20 Aquestes paraules va dir Jesús en el
gazofilaci, tot ensenyant en el temple, i

ningú l'agafà, perquè encara no era vinguda la seva hora.

12.—En aquella festa dels Tabernacles, a la primera nit, i àdhuc en les següents segons sembla, hi havia grans lluminàries en els atris del Temple, i cants i músiques. Aquesta cerimònia era anomenada el «goig de la festivitat», i d'ella devia prendre ocasió Jesús per dirigir als concurrents les seves ensenyances.

15.—«Judicar» no en el sentit de sentenciar, sinó de donar testimoni en una causa.

17.18.—Vegeu Deut 19, 15. Mes el testimoni de Jesús era el mateix que donava el Pare celestial, i el testimoni de Déu, veritat per essència, d'ell sol és veraç i fidedigne.

19.—Per l'enllaç entre un i altre coneixement. Ells no poden conèixer el Pare celestial sense el testimoni de Jesús perquè és Jesús qui el revela. Mes, si coneguèssin Jesús com a enviat de Déu i Fill seu Unigènit, coneixerien també el Pare celestial, puix té amb Ell una sola naturalesa.

20.—El gazofilaci era el lloc, en l'atri de les dones, on era guardat el tresor del Temple. Segons els Rabins, hi havia allà col·locades dotze arquetes per rebre les almoines dels oferents.

§ 173. "Morireu en vostre pecat"

JOAN 8, 21-30.

21 I Jesús els tornà a dir: «Jo m'en vaig,
i em buscareu i morireu en vostre pecat. On
jo vaig, vosaltres no podeu venir-hi.» 22 Per
això deien els jueus: «¿Es que potser es
donarà la mort a si mateix, com que ha dit:
On jo vaig, vosaltres no hi podeu venir?»
23 I els deia: «Vosaltres sou d'aquí baix, jo
só d'allà dalt. Vosaltres sou d'aquest món,
jo no só d'aquest món. 24 Per això us he dit
que morireu en vostres pecats: puix si no
creieu lo que jo só, en vostre pecat morireu.»
25 Aleshores li digueren: «¿Qui ets tu?»
Jesús els digué: «Ja del principi, jo sóc el
qui us parlo. 26 Tinc moltes coses per dir de
vosaltres, i per judicar. Mes el qui m'ha
enviat és veraç, i jo lo que he oït d'ell, això
dic al món.» 27 I no varen conèixer que deia

que Déu era son Pare. [28] Els digué, doncs,
Jesús: «Quan haureu alçat *en la creu* el Fill
de l'home, aleshores coneixereu qui só jo,
i que per mi mateix no faig res, sinó que dic
això tal com el Pare m'*ho* ha ensenyat. [29] I
el qui m'ha enviat està amb mi, i no m'ha
deixat sol; perquè jo faig sempre lo que li
plau.» [30] Dient això, molts varen creure
en ell.

21.—«Jo me'n vaig», perquè s'acosta l'hora del meu sacrifici voluntari. Em cercareu, esperant inútilment que vingui un altre Messias, i morireu en la vostra incredulitat i obcecació.

25.—La lectura actual de la Vg. Clem. dóna aquest sentit positiu. Mes el t. gr. presenta algunes variants que el fan susceptible de distintes interpretacions entre les quals és probable que signifiqui: «¿quina necessitat hi ha que encara us parli?» No sols Jesús no respon a la pregunta, sinó que deixa entendre que no cal continuar parlant amb un auditori tan mal disposat.

26.—El títol de «veraç», o fidel en les seves promeses, sembla ésser propi de Déu, puix que tot home és enganyós (Rom 3, 4; veg. Ps 115, 11).

27.—Segons el text grec: «I no varen entendre que els parlava del Pare.»

28.—Els fenòmens que acompanyaren i seguiren la mort de Jesús feren reconèixer la seva divinitat. Alguns dels qui hi foren presents es convertiren.

§ 174. "Vosaltres teniu per pare el diable"

JOAN 8, 31-47.

[31] Deia, doncs, Jesús a aquells Jueus qui
cregueren en ell: «Si vosaltres persevereu
en la meva doctrina, sereu de veritat deixebles meus, [32] i coneixereu la veritat, i la
veritat us farà lliures.» [33] Li respongueren:
«Som la descendència de Abraham, i mai
hem sigut esclaus de ningú: ¿com és que
dius: Sereu lliures?» [34] Jesús els respongué:
«De veritat, de veritat us dic: qui comet

pecat és esclau del pecat. [35] L'esclau no està
sempre a la casa; mes el fill hi està sempre.
[36] Doncs, si el fill us deslliura, sereu verita-
blement lliures.

[37] Ja sé que sou fills d'Abraham; mes
cerqueu com matar-me, perquè la meva
paraula no cap en vosaltres. [38] Jo dic lo que
he vist en el meu Pare; i vosaltres feu lo que
heu vist en el vostre pare.» [39] Replicaren i li
digueren: «Nostre pare és Abraham.» Jesús
els diu: «Si sou fills de Abraham, feu les
obres de Abraham. [40] Mes ara vosaltres cer-
queu com fer-me morir a mi, qui us he dit
la veritat, la que he oïda de Déu: això no
ho va fer Abraham.

[41] Vosaltres feu les obres de vostre pare.»
Ells li diuen: «Nosaltres no som pas nats de
fornicació: a Déu tenim únicament per Pare.»
[42] Llavors els digué Jesús: «Si Déu fos vostre
pare, m'estimaríeu certament, puix jo de
Déu só eixit i vingut, per quant no he pas
vingut de mi mateix, sinó que ell m'ha
enviat. [43] ¿Per què no enteneu mon llen-
guatge? perquè no podeu sofrir ma paraula.
[44] Vosaltres teniu per pare el diable, i voleu
posar en obra els desigs de vostre pare.
Ell era homicida des del principi, i no
perseverà en la veritat, que la veritat no
està en ell: quan diu mentida, parla com
ell és, perquè és mentider i pare de la
mentida. [45] Mes encara que jo us dic la
veritat, no em creieu. [46] ¿Qui de vosal-
tres em rependrà de pecat? Si us dic la veri-
tat, ¿per què no em creieu? [47] Qui és de Déu,
oeix les paraules de Déu: per això vosaltres
no les oïu, perquè no sou de Déu.»

31.–En el passatge anterior ja es preveu la vivíssima polèmica que tindrà lloc entre Jesús i els seus enemics. Persuadits per les seves paraules «molts varen creure en ell» (v. 30). A aquests fidels s'adreça de primer el diví Mestre per a ensenyar-los que en la veritat trobaran la llibertat veritable. Entesa materialment aquesta afirmació (33) per alguns, Jesús els descobreix llurs perverses intencions; per l'obstinada oposició a la veritat, lluny d'ésser d'Abraham o de Déu, com ells diuen, són fills del diable, ja que d'aquest fan les obres.

Heus aquí el triple avantatge de perseverar en la doctrina de Jesús: ésser verament deixeble seu, tenir un coneixement més perfet de la veritat, i recobrar per ella la llibertat perduda.

32.–El coneixement de la veritat evangèlica porta a la recepció de la gràcia santificant i a l'exempció de la culpa, retornant-nos la llibretat dels fills de Déu.

37-41.–Jesús és fill natural del Pare i compleix sempre la seva santa voluntat. En canvi, els jueus, qui es diuen fills d'Abraham, no imiten la seva fe ni les seves obres. Un altre és el pare d'ells, les obres del qual imiten.

42.–L'instint de la sang fa que els germans es reconeguin i s'estimin. Si Déu fos vostre Pare per un amor filial i per la gràcia, m'estimaríeu certament, puix Ell és també el meu Pare, i ho és per naturalesa; és impossible estimar verament el Pare sense estimar el Fill.

44.–El dimoni és anomenat homicida des del principi, puix que introduí el pecat en el món, éssent el pecat la causa de la mort. Per això els seguidors de Satanàs cerquen la manera de donar mort a Jesús. Ells han heretat de llur pare l'alimentar pensaments homicides i l'ésser enemics de la veritat.

46.–Segons el t. gr.: «¿Qui de vosaltres em reprèn de pecat?» Jesús fou acusat, però no convençut, de pecat.

§ 175. Jesús Fill etern de Déu

JOAN 8, 48-59.

48 Respongueren els Jueus, i li digueren:
¿«No diem bé nosaltres que ets un samarità,
i estàs posseït del dimoni?» 49 Jesús respongué:
«Jo no estic posseït del dimoni, sinó
que honro el meu Pare, i vosaltres em deshonreu
a mi. 50 Mes jo no cerco la meva
glòria; ja hi ha qui la cerca i fa justícia.
51 De veritat, de veritat us dic: qui guardarà
la meva paraula, no veurà jamai la mort.»
52 Digueren aleshores els Jueus: «Ara coneixem
que ets posseït del dimoni. Abraham

morí, com i també els Profetes, i tu dius: Qui guardarà ma paraula, no tastarà jamai la mort. [53] ¿Que per ventura tu ets major que nostre pare Abraham, qui morí? Com els Profetes igualment són morts. ¿Què et penses ser?» [54] Respongué Jesús: «Si jo em glorifico a mi mateix, la meva glòria és no res: el meu Pare és qui em glorifica, aquell de qui vosaltres dieu ser vostre Déu. [55] Mes no l'heu conegut; jo, si que el conec; i si deia que no el conec, fóra semblant a vosaltres, mentider. Mes el conec i guardo la seva paraula. [56] Abraham vostre pare saltà de goig esperant veure el meu dia; el veié i se'n gaudí.» [57] Llavors els jueus digueren: «¿Encara no tens cinquanta anys, i has vist Abraham?» [58] Jesús els digué: «De veritat, de veritat us dic: d'abans que Abraham existís, jo existeixo.»

[59] Aleshores agafaren pedres per tirar-les-hi; mes Jesús s'amagà, i eixí del temple.

48.—Ésser samarità significava per als jueus ésser cismàtic i no pertànyer a la sang pura d'Israel. Jesús no respon a la injúria d'ésser samarità, car no inclou cap defecte moral, però sí a la d'estar posseït del dimoni.

51-52.—Ni Abraham ni els profetes pogueren comunicar la immortalitat a llurs seguidors, com tampoc ells la tingueren. Mes Jesús no els parla aquí de la preservació absoluta de la mort corporal, sinó del germen de resurrecció per a una vida futura que posseïran aquells qui guardin la seva doctrina.

54.—Com dient: en vostra opinió el meu testimoni no és suficient per persuadir; així, si jo em glorifiqués, les meves paraules no us semblarien fidedignes. Per això jo us addueixo el testimoni del meu Pare celestial, qui és el Déu vostre.

56.—Abraham, coneixent per revelació divina que de la seva descendència naixeria el Messias redemptor, s'omplí de goig, esperant la seva vinguda. L'ha vista ja, des dels llimbs, i la seva ànima s'és amarada d'una alegria gran.

57.—El sentit és: ¿No ets arribat encara a l'edat d'un home perfet i dius que has vist Abraham? Ells consideraven com una edat perfecta la dels cinquanta anys.

58.—Asserció categòrica, clara i contundent, de la seva preexistència en el si del Pare, i, per tant, una nova ratificació de la seva divinitat.

59.—Jesús manifesta clarament la seva naturalesa divina, igual al Pare; els jueus el consideren blasfem i volen lapidar-lo (Lev. 24, 16). Però no és encara arribada la seva hora i Jesús s'escapa d'ells.

§ 176. El cec de naixement

JOAN 9, 1-41.

1 I tot passant, Jesús veié un home cec
de naixença. 2 I els seus deixebles li pre-
guntaren: «Mestre, ¿qui ha pecat, aquest o
els seus pares, que hagi nascut cec?» 3 Res-
pongué Jesús: «Ni ha pecat ell ni els seus
pares; sino *que ho és* a fi que es manifestin
les obres de Déu en ell. 4 A mi em cal fer les
obres d'aquell qui m'ha enviat, mentres és
dia; ve la nit, quan ningú pot treballar.
5 Mentre só al món, só la llum del món.»
6 Dit això escupí a terra, va fer fang amb la
saliva, i aplicà el fang sobre els ulls del cec
7 i li digué: «Vés, renta't a la piscina de
Siloè, (que es tradueix l'Enviat). Se n'hi anà,
i es rentà, i se'n tornà veient-hi.
8 I així els veïns i els qui abans l'havien
vist que captava, deien: «¿No és aquest el
qui seia i demanava caritat?» Uns deien: «Si
que ho és.» 9 Mes d'altres: «No ho és pas,
sinó un que s'hi assembla.» I ell deia: «Jo
ho só.» 10 Li deien doncs: «¿Com se t'han
obert els ulls?» 11 I responia: «Aquell home
qui es diu Jesús, va fer fang, i ungí els meus
ulls, i va dir-me: Vés a la piscina de Siloè
i renta't. I hi vaig anar, vaig rentar-me, i hi
veig.» 12 I li digueren: «¿On és ell?» Va res-
pondre: «No ho sé.» 13 I portaren als Fariseus
el qui havia estat cec. 14 Era dissabte quan
Jesús féu aquell fang i li obrí els ulls.
15 Altra vegada, doncs, li preguntaven

els Fariseus de quina manera havia reco-
brada la vista. Ell els digué: «M'ha posat
fang sobre els ulls, m'he rentat, i hi veig.»
16 Alguns dels Fariseus deien: «No és pas
enviat de Déu aquest home, que no guarda
el dissabte.» Mes altres deien: «¿Com pot un
home pecador fer aquests miracles?» I entre
ells hi havia divisió. 17 Diuen doncs, nova-
ment al cec: «¿Què en dius tu d'aquell qui
ha obert els teus ulls?» Ell digué: «Que és un
profeta.»

18 Els Jueus no cregueren d'ell que fos
estat cec i hagués recobrada la vista, fins
que cridaren els pares del qui ara hi veia;
19 i els preguntaren, dient: «¿Es aquest el
vostre fill que vosaltres dieu haver nat cec?
I doncs ¿com és que ara s'hi veu?» 20 Els
seus pares varen respondre'ls, dient: «Sabem
que aquest és el nostre fill i que nasqué cec:
21 mes com és que ara hi veu, no ho sabem:
o qui ha obert els seus ulls, tampoc ho
sabem: pregunteu-li a ell mateix, ja té l'edat,
ell mateix parli de si.» 22 Això digueren els
seus pares, perquè temien als Jueus: puix ja
havien convingut els Jueus que si algú con-
fesava que Jesús era el Crist, fos exclòs de
la Sinagoga. 23 Per aquest motiu havien dit
els seus pares: «Ja té l'edat, pregunteu-ho
a ell.»

24 Altra volta, doncs, cridaren a l'home,
qui havia estat cec, i li digueren: «Dóna
glòria a Déu. Nosaltres sabem que aquest
home és un pecador.» 25 Ell els respongué:
«Si és pecador, no ho sé; solament sé que
jo era cec, i ara hi veig.» 26 Ells li tornen
a dir: «¿Què t'ha fet? ¿Com t'obrí els ulls?»

27 Els respongué: «Ja us ho he dit, i ho heu
sentit. ¿Per què ho voleu sentir altra vega-
da? ¿Que potser també vosaltres voleu fer-
vos deixebles d'ell?» 28 Aleshores el maleïren,
i digueren: «Sigues-ne tu de deixeble d'ell;
que nosaltres som deixebles de Moisès.
29 Nosaltres sabem que Déu parlà a Moisés:
mes aquest no sabem d'on és.» 30 Aquell
home respongué, i els digué: «En això està
lo admirable, que vosaltres no sabeu d'on
és, i ha obert els meus ulls: 31 mes sabem
que Déu als pecadors no els escolta: sinó
que si algú és adorador de Déu i fa la seva
voluntat, a aquest l'escolta. 32 D'ençà que el
món es món, no s'ha sentit dir, que ningú
hagi donada vista a un cec de naixement.
33 Si aquest no fos de Déu, no podria pas
fer res.» 34 Respongueren, i li digueren:
«Nasqueres ple de pecats ¿i tu ens dones lli-
çons?» i el tragueren a fora.

35 Jesús va saber que l'havien tret a fora,
i havent-lo trobat, li digué: «¿Creus tu en el
fill de Déu?» 36 Ell respongué, i va dir: «Qui
és, Senyor, a fi que jo cregui en ell?» 37 I li
diu Jesús: «Ja l'has vist, i és el mateix qui
t'està parlant». 38 Ell digué: «Crec, Senyor!»
I agenollant-se, l'adorà.

39 Aleshores Jesús va dir: «Per un judici
he vingut a aquest món, a fi que els qui no
hi veuen hi vegin; i els qui hi veuen, esde-
vinguin cecs.» 40 Ho sentiren alguns dels
Fariseus que estaven amb ell, i li digueren:
«¿Que tal volta nosaltres també som cecs?»
41 Jesús els digué: «Si fóssiu cecs, no tin-
dríeu pecat; mes ara dieu: Nosaltres hi
veiem. Vostre pecat persevera.»

1.–«I tot passant». Expressió vaga, que permet suposar algun lapse de temps des dels esdeveniments narrats anteriorment.

2.–Els deixebles de Jesús semblen participar del prejudici comú que considerava les malalties com a càstig de les culpes pròpies o dels avantpassats. Tal vegada aquest error popular provenia de la interpretació rabínica d'algun passatge dels Llibres Sants (Ex 20, 5; veg. Ier 31, 29), en el qual es diu que Déu visita la iniquitat dels pares en els fills, fins a la quarta generació; mes la pregunta dels apòstols sembla dictada només pel desig, molt natural, molt humà, de conèixer l'origen d'aquell mal.

3.–El t. gr. admet el sentit consecutiu: Ho és, de manera que es manifestin l'omnipotència i la bondat de Déu en ell.

6-7.–El miracle va precedit de dues accions de Jesús; abans ungeix els ulls del malalt amb fang fet de saliva; després li mana que vagi a rentar-se a la piscina de Siloè.

La piscina de Siloè, al peu de la muntanya «Ofel», té uns setze metres de llarg per sis d'amplada i altres sis de fondària, i està construïda en les ruïnes de l'antiga. La font que l'alimenta és anomenada «Font de la Verge».

8.–Observa la gradació; primer constaten el miracle els veïns i altres coneguts, després els fariseus; tots, abans de creure en el miracle, posen en dubte la identitat de la persona.

14.–«Era dissabte», dia en el qual els rabins havien prohibida, arbitràriament, tota obra servil, àdhuc la més insignificant. No és de meravellar que Jesús obrés tants miracles en dissabte, puix en aquest dia tot el poble acudia a la sinagoga.

16.–Els fariseus consideraven el fet com una infracció de la Llei i que, per tant, no podia ésser obra de Déu.

22.–Els exclosos de la sinagoga eren considerats com a apòstates o com a degradats.

24.–«Dóna glòria a Déu», és una fórmula com d'adjuració, amb la qual se li adverteix que està a la presència de Déu i que honri Déu, qui és la mateixa veritat, dient la realitat del fet.

28.–Segons el text grec: «l'injuriaren».

29.–Era innegable que la legislació mosaica era inspirada per Déu, i que tots els jueus eren obligats a seguir-la; però per aquest motiu estaven més obligats a creure en Jesús, qui venia a completar la llei antiga, o de Moisès. En Ell sobretot es manifestaven els atributs del Gran Legislador que Moisès havia profetitzat per al poble hebreu (Deut. 18, 15-18).

31.–Déu no escolta els pecadors fins a permetre que facin vertaders miracles per acreditar una falsa doctrina i fer-los tenir per sants.

35.–«En el Fill de Déu». Alguns còdexs grecs diuen; «En el Fill de l'home».

39.–Jesús és vingut a fer una separació dels homes en dues classes: la dels humils, qui confessen no veure-hi, i la dels superbs, qui es vanaglorien de veure-hi.

41.–«Si fóssiu cecs», vol dir, si no veiéssiu les obres del Crist, i restéssiu ignorants de la seva missió, serieu excusables de pecat. Mes, si dieu que hi veieu, quedeu judicats per les vostres mateixes paraules.

§ 177. El bon Pastor

JOAN 10, 1-21.

[1] De veritat, de veritat us dic: qui no
entra per la porta a la pleta de les ovelles,
sinó que s'introdueix per altre lloc, és lladre
i bandoler. [2] Mes el qui entra per la porta,
és pastor de les ovelles. [3] A aquest el por-
ter l'obre, i les ovelles senten la seva veu:
i crida pel seu nom les seves ovelles i les
engega: [4] I quan ha engegades les seves
ovelles camina al llur davant i les ovelles
el van seguint, perquè coneixen la seva
veu. [5] Mes a un foraster no el segueixen,
sinó que en fugen, perquè no coneixen la
veu dels forasters. [6] Aquest símil els posà
Jesús. Mes ells no conegueren què els deia.
[7] Per això altra vegada els digué Jesús:
«De veritat, de veritat us dic, que jo sóc la
porta de les ovelles. [8] Tots quants són vin-
guts, són lladres i bandolers; i així les
ovelles no els escoltaren. [9] Jo sóc la porta.
Qui entri per mi, es salvarà, i entrarà i sor-
tirà, i trobarà pastures. [10] El lladre no ve
sinó per robar, matar i destruir. Jo sóc vin-
gut a fi que tinguin vida i en tinguin abun-
dosament. [11] Jo sóc el bon Pastor. El bon
Pastor dóna la vida per les seves ovelles.
[12] Mes el llogat i que no és pastor, de qui
no són pròpies les ovelles, veu venir el llop,
i deixa les ovelles i fuig; i el llop arrabassa
i esgarria les ovelles. [13] I el llogat fuig,
perquè és assalariat, i de les ovelles tant se
li en dóna. [14] Jo sóc el bon Pastor; i conec
les meves ovelles, i les meves ovelles em
coneixen, [15] així com el Pare em coneix i

jo conec el Pare, i dono la meva vida per
les meves ovelles. 16 I tinc altres ovelles
que no són d'aquesta pleta, i em cal també
aplegar-les, i oiran la meva veu, i es farà
una sola pleta i un sol pastor. 17 Per això
m'estima el Pare, perquè jo dono la meva
vida per posseir-la altra vegada. 18 Ningú
me la pren, sinó que jo per ma voluntat la
dono, i tinc poder de donar-la, i tinc poder
de recobrar-la novament. Aquest manament
he rebut del meu Pare.»

19 Altra volta fou feta dissensió entre els
Jueus per aquestes paraules. 20 Deien molts
d'ells: «Està posseït del dimoni, i ha perdut
el cap; ¿per què us l'escolteu?» 21 Altres
deien: «Aquestes paraules no són pas d'un
home posseït del dimoni. ¿Per ventura el
dimoni pot obrir els ulls dels cecs?»

3.–A l'Orient els pastors d'una mateixa encontrada tanquen a la nit llurs ovelles en una pleta com si formessin un sol ramat. Al matí següent es presenten els pastors, i, oberta la porta del corral pel guardià, aclama cadascú les seves ovelles. Aquestes, coneixent tot seguit la veu del propi pastor, separant-se del grup, el segueixen.

6.–O no volgueren comprendre el que els deia. El sentit de l'al·legoria era que ells no eren pas els legítims pastors d'Israel. La vida del Pastor és, una vida d'abnegació i sacrifici, vetllant per al bé de les seves ovelles que no saben defensar-se ni cercar per elles bons pasturatges.

7.–Jesús és la porta per on les ovelles dòcils i submises, les ànimes de bona voluntat, entraran en el regne de Déu.

8.–No solament els falsos messies apareguts fins ara entre vosaltres sinó tots els qui han usurpat el guiatge del poble d'Israel sense que fossin enviats per Déu.

9.–«Entrarà i sortirà», expressió pròpia de la llengua que Jesús parlava, i significa estar o habitar en un lloc. Aquí és com si digués: Viurà a pler dins la meva Església.

10-15.–Heus aquí les qualitats essencials del bon pastor: no és pas com un lladre ni un bandoler, qui no tenen altre fi que el propi interès (unit a l'instint de robar i destruir); ni tampoc com un home llogat, qui cerca només el seu guany (i de les ovelles tant se li'n dóna); sinó que és un pastor sol·lícit i amorós, qui té de totes les seves ovelles un amor intel·lectual i efusiu (i les estima fins a donar la vida per elles). Aquest amor heroic és el senyal distintiu i infal·lible del bon pastor.

14.15.–El coneixement que té Jesús de ses ovelles és total i afectiu. I l'adhesió tan íntima, que sols és comparable a l'amor i unió de Crist amb el seu Pare celestial.

16.–«Unum ovile, et unus pastor», diu la Vg.; «una sola pleta i un sol pastor». Mes el t. gr. en lloc de «pleta» diu «ramat». Significant que, en l'església de la Nova Aliança, «creients d'entre els jueus i els gentils, sota un mateix Pastor i un mateix Cap, el Crist, seran pasturats i conduïts cap a la vida eterna» (L. Fonck, Die Parabeln, p. 865).

Al·ludeix, doncs, a la vocació dels gentils i a l'apostolicitat de la seva església, desfent així la preocupació dels jueus, tant mal fonamentada, que el Messias vindria al món amb una pompa reial per a portar un ressorgiment nacional del poble hebreu i l'anorreament de les potències adversàries.

17.–«Per posseir-la», o pendre-la novament, no indica pròpiament el fi, sinó el terme, del seu oferiment: Jo dono la meva vida, si bé és cert que tornaré a recobrar-la.

En aquest verset declara Jesús el poder que Ell té sobre la mort, com a Déu que és. Com a home va rebre del Pare el manament de donar la vida per al món, i per l'amor que tenia als homes l'acceptà.

III. A GALILEA

§ 178. Segona predicció de la Passió

MATEU 17, 21-22.

21 Mentre s'estaven ells a Galilea, els digué Jesús: «El Fill de l'home està per ésser entregat en mans dels homes, 22 i el mataran i ressuscitarà al tercer dia.» I restaren profundament contristats.

21-22.–Els apòstols estaven persuadits de la missió divina de Jesús; creien que era el Messias que havia d'instaurar el regne de Déu sobre la terra. ¿Com aquest regne podia compaginar-se amb la persecució i la mort que ara els predeia?

La sinceritat dels Evangelistes es manifesta en aquesta sorprenent ofuscació dels apòstols, que després de tantes repeticions encara no comprenien què significava la resurrecció al tercer dia.

MARC 9, 29-31.

29 I havent marxat d'allà atravessaren la Galilea i no volia que ningú ho sabés. 30 I ensenyava als seus deixebles, i els deia: «El

Fill de l'home serà entregat en mans dels homes, i el mataran, i després de mort ressuscitarà al tercer dia.» 31 Mes ells no comprenien això i tenien por de preguntar-li.

31. – La perspectiva dels turments de la Passió, que Jesús els havia pronosticats, s'unia al temor d'haver de compartir la seva sort.

LLUC 9, 44-45.

44 I quedaven tots corpresos de la grandesa de Déu. I mentres tothom admirava lo que Jesús feia, ell digué a sos deixebles: «Vosaltres fixeu aquestes paraules en vostres cors; el Fill de l'home està a punt d'ésser entregat en mans dels homes.» 45 Mes ells no capien aquesta paraula, i era per ells talment obscura, que no en comprenien el sentit, i tenien por de preguntar-li sobre això.

44. – Els moments de més glòria, quan les multituds meravellades segueixen Jesús, són els escollits per a preparar l'ànim dels apòstols a la passió que s'acosta.

«Aquestes paraules», s'han d'entendre, no de l'anunci de la passió, sinó de la doctrina de Jesús i del seu poder diví; ambdues coses cal que siguin presents en els apòstols quan vingui l'hora de la prova.

§ 179. L'estàter en la boca del peix

MATEU 17, 23-26.

23 I quan hagueren arribat a Cafarnaüm, els qui cobraven el didracma s'acostaren a Pere i li digueren: «¿El vostre Mestre no paga el didracma?» 24 Diu: «Sí, certament.» I havent entrat a la casa, Jesús se li avançà, dient: «Què et sembla Simó; els reis de la terra, ¿de qui reben tribut o cens?; ¿de llurs fills o dels estranys?» 25 I ell digué: «Dels estranys.» Li digué Jesús: «Per lo tant, els

fills n'estan lliures. [26] Mes a fi de no escan-
dalitzar-los, vés-te'n al mar, i tira l'ham; i
pren el primer peix que surti, i obrint-li la
boca trobaràs un estàter: pren-lo i dona'ls el
per a mi i per a tu.»

23.–Els israelites, en tenir vint anys, començaven de pagar el tribut d'un «didracma», moneda d'un valor equivalent a uns 195 cèntims.

Aquest tribut anual, a favor del temple de Jerusalem, té el seu origen en el precepte que Déu donà a Moisès (Ex 30, 11-13). El dubte que els cobradors manifesten és degut al gran prestigi de Jesús; si els sacerdots n'eren exempts, amb més raó podia ésser-ho aquell que per molts era reconegut com el Messias. Com que no s'atreveixen a preguntar-ho al diví Mestre, s'adrecen a Pere. Aquest, potser per haver-ho vist altres vegades, respon afirmativament.

25.–El sentit és: Si els fills dels reis de la terra estan exempts, per llur condició de fills, de pagar l'impost o tribut que paguen els súbdits i els estranys, ¿quant més dispensat no hauria d'estar de pagar el tribut per al Temple sant el qui és el Fill únic del mateix Déu?

Aquesta resposta constitueix doncs una claríssima afirmació de la Divinitat de Jesucrist.

26.–Un «estàter» equivalia a dos didracmes. Era l'antic «sicle», d'un valor aproximat a 3'90 pessetes.

MARC 9, 32a

[32a] I arribaren a Cafarnaüm.

32a.–Sant Marc, que omet l'episodi de l'estàter, fa però notar l'arribada a Cafarnaüm, per ésser l'última vegada que Jesús hi sojorna.

§ 180. El major en el regne dels cels

MATEU 18, 1-5.

[1] En aquella hora s'acostaren els deixe-
bles a Jesús, dient: «¿Qui és, doncs, el més
gran en el regne dels cels?» [2] I cridant Je-
sús un noiet, el col·locà enmig d'ells. [3] I
digué: «De veritat us dic que, si no us tor-
neu i feu com nois, no entrareu en el regne
dels cels. [4] Per consegüent, qui s'humiliarà
com aquest noiet, aquest és major en el

regne dels cels. [5] I qui acull un noiet
com aquest en nom meu, a mi m'acollirà.

1.—«El més gran», no en gràcia o santedat, sinó en poder, dignitats i potser riqueses. «En el regne dels cels» pres en el sentit que li donava el nacionalisme jueu.

La discussió plantejada entre els apòstols, serveix al diví Mestre per a manifestar que l'ambició ha d'ésser arrancada de soca-rel de l'Església, i ésser substituïda per un ideal d'humilitat i simplicitat.

3.—La humilitat no és un consell, és una necessitat; «si no us torneu i feu com nois». Les paraules del Mestre enclouen una terrible amenaça; no solament no assolireu el primer lloc, sinó que ni tan sols entrareu en el regne dels cels.

4.—«Qui s'humiliarà»: pel sentit del text grec hauria de traduir-se: «qui es farà petit».

MARC 9, 32b-36

[32b] I quan foren a la casa, els pre-
guntava: «De què tractàveu pel camí.»
[33] Mes ells callaven: com que pel camí
s'havien disputat entre si sobre quin d'ells
seria el major. [34] Llavors s'asseu, crida els
dotze i els diu: «Si algun vol ser el primer,
serà el darrer de tots i el criat de tots.» [35] I
prenent un noiet, el posà enmig d'ells;
i abraçant-lo, els diu: [36] «Qualsevol qui rep
un d'aitals noiets, en nom meu, em rep a
mi, i qui em rep a mi, no em rep pas a mi,
sinó Aquell qui m'envià.»

34.—«Si algú vol ser el primer». No es tracta aquí de la necessitat d'una jerarquia en l'Església, sinó de precisar amb quin esperit l'apòstol ha d'acceptar els primers càrrecs: a imitació del mateix Jesús ha de lliurar-se humilment al servei dels altres.

35.—Sant Marc ens dóna preciosos detalls de l'escena amb què Jesús vol impresionar l'esperit dels apòstols; fa venir prop seu un noiet; el posa en el lloc d'honor «en mig d'ells»; l'abraça; finalment dóna verbalment als dotze la gran lliçó.

LLUC 9, 46-48.

[46] I els vingué un pensament: quin d'ells
seria el major. [47] Mes Jesús, veient els pen-
saments de llurs cors, prengué un infant i

se'l posà prop seu, [48] i els digué: «Aquell qui rebrà en nom meu aquest noiet, em rep a mi, i el qui em rebrà a mi, rep a aquell qui m'ha enviat. Perquè qui és el més petit d'entre vosaltres, aquell és el més gran.»

46.–Es probable que primer els apòstols preguntessin a Jesús sobre qui era més gran en el regne dels cels (Mateu 1); el diví Mestre que coneix quina és la temptació que els turmenta (Lluc 46-47), els pregunta l'objecte de la conversa que durant el camí sostenien; ells, segurament per vergonya, callen (Marc 32-33).

48.–La vertadera humilitat és la mesura de la grandesa en el regne de Déu. Per un tal motiu la més gran ambició hauria de consistir en voler imitar els petits i humils. Aquests són innocents, dòcils i confiats.

§ 181. L'exorcista

MARC 9, 37-40.

[37] Prengué la paraula Joan, dient-li: «Mestre, hem vist un home qui no vé pas amb nosaltres, foragitant dimonis en nom vostre, i el n'hem privat.» [38] Jesús digué: «No l'en priveu; perquè no hi ha ningú que faci prodigis en nom meu, i desseguida puga parlar malament de mi; [39] que el qui no està contra vosaltres, per vosaltres és. [40] I el qui us donarà a beure un got d'aigua en nom meu, perquè sou del Crist, jo us dic de veritat, no perdrà la seva paga.

37.–L'exhortació de Jesús a acollir un noiet «en nom meu» fa que Joan es recordi d'un incident esdevingut durant la missió dels apòstols (§ 133). Havent trobat un exorcista que foragitava els dimonis en nom de Jesús, li ho prohibiren, potser tement algun abús, potser volent-ne l'ús exclusiu. Ara, que ha rebut una lliçó d'humilitat, Joan vol que el diví Mestre li digui si han obrat bé o malament.

LLUC 9, 49-50.

[49] Responent Joan, digué: «Mestre, hem vist un home qui en vostre nom expel·leix

dimonis, i nosaltres li hem prohibit, perquè no segueix amb nosaltres'» [50] I Jesús li digué: «No li prohibiu; perquè el qui no està contra vosaltres, està en vostre favor.»

50.–Sembla que aquí es diu el contrari del que diu Jesucrist en Mt 12, 30, § 108. «Qui no està amb mi està contra mi.» Ambdues sentències són veritat. En l'última es tracta de les disposicions íntimes de l'home respecte al Messias Salvador, en quant es refereix a la salut de la pròpia ànima; i en això no hi ha neutralitat possible: aquell qui no està amb Jesús, almenys per la bona voluntat del seu cor, està contra d'Ell, i s'exclou de la salvació eterna. L'altra sentència mira l'actitud dels homes amb relació als deixebles de Jesucrist, del punt de vista de l'acció exterior, de l'apostolat del ministeri eclesiàstic: «Aquell qui no està contra vosaltres...» I, mirat així, una neutralitat benèvola, ja pot considerar-se com una disposició favorable, en tant que ella garanteix a l'Església sa llibertat d'acció.

§ 182. El pecat d'escàndol

MATEU 18, 6-9.

[6] Mes a qui escandalitzarà un d'aquests petitets qui creuen en mi, millor li fóra que li pengessin al coll una pedra de molí d'ase i fos llençat al fons del mar. [7] ¡Ai del món pels escàndols! Certament és necessari que vinguin escàndols, mes ¡ai d'aquell home per culpa del qual ve l'escàndol!
[8] Si la teva mà o el teu peu t'escandalitzen, talla'ls i llença'ls de tu; més te val entrar en la vida manc o coix, que, tenint les dues mans i els dos peus, ser llençat al foc etern. [9] I si el teu ull t'escandalitza, treu te'l i llença'l de tu; més te val amb un ull només, entrar en la vida, que amb tots dos ulls ser tirat a la fornal del foc.

6.–Les moles petites eren mogudes a mà, les més grosses i pesants ho eren per l'auxili d'ases.

7.–O bé com diu Sant Lluc (17, 1 § 232): «Es impossible que no vinguin escàndols.» «Es necessari» vol dir que és molt natural o explicable que hi hagi escàndols, atesa la corrupció de

la humana naturalesa i la pertinàcia de l'esperit maligne. Mes com sigui que els escàndols són causats per actes voluntaris, llurs autors percebran tot el càstig que mereix un tal pecat.

8.9. – Heus aquí la malícia del pecat d'escàndol. Un dels més greus per la seva naturalesa, és el més funest per l'obcecació dels qui el cometen i el més irreparable per les seves conseqüències. Lleva a Déu la glòria que es mereix, fa inútils els sacrificis de Jesús i destrueix en l'ànima la vida sobrenatural de la gràcia. Es cert que deriva de la corrupció de la humana naturalesa, i per això sembla inevitable en el món. Mes, essent els homes lliures de cometre'l, constitueix un crim que serà severament punit.

Marc 9, 41-47.

41 I al qui escandalitzi un d'aquests petitets qui creuen en mi, més li valdria que li pengessin al coll una mola de molí d'ase i fos tirat a la mar.
42 I si t'escandalitza la teva mà, talla-la: més et val entrar manc en la vida, que, tenint les dues mans, anar a la Gehenna, al
foc inextingible, 43 allà on el cuc que els
rosega no mor, ni el foc s'apaga. 44 I si t'es-
candalitza el teu peu, talla'l: més et val entrar coix en la vida eterna, que, tenint els dos peus, ésser tirat a la Gehenna de foc
inextingible, 45 allà on el cuc que els rosega
no mor, ni el foc s'apaga. 46 I si t'escanda-
litza el teu ull, treu-lo: més et val entrar borni en el regne de Déu, que, tenint dos
ulls, ésser tirat a la Gehenna del foc, 47 allà
on el cuc que els rosega no mor, i el foc no s'apaga.

42. – Al sud de Jerusalem es troba la famosa Gehenna, on els jueus infidels adoraven el simulacre de Moloc. En el profund d'aquesta vall es cometeren les més tràgiques abominacions del culte idolàtric. I en temps dels reis Acaz i Manassès hi foren cremats vius els infants sacrificats al déu Moloc (2 Reg 23, 10; Jer 32, 35). Per tal que aquest lloc fos per sempre més impur, Josias hi féu llançar tota mena d'immundícies que després eren cremades; aquest foc de la Gehenna és una imatge colpidora del foc de l'infern.

De l'escàndol contra el proïsme, especialment contra les ànimes innocents, passa Jesús a parlar de l'escàndol contra

nosaltres mateixos. A fi d'evitar el perill de perdre eternament la nostra ànima, hem d'estar disposats als majors sacrificis. Les temptacions que provenen de nosaltres mateixos són les més perilloses; amb tres enèrgiques comparances, de la mà, el peu, l'ull, el bon Jesús expressa els sacrificis sovint heroics que caldrà fer al qui vulgui superar-les.

43.—Aquest verset i el 45 manquen en els còdexs grecs; semblen una repetició del v. 47.

§ 183. Paràbola de la sal

MARC 9, 48-49.

48 Que tothom serà salat amb foc i tota
víctima serà salada amb sal. 49 Bona és la
sal; mes si la sal perdia la seva sabor, ¿amb
què li tornareu? Tingueu en vosaltres la
sal, i tingueu la pau en vosaltres.»

48.—Segons el Levític (2, 13), tota oferta feta al Senyor havia d'ésser assaonada amb sal, en senyal d'incorruptibilitat, és a dir, de la perpetuïtat de l'aliança de Déu amb Israel. I el sentit d'aquest verset, segons la interpretació més seguida, seria: «Tot home» condemnat a l'infern serà «salat pel foc», és a dir: el foc de l'infern serà per ell com una sal que el preservarà de corrupció, el devorarà sense consumir-lo, i «tota oferta» (en sentit figurat, tot cristià qui haurà practicada la mortificació i abnegació de si mateix) serà igualment «salada amb sal», serà incorruptible en la benaurança eterna de la glòria (Crampon).

§ 184. Jesús l'amic dels infants. Paràbola de l'ovella esgarriada

MATEU 18, 10-14.

10 Guardeu-vos de menysprear un d'aquests petitets; puix us asseguro que els àngels llurs en els cels estan veient sempre la cara del meu Pare qui està en els cels.»

11 «Certament el Fill de l'home ha vin-
gut a salvar lo que s'havia perdut. 12 ¿Què
us en sembla? Si un té cent ovelles i se'n
esgarria una, ¿no deixa estar per ventura
les noranta nou en les muntanyes, i va a

cercar la que s'és esgarriada? [13] I si s'esdevé que la troba, jo us asseguro que té més alegria d'ella que de les noranta nou que no s'esgarriaren. [14] Així el vostre Pare qui està en els cels no vol que es perdi ni un d'aquests petitets.»

10.–«Un d'aquests petitets», és a dir, d'aquests infants, i de tots aquells qui per llur innocència i candor se'ls assemblen. Aquests són els senzills i humils, els qui per llur virtut són menyspreats del món, i per la gràcia santificant són innocents com els infants.

Els petits sobretot desconeixen sovint els molts perills de perversió en què inconscientment poden caure. Per això Déu designa els seus àngels per a llur custòdia.

11.–Una paràbola semblant es llegeix en Lluc 15, 1-7, § 220, proposada per Jesús en un context ben diferent, quan explicava als escribes i fariseus la benignitat divina; aquella es refereix als pecadors penedits, mentre que aquesta de Sant Mateu s'aplica als infants (14) representats també per una ovella.

§ 185. La correcció fraterna

MATEU 18, 15-20.

[15] «Si el teu germà peca contra tu, vés i corregeix-lo a soles entre tu i ell. Si t'escolta, hauràs guanyat ton germà. [16] Mes si no t'escolta, pren amb tu una o dues persones, a fi que en la paraula de dos o tres testimonis sia ferma tota cosa. [17] I si no els escolta, digues-ho a l'església. I si no escolta a l'església, tinga'l com un gentil o publicà.

[18] De veritat us dic, tot lo que lligareu sobre la terra, quedarà lligat al cel, i tot lo que deslligareu sobre la terra, quedarà deslligat al cel.

[19] Demés us dic que si dos o tres de vosaltres es reuneixen ací en la terra, sobre qualsevulla cosa que hagin de demanar, els

ho concedirà mon Pare qui està en els cels.
[20] Perquè allà on hi ha dos o tres congregats en mon nom, allà só Jo en mig d'ells».

15.–La voluntat salvífica de Déu clama que els pecadors siguin apartats del mal camí. Això imposa el deure de la correcció fraterna. Mes, cal que tingui aquesta totes les qualitats de l'amor cristià, ço és, que es faci amb un zel ple de dolcesa i amb paraules conciliadores. Primerament, corregint nostre germà a soles, salvant així la seva fama. Fent-ho ocultament i amb amor és més fàcil moure'l a penitència. Si això no fos suficient, adduir dos o tres testimonis, persones competents i honorables, l'autoritat de les quals pugui influir sobre el culpable. Si així encara no escolta, dir-ho a l'església, és a dir, a les autoritats eclesiàstiques, el dictàmen de les quals, com a representants de Déu, no podrà refusar. Si àdhuc així no es corregeix, que sigui expulsat d'ella, perquè una confusió saludable li faci sentir la seva falta i no vulgui restar per sempre exclòs dels seus germans.

«Contra tu». Falta en el text grec.

17.–Els jueus evitaven tot consorci amb els «gentils» a causa de llur idolatria, i amb els «publicans» per llur manca de patriotisme. Uns i altres no eren admesos en la sinagoga com a indignes.

18.–La sentència proferida per l'Església serà sempre ratificada per Jesús dalt el cel.

§ 186. El perdó de les injúries. Paràbola del servent

MATEU 18, 21-35.

[21] Aleshores atansant-se-li Pere, digué:
«Senyor, ¿quantes vegades en mancant contra mi mon germà, hauré de perdonarlo?
¿fins a set vegades?» [22] Jesús li diu: «No et
dic fins a set vegades, sinó fins a setanta vegades set.
[23] Per això el regne dels cels es semblant a un rei qui volgué passar comptes amb sos
servidors. [24] I havent començat de passar comptes, li fou presentat un que li devia
deu mil talents. [25] I no tenint com restituir,
el seu senyor manà que fos venut ell i la seva esposa i els seus fills i tot lo que tenia,

i que es restituís. 26 Mes aquell servent, age-
nollant-se, li suplicava dient: «Tingueu pa-
ciència amb mi i jo us ho tornaré tot». 27 I
el senyor, compadit d'aquell servent, el
deixà i li condonà el deute. 28 Mes quan
hagué sortit, aquell servent trobà un de sos
companys que li devia cent denaris; i aga-
fant-lo pel coll, cuidava escanyar-lo, dient:
«Paga'm lo que em deus». 29 I agenollant-
se son company, li suplicava dient: «Tin-
gues paciència amb mi i t'ho pagaré tot.»
30 Mes ell no ho volgué fer, sinó que se'n va
i el fica a la presó fins a pagar el deute.
31 Veient els companys d'ell lo que passava,
se n'afligiren molt i vingueren a explicar a
son senyor tot lo succeït. 32 Llavors el féu
cridar son senyor i li digué: «Servent mal-
vat, jo t'he condonat tot el deute perquè
m'ho suplicares; 33 ¿no era, doncs, de llei
que tu també tinguessis compassió del teu
company, així com jo n'he tinguda de tu?»
34 I enutjat el seu senyor, l'entregà als but-
xins fins i tant que pagués tot el deute.
35 D'igual manera també el meu Pare celes-
tial farà amb vosaltres, si no perdonàveu de
cor cadascú al seu germà».

21.–Per les paraules anteriors (v. 15-18, § 185) Pere comprèn que Jesús vol que perdonem els nostres deutors. Però el perdó ha de tenir un límit i desitja que el Mestre li ho precisi. «¿Fins a set vegades?». Volent complaure el Mestre, Pere ha fet un gran esforç per arribar a aquest nombre.

22.–«Setanta vegades set» és una xifra simbòlica, que, com diu Sant Crisòstom, ha d'interpretar-se «indefinidament, sense parar, sempre». Només perdonant així complirem la voluntat divina.

23.–Aquesta paràbola ens revela la infinita misericòrdia de Déu, perdonant les nostres ofenses; ens indica el deure estrictíssim que tenim de perdonar els nostres germans, i assenyala el terrible judici que ens amenaça si ens hi mostrem inflexibles.

24.–Tractant-se aquí del talent àtic, d'ús corrent a Palestina, la suma de deu mil seria equivalent a 52,200,000 pessetes.

Deute enorme que el servent no podia satisfer amb tot el que tenia. Semblantment la injúria feta a Déu pel pecador és infinita, i, per tant, el seu deute és insoluble. No obstant, la misericòrdia de Déu és tan gran, que ens condona tot el deute, si existeixen de part nostra les degudes disposicions.

28. – El denari, moneda romana que tenia abans de Neró un pes efectiu de 3'898 gr., valia, llavors, uns 87 cms. No obstant, el seu valor (com, en general, el del sistema monetari antic) podia variar segons les circumstàncies.

35. – La misericòrdia de Déu en el perdó de les ofenses ha d'ésser la norma directiva de la nostra conducta envers el proïsme. El nostre refús en perdonar-lo anul·laria en certa manera el perdó rebut de Déu; i la nostra ingratitud, contrastant amb la seva infinita misericòrdia, faria recaure damunt nosaltres un judici irrevocable.

IV. A LA FESTA DE LA DEDICACIÓ

§ 187. Passant per Samaria

LLUC 9, 51-56.

51 **En complir-se els dies de la seva as-**
sumpció, succeí que es mostrà resolt d'anar
a Jerusalem. 52 **Envià, doncs, al seu davant**
missatgers, i posant-se en camí, entraren a
la ciutat dels Samaritans, a preparar-li ***la***
estada. 53 **Mes no volgueren rebre'l, perquè**
feia cara d'anar cap a Jerusalem. 54 **En veu-**
re això, els seus deixebles Jaume i Joan di-
gueren: «Senyor, ¿voleu que demanem que
baixi foc del cel i els abrusi?» 55 **Jesús, gi-**
rant-se, els reprengué dient: «No sabeu pas
de quin esperit sou. 56 **El Fill de l'home no**
ha vingut a perdre les ànimes, sinó a sal-
var-les». I se n'anaren a una altra població.

53. – Els samaritans no eren de sang pura d'Israel, ni adoraven el Senyor en el Temple de Jerusalem. Sargon, després d'apoderar-se de Samaria i de destruir el regne d'Israel, s'emportà captius gran nombre de samaritans, substituint-los per altres, qui eren de Babilònia, de Cuta, d'Ava, d'Emat i de Sefarvaim (4 Reg 17, 24). Semblantment en els anals de Sargon es llegeix que habitants de Babilònia i altres regions foren transportats a la terra d'Israel i a la ciutat de Samaria. Més

tard hi hagué encara una altra transportació, feta per Asaraddon (Esdr 4, 2-10). Aquests immigrats honoraven llurs idols, encara que, en el decurs del temps, prevalgué el culte del vertader Déu. Mes, no volent adorar-lo en el Temple de Jerusalem, per animositat amb els jueus, alçaren un santuari en la muntanya de Garizim, vora Siquem (Veg. Io 4, 20, § 49).

54.56. – Alguns códexs grecs afegeixen al v. 54: «com així féu Elias». En canvi, les paraules: «No sabeu pas de quin esperit sou. El fill de l'home no és vingut a perdre ànimes, sinó a salvar-ne», manquen en molts códexs grecs. Altrament, la paraula grega que traduïm per «ànimes», pot significar «vides», les vides dels homes

Hi ha diferència entre l'esperit de la llei vella, de què es mostren plens aquí els dos germans, i el de la llei nova; mes això no vol dir que també en la llei evangèlica no s'hagi d'usar a voltes de severitat, com n'usà Sant Pere en el cas d'Ananias i Safira (Fets 5, 1-10).

§ 188. Tres vocacions

MATEU 8, 19-22.

19 I atansant-se-li un escriba, li digué: «Mestre, jo us seguiré onsevulla que ireu.»
20 I li respongué Jesús: «Les guineus tenen els seus caus i els ocells els seus nius; mes el Fill de l'home no té ni on reclinar el cap.»
21 Un altre dels seus deixebles li digué: «Senyor, deixeu-me anar primer a sepultar mon pare.»
22 Mes Jesús va respondre-li: «Segueix-me i deixa als morts que enterrin els seus morts.»

21. - «Deixeu-me anar primer a sepultar mon pare». Aquesta frase significa que el deixeble que parla té el seu pare vell o impedit i que vol assistir-lo el temps que calgui. No seria comprensible que estant el pare de cos present, el fill es trobés entre la multitud que seguia a Jesús. Segons Clement d'Alexandria aquest deixeble fou després el diaca Felip, venerat en la primitiva Església (M. g, 8, 11-29).

LLUC 9, 57-62.

57 I esdevingué que mentre anaven fent llur via, hi anà un a dir-li: «Jo us seguiré onsevulla anireu».
58 Jesús va respondre-li: «Les guineus tenen caus i els ocells del cel

nius: mes el Fill de l'home no té on reposar
el cap».
59 Després digué a un altre: «Segueix-
me». Ell li replicà: «Senyor; deixeu-me
abans anar a enterrar el meu pare». 60 Mes
Jesús li respongué: «Deixa que els morts en-
terrin els seus morts; mes tu, vés i anuncia
el regne de Déu».
61 Un altre digué: «Jo us seguiré, Senyor;
però permeteu-me primer desfer-me de lo
que tinc a casa». 62 I Jesús li respongué:
«Qui posa la seva mà a l'arada i mira en-
darrera, no és apte pel regne de Déu».

58.–Amb una imatge treta de la vida dels animals del bosc Jesús manifesta les grans dificultats i treballs que Ell mateix passarà com a Mestre i Redemptor; molt semblant ha d'ésser la vida d'aquells que el seguiran. Ignorem si el desconegut escriba va espantar-se o va perseverar en la seva vocació.

61.–Observa que el text grec pot entendre's de dues maneres: «deixeu-me dir adéu a les persones de casa meva», o bé en neutre, «a les coses de casa meva».

62.–Es una metàfora treta del que fan els llauradors, qui tenen la mà a l'esteva de l'arada i el cap endavant, fixats en el solc que van obrint; i com no pot llaurar dret qui mira cap enrera, tampoc anirà de dret al regne dels cels qui posa l'atenció en negocis o coses que l'en distreuen.

§ 189. Els setanta dos deixebles

LLUC 10, 1-12.

1 Després d'això, el Senyor elegí altres
setanta dos, i els envià de dos en dos, al
seu davant, a totes les ciutats i llocs on ell
havia d'anar. 2 I els deia: «Les messes són
moltes, mes els operaris pocs. Pregueu
doncs, a l'amo de les messes, que enviï tre-
balladors a les seves messes. 3 Aneu: veus
aquí que jo us envio com anyells enmig de

llops. 4 No porteu bossa, ni sac, ni calçat:
i pel camí no saludeu a ningú. 5 En qualse-
vulla casa que entrareu, digueu primera-
ment: La pau sia a aquesta casa. 6 I si allí
hi ha un fill de la pau, la vostra pau repo-
sarà sobre d'ell; i si no, se'n tornarà amb
vosaltres. 7 Quedeu-vos a la mateixa casa,
menjant i bevent de lo que tinguin; que
l'operari és digne de la seva paga. No pas-
seu d'una casa a l'altra. 8 I en qualsevulla
ciutat que entrareu i us aculliran, mengeu lo
que us presentin, 9 i cureu els malalts que
s'hi trobin; i digueu-los: S'ha acostat a vos-
altres el regne de Déu.
10 Mes en qualsevulla ciutat que entra-
reu, si no us reben, sortint per ses places,
digueu: 11 Fins la pols que se ens ha aga-
fat de vostra ciutat ens la treiem contra
vosaltres: no obstant sapigueu això, que el
regne de Déu s'ha acostat. 12 Jo us dic que
aquell dia la sort de Sodoma serà menys
dura que la d'aquella ciutat.

2. – Estimulant el zel dels deixebles per a la conquesta del gran nombre d'ànimes qui els esperen i per a la fundació del regne de Déu, a la qual són cridats, cooperant a l'obra del Crist.

3. – Les llurs qualitats característiques han d'ésser la innocència i la dolcesa. Es amb aquest distintiu que han d'ésser reconeguts com a veritables apòstols i com han de transformar el món.

4. – Les salutacions del orientals solen consistir en alguna cosa més que en una senzilla inclinació de cap, una paraula o un gest. Sovint és tot un formulisme amanerat. Voler-lo seguir seria inútil o perjudicial als apòstols, atenent a la urgència amb qué han de predicar el regne de Déu a les ciutats d'Israel.

4-12. – Aquestes instruccions són semblants a les que figuren en la missió dels dotze (§ 134, 135, 136) amb la sola diferència de cenyir-se en Sant Lluc a la missió present. Es natural que les mateixes circumstàncies produeixin les mateixes necessitats i motivin instruccions semblants.

12. – Els habitants de Sodoma, a desgrat de llurs faltes, no han abusat de gràcies tan grans ni tan excel'lents com aquelles de les quals abusaven els compatriotes de Jesús.

§ 190. Invectives a les ciutats incrèdules

MATEU 11, 20-24.

[20] Aleshores començà de rependre les
ciutats on han estat realitzades moltíssimes
de ses meravelles, perquè no havien fet pe-
nitència. [21] «¡Ai de tu, Corozain!, ¡ai de tu,
Betsaida!; que si a Tir i Sidon s'haguessin
fetes les obres que en vosaltres han estat
fetes, temps ha haurien fet penitència amb
cilici i cendra. [22] Per això us dic: A Tir i Si-
dón se'ls tractarà amb més benignitat al dia
del judici que no pas a vosaltres.
[23] I tu, Cafarnaüm, ¿potser t'exaltaràs fins
al cel? davallaràs fins a l'infern; perquè si a
Sodoma s'haguessin fet els miracles que se
són verificats aquí, tal volta s'haurien con-
servat fins al dia d'avui. [24] Per això us dic
que la terra dels de Sodoma serà tractada
més benignament que tu en el dia del ju-
dici.»

21. – La manera ordinària de fer penitència, tant entre els jueus com els pobles veïns, solia consistir en vestir-se de sac, cenyir-se els lloms amb una corda, i aspergir-se de cendra el cap. (Veg. Gen 37, 34; 3 Reg 20, 31.)
23. – La Vg. diu «forte mansissent», com referint-se als seus habitants. En el text grec s'afirma de la ciutat mateixa que hauria durat fins al dia d'avui.

LLUC 10, 13-15.

[13] ¡Ai de tú, Corozain! ¡Ai de tú Betsai-
da!; perquè si a Tir i Sidon s'haguessin rea-
litzats els prodigis que han sigut obrats din-
tre vosaltres, temps ha que haurien fet peni-
tència amb cilici i cendra. [14] Per això en el
judici hi haurà menys rigor per a Tir i Sidon
que per a vosaltres.

[15] I tu, Cafarnaüm, exaltada fins al cel, seràs abatuda fins a l'infern.

13. – Les paraules del § anterior sobre les ciutats que no voldran rebre la predicació dels deixebles porten el bon Jesús a parlar de la gravíssima culpabilitat d'aquelles ciutats d'Israel que han refusat les doctrines evangèliques. La comparança, en pitjor, amb les ciutats prevaricadores esmentades en l'Antic Testament, posa en relleu que la culpabilitat augmenta a proporció de les gràcies rebudes. Entre totes, Cafarnaüm, testimoni de tants prodigis del Senyor, es fa notar per la seva obstinació que li mereix una pena més severa.

§ 191. "Qui us escolta a vosaltres, m'escolta a mi"

LLUC 10, 16.

[16] «Qui us escolta a vosaltres, m'escolta a mi; qui us menysprea a vosaltres, a mi em menysprea; mes aquell qui a mi em menysprea, menysprea a aquell qui m'ha enviat».

16. – Jesús comunica als seus enviats la seva mateixa autoritat i poder. Es el fonament de la jerarquia eclesiàstica; l'autoritat ve del Pare al Crist, del Crist a l'Església, la qual actua en nom i poder de Jesucrist. Aquest ha d'ésser també el fonament de la nostra obediència, obeir el Crist en l'Església.

§ 192. Retorn dels setanta dos deixebles.

LLUC 10, 17-20.

[17] Els setanta dos tornaren plens d'ale-
gria, dient: Senyor, fins els dimonis ens
estan subjectes en *virtut del* vostre nom.
[18] I ell els digué: «Jo contemplava Satanàs
caient del cel com un llamp. [19] Mireu que
us he donada potestat de trepitjar les ser-
pents i els escorpins, i de superar tot el
poder enemic; i res us fara mal. [20] No obs-
tant, no us heu d'alegrar de què els esperits

us estan subjectes; alegreu-vos, si, de què vostres noms estan escrits en els cels».

17. – La missió dels setanta dos deixebles duraria un cert temps; ni és de creure que tornessin tots alhora, sinó successivament, de dos en dos, ja que s'havien escampat per diverses comarques.

18. – El «llamp» és el símbol de la velocitat, i caure del cel significa perdre'n el domini. El llibre de l'Apocalipsi (12, 7-9) descriu la caiguda completa de Satanàs que Jesús aquí contempla en son començament.

19. – Les serpents verinoses i els escorpins mortífers són emblemes dels paranys amb què els dimonis atempten contra la vida de l'ànima. El poder atorgat als apòstols d'alliberarse d'ells, aixafant-los amb una sola petjada, significa el domini constant que tindran damunt llurs enemics.

20. – Jesús benignament rectifica la intenció de l'alegria en els deixebles, potser un xic desviada. Vol que s'alegrin, no per l'èxit falaguer de llurs esforços, sinó per llur pròpia salvació.

§ 193. Exultació del Cor de Jesús

MATEU 11, 25-30.

25 En aquell temps exclamà Jesús dient: «Jo us alabo, ¡oh Pare, Senyor del cel i de la terra, perquè heu amagat aquestes coses als savis i prudents i les heu revelades als petits. 26 Si ¡oh, Pare! tal és vostre beneplàcit.

27 Totes les coses m'han estat confiades per mon Pare. I ningú coneix bé al Fill sinó el Pare; i al Pare ningú el coneix bé sinó el Fill i aquell a qui el Fill ho vulgui revelar.

28 Veniu a mi tots els que patiu i esteu apesarats, i jo us reanimaré. 29 Preneu el meu jou sobre vosaltres i apreneu de mi, perquè só dolç i humil de cor i trobareu repòs per a vostres ànimes. 30 Perquè el meu jou és suau i la meva càrrega lleugera».

25. – Com «la perla més preciosa de Sant Mateu» és calificat aquest § per Lagrange. Revela d'una manera explícita la divinitat de Nostre Senyor Jesucrist: no són el deixebles o bé

la multitud entusiasmada, sinó el mateix Salvador que manifesta la seva igualtat amb el Pare. Conté tres parts; en la primera (v. 25-26) fa lloança al Pare per la manera com descobreix als uns i amaga als altres les veritats revelades. En la segona (v. 27) s'expressa la coneixença mútua del Pare i el Fill, el qual per tant és Déu. En la tercera (v. 28-30) hi ha una invitació del Sagrat Cor als cansats i apesarats.

27.–El sentit és que el Fill de Déu, imatge vivent del Pare, és l'únic qui pot portar als homes el veritable coneixement de Déu i, per tant, l'únic qui té poder i missió per a establir el regne de Déu sobre la terra. Per això convida tothom, i en l'acceptació dòcil de ses ensenyances està vinculat el remei de tots els mals i la tranquil·litat de l'esperit.

29. «Apreneu de mi», és com dir: rebeu mes ensenyances, sigueu els meus deixebles. El seu jou és la doctrina evangèlica; ben fàcil de portar, comparada amb les ominoses prescripcions que escribes i fariseus imposaven al poble.

LLUC 10, 21-24.

21 En aquell mateix moment s'alegrà en
l'Esperit Sant, i digué: «Jo us alabo a vós,
Pare, Senyor del cel i de la terra, perquè
haveu amagades aquestes coses als savis i
prudents, i les heu revelades als petits. Si,
¡oh, Pare! perquè aquest ha sigut vostre
beneplàcit.
22 Tot m'ha estat entregat pel meu Pare.
I ningú coneix qui és el Fill, sinó el Pare; i
qui és el Pare, sinó el Fill i aquell a qui el
Fill vulgui revelar ho».
23 I girant-se a sos deixebles, digué: «Sortosos
els ulls que veuen lo que vosaltres
veieu. 24 Perquè, jo us asseguro, que molts
Profetes i reis volgueren veure les coses que
vosaltres veieu, i no les veieren, oir les coses
que vosaltres oïu i no les oïren».

21.–No és segura la cronologia d'aquesta exultació de Jesús. Mentre Sant Mateu la presenta després de les invectives a les ciutats incrèdules (§ 190), Sant Lluc la col·loca, parcialment, acabada la missió dels setanta dos deixebles (§ 192).

«S'alegrà en l'Esperit Sant» que li inspira un sentiment de reconeixença al Pare, per haver concedit la fe als humils del món.

23. – Jesús felicita els seus deixebles per la fe que tenen en Ell, demostrant-los, tot seguit, la magnitud del privilegi que se'ls és concedit de poder escoltar i entendre les seves sublims ensenyances.

§ 194. Paràbola del bon Samarità

LLUC 10, 25-37.

25 I heus aquí que un doctor de la llei
s'alçà per provar-lo, dient: «Mestre, ¿què
he de fer per tal d'obtenir la vida eterna?»
26 Jesús li digué: «¿Què hi ha escrit en la
llei? ¿Com hi llegeixes?» 27 L'altre respon-
gué: «Amaràs el Senyor ton Déu amb tot el
teu cor, amb tota la teva ànima, amb totes
les teves forces i amb tota la teva pensa, i a
ton proïsme com a tu mateix». 28 «Has res-
post bé—li digué—fes-ho així i viuràs».
29 Mes aquell home volent justificar-se a si
mateix, digué a Jesús: «¿I qui és el meu
proïsme?»

30 Continuant Jesús, digué: «Un home
davallava de Jerusalem a Jericó, i caigué en
mans de lladres, que fins i tot el despulla-
ren, i després de ferir-lo, se n'anaren dei-
xant-lo mig mort. 31 Succeí, doncs, que un
sacerdot baixava pel mateix camí, i havent-
lo vist passà de llarg. 32 Igualment també
un Levita, arribant prop d'aquell lloc i
veient-lo, tirà endavant. 33 Mes un Samari-
tà, qui feia el seu viatge, arribà prop d'ell, i
en veure'l, fou mogut de compassió. 34 I acos-
tant-se-li, embenà les seves ferides, tirant-li
oli i vi, i cavalcant-lo sobre la seva bèstia,
el portà a un hostal, i el va cuidar. 35 I l'en-
demà es tragué dos denaris, i els donà a
l'hostaler, i digué: Cuida-te'n; i tot lo que

gastaràs de més, t'ho refaré a la meva tornada. 36 ¿Quin d'aquests tres et sembla
haver sigut el proïsme d'aquell home qui va caure en mans dels lladres?» 37 Ell respongué: «Aquell qui practicà la misericòrdia envers ell;» i Jesús li digué: «Vés i fes igual.»

27.–El precepte de l'amor a Déu, fonamental en la Llei, es troba en el Deuteronomi (6, 5), llevat de les paraules «amb tot el teu esperit». El resaven matí i vespre els jueus, i el duien escrit en llurs filactèries. (Veg. § 263) El de l'amor al proïsme es llegeix en el Levític (19, 18, t. heb.), essent recomanat en molts textos de l'Antic Testament (Lev 19, 34; Deut 10, 19, etc.).

28.–El Salvador, penetrant els sentiments del seu interlocutor, li respon adduint, quant al sentit, el text del Levític (18, 5); com dient-li: No és pas la ciència de la Llei el que et manca, sinó el desig de practicar-la.

31.–Els sacerdots per llur dignitat fruïen d'un gran prestigi damunt la plebs. Mes no eren sempre purs en llurs costums, essent, a vegades, objecte de reprensió. (Veg. Is 28, 7; Ier 5, 31; Ez 22, 26.)

32.–Els levites eren els ministres qui servien en el Temple de Jerusalem, inferiors als sacerdots als quals ajudaven en llurs oblacions i sacrificis.

35.–Sobre el valor d'un denari vegeu Mt 18, 28, nota, § 186.

37.–«Vés i fes igual». El proïsme, doncs, és tot home, sense distinció de raça, ni condició social. Com que els samaritans i els jueus eren la gent que mútuament més s'odiaven, Jesús amb aquesta paràbola, i amb l'exemple del bon samarità, vol ensenyar-nos que hem d'amar amb l'afecte i d'obra àdhuc els nostres enemics; i que no es portaren com a proïsmes el primers qui passaren pel camí (i això que eren de la mateixa pàtria i religió), sinó únicament el samarità.

§ 195. Marta i Maria

LLUC 10, 38-42.

38 I durant el camí, esdevingué que Jesús entrà en un vilatge; i una dona, anomenada Marta, l'hostatjà en sa casa. 39 Ella tenia una germana, de nom Maria, la qual asseguda als peus de Jesús, escoltava la seva
paraula. 40 Mentrestant, Marta estava tota aqueferada en les moltes feines de la casa,

i es parà i li digué: «Senyor, ¿que no veieu
que la meva germana m'ha deixat sola per
a servir? Digueu-li, doncs, que m'ajudi.»
41 I responent el Senyor, li digué: «Marta,
Marta, estàs ansiosa, i t'inquietes per mas-
ses coses. 42 Una només és necessària. Ma-
ria ha escollida la millor part, que no li serà
llevada.»

38. – «Jesús entrà en un vilatge» que Sant Lluc no anomena, però que molt probablement era Betània, situada en el vessant oriental de Montolivet, i distant de Jerusalem uns quinze estadis (Io 11, 18). En aquest vilatge vivien Marta i Maria amb llur germà Llàtzer, que Jesús ressuscità d'entre els morts (Jo 11, 17-44 § 228). Marta deu ésser la mestressa, segurament la més gran, car ella «l'hostatjà en sa casa».

42. – «Una només és necessària». En aquest verset els còdexs grecs ofereixen vàries lliçons. A més de la lliçó de la Vulgata, «Una només és necessària», literalment segons el grec: «D'una sola cosa hi ha necessitat», trobem una segona lliçó que diu; «De poques coses hi ha necessitat»; i encara una tercera que està formada de les dues anteriors, o sigui; «De poques coses o d'una sola hi ha necessitat».

Respectant els diversos parers dels crítics, ens sembla més probable la primera lliçó, adoptada en la Vulgata i que conservem en la nostra traducció.

«La millor part». El text grec diu literalment «la bona part»; i del valor de l'article determinant en la llengua original no es dedueix necessàriament que la frase tingui un sentit comparatiu; per consegüent el diví Mestre afirma que l'actitud de Maria, asseguda als seus peus i escoltant la divina paraula, és bona, sense que vulgui però desmerèixer a Marta, ocupada en el seu servei.

§ 196. Jesús ensenya de pregar

LLUC 11, 1-13.

1 Succeí que un dia que Jesús estava
orant en un lloc, quan hagué acabat, va
dir-li un dels seus deixebles: «Senyor, en-
senyeu-nos de pregar, com Joan va en-
senyar-ne també els seus deixebles.» 2 I ell
els digué: «Quan feu oració, digueu: «Pare,
sia santificat vostre nom; Vinga vostre reg-
ne. 3 El nostre pa de cada dia doneu-nos

avui. 4 I perdoneu-nos els pecats, ja que
també nosaltres perdonem a tots els nostres
deutors. I no ens poseu en la temptació.»
5 I els digué ademés: «Si algú de vosal-
tres té un amic i se'n va a casa seva a mitja
nit dient-li: Amic, deixa'm tres pans, 6 per-
què un amic meu és arribat de viatje a casa
meva, i no tinc res per a oferir-li; 7 i l'altre
de dins estant li respon: No m'importunis,
la porta ja és tancada, i els meus nois són
al llit amb mi, no em puc llevar i donar-
te'ls. 8 Si l'altre continua trucant, jo us ho
dic, encara que no s'alci a donar-li perquè
és un amic seu, s'alçarà a causa de la seva
importunitat, i li donarà tots els pans que
necessiti. 9 I jo dic també a vosaltres: De-
maneu i se us donarà; cerqueu i trobareu;
truqueu i se us obrirà. 10 Perquè qui dema-
na, alcança: i qui cerca, troba; i al qui truca,
s'obrirà. 11 I si entre vosaltres un fill dema-
na pa a son pare, ¿li donarà una pedra? O
si un peix, ¿li donarà per ventura, en comp-
tes d'un peix, una serp? 12 O si demana un
ou, ¿li donarà, tal volta, un escorpi?
13 Doncs, si vosaltres, essent dolents, sa-
beu donar bons presents a vostres fills;
¿quant més vostre Pare del cel donarà el
bon esperit als qui li demanin?»

2. – Alguns manuscrits grecs porten aquí l'oració dominical amb iguals termes que Sant Mateu (6, 9-13, § 85), mentre que altres més antics i millors, com el Vaticà i el Sinaític, seguits per la Vg., ofereixen una redacció compendiada, que representa certament el text primitiu de Sant Lluc.

3. – El pa és l'aliment comú de la vida. Comprèn tots els altres béns que l'acompanyen. Així són incomptables els objectes d'aquesta petició. Si designa directament els béns materials, no exclou pas els d'un ordre més elevat, terrenals també, com la salut, la família, les amistats, tot allò que constitueix el nostre viure. Mes el nom de «pa» sembla indicar les coses útils i no les supèrflues; així com les paraules «doneu-

nos en el dia d'avui» signifiquen la necessitat de l'abandó en mans del Pare celestial, ensems que condemnen l'afany excessiu dels béns terrenals.

Podriem dir encara que el mot «pa», aliment primari de la vida del cos, evoca a l'ànima cristiana el record d'un altre «Pa», que és aliment substancial de la vida de l'ànima; és a dir, el Pa de la vida. «Jo sóc el pa vivent, digué Jesús, qui sóc baixat del cel. Qui mengi d'aquest pa viurà eternament, i el pa que jo donaré és la meva carn per a la vida del món.» (Io 6, 51.52.) El pa material i el pa eucarístic tenen la propietat d'ésser cadascun d'ells aliment d'una vida.

8.—Aquestes paraules: «Si l'altre continua trucant» són una addició de la Vulgata, però contribueixen a donar el sentit que enclouen les paraules de Jesús.

13.—La Vulgata diu: «spiritum bonum», però molts comentaristes tradueixen directament del text grec: «Donarà l'Esperit Sant als qui li demanin.»

§ 197. La unitat de naturalesa amb el Pare

JOAN 10, 22-42.

22 Es celebrava a Jerusalem la festa de
la Dedicació, i era a l'hivern. 23 I estava
Jesús passejant-se pel temple, sota el pòr-
tic de Salomó.
24 I el voltaren els Jueus, i li deien:
«¿Fins quan tindràs la nostra ànima en la
incertitud? Si tu ets el Crist, digues-nos-
ho clarament.» 25 Jesús els respongué: «Jo
us parlo i no creieu. Les obres que jo faig
en nom del meu Pare, elles donen testi-
moni de mi. 26 Mes vosaltres no creieu,
perquè no sou de les meves ovelles. 27 Les
meves ovelles escolten la meva veu; i jo
les conec i em segueixen. 28 I jo els dono
la vida eterna; i jamai es perdran, i ningú
les arrencarà de la meva mà. 29 Lo que el
meu Pare m'ha donat és major que totes
les coses; i ningú pot arrabassar-ho de la
mà del meu Pare. 30 Jo i el Pare som una
mateixa cosa.»

31 Aleshores els Jueus agafaren pedres
per tirar-les-hi. 32 I Jesús els va dir: «Mol-
tes bones obres us he mostrades del meu
Pare; ¿per quina d'aquestes obres m'ape-
dregueu?» 33 Li respongueren els jueus:
«No t'apedreguem per la bona obra, sinó
per la blasfèmia; i perquè, tu, que ets home,
et fas a tu mateix Déu.» 34 Jesús els res-
pongué: «¿No està escrit en vostra llei: Jo
he dit: Vosaltres sou déus? 35 ¿Si anomenà
déus a aquells a qui la paraula de Déu
anava dirigida, i la Escriptura no pot fa-
llir; 36 a mi, a qui el Pare santificà i envià
al món, vosaltres dieu: Blasfemes, perquè
he dit: Sóc Fill de Déu? 37 Si no faig les
obres del meu Pare, no em cregueu. 38 Mes
si les faig, i si a mi no em voleu creure,
cregueu a les obres, a fi que conegueu i
cregueu que el Pare està en mi i jo en el
Pare». 39 Aleshores volien agafar-lo; i ell se'ls
escapà de les mans. 40 I marxà novament
a l'altra banda del Jordà, al lloc aquell on
Joan havia començat de batejar, i s'aturà
allà. 41 I molts acudiren a ell, i deien: «Joan
certament no ha fet cap miracle. 42 Mes
totes les coses que Joan digué d'aquest,
són veritables». I molts varen creure en ell.

22.—La festa de la Dedicació provenia de l'any 165 a. de J. C., quan Judas Macabeu, recobrada Jerusalem, tirà per terra l'ídol de Júpiter Olímpic, que Antíoc Epifani, tres anys abans, havia posat dins el Santuari (1 Mac 1, 57). Judas dedicà el Temple i l'altar al culte del vertader Déu, amb immensa alegria de tot el poble (1 Mac 4, 53-59; 2 Mac 2, 20; 10, 1-8). Durava vuit dies, estant les cases profusament il·luminades, començant-se de celebrar el dia 25 del mes de Casleu, que correspon al nostre desembre. Era en perpètua memòria i acció de gràcies pel benefici obtingut.

28.—Jesús coneix i estima tant les ovelles que el segueixen fidelment, que se les incorpora, comunicant-los la vida espiritual i dipositant en elles «el germen» de la resurrecció gloriosa.

29. – La naturalesa i poder de Jesús com a Déu són idèntics als del Pare. Per això llur comunicació és substancial. Si de la mà del Pare no poden ésser arravatades les ànimes fidels, tampoc no ho podran ésser de les mans de Jesús, puix «Ell i el Pare no són mès que un», no són sinó un sol Déu.

35. – Ps 81 (heb. 82), 6. Els jutges d'Israel són anomenats, per hipèrbole, «déus i fills de l'Excels», perquè eren legítimament instituïts i exercien el poder judicial com a representants de Dèu.

38. – «El Pare està en mi i jo en el Pare», i no de la manera com Déu està en els homes i els homes en Déu (en quant són il·luminats per la fe i participen de la seva gràcia), sinó de la manera «com un igual està en aquell al qual és igual» (San Agustí, tract. 48, ML, 35, 1745).

V. A LA PEREA

§ 198. L'endimoniat mut

LLUC 11, 14-15; 17-23.

14 I *Jesús* estava llençant un dimoni del
cos d'un possés, el qual era mut. I quan
hagué llençat el dimoni, el mut parlà, i la
multitud quedà admirada. 15 Mes alguns
d'entre ells deien: «Ell llença els dimonis
per *virtut* de Beelzebub, príncep dels dimonis.»

17 Mes ell, coneixent llurs pensaments,
els digué: «Tot regne dividit contra si
mateix serà desolat, i caurà casa sobre
casa. 18 Doncs, si Satanàs està dividit contra si mateix, ¿cóm subsistirà el seu regne?,
ja que dieu que jo trec els dimonis *per*
virtut de Beelzebub. 19 I si jo llenço els dimonis per virtut de Beelzebub, ¿en *virtut*
de qui els llencen vostres fills? Per això ells
mateixos seran vostres jutges: 20 Mes si jo
llenço els dimonis amb el dit de Déu, certament el regne de Déu ha vingut a vosaltres. 21 Quan un home valent i ben armat
guarda el seu atri, està segur tot lo que

posseeix. [22] Mes si, sobrevenint-hi un altre més fort que ell, el venç, li pendrà totes les armes, amb les quals confiava, i repartirà ses despulles. [23] Qui no està amb mi, està contra de mi; i qui amb mi no recull, escampa.

14.—«Aquest era mut», significant que el demoníac era afectat de mutisme.

19.—Els vostres fills, en llurs exorcismes, reconeixen que és a Déu exclusivament a qui ha d'atribuir-se aquest poder. ¿Per què, doncs, vosaltres l'atribuïu al príncep dels dimonis? (Veg. Mt 12, 25-30; Mc 3, 23-27, § 108.)

21.22.—Abans de la vinguda de Jesucrist, quan la humanitat estava submergida en el llot de tots els vicis, el dimoni, príncep poderós i ben armat, guardava en pau, ço és, en seguretat, les coses que posseïa, és a dir, els cossos dels esperitats i el món en general, per ço com era donat a la idolatria. Mes, venint Jesús, príncep més poderós, el desarmà, prenent-li son arsenal, alliberant dels mals esperits els cossos endimoniats i salvant la humanitat.

§ 199. "Les darreries pitjors que les primeries"

MATEU 12, 43-45.

[43] Mes quan l'esperit impur ha sortit de un home, va per llocs àrids, cercant repòs i no en troba. [44] Llavors diu: Tornaré a la meva casa d'on he sortit. I quan hi vé, la troba buida, ben escombrada i engalanada. [45] Aleshores va i ajunta altres set esperits pitjors que ell i entren i hi habiten: i les darreries de l'home esdevenen pitjors que les primeries. Així li passarà també a aquesta generació depravadíssima.

44.—Amb tres paraules descriu l'estat d'una ànima que ha passat del pecat a l'estat de gràcia: «buida» del dimoni que abans com un tirà la dominava; «ben escombrada» o sigui, purificada de les immundícies que són la conseqüència del pecat; «engalanada» de l'ornament espiritual que és la gracia santificant, participació de la naturalesa divina, que ens fa fills de Déu adoptius i cohereus en Jesucrist de la glòria eterna.

LLUC 11, 24-26.

[24] Quan l'esperit impur ha sortit d'un home, va per llocs sequers cercant repòs, i no trobant-ne, diu: Tornaré a la meva casa d'on he eixit. [25] I quan hi arriba la troba neta i adornada. [26] Aleshores se'n va, i pren amb ell altres set esperits pitjors que ell, i entrant, hi habiten. I les darreries d'aquell home són pitjors que els començaments.

24-26.–Quant més grans són les gràcies que es refusen, més gran és la ingratitud en què s'incorre i el càstig que es mereix. El mateix Salvador havia dit al paralític: «No pequis més, no sigui que t'esdevingui una cosa pitjor.» (Io 5, 14 § 66).

§ 200. La lloança d'una dona

LLUC 11, 27-28.

[27] Mentres estava dient aquestes coses, succeí que una dona, alçant la veu d'entre mig de la multitud, va dir-li: «Venturós el ventre que us ha portat i els pits que us alletaren.» [28] I Jesús respongué: «Mes aviat són venturosos els qui escolten la paraula de Déu, i la guarden.»

27–Jesús ha donat resposta als qui deien que llançava els dimonis en virtut de Beelzebub (§ 198). Els adversaris no responen; però una dona del poble per manifestar la seva admiració fa lloança de la Mare feliç que l'ha portat al món. Ja Maria en el «Magnificat», § 8, havia dit: «Per això m'anomenaran benaurada totes les generacions.» Heus aquí que comença a complir-se la profecia; l'Església en la Litúrgia repeteix l'elogi d'aquesta dona del poble.

28.–Jesús confirma l'elogi que es fa de la seva Mare; però per a fer entendre la incomparable superioritat de l'ordre sobrenatural, diu que la veritable felicitat està en aquells que escolten la paraula de Déu i l'observen. Maria, «l'esclava del Senyor», (Lluc 1, 38, § 6) ha observat plenament la voluntat divina i com diu Sant Beda «és benaurada perquè ha esdevingut instrument temporal de l'Encarnació del Verb, però molt més benaurada perquè ha conservat eternament el seu amor.»

La Mare de Jesús, abans de posseir el diví Redemptor en les seves entranyes, ja el tenia per la fe en el seu cor (1, 45, § 7). El millor parentiu amb Jesús és el parentiu espiritual. (Veg. 8, 20.21 § 111.)

§ 201. El senyal de Jonàs

MATEU 12, 38-42.

[38] Llavors li respongueren alguns dels
Escribes i Fariseus, dient: «Mestre, volem
veure-us fer un miracle.» [39] I ell, responent,
els digué: «La generació depravada i adúltera demana un miracle, i no se li donarà
altre senyal que el senyal del profeta Jonàs. [40] Tal com estigué Jonàs en el ventre
del cetaci durant tres dies i tres nits, així
el Fill de l'home estarà en les entranyes
de la terra tres dies i tres nits. [41] Els homes Ninivites s'alçaran en el judici amb
aquesta generació i la condemnaran, perquè en la predicació de Jonàs feren penitència. I veus aquí un qui és més que Jonàs. [42] La reina del Migjorn s'alçarà en el
judici amb aquesta generació i la condemnarà, perquè vingué de l'extrem de la terra per a sentir la sabiduria de Salomó, i veus aquí un qui és més que Salomó.

40. – La resurrecció de Jesús al tercer dia després de mort serà el senyal incontestable de la seva divinitat. Els hebreus, per a significar el dia civil, o una part del mateix, solien dir «dia i nit.» Quant a aquest fet de la història bíblica, vegeu el llibre de Jonàs (c. 2).

42. – La reina del Migjorn vingué d'un país llunyà, com es la regió del Jemen actual de l'Aràbia feliç, fent un trajecte dificultós, moguda només per l'afany lloable de conèixer fins a quin punt era certa la fama de la saviesa de Salomó; mentre que els incrèduls jueus no són disposats a fer el més petit sacrifici per escoltar Jesús, qui ve a ells i és més gran que el mateix Salomó.

LLUC 11, 16, 29-32.

[16] I altres, per a provar-lo, li demanaven
un senyal del cel. [29] I aglomerant-se al seu
entorn les multituds, començà de dir: «Aquesta generació és una generació malvada, de-

mana un senyal, i no li serà donat altre
senyal, que el senyal del profeta Jonàs. 30
Que així com Jonàs fou un senyal pels
Ninivites; així també el Fill de l'home ho
serà per a aquesta generació. 31 La reina
del Migdia s'alçarà el dia del judici amb els
homes d'aquesta generació, i els condem-
narà; perquè vingué dels extrems de la
terra, per a escoltar la saviesa de Salomó;
i veus aquí un qui és més que Salomó.
32 Els homes de Nínive s'alçaran el dia
del judici amb aquesta generació, i la con-
demnaran; puix feren penitència a la predi-
cació de Jonàs; i veus aquí un qui és més
que Jonàs.

32.–Veg. Ion 1, 2; 3, 2-10. La conversió dels ninivites, dòcils a la veu del profeta, serà un motiu de condemnació per als obstinats i pèrfids jueus. Jonàs, profeta estranger, predicà als ninivites, homes pagans, durant pocs dies, i fou cregut sense fer cap miracle. Jesús, el Messias esperat, predica als jueus durant tres anys, confirmant sa doctrina amb nombrosos miracles, i no sols no és cregut, sinó calumniat. (Veg. S. Beda el Venerable, 3, ML. 92, 481.)

§ 202. La puresa interior

LLUC 11, 33-36.

33 Ningú encén un llum, per a posar-lo
en un lloc amagat, ni dessota una mesura;
sinó damunt el candeler, per tal que els qui
entrin vegin llum. 34 Llum del teu cos és
ton ull. Si ton ull és pur, el teu cos serà
lluminós; mes si és dolent, el teu cos també
estarà en tenebres. 35 Procura, doncs, que
la llum que hi ha en tu, no sia tenebres.
36 Que si el teu cos és tot resplendent, sense
gens de tenebres, tot lo demés serà llumi-
nós, i t'il·luminarà com una llum resplen-
dent.

33.–Aquestes paraules tenen relació amb el § anterior, en el cual, els enemics de Jesús han demanat un signe del cel. No cal aquest signe, perquè Jesús mateix és la llum que Déu ha posat per a il·luminar el món; no està ni en un soterrani ni sota un atuell, sinó que Déu ha volgut manifestar-lo de manera que tots el puguin veure i reconèixer. En sentit anàlec s'han d'entendre els versets següents.

36.–O sigui: «Si tot el teu cos és lluminós, sense que tingui part tenebrosa, devindrà completament lluminós quan la llàntia del teu ull l'il·luminarà com una llum brillant.» Es a dir: Com més gran sigui la puresa d'intenció amb què rebis en tu la llum divina (de la predicació, de la doctrina del Crist), més gran serà la claredat i bellesa amb què estarà adornada la teva ànima. (Veg. Knabenbauer.)

§ 203. Invectives als fariseus i doctors

LLUC 11, 37-54.

[37] I mentres estava parlant, un Fariseu va suplicar-li que anés a dinar a casa d'ell. Jesús, quan hi hagué entrat, va posar-se a taula. [38] Mes el Fariseu començà de discórrer i dir-se en son interior com era que no s'hagués rentat abans del dinar. [39] I el Senyor li digué: «Ara vosaltres, Fariseus, netegeu plats i copes per defora, i l'interior vostre està ple de rapacitat i d'iniquitat. [40] ¡Insensats! El qui ha fet lo de fora, ¿no ha fet igualment lo de dins? [41] No obstant, doneu almoina de lo que us sobra i tot serà pur per a vosaltres. [42] Mes ¡ai de vosaltres, Fariseus, que pagueu delme de la menta i de la ruda, i de tota mena de llegums, i no feu cas de la justícia i de l'amor de Deu!; convenia practicar aquestes coses, i no ometre les altres. [43] ¡Ai de vosaltres, Fariseus, que voleu els primers seients en les sinagogues i les salutacions en les places! [44] ¡Ai de vosaltres, perquè sou com sepulcres que no es veuen, i la gent que hi passa per sobre no en sap res!» [45] Aleshores un doc-

tor responent va dir·li: «Mestre, parlant d'aquesta manera, vós també ens feu injúria a nosaltres.» [46] I ell contestà: «¡Ai també de vosaltres, doctors de la llei, perquè carregueu als homes amb feixos insoportables, i vosaltres ni amb un sol dit toqueu *aquelles* càrregues! [47] ¡Ai de vosaltres qui erigiu monuments als Profetes; i els vostres pares els mataren! [48] Veritablement doneu testimoni de què consentiu en les obres de vostres pares; perquè ells en realitat els mataren, i vosaltres edifiqueu els seus sepulcres. [49] Per això ha dit també la sabiduria de Déu: Els enviaré Profetes i Apòstols; d'ells en mataran uns, i en perseguiran d'altres, [50] per tal que li sia demanat compte a aquesta generació de la sang de tots els Profetes, que ha sigut vessada d'ençà del principi del món, [51] desde la sang d'Abel fins a la sang de Zacarias, qui morí entre l'altar i el temple.

Si, us ho dic; se'n demanarà compte a aquesta generació. [52] ¡Ai de vosaltres, doctors de la llei, qui us heu presa la clau de la ciència!; vosaltres no heu entrat, i n'heu privat als qui entraven.» [53] I com els deia aquestes coses, Fariseus i Doctors de la llei varen posar-se a instar fortament, i oprimir-lo amb moltes qüestions, [54] armant·li paranys, i cercant sorpendre alguna paraula de sa boca per acusar-lo.

37. – En aquest discurs del diví Mestre queda senyalada l'oposició irreductible entre la doctrina evangèlica, que exigeix un renovament interior que ha de realitzar-se en el cumpliment de la caritat envers Déu i envers el proïsme, i el formalisme dels fariseus que reduïen la religió a un conjunt de ritus exteriors. Això els portava al repugnant vici de la hipocresia que Jesús enèrgicament reprèn.

38. – El costum de rentar-se les mans abans de posar-se

a taula tenia per als rabins tot el valor d'una prescripció legal.

41. – «Del que us sobra.» El sentit usual del text grec és: «segons els vostres recursos.» Es a dir, l'almoina us farà més purs que totes aquestes ablucions.

43. – La «plaça», o «fòrum», que era el lloc públic més freqüentat. (Veg. Mt 20, 3-7, § 243; Act. 16, 19; 17, 17.)

48. – El sentit és: Vosaltres, baldament aixequeu sepulcres als profetes, sou continuadors dels crims de vostres pares, qui foren els llurs homicides; per tant, sereu judicats com reus del mateix crim.

52. – Els doctors de la Llei, infatuats per llur professió i dignitat, volien ésser tinguts com els teòlegs de la nació i els intèrprets de la Llei mosaica. Solien ésser designats amb el nom d'escribes. (Mc 12, 28, § 263). Llur consell era requerit per a resoldre les qüestions més greus o més difícils, i en les grans solemnitats ensenyaven en el Temple. Eren enemics irreconciliables del Salvador, ja temptant-lo (§ 194), ja contradint-lo (§ 198), ja armant-li paranys per a acusar-lo (v. 54.) Exigien al poble l'observança dels actes externs fins als més petits detalls, mentre que ells interiorment negligien els preceptes fonamentals de la Llei referents a la justícia, a la misericòrdia i a la fe (§ 265).

§ 204. El llevat dels fariseus

LLUC 12, 1-12.

1 Mentrestant, havent-se aplegat entorn
de Jesús molta gent, de tal manera que es
trepitjaven els uns als altres, començà de
dir als seus deixebles: «Guardeu-vos del
llevat dels Fariseus, que és l'hipocresia.
2 No hi ha res amagat que no es desco-
breixi; ni res secret que no se sàpiga. 3 Que
tot lo que haureu dit en mig de les tene-
bres, serà dit en plena llum; i lo que haureu
dit a cau d'orella en les cambres, serà pu-
blicat sobre els terrats. 4 Mes a vosaltres,
amics meus, jo us dic: No tingueu por
d'aquells qui maten el cos, i després d'això
no poden fer altra cosa. 5 Jo us manifestaré
a qui heu de témer: temeu a aquell, qui des-
prés de llevar la vida, té el poder de tirar a
l'infern: aquest sí, us ho repetesc, temeu-lo.
6 ¿No venen cinc ocellets per una petita

moneda?, i ni un d'ells està en oblit davant
Déu. [7] Mes, fins els cabells del vostre cap
estan tots comptats. Doncs no temeu: vosaltres valeu més que molts ocellets.

[8] Us dic ademés: Al qui m'haurà reconegut davant els homes, també el Fill de l'home el reconeixerà davant els àngels de
Déu; [9] i aquell qui m'haurà negat davant els homes, serà negat davant els àngels de Déu.

[10] I qualsevol que parlarà contra el Fill de l'home, obtindrà perdó; més a qui blasfemarà contra l'Esperit Sant, no se li perdonarà.

[11] I quan us portaran a les sinagogues i davant els magistrats i els poders, no tingueu ànsia de com o què haureu de dir, o
de respondre. [12] Perquè l'Esperit Sant us
ensenyarà en aquella mateixa hora, lo que us convindrà dir.»

1.—Jesús exhorta els deixebles a predicar tota la veritat, sense amagar res. Es cert que aquesta predicació ofendrà a molts i serà pels apòstols causa de greus persecucions, però no han de deixar-se vèncer de la por a les dificultats temporals sinó considerar el premi etern que els espera. «Molta gent.» El text grec, amb hipèrbole, diu «miríades de gent.»

2.—«Que no es descobreixi, que no se sàpiga». Mes expressiu el grec en futur amb sentit d'obligació: «que no hagi d'esser descobert, que no s'hagi de saber.»

6.—El «dipondi» era el doble que l'«as» i, per tant, la cinquena (després la vuitena) part del denari. (Mt 10, 29, § 136).

7.—No promet Jesucrist la immunitat al mal físic, enmig de les persecucions, sinó una protecció molt particular que farà que els seus deixebles estiguin en aquells moments assistits de l'Esperit Sant (v. 11-12).

10.—L'Esperit Sant, qui procedeix del Pare i del Fill com d'un sol principi, és persona divina, consubstancial al Pare i al Fill. Es denominat Amor, per ço com expresa d'una manera infinita i eterna l'amor que Ells es tenen. A l'Esperit Sant s'atribueixen les obres que són efecte de la bondat divina: la que crea, conserva, governa totes les coses, guiant-les al seu fi. Per tant, qui peca contra l'Esperit Sant ho fa impulsat per l'odi, vici que priva de convertir-se a Déu i fa morir en la impenitència. (§ 109).

§ 205. Paràbola del ric insensat

LLUC 12, 13-21.

13 Aleshores, del mig de la turba un li
digué: «Mestre, digueu al meu germà, que
parteixi amb mi l'herència.» 14 Mes Jesús
li respongué: «Home, ¿qui m'ha constituït
a mi jutge o repartidor entre vosaltres?»
15 I digué a *tots* ells: «Aneu alerta i guar-
deu-vos de tota avarícia; perquè la vida
d'un home no està en l'abundància de les
coses que posseeix.»
16 I després els referí aquesta paràbola:
«Hi havia un home ric, a qui el seu camp
donà molts fruits; 17 i entre si discorria,
dient: ¿Com ho faré, que no tinc on aplegar
els meus fruits? 18 Faré això;—va dir—tiraré
a terra els meus graners i els faré més grans,
i allí hi aplegaré tots els meus fruits i els
meus bens, 19 i diré a la meva ànima: Àni-
ma, tens molts béns aplegats per a moltís-
sims anys: reposa, menja, beu, fes convits.
20 Mes Déu li digué: ¡Insensat! aquesta ma-
teixa nit te demanaran l'ànima; i tot això
que has guardat, ¿de qui serà? 21 Així suc-
ceeix a l'home qui atresora per a ell, i no és
ric davant Déu.»

1.–Un «del mig de la turba» vol que Jesús intervingui a favor seu en un plet contra el seu germà. Aquest incident dóna ocasió a recordar que el diví Salvador no ha vingut al món per dirimir afers materials; després, en forma de paràbola són instruïts els deixebles perquè es guardin de l'afany immoderat de riqueses.

15.–«La vida» etc. El sentit rigorosament ajustat al grec fóra: No perquè a un li abundin les riqueses, amb les riqueses s'allarga la seva vida.

18.–Heus aquí una de les follies humanes: atresorar béns terrenals i negligir els béns espirituals, únics que ens seguirien a l'eternitat.

19.–Expressió hebraica, molt enèrgica, equivalent a «em diré a mi mateix.»

20. – L'home terrenal, sorprès per la mort, ho perd tot: les seves riqueses, esperances, cos, ànima, eterna felicitat. No li resta sinó el suplici etern.

§ 206. Confiança en la Providència

LLUC 12, 22-34.

22 I digué llavors a sos deixebles: «Per lo
tant jo us dic a vosaltres: No us captin-
gueu per la vostra vida, de què menjareu,
ni pel vostre cos, de què el vestireu. 23 La
vida és més que el menjar, i el cos més
que el vestit. 24 Considereu els corbs, que
no sembren, ni seguen, ni tenen celler ni
graner, i Déu els alimenta. ¿Quant més no
valeu vosaltres que ells? 25 I ¿qui de vos-
altres podrà, per tant que discorri, allar-
gar d'un colze la seva estatura? 26 Doncs,
¿si no podeu les coses més petites, per-
què us capteniu per les demés? 27 Mireu
els lliris com creixen: no treballen ni fi-
len; i jo us aseguro que ni Salomó en
tota sa glòria anava vestit com un d'ells.
28 Doncs, si Déu vesteix d'aquesta manera
l'herba que avui és al camp i demà és tirada
al forn, quant més a vosaltres, homes de
poca fe. 29 No busqueu, doncs, vosaltres
amb inquietud lo que menjareu, o lo que
beureu, i no mireu enlaire *ansiosos:* 30 totes
aquestes coses és la gent del món qui les
busca; mes vostre Pare sap que en teniu
necessitat. 31 Per consegüent, cerqueu abans
que tot el regne de Déu i la seva justícia, i
totes aquestes coses se us donaran de sobre-
puix. 32 No tinguis cap por, petit ramat,
perquè s'ha complagut vostre Pare en dar-
vos el regne. 33 Veneu lo que teniu i feu

almoina. Feu-vos bosses que el temps no les foradi, un tresor que no falli en el cel, on no s'acosta el lladre, ni l'arna consum.
34 Perquè allà on és vostre tresor, allà serà també vostre cor.

22.—Cal tenir present que aquesta magnífica instrucció, adreçada particularment «a sos deixebles», no condemna ni l'esforç del treball ni una moderada previsió per atendre a les necessitats de la vida, sinó les preocupacions exagerades, la inquietud dels béns materials que absorbeixi l'esperit i privi els deixebles de consagrar-se totalment a la propagació del regne de Déu.

24.—El corb era enumerat per la Llei entre les aus impures (Lev 11, 15; Deut 14, 14). I, no obstant, també a ell s'estén la Providència de Déu, que és universal. ¿Quant més no es manifestarà envers els homes, els seus fills, si l'invoquen amb confiança i amor?

25.—El mot grec, que la Vg. tradueix aquí i en Mt 6, 27 § 90, per «statura», significa, més que la talla corporal, la duració de la vida. Ningú, per més que discorri, no pot allargar ni per uns moments la seva existència.

27.—La Providència divina s'estén a totes les seves criatures, àdhuc a les plantes que avui floreixen i demà ja són marcides. Exemple bellíssim és el lliri, d'exquisida fragància, que entre les aromes té un lloc eminent (Cant 5, 13; Eccli 39, 19).

29.—«Nolite in sublime tolli» diu la Vulgata. La frase del text grec sembla significar «no estigueu en suspens» o «no estigueu ansiosos.»

30.—La frase «gentes mundi» sembla indicar els gentils, els quals, en llur ignorància, no coneixen Déu, ni confien en Ell.

31.—Jesús ensenya a cercar primer que tot el regne de Déu, que consisteix en la veritat i en la justícia o santedat de vida; els altres béns s'han de considerar de molta menor importància.

Les paraules: «i la seva justícia», són de la Vulgata, completant el sentit de l'original. Justícia significa santedat de vida.

§ 207. Paràbola del criats vigilants i del pare de famílies

LLUC 12, 35-40.

35 Siguin cenyits vostres llombs, i les llanternes enceses en vostres mans, 36 i sigueu semblants als homes qui esperen al seu senyor quan tornarà de les bodes, per a obrir-lo immediatament, així que

arribarà i trucarà. 37 Benaurats aquells criats
a qui el senyor, quan arribi, trobarà vet-
llant: de veritat us dic que es cenyirà, i els
farà seure a taula, i passant, els anirà ser-
vint. 38 I tant si venia a la segona vetlla
com a la tercera, si els troba així, benaurats
són aquells criats.
39 Tingueu això ben entès, que si el pare
de famílies sabia a quina hora ha de venir
el lladre, vigilaria de cert, i no deixaria pas
foradar la seva casa. 40 Vosaltres també
estigueu preparats, perquè a l'hora més
impensada vindrà el Fill de l'home.»

35. – Comença aquesta exhortació a la vigilància amb un consell ple de simbolisme adreçat als deixebles (v. 35) i acaba recomanant que estiguin preparats per quan vingui el Fill de l'home (v. 40). En les dues paràboles s'insisteix en la idea que la vinguda del Senyor serà en hora del tot imprevista. I per cadascú de nosaltres la seva vinguda serà el judici particular, immediatament després de la mort; «benaurats» si en troba en les disposicions degudes. (Vegeu el mateix argument en el § 208).

Els orientals, abans de posar-se en camí o al treball, recollien i cenyien llur llarga roba. «Tenir els llombs cenyits» és senyal d'activitat, com ho és de vigilància «les llumeneres enceses a les mans.»

36-38. – Al'ludint al ritual hebraic del dia dels esposoris. L'espòs sortia a la vesprada, acompanyat d'alguns amics, a buscar l'esposa per a tornar pomposament amb ella. Mentrestant els seus criats vigilaven atentament el retorn per tal d'obrir-lo al primer truc i merèixer un elogi de llur senyor i una recompensa,

§ 208. Paràbola del majordom fidel i de l'infidel

LLUC 12, 41-48.

41 Aleshores Pere li va dir: «Senyor,
¿aquesta paràbola la dirigiu a nosaltres, o
bé a tots?» 42 I el Senyor respongué: «¿Qui
et creus que és el majordom fidel i prudent
a qui el senyor constituirà sobre els seus
criats, per a distribuir entre ells, a son de-

gut temps, la mesura de blat?» 43 Sortós
aquell criat a qui el Senyor, a la seva arriba-
da, trobarà obrant aixís. 44 De veritat us dic
que l'establirà sobre tots els seus béns.
45 Ara, si el criat aquell deia en son inte-
rior: Mon senyor triga a venir; i començava
de maltractar criats i criades, i menjar i
beure i embriagar-se; 46 arribarà el senyor
d'aquest criat, el dia que no l'espera i a
l'hora que no sap, i el partirà *a colps* i po-
sarà la seva sort entre els infidels. 47 Per-
què aquell criat qui sabia la voluntat del
seu senyor, i no tingué res a punt, ni obrà
segons la voluntat d'ell, rebrà molts as-
sots. 48 Mes aquell qui no la va saber, i ha
fet coses dignes de càstig, serà poc assotat.
A qui se li haurà donat molt, molt li serà
exigit; i com més li hauran confiat, més
compte li demanaran.

41. – Com que l'exhortació anterior fou dirigida als deixebles, Pere vol saber si la doble paràbola proposada s'ha d'entendre només dels deixebles o de tots els qui en l'esdevenidor seguiran l'Evangeli; potser fa la pregunta pensant en el premi que s'indica en el v. 37, «els farà seure en la taula, els anirà servint.» Com que els apòstols ho han deixat tot per Jesús, tal vegada la paràbola dels «criats vigilants» s'aplica només a ells.

46. – Abans de la promulgació del Cristianisme el càstig dels assots i vergassades era el que amb més freqüència els amos infligien als esclaus, sobre els quals s'arrogaven el dret de vida o mort. Mes en la llei mosaica no es confirma un tal dret, permetent-se tan sols un càstig disciplinar. En la Nova Aliança experimenta un canvi radical la sort del esclaus, essent vindicada llur dignitat humana.

48. – Del v. 42 podem deduir que «el majordom» representa els apòstols i tots aquells qui en l'Església d'alguna manera es consagraran al servei diví i seguiran una via de major perfecció; el premi serà gran, «l'establirà sobre tots els seus béns». Però aquests mateixos, que del Senyor hauran rebut gràcies més abundants, seran castigats amb més rigor en cas d'infidelitat a llur càrrec.

Tots els cristians, en menor o major proporció segons les gràcies rebudes, rebran el premi o càstig merescut per llur conducta. Explícitament remarca que és més excusable aquell «qui no va saber» la voluntat del seu Senyor.

§ 209 La lluita contra el món. Paràbola del deutor

LLUC 12, 49-59.

49 Foc he vingut a posar a la terra, i ¿qué
vull jo, sinó que s'abrandi? 50 Amb un bap-
tisme he d'ésser batejat: i ¡quina angoixa
tinc fins i tant que es realitzi! 51 ¿Creieu que
he vingut a establir la pau sobre la terra?
No, jo us dic, ans bé la divisió: 52 perquè
d'ara en avant si hi ha cinc persones en una
casa, estaran dividides, tres contra dues, i
les dues contra les tres. 53 El pare estarà
dividit contra el fill, i el fill contra el pare:
la mare contra la filla, i la filla contra la
mare; la sogra contra la seva nora, i la nora
contra la seva sogra. 54 Demés deia també
a la multitud: «Quan veieu un núvol alçar-
se de Ponent, desseguida dieu: Ve pluja, i
així succeeix; 55 i en tirant el vent de mig-
jorn, dieu: Farà calor, i passa aixís. 56 Hi-
pòcrites: vosaltres sabeu distingir l'aspecte
del cel i de la terra, ¿com és que no discer-
niu el temps present? 57 I ¿com és que no
discerniu per vosaltres mateixos lo que és
just?

58 Quan vas amb ton adversari a la pre-
sència del magistrat, pel camí fes lo pos-
sible per a deslliurar-te d'ell, per mor de
què tal volta no et porti davant el jutge, i
el jutge t'entregui a l'agutzil, i l'agutzil et
tanqui a la presó. 59 Jo et dic que no sorti-
ràs d'allí fins haver pagat l'últim òbol.»

49-50. – El foc que Jesús a vingut a propagar a la terra ha d'entendre's probablement de l'amor que els homes tindran a Déu i al seu Fill: aquest foc no es propagarà fins que ell hagi rebut el baptisme de la creu, morint per la nostra re-

dempció. «Quina angoixa tinc». El verb grec que la Vulgata tradueix «coarctor» indica segons Sant Ambròs el desig incoercible que Jesús sentia de la nostra salvació.

51.–Jesús serà sempre «un senyal de contradicció» (Lluc 2, § 19). La seva doctrina dividirà els homes entre els qui tindran fe i els qui rebutjaran les seves ensenyances; a més, la pràctica de la Religió cristiana, tan contrària als costums del món, farà remarcar la diferència entre el bé i el mal, intensificant la lluita entre els bons i els dolents.

52.–Qui vol seguir Jesús, sovint pateix persecució dels seus mateixos pares i família, la qual cosa comença ja des del moment que l'Evangeli es predicat, i ha de continuar fins a la fi del món. Lluita ben terrible que arriba a destruir fins els lligams més forts, que són els de la sang.

54-57.–Quan es tracta de senyals que afecten interessos materials tothom sap deduir-ne les conseqüències lògiques, per exemple quan es tracta dels senyals del temps; però quan es tracta de preveure conseqüències d'ordre sobrenatural són bén pocs els que coneixen que el temps de salvació anunciat pels profetes és ja arribat.

58-59–Aquests senyals del temps haurien de moure'ls a penitència per a rebre dignament el regne de Déu. Això ho posa en evidència mitjançant una breu paràbola del deutor que ha de procurar fer les paus amb l'adversari abans d'ésser condemnat pel jutge. Així els jueus haurien de fer les paus amb Déu abans que s'acabi el temps de fer penitència.

«L'últim òbol.» La paraula «minutum» de la Vg. designa una moneda molt petita, la meitat d'un «quadrant», que era la quarta part de l'«as.» (Mt 5, 26, § 77).

§ 210. La virtud de la penitència; paràbola de la figuera estèril

LLUC 13, 1-9.

1 En aquell mateix temps uns es presentaren a Jesús referint-li lo dels Galileus, com Pilat barrejà la sang d'ells amb la de llurs sacrificis. 2 I en resposta els digué: «¿Penseu que aquests Galileus foren més pecadors que tots els altres Galileus, perquè patiren tals coses? 3 Jo us dic que no; mes si no feu penitència, tots morireu com ells. 4 Com aquells divuit que els va caure a sobre la torre de Siloè, i els va matar, ¿creieu vosaltres que fossin més culpables que tots els demés habitants de Jerusalem? 5 Jo us dic que no; i si no feu peni-

tència, tots us perdreu de la mateixa manera.»
6 I, ademés, els deia aquesta paràbola:
«Un tenia una figuera plantada a la seva
vinya; i anà a cercar-hi fruit, i no n'hi trobà.
7 I digué al vinyater: Mira, fa tres anys
que vinc a cercar fruit en aquesta figuera, i
no n'hi trobo; talla-la, doncs; ¿perquè encara
ocupa la terra? 8 Mes el vinyater li va
respondre: Senyor, perdoneu-la aquest any
encara, i jo cavaré al seu entorn, i hi posaré
fems; 9 tal volta donarà fruit; i si no, allavors la tallareu.»

1.–El § 209 acaba amb una petita paràbola que indica la necessitat de la penitència; ara el diví Mestre desenrotlla el mateix argument, recordant dos fets històrics (1-5) i després explicant la paràbola de la figuera estèril.

De cap dels dos fets aquí esmentats poseïm altra font històrica que l'Evangeli, el qual em diu que aquests galileus foren executats per Pilat en intentar oferir llurs sacrificis. Es una prova del seu caràcter dur, inflexible, altiu, com el descriuen els historiadors. Aquest acte injuriós fou la causa, segons alguns, de l'enemistat entre ell i Herodes, de la qual ens parla Sant Lluc en la història de la Passió (23, 12.) Més tard fou obligat per Viteli a respondre davant l'emperador dels crims de què l'acusaven els jueus.

9.–Aquesta paràbola de la figuera que Déu havia plantada en la seva vinya es refereix al poble d'Israel. Déu en vol el fruit de les bones obres que té dret a esperar. Mes no hi ha trobat sinó vanes ostentacions de pietat semblants a inútil fullatge. I ha dit al vinyater, és a dir, al Fill de l'home; Fa tres anys que vinc a cercar-hi fruit i no n'hi trobo. Tres anys feia que la predicació de Jesús ressonava en les llurs orelles, però inútilment. El vinyater respon que la perdoni encara, que la suporti per algun temps. I si no dóna fruit, llavors que li faci sentir tot el pes de la seva justícia.

§ 211. Curació en dissabte

LLUC 13, 10-17.

10 Jesús, un dissabte, estava ensenyant
en una sinagoga.
11 I veus aquí que hi havia allí una dona, que feia divuit anys tenia
un esperit de malaltia; ella anava corva,
i de cap manera podia mirar en l'aire.

[12] En veure-la Jesús, la cridà i li digué: «Dona, quedes deslliurada de la teva malaltia.» [13] I li imposà les mans, i a l'instant mateix es redreçà, i glorificava a Déu. [14] Mes responent el príncep de la Sinagoga, indignat perquè Jesús havia curat en dissabte, deia a la multitud: «Hi ha sis dies en què es pot treballar: veniu, doncs, en aqueixos *sis dies,* i cureu-vos, i no pas en dissabte.» [15] I dirigint-se a ell el Senyor, digué: «Hipòcrites, cadascun de vosaltres ¿no desferma en dissabte el seu bou o el seu ase de l'estable, i el mena a abeurar? [16] I aquesta filla d'Abraham a qui Satanàs ha tingut lligada, com veieu, durant divuit anys, ¿no devia ser deslliurada d'aquesta cadena, en dia de dissabte?» [17] Mentre parlava així, s'omplien de confusió tots els seus adversaris, i tot el poble s'alegrava de totes les coses glorioses que feia.

12. – Sovint el bon Jesús espera que el mateix malalt li demani la curació o que algú intercedeixi per ell. En aquest miracle, sense esperar que l'invoquin, pren la iniciativa de curar la pobra dona; la fa venir i abans que ella digui una paraula la declara curada; li imposa les mans i tot seguit es realitza el miracle.

13. – L'espontània acció de gràcies de la bona dona fa ressaltar la hipocresia del príncep de la sinagoga, el qual afirma que el miracle constitueix una violació del sagrat descans del dissabte.

16. – Per bé que no estava poseïda del dimoni, amb tot la malaltia era deguda a influència diabòlica.

17. – L'oposició dels enemics no podia ofuscar la glòria que dels miracles de Jesús provenia; les multituds se n'alegren, encara que molts no en trauran profit per llurs ànimes.

§ 212. Paràboles del gra de mostassa i el llevat

LLUC 13, 18-21.

[18] Deia ademés Jesús: «¿A què és semblant el regne de Déu? ¿i a què el compara-

ré? [19] Es semblant a un gra de mostassa, que un home prengué i sembrà en el seu hort, i va créixer i esdevingué un arbre tan gran, que els ocells del cel reposaven en les branques.»

[20] I afegí novament: «El regne de Déu ¿a què el compararé? [21] Es semblant al llevat que una dona prengué i barrejà amb tres mesures de farina, fins a fermentar tota la pasta.»

18.–Alguns comentaristes creuen que aquestes dues paràboles foren pronunciades per Jesús una sola vegada; però la diversitat de context en el Sermó de la Muntanya (§ 87) fa que pugui considerar-se probable llur repetició.

19.–A Orient es coneixen dues menes de vegetals amb el nom de «mostassa»: una que creixia als voltants de la Mar Morta, i un llegum que abundava en certs indrets de Palestina, i es conreava en alguns horts. Era proverbial entre els jueus el mencionar aquesta llavor com a terme de comparació amb les coses més diminutes.

«Reposaven.» Segons el mot grec, «habitaven constantment, hi feien niu.»

VI. CAMÍ DE JUDEA I RETORN A GALILEA

§ 213. El nombre dels elegits

LLUC 13, 22-30.

[22] I anava ensenyant per les ciutats i pels vilatges, i fent via cap a Jerusalem.
[23] I un va demanar-li: «Senyor, ¿són pocs els qui es salven?» I Ell digué: [24] «Esforceu-vos, per entrar per la porta estreta, perquè jo us dic que molts provaran d'entrar i no podran. [25] I una volta haurà entrat l'amo de

la casa i haurà tancada la porta, comença-
reu de fora estant a trucar a la porta, dient:
¡Senyor, obriu-nos! i ell us respondrà aixís:
No sé d'on sou. 26 Aleshores us posareu a
dir: Nosaltres hem menjat i begut al vostre
davant, i vós heu ensenyat en nostres pla-
ces. 27 I ell us dirà: No sé pas d'on sou; apar-
teu-vos de mi, obradors d'iniquitat. 28 Allà
serà el plor i el cruixir de dents, quan veu-
reu Abraham, Isaac i Jacob i tots els altres
profetes dins el regne de Déu, i que vosal-
tres sou trets a fora. 29 I en vindran de l'Orient
i de l'Occident, del Nort i del Migdia, i s'as-
seuran en el regne de Déu. 30 I veus aquí
que són els darrers els qui seran els pri-
mers, i són primers els qui seran darrers.»

23. – Era aquesta una qüestió que preocupava fortament els rabins, alguns del quals creien que la major part dels fills d'Abraham se salvaria, mentre que la gran massa del poble gentil seria exclosa del convit celestial. Altres afirmaven que serien pocs, fins dins el poble escollit, els qui serien salvats, tal vegada pel gran nombre de pecadors que hi havia, amb els quals no volien tenir el mes petit contacte.

24. – Jesús, qui no solia contestar als seus oients sinó el que els era útil o necessari, no dóna pas una resposta directa a la tal pregunta, sinó que indica el que realment és important: Procurar amb afany entrar per la porta estreta de la penitència, ja que després d'aquesta vida mortal no hi haurà lloc a practicar-la (Mt 7, 13, § 94).

«El regne de Déu», el cel dels benaurats és simbolitzat en un banquet on «s'asseuran» el elegits. Cal entrar a la sala on se celebra el banquet «per la porta estreta.» En què consisteix s'explica en els versets següents.

El temps de tancar-se la porta per a tots és el dia del judici universal, així com el de tancar-se per a cadascú, és el dia del judici particular.

25. – Endebades els qui hauran restat exclosos provaran d'entrar; en llurs súpliques exposaran les raons que tenen. Jesús en la paràbola insisteix en la idea que no és suficient conèixer la seva doctrina, ni àdhuc haver viscut en la seva companyia. Seran rebutjats com a «obradors d'iniquitat»; llur actuació els condemna (v. 27).

28.29. – Els jueus, baldament siguin els descendents carnals dels patriarques i els depositaris de la revelació divina, no sols seran per la llur contumàcia substituïts pels gentils en el convit del regne de Déu, sinó llençats al suplici etern (Mt 8, 11.12, § 99).

§ 214. Insídies d'Herodes. Increpació a Jerusalem

LLUC 13, 31-35

31 Aquell mateix dia alguns Fariseus vingueren a dir-li: «Sortiu i aneu-vos-en d'aquí,
perquè Herodes us vol matar.» 32 I els va
respondre: «Aneu i digueu a aquella guineu: Mira, jo llenço els dimonis, i dono perfecta salut avui i demà, i al tercer dia seré
consumat. 33 Mes avui, demà i el dia següent és precís que jo vagi seguint la meva via, perquè no és natural que un profeta mori fora de Jerusalem.

34 Jerusalem, Jerusalem que mates als Profetes i apedregues als qui et són enviats; ¡quantes vegades he volgut aplegar els teus fills, com un ocell la seva niuada, sota les
ales, i no ho has volgut! 35 Heus aquí que
vostra casa us quedarà deserta. Jo us dic, no em veureu més, fins que arribi el *dia* que direu: Beneït aquell qui ve en nom del Senyor.»

31.–Jesús passa per les terres d'Herodes Antipas, probablement per la Perea. Alguns fariseus el prevenen de les intencions d'Herodes, el qual havia ja fet morir el Precursor (§ 139.) No és d'excloure l'opinió d'alguns exegetes que suposen un previ acord d'Herodes amb els fariseus, per tal d'allunyar Jesús, sense necessitat de perseguir-lo.

32.–Jesús l'anomena, guineu perquè aquest animal, tan nociu al petit bestiar de les masies, és el símbol de l'astúcia i la rapacitat.

«Avui, demà» etc. Expressions figurades que denoten un temps poc considerable, mes deixen la seva duració pendent, per fer entendre que el «tercer dia» no depèn de la voluntat d'Herodes, sinó dels decrets divins.

34.–Sant Mateu (23, 37-39, § 266) repeteix aquesta increpació, afegint que Jesús «plorà» a les envistes de la ciutat deïcida, abans de profetitzar la seva ruïna.

35.–La paraula «deserta» manca en molts mss. grecs. Així, el sentit és: «La vostra casa (ciutat i Temple), abandonada de Déu, serà deixada a la vostra pròpia defensa.»

§ 215. L'hidròpic

LLUC 14, 1-6.

[1] I succeí que un dissabte, entrant Jesús a casa d'un príncep dels Fariseus a menjar-hi, ells l'estaven observant. [2] I heus aquí que es trobava davant ell un home hidròpic. [3] I prenent Jesús la paraula, es dirigí als doctors de la llei i als Fariseus, dient: «¿Si és lícit curar en dissabte?» [4] I ells guardaren silenci. Mes Ell, prenent *aquell* home per la mà va curar-lo, i l'acomiadà. [5] I dirigint-se a ells, digué: «¿Qui de vosaltres, si el seu ase o el seu bou cau en un pou, en dia de dissabte, no el treurà tot seguit?» [6] I a això no sabien què respondre-li.

1.—En aquest sopar, ofert per un fariseu, Jesús dóna lliçons sobre l'observança del dissabte (§ 215), sobre la humilitat (§ 216), i, finalment en forma de paràbola, sobre la necessitat de deixar tota preocupació d'ordre material, per entrar al regne de Déu (§ 217.)

2.—Es molt probable que l'hidròpic espontàniament es presentés al banquet, amb la confiança d'ésser curat; però no s'atreveix a dir cap paraula.

La hidropesia era una malaltia greu i en aquell temps, ordinàriament, incurable.

5.—Alguns manuscrits grecs diuen com la Vulgata, «si el seu ase o el seu bou», altres, «si el seu fill o el seu bou.»

En aquest dia de repòs absolut, els rabins permetien només tres obres servils: «treure una ovella d'un fossar si hi hagués caigut; extreure una persona de les runes si una paret se li hagués esllavissat damunt; i curar un malalt si en la tardança hi havia perill de mort.»

6.—Les principals obres prohibides pels rabins en dissabte eren 39, de les quals deduïen la prohibició d'obres o accions particulars. Quant a Jesús, qualsevol acte verificat en aquest dia constituïa una violació de la Llei, àdhuc el guarir els malalts amb la sola paraula. (§ 69).

§ 216. Humilitat i caritat

LLUC 14, 7-14.

[7] Mes notant com els convidats escollien els primers llocs de la taula, els dirigí

aquesta paràbola, dient: 8 «Quan sies per
algú convidat a bodes, no t'asseguis en el
primer seient, no sia que aquell hagi con-
vidada una persona de més consideració
que tu, 9 i el qui t'ha convidat a tu i a
ell, vinga i et digui: Cedeix-li el lloc; i
allavors tu avergonyit comencis d'ocupar
l'últim seti. 10 Mes quan sies invitat, vés
a posar-te a l'últim lloc, de manera que
quan vingui el qui t'ha convidat, et digui:
Amic, fes-te més amunt. Aleshores n'hau-
ràs honor en presència de tots els comen-
sals, 11 perquè qui s'exalta, serà humiliat;
i qui s'humilia serà exaltat.»
12 Demés, al qui l'havia convidat va dir-
li: «Quan faràs un dinar o un sopar, no con-
vidis els teus amics, ni els teus germans, ni
parents, ni tos veïns rics, no fos cas que
ells també a son torn et convidin, i et sigui
feta recompensa. 13 Sinó que quan facis un
convit, crida a pobres, esguerrats, coixos i
cecs; 14 i seràs sortós, perquè no tenen com
recompensar-te; que la recompensa se't
donarà en la resurrecció dels justos.»

7.–La conducta dels convidats és l'ocasió de la paràbola, proposada com un convit de bodes. No s'ha d'entendre com una lliçó d'urbanitat, sinó en sentit sobrenatural. Si vols entrar al cel, aquí en la terra no has de posar-te davant de ningú; si allà dalt vols assolir els primers llocs cal que aquí baix sentis sincerament la humilitat i la practiquis sempre.

12.–Segons el geni de la llengua hebraica, aquesta frase: «no convidis», significa: «no convidis pas únicament.»

13-14.–La virtut de la caritat, representativa de l'esperit cristià, és la que millor disposa per a la consecució dels béns eternals. Venturós el qui sap donar abundosament a aquells dels quals no pot esperar cap recompensa, confiant només en la retribució que li serà donada per Déu en la resurrecció dels justos! Els qui practiquen aquesta virtut saben que en el fons no donen res, encara que prenguin l'aire de donar-ho tot, puix la recompensa que n'hauran, com a pròpia d'un Déu, serà infinita. També el bon sembrador llença gustosament un gra de blat per a recollir després una espiga.

§ 217. Paràbola del gran convit

LLUC 14, 15-24.

[15] Oint això, un dels comensals li digué:
«Venturós qui menjarà el pa en el regne de
Déu.» [16] Llavors ell li va dir: «Un home
va fer un gran sopar, i convidà molta
gent. [17] I a l'hora del sopar envià un criat
a dir als convidats: Veniu que ja tot està
a punt. [18] I tots unànimament començaren
d'excusar-se. El primer digué: He comprat
una granja, i m'és precís anar-la a veure;
jo et suplico que em tinguis per excusat.
[19] El segón digué: He comprat cinc parells
de bous, i vaig a provar-los, jo et suplico
que em donguis per excusat. [20] I l'altre
digué: Acabo de casar-me, i per lo tant no
puc venir. [21] El criat se'n tornà, i referí totes
aquestes coses al seu senyor. Aleshores,
indignat l'amo de la casa digué al seu criat:
Surt de seguida a les places i carrers de la
ciutat, i porta'm aquí els pobres, esguerrats,
cecs i coixos. [22] I el criat digué: Senyor,
s'és fet tal com heu manat, i encara hi ha
lloc. [23] I el Senyor digué al criat: Surt als
camins i als tancats, i obliga'ls a entrar,
que s'ompli la meva casa. [24] Mes jo us dic,
cap d'aquells qui foren *primerament* invi-
tats, tastarà el meu sopar.»

15.–L'exclamació d'un dels comensals sugerida per la promesa que Jesús ha fet (§ 216) d'una recompensa després de «la resurrecció dels justos» és l'ocasió d'aquesta paràbola. Per a guanyar aquesta recompensa no n'hi ha prou amb la vocació de part de Déu; és necessari que els invitats, deixada tota preocupació d'ordre temporal, hi vulguin correspondre.

17.–Encara que prèviament invitats, el senyor vol que a l'hora del banquet siguin els seus amics acompanyats a casa seva, lloc on es realitzava la festa (23). Era una nova delicadesa molt d'acord amb els costums orientals,

18.–«Unànimament» refusen la invitació rebuda. No és que s'hagin abans posat d'acord, sinó que l'ambició de béns materials que en tots ells domina els priva de correspondre-hi. L'últim (20) no es pren ni la pena de demanar que el dispensin.

21.–La voluntat dominada per l'ambició cerca només allò que és objecte del seu anhel i els plaers ofeguen en l'ànima totes les bones disposicions. Al contrari, la pobresa i les desgràcies, suportades amb resignació, faciliten ben sovint l'acció de la gràcia.

23.–«Obliga'ls a entrar» si per llur pobresa se'n donen vergonya.

§ 218. L'abnegació; paràboles de la torre i la guerra

LLUC 14, 25-33.

25 Entretant una gran gentada anava
caminant amb ell, i girant-s'hi, els digué:
26 «Si algú ve a mi i no estima menys a
son pare i sa mare, i muller i fills, i ger-
mans i germanes, fins i tot la seva vida,
no pot ser deixeble meu. 27 I qui no porta
la seva creu i no em segueix, no pot ser
deixeble meu.
28 Perquè, ¿qui de vosaltres, volent edi-
ficar una torre, no s'asseu abans i calcula
les despeses que són necessàries, i si te prou
per acabar-la? 29 No fos cas que després
d'haver posat els fonaments, no podent
portar-la a terme, tots els qui la vegin, es
posin a burlar-se d'ell, 30 dient: Aquest home
ha començat d'edificar, ¿i no ha pogut con-
cloure?
31 O bé ¿quin rei estant per anar a fer
guerra contra un altre rei, no s'asseu primer
i considera si amb deu mil homes podrà fer
cara al qui li ve a l'encontre amb vint mil?
32 Altrament, quan l'altre encara és lluny,

li envia una embaixada, per a negociar la pau.
33 Així, doncs, qualsevol de vosaltres qui no renuncia a totes les coses que posseeix, no pot ser deixeble meu.

26.–«I no estima menys», Literalment, «i no té odi.» L'adhesió que Jesús exigeix dels seus seguidors no pot ésser merament externa; ha d'ésser íntima, superior a tot altre afecte, fins a renunciar, si cal, als més legítims amors de família. Tal vegada, en les futures persecucions, el deixeble de Jesucrist haurà de triar entre els seus propis pares, esposa, fills, àdhuc la pròpia vida i l'Evangeli; en aquest cas tot s'ha de posposar a la salvació eterna.

27.– Heus aquí un resum de totes les màximes evangèliques, que revelen l'esperit de Crist, i les qualitats morals dels seus súbdits. L'amor veritable es demostra amb el sofriment, i sofrir és portar la creu. Per un tal motiu la porta Jesús i la recomana als seus seguidors. La creu significa les aspreses de la vida, els seus neguits i inquietuds, la monotonia dels deures, les malalties que llatzeren el cos, els desenganys que afligeixen l'ànima.

28.–Sota la doble paràbola del «material per a edificar» i de les «armes per a lluitar» el diví Mestre ensenya la necessitat de poseir una qualitat indispensable per a ésser el seu deixeble–¿Quina és aquesta qualitat? En el v. 33 trobem la resposta; l'abnegació total a la voluntat divina.

31-32–La vida del cristià damunt la terra és una lluita contínua, per a la qual es requereix una voluntat enèrgica i una prudència gran.

33.–Es a dir: Si voleu ésser deixebles meus accepteu generosament els sacrificis anexos a la vostra obra d'apostolat. El renunciament de tots els béns, i àdhuc el renunciament de si mateix és la primera i dolça necessitat que experimenta el qui verament estima. Abnegar-se és com despendre's de si mateix i introduir en el nostre lloc Jesús. Aquesta lliure abnegació no és sinó un deixement de les coses de la terra, per a unir-nos al qui ens ofereix tots el béns del cel.

§ 219. Paràbola de la sal

LLUC 14, 34-35

34 Bona és la sal; mes si la sal s'esbrava,
¿amb què es condimentarà? 35 Ni serveix
per a la terra, ni pel femer, sinó que serà llençada a fora. «Qui té orelles per escoltar escolti.»

34.–Segons alguns còdexs grecs de molta autoritat, cal llegir: «Bona és doncs la sal.» Aquest «doncs» uneix la pe-

tita paràbola de la sal al sentit general de les de la torre i la guerra (§ 218). La sal, que en si mateixa és excel·lent, si perd les seves qualitats, no pot utilitzar-se per res ni per abonar les plantes. D'una manera semblant, el deixeble que perd l'esperit d'abnegació, la generositat, és del tot inútil, i com la sal «serà llencat a fora.» El diví Mestre remarca la gravetat de la seva amenaça amb les paraules: «Qui tingui orelles...».

§ 220. Paràbola de l'ovella esgarriada

LLUC 15, 1-7.

1 Publicans i pecadors solien acostar-se
a Jesús per escoltar-lo. 2 I en murmuraven
els Fariseus i els Escribes, dient: «Aquest
rep els pecadors i menja amb ells.» 3 Jesús
els proposà aquesta paràbola, dient: 4 «¿Qui
d'entre vosaltres, tenint cent ovelles, si en
perdés una, no deixa les noranta nou al
desert, i no va a cercar l'esgarriada, fins que
la trobi? 5 I quan l'ha trobada, se la carrega
gojós a les espatlles, 6 i arribant a casa
reuneix amics i veïns, dient-los: Alegreu-vos
juntament amb mi, perquè he trobada la
meva ovella perduda. 7 Així, jo us dic, hi
haurà més goig al cel per un pecador que
faci penitència, que no pas per noranta nou
justos que no tenen necessitat de penitència.»

1.–El text grec diu: «Tots els publicans i pecadors.» Les crítiques dels fariseus formen l'ambient psicològic de les paràboles que Sant Lluc presenta agrupades. Doble és llur objecte; de front a les murmuracions dels fariseus, afirmar la realitat de la misericòrdia divina; per als pecadors constitueixen una tendríssima exhortació a la penitència. El perdó diví sempre està a punt; la conversió del pecador alegra el cel (7), els àngels (10), el Pare del pròdig que torna a casa (32).

2.–«Rep els pecadors.» «Fariseu, Jesucrist no rep els pecats quan rep el pecador, perquè Déu no és acollidor de les faltes sinó de l'home.» Sant Pere Crisòleg, Sermó 168.

4.–Les noranta-nou que li resten fan contrast amb una que n'ha perdut. No és, doncs, l'interés que el mou a cercar-la, sinó solament la pietat.

5. – No l'escridassa ni l'empeny a cops cap al ramat; «se la carrega», no perquè l'ovella estigui ferida, ni perquè no pugui caminar de cansament, sinó «gojós» d'haver-la trobat.

§ 221. Paràbola de la dracma perduda

LLUC 15, 8-10.

8 «O bé ¿quina dona que tingui deu dracmes, si en perdia una, no encén llum i escombra la casa, i busca amb diligència fins i tant que l'ha troba? 9 I quan l'ha trobada, crida amigues i veïnes, i els diu: Alegreu-vos juntament amb mi, perquè he trobada la dracma que havia perduda?
10 Així, jo us dic, hi haurà alegria davant els Angels de Déu per un pecador que faci penitència.»

8. – La dracma àtica era la quarta part de l'estàter. Pesava 4.366 gr. i era equivalent a uns 97 cèntims. En ésser equiparada al denari romà (que pesava 3.898 gr.) el seu valor fou igual al del denari, és a dir, a uns 87 cèntims.

La idea general és la mateixa de l'anterior paràbola. Sol·licitud; la cambra és il·luminada i escombrada, tot regirat etc. Joia pel retrobament, que es manifesta a les amigues i veïnes (9). Lliçó solament enunciada; «els àngels de Déu» o sigui tot el paradís s'omple de joia (10).

§ 222. Paràbola del fill pròdig

LLUC 15, 11-32.

11 I afegí encara: «Un home tenia dos fills; 12 i el més jove d'ells digué al pare: Pare, doneu-me la part que em pertoca del patrimoni. I ell els repartí els béns.
13 Al cap de pocs dies, el fill més jove, aplegades totes les coses, marxà lluny del país, a una regió estrangera, i allà malgastà tots sos béns, vivint en la disbauxa.
14 I quan ho hagué acabat tot, sobrevingué una gran fam en aquell país, i ell

començà de sentir misèria. [15] I va, i es lloga
amb un dels habitants d'aquella encontrada,
qui l'envià a la seva masia a guardar
porcs. [16] I glatia per a apagar la fam amb
els aglans que els porcs menjaven, i ningú
n'hi donava. [17] Aleshores, entrant en si,
digué: ¡Quants jornalers a casa del meu
pare tenen pa en abundància, mentres jo
aquí em moro de fam! [18] M'alçaré i aniré
a mon pare, i li diré: Pare, he pecat contra
el cel i davant vós; [19] ja no sóc digne de
ser anomenat fill vostre, tracteu-me com
un de vostres jornalers. [20] I alçant-se se
n'anà de dret a son pare. Quan encara era
lluny, son pare el va veure i, mogut de
misericòrdia, corrent se li tirà al coll, i el
besà. [21] I el fill digué: Pare, he pecat contra
el cel i davant vós, ja no sóc digne de
ser anomenat fill vostre.

[22] Mes el pare digué a sos criats: Depressa,
porteu la roba més bona, i vestiulo,
i poseu-li al dit l'anell, i a sos peus el
calçat. [23] Meneu aquí un vedell gras i mateu-lo,
i mengem i fem un convit; [24] perquè
aquest meu fill era mort i ha ressuscitat;
s'havia perdut i ha sigut retrobat. I
es posaren a fer el convit. [25] Entretant el
fill més gran era al camp, i tot venint i
acostant-se a la casa va sentir la música
i la dansa; [26] i cridà a un dels criats, i li
preguntà què era allò. [27] I el criat va dirli:
Ha arribat el teu germà, i ton pare ha
mort el vedell gras, perquè l'ha recobrat en
salut. [28] Mes ell s'irritá, i no volia entrar.
Sortí, doncs, a fora son pare i començà de
pregar-lo.

29 I ell responent, digué a son pare: Veus
aquí, tants anys que us estic servint i mai
he desobeït cap manament vostre, i jamai
m'heu donat cap cabrit, per celebrar un
convit amb els meus amics; 30 en canvi,
així que arriba aquest vostre fill, qui ha
malgastada tota la seva herència amb me-
retrius, heu mort per ell el vedell gras.
31 El pare li digué: Fill, tu sempre estàs
amb mi, i tot lo meu és teu; 32 mes conve-
nia celebrar un convit i alegrar-nos, perquè
aquest germà teu era mort, i ha ressuscitat;
s'havia perdut, i ha sigut trobat.»

11.–A través dels segles aquesta 3.ª paràbola de la misericòrdia ha suscitat l'admiració de tots els esperits nobles i ha estat causa d'innombrables conversions. Amb gran finor psicològica descriu les etapes successives dels pecadors en l'esgarriament, en la conversió i finalment en el perdó.

12.–Segons la llei mosaica l'herència paterna havia de dividir-se en tantes parts com fills hi havia, i una de més, reservada a l'hereu; per això l'hereu tenia el doble que els altres. Cap fill no tenia dret a l'herència sinó després de la mort del pare. El fill pròdig, doncs, demanà al seu pare la tercera part dels béns quan encara de dret no li pertocava. (Veg. Deut 21, 17).

13.–L'esgarriament del fill pròdig és la viva imatge de l'esgarriament de l'home pecador, qui es deixa dominar per la triple concupiscència de l'amor desordenat dels béns terrenals, de l'esperit d'independència i dels plaers sensuals.

15.–«A guardar porcs.» Cal tenir present que el porc era un animal legalment impur; per un jueu no podia haver-hi una humiliació més gran.

16.–Les conseqüències de l'esgarriament de l'home pecador són la indigència i misèria espiritual, l'esclavitud i la degradació.

En el nostre país solen ésser els aglans l'aliment ordinari que els tals animals solen trobar en el bosc; mes, allà a l'Orient és més aviat el fruit del garrofer.

17-19–La conversió del pecador sol deure's a la reflexió o viu sentiment de sa pròpia misèria, a la seva confiança en Déu i a la humil confessió de les seves culpes.

20-24.–Es Déu mateix, pare bondadosíssim, qui ve a l'encontre del pecador penedit, acollint-lo amb tendresa, atorgant-li el seu perdó, restablint-lo en la seva dignitat i inundant-lo de les seves delícies.

22.–«La roba més bona», o bé, tal vegada la «primera», la que portava abans de la mala vida. L'«anell» era senyal de distinció, i el «calçat», indici de llibertat, ja que els esclaus anaven a peu nu.

25.—Entra en escena un tercer personatge, tot just anunciat al començament de la paràbola; és el fill gran, que ha romàs fidel al pare i al treball de casa. La seva actitud, en part, representa la dels fariseus; però cal tenir present que aquests no mereixen del Pare les paraules del v. 31, «tot lo meu és teu.» Sant Jeroni (P. L. 22, 380) hi veu els justos, els quals sovint no poden comprendre la facilitat amb què Déu perdona el pecador.

31.—«Tu sempre estàs amb mi.» És el més complert elogi que el Pare podia fer; ésser sempre amb Déu, de pensament, de voluntat, per les obres, és ja participar en certa manera de la benaurança del cel; sense esperar l'herència, tot el que és del Pare és també d'aquell fill que no s'ha mogut mai de la seva vora. La generositat del perdó envers els pecadors no serà de cap manera causa de pèrdua per aquells qui des del principi hauran servit fidelment el Senyor.

32.—Un perdó tan generós i una alegria tan sensible bé són un al'licient per als pecadors, qui, reconeixent llur ingratitud, volen tornar a Déu.

§ 223. Paràbola del majordom infidel

LLUC 16, 1-13.

1 Deia Jesús també a sos deixebles: «Hi
havia un home ric qui tenia un majordom;
i aquest fou acusat davant ell d'haver-li
fet malbé son patrimoni. 2 I el cridà, i li
digué: ¿Què és això que he sentit dir de
tu? dóna'm compte de la teva majordomia,
perquè ja no podràs administrar més els
meus béns. 3 El majordom aleshores digué
en son interior: «¿Què faré, ja que el meu
senyor em pren l'administració? Cavar la
terra, no puc; demanar caritat, me'n dono
vergonya. 4 Ja sé lo que faré a fi de trobar
qui em vulgui a casa seva, quan m'hauran
tret de la majordomia.» 5 Havent, doncs,
cridat d'un a un els deutors del seu amo,
deia al primer: ¿Quant li deus a mon
senyor? 6 I ell li digué: Cent barrils d'oli.
Pren ton albarà—respon el majordom—i seu
de seguida; escriu cinquanta. 7 Després digué a l'altre: I tu ¿quan deus? Respon:

Cent mesures de blat. Ell di digué: Pren ton
albarà, i escriu vuitanta. 8 I alabà l'amo al
majordom infidel, per haver obrat astuta-
ment, perquè els fills d'aquest segle són més
hàbils entre ells, que no pas els fills de la
llum.
9 «I jo us dic a vosaltres: Feu-vos amics
per medi de les riqueses d'iniquitat, a fi que,
quan morireu, ells us acullin en les morades
eternes. 10 Qui és fidel en les coses més pe-
tites, també és fidel en les majors; i el qui
en lo poc és injust, també és injust en lo
molt. 11 Doncs, si no fóreu fidels en les ri-
queses injustes ¿qui us fiarà les verdade-
res? 12 I si en lo dels altres no heu sigut
fidels ¿qui us donarà lo que és vostre?
13 Cap criat pot servir a dos senyors; per-
què o avorrirà a l'un i amarà a l'altre: o
s'ajuntarà al primer i menysprearà al se-
gon. No podeu servir a Déu i a la riquesa.»

1.–Pel text no sabem si el majordom robava o si la mala administració era simplement deguda a negligència. Però la manera com reacciona en ésser acusat, demostra la seva escassa honradesa.

2.–El majordom és definitivament acomiadat; la defensa no és ni tan sols intentada davant de l'amo que el creu culpable.

3.–Com que no vol treballar ni demanar ajut als altres, determina fer-se còmplices els deutors de l'amo, els quals així es veuran obligats després a ajudar-lo.

6.7.–El «cadus» o «batus», que traduïm per «barril», tenia uns 39,2976 litres. El «corus», o «mesura», era d'uns 392,976.

8.–L'amo no pot menys de lloar i admirar, l'habilitat o astúcia del seu majordom; però la seva conducta moral no es aprovada, car és anomenat «infidel», literalment «d'iniquitat.»

«Fills del segle» i «fills de la llum» són expressions hebraiques que volen dir, respectivament, homes mundans i homes il·luminats amb la llum de la fe.

Els que s'oçupen d'afers temporals són més diligents i saben reeixir, millor que «els fills de la llum» que amb prudència sobrenatural haurien de treballar incansablement per l'Evangeli.

9.–Adreçats als deixebles, aquests consells (9-13) tracten del recte ús de les riqueses temporals.

El sentit és: De les riqueses, causa freqüent d'iniquitats,

feu-ne almoina als pobres, o condoneu-los els deutes, per tal que ells, intercedint per vosaltres, us acullin després en la glòria.

13. – Déu i les riqueses són dos senyors contraris, que obliguen a coses absolutament oposades (Vegeu § 89).

§ 224. Els vicis dels fariseus

LLUC 16, 14-18.

14 Els fariseus, qui eren avars, estaven
també oint tot això, i es burlaven d'ell.
15 I els va dir: «Vosaltres sou els qui us feu
passar per justos davant els homes, mes
Déu coneix vostres cors, perquè tot lo que
pels homes és excels, davant Déu és abo-
minació. 16 La llei i els Profetes *han durat*
fins a Joan; d'aleshores ençà és anunciat el
regne de Déu, i tothom s'esforça contra
d'ell. 17 I és més fàcil que passin el cel i la
terra, que no pas que resti sens compli-
ment un sol punt de la llei. 18 Qualsevol qui
deixa la seva muller, i en pren una altra,
comet adulteri; i el qui pren la repudiada
per son marit, és també adúlter.»

14. – Tan difícil d'entendre és la sublim doctrina de l'abnegació voluntària, que els fariseus en fan burla públicament. Això dóna ocasió per a noves ensenyances, especialment sobre les dificultats que els enemics de Jesús proposaven, fundant-se en la Llei de Moisès.

15. – Segons els fariseus entre la riquesa material i la justícia hi ha correlació perfecta. De la fidelitat a la Llei provenen grans riqueses (Deut 28, 1-14). Jesús ho nega, car la bondat dels fariseus es merament externa, aparent; «Déu però coneix els vostres cors.»

16. – «Es anunciat el regne de Déu»; hi ha per consegüent un canvi en l'economia de la salvació, i la Llei serà substituïda per l'Evangeli.

«Tothom s'esforça contra d'ell.» Cal tenir present que la traducció literal dóna un sentit ben diferent, això és; «cadascú prova d'entrar-hi amb violència». Aquesta «violència» no es refereix a les persecucions que provenen dels enemics de l'Evangeli, sinó que els deixebles internament hauran de fer-se gran «violència» per a trencar tot lligam amb els plaers i riqueses temporals.

17. – Aquest canvi en l'economia de la salvació ha començat ja; però l'Evangeli està tan perfectament unit amb

la Llei que aquesta no perdrà «un sol punt» essencial. Però això aquí s'ha d'entendre «un sol punt» en la part dogmàtica o moral de la Llei, no en la seva part figurativa o cerimonial.

18.—Aquestes paraules poden entendre's com una il·lustració de les precedents. La Llei restarà immutable, entesa en la seva més alta perfecció moral, car Jesús no ha vingut a abolir-la sinó a completar-la (§ 76 i nota 17). Però com a suprem Legislador restitueix a alguns preceptes llur integritat moral; vegeu § 77 i 78, i, pel que fa referència al divorci, els § 79 i 239.

§ 225 Paràbola del ric i de Llàtzer

LLUC 16, 19-31.

19 «Hi havia un home ric, qui anava ves-
tit de porpra i tela finíssima, i cada dia
menjava esplèndidament. 20 I un captaire,
anomenat Llàtzer, tot ple de llagues, es
posava, ajegut, al portal de la casa d'aquell,
21 desitjant atipar-se de les engrunes que
queien de la taula del ric, i ningú li en
donava; i fins els cans venien, i llepaven les
seves llagues. 22 Succeí, doncs, que morí el
pobre captaire, i els Àngels el portaren al
si d'Abraham. Morí també el ric, i fou se-
pultat en l'infern. 23 I alçant els ulls, quan
estava mig dels turments, veié de lluny
a Abraham, i a Llàtzer en son si. 24 I cla-
mant en alta veu digué: Pare Abraham, tin-
gueu compassió de mi, i envieu a Llàtzer a
mullar la punta del seu dit amb aigua i
refrescar la meva llengua, perquè estic so-
frint en aquestes flames. 25 I li respongué
Abraham: Fill, recorda que durant la teva
vida tu has rebut béns, i Llàtzer de la ma-
teixa manera rebé mals; mes ara aquí ell és
consolat i tu pateixes. 26 Demés, entre nos-
altres i vosaltres hi ha un gran abisme, de
manera que els qui volen passar d'ací fins
a vosaltres, no poden; ni traspassar d'allà

fins ací. 27 I el ric replicà: Doncs ¡oh Pare!
jo us prego que l'envieu a casa de mon
pare, 28 perquè tinc cinc germans, i els sia
testimoni d'això, a fi que no vinguin ells
igualment a aqueix lloc de turments. 29 Abra-
ham li respongué: Tenen Moisès i els Pro-
fetes; que els escoltin. 30 L'altre contestà:
No, Pare Abraham, mes si algun dels morts
se'ls presentava, faran penitència. 31 I Abra-
ham li digué: Si no escolten Moisès i els
Profetes, tampoc creuran per més que res-
susciti algún dels morts.»

19. – Dels dos personatges de la paràbola, el ric ha rebut de la tradició el nom d'Epuló, derivat del verb llatí que significa «celebrar un banquet».

20. – Es l'única paràbola dels Evangelis en què un personatge és designat amb nom propi. Llàtzer ve d'Eleazar i significa «Déu ajuda.» El nom propi no vol dir que es tracti d'un personatge real, sinó que fou segurament posat perquè en l'escena del premi, quan es troba en el si d'Abraham, no s'hagi d'anomenar «captaire.» El contrast entre el ric golafre i el pobre mendicant que es troben en els dos extrems de condició social és descrit amb breus i colpidores pinzellades.

21. – Els cans vagabunds, o sense amo, com encara hi ha a Palestina. Sembla ésser un nou tret a la pintura de la misèria de Llàtzer.

Els manuscrits grecs ometen «i ningú li en donava».

22. – En el t. gr. les paraules «en l'infern» es refereixen a la proposició següent: «I en l'infern, alçant els ulls...» Evidentment l'infern és per a l'Epuló un lloc de flames i de turments eterns. En canvi el «si d'Abraham» designa per a Llàtzer el lloc on estaven detingudes les ànimes dels justos abans de l'Ascensió de Jesucrist.

25. – No vol dir que necessàriament els que en aquest món siguin feliços, en l'altre hagin d'esser malaurats i viceversa; sinó que s'afirma la possibilitat.

En l'altra vida és reparat per la justícia divina el desordre injust que hom creu contemplar en aquest món, veient els dolents en la prosperitat i els bons en l'aflicció. Llavors, cadascú rebrà segons les seves obres.

31. – El sentit és: Si no han cregut Moisès ni els profetes, homes eminents qui, inspirats per Déu, exhortaven el poble a la penitència, ¿com creurà ningú per més que sigui ressuscitat d'entre els morts? De fet els jueus no volgueren creure en la messianitat de Jesús ni després de la resurrecció de Llàtzer (Io 12, 10.11, § 249).

§ 226. Malaltia i mort de Llàtzer

JOAN 11, 1-16

[1] Hi havia un malalt, *anomenat* Llàtzer,
de Betània, poble de Maria i de Marta sa
germana [2] (Maria era aquella qui ungí al
Senyor amb la pomada *olorosa*, i li eixugà
els peus amb sos cabells; son germà Llàtzer
era el qui estava malalt). [3] Ses germanes,
doncs, enviaren a dir a Jesús: «Senyor,
mireu, aquell que estimeu, està malalt». [4] I
en sentir-ho Jesús, els digué: «Aquesta ma-
laltia no és de mort, sinó per a la glòria de
Déu, a fi que per ell siga el Fill de Déu glo-
rificat.» [5] Jesús estimava a Marta i a sa ger-
mana Maria i a Llàtzer. [6] Quan, doncs, oí
que estava malalt, aleshores encara va que-
dar-se dos dies al mateix lloc. [7] Després
d'ells, digué als seus deixebles: «Anem altra
vegada a Judea.» [8] Els deixebles li diuen:
«Mestre, ara mateix us volien apedregar els
Jueus ¿i novament aneu allà?» [9] Jesús res-
pongué: «¿No són dotze les hores del dia?
Si algú camina de dia, no ensopega, perquè
veu la llum d'aquest món; [10] mes si camina
de nit, ensopega perquè li falta llum.» [11] Ai-
xís digué, i després els hi afegí: «Llàtzer,
nostre amic, dorm, mes vaig a despertar-lo
del *seu* son.» [12] Aleshores digueren els seus
deixebles: «Senyor, si dorm, curarà.» [13] Mes
Jesús ho havia dit de la mort, i ells pensa-
ren que parlava de la son natural. [14] Per
això aleshores digué Jesús clarament: «Llàt-
zer és mort. [15] I per vosaltres m'alegro de
no trobar-me allà, a fi que cregueu; mes
anem-hi». [16] Aleshores Tomàs, anomenat Dí-

dim, digué als condeixebles: «Anem-hi també nosaltres, a morir amb ell.»

1.–Pel nom de Llàtzer, § 225 i nota a v. 20. Betània es probablement Bet-Anania de la tribu de Benjamí (Neh 11,32) en la vessant oriental de la muntanya de les Oliveres. Una basílica bizantina, i en l'edat mitjana una abadia de l'ordre de Sant Benet foren edificades vora el lloc on la tradició recorda la tomba de Llàtzer.

2.–Els comentaristes qui suposen la identitat de Maria, germana de Llàtzer, amb la pecadora, veuen aquí una al·lusió a Lc 7, 36-50, § 104. Mes, no essent probable aquesta identificació (Mc 16, 9, § 360), l'evangelista deu referir-se a la unció del sopar de Betània (12, 3-8, § 249), fet ben conegut en escriure ell aquesta narració.

3.–Les dues germanes saben el lloc on Jesús s'ha retirat; li envien un missatge i llur pregària no pot ésser més discreta; només li recorden l'amor que té a Llàtzer, a fi que obri segons aquest amor li inspiri.

5.–L'evangelista remarca l'amor de Jesús; no és doncs per indiferència que no acut immediatament a socórrer el malalt.

6.–En la mateixa comarca de la Perea, regió de l'altra banda del Jordà. El trajecte seria d'unes deu hores fins a Betània. Llàtzer morí el mateix dia en que Jesús rebé la nova de la seva malaltia.

9.10.–L'aplicació és la següent: Les dotze hores representen el conjunt de la vida de Jesús. Baldament per a Ell el dia se'n va a la fi, no obstant, camina encara a plena llum; per tant, no ha de preocupar-se per les insídies dels seus enemics; mentre no sigui arribada la seva hora, seran infructuoses.

12.–Estaven preocupats amb aquell pensament manifestat més amunt, i espaordits del que podria passar a Jesús si tornava a Judea. Per això volen dissuadir el diví Mestre d'anar-hi, i no entenen que la son a què es refereix és la de mort.

14-15.–Clarament Jesús anuncia la mort de Llàtzer; de les seves paraules els deixebles no poden deduir que l'hagi de ressuscitar.

16.–L'hostilitat contra Jesús era ja manifesta; l'apòstol Tomàs es dóna perfectament compte del perill que el viatge proposat representa, i anima els altres apòstols «a morir amb ell.»

§ 227. "Jo sóc la resurrecció i la vida"

JOAN 11, 17-37.

17 **Arribà, doncs, Jesús, i el trobà ja sepultat feia quatre dies.** 18 **Betània distava de Jerusalem uns quinze estadis.** 19 **I molts dels Jueus eren vinguts a** *les germanes*

Marta i Maria per consolar-les *de la mort*
de son germà. [20] Marta, doncs, tan bon
punt entengué que venia Jesús, el sortí
a rebre: mes Maria restà asseguda a casa.
[21] I Marta digué a Jesús: «Senyor, si ha-
guéssiu estat aquí, mon germà no hau-
ria mort. [22] Mes ara també sé que tot lo
que demanareu a Déu, Déu us ho conce-
dirà.» [23] Jesús li diu: «Ton germà ressus-
citarà.» [24] Li diu Marta: «Sé que ressusci-
tarà per la resurrecció, a l'últim dia.» [25] Li
diu Jesús: «Jo sóc la ressurrecció i la vida:
el qui creu en mi, encara que hagi mort,
viurà. [26] I tot aquell que viu i creu en mi,
no morirà mai. ¿Creus això?» [27] «Sí, ¡oh
Senyor!—diu ella—jo conec que vós sou el
Crist Fill de Déu viu, qui heu vingut a
aquest món.» [28] I havent dit això, se n'anà,
i cridà en secret a sa germana Maria, dient:
«El Mestre és aquí i et demana.» [29] Ella aixís
que ho sentí, s'alçà immediatament, i se'n
va a trobar-lo. [30] Perquè Jesús encara no
havia arribat a la població, sinó que es tro-
bava en aquell mateix lloc, on l'havia sor-
tit a rebre Marta. [31] Els Jueus, doncs, qui
eren amb ella a la casa, i l'aconsolaven,
quan veieren a Maria alçar-se tot depressa
i sortir, varen seguir-la dient: «Es que se'n
va al sepulcre per plorar allà.» [32] Maria,
quan arribà allà on era Jesús, en veure'l, es
llençà als seus peus, i li diu: «Senyor, si
haguéssiu estat aquí, no hauria mort el meu
germà.» [33] Jesús, aleshores, en veure-la
plorar, i com ploraven també els Jueus qui
havien vingut amb ella, s'estremí en son
esperit, i es va commoure, [34] i digué: «¿On

l'heu posat?» «¡Senyor! — li diuen — veniu
i guaiteu.» 35 I Jesús plorà. 36 I els Jueus
varen dir: «Mireu com l'estimava.» 37 Mes
alguns d'entre ells digueren: «Ell qui obrí
els ulls al cec de naixement ¿no podia fer
que aquest no morís?»

18. – Betània, situada a la part oriental de la Muntanya de les Oliveres, distava uns tres quilòmetres de Jerrusalem. Per aquesta poca distància i per la noblesa de la família acudiren molts jueus a prendre part en llur dol durant els set dies que la Llei hi destinava. I així el miracle tingué molts testimonis insignes, instruïts, no gens crèduls, sinó plens de prejudicis contra Jesús.

21-22. - Les paraules de Marta demostren una gran confiança en Jesús; manifesten també una fe encara rudimentària i imperfecta; cert que Jesús obtindrà del Pare tot el que demani, però la resurrecció del seu germà en descomposició, no gosa ni esmentar-la. El diví Mestre, mitjançant el miracle, enfortirà aquesta fe imperfecta, atenent a la sinceritat del seu amor.

26. – «No morirà mai» amb la mort de l'ànima, si persevera creient en Jesús amb un creure total, o sigui, de l'enteniment i de la voluntat, que és la fe viva.

27. – Admirable confessió de fe, superior a la de Natanael (1, 49, § 39), semblant a la de Pere (6, 70, § 148). El sentit és: «Crec tot el que Vós dieu que sou, tot el que està contingut en les vostres paraules.» No vol dir això que Marta tingués ja una idea clara de la dignitat de la persona del Salvador, ni del sentit de les paraules «resurrecció» i «vida».

33-34. – Jesús es commogué, degut a la tendresa del seu cor i a l'afecte que professava a la família del difunt. I preguntà on l'havien posat, no pas perquè ho ignorés, almenys amb la seva ciència divina, sinó per fer ressaltar la transcendència del miracle que tanta consternació havia de produir.

35-36. – A la commoció anterior, s'ajunta ara el plor silenciós, llàgrimes vessades pel Fill de Déu a presència de les nostres misèries. Es també el tribut d'una sincera amistat, que manifesta els sentiments humans santificats pel bon Jesús; els circumstants reconeixen i admiren aquesta fina sensibilitat.

§ 228. Resurrecció de Llàtzer

JOAN 11, 38-46.

38 Jesús, doncs, sentint-se novament
commogut, va al sepulcre; era una cova, i
damunt ella havia sigut posada una pe-
dra. 39 Jesús diu: «Treieu la pedra». Marta,

la germana del qui havia mort, li va dir:
«Senyor, ja fa fetor; és que és mort de qua-
tre dies».
40 Jesús li diu: «¿No t'he dit que,
si creies, veuràs la glòria de Déu?»
41 Lle-
varen, doncs, la pedra; i Jesús alçant els
ulls al cel, digué: «Pare jo us dono gràcies
d'haver-me oït.
42 Jo prou sé que sempre
m'oïu; mes ho he dit per causa d'aquest
poble que em rodeja, per tal que creguin
que vós m'heu enviat».
43 Dit això, cridà
amb gran veu: «¡Llàtzer! surt a fora».
44 I a
l'instant, el qui havia mort sortí a fora,
lligat de peus i mans amb faixes, i la seva
cara estava coberta amb el sudari. Jesús
els digué: «Deslligueu-lo i deixeu-lo anar».
45 Molts dels Jueus qui eren vinguts a vi-
sitar *a les germanes* Maria i Marta, i ha-
vien vist lo que Jesús va fer, cregueren
en ell.
46 Mes alguns d'ells se n'anaren a
trobar als Fariseus, i els referiren les coses
obrades per Jesús.

38.—El sepulcre de Llàtzer, que avui es visita vora Betània, era, segons es veu, una gruta composta d'un vestíbul i d'una segona cambra. El lloc on fou deposat el cos del difunt era una fossa excavada en aquesta cambra interior i coberta horitzontalment amb una ampla llosa.

39.—Marta, en sentir que Jesús ordena que la pedra sigui llevada, s'atreveix a recordar que el cadàver es troba en plena descomposició. Ni per un instant pot arribar a pensar en la resurrecció.

41.42.—El miracle de la resurrecció de Llàtzer fou el que més popularitat donà a Jesús i el que majorment li congrià l'odi de tots els seus enemics. Jesús invoca el seu Pare celestial, amb el qual està íntimament unit, significant que és en nom d'Ell com obrarà el prodigi, desfent així públicament l'horrible calúmnia dels fariseus, que estava en intel·ligència amb el dimoni. Alguns dels circumstants eren enemics d'Ell, puix encontinent el denunciaren.

44.—El costum que els jueus tenien d'amortallar era embenant el cos del difunt, peus i mans i tot, amb grans faixes de roba de lli, després d'haver-lo rentat i ungit amb diversos ungüents aromàtics. Demés, el cobrien amb un gran llençol o sudari per sepultar-lo.

Les faixes blanques que el lligaven no impedien que es mogués i caminés amb dificultat.

§ 229. Consell del sanedrí contra Jesús

JOAN 11, 47-53.

47 Llavors els Pontífexs i Fariseus, reuni-
ren consell, i deien: «¿Què fem?» que aquest
home fa molts prodigis. 48 Si el deixem
així, tothom creurà en ell; i vindran els
Romans, i destruiran nostra ciutat i nació.»
49 Un d'ells, de nom Caifàs, qui era el pon-
tífex d'aquell any, els digué: «Vosaltres no
hi enteneu res. 50 Vosaltres no reflexioneu
que més val que mori un sol home pel
poble, que no que es perdi tota la nació.»
51 Això no va dir-ho de si mateix; sinó que,
essent el pontífex d'aquell any, profetitzà
que Jesús havia de morir per la nació. 52 I no
solament per la nació, sinó per ajuntar els
fills de Déu, qui estaven dispersats. 53 Des
d'aquell dia, doncs, resolgueren fer-lo morir.

47.—«Molts prodigis». El mot grec significa senyal extraordinari o miracle. No és probable, però, que els sanedrites volguessin reconèixer vertaders miracles en els fets de Jesús, puix constantment els negaven o hi atribuïen una intervenció diabòlica.

48.—«La nostra ciutat», llatí, «nostrum locum», o sigui el «lloc» sant per excel·lència, que s'ha d'entendre «el Temple» de Jerusalem i no la ciutat.

51.—«Profetitzà», és a dir, Déu li suggerí una forma d'expressió que, amb els mateixos termes, digués una veritat sublim.

53.—Hem traduït la paraula «cogitaverunt» del text llatí per «resolgueren», de conformitat amb el text grec. No hi ha dubte que la decisió de Caifàs fou aprovada.

§ 230. El Salvador es retira a Efrem

JOAN 11, 54-56.

54 I per això Jesús ja no es presentava en
públic entre els jueus, sinó que se n'anà
a l'encontrada de prop del desert, a la ciutat
que s'anomena Efrem, i allà estava amb sos

deixebles. [55] I s'acostava la Pasqua dels Jueus, i molts d'aquella encontrada pujaren a Jerusalem abans de la Pasqua per purificar-se. [56] I buscaven a Jesús, i estant al temple s'anaven dient els uns als altres: «¿Què en penseu de què no hagi vingut a la festa?» Mes els Pontifexs i Fariseus havien donada l'ordre que si algú sabia on era, ho declarés per agafar-lo.

54.–«I per això». Els personatges influents, que fins ara havien disimulat llur odi a Jesús, donen ordre de denunciar el lloc on ell estigui (56); el poble ho contempla tot com un espectacle apassionant, disposat sempre a decantar-se cap a la part més poderosa.

Jesús, el poc temps que manca per la Passió, l'aprofita per a donar als deixebles les últimes instruccions.

55.–Per purificar-se de les impureses legals mitjançant sacrificis i ofertes, preparant-se així per a la gran festa de la Pasqua segons preceptuava la Llei. (Núm. 9, 10; 2 Cron. 30, 17-18.)

§ 231. L'escàndol

LLUC 17. 1-3a.

[1] Demés, digué als seus deixebles: «És impossible que no vinguin escàndols; mes ¡ai d'aquell pel qual vénen! [2] Més li valdria que li posessin una roda de molí al coll i el tiressin a mar, abans que escandalitzar un d'aquests petitets. [3a] Mireu per vosaltres.

1.–Els paràgrafs 231-234 van adreçats als deixebles; els dos primers, que recomanen evitar l'escàndol i perdonar els qui ens hagin ofès, vigeixen pels simples fidels; els dos següents només es refereixen als apòstols, als quals ensenyen la fe i la humilitat en el compliment de llur missió.

Sobre l'escàndol, vegeu els llocs paral'lels dels § 182 i 183.

Es «necessari» vol dir que és molt natural o explicable que hi hagi escàndols, atesa la corrupció de la humana naturalesa i la pertinàcia de l'esperit maligne. Mes com sigui que els escàndols són causats per actes voluntaris, els seus autors percebran tot el càstig que mereix un tal pecat.

2.–«Una roda» imatge de la mort més cruel, preferible al pecat d'escàndol.

3a.–Es refereix tal vegada a l'escàndol involuntari.

§ 232. Perdonar el proïsme

Lluc 17, 3b-4.

3b Si el teu germà peca contra tu, corregeix-lo; i si se'n penedeix, perdona-l. 4 I encara que pequi contra tu set vegades al dia, si set vegades ve a trobar-te dient: Me'n penedeixo, perdona'l.»

3b. – «Contra tu». Aquestes paraules falten al text grec; han estat afegides probablement de Mateu 18,15, § 185. El primer deure és que l'ofès corregeixi amb caritat el culpable, i el perdoni si manifesta penediment.

4. – En el Talmud es refereix, sense vituperació, que un rabí no perdonà una lleugeríssima ofensa que tenia per contrària a la seva dignitat, per més que l'ofensor estigué tretze anys demanant-li perdó. I els rabins, en general, abusant d'un text del profeta Amós (1, 3) i de Job (33, 29) deien que ningú no està obligat a perdonar més enllà de quatre vegades. Jesús ensenya que la virtut de la caritat i el perdó de les injúries no ha de tenir límits per greus que siguin les ofenses.

§ 233. El poder de la fe

Lluc 17, 5-6.

5 I els Apòstols digueren al Senyor: «Augmenteu la nostra fe.» 6 I digué el Senyor: «Si teníeu fe com un granet de mostassa, diríeu a aquesta morera: Arrenca't d'arrel i trasplanta't al mar, i us obeiría.»

5. – La fe que els apòstols demanen a Jesús que els augmenti significa la confiança que els donarà poder per a realitzar l'obra de convertir el món. Efectivament la fe, per petita que sembli, és suficient per a dur a terme les més grans empreses que redunden en glòria de Déu i salvació de les ànimes.

§ 234. Som servents inútils

Lluc 17, 7-10.

7 «¿Qui de vosaltres tenint un mosso que llaura o guarda el ramat, així que ha tornat del camp, li dirà: Depressa, vina, seu a

taula: [8] No li dirà, al contrari: Prepara'm el sopar i cenyeix te, i vés-me servint, mentres jo menjo i bec: i després, menjaràs i beuràs tu? [9] ¿Haurà tal volta d'estar agraït a aquell mosso, perquè ha fet les coses que li havia manades? [10] Penso que no. Igualment també vosaltres quan haureu fet totes les coses que us han estat manades, digueu: Som servents inútils; hem fet el que havíem de fer.»

6.–«Huic arbori moro» diu la Vg.; que significa, segons el t. gr.; «a aquest sicomor». (Veg. 19, 4, § 246.)

7.–La virtut de la fe ens disposa per obrar les més grans meravelles; més cal agermanar-la amb la virtut de la humilitat. Nosaltres no som sinó instruments de Déu. Déu és l'autor principal i invisible dels nostres actes, no sols de l'ordre moral, sinó també físic, talment que no ens seria possible realitzar cap obra bona sense la seva gràcia.

10.–Les paraules «Penso que no» manquen en els mss. del text original.

«Som servents inútils», és a dir, hem fet només allò que ens ha estat manat i a què estàvem obligats i, per tant, de res no podem gloriar-nos. El sentit és: Encara que els apòstols i els cristians, en general, previnguts d'una fe viva, puguin obrar les més grans meravelles, no han d'oblidar mai que no són sinó servents de Déu i que el llur poder és una gràcia «gratuïtament» concedida. No obstant, el qui guarda fidelment els manaments de la Llei obtindrà com a recompensa, segons liberal promissió divina, la vida eterna.

VII. VERS JERUSALEM

§ 235. Els deu leprosos

LLUC 17, 11-19.

[11] I esdevingué que, dirigint-se a Jerusalem, passava per mig de Samària i Galilea. [12] I quan anava a entrar en un vilatge, isqueren a son encontre deu homes
leprosos, qui s'aturaren encara lluny. [13] I
alçaren la veu, dient: «Jesús, Mestre, tingueu misericòrdia de nosaltres». [14] Així

que se n'adonà, digué: «Aneu, mostreu-vos
als sacerdots.» I succeí que, tot anant-hi,
quedaren curats. 15 Un d'ells, al moment
que es veié curat, tornà enrera, glorificant
a Déu en alta veu: 16 I es postrà de cara a
terra als peus de Jesús, donant-li les grà-
cies; i aquest era Samarità. 17 Parlant lla-
vors Jesús digué: «¿No han quedat guarits
tots deu? i els altres nou ¿on són? 18 No hi
ha hagut qui tornés i donés glòria a Déu,
sinó aquest estranger.» 19 I li digué: «Alça't,
vés; que la teva fe t'ha salvat.»

11.–Aquesta es la tercera vegada que Sant Lluc diu que Jesús fa camí cap a Jerusalem (vegeu § 187 i 213), viatge que culminarà amb la seva passió. Com que els samaritans no l'havien rebut bé (Lluc 9, 52, 53, § 187), es dirigeix cap a l'est, «passava per mig de Samària i Galilea» o sigui pels confins de les dues regions, per la vall del Jordà i cap a Jericó.

12.–«S'aturaren encara lluny» els leprosos, perquè la Llei prohibia tot contacte amb les altres persones (Lev 13, 45-46). Són deu, car la desgràcia ben sovint agermana persones que altrament per orgull o per indiferència no s'haurien ajudat mai.

La prescripció rabínica més tolerant prohibia al lepròs acostar-se fins a quatre colzades «quan el vent venia de la seva banda».

13.–Ben clar es veu que no demanen al Salvador una simple almoina, però tampoc s'atreveixen a manifestar llur desig, acontentant-se de recórrer a la seva misericòrdia.

14.–Jesús no els concedeix una curació immediata. (Compareu amb § 62), sinó que els tramet als sacerdots abans d'ésser guarits, a fi de provar llur fe, i després els sentiments de gratitud.

15.–«Tornà enrera» segurament sense presentar-se als sacerdots.

16.–«Es postrà» com els magos (§ 23) i com el lepròs, abans d'ésser guarit (§ 62) tributant a Jesús l'honor més gran que ell sabia.

§ 236. El regne de Déu

LLUC 17, 20-37.

20 Preguntat pels Fariseus quan vindria
el regne de Déu, responent-los, digué: «El
regne de Déu no vindrà pas amb ostenta-

ció. [21] Ni diran: Heus-el aquí o heus-el
allí. Perquè, mireu, el regne de Déu està
en mig de vosaltres.» [22] I digué als seus
deixebles. «Vindrà temps que sospirareu
per veure un sol dia del Fill de l'home, i
no el veureu. [23] I us diran: Heus-el aquí o
heus-el allí. Guardeu-vos d'anar-hi i de
seguir. [24] Perquè així com la brillantor del
llamp resplendeix d'un extrem del cel a
l'altre, aixís serà el Fill de l'home en son
dia. [25] Mes, abans, és precís que pateixi
moltes coses, i que sia reprovat per aquesta
generació. [26] I tal com succeí en temps de
Noè, aixís esdevindrà en els dies del Fill de
l'home. [27] Els homes menjaven i bevien, es
desposaven ells i eren elles emmaridades
fins al dia que Noè va entrar a l'arca, i
vingué el diluvi que els va fer perdre tots.
[28] I tal com succeí en temps de Lot; menja-
ven i bevien; compraven i venien; plantaven
i edificaven. [29] Mes el dia en que sortí Lot
de Sodoma, va ploure foc i sofre del cel i
els féu perdre tots. [30] Així serà puntualment
el dia que el Fill de l'home es manifestarà.
[31] Aleshores, qui es trobi al terrat i tingui
penyores dins sa casa, no davalli pas a
recollir-les; i el qui sia al camp, no torni
tampoc enrera. [32] Recordeu-vos de la muller
de Lot. [33] Qui busqui salvar la seva vida,
la perdrà: I el qui la perdi, la recobrarà.
[34] Jo us dic: aquella nit dues persones seran
en un mateix llit; l'una serà presa, l'altra
abandonada. [35] Dues dones moldran juntes,
l'una serà presa, l'altra abandonada; dos
estaran al camp: l'un serà pres, l'altre aban-
donat.» [36] Ells replicant, li diuen: «¿A on,

Senyor?» [37] **I ell els digué: «Allà on serà el cos, allà s'aplegaran també les àligues.»**

20.—A la pregunta dels fariseus, el diví Mestre respon que el regne de Déu és amb preferència interior; no s'ha d'esperar doncs una inauguració solemne i sorollosa. D'aquesta pregunta pren peu per a instruir els deixebles. No s'ha de cercar Jesús, car es presentarà ell mateix (22-25); els homes no estaran preparats per aquesta segona vinguda (26-30); és necessari estar desprès de tots els béns materials (31-33); diversitat del judici (34-35); finalment, reunió dels elegits (36-37).

21.—«Entre vosaltres», per la promulgació de l'Evangeli, per la realització dels miracles i pel concurs de molts a la fe. El Messias era ja vingut, el seu regne inaugurat, les condicions dels seus súbdits anunciades, els dimonis expel·lits: «Si jo trec els dimonis amb el dit de Déu, els havia dit Jesús, certament és arribat a vosaltres el regne de Déu» (c. 11, 20, § 198; Mt 12, 28, § 108).

La frase grega pot interpretar-se també «dins de vosaltres», i així la tradueixen alguns, per a significar la naturalesa espiritual d'aquest regne, o perquè la santedat veritable és la del cor, sense excloure, no obstant, els medis externs que ajuden la vida de l'ànima.

25.—Jesús, quan parla de la seva glorificació i poder, no deixa de recordar als apòstols la seva passió, perquè quan aquesta s'esdevingui, es sentin reconfortats.

27-30.—Així com els contemporanis de Noè foren sorpresos, en llurs excessos, per les aigües del diluvi, i els de Lot per la pluja de foc i sofre, així sorprendrà a molts la vinguda del Fill de l'home a la fi del món.

32.—La qual, fugint de Sodoma, ciutat abrandada de foc, girà el cap enrera, i en càstig restà convertida en estàtua de sal (Gen 19, 26).

33.—Els que estan fermament units a Jesús, no sols estan despresos dels béns materials, sinó que àdhuc estan disposats a perdre la mateixa vida temporal per a conservar la espiritual.

34.35.—Parla del dia del judici, i en dir «nit» significa, o l'hora impensada en què vindrà, o el terror d'aquella hora. El tercer exemple: «Dos seran al camp...» manca en molts mss., i se suposa tret de Mt 24, 40, § 276.

37.—El Salvador ensenya amb un símil com la revelació del lloc no és necessària. Així com les àligues o voltors (abundosos a Palestina) es precipiten, per instint natural, damunt la presa, per llunyana que sigui, així els homes coneixeran per il·lustració sobrenatural la vinguda del Crist i a Ell acudiran.

§ 237. De l'oració. Paràbola del jutge i de la vídua

LLUC 18, 1-8.

[1] **Els deia després una paràbola sobre la necessitat d'orar sempre i no pas defallir,**

[2] dient: «Hi havia en una ciutat un jutge,
qui no tenia temor de Déu, ni respecte als
homes. [3] I en aquella ciutat hi havia una
vídua, i hi anava, i li deia: Feu-me justícia
de mon adversari. [4] I durant molt temps
ell no hi volia saber res. Mes després, va
dir-se a si mateix: Encara que no temo a
Déu ni respecto els homes, [5] no obstant,
per lo molesta que m'és aquesta vídua, li
faré justícia, per tal que a l'últim no vin-
gui a afrontar me.» [6] I prosseguí el Senyor:
Escolteu lo que diu el jutge d'iniquitat.
[7] ¿I Déu no venjarà els seus elegits qui, nit
i dia, l'estan invocant i diferirà l'escoltar-
los? [8] Jo us dic que prompte els venjarà.
Mes quan vingui el Fill de l'home, ¿penseu
que trobarà fe a la terra?»

1.—Jesús, per mitjà d'aquesta paràbola, exhorta a l'oració perseverant i confiada; hem d'insistir en els nostres precs fins a obtenir la gràcia sol·licitada.

6.—«Escolteu». Exposa el motiu merament humà que ha fet que el jutge cedís als precs de la vídua.

7.—Els elegits de Déu sovint són víctimes d'injustícies; si un jutge sense consciència ha cedit a les súpliques d'una feble vídua, ¿com Déu podrà desoir aquells que no disposen d'altre recurs que de l'oració?

8.—Significant que, en la segona vinguda del Fill de l'home, només les ànimes escollides, qui seran en nombre molt escàs, manifestaran tenir en Déu aquesta confiança il·limitada que suposa la constància en l'oració. Els plaers del món per una part i les persecucions per l'altra hauran extingit la fe en el cor de molts.

§ 238. Paràbola del fariseu i el publicà

Lluc 18, 9-14.

[9] Digué també per a alguns qui presu-
mien de si mateixos com si fossin justos,
i menyspreaven els demés, aquesta parà-
bola: [10] «Dos homes pujaren al temple a
orar: l'un Fariseu i l'altre publicà. [11] El

Fariseu, dret, orava interiorment d'aquesta manera: ¡Oh Déu! jo us dono gràcies perquè no sóc com els altres homes, lladres, injustos, adúlters, ni tampoc com aquest publicà. [12] Dejuno dues vegades la setmana, pago delme de tots mos béns. [13] El publicà, estant a distància, no gosava ni alçar els ulls al cel, sinó que es donava cops al pit, dient: ¡Oh Déu! ¡tingueu pietat de mi que sóc un pecador! [14] Jo us dic: aquest se'n tornà a casa seva justificat, al revés de l'altre: perquè aquell qui s'exalta serà humiliat, i el qui s'humilia, serà exaltat.»

9.–Aquesta paràbola va adreçada a un auditori que té el doble defecte dels fariseus, orgull de les pròpies qualitats, menyspreu dels altres. Els dos personatges representen en l'aspecte religiós els dos extrems de la societat jueva; l'un, el fariseu, l'observació estricta de la Llei en els seus preceptes exteriors; l'altre, el publicà o cobrador de tributs a compte dels romans, considerat com el tipus de la injustícia i degradació pels orgullosos fariseus, qui es mostraven gelosos de la justícia legal i de la dignitat del poble judaic.

11.–En lloc de tributar glòria a Déu i demanar-li gràcies, el fariseu en l'oració es glorifica a si mateix, proclamant els seus mèrits, i, el que és pitjor, injuria el pobre publicà.

12.–La Llei prescrivia només un dejuni rigorós en la festa de l'Expiació (Lev 23, 27; Num 29, 7), però els fariseus, afectant una pietat exagerada, solien dejunar el dilluns i el dijous en recordança d'haver Moisès pujat, en aquest dia, a la muntanya del Sinaí i haver-ne baixat el dilluns de la setmana següent.

Quant al costum de pagar el delme, regulat per la Llei (Ex 22, 29; Lev 27, 30-33), els rabins havien establert que tot allò que servia d'aliment i es guardava i rebia increment de la terra, estava obligat a les dècimes. Mes aquesta regla general sofria distintes aplicacions, cada vegada més rigoroses.

«Dues vegades a la setmana». La Vulgata diu: «bis in sabbato», de conformitat amb el text grec. Mes aquí la paraula «dissabte» s'ha de pendre en el sentit de «setmana».

13.–Oració molt breu i eficaç del publicà que exalta la divina Majestat i s'humilia a si mateix. Aquesta oració és la més acceptable a Déu, segons diu l'Eclesiàstic: «L'oració de l'humil travessarà els núvols» (35, 21).

14.–Dues lliçons proposa Jesús amb la seva autoritat – «Jo us dic» – en aquesta paràbola. La primera, adreçada als fariseus, els fa present que l'observació externa de la Llei i l'orgull que en deriva, no serveix de res davant Déu; la

segona, adreçada als pecadors, els exhorta a no desconfiar mai de la misericòrdia divina, la qual no mancarà quan sigui invocada amb humilitat.

§ 239. En la Perea. Indissolubilitat del matrimoni. L'ideal de la castedat

Mateu 19, 1-12.

1 I succeí que, havent Jesús acabat
aquests parlaments, sortí de Galilea i se
n'anà als confins de Judea a l'altra banda
del Jordà. 2 I anaren darrera d'ell moltes
turbes i allà els va guarir. 3 I se li acosta-
ren els Fariseus a temptar-lo, dient: «¿Li
és lícit a l'home despedir la seva muller
per qualsevulla causa?» 4 Ell en resposta
els digué: «¿No heu llegit que el qui els
creà des del principi, els féu home i dona?
i digué: 5 Per això l'home deixarà a son
pare i sa mare i s'unirà a la seva muller, i
seran dos en una carn. 6 De manera que ja
no són dos, sinó una sola carn: Per conse-
güent lo que Déu ajuntà, que no ho separi
l'home.» 7 Responen ells: «Doncs ¿per què
Moisés manà donar l'escriptura de repudi i
despedir-la?» 8 «Perquè Moisès—els respon-
gué,—per la duresa de vostre cor us va per-
metre repudiar vostres mullers; mes des
d'un principi no fou així. 9 I jo us dic que
el qui deixa la seva muller, a no ser per
causa de fornicació, i en pren una altra,
comet adulteri; i el qui es desposa amb la
repudiada, comet adulteri. 10 Els deixebles
li diuen: «Si tal és la condició de l'home
amb la seva muller, val més no casar-se.»
11 I ell els digué: «No tots comprenen això,
sinó aquells a qui s'és concedit. 12 Puix hi

ha eunucs que ho són de naixença; n'hi ha que ho han estat fets pels homes; i n'hi ha que ho han estat per si mateixos per causa del regne dels cels. Qui ho pot entendre, entengui-ho.»

1.—En aquest § de Mateu podem distingir; a) Viatge a la Perea i guariments col·lectius (1-2). Marc omet les curacions, i en canvi fa notar la predicació doctrinal del diví Mestre. b) La qüestió dels fariseus sobre el divorci (3-9). c) El sublim ideal de la castedat perfecta que «no tots comprenen» (10-12). Marc també l'omet.

2.—«Moltes turbes». En aquesta última època del seu Ministeri, Jesús es veu contínuament voltat de grans multituds, daleroses d'oir les seves ensenyances, però també de contemplar els miracles en favor dels malalts que de per tot arreu li són conduïts.

5.—El vincle del matrimoni és sagrat i indissoluble. Per ell l'home i la dona formen una sola carn, i per tant, cap d'ells es pot separar, així com ningú no pot separar-se de si mateix. El divorci és l'oprobi de la família, la destrucció del seu benestar i de la seva vida. Per això Jesús restablí el matrimoni a l'estat de perfecció en el qual Déu l'havia instituït al començament. (Veg. Gen 2, 21, 24.) Fora de la unitat catòlica no hi ha hagut cap força en el món, ni els més enlairats sistemes filosòfics, que hagi pogut conservar en tota sa puresa el vincle sagrat del matrimoni.

«Carn». En el sentit hebreu de «persona». I repeteix el concepte: «Ja no són dos, sinó una sola carn».

6.—Jesús clou la seva rseposta amb uns mots que evoquen l'acte primer del Creador del vincle matrimonial. «El que Déu ajuntà...» O sigui: el que ha fet un home, pot ésser desfet per un altre home, però allò que Déu ha unit per sempre, ¿qui s'atrevirà a trencar-ho?

9.—«A no ésser per causa de fornicació.» Els grecs cismàtics, seguits pels protestants, es funden en aquestes paraules per a declarar lícit el divorci en cas d'adulteri; divorci que, segons ells, dissol el primer matrimoni i en permet un altre. Però aquesta interpretació és falsa. La dificultat que podria oferir aquesta sentència resta resolta per altres llocs fàcils i evidents del mateix Evangeli, com es pot veure en Mt 5, 31-32, § 79; Lc 16, 18, § 224; Vegeu també en aquest paràgraf Mc 10, 11 i 12. El marit, mitjançant l'autorització de l'Església, pot separar-se de l'esposa infidel, mes en vida d'aquesta no li és lícit pendre altra muller: el vincle del matrimoni resta sempre ferm, indissoluble.

10.—Els deixebles durant l'anterior discussió no han dit ni un mot. Ara, que es troben sols amb el Mestre (Mc), li manifesten llur admiració i espant per la doctrina proposada. Jesús, en lloc d'atenuar-la, va molt més lluny i prenent peu de les paraules «val més no casar-se» afirma que la castedat voluntària, acceptada per amor al regne dels cels constitueix l'estat de vida més perfecte.

12.—Per tant, el celibat voluntari d'aquell qui es consagra enterament a Déu és l'estat de vida més excel·lent.

Marc 10, 1-12.

[1] I alçant-se d'allà, vingué Jesús als confins de Judea a l'altra banda del Jordà. I novament acuden a ell les turbes i, tal com acostumava, altra volta els anava instruint. [2] I acostant-se els Fariseus, li preguntaven, per a probar-lo: «Si era lícit a un marit, repudiar la muller.» [3] Mes ell responent els digué: «¿Què us ha manat Moisès?» [4] I ells digueren: «Moisès ha permès fer escriptura de divorci i repudiar.» [5] Responent-los Jesús els diu: «Per la duresa de vostre cor us ha escrit aital precepte, [6] mes de bon principi de la creació, Déu creà l'home i la dona. [7] Per això l'home deixarà son pare i sa mare i s'unirà a la seva muller, [8] i seran dos en una sola carn. Així ja no son dos, sinó una carn. [9] Per consegüent lo que Déu ha unit, l'home no ho separi.» [10] Quan foren dins la casa, els deixebles li preguntaren novament sobre lo mateix. [11] I els digué: «Qualsevol qui deixi la seva muller i en prengui una altra, comet adulteri respecte de la primera: [12] I si una muller deixa el seu marit i es desposa amb un altre, ella adultera.»

5. – Moisès havia permès als hebreus el refús de la muller pròpia quan subsistia una causa gravíssima. (Deut 24, 1-4). Mes això no era pas aplicació de la llei natural, sinó un privilegi transitori, circumstancial, motivat per la duresa de cor dels israelites.

11.12. – El matrimoni és d'institució divina i, per tant, és un pacte sagrat (Gen 2, 18). El Decàleg no solament prohibia l'adulteri, sinó també el cobejar la muller del proïsme. Els adúlters havien de morir apedregats (Deut 22, 23.24).

No obstant, en l'Antiga Llei es tolerava, per causes especials, el repudiar l'esposa, i àdhuc es permetia la poligàmia. Mes en la Nova Aliança no solament és manada la monogàmia, sinó que el contracte matrimonial és elevat a la dignitat de sagrament. El pecat d'adulteri ja es comet només que amb la sola concupiscència o mal desig (Mt 5, 28, § 78).

§ 240. Jesús i els nois

MATEU 19, 13-15.

13 Llavors li foren presentats uns noiets perquè els imposés les mans i pregués. Mes els deixebles els renyaven. 14 Però Jesús els digué: «Deixeu estar els petitets i no els impediu de venir a mi: perquè d'ells és el regne dels cels.» 15 I després d'imposar sobre d'ells les mans, marxà d'allí.

13.–No sols els malalts i posseïts, també els noiets són presentats a Jesús, per les mares o altres familiars.

Es un dels pocs exemples en què es demana a Jesús un favor de caràcter espiritual, si és que la demanda fos realment exempta d'alguns fins materials, com el de preservar els infants de possibles malalties o desgràcies. En Sant Lluc el mot grec s'hauria de traduir per «nodrissó» o infant que encara mama; però com que diu que els deixin venir per si mateixos (16) el mot no s'ha d'entendre estrictament.

Segurament els deixebles pensaven que aquells noiets no eren capaços d'aprofitar-se de les sublims ensenyances del Mestre. Només venien a fer nosa.

14.–«Deixeu estar» s'ha d'entendre «tranquils o lliures». «D'ells» millor, «dels tals» dels qui s'assemblen a ells o participen de llurs qualitats. Es, doncs, evident, que aquells que no s'hi assemblen, no podran entrar al regne dels cels, com especifiquen els altres dos Evangelistes.

MARC 10, 13-16.

13 I li presentaven noiets, perquè els toqués. Mes els deixebles renyaven a aquells qui els portaven. 14 I veient-ho Jesús, li desplagué i els digué: «Deixeu venir a mi els infants i no els ho impediu; que d'aquests és el regne de Déu. 15 De veritat us dic: qui no rebi el regne de Déu com un infant, no hi entrarà.» 16 I abraçant-los i posant sobre d'ells les mans els beneïa.

14.–«Li desplagué». O sigui s'enutjà manifestant externament la seva disconformitat amb l'actuació dels apòstols.

16.–Tendríssim detall, conservat per Sant Marc (que ho rebria de Sant Pere) aquest del bon Jesús abraçant o bé prenent en els seus braços (amb dues coses pot significar el verb grec) aquells noiets! Els artistes, que amb llurs obres

han il·lustrat cada pas de la vida del Senyor, no han copsat com calia aquesta escena. «Els beneïa» imposant les mans sobre llur cap, d'un a un, com els patriarques (Gen 48, 14-15).

LLUC 18, 15-17.

15 I li portaven també noiets, perquè els
toqués. I veient-ho els deixebles, els renya-
ven. 16 Mes Jesús, fent-los acostar, digué:
«Deixeu venir a mi els noiets i no els ho
impediu: perquè dels tals és el regne de
Déu. 17 De veritat us dic: el qui no rebrà el
regne de Déu com un noiet, no hi entrarà
pas.»

17.—La doctrina d'aquest passatge en els nostres temps ha estat il·lustrada per obra de Santa Teresa de Lisieux. «La nova Santa Teresa s'és penetrada d'aquesta doctrina evangèlica, i l'ha traspassada a la pràctica quotidiana de sa vida... l'ha revelada a tothom amb els seus escrits, que s'han estès per tota la terra, i que ningú segurament no ha llegit sense quedar-ne encisat.» Pius XI, Homilia de la Canonització.

Amb breus paraules la Santa explica el «caminet» per arribar a la perfecció: «La santedat no consisteix pas en tal o qual pràctica; consisteix en una disposició del cor que ens fa humils i petits entre les mans de Déu, conscients de la nostra feblesa i confiats fins a l'audàcia en sa bondat de Pare.»

§ 241. El jove ric

MATEU 19, 16-22.

16 I veus aquí que, acostant-se-li un home
li digué: «Bon Mestre, ¿quina cosa bona
faré per a tenir la vida eterna?» 17 I ell li
digué: «¿Per què em preguntes sobre lo
bo? Un només és bo: Déu. Mes si vols en-
trar en la vida guarda els manaments.»
18 Ell diu: «¿Quins?» I Jesús respongué: «No
mataràs: no cometràs adulteri: no furtaràs:
ni diràs falsos testimonis: 19 Honraràs al teu
pare i la teva mare i amaràs al teu proïsme
com a tu mateix.» 20 Li diu el jove: «Totes

aquestes coses les he guardades des de ma jovenesa: ¿què em falta encara?»
21 Jesús li diu: «Si vols ésser perfet, vés, ven tot lo que tens i dóna-ho als pobres, i tindràs un tresor en el cel: i vina i segueix-me.»
22 Mes quan el jove sentí això, se n'anà trist: puix tenia moltes hisendes.

16. – «Un home». Del v. 20 (i per Lc) sabem que era «jove»; Sant Lluc a més el califica com un del «principals» de la ciutat. Tots tres Evangelistes clouen aquest paràgraf fent notar la seva riquesa, obstacle a seguir la invitació de Jesús.

17. – La bondad moral consisteix en acomplir la voluntat divina que imposa igualment a tots els Manaments del Decàleg. Es doncs inútil cercar un altre camí per a salvar-se eternament.

20. – Els manuscrits grecs ometen, «des de ma jovenesa».

21. – Aquí no es tracta de la simple bondat, que consisteix en no tenir cap falta i a complir els deures propis; a més d'això, aquest jove vol assolir la perfecció o consumació de la justícia que el «bon Mestre» predica.

Amb els mots «si vols», propis de Sant Mateu, es remarca que aquesta perfecció no està manada a ningú, sinó que sempre ha d'ésser voluntària; ni tant sols es proposa a tothom, sinó a aquells només que en sentin la vocació, els quals lliurement poden acceptar-la o renunciar a ella. Es un «consell», de cap manera una obligació.

Per tant, a perfecció cristiana consisteix en renunciar totes les coses per amor de Jesucrist. En premi Ell ens ofereix un tresor en el cel, el qual tresor és l'amor i possessió d'Ell mateix, que és una infinita recompensa.

MARC 10, 17-22.

17 I havent sortit per a posar-se en camí, un, corrent-li a l'encontre, agenollat davant ell, li pregava: «Bon Mestre, ¿què faré per a obtenir la vida eterna?»
18 Mes Jesús li digué: «¿Per què em dius bo? Ningú és bo, sinó sols Déu.
19 Ja saps els manaments: No adulteris, no matis, no furtis, no posis fals testimoni, no facis frau, honra a ton pare i a ta mare.»
20 I responent *el jove,* li digué: «Mestre, tot això ho he observat des de ma jovenesa.»
21 I Jesús, mirant-se'l i mostrant-li afecte, li digué: «Una sola cosa

et manca: vés, ven tot lo que tens i dóna-ho tot als pobres, i tindràs un tresor en el cel; i vina i segueix-me'» [22] I ell, contristat amb aquesta paraula, se n'anà afligit; puix tenia moltes hisendes.

17.–Observem els detalls propis del segon Evangeli; que Jesús ha «sortit» segurament de la casa on ha rebut les mares que li portaven els fillets (§ 240); que aquell que se li presenta li fa la pregunta «agenollat», en senyal de profunda veneració.

21.–«Mostrant-li afecte». Un altre detall de Sant Marc, rebut segurament de Sant Pere, fidelíssim testimoni de la bondat del Salvador.

22,–«Se n'anà afligit» car l'afecte a les riqueses ofegà (Mt 13, 22, § 114) els bons propòsits i contrarestà la vocació sublim del diví Mestre. Anàloga tristesa senten aquells que voldrien assolir la perfecció evangèlica i que abandonen llur ideal davant de les dificultats.

LLUC 18, 18-23.

[18] Llavors un jove dels principals li preguntà: «Bon Mestre, ¿què he de fer jo per obtenir la vida eterna?» [19] Jesús li va respondre: «¿Per què m'anomenes bo? Ningú és bo, sinó Déu. [20] Ja saps el manaments: No mataràs; No fornicaràs; No furtaràs; No llevaràs fals testimoni; Honraràs pare i mare.» [21] I l'altre digué: «Tot això he observat de ma joventut ençà.» [22] Oït això, Jesús va dir-li: «Encara et falta una cosa: ven tot lo que tens, i dóna-ho als pobres, i tindràs un tresor al cel; després vina i segueix-me.» [23] Ell, oïdes aquestes coses, quedà tot contristat, perquè era riquíssim.

18.19.–El sentit, un poc obscur, d'aquests versets es pot deduir de Sant Mateu (19, 16.17) i de Sant Marc (10, 17.18). És a dir: «No cal preguntar sobre el bo, ni anomenar ningú bo, sinó sols cercar Déu, qui és el Bè per essència.» Es de Déu de qui deriva tot bé, com del seu únic principi, i és a Déu a qui tot està ordenat com al seu últim fi. I per aconseguir un tal Bé és indispensable l'observància dels seus manaments.

22.–Sant Jeroni precisa que no ho havem de vendre en part, sinó tot, i després repartir-ho enterament als pobres.

§ 242. Perill de les riqueses. Premi de la pobresa voluntària.

MATEU 19, 23-30.

[23] I Jesús digué als seus deixebles: «De
veritat us dic que amb dificultat entrarà un
ric en el regne dels cels. [24] I encara us dic
més: Es més fàcil que un camell passi pel
forat d'una agulla, que no que un ric entri
en el regne dels cels.» [25] Oïdes aquestes
coses, els deixebles restaren molt admirats
i deien: «Doncs ¿qui es podrà salvar?» [26] I
Jesús donant-los una mirada, els digué:
«Això pels homes és impossible, mes davant
Déu totes les coses són possibles.»

[27] Aleshores Pere, prenent la paraula, li
digué: «Veus aquí que nosaltres ho hem
deixat tot i us hem seguit: ¿què hi haurà
per a nosaltres?» [28] I Jesús els digué: «Jo us
asseguro que els qui m'heu seguit, en la
regeneració quan el Fill de l'home seurà
sobre el soli de la seva majestat seureu
també vosaltres sobre dotze sitials per a
judicar les dotze tribus d'Israel. [29] I qual-
sevulla que haurà deixat la casa o germans,
o germanes, o el pare, o la mare, o la mu-
ller, o els fills, o els camps per causa del
meu nom, rebrà el cent per un i posseirà la
vida eterna. [30] I molts dels primers seran
els darrers, i els darrers, primers.»

23.—Els béns de la terra són un obstacle a la salvació, puix «és cosa rara el posseir béns sense estimar-los». No és pas que les riqueses siguin absolutament inconciliables amb la salvació, sinó que l'home és sempre propens a abusar-ne, per a la seva ruïna.

27.—Abans de preguntar quin ha d'ésser el premi dels apòstols i de tots els seguidors de l'Evangeli, Pere exposa al Senyor llur conducta; primer l'abnegació, «ho hem deixat tot», en segon lloc el cumpliment fidel de la voluntat de Je-

sucrist «us hem seguit». Aquestes paraules són una al·lusió evident a les que Jesús adreçà al jove ric que volia ésser perfecte. (Vegeu § 241, Mt 19, 21, etc.).

MARC 10, 23-31.

23 Llavors, donant Jesús una mirada a
l'entorn, diu als seus deixebles: «¡Amb
quina dificultat entraran en el regne de
Déu els qui tenen riqueses!» 24 I els deixe-
bles eren impressionats de les seves parau-
les. Mes Jesús, responent de nou, els digué:
«Fillets meus, ¡que n'és de difícil als qui
confien en les riqueses entrar en el regne
de Déu! 25 Es més fàcil passar un camell
pel forat d'una agulla, que un ric entrar
en el regne de Déu. 26 I ells encara s'en
meravellaven més, dient-se a si mateixos:
«Doncs, ¿qui es podrà salvar?» 27 I mirant-
se'ls Jesús, els digué: «Pels homes és impos-
sible; més no per Déu; que per Déu totes les
coses són possibles.»
28 I Pere començà de dir-li: Veus aquí
que nosaltres ho hem deixat tot, i us hem
seguit.» 29 Responent Jesús, digué: De ve-
ritat us dic: «No hi ha ningú que hagi dei-
xat la casa, o els germans, o germanes, o
el pare, o la mare, o els fills, o les terres,
per mi i per l'Evangeli, 30 que no rebi cen-
tuplicat, ara en el temps present, en cases,
germans, germanes i mares i fills i terres,
en mig de les persecucions, i en el segle
venidor la vida eterna. 31 Mes molts dels
primers seran els últims i dels últims els
primers.»

23. – «Una mirada a l'entorn». Detall característic de Sant Marc, com el del verset següent.

24. – «Fillets meus». La tendresa d'aquests mots denota la commiseració del Cor de Jesús, que vol consolar els apòstols, vivament impresionats per les paraules precedents.

27.–L'home no podria, amb ses pròpies forces i sense el concurs de la gràcia, resistir els afalacs de les riqueses i dels plaers sensitius, degut a la feblesa de la naturalesa humana, viciada pel pecat. No obstant, amb l'auxili de la gràcia pot vèncer tots aquests impediments, i àdhuc usar de les riqueses per a procurar la major glòria de Déu i el bé de les ànimes.

29.30.–El sentit és: Qui ho hagi deixat tot per amor de Jesús, trobarà arreu del món (on hi hagi cristians) consols semblants i majors que els que pot donar la possessió de les riqueses o l'amor de la pròpia família. I això a desgrat de les constants persecucions, que seran l'estela del seu ministeri.

«Germans i germanes...» no per la propinqüitat de la carn i de la sang, sinó de la fe i caritat cristianes. (Veg. Act 4, 32.)

31.–El deixeble de Jesús ha d'ésser perseverant fins a la fi; altrament el premi que se li reservava serà donat al qui sigui trobat millor en l'hora de la mort. Per tant, el major grau de glòria dalt el cel respon, no a la duració de temps, sinó a la major abnegació i fidelitat amb què s'haurà servit Jesús ací a la terra. Ho demostra clarament la paràbola dels obrers enviats a la vinya (Mt 20, 1-16, § 243).

LLUC 18, 24-30.

24 I en veure Jesús com s'havia posat trist, digué: «Que difícilment els qui tenen riqueses entraran en el regne de Déu 25 Puix és més fàcil passar un camell pel forat d'una agulla que entrar un ric en el regne de Déu.» 26 Els qui l'estaven escoltant, digueren: «I doncs, ¿qui podrà salvar-se?» 27 I els diu: «Lo que és impossible als homes és possible per a Déu.» 28 Aleshores Pere va dir: «Heus aquí que nosaltres ho hem deixat tot i us hem seguit.» 29 I Ell els digué: «Us dic de veritat: Ningú no haurà deixat la casa, o els pares, o els germans, o l'esposa, o els fills, per causa del regne de Déu, 30 que no rebi molt més en aquest món i en el segle venidor la vida eterna.»

25.–Ciril d'Alexandria i Teofilacte, per tal d'atenuar aquesta expressió, substitueixen el mot «camell» per «soga» de navili que en grec és molt semblant. Res però no pot justificar aquest canvi, i les paraules han de conservar llur significació pròpia.

Aquesta fórmula, tan adient al geni de la llengua hebraica, indica la dificultat, però no la impossibilitat, d'un acte a realitzar. Significa que les riqueses, vehicles dels vicis, facili-

ten la satisfacció de tota cobejança, i que l'home donat als plaers no sap desprendre-se'n fàcilment per a practicar la caritat i mortificació cristianes necessàries per a salvar-se.

29. – Aquesta expressió te el mateix sentit que la de Sant Mateu (29), «per causa del meu nom» i la de Sant Marc (29), «per mi i per l'Evangeli.»

§ 243. Els jornalers de la vinya

MATEU 20, 1-16.

1 El regne dels cels és semblant a un
pare de famílies qui sortí a trenc d'alba, a
llogar treballadors per a la seva vinya. 2 Fet
contracte amb els treballadors d'un denari
per dia, els envià a la seva vinya. 3 I havent
sortit prop de l'hora de tèrcia, veié a altres
qui estaven desvagats a la plaça, 4 i els di-
gué: «Aneu també vosaltres a la meva vinya
i us daré lo qué siga just.» 5 I ells se n'hi
anaren. Altra vegada sortí envers l'hora de
sexta i la de nona: i féu lo mateix. 6 Per allà
a l'hora onzena sortí i en trobà d'altres que
s'hi estaven, i els diu: «¿Com és que us esteu
aquí sense fer res en tot el dia?» 7 «Es que
ningú no ens ha llogat», li responen. «Aneu
també vosaltres a la meva vinya», els diu.
8 Quan arribà la vesprada, diu l'amo de la
vinya al seu majordom: «Crida els treballa-
dors i paga'ls el jornal, començant des dels
últims fins als primers.» 9 Havent, doncs,
arribat els qui havien vingut prop l'hora
onzena, varen cobrar cadascú un denari.
10 Mes en arribar també els primers, pensa-
ren que haurien de cobrar més: i ells també
reberen cadascú un denari. 11 I en pendre'l
murmuraven contra el propietari, 12 dient:
«Aquests darrers treballaren una hora i els
has fet iguals a nosaltres, qui hem suportat

el pes del dia i de la calor.» 13 Mes ell res-
ponent a un d'ells, diguè: «Amic, no et faig
cap tort ¿per ventura no has pactat amb mi
per un denari? 14 Pren lo que és teu i vés-
te'n; jo vull donar-li a aquest últim tant com
a tu. 15 ¿Es que no puc fer de lo meu lo que
vull? ¿o el teu ull serà maliciós, perquè jo
sóc bo? 16 Així els darrers seran els primers
i els primers els darrers. Puix són molts els
cridats i pocs els elegits.»

1.–Encara avui el contracte de treball a Palestina es fa segons explica aquesta paràbola. A trenc d'alba, principalment el primer dia de la setmana, els treballadors es reuneixen en la plaça pública, esperant d'ésser llogats; es fixen les condicions i després van a treballar. A aquests elements trets de la realitat, el diví Mestre n'afegeix d'altres que serveixen al fi pedagògic de la paràbola.

2.–Els hebreus comptaven les hores del dia de la sortida a la posta del sol, i eren sempre dotze, desiguals, per consegüent, segons l'estació de l'any. L'hora de «tèrcia» correspon a nou hores del matí; «sexta», a les dotze; «nona», a les tres de la tarda; «onzena», a les cinc.

3-6.–Les diferents hores en les quals l'amo convida a treballar en la seva vinya representen les distintes èpoques de la vida en les quals Déu ens crida al seu servei. Així, doncs, l'aplicació moral de la paràbola és que l'amo de la vinya és Déu, nostre Pare celestial. La vinya on ens convida a treballar és el regne de Déu, on hem de santificar les nostres ànimes. La jornada de treball és la vida present, la qual és com un dia curt en comparació de l'eternitat.

7.–Als treballadors de l'hora onzena no se'ls promet res. Però això no vol dir que s'hagin de quedar sense paga.

9.–Déu és just en la distribució de les recompenses. La que Déu ens promet és «la benaurança del cel, igual per a tots, almenys en la seva essència, ja que és infinita».

15.–Entre els jueus, home d'ull bo significa generós i benèvol; i home d'ull dolent, home avar, malèvol o envejós.

16.–La primera part d'aquest verset és igual que l'últim del § 242, Mt 19, 30; Sant Joan Crisòstom opina que aquesta sentència és independent de la paràbola i que no ha de considerar-se com la seva conclusió. Molts comentaristes, en canvi, la consideren com a deducció lògica que ha d'utilitzar-se per a explicar-ne el contingut.

«Puix són...» Per raó de mancar en bastants mss. grecs aquesta frase és omesa per alguns crítics moderns que la consideren repetició de Mt 22, 14, § 260.

§ 244. Tercera predicció de la Passió

Mateu 20, 17-19.

17 I pujant Jesús a Jerusalem, prengué
en secret els dotze deixebles i els digué:
18 «Veus aquí que pugem a Jerusalem, i el
Fill de l'home serà entregat als prínceps
dels Sacerdots i als Escribes, i el condem-
naran a mort, 19 i l'entregaran als gentils
per a ésser escarnit i assotat i crucificat, i
al tercer dia ressuscitarà.»

17. – Camí de Jerusalem, Jesús crida a part els dotze i els anuncia la seva passió com a cosa immediata. Dues altres vegades almenys, la primera després de la confessió de Pere, § 159, i la segona després de la Transfiguració, § 178, el diví Salvador havia fet aquesta confidència tan terrible. No obstant, ells no coneixien pas clarament el misteri de la Redempció, i, per això no sabien admetre la possibilitat de tantes humiliacions en el Messias. La imatge d'un Redemptor pacient estava en pugna amb llurs prejudicis inveterats sobre l'esplendor del gran regne messiànic.

Marc 10, 32-34.

32 Entretant estaven en camí per a pujar
a Jerusalem; i Jesús se'ls avançava, i se
n'espantaven; i seguint-lo temien. I aple-
gant altra volta als dotze, començà de dir-
los les coses que li havien d'esdevenir.
33 «Veus aquí que pugem a Jerusalem, i el
Fill de l'home serà entregat als prínceps
dels sacerdots i als Escribes i als ancians,
i el condemnaran a mort, i l'entregaran als
gentils; 34 i es burlaran d'ell, i l'escopiran,
i l'assotaran, i el mataran; i al tercer dia
ressuscitarà.»

32. – «S'els avançava». – Sant Marc fa notar aquest detall de la pressa del bon Jesús que anhelava consumar el seu sacrifici per la salvació del món.

«Se n'espantaven».–Els deixebles sabien els perills a què Jesús s'exposava pujant a Jerusalem, puix no ignoraven les insídies dels seus mortals enemics, i per dues vegades Ell els havia predit la seva Passió.

LLUC 18,31-34.

31 De seguida prengué Jesús apart els
dotze, i va dir-los: «Heus aquí que pugem
a Jerusalem i seran complides totes les
coses que els Profetes han escrit del Fill de
l'home. 32 Puix serà entregat als gentils, i
serà befat, assotat i escopit. 33 I després
d'haver-lo assotat, el mataran, i al tercer
dia ressuscitarà.» 34 I ells no entengueren
res de tot això: i aquest llenguatge els era
impenetrable, i no en comprenien el sentit.

34.–«No en comprenien el sentit».–Hi ha veritats que no s'entenen, no perquè les paraules amb què són enunciades tinguin res d'incomprensible, sinó per altres motius, en aquest cas, com havem dit altres vegades, per la il·lusió d'un regne temporal i gloriós que no els deixava comprendre res que pugués oposar-s'hi. També és possible que els deixebles no comprenguessin els detalls de la profecia, com per exemple que havia d'ésser lliurat als gentils i que la sentència definitiva hagués d'ésser pronunciada per Pons Pilat, el procurador romà, i executada pels seus soldats.

§ 245. Els fills del Zebedeu

MATEU 20, 20-28.

20 Llavors se li acostà la mare dels fills
del Zebedeu, amb sos fills, adorant-lo i demanant-li
quelcom. 21 I ell li digué: «¿Què
vols?» «Digueu — li respon — que aquests
dos fills meus estiguin asseguts l'un a vostra
dreta i l'altre a l'esquerra en vostre
regne.» 22 Mes Jesús li va respondre dient:
«No sabeu lo que demaneu. ¿Podeu beure
el calze que jo beuré?» Li diuen: «Podem.»
23 Els diu: «Beureu certament el meu calze;

mes el seure a la meva dreta o a l'esquerra no és cosa meva el concedir-ho, sinó de mon Pare per a aquells a qui ho té destinat.
[24] I en sentir-ho els deu, s'indignaren contra els dos germans.
[25] Mes Jesús els cridà i digué: Sabeu que entre els gentils els qui són prínceps dominen; i els qui són majors exerceixen poder damunt els altres.
[26] No serà així entre vosaltres; sinó que qui vulgui fer-se el major entre vosaltres, sia vostre criat,
[27] i qui vulgui ésser entre vosaltres el primer, serà vostre servent.
[28] Així com el Fill de l'home no ha vingut a ésser servit sinó a servir, i a donar la seva vida en redempció per a molts.

20.—«La mare dels fills del Zebedeu» que Sant Marc anomena Salomé (§ 350). L'acord entre mare i fills és evident. La seva intervenció era ben justificada; parenta, potser germana, de la Mare de Déu, havia donat dos fills a Jesús; ella personalment el seguia i servia junt amb altres piadoses dones. (Mc 15, 40, § 350).

22.—Jesús respon, no a Salomé, sinó als seus fills com a autors d'aquella demanda. Els pregunta si tindran coratge per a beure el calze amargòs de la passió i del martiri. Parlant en general, l'elecció d'apòstols i deixebles no pertany a Jesús, en tant que ha pres la forma de servent, sinó al Pare celestial, qui ho té preparat, de tota l'eternitat, per als qui, cooperant a la gràcia, se'n facin mereixedors.

«Que jo beuré». Delicada manera de disposar els apòstols als majors sacrificis; primer, Jesús beurà el calze i per amor a Ell fàcilment el beuran els deixebles. Precisament Jaume el Major serà el primer dels apòstols que en el martiri donarà aquest testimoni d'amor suprem (Act 12, 2) a Jesús; Joan, submergit en una caldera d'oli bullent davant de la Porta Llatina, serà preservat de la mort per miracle.

25.—És a dir, els notables o ministres dels qui dominen exerceixen, d'una manera arbitrària, el poder damunt els súbdits.

El Fill de l'home podria fer-se servir, com fan els poderosos del món; en canvi no sols ha vingut per a fer-se servidor de tots, sinó que àdhuc oferirà la seva sang per la nostra salvació.

MARC 10, 35-45.

[35] Llavors se li acosten Jaume i Joan, els fills del Zebedeu, dient: «Mestre, volem que

ens feu tot lo que us demanarem.» [36] Ell els
digué: «¿Què voleu que us faci?» [37] Digue-
ren: «Concediu-nos estar asseguts en la vos-
tra glòria, l'un a vostra dreta i l'altre a
vostra esquerra.» [38] Mes Jesús els diguè: «No
sabeu lo que demaneu: ¿podeu beure el calze
que jo bec, o ser batejats amb el baptisme
amb que jo ho sóc?» [39] Li digueren ells: «Po-
dem.» I Jesús els digué: «Beureu, si, el calze
que jo bec, i amb el baptisme amb que jo
sóc batejat, ho sereu vosaltres; [40] Mes l'estar
asseguts a la meva dreta o a l'esquerra, no
és cosa meva el concedir-ho, sinó a aquells
pels quals està preparat.» [41] I sentint-ho els
deu, començaren de indignar-se contra Jau-
me i contra Joan. [42] Mes Jesús cridant-los,
els diu: «Sabeu que aquells qui semblen
ésser els principals entre els gentils, domi-
nen sobre d'ells; i els prínceps llurs tenen
potestat sobre d'ells. [43] Entre vosaltres no
és així; sinó que qui vulgui fer-se el major,
serà vostre servent; [44] i qui vulgui ser el pri-
mer de vosaltres, serà el criat de tots. [45] Per-
què àdhuc el mateix Fill de l'home no ha
vingut a ser servit, sinó a servir i donar la
seva vida en redempció per a molts.»

35.–Aquesta vegada Sant Marc, que generalment dóna molts detalls, simplifica la narració, i posa en boca dels fills la súplica, que per Sant Mateu sabem que havien encarregat a la seva mare.

39.–Jesús significa els seus sofriments amb dues metàfores, la del «calze» (Mt) ple de malaurances i la del «baptisme» de desgràcies en el qual serà submergit.

40.–Déu dóna als homes gràcies suficients perquè es salvin, puix a tots s'estén la seva voluntat salvífica. No obstant, una part dels homes no se salva per no correspondre a la gràcia. Altres hi corresponen, i obtenen els graus de glòria en proporció de llurs mèrits. Àdhuc així, l'elecció i predestinació dels homes està en la lliure voluntat de Déu, qui, per altra part, dóna a cadascú les gràcies que vol, segons el seu beneplàcit.

41. – Anàlegs són els sentiments d'ambició que coven en l'esperit dels altres deu apòstols; esperen el moment oportú per a manifestar llur indignació als dos germans.

42. – «Aquells qui semblen ésser principals». Traducció literal d'una frase grega d'encuny clàssic. El verb «semblar» en aquest cas significa «ésser efectivament, ésser considerat com». No vol dir que només semblen, sinó que ho són d'una manera visible, que tothom els reconeix com a principals.

45. – «Redempció». En l'Antic Testament significa la compensació que es pagava per una mort o una ofensa greu, el diner amb què es rescatava un esclau o un presoner, tornant-li la llibertat. Jesús és, doncs, el que ens «serveix» i l'acte principal del seu «ministeri» consisteix en donar la seva vida, per a tornar la llibertat a nosaltres, que érem esclaus del dimoni.

«Per a molts». La multitud del gènere humà, o, segons Sant Pau, tots els homes.

§ 246. A Jericó. Zaqueu el publicà

MARC 10, 46.

46 Arriben a Jericó, i en sortir ell de Jericó amb els seus deixebles i una gran gentada, el fill de Timeu, Bartimeu, cec, seia aprop del camí demanant almoina.

46. – «Una gran gentada» que de la Transjordània, la Galilea i la Perea anaven cap a Jerusalem per la festa de la Pasqua. Jesús també hi anava; aquest serà el seu últim viatge que culminarà amb la Passió i mort. «Bartimeu». Probablement fou conegut en les primitives comunitats cristianes i per això el seu nom és ací recordat.

«Cec... demanant almoina». Segons el grec traduiríem millor, «cec captaire.»

Aquest cec de Jericó és, probablement, un dels dos que guarí Jesús en sortir de la ciutat i dels quals fa menció l'evangelista Sant Mateu. Com sigui que el context és tan semblant en els tres sinòptics, és indubtable que es tracta d'un mateix i únic episodi; és a dir, de la curació de dos cecs en sortir de Jericó, com diu Sant Mateu, i que un d'ells, el més conegut, és el de qui fan menció els altres dos evangelistes. Ell implorà aquesta gràcia abans que Jesús entrés a Jericó, i reiterà la seva súplica, junt amb un altre cec, en sortir Jesús de la ciutat, obtenint així, plenament, la gràcia que per la seva confiança tenia merescuda.

LLUC 18, 35-37, 19, 1-10.

35 I succeí que, acostant-se a Jericó, un cec estava assegut vora el camí, demanant
caritat. 36 I sentint la turba que passava,

preguntava que era allò. [37] Li digueren que
passava Jesús de Nazaret.
19, [1] I havent entrat Jesús a Jericó, traves-
sava *la ciutat.* [2] I heus aquí que un home
anomenat Zaqueu—qui era el caporal dels
publicans i ensems ric,— [3] cercava veure qui
era Jesús, i no podia per la molta gent, per-
què era petit d'estatura. [4] I corrent enda-
vant, va enfilar-se a dalt un sicòmor, per
veure'l, perquè havia de passar per allà.
[5] Quan Jesús hagué arribat al lloc, alçant
els ulls el va veure, i li digué: «Zaqueu,
baixa de pressa, perquè convé que avui jo
em quedi a casa teva.» [6] I baixà de seguida
i el va rebre ple de goig. [7] Quan ho veieren
tots, murmuraven, dient que havia anat a
posar a casa d'un pecador. [8] Mes Zaqueu,
presentant-se davant el Senyor, digué: Se-
nyor, la meitat dels meus béns vaig a do-
nar-la als pobres, i si he defraudat res a algú
li restituiré quatre vegades més.» [9] Jesús li
va dir: «Avui ha vingut la salvació a aques-
ta casa, perquè ell també és fill de Abraham.
[10] Puix el Fill de l'home és vingut a cercar
i a salvar lo que estava perdut.»

35.–«Un cec» com Mc. Vegeu nota a § 248.

19,1.–En aquest passatge, d'una bellesa corprenedora, resplendeix la misericòrdia de Jesús pels pecadors.

2.–El nom de «Zaqueu» indica a bastament que era de raça jueva; el càrrec que exercia de cobrador de tributs el feia odiós als seus connacionals, que identificaven els mots «publicà» i pecador. Era «ric»; no sabem si part de les seves riqueses tenia un origen poc just, exigint més del compte als tributaris.

3.–Com fan notar els Sants Pares, la curiositat de Zaqueu no era merament natural; en aquell pecador ben disposat hi havia ja un començament de fe.

4.–El sicòmor és una espècie de figuera, pròpia dels climes càlids, abundant a Palestina, singularment a la vall del Jordà i a la baixa Galilea. (Veg. 1 Par 27, 28; 2 Par 1, 15, 9, 27, etc.) Té fort i estès brancatge, i obté una alçària de dotze a quinze metres.

5.–La presència de Jesús és santificant i l'hospitalitat que

li demana, penetrant les excel·lents disposicions del publicà, ha d'ésser un gran bé per aquest.

6.—Coneguda és la comparança que fa Sant Ambròs; Zaqueu és una nova mena de fruit que cau de l'arbre a la primera sacsejada del diví Salvador; representa la correspondència a la gràcia.

7.—L'Evangelista remarca l'escàndol dels circumstants, perquè Jesús cerca estatge precisament a casa d'un que era considerat com a pecador públic.

8.—«Presentant-se davant el Senyor». Literalment; «Estant dret, digué al Senyor». Zaqueu rep el diví Mestre, probablement a la porta de sa casa, i, davant dels qui havien murmurat, li manifesta per la seva aprovació els propòsits de vida nova. Exercirà la caritat envers els pobres; restituirà quatre vegades més el que hagi defraudat.

Paraules que revelen la seva probitat. No recorda haver comés cap frau, ni és conscient d'haver malversat diner dels tributs. Sols tem que en la multitud dels seus negocis qualque injustícia se sigui comesa, que ell repararà liberalment.

9.—Zaqueu era, pel seu origen i pel seu nom, descendent carnal d'Abraham i, com a tal, «fill del regne», encara que, pel seu ofici de publicà, semblés renunciar a tan gloriosa prerrogativa.

Degut a les bones disposicions manifestades Jesús el proclama de nou digne d'ésser «fill d'Abraham» i per consegüent de la salvació que el Fill de l'home ha portat al món.

§ 247. Paràbola de les deu mines

LLUC 19, 11-28.

11 Estant ells escoltant, continuà dientlos una paràbola, amb motiu d'ésser prop de Jerusalem, i perquè es pensaven que prompte es manifestaria el regne de Déu.
12 Digué, doncs: «Un home noble marxà a un país llunyà a pendre possessió d'un regne, i entornar-se'n. 13 I havent reunit deu de sos servidors, els entregà deu mines, i els digué: Negocieu fins que torni. 14 Mes els seus conciutadans l'odiaven, i enviaren darrera ell una ambaixada, dient: No volem que aquest regni sobre nosaltres. 15 Presa possessió del regne, tornà i manà cridar els criats a qui havia entregat el diner, per saber quin profit n'havia tret cada u. 16 I es presentà el primer, dient: Senyor, vostra

mina n'ha guanyades deu. [17] I li digué: Molt
bé, bon servent; perquè has estat fidel en lo
poc, tindràs poder sobre deu ciutats. [18] Des-
prés vingué el segon, dient: «Senyor, vostra
mina n'ha guanyades cinc. [19] Tu també—va
respondre-li—tindràs poder sobre cinc ciu-
tats. [20] I es presentà l'altre, dient: Senyor,
aquí teniu vostra mina, la qual he tingut
guardada dins un mocador. [21] Perquè he
tingut por de vós, puix sou un home sever;
retireu lo que no heu dipositat, i segueu lo
que no heu sembrat. [22] El rei li respon: De
la teva pròpia boca, jo et judico, malvat
servent: Sabies que jo sóc un home sever,
que prenc lo que no he dipositat, i cullo lo
que no he sembrat. [23] ¿I doncs, perquè no
dipositaves el meu diner al banc, i jo, a la
meva tornada, l'hauria recollit amb els
guanys? [24] I digué als qui allà estaven: Pre-
neu-li la mina, i doneu-la a aquell qui en té
deu. [25] Senyor—li feren observar—ja té deu
mines. [26] Jo us dic, que a tot aquell qui té,
se li donarà i tindrà abundància; i al qui
no té, fins lo que té, li prendran. [27] I en
quant a mos enemics que no han volgut
que jo regnés sobre d'ells, porteu-los aquí i
estranguleu-los davant meu.» [28] I dit això,
anava davant tots, pujant cap a Jerusalem.

11.—«Es manifestaria el regne de Déu». L'Evangelista explica el doble motiu de la paràbola; que Jesús estava «prop de Jerusalem» on havia de consumar el sacrifici de la nostra redempció, i l'error de la multitud que creia imminent la instauració d'un regne temporal messiànic. La paràbola corregeix aquest error; molt de temps ha de passar encara abans d'ésser instaurat gloriosament el regne de Déu.

Potser aquesta paràbola fou exposada en la mateixa casa de Zaqueu, potser fent ja camí cap a Jerusalem.

13.—«La mina» a la qual es refereix Jesús no és l'hebraiça, que tenia cent sicles, sinó l'àtica, de cent dracmes, per ço com en aquell temps els jueus, governats pels romans, no podien encunyar monedes de plata.

20. – L'original «sudario» significaria literalment un tros de tela que serveix per eixugar la suor.

23. – Els préstecs amb interès eren lícits als jueus si eren fets als estrangers, mes no si ho eren als germans del poble d'Israel (Deut 23, 19). No obstant, era una màxima de perfecció evangèlica, proposada pel mateix Jesús, el prestar sense esperar-ne interès (c. 6, 35).

24. – La mina confiada en dipòsit figura els dons de Déu; els dos primers la conserven i afegeixen altres mines que representen llurs mèrits personals.

27. – Heus aquí el sentit de la paràbola: L'home noble pel seu origen, diví i humà, és el Crist; la regió llunyana on va a rebre el seu regne és el cel; la mina donada a cadascú és la gràcia amb la qual es pot guanyar la salvació; els conciutadans qui han odiat el Crist són els jueus i amb ells tots els perseguidors de l'Església; el retorn de l'home noble és l'adveniment del Crist per a exercir damunt els jueus i tot el món la seva justícia sobirana.

La retribució dels justos serà proporcionada als mèrits de cadascú; els que s'oposaven a la propagació del regne del Crist seran castigats.

§ 248. Els dos cecs de Jericó

MATEU 20, 29-34.

29 I quan ells sortien de Jericó, anà darrera d'ell una gran gentada:
30 i veus aquí que dos cecs qui estaven asseguts vora el camí, sentiren que Jesús passava, i es posaren a cridar, dient: «Senyor, fill de David, tingueu compassió de nosaltres.»
31 I la gent els reprenia perquè callessin. Però ells cridaven més fort, dient. «Senyor, fill de David, tingueu compassió de nosaltres.»
32 I Jesús va deturar-se i els cridà i digué: «¿Què voleu que us faci?»
33 Ells digueren «¡Senyor! que s'obrin els nostres ulls.»
34 I Jesús, compadit d'ells, els tocà els ulls. I a l'instant hi veieren i el seguiren.

29. – «Sortien de Jericó». Vegeu § 246, on Mc i Lc parlen de l'entrada a Jericó. Es probable que el cec trobés Jesús abans de la seva entrada a la ciutat i que, en sortir d'aquesta, s'ajuntés al primer un altre cec; tots dos el suplicaren i obtingueren la curació.

30. – «Dos cecs». Vegeu la semblança amb Mt § 126 i 130.

32.—El primer Evangelista té alguns detalls propis; que Jesús resta profundament compadit; que el miracle es realitza mitjançant el contacte amb la Santa Humanitat. Els tres Evangelistes diuen que el guariment fou instantani i que després seguien el seu Benfactor.

MARC 10, 47-52.

47 I quan hagué entés que era Jesús de
Nazaret, es posà a cridar i dir: «Jesús, Fill
de David, tingueu pietat de mi.» 48 I molts
el reprenien perquè callés. Mes ell cridava
molt més encara: «Fill de David, compadiu-
vos de mi.» 49 I deturant-se Jesús, manà que
el cridessin. I cridant el cec, li digueren:
«Tingues confiança, alça't, ell et crida.» 50 I
el cec, llençant son mantell, aixecant-se amb
un salt, se n'hi va. 51 Parlant Jesús li digué:
«¿Què vols que et faci?» «Bon mestre — di-
gué el cec—, que hi vegi.» 52 I Jesús li diu:
«Vés, la teva fe t'ha salvat.» I a l'instant hi
va veure, i l'anava seguint pel camí.

47.—El cec pot considerar-se com el símbol d'un home destituït del coneixement de la veritat, però que la cerca amb afany. Ell reconeix en Jesús el Messias promès, el seu Salvador.

48-49.—La multitud és voluble; fa poc que volien imposar-li silenci, mes tot d'una que Jesús el crida, en lloc de reprendre el pobre cec, procuren infondre-li confiança.

50.—«Llençant son mantell». Un altre detall caracterìstic de Sant Marc. El cec ho fa segurament per caminar amb més llibertat.

51.—«Bon mestre». Sant Marc conserva en arameu el mot original del cec, «Rabboni».

LLUC 18, 38-43.

38 I es posà a cridar, dient: «Jesús, fill de
David, tingueu compassió de mi.» 39 I els
qui anaven davant, el reprenien perquè
callés. Però ell cridava més fort: «Fill de
David, tingueu compassió de mi.» 40 Lla-
vors, Jesús, aturant-se, manà que li por-
tessin. I quan el cec s'hi hagué acostat, li
preguntà, 41 dient: «¿Què vols que et faci?»

«Senyor — digué ell — que hi vegi.» 42 I
Jesús li respongué: «Veges-hi; la teva fe
t'ha salvat.» 43 I a l'instant hi veié, i l'ana-
va seguint glorificant Déu. I tot el po-
ble, en veure això, donà alabances a Déu.

38. – Sant Lluc, que és l'únic que explica la Conversió de Zaqueu (§ 246), parla del cec que es trobava vora el camí mentre Jesús s'acostava a Jericó; aleshores i abans de parlar de Zaqueu acaba de parlar del cec, encara que el fet hagi probablement succeït sortint de la ciutat.

43. – La finalitat del miracle, que és la glòria de Déu, és plenament assolida en aquest cas.

§ 249. El sopar de Betània.

MATEU 26, 6-13.

6 Estant Jesús a Betània a casa de Simó
el leprós, 7 se li presentà una dona amb un
alabastró de pomada de gran preu, i men-
tres estava assegut a la taula, el buidà da-
munt el cap *de Jesús.* 8 Veient-ho els deixe-
bles, s'indignaren dient: «¿A què ve aquest
desperdici?» 9 Puix podia això vendre's a
molt preu i donar-se als pobres.» 10 Mes,
adonant-se'n Jesús, els digué: «¿Per què us
enutgeu amb aquesta dona? Ella ha practi-
cat amb mi una bona obra. 11 Perquè els
pobres els teniu sempre entre vosaltres, i a
mi no m'hi teniu sempre. 12 I posant aques-
ta pomada sobre el meu cos, ho ha fet per
a sepultar-me. 13 Jo us dic de veritat que a
tot arreu del món on es predicarà aquest
Evangeli, serà publicat també lo que aques-
ta ha fet, en memòria d'ella.»

6. – Aquest convit fou un homenatge tributat a Jesús pels habitants de Betània, en agraïment del miracle obrat en la resurrecció de Llàtzer. Simó oferí sa casa, Marta servia, Llàtzer era un dels comensals, i Maria, arborada d'amor a Jesús, es reservà la missió de rentar-li els peus i ungir-li el cap amb nard preciosíssim.

«Simó el leprós» tal vegada fou guarit per Jesús de la lepra, però històricament no consta. No hi cap detall que indueixi a identificarlo amb Simó fariseu que l'invità a sopar (§ 104); el nom de Simó era freqüent. Del fet d'ésser-hi presents els tres germans (que només Sant Joan anomena) s'ha conjecturat que Simó era parent de la família de Llàtzer o almenys un amic molt íntim.

7.–«Alabastró», gerro de pedra alabastrina destinat a contenir aromes o ungüents.

8.–Sant Mateu, segons la seva manera de narrar, atribueix la crítica als «deixebles», Sant Marc a «alguns»; Sant Joan precisa millor i senyala només Judas com autor d'aquelles murmuracions sense excloure que trobés eco en alguns deixebles i comensals.

12.–«Per a la sepultura meva», és a dir, ha embalsamat anticipadament el meu cos per al sepulcre, puix està pròxima la meva mort. Els jueus embalsamaven profusament els cossos de llurs difunts.

No podia el Salvador amb paraules més clares anunciar la inminència de la seva mort.

MARC 14, 3-9.

3 I estant Jesús a Betània a casa de Si-
mó el leprós, i mentres era a taula, vingué
una dona portant un alabastró de pomada
preciosa de nard espigat, i trencant l'ala-
bastró, l'abocà sobre el cap de Jesús. 4 N'hi
havia alguns que s'indignaven dintre si
mateixos, i deien: «¿A què ve aquesta pèr-
dua de pomada? 5 Perquè podia vendre's
aquesta pomada a més de trescents denaris
i donar-ho als pobres.» I cridaven contra
d'ella. 6 Mes Jesús digué: «Deixeu-la estar,
¿per què la molesteu? Ella ha fet una bona
obra en mi. 7 Puix de pobres sempre en
teniu entre vosaltres, i quan volgueu, podeu
fer-los bé; mes a mi no sempre em teniu.
8 Ella ha fet lo que ha pogut; s'és avençada
a ungir mon cos per a la sepultura. 9 De ve-
ritat us dic: Onsevulla que serà predicat
aquest Evangeli en tot el món, també serà
contat en memòria seva lo que ella ha fet.»

3.–Era un costum entre els jueus honorar els convidats ungint-los el cap amb perfums. L'acció de Maria fou extraor-

dinària, no solament pel valor de l'ungüent, sinó també per la forma i profusió amb què fou esmerçat.

«Trencant l'alabastró». Símbol del sacrifici total és aquest gest de Maria que no vol guardar-se per ella ni una mica d' aquell perfum.

4.—El sopar de Betània, que fou l'ocasió pròxima de la traïció de Judas (vv. 10.11), es verificà sis dies abans de la Pasqua, o sigui, el dissabte, 8 de Nisan, vigília del dia de Rams. (Veg. Io 12, 1-11, § 250.)

5.—Tres cents denaris (unes 261 ptes.) no eren el preu real d'una lliura grega de nard, sinó el preu calculat per Judas. La lliura romana valia, segons Plini, uns cent denaris. No obstant, hi havia diverses espècies de nard, i de consegüent, n'hi havia de preus distints. El que Maria oferí devia ésser del millor. (Quant a les espècies de nard, en aquell temps, i llur preu i composició. Veg. Plin. 12, 12, 42-46; 13, 1, 15.16.)

6.—«Per què la molesteu?». D'aquesta expressió, que en grec és idèntica a la de Sant Mateu (10), pot deduir-se que Maria restà perplexa en oir les recriminacions dels comensals; la lloança i la profecia de Jesús l'animarien a continuar la unció.

JOAN 12, 1-11.

1 Jesús, doncs, sis dies abans de la Pasqua vingué a Betània, on Llàtzer havia
mort, i a qui Jesús ressuscità. 2 I allà li do-
naren un sopar; Marta servia i Llàtzer era
un dels qui seien a taula amb ell. 3 Maria
prengué una lliura de pomada de nard pur, de molt preu, i n'ungí els peus de Jesús, i li eixugà els peus amb sos cabells; i la casa quedà rublerta de la fragància de la poma-
da. 4 D'aquí que un dels seus deixebles, Judas Iscariot, qui l'havia de trair, digué:
5 «¿Per què no s'és venuda aqueixa pomada per tres cents denaris, per donar-los als
pobres?» 6 Això digué, no perquè se li donés res dels pobres, sinó perquè era lladre, i com tenia la bossa, guardava *per a ell* de
lo que hi ficaven. 7 Digué, allavors, Jesús: «Deixeu-la que conservi *aquesta pomada*
per al dia de ma sepultura. 8 Perquè als po-
bres sempre els teniu entre vosaltres; mes a
mi no sempre m'hi teniu.» 9 Una gran mul-
titud de Jueus va saber que Jesús era allà;

i hi acudiren no solament per Jesús, sinó també per veure Llàtzer a qui havia ressuscitat d'entre els morts.» [10] Mes els prínceps dels sacerdots tractaren de llevar la vida també a Llàtzer, [11] per quant molts a causa d'ell, s'apartaven dels Jueus i creien en Jesús.

1.–Els sinòptics (Mt i Mc) descriuen la escena del complot contra Jesús en casa de Caifàs abans de la unció de Betània, però la interrompen per a intercalar-hi aquest sopar (vegeu l'ordre en § 283); la raó sembla ésser que Judas aleshores prengué el determini de trair Jesús.

3.–«N'ungí els peus». Alguns comentaristes coordinen les tres narracions dient que primer obrí l'alabastró per ungir els peus de Jesús que eixugà amb els seus cabells; després el trencà i abocà tot el que quedava sobre el cap.

«La casa rublerta». Els Sants Pares hi veuen la imatge de la santedat, el perfum de la qual penetra per tot arreu.

4.–Judas l'Iscariot, és a dir, home natural de Cariot, població de la tribu de Judà. (Veg. Ios 15, 25.)

7.–Com si digués: Deixeu que ungeixi el meu cos amb aquesta essència, puix està pròxim el dia de la meva sepultura. Fent-ho ara, és com si anticipés l'honorar el meu cos ungint-lo en aquell dia.

10.–O estult raciocini i cega crueltat!, exclama Sant Agustí, ¿Jesús, qui el ressuscità de mort natural, no el podia ressuscitar de mort violenta? En inferir la mort a Llàtzer ¿tréieu tal vegada la potestat al Senyor? Si us sembla una cosa diferent, mireu com Ell ha fet l'una i l'altra, ressuscitant Llàtzer de mort natural i ressuscitant-se a si mateix de mort violenta (tract. 60, ML, 35, 1764).

VIDA PACIENT DE JESÚS

I. PRELIMINARS DE LA PASSIÓ DIUMENGE DE RAMS

§ 250. Jesús rebut triomfalment

MATEU 21, 1-9.

[1] I havent-se apropat a Jerusalem i arribat a Betfage, al peu de Montolivet, llavors Jesús envià dos deixebles [2] dient-los: «Aneu

al poblat que és enfront vostre, i tot seguit
trobareu una somera fermada i el pollí amb
ella: desfermeu-la i meneu-me-la, [3] i si algú
us diu res, digueu-li que el Senyor els neces-
sita; i a l'instant els deixarà.» [4] Tot això
succeí perquè tingués compliment lo que
havia anunciat el profeta quan deia: [5] Di-
gueu a la filla de Sió: «Mira com ve a tu el
teu rei mansuet, assegut sobre la somera i
el pollí, fill de la que està avesada al jou.»
[6] Anant se'n els deixebles feren tal com els
manà Jesús. [7] I menaren la somera i el
pollí, i posaren sobre d' ells llurs vestits,
i el feren seure damunt. [8] I una gran mul-
titud de gent va estendre pel camí ses ves-
tidures; i altres escapçaven brots dels arbres
i n'encatifaven el camí, [9] i les turbes que el
precedien i les que el seguien, clamaven
dient: «Hosanna al fill de David; beneït el
qui ve en nom del Senyor; Hosanna en les
altures.»

2. – A Palestina i altres regions d'Orient àdhuc els personatges més importants solien cavalcar en aquesta espècie d'animals. (Veg. Gen 22, 3; Ex 4, 20; Num 22, 21; Iud 5, 10, etc.)

3. – «I a l'instant els deixarà». El grec diu: «Aviat (Jesús) els tornarà» a llur amo després de l'entrada triomfal.

5. – Zach 9, 9, on el profeta descriu l'entrada solemne del gran rei, el Messias, a les muralles de Jerusalem per a regnar amb pau i prosperitat sobre d'ella.

«Sobre la somera». Així tradueix la Vulgata, mentre que el text grec diu «sobre l'ase». Sant Mateu esmenta la somera i el pollí, el altres Evangelistes només el pollí. Sant Mateu no especifica quina de les dues bèsties serví al Senyor, segurament perquè la profecia diu clarament (text grec) «sobre l'ase»; la repetició és deguda a paral-lelisme poètic; pels altres tres Evangelistes sabem que va muntar sobre el pollí.

7. – «Sobre d'ells». O sigui els dos deixebles col-locaren llurs mantells sobre la somera i el pollí. Alguns mss. grecs «sobre d'ell», el pollí sol, i així ho entén Lagrange en la «Sinopsi Evangèlica», però críticament no sembla prou fonamentada. Les dues bèsties, doncs, formaren en la comitiva; el pollí muntat pel Senyor, la somera a la vora, com a cavalcadura d'honor; d'aquesta manera, acompanyat de la mare, s'assegurava la docilitat del pollí que encara no havia portat ningú. «I el feren seure damunt». En el grec: «I Jesús s'asse-

gué sobre d'ells», això és, sobre els mantells dels deixebles.

8. – La comitiva fou molt nombrosa; a més de la multitud que anava ja amb Jesús i d'altres que s'hi ajuntaren, Sant Joan (12, 12) ens diu que els peregrins de Jerusalem, sabent que Jesús s'acosta cap a la ciutat, delerosos de veure'l tot seguit, surten a rebre'l; s'enfilen per la muntanya de les Oliveres i es presenten a Jesús pel camí de Betfage.

9. – La paraula «Hosanna» significa: «Salva, doncs, ¡oh Senyor!, el Fill de David.» Aquest crit d'alegria era el que proferien els hebreus quan, en la Festa dels Tabernacles, el setè dia, voltaven en processó l'Altar dels Holocaustes, brandejant poms o branques en llurs mans.

També donaven el nom d'«hosanna» a aquestes branquetes de murtra o de plantes semblants que portaven en senyal de festa.

MARC 11, 1-10.

1 I quan s'acostaven a Jerusalem i a Be-
tània, prop la muntanya de les Oliveres en-
via dos dels seus deixebles, 2 i els diu:
«Aneu al poblet que teniu al vostre davant,
i al moment d'entrar-hi trobareu un pollí
fermat, sobre el qual ningú s'ha assegut
encara: desfermeu-lo i meneu-lo. 3 I si algú
us diu: ¿Què feu?, digueu-li que el Senyor
l'ha de menester, i totseguit us el deixarà
menar aquí.» 4 I anant-se'n, trobaren un
pollí fermat davant la porta, al defora, en-
tre dos camins; i el desfermaren. 5 I alguns
dels que estaven allí els deien: «¿Què feu
de desfermar el pollí?» 6 I ells digueren
tal com els havia manat Jesús, i els dei-
xaren fer. 7 Menen el pollí a Jesús, i li po-
sen a sobre les vestidures, i Jesús s'asseu
damunt el pollí. 8 Molts estengueren pel
camí les vestidures i altres tallaren bran-
ques dels arbres i encatifaren el camí. 9 I
els qui anaven davant i els qui seguien
cridaven, dient: «Hosanna. 10 Beneït qui ve
en nom del Senyor, beneït el regne que ve
de nostre pare David; Hosanna en les al-
tures.»

9. – Ps 117 (heb. 118), 26. «Hosanna», era per als qui aclamaven Jesús un crit d'exultació. La paraula «Beneït» importava per a Jesús l'aplicació dels beneficis que el psalmista havia predits per al Messias. L'expressió «Rei d'Israel» vol dir «qui és també el rei d'Israel», el descendent i hereu del profeta Rei, «el Fill de David», El reconèixer-lo com a Messias no vol dir que proclamessin la seva sobirania temporal.

10. – Per primera vegada en la seva vida mortal Jesús accepta un homenatge públic a la seva reialesa; no sols el vol, sinó que expressament el justifica dels atacs dels fariseus. La necessitat d'aquest homenatge és tan poderosa, que si els homes callen, fins les pedres cridaran. Abans de la seva passió vol ésser proclamat «fill de David, rei d'Israel», etc., com a manifestació única de majestat i poder, segons el títol que serà inscrit en la creu.

LLUC 19, 29-40.

29 I arribat que fou prop de Betfage i
Betània, envers la muntanya dita de les
Oliveres, envià dos deixebles seus, 30 dient:
«Aneu al poblet que està a l'enfront: i en-
trant-hi, trobareu fermat un pollí sobre del
qual mai ningú ha muntat encara; desfer-
meu-lo i meneu-lo aquí. 31 I si algú pre-
guntava: ¿Per què el desfermeu?, li respon-
dreu així: Perquè el Senyor l'ha de me-
nester.» 32 Partiren els qui eren enviats, i
trobaren el pollí així com *Jesús* els havia
dit. 33 I mentre estaven desfermant el pollí,
els seus amos els digueren: «¿Per què des-
fermeu el pollí?» 34 «Perquè el Senyor l'ha
de menester»—ells varen respondre. 35 I se
l'emmenaren cap a Jesús. I posant sobre el
pollí llurs vestidures, hi feren muntar
Jesús. 36 I al seu pas, la gent encatifava
amb llurs vestits el camí. 37 I quan fou ja a
la vora de la davallada de la muntanya de
les Oliveres, tota la multitud dels deixebles
començà, transportada de goig, de lloar
Déu en alta veu, per tots els prodigis que
havien vist. 38 Dient: «Beneït el Rei qui ve
en nom del Senyor, pau en el cel i glòria en

les altures.» 39 Llavors alguns dels Fariseus,
d'entre mig de la multitud, li digueren: «Mes-
tre, reprèn els teus deixebles.» 40 I els res-
pongué: «Jo us dic, que si ells callen, les
pedres cridaran.»

29.–L'entrada triomfal es verificava el primer dia de la setmana de Passió. Jesús sortia de Betània, on el dia abans s'era celebrat un gran convit en honor seu (convit durant el qual un acte nobilíssim donà pretext per a la traïció de Judas), i es dirigia a Jerusalem, no pel camí de les caravanes, que vorejava Montolivet, sinó pel de Betfage, caseriu situat en el seu flanc oriental, distant poc més d'una mida sabàtica de Jerusalem. Aquesta mida, establerta pels rabins, era de dos mil colzes.

JOAN 12, 12-19.

12 L'endemà, una gran multitud que
havia acudit a la festa havent entès que
Jesús venia cap a Jerusalem, 13 prengueren
rams de palmeres, i sortiren a rebre'l, i cri-
daven: «¡Hosanna! Beneït el qui ve en nom
del Senyor, el rei d'Israel.» 14 I trobà Jesús
un borriquet i s'hi assegué sobre, segons
està escrit: 15 «No temis, filla de Sió: mira,
ton Rei ve assegut sobre un pollí de some-
ra.» 16 Això no ho conegueren sos deixebles
d'un principi; mes quan Jesús fou glorificat,
llavors es recordaren que aquestes coses
estaven escrites d'ell, i que ells mateixos les
hi havien realitzades. 17 La multitud, doncs,
que estava amb ell, quan cridà a Llàtzer del
sepulcre i el ressuscità d'entre els morts, en
donava testimoni; 18 i per això sortí a rebre'l
aquella gentada per haver sentit que ell
havia fet aquest miracle. 19 Aleshores els
Fariseus es digueren entre si: «¿Veieu com
no en treiem res? heus aquí que tothom
se'n va darrera ell.»

12-13.–Els elements decoratius d'aquest triomf es completen en les narracions dels quatre Evangelistes.

Observem: a) Els «mantells» segurament virolats amb que els dos innominats deixebles cobriren el dors de l'ase. b) Aquest gest commou la multitud que estén les «vestidures» (Mt, Mc, Lc) pel camí on havia de passar Jesús; eren els mantells i altres peces de vestir dels homes; no s'ha d'excloure que també algunes dones oferissin llurs vels. c) «Les branques dels arbres» eren tallades i exteses per encatifar el camí; no faltarien els rams d'olivera, arbre abundant en aquells paratges. Els Evangelis no diuen que portessin a les mans branques; és probable i tradicionalment així es representa. d) Finalment els «rams de palmera» són portats per la multitud que arborada d'entusiasme surt a rebre el diví Triomfador des de Jerusalem.

19. – L'autoritat de Jesús damunt el poble és molt gran; és superior a la que tenen damunt ell els membres del Sanedrí. Heus aquí el motiu de llur hostilitat. Per una part voldrien llevar-li la vida, mes per altra no gosen fer-ho en aquells dies de la Festa, per temor al poble.

§ 251. Jesús plora damunt Jerusalem

LLUC 19, 41-44.

41 I quan estigué més prop, en veure la ciutat plorà sobre d'ella, dient: 42 ¡«Si coneguessis tu també, majorment en aquest dia que encara se't dóna, lo que seria la teva pau! Mes ara aquestes coses són amagades als teus ulls. 43 Perquè vindran contra tu dies en què els teus enemics et voltaran de trinxeres, i t'assetjaran i t'estrenyeran per tots cantons. 44 I t'enderrocaran a tu i als teus fills que hi ha dins, i de tu no en deixaran pedra sobre pedra; perquè no has conegut el temps de la teva visitació.»

41. – En contrast amb les aclamacions dels deixebles i del poble senzill, Jesús profèticament contempla la passió i mort que Jerusalem li prepara i en conseqüència el càstig de la ciutat deïcida. Aquesta trista visió fa brollar amarguíssimes llàgrimes dels ulls del Salvador.

44. – «De la teva visitació», el temps en què fou visitada per Jesús durant tota la seva vida pública, ensenyant les multituds, proposant a tots la seva doctrina, anunciant-los la bona nova de l'adveniment del regne de Déu. (Veg. 13, 34; Mt 23, 37-39, § 214 i 226).

Aquest dia de Rams, en arribar el Salvador a Jerusalem, va commoure's tota la ciutat. El poble deia: «Aquest és el profeta Jesús, de Natzaret de Galilea.» I els infants clamaven també, a despit dels doctors de la Llei: «Hosanna al fill de David», reconeixent-lo com a Messias (§ 252).

§ 252. L'entrada a la ciutat

MATEU 21, 10-11; 14-17.

10 I quan hagué entrat a Jerusalem, va
commoure's tota la ciutat, dient: «¿Qui és
aquest?» 11 I el poble deia: «Aquest és Jesús
profeta de Nazaret de Galilea.»
14 I se li acostaren cecs i coixos en el
temple; i els guarí. 15 Mes veient els prín-
ceps dels sacerdots i els Escribes les mera-
velles que obrà, i els nois cridant en el tem-
ple i dient: Hosanna al fill de David, s'indig-
naren 16 i li digueren: «¿Sents lo que diuen
aquests?»—«Si—els respongué Jesús—; ¿que
no heu llegit: Que de la boca dels infants
i de les criatures de pit has fet perfecta ala-
bança?» 17 I havent·los deixat, sortí fora de
la ciutat dret a Betània; i allà s'hostatjà.

10-11.–La pregunta que el poble es formula només podia tenir una resposta, que trobem en circumstàncies anàlogues (§ 100), l'afirmació del messianisme de Jesús.

15.–No sols durant el curs de l'entrada triomfal, sinó àdhuc en el temple, enmig de miracles, Jesús és proclamat Fill de David per la gent senzilla, provocant la indignació del seus enemics.

17.–Betània, a la part de Llevant de Montolivet i distant uns tres quarts de Jerusalem, era la població on vivien els tres germans Llàtzer, Marta i Maria. Allà passà les nits dels tres primers dies de la setmana de la seva Passió: cada matí es dirigia a Jerusalem a predicar en el Temple, i a la nit se'n tornava a Betània, fins el dimecres, que hi va estar tot el dia, i a mitja tarda del dijous sortí cap a Jerusalem acompanyat dels seus apòstols, amb els quals volia celebrar l'última Pasqua.

MARC 11, 11.

11 I entrà a Jerusalem, al temple; i mi-
rades totes les coses, essent ja vespre, eixí
cap a Betània amb els dotze.

11.–«Al temple». Molt natural que la processó popular que acompanyava Jesús acabés triomfalment al temple.

DILLUNS SANT

§ 253. La figuera estèril

MATEU 21, 18-19a.

18 Mes a la matinada, tornant a la ciutat, tingué gana.
19a I veient prop del camí una figuera, s'hi atansà, i no hi trobà sinó fulles, i li digué: «Mai mes surti fruit de tu.»

18.—«Tingué gana». Jesús sortiria aviat de la casa on s'allotjava, la de Marta i Maria, segons opinió generalitzada, sense haver pres gens d'aliment.

MARC 11, 12-14.

12 I l'endemà en sortint de Betània tingué fam.
13 I havent vista de lluny una figuera que tenia fulles, s'hi atansà per si hi trobava quelcom, i havent-hi arribat no hi trobà res sinó fulles, que encara no era temps de les figues.
14 Llavors Jesús li digué: «Ja mai més ningú mengi fruit de tu.» I ho sentien els seus deixebles.

14.—Alguns comentaristes recorden que les figueres solen treure alguns fruits, les figues-flors, molt aviat i que a Palestina, encara en els nostres dies, són arrencades i menjades sense esperar que madurin. Si, doncs, la figuera que Jesús contemplà era molt fullada, bé podia fer pressentir que, anticipadament, començava de tenir algun fruit. D'altres però exclouen aquesta explicació i ho interpreten com un gest purament simbòlic; aquesta opinió té fonament en les paraules de Sant Marc (13) «encara no era temps de les figues».

§ 254. Els mercaders expulsats del Temple

MATEU 21, 12-13.

12 I entrà Jesús en el temple de Déu i treia fora tots els qui venien i compraven en el temple; i tirà per terra les taules dels canvistes, i els setials dels qui venien coloms;

13 i els diu: «Escrit està: La meva casa serà anomenada casa d'oració. Mes vosaltres n'heu feta una cova de lladres.»

12. – Antiga és la controvèrsia sobre si hi hagué una sola expulsió dels mercaders del Temple, o bé dues. Joan l'explica al començar la vida pública (§ 43); els tres sinòptics la situen en l'últim viatge a Jerusalem, poc abans de la Passió. No hi ha arguments definitius en favor de cap de les dues opinions.

En l'atri exterior del Temple, que s'anomenava també dels gentils, hi havia constantment mercat d'ovelles, bous, vi, sal i oli, coses necessàries per als sacrificis. Per les ofertes dels pobres s'hi venien coloms. Els jueus havien de pagar el tribut amb moneda jueva, i com no abundava la canviaven als banquers, qui es valien d'això per a les llurs usures. Per a restablir la veritable pietat castigà els marxants i profanadors del Temple.

MARC 11, 15-19.

15 I arriben a Jerusalem. I havent entrat
al Temple, començà de treure fora els qui
en el temple venien i compraven, i tirà per
terra les taules dels canvistes i les cadires
dels qui venien coloms, 16 i no permetia
que ningú transportés cap objecte per dins
del temple 17 i ensenyava, dient-los: «¿No
està escrit per ventura: Que ma casa serà
anomenada casa d'oració per totes les na-
cions? Mes vosaltres l'haveu convertida en
cova de lladres.» 18 Oït lo qual, els princeps
dels sacerdots i els Escribes cercaven com
fer-lo perdre, perquè el temien, i perquè tot
el poble restava admirat de la seva doc-
trina. 19 I, hora foscant, sortí de la ciutat.

15. – «Els canvistes». El tresor del Temple acceptava només moneda jueva o fenicia, restant exclosa la dels dominadors romans; els canvistes es lucraven d'aquesta pràctica tradicional.

«Les cadires». Segurament per llur pobresa, els qui venien coloms foren tractats amb major benignitat.

El recinte del Temple estava distribuït en tres parts: el «Santuàri» pròpiament dit, on només entraven els sacerdots; l'«atri dels israelites», o interior, on solament entraven els jueus, i el gran «atri dels gentils», o exterior, en el qual era permesa l'entrada als gentils. En aquest últim s'obria un gran

mercat, els dies precedents a la Pasqua, de coses necessàries per al culte.

16. – Detall propi de Sant Marc; el Temple s'havia convertit en lloc de trànsit, tal vegada per motius de comoditat, fer drecera o estalviar-se de pujar escales.

LLUC 19, 45-48.

45 I entrant en el Temple, començà de
treure fora els qui dintre ell venien i com-
praven, 46 dient-los: «Està escrit: La meva
casa és casa d'oració, i vosaltres n'heu feta
una cova de lladres.» 47 I estava cada dia
ensenyant dins el temple. Mes els prínceps
dels sacerdots i els escribes i els principals
del poble cercaven com fer-lo perdre. 48 I no
sabien què fer-li, puix tot el poble estava
embadalit, oint-lo.

45. – Per Sant Marc sabem que l'expulsió dels mercaders del Temple es verificava l'endemà, dilluns, dia en què Jesús va maleir, pel camí, la figuera estèril.

46. – Per les usures dels canvistes i els fraus dels venedors. (Veg. Is 56, 7; Ier 7, 11.)

48. – Sant Marc i Sant Lluc fan notar l'efecte que la predicació de Jesús exercia sobre tot el poble. Per tant, els propòsits dels sacerdots i escribes, enemics irreconciliables, esdevenien cada vegada més difícils de realitzar.

Observem els detalls més característics de la narració de Sant Joan (§ 43) que inclinen a creure que Jesús realitzà dues vegades el mateix acte. Forma uns assots de cordes. Exhorta els qui vénen coloms a treure les caixes. Sembla poc conegut dels jueus, que li pregunten sobre el seu poder, mentre que en els Sinòptics Jesús es troba en la plenitud del seu ascendent sobre el poble. (Mt 48, Mc 18.)

§ 255. Uns gentils volen veure Jesús

JOAN 12, 20-36.

20 Hi havia alguns gentils dels qui ha-
vien pujat per adorar *Déu* en el dia de
la festa. 21 I aquests, s'acostaren a Felip,
qui era de Betsaida de Galilea, i li feren
aquesta súplica: «Voldríem, senyor, veure
Jesús.» 22 Felip va i ho diu a Andreu, i An-
dreu i Felip ho digueren a Jesús.»
23 Jesús els respongué, dient: «Es arriba-

da l'hora de que el Fill de l'home siga glo-
rificat. 24 «De veritat, de veritat us dic, si el
gra de forment, que cau a terra, no mor pas,
ell sol resta; mes si mor, lleva molt de fruit.
25 Qui ama la seva vida, la perdrà; i qui
odia la seva vida en aquest món, la guarda
per a la vida eterna. 26 Qui em serveix, que
em segueixi; i allà on sóc jo, allà serà tam-
bé el meu servidor. A qui em servirà, l'ho-
norarà el meu Pare.»

27 «Ara la meva ànima està contorbada.
¿I què diré? ¡Pare, deslliureu-me d'aquesta
hora! Mes, per això he vingut a aquesta
hora. 28 ¡Pare, glorifiqueu vostre nom!». I del
cel vingué una veu: «Ja l'he glorificat i el
glorificaré altra vegada.» 29 La multitud que
estava allà i ho havia sentit, deia que havia
sigut un tro: Mes altres deien: «Un àngel li
ha parlat.» 30 Jesús respongué, dient: «No
per a mi és vinguda aquesta veu, sinó per a
vosaltres. 31 Ara és el judici del món; ara el
príncep d'aquest món serà llençat a fora.
32 I jo quan hauré sigut alçat de la terra,
atrauré totes les coses cap a mi.» 33 (I això
ho deia significant de quina mort havia de
morir.)

34 La multitud li va respondre: «Nosal-
tres hem après de la llei que el Crist perma-
neix eternament; ¿com és que dius: Convé
que el Fill de l'home sia exaltat? ¿Qui és
aqueix Fill de l'home? 35 Aleshores Jesús
digué: «La llum encara és amb vosaltres
per poc temps. Camineu mentres teniu llum,
a fi que no us sorprenguin les tenebres; el
qui va entre tenebres, no sap on va. 36 Men-
tre teniu llum, cregueu en la llum, a fi que

sigueu fills de la llum.» Això digué Jesús, i se n'anà, i s'amagà d'ells.

20. – Eren probablement prosèlits, és a dir, pagans afiliats al judaisme. No eren, doncs, jueus de la Diàspora, sinó gentils incorporats al poble de Déu, i que observaven les prescripcions legals. (Veg. Act 8, 26-40.)

Llur desig de veure Jesús descobria la bella perspectiva de la vocació dels gentils al regne de Déu, la catolicitat de l'Església i la glorificació del Crist Redemptor.

21. – La regió d'on era Felip, i que l'Evangeli remarca, era freqüentada pels gentils; potser per aquesta circumstància i perquè la llengua grega li era més familiar li demanen que els serveixi d'intermediari prop de Jesús.

25. – Veg. Mt 10, 39; Mc 8, 35 § 136 i 160.

26. – Només seguirà Jesús i el servirà de veritat aquell qui per la glòria de Déu estigui disposat a superar tots els obstacles i a sacrificar, si convé, la pròpia vida.

Tan profunda és la unió del deixeble aquí en la terra amb el seu Mestre, que esdevé inseparable; «on sóc jo» en la glòria, allà hi veu també els deixebles. Els qui amb Ell fan el camí del calvari i prenen la seva creu, també han d'arribar a la mateixa felicitat.

27. – La contorbació de l'ànima de Jesús ensenya que estava subjecte a les misèries de la nostra naturalesa, exceptuant el pecat.

Preveient la seva mort demana al Pare que li aparti aquesta hora; però es conforma a la seva voluntat i només demana la glòria del Pare. Com en el baptisme (§ 33) i en la transfiguració (§ 161) una veu celestial correspon a l'oblació de Jesús i afirma que el seu desig serà realitzat.

31. – «Ara és el judici del món», significa que el món va a ésser alliberat, mitjançant l'oblació de Jesús, de l'opressió del diable, qui hi dominava per la corrupció i la idolatria.

34. – «De la Llei», significant aquí els oracles messiànics en general, alguns dels quals anunciaven el regne etern del Messias i el seu domini universal (Is 9, 6.7; Dan 7, 13.14). Si Jesús afirmava que seria enlairat de la terra, no podia ésser el Messias, el qual, segons ells, havia de regnar-hi eternament.

Jesús hauria pogut adduir, com a resposta, els vaticinis referents al seu sacrifici voluntari (Ps 21 (heb. 22); 2-22; Is 53, 7); mes, en veure llurs males disposicions, els amonesta a què s'aprofitin de les seves ensenyances en el poc temps que estigui entre ells.

DIMARTS SANT

§ 256. Eficàcia de l'oració

MATEU 21, 19b-22.

19b **I encontinent restà assecada la figuera.** 20 **I en veure-ho els deixebles, tots ad-**

mirats deien: «¿Com s'és assecada en un
moment?» 21 Mes Jesús els respongué: «De
veritat us dic, si teníeu fe i no dubtàveu,
no solament faríeu lo de la figuera, sinó que
si deieu a aquesta muntanya: Alça't i tira't
al mar, fóra fet. 22 I tot lo que demanareu
amb fe en l'oració, ho obtindreu.»

20.–Aquestes paraules foren pronunciades pels deixebles i, especialment, per Simó Pere, (Mc), la matinada del Dimarts Sant, en dirigir-se Jesús de Betània a Jerusalem.

22.–D'aquest acte de Jesús que asseca la figuera sense fruit tenim una explicació autèntica; l'ha realitzat per a donar als apòstols una demostració de l'omnipotència divina i de l'eficàcia de l'oració. Notem que no fa la més petita al·lusió al càstig del poble jueu, qne molts comentaristes veuen figurat en l'acte de Jesús. En distinta ocasió havia exposat la paràbola de «La figuera estèril», (§ 210), per a simbolitzar la falta de fruits en el poble jueu.

MARC 11, 20-26.

20 A la matinada, tot passant, veieren la
figuera assecada des de les arrels. 21 I recor-
dant-se'n Pere, li digué: «Rabbi, mireu la
figuera que maleíreu, ha quedat seca.» 22 I
responent Jesús, els digué: «Tingueu con-
fiança en Déu. 23 De veritat us dic que el
qui digui a aquesta muntanya: Alça't i tira't
al mar, i no dubti en son cor, sinó que cre-
gui que tot lo que digui es faci, ho obtin-
drà. 24 Per això us dic: Tot lo que demaneu
en l'oració, tingueu fe d'obtenir-ho i ho obtin-
dreu, 25 i quan anireu a pregar, perdoneu si
teniu res contra algú, a fi que també vostre
Pare celestial us perdoni vostres pecats.
26 Que si vosaltres no perdonàveu, tampoc
us perdonarà vostres pecats vostre Pare qui
és en el cel.»

21.–La maledicció de l'arbre infructuós proferida el dia abans pel diví Mestre no habia pas fet pressentir als deixebles un tal miracle. La llur sorpresa fou gran en veure els efectes ràpids i visibles d'aquella maledicció.

23.24. – La fe viva és exempta de dubtes i vacil·lacions. Es l'única que pot obtenir-ho tot de Déu. El motiu és perquè una tal fe no depèn ja del lliure albir, sinó de la voluntat divina. Es un do de Déu, i aquest do no s'atorga sinó a aquell qui demana una cosa que realment condueix a la glòria de Déu i al bé propi espiritual.

§ 257. Controvèrsia dins el Temple

MATEU 21, 23-27.

23 I havent vingut al temple, mentres es-
tava ensenyant, se li acostaren els prínceps
dels sacerdots, i els vells del poble, dient-li:
«¿Amb quina autoritat fas això? ¿I qui t'ha
donada tal potestat?» 24 Jesús en resposta
els digué: «També jo us faré una pregunta:
i si me la contesteu, jo per ma part us diré
amb quina autoritat faig aquestes coses.
25 El baptisme de Joan, ¿d'on era? ¿del cel
o dels homes?» Mes ells es feien, ells amb
ells, aquesta reflexió: 26 Si diem del cel, ens
dirà: Doncs ¿per què no el creguéreu? Mes,
si diem dels homes, temem el poble; perquè
tots tenien a Joan per Profeta. 27 I responent
a Jesús, digueren: «No ho sabem.» Ell els
digué: «Jo tampoc us dic amb quina potes-
tat faig això.»

27. – Ja que Jesús actua com a Messias volen «els prínceps dels sacerdots» que doni les proves de la seva missió als qui exercien l'autoritat religiosa en el poble jueu. Aquesta declaració de la seva divina autoritat Jesús la reserva per al moment en què serà interrogat oficialment pel summe Sacerdot (§ 314).

MARC 11, 27-33.

27 I vénen altra vegada a Jerusalem. I
mentres es passejava pel temple, se li acos-
ten els grans sacerdots i els Escribes i an-
cians, 28 i li diuen: «¿Amb quina autoritat
fas això? I ¿qui t'ha donat aquest poder per

fer aitals coses? [29] Responent-los Jesús, els
digué: «Jo també us preguntaré una sola
cosa: responeu-me, i us diré amb quin poder
faig això. [30] El baptisme de Joan ¿era del
cel o bé dels homes? «Responeu-me.» [31] Mes
ells pensaven en llur interior, dient: «Si
diem del cel, dirà ¿per què no el creguéreu?
[32] Si diem dels homes, temem el poble.» Per-
què tothom creia que Joan era verdader
Profeta. [33] I per resposta diuen a Jesús: «No
ho sabem.» Responent Jesús, els diu: «Doncs
jo tampoc us diré amb quina potestat faig
aquestes coses.»

30.–El baptisme de Joan representava una forta innovació en l'ordre religiós, especialment ritual, de la llei mosaica. Ells, doncs, havien de saber si el Baptista, en instituir aquest ritu, era realment investit d'una missió divina o bé si s'arrogava un dret que no tenia. En el primer cas no havien de preguntar a Jesús sobre la seva autoritat, puix era ben clar el testimoni del Baptista (1, 6-8; Mt 3, 11. 12; Lc 3. 15-17; Io 1, 19-34; § 32 i 35). Mes, en el segon, si no reconeixien en el Baptista una autoritat superior i sobrenatural, no havien de permetre que fos venerat per tots com un profeta.

33.–Es a dir: si vosaltres us reconeixeu incapacitats per a poder judicar sobre la missió de Joan Baptista, o bé mentiu per a ocultar la vostra perplexitat, molt menys podreu judicar de la missió meva, manifestada en prodigis més grans.

LLUC 20, 1-8.

[1] I esdevingué en un d'aquells dies, que
mentres ell en el temple ensenyava al poble
i evangelitzava, es reuniren els grans sacer-
dots i els Escribes amb els ancians. [2] I es
dirigiren a ell d'aquesta manera: «Digues-
nos ¿amb quina autoritat fas aquestes coses?
o ¿qui és el qui t'ha donada aquesta autori-
tat?» [3] I responent Jesús els digué: «Jo tam-
bé us faré una pregunta, responeu-me: [4] El
Baptisme de Joan ¿era del cel, o dels homes?»
[5] Mes ells, dintre de si, es feien aquesta re-
flexió: «Si responem: del cel; ell ens dirà:

Doncs ¿per què no hi vàreu creure? [6] I si diem: dels homes; tot el poble ens apedregarà, perquè està cert que Joan era profeta.» [7] I varen respondre que ells no sabien d'on era. [8] «Doncs, jo tampoc — respongué Jesús—us diré amb quina autoritat faig aquestes coses.»

2.—L'autoritat de presentar-se al Temple com a Amo i Senyor, la d'expulsar-ne els mercaders (qui hi traficaven amb llur consentiment), i la d'ensenyar a les turbes una doctrina nova, tant diversa de la dels doctors de la Llei i de la de Moisès, que fou donada pel mateix Déu.

3.—Era aquest el mètode dialèctic emprat en la Sinagoga: redargüir els adversaris mitjançant l'oportuna interpel·lació. Altrament la confessió pública de la seva dignitat sols hauria aconseguit el que ells el tractessin de blasfem. (Veg. Mt 9, 3; § 63. etc.)

§ 258. Paràbola dels dos fills enviats a la vinya

MATEU 21, 28-32.

[28] Ara ¿què us en sembla? Un cert home
tenia dos fills, i dirigint-se al primer, li digué:
Fill, vés-te'n avui a treballar a la meva
vinya. [29] I ell li respongué dient: No hi vull
anar. Mes després, mogut a penediment,
va anar-hi. [30] Dirigint-se al segon, li va fer
la mateixa comanda. I ell respongué dient:
Ja hi vaig, Senyor; i no va anar-hi. [31] ¿Quin
dels dos cumplí la voluntat del pare?»—«El
primer» — li responen. Jesús els diu: «Jo us
asseguro que els publicans i meretrius us
passaran davant en el regne de Déu.
[32] Puix vingué a vosaltres Joan amb camí
de justícia, i no el creguéreu; i els publicans
i meretrius hi cregueren; i vosaltres, veientho, no heu pas fet penitència després per a
creure en ell.

28-30. – La paràbola dels dos fills era una figura de les dues classes del poble d'Israel. El primer fill representa la més abjecta, la que amb la seva conducta deia que no volia treballar en l'heretat del Senyor, però a la fi es convertí, i abraçà la doctrina evangèlica. El segon simbolitza els escribes i fariseus qui sempre tenien la Llei als llavis, però llur cor estava lluny de Déu.

31. – El sentit és: Adhuc aquells qui, per llur conducta, representen la injustícia o la immoralitat, si creuen en mi i es converteixen, passaran davant vosaltres en el regne de Déu.

§ 259. Paràbola dels mals parcers

MATEU 21, 33-46.

33 Escolteu una altra paràbola: Hi havia
un propietari qui plantà una vinya i la
voltà d'una tanca; dins hi posà un cup, hi
edificà una torra, l'arrendà a uns pagesos
i se n'anà lluny. 34 Mes quan hagué arribat
el temps de la verema envià sos criats als
pagesos, per a rebre els fruits que li per-
tocaven. 35 I els pagesos agafant els criats,
ne bastonejaren un, un altre el mataren i
n'apedregaren un altre. 36 Novament envià
altres criats en major nombre que els
primers, i els tractaren de la mateixa mane-
ra. 37 Per últim els envià son fill, dient: Al
meu fill el respectaran. 38 Mes els pagesos
veient el fill, pensaren: Aquest és l'hereu;
veniu, matem-lo i ens farem nostra la seva
heretat. 39 I havent-lo agafat, el tragueren
fora de la vinya i el mataren. 40 Doncs,
quan vinga el senyor de la vinya, ¿què els
farà a aquells pagesos? 41 Li respongueren:
«Farà perdre als malvats: i llogarà la vinya
a altres parcers que li donguin fruit en el
seu temps.» 42 Jesús els diu: «¿No heu llegit
mai en les Escriptures: La pedra que rebut-
jaren els constructors, aquesta fou feta per
a cap de cantonada? El Senyor ha fet això

i és cosa admirable als nostres ulls. [43] Per
això us dic que el regne de Déu us serà pres
i serà donat a la gent qui en reporti els
fruits. [44] I el qui caigui sobre aquesta pe-
dra es farà trossos; i aquell sobre qui cai-
gui serà aixafat.» [45] I havent sentit els prín-
ceps dels sacerdots i els Fariseus les seves
paràboles, conegueren que parlava d'ells.
[46] I cercant la manera d'agafar-lo, temeren
les turbes, perquè el tenien per Profeta.

41. – La paràbola de la vinya, simbolitzant el poble d'Israel, es troba en Is 5, 1-7. Ells, els membres del Sanedrí, donats a l'estudi dels Llibres Sants, devien conèixer el sentit d'aquesta profecia. Si no, els l'indicava Jesús. Per llur incredulitat i llurs crims, Déu els faria perdre l'heretat i la donaria a uns altres. De Jerusalem no restaria pedra sobre pedra, perquè «no havia conegut el temps de la seva visitació» (Lc 19, 41-44, § 251). Els seus habitants moririen a fil d'espasa. El poble jueu seria dispersat, i aniria errant, i com maleït, arreu del món. Llur perversitat seria castigada amb una ignominiosa obcecació. En lloc d'ells, els gentils serien cridats a la llum de la fe.

En els altres Sinòptics la sentència contra els mals parcers és proferida pel mateix Jesús (Mc 9; Lc 16). Els prínceps de la sinagoga comprenen perfectament el sentit de la paràbola i en temen la pròxima realització.

43. – Amb aquestes paraules és anunciada la vocació del gentils, dels quals majorment estarà composta l'Església de Jesucrist, i entre els quals es trobarà la vertadera santedat.

MARC 12, 1-12a.

[1] I començà de parlar-los per medi de
paràboles: «Un home plantà una vinya i la
voltà d'una cleda i cavà un cup i edificà
una torra, i va arrendar-la a uns pagesos, i
marxà lluny de son país. [2] I envià a son
temps un criat als pagesos per a rebre d'ells
el fruit de la vinya. [3] I ells, havent-lo aga-
fat, el bastonejaren i el foragitaren sens do-
nar-li res. [4] I novament va enviar-los un
altre servent, i el feriren del cap i l'ompliren
d'afronts. [5] I encara n'envià un altre i el
mataren, i d'altres molts, ferint els uns i

matant els altres. 6 Per últim, no restant-li
sinó el seu únic fill amadíssim, aquest i tot
els envià dient: «Respectaran el meu fill.»
7 Mes aquells masovers digueren entre si:
«Aquest és l'hereu, veniu, matem-lo; i l'he-
retat serà nostra.» 8 I agafant-lo el mata-
ren i el llençaren fora de la vinya. 9 ¿Què
farà, doncs, el senyor de la vinya? Vindrà
i farà perdre aquells masovers i donarà la
vinya a uns altres. 10 I ¿que no heu llegit
aquesta escriptura: La pedra que han re-
butjat els qui edificaven, és la que ha estat
feta cap de cantonada: 11 El Senyor és qui
ha fet tal cosa, i és admirable als nostres
ulls?» 12a I miraven com agafar-lo, mes te-
meren la turba, perquè conegueren que
havia dita per ells aquesta paràbola.

10.–Ps 117 (heb. 118), 22.23. Jesús, refusat pels jueus, no deixarà d'ésser igualment la pedra angular del nou edifici que ja es comença de construir, el de l'Església cristiana, que substituirà a la Sinagoga i que perdurarà fins a la fi dels segles.

12a.–Els Rabins aplicaven al Messias les paraules que Jesús acabava de citar. Heus aquí per què, comprenent el sentit de la paràbola, s'enutjaren contra d'Ell, mirant com agafar-lo.

Volien executar immediatament llurs propòsits, però els ho destorbà la por d'una reacció violent de part del poble. Lluny, doncs, d'aprofitar-se de l'avís, l'enduriment de cor els portà a considerar-lo com un altre motiu que justificava el càstig que preparaven a Jesús.

LLUC 20, 9-19.

9 Aleshores *Jesús* va dirigir al poble
aquesta paràbola: «Un home plantà una
vinya i l'arrendà a uns masovers, i ell s'ab-
sentà per molt temps del seu país. 10 I en
ser al temps, envià un criat als conreadors,
perquè li donessin del fruit de la vinya. I
ells, després de maltractar-lo, el despatxa-
ren amb les mans buides. 11 Tornà a enviar-

hi un altre criat. Mes ells, també després de
ferir-lo i omplir-lo d'ultratges, despatxaren
a aquest amb les mans buides. 12 Encara
tornà a enviar-hi un tercer; i ells també el
feriren, i el tragueren a fora. 13 Digué ales-
hores l'amo de la vinya: ¿Què faré? enviaré
el meu fill estimat; tal volta quan el vegin,
li tindran respecte. 14 Mes els masovers, aixís
que el veieren, pensaren entre si: Aquest és
l'hereu, matem-lo a fi que l'hisenda sia
nostra. 15 I havent-lo tret fora de la vinya,
el mataren. ¿Què els farà, doncs, l'amo de la
vinya? 16 Vindrà i exterminarà aquests ma-
sovers, i donarà la vinya a uns altres.» Oït
això, ells li digueren: «¡Déu no ho vulgui!»
17 Mes Jesús mirant-los va dir: «¿Doncs
què vol dir allò que està escrit: La pedra
rebutjada pels qui edificaven, ha vingut a
ser la pedra angular? 18 Aquell qui caurà
sobre aquella pedra, quedarà trossejat; i
aquell sobre del qual ella caigui, quedarà
esmicolat.» 19 I els prínceps dels sacerdots i
els escribes cercaven posar-li les mans a
sobre en aquell mateix instant; mes varen
tenir por del poble; puix comprengueren
que aquesta paràbola l'havia dita per ells.

9.—Sota el nom de «masovers, pagesos» s'hi comprenen no sols els sacerdots i classes dirigents de la nació jueva, sinó tots els altres estaments que la integren i que no han volgut acceptar el Messias. Sant Lluc en la paràbola omet els detalls dels altres dos Evangelistes sobre la manera com cuidà la vinya

13.—«Estimat» representa la mateixa idea que «únic».

16.—«La vinya ens ha estat confiada, però amb la condició precisa de donar al Senyor els fruits en els temps pertinents». Sant Jeroni. ML 26, 158.

19.—La vinya era el poble d'Israel, i l'amo era Déu. Els masovers de la vinya, els seus governants, en tot el decurs de la història. El fill era Jesucrist, que ells condemnarien a mort. L'extermini dels masovers significava llur reprovació.

§ 260. Paràbola dels convidats a les bodes

MATEU 22, 1-14.

1 I continuant Jesús, els parlà novament
amb paràboles, dient: 2 «El regne dels cels
s'és fet semblant a un rei qui celebrà les
bodes del seu fill, 3 i envià els seus servents
a cridar els convidats a les bodes, i no
volgueren anar-hi. 4 Altra vegada envià
nous criats amb aquesta ordre: Digueu als
convidats: Veus aquí que tinc preparat el
meu convit, són ja morts els braus i ani-
mals engreixats, i tot està a punt: veniu a
les bodes. 5 Mes ells no feren cas, i se'n
anaren l'un a la seva granja i l'altre al seu
negoci. 6 I els restants prengueren els criats
d'ell i després d'haver-los omplert d'ultrat-
ges, els mataren. 7 Quan el rei ho va saber,
s'enutjà; i enviant els seus exèrcits exter-
minà aquells homicides i cremà llur ciutat.
8 Llavors digué als seus servents: Les bodes
certament estan preparades, mes els qui
havien estat convidats, no en foren dignes.
9 Aneu, doncs, a l'encreuament dels camins,
i tots els qui trobareu, crideu-los a les
bodes. 10 I sortint sos criats pels camins,
aplegaren tots els qui trobaren, bons i do-
lents; i les bodes s'ompliren de convidats.
11 Entrà llavors el rei per a veure els convi-
dats, i allí s'adonà d'un home qui no portava
vestit nupcial. 12 I li diu: Amic meu, ¿com
has entrat aquí sense el vestit nupcial? I
l'home restà sense paraula. 13 Aleshores
digué el rei als familiars: Lligat de mans i

peus, tireu-lo a les tenebres exteriors: allí serà el plor i el cruixir de dents. [14] Perquè són molts els cridats i pocs els escollits.»

1.—Aquesta paràbola té una finalitat semblant a l'anterior. Conté tres parts ben distintes; en la primera (1-7) veiem els primers invitats a les noces, llur refús al banquet, finalment el càstig que reben; en la segona (8-10) els qui substituïren els primers invitats i entraren a les noces, però no tots d'una manera definitiva; en la tercera (11-13) hi ha l'episodi del qui no portava el vestit nupcial; aquesta última part per alguns ha estat considerada com una nova paràbola.

3.—Era un costum, a l'Orient, en celebrar-se un banquet amb motiu d'una gran festa, enviar servents o esclaus a convidar els amics qui havien d'assistir-hi. Arribat el moment se'ls enviava un segon missatge, notificant-los que la taula del convit estava ja preparada. Ningú no podia desatendre aquesta segona invitació, havent acceptada la primera, puix el refús no solament era considerat com una grollera descortesia, sinó com un signe de menyspreu o d'hostilitat.

12.—El rei no pren part a la festa personalment; la celebraria tal vegada amb el seu fill.

Els convidats al banquet nupcial havien de dur el vestit propi d'aquesta festa. Entre els rics se'l tenia cadascú; els pobres el trobaven a la porta de la casa on es celebrava el convit.

14.—Molts són els que Déu crida, millor dit, són tots, i, no obstant, són pocs els elegits. No sols és un favor de Déu la vocació al seu regne, sinó també l'entrar-hi. Cal acceptar la seva invitació i, amb l'auxili de la seva gràcia, creure en Ell i incorporar-se a la seva Església. En aquest passatge el Salvador al·ludeix especialment a l'obstinació dels jueus «els quals certament foren cridats, però no elegits, perquè no escoltaren» (Teofilacte MG 123, 388). Altrament estava predit que només les relíquies d'Israel se salvarien. (Is 10, 21), com així s'acomplí (Rom 11, 5).

§ 261. El tribut al Cèsar

Mateu 22, 15-22.

[15] Llavors els Fariseus, anant-se'n, varen tenir consell sobre la manera com el comprometerien en ses paraules. [16] I li enviaren llurs deixebles amb Herodians, a dir-li: Mestre, sabem que dieu la veritat i ensenyeu veritablement el camí de Déu, i no us capteniu per ningú, perquè no mireu la persona dels homes; [17] digueu-nos, doncs, què us apar: ¿és lícit, o no, pagar tribut

al Cèsar? 18 Mes Jesús, coneguda llur malí-
cia, diu: «Hipòcrites, ¿per què em tempteu?
19 Mostreu-me una moneda del tribut.» I li
ensenyaren un denari. 20 I els diu Jesús:
«¿De qui és aquesta figura i la inscripció?»
21 Li contesten: Del Cèsar.» Aleshores els
respon: «Doncs, doneu al Cèsar lo que
és del Cèsar i a Déu lo que és de Déu.»
22 Aquesta resposta els omplí d'admiració,
i deixant-lo se n'anaren.

15.—«Anant-se'n», però «sense perdre'l de vista» (Lc); veuen fracassats llurs procediments i canvien de tàctica per fer-lo caure insidiosament. Li envien «deixebles» segurament més joves, «espies» que fingeixen un gran respecte al Mestre, que amb adulacions han de procurar comprometre. Això els porta a unir-se amb els herodians, llurs enemics en política i doctrina.

16.—Totes les facetes d'adulació poden observar-se en aquest «proemi» que ha de disposar Jesús a una afirmació comprometedora. En primer lloc afalaguen la persona anomenant-lo «Mestre»; manifesten la seva virtut en l'exercici del seu mestratge, «la veritat», «el camí de Dèu»; la seva constància que el fa superar tots els obstacles «no mireu la persona dels homes», sense respectes humans. D'aquesta manera procuraven, diu Sant Tomàs, inclinar-lo a negar el tribut al Cèsar, mirant només l'honor de Déu.

20.—El denari, en temps d'August, portava en l'anvers el signe del seu valor legal, X asos, i en el revers la testa de l'Emperador amb la inscripció del seu nom.

MARC 12, 12b-17.

12b I deixant-lo, se n'anaren. 13 I li en-
vien alguns dels Fariseus i Herodians per a
veure si el collien per la paraula. 14 Els
quals, arribant, li diuen: «Mestre, sabem que
dius la veritat, i no tens miraments de nin-
gú; puix no tens respectes humans, sinó que
ensenyes de veritat el camí de Déu: ¿és lícit
donar el tribut al Cèsar, o no l'hem de do-
nar?» 15 I sabent l'astúcia d'ells, els digué:
«¿Per què em tempteu? entregueu-me un
denari per a veure'l.» 16 I ells li entregaren.
I els diu: «¿De qui és aquesta imatge i la

inscripció?» «Del Cèsar», li responen. [17] I Jesús, responent, els digué: «Doncs, doneu al Cèsar lo que és del Cèsar i a Déu lo que és de Déu.» I es meravellaven d'això.

17. – «Tu, doncs, quan sentis», doneu al Cèsar lo que és del Cèsar» ho has d'entendre només d'aquelles coses que no són contràries a la pietat, de tal manera que si hi són contràries, ja no són un tribut o cens del Cèsar, sinó del diable. En sentir aquestes paraules es veieren obligats a callar i admiraren la saviesa d'Ell. Havien doncs de creure, havien de meravellar-se. ¿Què, doncs, varen creure? No, de cap manera, sinó que encara se li acosten els saduceus.» Sant Joan Crisòstom.

LLUC 20, 20-26.

[20] I sense perdre'l mai de vista, li enviaren uns espies, que es fingissin homes de bé, per collir-lo en alguna paraula, a fi d'entregar-lo a la senyoria i al poder del
governador. [21] Aquests el preguntaren,
dient: Mestre, sabem que parles i ensenyes amb rectitud, sens fer accepció de persones, sinó que ensenyes el camí de Déu en
veritat. [22] ¿Ens és lícit pagar tribut al Cèsar, sí o no?» [23] Jesús, coneixent la llur malícia, els digué: «¿Per què em tempteu?
[24] Ensenyeu-me un denari. ¿De qui porta la imatge i la inscripció?»—Varen respondre-
li: «Del Cèsar.» [25] I ell els digué: «Doneu, doncs, al Cèsar lo que és del Cèsar, i a
Déu lo que és de Déu.» [26] I no pogueren collir-li cap paraula davant el poble, i admirats de la seva resposta callaren.

21.22. – La pregunta era ben escollida i la malícia dels temptadors prou notòria: Si Jesús declarava que era lícit pagar el tribut al Cèsar, monarca infidel i opressor dels jueus, es revelava enemic del seu poble. I si responia que era il·lícit el pagar-lo, es manifestava rebel al Cèsar. En aqueix cas, els mateixos que el temptaven l'haurien acusat de conspirador al tribunal dels romans perquè fos declarat reu de mort.

§ 262. Els saduceus i la Resurrecció

MATEU 22, 23-33.

23 Aquell dia se li presentaren els Sadu-
ceus qui neguen la resurrecció, i li pregun-
taren, 24 dient: Mestre, Moisès digué: Si
algun home mor no tenint fills, prengui son
germà l'esposa d'ell i dongui descendència
a son germà. 25 Mes hi havia entre nosaltres
set germans: i el primer, havent-se casat,
morí, i no tenint fills, deixà la seva esposa
per a son germà. 26 De la mateixa manera
el segon, i el tercer fins al setè. 27 A l'últim
de tots morí també la muller. 28 Per conse-
güent, en la resurrecció, ¿de quin dels set
serà esposa, ja que tots la tingueren?» 29 I
responent Jesús els digué: «Esteu en un
error, no comprenent les Escriptures, ni el
poder de Déu. 30 Puix en la resurrecció, ni
els homes pendran muller, ni les dones
marit; sinó que seran com els àngels de
Déu en el cel. 31 I en quant a la resurrecció
dels morts, ¿no heu llegit lo que Déu us ha
dit en aquests termes: 32 Jo sóc el Déu
d'Abraham i el Déu d'Isaac i el Déu de
Jacob? No és Déu de morts sinó de vius.»
33 I la multitud, en sentir-ho, restava admi-
rada de la seva doctrina.

23.–Entren en escena els saduceus que fins ara han estat a l'aguait. Aquest nom de saduceus els venia de Sadoc, sacerdot del temps de Salomó (I Reg 2,35); eren tots sacerdots, a diferència dels fariseus que pertanyien a totes les classes socials. Sempre partidaris del qui manava, cercaven els càrrecs més ben retribuïts i honorífics. Doctrinalment, professaven la unitat de Déu, però deien que no hi havia «ni resurrecció, ni àngel, ni esperit» (Act 23, 8), per consegüent negaven la vida futura.

Ara que han vist la derrota dels fariseus, pensen que els serà fàcil fer quedar malament el Mestre. Es serviran d'argu-

ments que ells coneixen molt bé i que consideren irrebatibles; prendran el dogma de la resurrecció pel caire més ridícol, el de les confusions que produiria en el cas de mullers successives d'un mateix marit.

32.—Els saduceus negaven la resurrecció del cos perquè no creien en la immortalitat de l'ànima. Jesús els demostra la realitat d'aquests dogmes citant les paraules de l'Escriptura en les quals Jahvé s'anomena Déu d'Abraham, Isaac i Jacob, «difunts» quant al cos. Si no fossin «vivents» quant a l'ànima, Jahvè no es proclamaria llur Déu. (Veg. Ex 3, 6.)

MARC 12, 18-27.

18 Després se li presentaren els Saduceus, qui diuen no haver-hi resurrecció, i
li preguntaven dient: 19 «Mestre, Moisès va
deixar-nos escrit que si moria el germà
d'un, i deixava l'esposa i no tenia fills, que
el seu germà prengui l'esposa d'aquell i
faci reviure la descendència de son germà.
20 Doncs bé, hi havia set germans; i el primer prengué muller, i va morir no deixant
descendència. 21 El segon la prengué, i
morí; i tampoc ell deixà descendència. I de
la mateixa manera el tercer. 22 I així mateix la varen pendre els set, i no deixaren
descendència. Darrerament morí també la
dona. 23 Per conseqüent en la resurrecció,
quan hagin ressuscitat, ¿de quin d'ells serà
muller, ja que la tingueren per esposa els
set?» 24 Mes Jesús els respongué: «¿Per ventura no aneu errats per no conèixer les Escriptures i la virtut de Déu? 25 Perquè quan
hauran ressuscitat d'entre els morts, ni pendran muller, ni s'enmaridaran, sinó que
seran com els àngels en els cels. 26 I en quant
a si els morts ressuscitaran, ¿no heu llegit,
en el llibre de Moisès, com damunt l'esbarzer Déu va parlar-li, dient: Jo sóc el Déu
d'Abraham, i el Déu d'Isaac, i el Déu de
Jacob? 27 No és Déu de morts, sinó de vius.

Per consegüent vosaltres aneu molt errats.»

19. – El saduceus citen Moisès per la gran autoritat que li reconeixen.
La llei nomenada del «Levirat» establia que, si dos germans vivien junts i el primer d'ells moria sense deixar successió, la vídua no contragués matrimoni amb cap estranger, sinó que es desposés amb el seu cunyat i que a llur primogènit es donés el nom del marit difunt (Deut 25, 5.6).
24. – «La virtut» o «el poder» (Mt) de Déu és capaç de crear un altre ordre de coses, en el qual els homes, superant les actuals passions, esdeven «com els àngels en els cels». En l'ordre present de la natura el contracte matrimonial és una condició necessària per a continuar d'una manera digna l'espècie humana.
25. – En el cel, on es viu eternalment, no seran necessaris aquests contractes establerts aquí a la terra per a perpetuar la raça humana, fàcilment extingible per la mort.

LLUC 20, 27-39.

27 Aleshores alguns dels Saduceus, qui
neguen la resurrecció, s'atansaren a pre-
guntar-li, 28 dient: «Mestre, Moisès ens donà
aquesta llei: Si un home tenint muller, mor
sense fills, que el germà d'ella la prengui
per esposa, i susciti descendència a son
germà. 29 Ara bé, hi havia set germans: el
primer prengué muller, i morí sense fills.
30 El segon va casar-se amb ella, i també
morí sense fills. 31 I la va pendre el tercer.
I de la mateixa manera tots set, i sense
deixar descendència, moriren. 32 L'última
de tots morí també la dona. 33 ¿De quin
d'ells, per consegüent, serà muller al temps
de la resurrecció, ja que ella ho ha sigut de
tots set?» 34 I Jesús els digué: «Els fills
d'aquest segle es casen i són donats en ma-
trimoni. 35 Mes els qui seran trobats dignes
d'aquell segle venidor i de la resurrecció
gloriosa d'entre els morts, ni pendran marit,
ni pendran muller, 36 perquè ja no podran
morir mai més, puix són iguals als àngels,
i essent fills de la resurrecció, són fills de

Déu. 37 I que els morts ressuscitaran també
Moisès ho manifestà prop l'esbarzer, quan
anomenà al Senyor: Déu d'Abraham, i
Déu d'Isaac i Déu de Jacob. 38 I no és pas
Déu dels morts, sinó dels vius, perquè
per a ell tots viuen.» 39 I responent alguns
dels escribes, li digueren: «Mestre, heu par-
lat bé.»

36. – A la demanda grollera i materialista dels saduceus respon el Salvador amb una frase resplendent de puresa. Els qui siguin trobats dignes de la resurrecció gloriosa seran com els àngels en el cel. Llur benaurança serà total i perenne, constituint el nombre dels elegits decretat per Déu des de tota l'eternitat.

Observa que la resposta de Jesús és més enèrgica en els altres dos Evangelistes, fent constar l'error dels saduceus i llur ignorància de les Sagrades Lletres i que Sant Marc (27) acaba insistint, «aneu molt errats»; Sant Lluc, en canvi, omet aquestes increpacions.

39. – L'efecte en el poble senzill, que admira la grandiositat i noblesa de la nova doctrina, és remarcat en Sant Mateu; naturalment els saduceus en restaren tots escorreguts i «no saberen què respondre» (Mt 22, 34, § 263). Ací Sant Lluc fa remarcar el resultat obtingut sobre alguns escribes – segurament de bona fe – els quals públicament aprobaren les paraules del diví Mestre.

§ 263. El gran manament

MATEU 22, 34-40.

34 Mes els Fariseus, havent oït que havia
fet callar als Saduceus, es reuniren, 35 i un
d'ells, doctor de la llei, per a temptar-lo, li
preguntà: 36 «Mestre, ¿quin és el gran ma-
nament de la llei?» 37 Jesús li diu: «Ama-
ràs ton Senyor Déu amb tot el teu cor,
amb tota la teva ànima, amb tota la teva
pensa. 38 Aquest és el major i primer ma-
nament. 39 El segón és semblant a aquest:
Amaràs ton proïsme com a tu mateix. 40 En
aquests dos manaments s'enclouen tota llei
i els Profetes.»

36.—Els rabins havien distingit els manaments en grans i petits, comptant-ne fins a 613, que dividien en 248 preceptes (tants, deien ells, com ossos hi ha en el cos humà) i 365 prohibicions (tantes com dies té l'any). No obstant, un manament podia ésser tingut com el més gran, atenent a la seva extensió, a la forma de la seva promulgació, a la manera estricta com obligava. En això eren contràries les opinions dels rabins, sostinguda cadascuna en multitud d'arguments.

39.—Deut 6, 5; Lev 19, 18. La pregunta del doctor de la Llei és contestada per Jesús amb una resposta plena de saviesa que ningú no pot impugnar: que havem d'amar Déu tant com puguem i donar-li tot el que tenim; que no havem d'amar res contra d'Ell, ni més que Ell, ni tant com Ell, sinó Ell sobre tot i tot per Ell. I és semblant, «no igual», al primer i principal manament, el segon de l'amor al proïsme, a qui, després de Déu, hem d'amar amb afecte i en efecte, perquè l'home és creat a imatge i «semblança» de Déu.

40.—Es perquè l'amor de Déu, i l'amor del proïsme, que no és en el fons sinó l'amor mateix de Déu estenent-se sobre les seves obres, és el principi fonamental i el fi de tota la fe, el centre al qual convergeixen tots els preceptes.

MARC 12, 28-34.

28 I se li atansà un dels Escribes, qui els
havia oït com disputaven, i veient lo bé
que els havia respost, va preguntar-li quin
era de tots el primer manament. 29 I Jesús
li respongué: «El primer manament de tots
és: Escolta, Israel, el Senyor ton Déu és sols
un. 30 I amaràs a ton Senyor Déu amb tot
el teu cor, i amb tota la teva ànima, i amb
el teu esperit, i amb tota la teva força.
Aquest és el primer manament. 31 El segon
és semblant a aquest: Amaràs ton proïsme
com a tú mateix. No hi ha altre manament
major que aquest.» 32 I li diu l'Escriba: «Bé
has dit, Mestre; de veritat que hi ha un sol
Déu, i no n'hi ha d'altre fora d'ell. 33 I que
se l'ha d'amar amb tot el cor, i amb tot
l'esperit i amb tota l'ànima, i amb tota la
força; i l'amar al proïsme com a si mateix,
val més que tots els holocaustes i sacrificis.»
34 Veient Jesús que havia respost sàviament, va dir-li: «No estàs gaire lluny del

regne de Déu.» I ningú gosava ja preguntar-lo.

28. – Els escribes eren els intèrprets de la Llei. Ells havien d'estudiar els seus preceptes, saber-los profundament, aplicar-los als casos particulars i ensenyar-los al poble. Llur mestre i model havia estat Esdras, qui havia posat tot el seu cor en penetrar bé els preceptes de la Llei i seguir la voluntat de Jahvè, ensenyant a Israel tot el que estava establert. (Esdr 7, 6.10; Neh 8, 1-3.)

31. – Vegeu nota a Mt 37. El precepte d'amar Déu amb un amor total o sincer és el que, per la seva dignitat, més estrictament obliga, i el que, per la seva extensió, abraça d'una manera més integral totes les nostres obligacions envers Déu. El segon és el de l'amor al proïsme, per ço com és imatge i semblança de Déu. Ambdós preceptes formen un sol cos, talment que constitueixen la regla fonamental del Cristianisme.

33. – Es donava el nom d'holocauste a la víctima que era cremada damunt l'altar, integralment, en reconeixement del suprem domini de Déu sobre totes les coses. I el nom de sacrifici a les víctimes immolades si, després d'aspergida llur sang, una part de la carn era repartida entre el ministre i els oferents.

LLUC 20, 40.

40 I ja no gosaven fer-li més preguntes.

40. – L'aprovació que han manifestat alguns escribes en la pregunta dels saduceus (§ 262 Lc 39) i la que manifesten ara (Mc 32) pot ésser deguda no sols a l'alegria de veure els saduceus vençuts sinó també al reconeixement de l'excel·lència de la nova doctrina. La prudència devia influir molt en llur conducta, no fos que altra vegada caiguessin en el ridícol.

§ 264. Divinitat del Messias

MATEU 22, 41-46.

**41 Estant aplegats els Fariseus, els preguntà Jesús, 42 dient: «¿Què us apar del Crist? ¿de qui és fill?»—Li contesten: «De David.» 43 «¿Com és, doncs — els diu, — que David, inspirat, l'anomena Senyor,
44 dient: El Senyor ha dit a mon senyor: seu a la meva dreta, fins que posi els teus enemics per escambell dels teus peus?
45 Per consegüent, si David l'anomena**

Senyor, ¿com és fill seu?» 46 I ningú podia respondre-li paraula, i des d'aquell dia ningú gosà fer-li més preguntes.

41.–Jesús ara pren l'ofensiva en un punt importantíssim i que en aquests moments interessava els seus enemics, l'origen del Messias, i els obliga a confessar la veritat.

Sant Mateu ens fa saber que els fariseus estaven reunits, segurament molts: Sant Marc indica el lloc on es realitza aquesta escena que no pot ésser més solemne; el temple. Una gran multitud (Mc 37) presenciava la disputa; Jesús no s'adreça doncs solament als fariseus (Mt) i als escribes (Lc) sinó també a tots aquests espectadors que vol instruir sobre una qüestió tan important. En els tres Evangelistes aquest passatge forma l'epíleg de les discussions.

46.–L'argument del diví Mestre fa perdre definitivament als seus enemics les ganes de contradir-lo cara a cara. Però llur odi augmenta i no pararà fins a venjar-se d'Ell.

MARC 12, 35-37.

35 Prenent la paraula Jesús, ensenyant en el temple, deia: «¿Com és que diuen els Escribes que el Crist és fil de David? 36 Essent així que el mateix David diu per l'Esperit Sant: Digué el Senyor a mon Senyor: seu a la meva dreta, fins que posi els teus enemics per escambell de tos peus. 37 Per consegüent el mateix David l'anomena Senyor, i ¿com és el seu fill?» I una gran gentada l'escoltà de bon grat.

35.–Quan Sant Marc diu que aquest episodi es realitzà «ensenyant en el temple» sembla indicar que el lloc on hi hagué les discussions anteriorment narrades fou un altre.

«Fill de David» significa principalment rei d'Israel, rei temporal que havia d'instaurar el domini dels jueus sobre les altres nacions. Jesús vol ara corregir aquesta falsa esperança d'un messianisme purament terrestre, i, servint-se de la Sagrada Escriptura ensenya que el Messias no pot ésser merament Fill de David.

36.–Tots tres Evangelistes citen el text del salm 109 (heb 110) i l'atribueixen a David, el qual no parla per si mateix sinó «inspirat» (Mt) «per l'Esperit Sant» (Mc).

«Digué el Senyor...» verbalment segons l'hebreu: «Déu ha dit al meu Senyor».

LLUC 20, 41-44.

41 Mes Jesús els digué: «¿Com expliqueu que el Crist és fill de David, 42 quan el

mateix David diu en el llibre dels Salms:
«El Senyor digué a mon senyor; seu a la
meva dreta. [43] Fins que posi els teus ene-
mics per escambell de tos peus? [44] David,
doncs, l'anomenà Senyor; ¿com pot ser fill
seu?»

41.—«Els digué» als escribes que Sant Lluc anomena en el v. 39.

42-43.—David dóna al Messias el títol de Senyor; perquè sigui Senyor, més gran que David i perquè Déu el faci seure a la seva dreta, és necessari que sigui no sols fill de David segons la carn, sinó molt més. La naturalesa del Messias no hi és revelada, però consta que és de molt superior a David. El misteri de la pluralitat de persones en Déu serà revelat més endavant.

Encara que el Crist sigui, segons la carn, fill de David, és també, per la seva naturalesa divina, el seu Senyor, puix és l'Unigènit de Déu, engendrat pel Pare. Heus aquí per què David l'anomena Senyor i per què el Pare el fa seure a la seva dreta.

§ 265. Contra els escribes i fariseus

MATEU 23, 1-36.

[1] Aleshores Jesús, dirigint-se a les tur-
bes i als seus deixebles, [2] digué: «Sobre la
càtedra de Moisès s'han assegut els Escribes
i Fariseus. [3] Observeu, doncs, i practiqueu
tot lo que us diguin; mes no imiteu les llurs
obres; perquè diuen i no fan. [4] Lliguen cà-
rregues pesades i insuportables, i les carre-
guen sobre les espatlles dels homes; mes
ells ni les volen moure amb el dit. [5] Totes
les obres les fan perquè la gent els vegi; per
això eixamplen les filacteries i engrandei-
xen les franges. [6] Volen els primers llocs en
els convits i els primers setials en les sina-
gogues, [7] i les salutacions en la plaça, i que
la gent els diga Rabbi. [8] Mes vosaltres, no
volgueu ésser anomenats rabbins; perquè
un només és el vostre Mestre, i tots vosal-

tres sou germans. 9 I no anomeneu pare a
ningú sobre la terra; que és un només vostre
Pare, qui és als cels. 10 Ni us anomeneu
mestres; perquè no teniu sinó un mestre,
el Crist. 11 Qui siga el major de vosaltres,
serà vostre servent. 12 Qui s'exaltarà, serà
humiliat; i qui s'humiliarà serà exaltat.
13 Mes ¡ai de vosaltres, Escribes i Fariseus
hipòcrites; perquè tanqueu el regne dels
cels davant els homes; així vosaltres no hi
entreu, ni deixeu entrar-hi als qui hi entren!
14 ¡Ai de vosaltres Escribes i Fariseus hipò-
crites; que devoreu les cases de les vídues
i feu llargues oracions!; per això sereu judi-
cats més severament. 15 ¡Ai de vosaltres Es-
cribes i Fariseus hipòcrites, perquè recorreu
mar i terra per a fer un prosèlit!, i quan és
fet, el feu fill de l'infern el doble que vos-
altres. 16 ¡Ai de vosaltres, guies cecs que
dieu: Si un jura pel temple, no és res; mes
si jura per l'or del temple, resta obligat!
17 Estúpids i cecs: ¿Què és més? ¿l'or o el
temple, que santifica l'or? 18 I si algú jura
per l'altar, no és res; mes si jura per l'oferta
que hi ha damunt, resta obligat. 19 Cecs:
¿què és més, l'oferta o l'altar, que santifica
la oferta? 20 Qui jura, doncs, per l'altar, jura
per l'altar i per tot lo que hi ha al damunt
d'ell. 21 I qui jura pel temple, jura per ell
i per aquell qui hi habita. 22 I qui jura pel
cel, jura pel tron de Déu i per Aquell qui
hi seu damunt. 23 ¡Ai de vosaltres, Escri-
bes i Fariseus hipòcrites!, que pagueu del-
me de la menta, de l'anís i del comí i dei-
xeu estar les coses més greus de la llei,
la justícia i la misericòrdia i la fe. Aques-

tes coses convé fer i no deixar les altres.
24 Guies cecs que coleu un mosquit i us
empasseu un camell. 25 ¡Ai de vosaltres,
Escribes i Fariseus hipòcrites, que netegeu
tot la de fora del vas i del plat, més per
dins esteu plens de rapinya i de immun-
dícia! 26 Fariseu cec: neteja primer la part
de dins del vas i del plat, perquè resti net
l'exterior. 27 ¡Ai de vosaltres, Escribes i Fari-
seus hipòcrites! perquè sou semblants a se-
pulcres emblanquits, que per defora apa-
reixen bonics als ulls de la gent, i per dins
estan plens d'ossos de morts i de brutícia.
28 Així també vosaltres per defora sembleu
certament justos a la gent; mes per dins
sou plens d'hipocresia i d'iniquitat. 29 ¡Ai de
vosaltres, Escribes i Fariseus hipócrites, que
construïu els sepulcres dels profetes i embe-
lliu els monuments dels justos. 30 i dieu: Si
haguéssim estat en temps dels nostres
pares, no hauriem estat còmplices d'ells en
la sang dels profetes! 31 Així sou testimo-
nis contra vosaltres mateixos, de què sou
fills de aquells qui mataren els profetes.
32 Ompliu, doncs, vosaltres la mesura de
vostres pares.» 33 Serpents, niçaga d'escor-
çons, ¿com fugireu del judici de la gehen-
na?» 34 «Per això, veus aquí que jo us en-
vio Profetes i savis i Escribes, i d'ells en
matareu, en crucificareu, i n'assotareu en
vostres sinagogues, i en perseguireu de
ciutat en ciutat, 35 a fi que caigui sobre
vosaltres tota la sang innocent que s'és ves-
sada damunt de la terra; des de la sang del
just Abel fins a la sang de Zacarias, fill de
Baraquias, a qui matàreu en mig del tem-

ple i l'altar. 36 De veritat us dic, tot això vindrà sobre aquesta generació.

2. – A desgrat de llur indignitat personal i falsa casuística, era encara de llur incumbència la interpretació de la Llei i inculcar la seva observància en les sinagogues i en les escoles.

5. – Els «filacteris» eren uns trossets de pergamí on estaven escrites algunes sentències de la llei de Moisès. (Veg. Deut 6, 4-9.) Aquests petits pergamins anaven plegats dins unes bossetes de cuiro lligades amb corretges més o menys llargues al front i al braç esquerre, que és el més prop del cor, per a significar que havien de conservar contínua memòria de la Llei. Encara avui dia n'usen els jueus en llurs pregàries. Les «franges» eren un ornament, espècie de serrell o d'aglà, fet de fils blancs i un de blau, que duien als quatre caps del llur mantell.

7. – La paraula hebrea «Rabbi» significa pròpiament «Senyor meu» i amb ella començaren d'ésser anomenats els doctors de la Llei abans de Jesucrist.

12. – Locució proverbial que literalment o de concepte es repeteix sovint en els Llibres Sants. (Veg. 20, 26-28.)

La humilitat és com la corona de les virtuts cristianes. Suposa la fe, per la qual tenim el Crist com únic Mestre; és acompanyada de l'esperança, que ens fa confiar en la providència del nostre Pare celestial; és informada de la caritat, que ens fa devenir gustosament servents dels altres. Es per això que atreu sobre nosaltres les gràcies i benediccions del cel.

15. – Els fariseus eren molt sol·lícits en procurar-se prosèlits i requerir d'ells el ritu de la circumcisió. Mes com no es preocupaven d'esmenar llurs costums, els prosèlits afegien als vicis propis la hipocresia i supèrbia farisaica, i així eren doblement fills de la «gehenna» o de l'«infern», és a dir, doblement dignes de condemnació. Sant Justí, parlant dels prosèlits dels jueus, afirmava que no solament no volien creure en Crist, sinó que el blasfemaven el doble que els jueus, volent martiritzar els qui creien en Ell, per tal d'assemblar-se als jueus en totes les coses (MG 6, 760).

16. – El jurar pel Temple no imposava, segons els fariseus, cap obligació rigorosa, per ço com el nom santíssim de Déu no hi era invocat explícitament, i, si ho era d'una manera implícita, no hi havia pas un vertader jurament; mentre que jurar per l'or (que ells preferien al mateix Temple de Déu) obligava d'una manera estrictíssima. En dir «l'or del Temple» es referien, probablement, al del Tresor.

17. – Les ofertes tenien més valor per a ells que no l'altar, consagrat per la seva institució al culte de Déu i causa de santificació dels dons que s'hi oferien. Així, amb subtils distincions, consagraven i autoritzaven el perjuri, i formaven una falsa consciència en la gent senzilla, abusant àdhuc de les coses santes per satisfer llur mal dissimulada avarícia.

23. – «La justícia» («iudicium» diu la Vg.), és a dir, el deure de donar a cadascú el que sigui seu; «la misericòrdia», exercint la caritat envers els misteriosos; «la fe», obrant sense frau ni engany.

28.–Es a dir, de res no us serviran aquestes cerimònies per a les vostres purificacions legals si el vostre cor no té aquella santedat que elles simbolitzen.

29-32.–La hipocresia es fa més remarcable en llur zel aparent per a honorar la memòria dels màrtirs. Construeixen sepulcres als profetes i clamen contra llurs botxins, i, no obstant, ells són d'aquests botxins la vera imatge, són llurs fills. Dintre tres dies donaran mort al Fill de Déu, omplint la mesura de tots els crims.

35.–Probablement es tracta aquí de Zacarias, fill de Joïada, qui per manament del rei Joas, morí apedregat en l'atri de la casa del Senyor. Era cosa freqüent entre els jueus el tenir dos noms. Altrament en el martiri d'Abel i Zacarias s'expressa en els Llibres Sants la petició de venjança (Gen 4, 9-10; 2 Par 24, 20-22).

MARC 12, 38-40.

38 I els deia en la seva doctrina: «Guar-
deu-vos dels Escribes que volen passejar-
se amb llargues vestidures i rebre saluta-
cions a la plaça, 39 i seure a les primeres
cadires en les sinagogues i als primers setis
en els convits, 40 qui devoren les cases de
les vídues amb pretext de llargues oracions:
aquests sofriran més rigorós judici.»

38.–Els escribes eren, per llurs costums, abominables als ulls del Senyor. Eren hipòcrites, semblants a sepulcres blanquejats; superbs i ambiciosos, prenent el primer lloc en els convits i en les sinagogues; avars, devorant les cases de les vídues amb pretext de llargues oracions; impius, destruint la santedat del jurament. (Veg. Mt.)

LLUC 20, 45-47.

45 I sentint-ho tot el poble, digué als
seus deixebles: 46 «Guardeu-vos dels Escri-
bes, qui troben pler en passejar-se amb llar-
gues vestidures, i els agraden les reverèn-
cies en les places, i les primeres cadires en
les sinagogues, i els primers seients en els
convits; 47 i devoren les cases de les vídues,
aparentant llarga oració. Aquests sofriran
una condemnació més rigorosa.»

45-47.–Les respostes de Jesús, lluminoses i incisives, desconcertant els seus enemics, no arrivaren a convertir-los. Ells no podien negar la santedat de la seva vida, la puresa de la

seva doctrina i la realitat dels seus miracles, testimonis tots de la seva missió divina. Mes aquestes grans coses que en Ell descobrien eren les que excitaven llur odi mortal contra Jesús. Llur cor estava obcecat. Sols volien veure en Ell el fascinador de les multituds, el seductor del poble, el destructor de la Llei de Moisès, el posseït del dimoni. Sobre tot, veien en Jesús el qui revelava llur orgull insolent, el qui descobria llurs vicis, el qui condemnava llur hipocresia. Per això en llur obstinada incredulitat no volgueren doblegar-se a reconèixer-lo com a Messias.

§ 266. La ruïna de Jerusalem

MATEU 23, 37-39.

37 Jerusalem, Jerusalem, que mates als Profetes i apedregues als qui t'han estat enviats, ¡quantes vegades he volgut aplegar als teus fills, com la gallina aplega els seus pollets sota les ales, i no has volgut!
38 Veus aquí que la vostra casa se us deixarà deserta.
39 Perquè jo us dic, no em veureu més des d'ara fins que direu: Beneït qui ve en nom del Senyor.»

38.–«La vostra casa», o sigui, la vostra ciutat, la capital del vostre regne se us deixarà «deserta» perquè li mancarà la protecció de Déu. La seva ruïna és ja imminent, inevitable.

39.–Els jueus no veuran més Jesucrist després de la seva Resurrecció fins al dia de la seva vinguda en la fi del món. Mentrestant formaran una nissaga fugitiva i errant. Només en verificar-se el segon Adveniment tornaran a exclamar, convertits ja al cristianisme: «Beneït el qui ve en nom del Senyor», com ho havien fet en el dia de Rams. (Veg. Lc 21, 24. § 214.)

§ 267. L'òbol de la vídua

MARC 12, 41-44.

41 I estant assegut Jesús davant el gazofilaci, anava mirant com la gent tirava diner dins la caixa, i molts rics n'hi tiraven en abundor.
42 Havent llavors vingut una vídua pobra, va tirar-hi dos òbols que és un

quadrant. 43 I cridant a sos deixebles, els
digué: «De veritat us dic, que aquesta vídua, la pobra, ha donat més que tots els qui
tiraren en el gazofilaci. 44 Perquè tots do-
naren d'allò que els abundava; més ella de la seva pobresa hi tirà tot lo que tenia, tot el seu manteniment.»

41. – El «gazofilaci» era el nom donat antigament a la cel·la o cel·les on es guardaven les robes i objectes del culte i, a vegades, els dipòsits de les vídues i dels orfes (2 Mc 3, 10). En el Nou Testament el gazofilaci és el lloc de l'atri de les dones on, segons els Rabins, estaven col·locats els tretze corns, o «trompetes», destinats a recollir les almoines voluntàries dels qui visitaven el Temple i particularment dels peregrins. Durant el temps de la Pasqua se'n col·locaven en els distints atris del Santuari. Algunes vegades es dóna el mateix nom a les arques o cambres on eren guardades les ofertes i on, més tard, foren custodiats alguns tresors.

42. – «Minuta duo» diu la Vg., és a dir, dues petites peces de coure, equivalents cadascuna a mig quadrant.

LLUC 21, 1-4.

1 I alçant després els ulls, veié els rics qui tiraven en el gazofilaci les ofertes llurs.
2 I veié igualment que una vídua pobra hi
tirava dues petites monedes. 3 I digué: «De veritat us dic que aquesta pobra vídua hi ha
tirat més que tots. 4 Perquè tots aquells han fet ofrena a Déu de lo que els sobrava; mes aquesta, de la seva mateixa misèria, ha donat tot lo que tenia per sustentar-se.»

4. – El contrast entre els rics que «tiraven en abundor» allò que els sobrava i la pobra vídua que en la seva misèria dóna el que li era indispensable, ens ensenya que la importància del do no s'ha de calcular segons la quantitat sinó segons el grau d'amor a Déu i esperit de sacrifici amb què es fa.

§ 268. Obcecació dels Jueus

JOAN 12, 37-43.

37 Amb tot i haver obrat davant ells
tants de miracles, no creien en ell. 38 Com-

plint-se aixís l'oracle del profeta Isaïas, que digué: «Senyor ¿qui ha cregut la nostra paraula? i el braç del Senyor ¿a qui ha estat revelat?» [39] Per això no podien creure, puix també digué Isaïas: [40] «Ha encegat els seus ulls i endurit llur cor, a fi que amb els ulls no hi vegin i amb el cor no entenguin, i es converteixin, i els curi.» [41] Això digué Isaïas quan veié la glòria del Messias i parlà d'ell. [42] No obstant, àdhuc dels principals, molts varen creure en ell, mes per por dels Fariseus no el reconeixien, perquè no els treguessin de la sinagoga; [43] perquè s'estimaren més la glòria dels homes, que no pas la glòria de Déu.

37.–L'Evangelista remarca el pecat gravíssim dels jueus que es neguen a creure en Jesús, malgrat haver fet miracles tant grans. Jo 1, 11, § 2.

39-40.–Isaïas 6, 9.10, cita no textualment, sinó segons el sentit.

Sant Tomàs explica aquesta espantosa profecia i com era que els jueus no podien creure, amb un símil: «Si un hagués tancat la finestra i li deien: No t'hi pots veure, perquè et falta la llum del sol, no provindria això per defecte del sol, sinó perquè ell mateix s'hauria impedit la llum. D'una manera semblant és aquí; no podien creure, perquè ells, havent deixat Déu, havien donat motiu per a ésser encegats.»

42-43.–La incredulitat dels jueus no implica un fracàs de la missió evangèlica; car no són tots incrèduls, sinó que molts, àdhuc de les classes més elevades de la nació, han cregut en Jesús. Però la fe de molts fou poruga, esclava de l'opinió dels altres; per això Déu no els ha glorificat.

§ 269. Resum de la doctrina de Jesús

JOAN 12, 44-50.

[44] Mes Jesús clamà, i digué: «Qui creu en mi, no creu en mi, sinó en Aquell qui m'ha enviat. [45] I el qui a mi em veu, veu a Aquell qui m'ha enviat. [46] Jo, la llum, he vingut al món a fi que qui creu en mi, no es quedi en les tenebres. [47] I si algú

escolta mes paraules i no les guarda, jo no el judico pas; puix no he vingut per judicar el món, sinó per salvar el món.
[48] Qui em menysprea a mi i no rep mes paraules, ja té qui el judiqui; la paraula que jo he anunciat, ella mateixa el judicarà al darrer dia. [49] Perquè lo que jo he parlat no surt de mi mateix; mes és el Pare qui m'ha enviat, qui m'ha donat el manament de lo que dec dir i de lo que dec parlar. [50] I sé que el manament d'ell és la vida eterna: Les coses, doncs, de què jo parlo, les dic tal com el meu Pare me les ha dites.»

44.—Aquest paràgraf conté els principals punts del missatge evangèlic que Jesús predicà moltes vegades. Ell és l'enviat de Déu. És necessària la fe en la seva persona; és la llum contra l'error, la ignorància, el mal. Els que no el volen seguir seran condemnats. «La vida eterna» està reservada als seus seguidors.

45.46.—El Verb diví, qui era en Déu i era Déu (Io 1, 1 § 2) és vingut al món a ésser la llum i la vida sobrenatural dels homes.

47.—«Per judicar», o sigui, per condemnar «ara» el món.

49.—Tot el que té el Fill li ve del Pare, per raó de la generació eterna amb què el Pare el produeix. «El que he de dir i el que he de parlar», paral·lelisme hebraic per remarcar la importància del que es va a manifestar.

EL GRAN SERMÓ ESCATOLÓGIC

§ 270. Les preguntes dels apòstols

MATEU 24, 1-3.

[1] I sortint Jesús del temple, anava caminant. I se li acostaren els seus deixebles per a mostrar-li les construccions del temple. [2] Mes ell, responent els digué: «¿Veieu totes aquestes coses? De veritat us dic, no restarà aquí pedra sobre pedra que no sigui destruïda.» [3] I mentres estava assegut sobre

la muntanya de les Oliveres, se li atansaren secretament sos deixebles, preguntant: «Digueu-nos, ¿quan succeirà això? ¿quin serà el senyal de la vostra vinguda i de la fi del món?»

1.–El grandiós Temple de Jerusalem oferia, des de la vall de Cedron, un aspecte imponent, per la seva altíssima muralla i alterosos pinacles.

«Anava caminant». Aquestes paraules indiquen suficientment que el lloc des d'on els apòstols li adrecen les preguntes està allunyat del temple; potser havien passat ja la vall de Cedró i pujaven la muntanya de les Oliveres; s'haurien aturat a mig camí. Des d'aquest lloc el temple de Jerusalem, per la seva altíssima muralla i alterosos pinacles oferia un aspecte imponent. A més d'aquesta primera interpel·lació, feta sense interrompre la caminada podem distingir un segon temps (Mt. 3 i també Mc 3) quan assegut a un replà de la muntanya els deixebles l'interroguen sobre les anteriors paraules.

MARC 13, 1-4.

[1] I quan sortia del temple, un dels seus deixebles li diu: «Mestre, ¡mireu quines pedres i quines construccions! [2] I responent Jesús, li digué: «¿Veus tots aquests grans edificis? No restarà pedra sobre pedra que no sia destruïda.» [3] I estant assegut en la muntanya de les Oliveres de cara al temple, li preguntaven separadament Pere, Jaume, Joan i Andreu: [4] «Digueu-nos quan succeiran aquestes coses i quin senyal hi haurà, quan tot això començarà de realitzar-se.»

2.–La resposta del Salvador els deixà esborronats; l'esperança dels jueus havia d'ésser del tot enrunada.

«Pedra sobre pedra». Molts dels més famosos temples antics resten encara; les seves importants ruïnes permeten fernos una idea de llur grandiositat i bellesa. Del temple pròpiament dit de Jerusalem resta només algún pany de mur que està ben lluny de fer comprendre el que era. En va Julià l'Apòstata en 363 volgué reconstruir-lo per a desmentir les profecies de Jesucrist. Cfr. Ammià Marcel·lí», «Rerum gestarum XXIII, 1».

LLUC 21, 5-7.

[5] I a alguns qui deien del temple que estava adornat de belles pedres i presen-

talles, els digué: [6] «D'aquestes coses que
veieu, vindrà dia en què no en quedarà
pedra sobre pedra que no sia aterrada.»
[7] I li preguntaren: «Mestre, ¿quan seran
aquestes coses, i quin senyal hi haurà quan
comencin de realitzar-se?»

5.—«Belles pedres i presentalles». L'edifici començat per Zorobabel, havia sofert una reforma del seu antic projecte, restituint-se a les proporcions salomòniques per obra de Herodes l'Idumeu. La gran fàbrica anava essent per parts edificada; el conjunt no fou del tot acabat fins l'any 62-64 poc abans d'ésser destruït per l'emperador romà Titus, l'any 70. Proporcionalment a l'edificació s'anava enriquint el tresor del temple amb noves ofertes votives, algunes de les quals, com «el cep d'or» ofert per Herodes Agripa, eren una veritable meravella. De tot això Flavi Josep fa una descripció molt entusiasta, i en alguns punts evidentment exagerada.

§ 271. Jesús prediu la ruïna de Jerusalem

MATEU 24, 4-14.

[4] I responent Jesús, els digué: «Mireu
que ningú us enganyi: [5] Perquè vindran molts
en nom meu, dient: Jo sóc el Crist, i en se-
duiran molts. [6] També sentireu parlar de
guerres i de temors de guerres. Mireu de
no espantar-vos. Perquè convé que esdevin-
guin aquestes coses, mes encara no és la fi.
[7] S'alçarà una nació contra una altra nació,
i un reialme contra un altre reialme, i hi
haurà pestilències, i fams i terratrémols en
molts llocs. [8] Mes tot això són els comen-
çaments dels dolors. [9] Aleshores us entrega-
ran a la tribulació i us mataran, i sereu
avorrits de totes les nacions per causa del
meu nom. [10] Aleshores també molts s'escan-
dalitzaran i es trairan mútuament i mútua-
ment es tindran odi. [11] I s'alçaran molts
falsos profetes i n'enganyaran molts. [12] I

com abundarà la iniquitat, se refredarà la caritat de molts. 13 Mes qui perseverarà fins a la fi, aquest se salvarà. 14 I aquest Evangeli del regne serà predicat en tot el món, en testimoni a totes les nacions, i aleshores vindrà la fi.»

4. – Cinc són els senyals precursors de la ruïna de Jerusalem que Sant Mateu proposa; a aquests, amb algunes omissions (principalment de Sant Lluc) i amb detalls particulars, poden reduir-se els senyals que donen els altres dos Evangelistes. Primer: Els falsos Messias (5). Segon: Guerres i calamitats (6-8). Tercer: Persecucions contra l'Església que caracteritzaran la seva primera època (9-10). Quart: Falsos profetes i minva de la caritat (11-13). Cinquè: L'Evangeli predicat a les nacions (14).

14. – «Serà predicat en tot el món». Ja des dels temps patrístics aquestes paraules i les de Sant Marc (10) «en totes les nacions» han estat diversament enteses. Alguns exegetes les prenen en sentit absolut; les entenen, no dels primers temps de l'Església en què l'Evangeli estava molt lluny d'haver estat anunciat a totes les nacions, sinó de la fi del món, quan de fet l'Església serà coneguda de tots els pobles. Hi ha però altres autors, entre els quals Sant Joan Crisòstom que entenen aquestes paraules dintre del marc general de les prediccions sobre la ruïna de Jerusalem; abans d'aquesta ruïna l'Evangeli haurà començat de predicar-se a totes les nacions indistintament; o sigui el regne de Déu que Jesucrist predica no es limitarà, com falsament creuen els jueus a la pròpia nació, sinó que s'estendrà a poc a poc a tots els pobles. En aquest mateix sentit (que l'Evangeli no es circumscriu només a Palestina) s'entenen les frases de Sant Pau quan afirma que «llur veu (dels apòstols) s'ha escampat per tota la terra» (Rom 10, 18) i que «El Crist fou predicat a les nacions» (1 Tim 3, 16). Molt bé pot dir-se doncs que en ésser destruïda Jerusalem i el seu Temple, els anys 70 i 71, l'Evangeli s'anunciava a tot el món.

MARC 13, 5-13.

5 I responent Jesús, començà dient-los:
«Mireu que ningú us enganyi; 6 perquè vindran molts en nom meu, dient que sóc jo, i
en seduiran molts. 7 Quan sentireu parlar
de guerres no us espanteu; perquè convé
que succeeixi això, mes encara no és la fi.
8 Perquè s'alçarà una nació contra altra
nació: i un reialme contra altre reialme, i
hi haurà en molts indrets terratrèmols i

fams. Aquestes coses són el principi dels
dolors. 9 Mes mireu per vosaltres mateixos.
Perquè us entregaran als tribunals, i us asso-
taran en les sinagogues, i estareu davant
els presidents i els reis per causa de mi en
testimoni per ells. 10 I abans convé que
sia predicat l'Evangeli en totes les nacions.
11 Quan us menaran entregant-vos, no pre-
mediteu lo que haureu de dir: sinó digueu
lo que us serà inspirat en aquella hora; que
no sou vosaltres els qui parleu, sinó l'Espe-
rit Sant. 12 I el germà entregarà a la mort
al germà, i el pare al fill; i s'alçaran els fills
contra els pares i els mataran. 13 I sereu
avorrits de tothom per causa del meu nom.
Mes qui perseveri fins a la fi, aquest se
salvarà.»

9.—El mot «concilia» de la Vg. correspon al grec «sinedria», nom que es donava als tribunals dels jueus. Segons conten els Rabins n'hi havia en quasi totes les poblacions de Palestina. En les de 120 a 230 habitants hi havia tres jutges; en les de més de 230 n'hi havia 23, i a Jerusalem el gran Sanedrí o Consell Suprem de la nació en tenia 71. Tots els tribunals podien aplicar alguns càstics als delinqüents, i el Sanedrí de Jerusalem, podia, abans que el «ius gladii» li fos pres pels romans, imposar els suplicis més greus.

LLUC 21, 8-19.

8 I ell digué: «Mireu que ningú us en-
ganyi; que vindran molts amb el meu nom
nom i dient: Jo sóc *el Crist,* i s'acosta el
temps. No anéssiu pas darrera ells. 9 I quan
sentireu parlar de guerres i de revolucions,
no tingueu por; cal que primerament esde-
vinguin aquestes coses; mes la fi no serà
encara tot seguit.» 10 Aleshores els anava
dient: «S'alçarà poble contra poble i reialme
contra reialme. 11 I hi haurà grans terratrè-
mols i pestilències i fam en diferents llocs,

i al cel aparicions aterradores i senyals extraordinàries. [12] Mes abans de totes aquestes coses, us agafaran i us perseguiran, entregant-vos a les sinagogues i ficant-vos a les presons, portant-vos davant els reis i els prefectes per causa del meu nom. [13] I això us succeirà, per tal que dongueu testimoni. [14] Graveu, doncs, en vostres cors de no premeditar com respondreu. [15] Perquè jo us donaré una llengua i una saviduria que no la podran resistir, ni contradir tots vostres adversaris. [16] Sereu entregats per vostres pares, germans, parents i amics; i en faran morir alguns d'entre vosaltres. [17] I sereu odiats de tothom per causa del meu nom. [18] Mes no es perdrà ni un cabell de vostre cap. [19] Amb la vostra paciència posseireu vostres ànimes.»

8.–L'aparició de falsos profetes i falsos messies, presentant-se en nom del Crist usurpant la seva missió, no sols tingué lloc abans de la ruïna de Jerusalem (Act 5, 36-37.), sinó que n'hi haurà en tot el decurs dels segles, especialment a la fi del món, el cabdill dels quals serà l'Anticrist. Aquest nom designa l'enemic més poderós i més temible dels seguidors del Crucificat. Ell és de qui sembla parlar Sant Pau en dir que «vindrà l'apostasia, i apareixerà l'home de pecat, el fill de perdició, qui contradeix i s'alça sobre tot el que és anomenat Déu o honorat d'un culte, fins a asseure's en el santuari de Déu i a presentar-se com si ell fos Déu...» I que «en la seva aparició vindrà acompanyat, pel poder de Satanàs, de tota mena de miracles, de senyals i prodigis mentiders, amb totes les seduccions de la iniquitat...» (2 Thess 2, 3.4.9.10. Veg. 1 Io 2, 18-23).

12.–Com en Sant Marc, es distingeixen ací dues causes de persecucions contra els seguidors de Jesucrist en aquesta primera època de l'Església; la dels jueus, i la dels gentils al principi impulsats per aquells.

13.–Per un motiu nobilíssim la Providència permetrà les persecucions; els perseguits podràn donar testimoni de llur fe, el qual serà irresistible per la seva sinceritat, esdevenint instrument de conversió pel món hostil a l'Evangeli.

§ 272. La destrucció de la Ciutat i el Temple

MATEU 24, 15-22.

15 «Quan veureu, doncs, l'abominació de
la desolació, que fou anunciada pel pro-
feta Daniel, establerta en el lloc sant, qui
llegeix, entengui. 16 Aleshores els qui estan
a la Judea, pugin a les muntanyes: 17 i el
qui és al terrat, no baixi pas a pendre res
de sa casa; 18 i el qui és al camp no se'n
torni a pendre la seva túnica. 19 ¡Ai de les
qui estaran encinta i criaran en aquells
dies! 20 Pregueu que la vostra fugida no s'es-
caigui en hivern o en dissabte. 21 Perquè
hi haurà llavors una gran tribulació, com
no n'hi ha haguda des del principi del
món fins ara, ni n'hi haurà jamai. 22 I si no
fossin abreujats aquells dies, no s'escaparia
ningú, mes per causa dels escollits aquells
dies seran abreujats.»

15. – «L'abominació de la desolació», expressió reveladora d'una devastació total (Dan 9, 27). El «lloc sant», no significa aquí la ciutat de Jerusalem, sinó el Temple del Senyor.

Aquesta abominable desolació del Temple sant fou motivada, durant el setge de Jerusalem, pels «zelotes», qui duien sempre un punyal en el cinyell i es proclamaven veritables seguidors de Jahvè. Havent-se apoderat del Santuari, el deixaren inundat de sang i els seus encontorns coberts de cadàvers.

17. – Dues escales condueixen al terrat, sempre molt baix, de les cases d'Orient, una interior i altra exterior. De la primera parla Jesús, dient que no hi haurà temps de baixar-hi ni tan solament per a prendre les coses més indispensables per a eixir.

20. – No en l'«hivern», que el temps és curt i els camins de Palestina intransitables. Ni en «dissabte», puix les preocupacions dels jueus no els permetien caminar més de dues mil colzades, o 750 passes. Llenguatge metafòric per a significar-los la precipitació que els serà necessària per a la fugida.

21. – Això s'acomplí rigorosament en el setge i destrucció de Jerusalem. Segons Flavi Josep cap ciutat no ha sofertes

jamai tantes misèries. El nombre dels crucificats fou tan gran que mancava espai per plantar-hi les creus i faltaven creus per als condemnats. La fam matà famílies enteres.

MARC 13, 14-20.

14 «Quan veureu l'abominació de la deso-
lació establerta allà on no deu, qui llegeix,
entengui, aleshores els qui són a la Judea
fugin a les muntanyes; 15 i el qui és sobre
el terrat, no baixi a la casa, ni entri per a
treure res de sa casa; 16 i el qui serà al
camp, no torni enrera a pendre son vestit.
17 Mes ¡ai! de les qui estiguin encinta i
criant en aquells dies. 18 Pregueu que això
no sia a l'hivern. 19 Perquè seràn tals en
aquells dies les tribulacions, com no n'hi
han hagudes des del principi del món que
Déu ha creat fins ara, ni mai n'hi haurà.
20 I si el Senyor no hagués escursat aquells
dies, no fóra salvat cap home; més per causa
dels elegits que ha escollit, ha escursat
aquells dies.»

14.–«Qui llegeix, entengui» (Mt 15). Són probablement paraules de Jesús; qui llegeix la profecia de Daniel que pari esment i procuri entendre-la en el seu veritable sentit i que sigui profitosa per la seva salvació. No sembla que aquestes paraules siguin un comentari dels dos Evangelistes, els quals no reclamen mai l'atenció dels lectors sobre el que escriuen.

17.–Les persones que no podran fugir precipitadament de la ciutat hauran de sofrir el flagell del setge i finalment hauran de veure Jerusalem passada a sang i foc i morir probablement en mig de la gran destrucció.

20.–Els escollits pregaran Déu que cessin els dies de tribulació, i Déu escoltarà llurs pregàries, no permetent així que sofreixin la sort dels malvats.

LLUC 21, 20-24.

20 «Vosaltres, quan veureu Jerusalem
voltada per un exèrcit, aleshores sapigueu
que està prop la seva desolació. 21 Llavors
qui es trobi a la Judea, fugi cap a les mun-
tanyes; qui sigui dins de Jerusalem, que

surti, i el qui pels contorns que no hi entri.
[22] Perquè aquests dies són dies de ven-
jança, complint-se d'aquesta manera totes
les coses que s'han escrit. [23] Mes ¡ai! de les
qui estiguin encinta i de les qui estiguin
criant en aquells dies, puix serà gran la tri-
bulació sobre la terrra i la ira sobre aquest
poble. [24] I cauran al tall de l'espasa; seran
portats captius a totes les nacions, i Jerusa-
lem serà trepitjada dels gentils, fins que els
temps de les nacions siguin complerts.»

24. – Aquestes últimes paraules ens revelen que la repro-vació d'Israel no és total i absoluta, sinó parcial i temporània. Déu és fidel en les seves promeses. Si la major part del poble és exclòs dels beneficis messiànics és per la seva incredulitat. Una fracció fidel d'aquest poble constituirà el nucli central de l'Església, al qual s'agregaran els gentils cridats a la fe. En els segles successius Déu conservarà envers Israel, gràcies a la seva elecció en els Patriarques, una afecció secreta que es manifestarà, en el seu temps, en una vocació en massa, quan hagin complert llur entrada a l'església del Crist les multituds gentils.

§ 273. La fi del món

Mateu 24, 23-29.

[23] «Llavors si algú us diu: Mira, el Crist
està aquí o allí, no el cregueu. [24] Perquè
s'alçaran falsos Crists i falsos Profetes, i
faran grans meravelles i prodigis, de tal
manera que àdhuc els escollits, si fos pos-
sible, serien induïts a error. [25] Mireu que
ja us ho he dit per endavant. [26] Per con-
següent, si us diuen: Mireu-lo, és al desert,
no sortiu: mireu-lo, és a l'interior de la casa,
no ho cregueu. [27] Perquè tal com un llam-
pec surt de l'orient i resplendeix fins a occi-
dent, així serà la vinguda del Fill de
l'home. [28] Onsevulla que estigui el cos, allí
s'ajuntaran les àligues. [29] Mes immediata-

ment després d'aquells dies d'aflicció, el sol s'enfosquirà i la lluna no donarà més la seva llum, i cauran les estrelles del cel, i les forces dels cels es commouran.»

23.–A dos es redueixen els signes que acompanyaran la segona vinguda del Crist; l'aparició de falsos Messies i les commocions en l'univers físic. També la ruïna de Jerusalem, imatge de la fi del món, fou precedida de falsos profetes, però aquest fenòmen serà intensificat en els darrers dies, quan Satanàs desplegarà tota la seva potència i astúcia.

24.–«Meravelles» en grec la mateixa paraula en Mc 22 «senyals» que indiquen la veritat i permeten distingir-la de la mentida; «prodigis» que causen admiració en aquells qui els contemplen. En plural, són anomenats generalment, els falsos messias i profetes; alguns intèrprets dedueixen que no hi haurà un anticrist individual sinó una comunitat o societat que procurarà instaurar el regne del dimoni sobre la terra; però en Sant Pau (2 Tes 2, 3 s) sembla que hi haurà un anticrist principal, el qual arribarà a introduir-se en el mateix temple de Déu i ésser adorat de molta gent, com si fos el mateix Déu, fins que Jesucrist el matarà amb l'alè de la seva boca.

La tàctica serà fer creure que el Crist ha tornat a la terra i que en algún indret secret, prepara la seva aparició gloriosa.

27.–La segona vinguda del Crist serà sobtada, imprevista; no hi haurà signes precursors, i en això es distingirà de la ruïna de Jerusalem. La humanitat restarà sorpresa igual que en el diluvi o en la catàstrofe de Sodoma (Lc 17, 26-30, § 236).

28.–«El cos» mort o cadàver. En aquest verset només s'expresa una comparança que manifesta la rapidesa de l'aparició del Crist.

MARC 13, 21-25.

21 I llavors si algú us deia: Mireu, aquí està el Crist, mireu-lo allí, no ho creguéssiu pas. 22 Perquè s'alçaran falsos Crists i falsos Profetes i faran senyals i prodigis per a seduir, àdhuc als elegits, si possible fos. 23 Vosaltres, doncs, vigileu; heus aquí que us ho he pronosticat tot. 24 Mes en aquells dies, després d'aquella tribulació, el sol s'obscurirà i la lluna no donarà el seu resplendor; 25 i cauran les estrelles del cel i les forces que hi ha en els cels trontollaran.

21.–En el verset 21 comencen, segons es veu, les prediccions concernents a l'última fi del món. Semblen enllaçades

amb les precedents, referents a la ruïna de Jerusalem, perquè les horrors de la destrucció de Jerusalem són una figura de les horrors de la fi dels segles.

22-23. – Els cristians hauran de vigilar, i per bé que desitgin el retorn del Crist, no deixar-se seduir pels impostors. I si el perill de seducció serà molt gran, més ho serà l'auxili diví en favor dels elegits.

25. – «Les forces» del firmament es diu en llenguatge figurat com si realment existissin algunes forces que sostinguessin l'edifici celestial i mantinguessin les distintes parts en equilibri.

Lluc 31, 25-26.

25 «I hi haurà senyals en el sol, en la
lluna i en les estrelles; i per la terra cons-
ternació de les nacions, pels desordenats
bramuls de la mar i de les ones; 26 asse-
cant-se els homes de por i per la temença
de les coses que han de sobrevenir a tot
el món; perquè les forces del cel seran
commogudes.»

25. – Els senyals còsmics (Mt 29, Mc 24 i 25), han estat interpretats diversament ja des dels Sants Pares fins avui. Expressions semblants es troben en Isaïas i altres profetes.

El mot «consternació» indica l'angoixa física i moral dels pobles que no saben explicar-se el que passa (2 Cor 2, 4).

26. – «Assecant-se» verb tècnic de medicina que indica el glaçament, precursor de la mort: «Temença» o millor «expectació» de la crisi fatal en els malalts.

§ 274. La vinguda del Fill de l'home

Mateu 24, 30-31.

30 I aleshores apareixerà el senyal del
Fill de l'home en el firmament, i totseguit
colpejaran son pit totes les tribus de la
terra, i veuran al Fill de l'home venir sobre
els núvols del cel amb gran poder i ma-
jestat. 31 I enviarà els seus àngels amb la
trompeta i gran so, els quals aplegaran sos
escollits dels quatre vents, des de lo més
alt del cel fins a llurs termes.

MARC 13, 26-27.

26 I aleshores veuran el Fill de l'home venir sobre els núvols amb molt poder i glòria. 27 I enviarà llavors sos àngels, i aplegarà els seus elegits dels quatre vents, des de l'extrem de la terra a l'extrem del cel.

LLUC 21, 27.

27 I aleshores veuran el Fill de l'home venint sobre un núvol amb gran poder i majestat.

27.–Resumim les característiques del retorn del Fill de l'home, segons els tres Evangelistes. Hi haurà «el senyal del Fill de l'home», segons alguns Sants Pares, la Creu, instrument de la nostra redempció: Terror universal (Mt). Després serà vist de tothom el Fill de l'home. (Mt, Mc, Lc). Sobre els núvols (Id.) Amb gran «poder» (id.), que potser resplendirà només per la seva faç, i «majestat o glòria».

«Enviarà els àngels» (Mt, Mc) que l'acompanyaran en la seva aparició. «La trompeta» (Mt) que duran els àngels esmentada també per Sant Pau (1 Cor 15, 52 i 1 Thess 4, 16), i que pot entendre's ja d'un soroll especial, ja de les commocions del món físic.

Finalment la reunió de tots els elegits (Mt, Mc).

§ 275. "Quan veureu aquestes coses..."

MATEU 24, 32-35.

32 Ara de la figuera aprengueu una comparança. Quan el seu brancam s'és entendrit i han nat les fulles, sabeu que l'estiu és
aprop. 33 Així també vosaltres, quan vegeu totes aquestes coses, sapigueu que el Fill de
l'home és aprop, que és a les portes. 34 De veritat us dic que no passarà pas aquesta generació, que no esdevinguin totes aques-
tes coses. 35 El cel i la terra passaran, mes les meves paraules no passaran.

32.–Entre els exegetes es discuteix si aquest § ha d'entendre's de la ruïna de Jerusalem o bé de la fi del món. El sentit general, la certesa de les prediccions de Jesús, convé

als dos esdeveniments. Ja Sant Jeroni diu que aquí el mot «generació» pot entendre's de la raça jueva o bé de tot el gènere humà. (Vegeu nota a v. 34.)

Així com es coneixen les vicissituds de les plantes perquè els fenòmens que en elles s'observen són invariables, així en aparèixer aquests signes precursors es podrà tenir l'assegurança del pròxim adveniment de Jesucrist.

34.—No la generació actual dels homes llavors existents en el món, sinó la generació judaica del temps de Crist, la qual, com a raça, perdurarà fins que es realitzin aquests vaticinis, això és, fins a la fi dels segles. Sovint en els Llibres Sants el poble jueu és considerat com una sola persona moral a la qual s'atribueix la responsabilitat dels fets ocorreguts en el transcurs de la seva història. En el mateix evangeli Jesús amenaça els jueus pels crims comesos per llurs pares i pels que llurs fills cometran, «a fi que caigui damunt vosaltres, diu, tota la sang innocent que s'és vessada damunt la terra, de la sang del just Abel fins a la sang de Zacarias, fill de Baraquias, que «matàreu» entre el Temple i l'Altar». (§ 265).

MARC 13, 28-31.

28 De la figuera aprengueu la paràbola.
Quan el seu ram és tendre i han nat les
fulles, coneixeu que l'estiu és prop; 29 Així
també vosaltres, quan veureu que succeei-
xen aquestes coses, sapigueu que el Fill de
l'home és aprop, a les portes. 30 Jo us dic
de veritat, que no passarà aquesta genera-
ció abans que no arribi tot això. 31 El cel i
la terra passaran, mes les meves paraules
no passaran.

30.—«Tot això». Igualment el sentit d'aquesta expressió ha estat objecte de moltes discussions. Mentre alguns ho entenen dels signes precursors del setge i caiguda de Jerusalem, altres hi veuen els de la fi del món. Ambdues opinions són permeses als autors catòlics.

LLUC 21, 28-33.

28 Quan comencin de complir-se aques-
tes coses, mireu i alceu vostres caps, perquè
la vostra redempció és aprop. 29 I els digué
un símil: «Mireu la figuera i tots els demés
arbres. 30 Quan ja donen fruit, sabeu que
l'istiu és aprop. 31 Així també vosaltres,
quan veureu arribar aquestes coses, sapi-

gueu que és aprop el regne de Déu. [32] De veritat us dic, no passarà pas aquesta generació, fins que tot s'hagi realitzat. [33] El cel i la terra passaran; mes les meves paraules no passaran».

28. – En els tres Evangelistes el § conté dues parts; la primera afirma la correlació entre els signes precursors i la realització de les profecies. En la paràbola, la figuera expressa aquesta idea millor que altres arbres de Palestina, els quals per raó d'ésser de fulla perenne, no manifesten exteriorment l'arribada del bon temps, com ho fa la figuera quan treu fullada.

La segona part, que indica el temps, resta per nosaltres misteriosa; els intèrprets de tots els segles s'esforcen en precisar el que Jesús segurament volgué deixar obscur. Finalment amb la frase «el cel i la terra...» s'afirma que la certesa d'aquestes prediccions és superior a l'estabilitat del món físic.

§ 276. De l'últim dia del món

MATEU 24, 36-41.

[36] Mes d'aquell dia i d'aquella hora ningú en sap res, ni els àngels del cel sinó sols el Pare. [37] Mes, com en els dies de Noè, així serà també la vinguda del Fill de l'home. [38] Que aixi com en els dies d'abans del diluvi, els homes menjaven i bevien, i es casaven ells i elles, fins aquell dia que entrà Noè dins l'arca, [39] i no se'n pensaren res fins que vingué el diluvi i els arrabassà tots; així serà també la vinguda del Fill de l'home. [40] Llavors dos seran al camp: l'un serà pres, l'altre deixat. [41] De dues que moldran amb la mola, l'una serà presa, l'altra deixada.

36. – Es probable que la lliçó original fos; «ni els àngels del cel, ni el Fill, sinó sols el Pare», exactament com en Sant Marc. Així es troba en els millors còdexs grecs i per aquest motiu els crítics moderns inclouen els mots «ni el Fill» encara que no es trobin en la Vulgata.

38. – «Nubentes et nuptui tradentes», diu la Vg. El sentit és: «casant-se els homes i donant llurs filles en matrimoni».

40. – De dos jornalers que treballin junts en el camp, un d'ells serà pres pels àngels bons i ajuntat al nombre dels escollits, i l'altre serà deixat als àngels mals i amputat entre els reprovats.

41. – Els orientals es serveixen de molins de mà per a moldre el necessari per al consum del dia. I és feina en la qual s'ocupen les dones.

MARC 13, 32.

32 Mes del dia, o de l'hora, ningú en sap res, ni els àngels que són al cel, ni el Fill, sinó el Pare.

32. – Aquest verset (vegeu també la nota a Mt 36) té gran importància dogmàtica per expressar la divinitat de Jesucrist, per damunt dels àngels, igual al Pare. Els arrians el feren servir per a impugnar la seva ciència infinita, car ignorava, deien, el dia del judici. Però els Pares afirmen que el coneixía, àdhuc considerat com a home: si diu que l'ignora és perquè no pot revelar-lo, o perquè s'apropia la ignorància del seu cos místic l'Església (Sant Agustí, Sant Gregori Magne) o perquè parla d'ignorància experimental (Vegeu Mt 20, 22-23, § 245).

Adhuc en el dia de l'ascensió Jesús es nega a satisfer la curiositat dels apòstols (Act 1 6-7) sobre aquest punt.

§ 277. "Estigueu alerta"

MATEU 24, 42.

42 Estigueu, doncs, a l'aguait, perquè no sabeu a quina hora vindrà vostre senyor.

MARC 13, 33.

33 Estigueu alerta, vetlleu i oreu; puix no sabeu quan serà el temps.

33. – Es la conclusió de les anteriors profecies, que serà inculcada per una sèrie de paràboles (§ 278 - 280). Es una lliçó moral que ens exhorta a estar sempre amatents, perquè quan arribi aquell dia no ens agafi desprevinguts. Més que una vana curiositat, que Jesús no volgué satisfer ni als apòstols cal que procurem plantar en la nostra ànima sòlides virtuts que ens facin mereixedors de la salvació.

Observem que totes aquestes paràboles, sota imatges distintes, acaben amb les sessions del «judici» final on cadascú rep el premi o càstig que mereixen les seves accions.

§ 278. Paràboles del lladre, del servent fidel i infidel, dels servents que vigilen i del llaç

MATEU 24, 43-51.

43 Ara entengueu-ho bé: que si l'amo
d'una casa sabia a quina hora hi havia
d'anar un lladre, vetllaria i no es deixaria
pas foradar la casa. 44 Doncs, vosaltres
també estigueu a punt, perquè a l'hora que
no sabeu vindrà el Fill de l'home. 45 ¿Quin
és el servent fidel i prudent a qui el senyor
ha posat davant el seu servei, a fi que dis-
tribueixi l'aliment a son temps? 46 Venturós
aquell criat a qui el senyor, quan vingui,
el trobi fent-ho així. 47 De veritat us dic,
que el constituirà sobre els seus béns. 48 Mes
si aquell criat dolent digués en son inte-
rior: El meu senyor triga a venir, 49 i es
posés a maltractar als altres servents, i men-
jar i beure amb embriacs, 50 vindrà el senyor
d'aquell criat el dia que no l'espera i a l'hora
que no sap, 51 i l'esquarterarà, i li assenya-
larà lloc entre els hipòcrites: allí serà el
plor i el cruixir de dents.

43-44. – Paràbola tot just apuntada, que remarca la idea de «vigilància» amb relació a la fi del món. «Foradar la casa». Les parets i els sostres de les cases de tàpia i fang podien ésser fàcilment foradades.

45. – En aquesta breu paràbola predomina la idea de «fidelitat». En la segona part al «servent fidel» que sap administrar els béns del seu amo, s'oposa el «criat dolent» que s'aprofita del retard de l'amo per a lliurar-se a la disbauxa. I com el «fidel» obté el premi de la felicitat eterna (47), així el «dolent» rep el càstig espantós de la condemnació eterna (51), expressada també metafòricament.

MARC 13, 34-37.

34 Com un home que marxà lluny del
país, deixà la seva casa i donà als seus

criats l'ordre de cada obra, i al porter ordenà que vigili. [35] Vigileu, doncs, perquè no sabeu quan vindrà el senyor de la casa, al vespre o a mitja nit, al cant del gall o a la matinada, [36] a fi que venint de sobte, no us trobi dormint. [37] I lo que us dic a vosaltres, ho dic a tots: vigileu.

34. – En llenguatge parabòlic encara, s'insisteix sobre la incertesa absoluta de l'hora en qué vindrà el Fill de l'home. El dia pròpiament tal és exclòs i només es parla de les quatre vetlles de la nit, preses en sentit popular: la posta de sol, la mitja nit, el cant del gall i el llevant de sol.

37. – «A vosaltres», segons Sant Marc (13, 3, § 270) el discurs del Senyor s'adreça als quatre apòstols, sense dir però si els altres s'hi havien anat acostant. Pels Evangelis escrits, predicats a tothom per ministeri de l'Església aquest advertiment arriba a totes les generacions, fins que vingui el Fill de l'home a jutjar la humanitat.

LLUC 21, 34-36.

[34] «Vetlleu sobre vosaltres mateixos, no sigui que vostres cors es tornin pesats per la cràpula i embriaguesa i per les sol·licituds d'aquesta vida, i us caigui a sobre sobtadament aquell dia. [35] Perquè vindrà com un llaç damunt tots els qui habiten sobre la faç de tota la terra. [36] Vigileu, doncs, orant en tot temps, a fi que sigueu dignes d'escapar d'aqueixes coses que han de venir, i de comparèixer davant el Fill de l'home.»

34. – Els seguidors de l'Evangeli han de vetllar perquè llurs cors no s'afeixuguin en els plaers i ambicions del món; tal vegada en la paràbola insinuada del llaç (35) cal recordar que els animals afeixugats i abstrets, més fàcilment cauen en la trampa. «El llaç» emprat generalment en la caça és una trampa amagada que hom no veu fins que hi està agafat, o una xarxa o filat, en les malles de la qual es trova pres, tant bon punt vol sortir-ne el peix o l'ocell incaut. No pot preveure's abans. Cal vigilar el dia del judici.

36. – La prudència humana és insuficient; ni pot preveure tots els perills, ni pot posar-hi remei. És doncs necessària l'oració que ens assolirà l'auxili divi. La finalitat de l'oració hi és especificada; primerament ésser dignes d'es-

capar d'aquests perills, i en segon lloc de «comparèixer» segons el text grec, estar dret amb el front alt entre els elegits, no cap cot entre els maleïts a la presència del Jutge inapel·lable.

§ 279. Les verges fàtues i les prudents

MATEU 25, 1-13.

1 «I aleshores el regne dels cels s'assem-
blarà a deu verges qui, prenent les seves
llumeneres sortiren a l'encontre de l'espòs
i de l'esposa. 2 Mes cinc d'elles eren fàtues
i cinc prudents. 3 I les cinc fàtues, preses
les llumeneres, no se'n portaren oli. 4 Mes
les prudents prengueren oli en llurs gre-
sols juntament amb les llumeneres. 5 I tri-
gant a venir l'espòs, s'endormiscaren totes
i s'adormiren. 6 Mes a mitja nit se sentí
cridar: Heus aquí que ve l'espòs, sortiu a
rebre'l. 7 Aleshores s'aixecaren totes aque-
lles verges, i aparellaren les seves llume-
neres. 8 I les fàtues digueren a les prudents:
Doneu-nos del vostre oli, perquè les nostres
llumeneres s'apaguen. 9 Les prudents res-
pongueren dient: Millor serà que aneu als
qui en venen i us en compreu: no fos cas
que no arribés per a nosaltres i per a vos-
altres. 10 Mentres eren a comprar-ne, arribà
l'espòs: i les qui estaven a punt entraren
ab ell a les bodes, i es tancà la porta. 11 A
l'últim vénen també les altres verges, dient:
Senyor, Senyor: obriu-nos. 12 Mes ell res-
ponent, diu: De veritat us dic: no sé qui sou.
13 Vetlleu, doncs, perquè no sabeu el dia
ni l'hora.»

1. – «Aleshores», a l'últim dia del món, quan el Fill de l'home vingui a judicar els vius i els morts.

Entre els jueus la cerimònia del casament solia començar vetllada enllà. El promès anava solemnement, acompanyat

dels seus amics, a buscar l'esposa. Aquesta l'esperava envoltada de ses amigues. En el moment d'arribar l'espòs encenien les llumeneres i, amb gran profusió de llums i música, començava la processó cap a la casa d'ell. En ésser-hi, es tancaven les portes, es signava el contracte de casament i començava el banquet, del qual només participaven els qui havien assistit a la processó. En alguns casos, però, el convit es verificava, després de la recepció, a casa de l'esposa. El nombre de verges que formaven el corteig d'honor solia ésser de deu. Les llumeneres eren com el símbol de la virginitat nupcial.

2. – «Fàtues», en el sentit de negligents, imprevisores. No tingueren la precaució d'emportar-se'n una provissió d'oli suplementària, ignorant l'hora de l'arribada de l'espòs, i, demés, s'adormiren amb la mateixa seguretat que les verges «prudents».

13. – «El dia ni l'hora» de la vinguda del Fill de l'home. El sentit de la paràbola és evident: L'espòs és el mateix Jesucrist, qui vindrà a judicar-nos en el moment que no l'esperem; l'esposa és l'Església, la qual és verament l'esposa verge de Jesucrist; les verges invitades són tots els fidels, qui han d'estar sempre preparats i als quals no basta la llum de la fe, sinó que els és necessari l'oli de la caritat. La participació o refús al convit nupcial és l'admissió o l'exclusió del convit del regne de la glòria.

§ 280. Paràbola dels talents

MARC 25, 14-30.

14 «Es així com un home qui en marxar a llunyanes terres, cridà els seus criats
i els entregà els seus béns. 15 I a l'un li
donà cinc talents, a l'altre dos, i a un altre
un, a cadascún segons la seva capacitat, i
marxà tot seguit. 16 El qui havia rebuts els
cinc talents se n'anà, i va negociar-hi i va
guanyar-ne altres cinc. 17 De la mateixa
manera també el qui n'havia rebuts dos, va
guanyar-ne dos. 18 Mes el qui n'havia rebut
un, anant-se'n féu un clot a terra, i colgà el
diner del seu senyor. 19 Al cap de molt
temps vingué el senyor d'aquells criats i els
cridà a compte. 20 I presentant-se el qui
havia rebuts cinc talents, n'hi mostrà altres
cinc, dient: Senyor, cinc talents m'entregàreu; heus aquí que n'he guanyats altres
cinc. 21 Li diu el seu senyor: Molt bé, criat

bo i fidel, perquè has estat fidel en lo poc,
jo et posaré sobre lo molt: entra en el goig
de ton senyor. 22 Vingué després el qui
havia rebuts dos talents, i digué: Senyor,
dos talents m'heu entregats: aquí en teniu
altres dos que n'he guanyats. 23 Li diu el
seu senyor: Molt bé, servent bo i fidel, ja
que has estat fidel en lo poc, jo et constitui-
ré sobre lo molt: entra en el goig de ton
senyor. 24 Mes presentant-se també el qui
havia rebut un talent, digué: Senyor, jo sé
que sou un home sever: segueu allà on no
sembràreu i recolliu allà on no haveu es-
campat. 25 I tement vaig anar-me'n, i vaig
colgar el vostre talent a terra; aquí teniu lo
que és vostre. 26 I responent-li el seu senyor
li digué: Criat malvat i peresós, sabies que
sego allà on no he sembrat i recullo allà on
no he escampat; 27 convenia, doncs, que tu
entreguesses el meu diner als banquers; i jo
en venir hauria rebut certament lo que és
meu amb els rédits. 28 I essent així preneu-
li el talent i doneu-lo al qui té deu talents.
29 Perquè al qui té se li donarà i tindrà
abundor; i al qui no té, àdhuc allò que sem-
bla tenir, se li pendrà. 30 I al criat inútil
llenceu-lo a les tenebres exteriors, allí serà
el plor i el cruixir de dents.»

14.—Aquesta paràbola guarda íntima relació amb les anteriors (§ 278, 279) pel tema general de fidelitat i vigilància».

«Com un home». La comparança s'estableix no amb un home solament sinó amb el conjunt de l'acció exposada. Es tracta d'un ric, que no és rei ni pretén cap investidura.

15.—El «talent» no era pas una moneda real, sinó imaginària. N'hi havia de tres classes. L'«àtic» equivalia a 60 mines, és a dir, a unes 5.220 pessetes.

«Donà». Aquest generós repartiment de béns no pot correspondre a un amo ordinari, sinó al suprem Senyor que confia els seus dons a les creatures, encarregades de treure'n profit.

La paràbola ens demostra com la distribució de les grà-

cies, que és segons el beneplàcit diví, respon d'una manera especial a les nostres aptituds i necessitats i a la vocació rebuda de Déu.

16-17. – Com que tots dos «doblen» la quantitat rebuda, manifesten igual bona voluntat.

19. – L'arribada del Senyor és totalment imprevista; immediatament demana comptes a tothom.

21-23. – Els talents eran una gran quantitat, però l'amo els califica de «poca cosa» comparats amb el premi que els té reservat. «El goig» significa el banquet solemníssim que es celebra en ocasió de noces o d'altres grans festes; ací representa el festí de joia inacabable que el Senyor dóna als seus elegits.

24. – «Presentant-se també», car en el judici final ningú no podrà evadir-se. El miserable reconeix la seva falta, i presenta només atenuants. Ho expressa per mitjà de proverbis orientals que designen la duresa de caràcter de l'home sever i egoista: sega i s'enriqueix amb el blat que els altres han sembrat, i garbella allò que els altres han fet fructificar. Injúria greu que el criat negligent llença a la cara del seu amo, volent trobar una aparença de raó que excusi la seva mala conducta.

29. – Vol dir això que al qui té molt per haver-ho guanyat cooperant a la gràcia divina, se li donarà en abundància, en recompensa dels seus mèrits. En canvi, al qui res no té per la seva mala voluntat o negligència, àdhuc el poc que té se li prendrà, computant-se-li com de cap mèrit.

§ 281. El judici final

MATEU 25, 31-46.

31 «Mes quan vindrà el Fill de l'home
amb la seva majestat i juntament tots els
àngels amb ell, aleshores s'asseurà sobre
el soli de la seva majestat; 32 i seran con-
gregades a la seva presència totes les na-
cions, i destriarà els uns dels altres, tal
com el pastor destria les ovelles dels ca-
brits; 33 i col·locarà les ovelles a la seva
dreta, mes els cabrits a la seva esquerra.
34 Aleshores dirà el rei als qui estaran a sa
dreta: Veniu, beneïts del meu pare: posseïu
el regne que se us ha preparat des del prin-
cipi del món. 35 Puix he tingut fam, i m'heu
donat menjar: he tingut set i m'heu donat
beure: era peregrí i m'acollíreu; 36 nu, i em

vestíreu; malalt, i em visitàreu; en presó, i
em vinguéreu a veure. [37] Llavors li respon-
dran els justos, dient: Senyor, ¿quan us hem
vist afamat, i us alimentàrem; assedegat, i
us donàrem beure? [38] ¿I quan us hem vist
peregrí, i us acollírem, o despullat, i us ves-
tírem? [39] ¿O, quan us hem vist malalt o a la
presó, i us visitàrem? [40] I el rei els respon-
drà, dient: De veritat us dic, que sempre que
ho heu fet a un d'aquests germans meus
més petits, a mi m'ho heu fet. [41] Llavors
també als qui estaran a l'esquerra, els dirà:
Aparteu-vos de mí, maleïts, al foc etern, pre-
parat per al diable i per als seus àngels.
[42] Puix he tingut fam i no m'heu donat
menjar: he tingut set, i no m'heu donat
beure: [43] era peregrí, i no m'acollíreu; des-
pullat, i no em vestíreu: malalt i presoner,
i no em visitàreu. [44] Aleshores respondran
ells també, dient: Senyor, ¿quant us hem
vist famolenc, o assedegat, o peregrí, o des-
pullat, o malalt, o pres, i no us hem servit?
[45] Llavors els respondrà, dient: De veritat
us dic: sempre que no heu fet això amb
un d'aquests petitets, no ho heu fet amb mi.
[46] I aquests aniran al suplici etern, mes els
justos a l'eterna vida.»

31.–En l'hora suprema del judici final tots els àngels del cel formaran el corteig gloriós de Jesucrist (veg. 2 Thess 1, 7-10).

32.–«Totes les nacions», és a dir, s'hi congregaran tots els qui hauran viscut sobre la terra d'ençà del principi del món. I seran manifestades les consciències de tots, i es farà la separació dels justos i els pecadors.

33.–Els justos, aquells en els quals resplendirà la innocència i simplicitat, seran posats a la seva dreta; els pecadors, qui hauran estat rebels i maliciosos, seran posats a l'esquerra, el lloc destinat en els tribunals dels jueus als condemnats.

34.–La possessió del regne de Déu serà la visió intuïtiva del mateix Déu, la participació de la seva felicitat.

35-36.–El precepte de la caritat és el motiu que Jesús es-

colleix en descriure gràficament el Judici final. Si l'amor a Déu i al proïsme per Déu és el gran manament de la Llei (veg. § 263, Mt 22, 36), és que és el més fonamental, el que en el fons conté tots els altres.

37-39. – L'amor, si es practica sincerament, va sempre acompanyat de la virtut de la humilitat, la qual ens encobreix sàviament el mèrit sobrenatural de les nostres bones obres.

40. – Dient a aquests «més petits» designa els infortunats segons el món. Aquests són els seus «germans»; perquè el viure de Jesús damunt la terra ha estat tan semblant al d'ells. Més pròpiament encara, Jesús és acollit en els seus membres, i els seus membres són tots els fidels (veg. 1 Cor 6, 15).

Cal, doncs, guardar-se d'entendre «més petits» com una exageració ponderativa. L'ocasió és massa solemne per dir que es tracta d'un llenguatge hiperbòlic; la mateixa mesura que serveix per a premiar els justos, serveix per a castigar els pecadors.

§ 282. Ultim mestratge de Jesús

LLUC 21, 37-38.

37 I de dia estava ensenyant en el temple i, a les nits, eixint les passava a la muntanya que s'anomena de les Oliveres. 38 I tot el poble matinejava per oir-lo en el temple.

37. – Jesús aprofita els pocs dies que li resten de vida per a donar al poble les seves últimes lliçons: passava la nit en la solitud, propícia al recolliment i a l'oració. «Tot el poble» o sigui una gran multitud s'afanya per oir la seva paraula; ben aviat bona part d'aquests qui ara el segueixen l'abandonaran a instigació dels fariseus i altres enemics d'Ell.

DIMECRES SANT

§ 283. Conspiració del Sanedrí

MATEU 26, 1-5, 14-16.

1 I succeí que quan hagué acabats Jesús tots aquests parlaments, digué als seus deixebles: 2 Sabeu que d'ací a dos dies serà la Pasqua, i el Fill de l'home serà entregat per ésser crucificat 3 Aleshores varen reunir-se els prínceps dels sacerdots i els vells del poble, a l'atri del príncep dels sacerdots,

qui es deia Caifàs: [4] i tingueren consell per
a pendre per engany Jesús i matar-lo.
[5] Mes deien: No pas en dia festiu, no fos
cas que hi hagués un avalot de poble.
[14] Llavors un dels dotze, qui s'anomenava Judas Iscariot, es dirigí als prínceps dels sacerdots [15] i els digué: «¿Què em voleu donar i jo us l'entregaré?» I ells li senyalaren el preu de trenta monedes de plata. [16] I
de llavors ençà cercava oportunitat per a entregar-lo.

1. – Aquí comença, en la litúrgia del dia de Rams, la història de la Passió. Mes els fets no són pas enumerats per l'evangelista segons un ordre rigorosament cronològic. La conspiració del Sanedrí (vv. 3-5.14-16) tenia lloc el Dimecres Sant; el sopar de Betània (vv. 6-13) sis dies abans de la Pasqua (Io 12, 1); i els fets restants, el Dijous i el Divendres Sant.

2. – La Pasqua era la festa més important, si no la més solemne, del culte judaic. Es celebrava en el mes de Nisan, seté de l'any civil i primer de l'any sagrat. Corresponia a la segona meitat del mes de març i a la primera d'abril. Els jueus computaven el temps pel curs de la lluna, i la Pasqua havia d'escaure's en lluna plena.

3. – «A l'atri». Significa l'interior del palau, car quan voleu dir només el pati exterior els Evangelistes ho especifiquen. (Vegeu § 315, Mt. 26, 69, Mc. 14, 66; Lc. 25, 55).
Caifàs, gendre d'Anàs, havia estat elevat al suprem sacerdoci per Valeri Gratus, president de la Judea, posseint durant disset anys una tan excelsa dignitat. Ambiciós i cruel era el qui havia donat el consell que convenia que un sol home morís per al poble (§ 229, Io 11, 50). Inic perseguidor de Jesús, ho fou també dels seus deixebles (Act. 4, 3-7; 5, 17-40).

14. – «Llavors». Sant Mateu uneix la traïció amb el que en fou motiu per Judas, la unció de Betània (§ 249).

MARC 14, 1-2, 10-11.

[1] Al cap de dos dies era la Pasqua i els àzims, i els suprems Sacerdots i Escribes cercaven la manera de pendre'l per engany
i matar-lo. [2] Mes deien: «No pas en dia de festa, perquè tal volta s'alçaria un motí de poble».
[10] I Judas l'Iscariot, un dels dotze, se n'anà als grans sacerdots per a entregarlos-el. [11] I ells en sentir-ho, se n'alegraren

molt i li prometeren que li donarien diner. I cercava *ell* com els l'entregaria oportunament.

1.–A més dels sacerdots, intervingueren els escribes (Lc 2), que formaven com un cos de tècnics en qüestions legals.

Reunits en el palau de Caifàs (Mt 3) deliberaren, no sobre la mort de Jesús, que estava ja acordada, sinó sobre l'oportunitat d'actuar immediatament o no. La majoria no vol fer res fins passades les festes, i això per motius de prudència.

10.–«Un dels dotze». Els tres Evangelistes remarquen aquesta circumstància agravant de la traïció de Judas.

11.–«Se n'alegraren molt». L'alegria dels enemics de Jesús seria deguda a la facilitat que tot d'una se'ls presentava de tirar endavant llurs projectes i al fet que un deixeble fos el traïdor.

LLUC 22, 1-6.

**1 Ja s'acostava la festa dels àzims, que
s'anomena la Pasqua. 2 I els prínceps dels
sacerdots i els escribes cercaven de quina
manera farien morir Jesús; mes temien
el poble. 3 I Satanàs entrà dins Judas, qui
tenia de sobrenom Iscariot, un dels dotze.
4 I s'anà a entendre amb els prínceps dels
sacerdots i magistrats sobre la manera d'entregar-los-el. 5 Ells se n'alegraren, i pacta-
ren donar-li diner. 6 I Judas s'hi compro-
meté. I cercava ocasió oportuna de posar-lo
en llurs mans sense fressa.**

2.–Volien fer morir Jesús, perquè feia perdre llur influència i autoritat davant el poble, desemmascarant llur hipocresia, orgull i avarícia. Mes temien el poble, qui començava ja d'obrir els ulls, de conèixer llurs defectes i s'omplia d'admiració envers Jesús (§ 250 Io 12, 19). L'entrada triomfal, el dia de Rams, i l'expulsió dels mercaders del Temple, el dia següent, n'havien estat símptomes alarmants.

3.–No es tracta d'una possessió física del cos de Judas, com si fos un demoníac, sinó moral, per l'horrible crim que, instigat per Satanàs, anava a cometre contra la persona sagrada de Jesús.

4.–Els magistrats eren els caps de la milícia levítica encarregats de mantenir l'ordre dins el Temple. (Veg. Act 4, 1; 5, 24.26.)

DIJOUS SANT

§ 284. Preparatius per al sopar

MATEU 26, 17-19.

17 **Al primer dia, doncs, dels àzims es presentaren els deixebles a Jesús, preguntant: «¿On voleu que us aparellem el menjar per a la Pasqua?» 18 «Aneu—els respongué Jesús—a la ciutat, a un cert home, i digueu-li: El mestre diu: El meu temps és aprop, celebraré la Pasqua en ta casa amb mos deixebles». 19 I els deixebles varen fer tal com els ordenà Jesús, i aparellaren la Pasqua.**

17.—Els «àzims» eren pans sens llevat, o «alisos». La festa dels «àzims» havia estat instituïda amb motiu de la sortida d'Egipte. Els israelites eren sortits apressadament d'aquell país, sense temps ni de fermentar els pans, havent de fer, a Socot, els pans subcinericis sense llevat (Ex 12, 29-39).

Al principi els «àzims» i la Pasqua no volien dir el mateix; la Pasqua era el 15 del mes «nisan» o sigui des de la tarda del 14 a la del 15. Els «àzims» duraven una setmana, des del 14 a la tarda fins al 21. Pràcticament el pa fermentat es feia desaparèixer el 13 a la tarda per tal de respectar el descans del dia següent; d'aquesta manera, segons el llenguatge popular al qual s'adapten els Evangelistes, els «àzims» duraven 8 dies sencers. Vegeu Flavi Josep. Ant. Jud. 2, 15, 1.

«Us aparellem». La preparació de la Pasqua era cosa complicada especialment per aquells qui, com Jesús i els apòstols, no disposaven de casa pròpia a Jerusalem. Trobar una sala prou gran, arreglar-la; tenir a punt l'anyell per a immolar-lo; finalment completar-ho amb el pa «àzim» o alís, les lletugues, la salsa i les copes de vi.

18.—«A un cert home». Gramaticalment l'expressió grega podria indicar que el diví Mestre va dir el nom del propietari del cenacle i que és l'Evangelista que no vol manifestar-lo, potser per no comprometre'l davant de la Sinagoga que perseguia ja les primitives comunitats cristianes. Però l'omissió que s'observa en els tres sinòptics de qualsevol detall que permeti identificar el lloc on ha de celebrar-se la Pasqua i la persona que deixa el seu propi domicili, fa creure més aviat que es tracta d'una precaució per tal d'impedir a Judas, que cercava l'avinentesa de fer prendre Jesús, la realització immediata del seu intent. No convenia que la cena pasqual, la institució de l'Eucaristia i els discursos del diví Mestre, sofrissin cap destorb.

«El meu temps», el de consumar la meva obra, segons els designis del Pare.

MARC 14, 12-16.

**[12] I el dia primer dels àzims, quan im-
molaven la Pasqua, li diuen els deixebles:
«¿On voleu que anem i us aparellem *el lloc*
per a menjar la Pasqua?». [13] I envià dos dels
seus deixebles i els diu: «Aneu a la ciutat, i
us sortirà a l'encontre un home portant
una gerra d'aigua: seguiu-lo. [14] I allà on
entrarà, digueu al senyor de la casa: «El
Mestre diu: ¿On és mon refetor per a men-
jar la Pasqua amb els meus deixebles?»
[15] I ell mateix us mostrarà un menjador
gran, endreçat, i allí prepareu-nos-el». [16] I
els seus deixebles se n'anaren, arrivaren a
la ciutat i trobaren tal com els havia dit, i
prepararen la Pasqua.**

12.–L'anyell pasqual havia d'immolar-se en les primeres hores de la tarda del dia 14 de Nisan, abans de la posta de sol, puix en aquest moment començava per als jueus el dia 15. En les primeres hores de la nit es celebrava el sopar de la Pasqua i es menjaven els pans «àzims».

L'escena aquí descrita s'escaigué indiscutiblement el dijous al matí, ja que els quatre Evangelistes afirmen que Jesús morí en divendres i que fou pres el dia abans. Es també cert que en aquest darrer sopar fou celebrada la Pasqua, segons les prescripcions legals dels jueus. Com que aquests la celebraven el dissabte (§ 351, Io 19, 31) és probable que Jesús va anticipar-la, sigui per la seva pròpia autoritat, sigui perquè el còmput de la lluna fet pels galileus s'avancés quelcom al de Jerusalem.

14.–Durant les festes de Pasqua el habitants de Jerusalem, acomplint un deure d'atenta hospitalitat, posaven a disposició dels peregrins llurs cases i habitacions perquè hi celebressin la Pasqua, sense exigir-los cap dret d'allotjament.

15.–Els Evangelistes indiquen només que la sala del cenacle era espaiosa i ben adornada. Les cases dels hebreus d'alguna posició solien tenir dos pisos, havent-hi, en el segon, una gran sala destinada a celebrar-hi els convits i a festejar-hi els esdeveniments més importants de la família.

«Menjador gran, endreçat». Si bé per Sant Mateu (18) podríem suposar que el propietari del cenacle no sabia res de les intencions de Jesús, els altres dos Sinòptics deixen entendre més aviat el contrari. Observem els mots «mon refetor» (Mc 14) i més encara el fet d'haver estat prèviament endreçada o «adornada» (Lc 12) la «gran» sala.

LLUC 22, 7-13.

[7] Arribà el dia dels àzims, en el qual
devia immolar-se la Pasqua. [8] I envià Pere
i Joan, dient: «Aneu a preparar-nos la Pas-
qua per menjar-la». [9] Ells li digueren: «¿On
voleu que la preparem?» [10] I els respongué:
«Tant bon punt com entrareu vosaltres a la
ciutat, us sortirà a l'encontre un home por-
tant un cànter d'aigua: seguiu-lo fins a la
casa on entri. [11] I direu a l'amo de la casa:
El Mestre et diu: ¿On és la sala per men-
jar la Pasqua amb mos deixebles? [12] I ell us
mostrarà una cambra gran, adornada; i allà
prepareu-la». [13] I anant-se'n, ho trobaren
tot tal com els digué; i prepararen la Pas-
qua.

10. – De les paraules «entrareu vosaltres a la ciutat» (Mt 18 i Mc 13) pot deduir-se que havien passat la nit del dimecres al dijous fora, tal vegada a casa de Llàtzer, a Betània. L'home del cànter d'aigua és un simple servent al qual no han de dir ni un mot; seguint-lo trobaran el propietari. Aquest no és un desconegut, sinó un deixeble disposat a fer tot el que Jesús li digui: Aquells que l'identifiquen amb el pare de Sant Marc, es fonamenten en indicis potser massa lleus.

12. – «Una cambra», El mot grec s'ha d'entendre de la sala del primer pis; no era doncs a planta baixa; estava ben moblada i a més guarnida amb alfombres i coixins.

§ 285. Comença la Pasqua legal

MATEU 26, 20.

[20] Arribada la vesprada, era a taula amb
els seus dotze deixebles.

MARC 14, 17.

[17] Arribat el vespre vingué amb els dotze.

LLUC 22, 14-18.

[14] I quan l'hora fou arribada s'assegué a
la taula, i els dotze apòstols amb ell. [15] I els

digué: «Amb vives ànsies he desitjat menjar
aquesta Pasqua amb vosaltres abans de ma
passió. [16] Perquè jo us dic que no la men-
jaré més, fins que sia perfecta en el regne
de Déu». [17] I prenent un calze, donà gràcies
i digué: «Preneu i distribuïu-lo entre vos-
altres; [18] perquè us dic que no beuré més
del fruit de la vinya, fins que vingui el
regne de Déu».

14. – «L'hora» en què, segons la Llei, havia de celebrar-se la Pasqua o sigui el vespre (Mt, Mc).

15. – Jesús esplaia els sentiments del seu cor que ansiosament esperava l'hora de donar als apòstols la prova suprema del seu amor, instituint l'Eucaristia i vessant la seva sang preciosíssima en el Calvari per la redempció dels homes.

16. – Aquestes paraules poden entendre's de l'Eucaristia que és la Pasqua «perfecta en el regne de Déu» que és l'Església.

17-18. – El calze que Jesús prengué podia ésser una de les quatre copes rituals que se servien durant l'àpat pasqual; mentre el calze circulava de mà en mà es recitava una acció de gràcies, que no era cap consagració; probablement recordava la captivitat del poble jueu a Egipte i la seva deslliurança.

§ 286. Discussió sobre la preeminència. El premi dels apòstols

Lluc 22, 24-30.

[24] S'alçà també entre ells una disputa
sobre quin d'ells sembla ser el més gran.
[25] I Jesús els va dir: «Els reis de les nacions
dominen sobre d'elles, i els qui tenen po-
testat sobre d'elles, són nomenats benefac-
tors. [26] Mes no així entre vosaltres; sinó
que el més gran de vosaltres siga com el
menor, i el qui mana com el qui serveix.
[27] Perquè ¿quin és major, el qui seu a taula
o el qui serveix? ¿no és el qui seu a taula?
I no obstant, jo estic en mig de vosaltres,
com el qui serveix. [28] Vosaltres sou els qui

haveu perseverat en ma companyia en les
meves proves: 29 I jo us preparo un regne,
com el meu Pare me l'ha preparat a mi.
30 Per tal que mengeu i begueu a la meva
taula en el meu regne, i estigueu asseguts
sobre solis judicant les dotze tribus d'Israel».

24. – Segurament considerant la imminència del regne de Déu, els apòstols es preocupen del grau de dignitat que tocarà a cada un d'ells; car tots volen ocupar els millors càrrecs. Aquest passatge té una gran semblança amb el que narren els altres dos sinòptics a propòsit de l'ambició de Jaume i Joan, § 245; no té res d'estrany que Jesús pronunciés instruccions semblants quan es produïen circumstàncies anàlogues; hi ha però qui opina que Sant Lluc ho posa aquí per afinitat amb l'argument dels versets 28-30.

25. – «Són nomenats benefactors». A més de treure profit del domini que exerceixen, volen encara que els súbdits els adulin amb títols honorífics.

28. – El ministeri del Redemptor sobre la terra està a punt d'acabar-se; els enemics preparen l'escomesa que el traïdor els ha facilitat. Jesús recorda als seus fidels el premi que han merescut. Participaran del seu regne, o sigui, de la seva felicitat i del seu mateix poder.

§ 287. Jesús renta els peus als deixebles

JOAN 13, 1-17.

1 Abans del dia de la festa de Pasqua,
sabent Jesús que era arribada l'hora de
passar d'aquest món al Pare, després d'haver amat els seus qui eren al món, els amà
ara fins a l'extrem. 2 I acabat el sopar, quan
ja el diable havia ficat en el cor de Judas
fill de Simó Iscariot, el *designi* de trair-lo,
3 sabent que tot ho posà el Pare a les seves mans, i que de Déu eixí i torna a Déu,
4 s'alça de la taula, i es lleva les vestidures, i havent pres una tovallola, se la cenyí.
5 Després tira aigua en un gibrell, i comença de rentar els peus dels deixebles i
eixugar-los amb la tovallola amb què estava cenyit. 6 Arriba, doncs, a Simó Pere.

I Pere li diu: «Senyor, ¿vós a mi rentar-
me els peus?» [7] Respongué Jesús, i li digué:
«Lo que jo faig tu no ho saps ara, ja ho
sabràs després». [8] Pere li diu: «Mai de la
vida em rentareu els peus». Jesús li res-
pon: «Si no et rento, no tindràs part amb
mi». [9] Li diu Simó Pere: «¡Senyor, no so-
lament els meus peus, sinó fins les mans
i el cap». [10] Jesús li contesta: «Qui s'és ren-
tat, no necessita sinó rentar-se els peus,
puix està tot ell net. I vosaltres esteu nets,
mes no tots». [11] Puix sabia qui era el qui
el trairia; per això digué: no esteu tots
nets. [12] Després, doncs, d'haver rentat llurs
peus, i preses ses vestidures: havent-se as-
segut novament a taula, els digué: «¿Sabeu
lo que he fet amb vosaltres? [13] Vosaltres
m'anomeneu Mestre i Senyor; i dieu bé,
perquè ho sóc. [14] Doncs si jo, Senyor i
Mestre, he rentat vostres peus, també us
heu de rentar els peus els uns als altres.
[15] Perquè us he donat exemple, a fi que
tal com jo he fet amb vosaltres, així vos-
altres ho feu també. [16] De veritat, de veri-
tat us dic: No és el criat major que el seu
amo, ni l'apòstol és major que el qui l'ha
enviat. [17] Si sabeu aquestes coses, sereu
sortosos amb tal que les practiqueu».

1. – «Abans del dia de la festa de Pasqua». Expressió que sembla no poder-se conciliar amb la dels Sinòptics, «el dia primer del «àzims» (§ 284). Els comentaristes han fet vàries suposicions; que Jesús per la seva pròpia autoritat anticipà la celebració de la Pasqua; que va adaptar-se al còmput dels galileus, avançat respecte al dia de la primera lluna del mes de Nisan; que els fariseus aquest any la celebraven un dia distint dels saduceus. Qualsevol solució que s'adopti, no hi ha en els Evangelis el més petit error.

«Fins a la fi», fins al punt culminant de la seva amor i de la seva vida. En començar la seva sagrada Passió instituïa el Santíssim Sagrament de l'Altar.

2. – «Acabat el sopar», Segons el text grec «essent al sopar

o sigui mentre sopaven, d'acord amb Io 13, 26-27, § 288, on es veu que el sopar continuava.

4. – «S'alçà de la taula». No es tracta doncs d'aquella cerimònia de rentar els peus del foraster a la seva arribada de la qual parla Jesús al fariseu (Lc 7, 44, § 104).

«Es lleva les vestidures» de cerimònia i conserva la simple túnica. Després, com els servents, es cenyeix la tovallola.

6. – Sant Pere fou el primer; la traducció fidel seria: «S'acosta doncs a Simó Pere». Si hagués començat per un altre, Sant Pere no hauria esperat que li toqués el torn per a manifestar la seva protesta davant el profund abaixament del seu Senyor. Ho fa amb mots ben significatius: «Senyor» que expressa la dignitat; «vós a mi» el gran contrast; «rentar-me els peus» l'acte que no pot comprendre.

«¿Què vol dir «tu», què vol dir «a mi»? Són mots que més aviat s'han de sospesar que no pas dir, car és probable que amb paraules no arribem a expressar degudament els conceptes que amb precisió hagi format la nostra intel·ligència». Sant Agustí PL, 35, 17 88.

8. – Simó Pere, il·luminat amb la llum de la fe, ha comprès i ha sentit el que significava veure Jesús postrat als seus peus, moments abans de la seva Passió. La seva protesta no indica pas una ofensa al diví Mestre, sinó una visió més clara de la grandesa d'aquell acte. Aquesta resistència serà fàcilment vençuda per una dolça amenaça que donarà lloc a un acte d'obediència i amor.

9. – Digne de lloança l'amor de Pere que, sigui com sigui, no vol separar-se de Jesús. El motiu d'aquest acte resta encara per ell en el misteri, perquè Jesús donarà la lliçó teòrica després de la pràctica. Act 1, 1.

10. – Al·ludint al costum que seguien molts en Orient, de no assistir a un gran convit sinó després de verificat un bany o lavatge. En aquest cas, en arribar a la casa on se celebrava el convit, només havien de rentar-se els peus, ja que calçaven sandàlies i aquestes no protegien contra la pols dels camins.

11.12. – Jesús, doncs, es postrà també als peus de Judas, tot i coneixent la seva vilesa i la seva infàmia. Judas havia ja traït i venut el seu Mestre, tot i que el reconeixia innocent.

17. – «Sortosos». Una de les «benaurances» (§ 74) o sigui una font de felicitat invariable i complerta en aquest món consisteix en el servei voluntari dels nostres iguals i millor encara dels inferiors.

§ 288. Jesús denuncia el traïdor

MATEU 26, 21-25.

21 I mentre estaven menjant, digué: «De veritat us dic que un de vosaltres ha de trair-me.» 22 I profundament contristats començaren de dir, d'un a un: «¿Sóc jo per ventura, Senyor?» 23 Mes ell els fa aquesta resposta: «Qui fica la mà amb mi en el plat,

és qui em trairà. [24] Certament el Fill de l'home fa el seu camí, com està escrit d'ell; mes ¡ai d'aquell home per qui el Fill de l'home serà traït!; més li valdria que no hagués nat aquell home.» [25] I responent Judas, el qui el traïa, digué: «¿Que sóc jo tal volta, ¡oh Rabbi!?» Li respon: «Tu ho has dit».

21.–Aquest fet s'esdevingué «mentre estaven menjant», probablement abans de la institució de l'Eucaristia.

22.–Fins a quin punt el traïdor havia reeixit en dissimular les seves intencions ho palesa el fet que ni un sol dels seus companys d'apostolat havia pogut adonar-se'n. Com que tenen una trista experiència de llur pròpia feblesa, no es preocupen d'endevinar qui pugui ésser el traïdor; més aviat els afligeix el pensament de la possibilitat de caure en tal crim; amb admirable humilitat pregunten: «¿Sóc jo, per ventura, Senyor?».

23.–«Qui fica». No vol amb aquestes paraules descobrir el traïdor; són un plany en què es remarca que la més íntima amistat ha servit per a lliurar el diví Mestre als seus enemics.

MARC 14, 18-21.

[18] I quan estaven ells a taula i anaven menjant, Jesús digué: «De veritat us dic, que un de vosaltres, qui menja amb mi, em trairà». [19] Mes ells començaren d'entristir-se i dir-li d'un a un: «¿Sóc jo per ventura?» [20] I ell respon: «Un dels dotze, qui fica amb mi la mà en el plat. [21] I certament el Fill de l'home se'n va segons està escrit: mes ¡ai! d'aquell per qui serà entregat el Fill de l'home; més li valia a un tal home no haver nat».

18.–El llibre de l'Exode (12, 11) ordena que els comensals mengin l'anyell pasqual drets, en actitud de viatge, els vestits cenyits i el bastó a la mà. Peró (segons el text grec) Jesús i els apòstols «estaven reclinats» o sigui mig ajaguts amb el colze esquerre sobre el coixí, i el braç i la mà dreta amb llibertat de moviment per a menjar: Aquest canvi de posició, acabada l'esclavitud d'Egipte, representava la llibertat i repòs del poble d'Israel.

21.–Per dolorós qui sigui al seu Cor el pensament de la

traïció, Jesús l'accepta perquè ha vingut a complir la voluntat del seu Pare que és la de redimir per la Creu la humanitat.

LLUC 22, 21-23.

21 No obstant, heus aquí que la mà del
qui em traeix està amb mi a taula. 22 I cer-
tament el Fill de l'home se'n va, segons lo
que està decretat, mes ¡ai d'aquell home
per qui serà entregat». 23 I ells començaren
de demanar-se entre si, quin d'ells era el
qui havia de fer tal cosa».

21-23. – Sant Lluc no segueix aquí, probablement, un ordre cronològic. Da la narració dels altres Evangelistes es desprèn que la institució de l'Eucaristia tingué lloc després del lavatori dels peus i d'haver revelat Jesús al seu deixeble estimat qui seria el traïdor, el qual, en creure's descobert, sortí del cenacle. Tenint, doncs, en compte que el traïdor sortí immediatament després d'haver pres el bocí de pa (Io 30), que la denúncia d'ell és anterior a la institució de l'Eucaristia (Mc 14, 18, 25) i posterior al lavatori dels peus (Io 13, 1-29), i que aquest acte devia verificar-se després i no abans de la discussió entre els deixebles (Io 13, 12, § 287), es dedueix que Judas ni estigué present a la institució de l'Eucaristia, ni fou ordenat de sacerdot.

JOAN 13, 18-30.

18 No parlo de tots vosaltres: jo sé els
qui he elegit: mes, està a punt de complir-se
la Escriptura: Un que menja el pa amb mi,
alçarà contra mi el seu peu. 19 Des d'ara
us ho dic abans que es faci, a fi que quan
s'hagi fet cregueu qui sóc jo. 20 De veritat,
de veritat us dic: qui rep el que jo enviaré,
a mi em rep, i qui em rep a mi, rep Aquell
qui m'ha enviat». 21 Quan hagué dites
aquestes coses, Jesús es torbà en son espe-
rit, i afirmà clarament, i digué: «De veritat,
de veritat us dic, que un de vosaltres em
trairà». 22 Els deixebles es miraven els uns
als altres, no sabent de qui parlava. 23 Un
dels seus deixebles, aquell a qui Jesús esti-
mava, estava recolzat al pit de Jesús. 24 A

ell, doncs, va fer-li una senya Simó Pere, i li digué: «¿Qui és aquest de qui parla?» [25] I aleshores havent-se recolzat *més* sobre el pit de Jesús, li diu: «Senyor, ¿qui és?» [26] Jesús respongué: «Es aquell a qui jo donaré pa sucat». I havent sucat pa, el donà a Judas, fill de Simó Iscariot. [27] I després de pendre *Judas* aquell bocí, entrà en ell Satanàs, i Jesús li digué: «Lo que fas, fes-ho de seguida». [28] Mes això cap dels qui eren a taula comprengué perquè li havia dit. [29] Alguns pensaven que com Judas tenia la bossa, Jesús volia dir-li: Compra lo que ens sia menester per al dia de la festa; o que donés quelcom als pobres. [30] Quan hagué, doncs, pres el bocí, sortí immediatament. I era ja nit.

18.–Ps 40 (heb. 41), 10. No és que Judas fos elegit per tal que s'acomplissin en ell les paraules de l'Escriptura, sinó al revés: que, coneixent Jesús les disposicions interiors dels seus deixebles, veu que en un d'ells s'acompliran les paraules del profeta. Judas s'era ja conjurat voluntàriament contra Jesús i havia estipulat el preu de la venda. (Veg. § 283).

19.–«Cregueu qui sóc jo», és a dir, que sóc el Messias.

20.–Aquestes paraules de Jesús no tenen l'enllaç amb el verset precedent (que és com una digressió), sinó amb els versets 15 i 16 sobre la doctrina de la humilitat. Per humils que siguin els actes que els deixebles hagin de practicar en l'exercici de llur ministeri apostòlic, sempre en ells representaran Jesús.

23.–S'han fet moltes conjectures per a explicar la distribució dels comensals en la última cena. D'aquest verset es dedueix que Joan estava al costat de Jesús, altrament no hauria pogut estar «recolzat al pit de Jesús». També és cert que Pere no estava al costat de Jesús ni prop de Joan; car en aquest cas li hauria pogut parlar a cau d'orella, sense necessitat de fer-li signes perquè s'informés sobre la persona del traïdor (v. 24). Finalment, Judas no estava gaire lluny de Jesús, que li allarga un mos de pa sucat i que respon a la seva pregunta sense cridar l'atenció dels altres. Fou potser la distribució dels llocs en la taula (§ 286) l'espurna que encengué la discussió dels apòstols sobre la dignitat de cada un d'ells.

27.–Judas, en rebre aquell bocí, va creure's descobert, i resolgué lliurar immediatament el Salvador. Per aquest motiu cometé un sacrilegi, per ço com traí la persona sagrada de Jesús.

§ 289. Institució de l'Eucaristia

MATEU 26, 26-29.

26 I mentre estaven sopant, prengué Jesús el pa i el beneí i partí, i donant-lo a sos deixebles, digué: «Preneu i mengeu; això és el meu cos». 27 I prenent el calze, donà gràcies, i els el donà, dient: «Beveu tots d'aquest; 28 perquè aquesta és la meva sang del nou Testament, que serà vessada per a molts en remissió del pecats. 29 Jo us dic: no beuré d'ara en avant d'aquest fruit de la vinya, fins aquell dia que en beuré de novell amb vosaltres en el regne del meu Pare».

26.—Els pans de què se servien els hebreus en el sopar de la Pasqua eren «àzims», cuits sota cendra, de forma rodona, d'un diàmetre aproximat d'uns 20 centímetres.

No pot precisar-se el moment de la consagració del pa; es realitza «mentre estaven sopant», probablement fou l'últim acte del sopar, quan els comensals encara eren a taula; en canvi la consagració del vi fou «després del sopar» (Lc 20 i 1 Cor 2,25); entre la primera i la segona consagració no passaria gaire temps.

Els detalls del text sagrat són tots molt interessants: «Prengué el pa» amb les mans segurament a mitjana altura, perquè el contemplessin bé els apòstols. «El beneí». No vol dir que pronuncià les paraules de la consagració, sinó aquella fórmula de benedicció i acció de gràcies amb què el cap de casa recordava els beneficis que Israel havia rebut de Déu, especialment la sortida d'Egipte i demanava nous beneficis per l'esdevenidor.

«I partí». En l'Església primitiva l'Eucaristia i la Santa Missa rebien el nom de «fracció del pa» (Vegeu Act 2, 42).

«Preneu i mengeu». L'exhortació del diví Mestre està expressada en forma imperativa; sense un manament d'Ell, ningú no s'hauria atrevit a menjar la seva carn santíssima.

«Això és el meu cos». Les paraules de Jesús són omnipotents i obren el que signifiquen. La fe de l'Església catòlica, fidel a l'únic sentit possible d'aquestes paraules i a la tradició que comença en temps apostòlics, és que aleshores es verificà el misteri inefable de la transsubstanciació», o de la conversió del pa en el Cos i del vi en la Sang de Jesucrist. En virtut de les paraules de la consagració és el Cos de Jesús el que està sota les espècies de pa, i és la Sang de Jesús la que està sota les espècies de vi. Mes, essent Jesús vivent, on hi ha el Cos hi ha per real «concomitància» la Sang, hi on hi ha la Sang hi ha el Cos, així com també l'Anima i la Divinitat. Tot Jesús,

doncs, és sota cada espècie (S. Thom. 3 q.78 a.6). Semblantment, per «circuminsessió», o mútua coexistència de les tres divines persones, hi ha el Pare i l'Esperit Sant.

27. – «Després del sopar» (Lc 20 i 1 Cor 2, 25) Jesús «donà gràcies» amb una fórmula equivalent a la benedicció que pronuncià abans de consagrar el pa: i «els el donà» havent abans pronunciat les paraules de la consagració.

«Beveu tots» o sigui del mateix calze beveu successivament tots els apòstols; potser Jesús el sostenia i els apòstols anaven passant; no sembla tan probable que els mateixos apòstols el fessin passar de mà a mà.

28. – «Per a molts» significa per a la multitud. En el discurs sublim del Pa de vida pronunciat a Cafarnaüm havia dit: «El Pa que jo us donaré és la meva carn per a la salvació del món» (§ 147, Io 6, 52).

«Aquesta és la meva sang». També aquestes paraules han d'entendre's en llur significat natural; seria una burla atribuir sentit metafòric a una frase semblant, pronunciada en tals circumstàncies; Sant Pau ho fa notar dient que la institució de l'Eucaristia tingué lloc la vigília de la seva passió.

La paraula «testament» tradueix l'hebreu «berith», que vol dir pacte o aliança i que també pot significar testament o acte d'última voluntat amb què es distribueixen els propis béns. Aquí significa aliança i al·ludeix clarament a Ex. 24, 1-8 on es descriu el pacte entre Déu i Israel. Com l'antiga fou segellada amb la sang de l'anyell pasqual, aquesta nova aliança ho serà amb la del nou anyell Jesucrist.

MARC 14, 22-25.

22 I mentre menjaven, prengué Jesús el
pa; i beneint-lo el partí, i els el donà, i di-
gué: «Preneu, això és el meu cos». 23 I havent
pres el calze, donades les gràcies, els el donà
i begueren tots. 24 I els diu: «Aquesta és la
meva sang del nou Testament, que serà ves-
sada per a molts». 25 De veritat us dic que
ja no beuré més d'aquest fruit de cep, fins
aquell dia en què el beuré novell en el regne
de Déu».

23. – Com que cada apòstol tindria la seva copa, l'Evangelista se serveix d'expressions que exclouen qualsevol dubte; «tots» begueren d'un mateix calze que era el que Jesús tenia a les mans i sobre el qual pronuncià la consagració; el v. 23 forma un parèntesi col·locat abans de les paraules de la consagració que foren pronunciades primer; aquesta anticipació no ocasionava confusió als cristians de les comunitats primitives, que ho coneixien per l'ús litúrgic.

24. – «Que serà vessada», segons el t. gr. «que és vessada». Per la consagració sota les dues espècies, ho és, ara ja, d'una manera mística, i demà ho serà d'una manera cruent en el Calvari.

LLUC 22, 19-20.

19 Aleshores prenent el pa, donà gràcies
i el partí i els el donà, dient: «Aquest és
mon cos, que és donat per a vosaltres; feu
això en memòria meva». 20 I així mateix
prengué el calze, després del sopar, dient:
«Aquest calze és el nou Testament en la
meva sang, que per a vosaltres serà ves-
sada».

19. – Com si digués: «El que vosaltres fareu tindrà la realitat del que jo acabo de fer, i serà en memòria de mi.» Paraules que remembra l'apòstol Sant Pau en parlar de la legítima celebració de les àgapes cristianes (1 Cor 11, 24). Jesús, doncs, no solament instituí la Sagrada Eucaristia, sinó també el sacerdoci cristià, puix donà als seus apòstols el poder i el manament de consagrar el pa i el vi, en ordre a la realització d'aquest august sagrament. Tal ha estat sempre la doctrina i l'ensenyament de l'Església. (Veg. Con. Trid. sess. 22 c. 1.)

SERMÓ DESPRÉS DEL SOPAR

§ 290. Glorificació de Jesús

JOAN 13, 31-35.

31 I aixís que fou sortit, digué Jesús: «Ara
ha sigut glorificat el Fill de l'home; i Déu
ha estat glorificat en ell. 32 Si Déu ha sigut
glorificat en ell, també Déu el glorificarà
tot seguit. 33 Fillets meus, encara estic un
poc més amb vosaltres. Em buscareu; i com
he dit als Jueus: Allà on jo vaig, vosaltres
no podeu venir-hi; també ho dic ara a vos-
altres. 34 Un manament nou us dono: que
us estimeu els uns als altres; així com jo us
he estimat, que així també us estimeu mú-
tuament. 35 Amb això coneixerà tothom
que sou deixebles meus, si us teniu amor
els uns als altres.

31. - Per l'ordre i lloc d'aquest «Sermó» vegeu nota a § 298. El sacrifici de Jesús va encaminat a donar glòria a Déu (v. 32); però la seva conseqüència serà la glorificació de la Humanitat santa de Jesús, feta participant de la glòria de la Divinitat. Mentrestant els deixebles estaran privats de la presència visible de Jesús, fins el moment en què participaran ells també de la seva glòria.

33. - El comiat als «fillets» (1 Io 2, 1) posa en evidència els suaus afectes del Cor de Jesús; per aquest moment suprem ha reservat la promulgació del «nou» manament; és nou per la causa exemplar, car els deixebles han d'estimar com Jesús els ha estimat; generosament, sense reserves i, si cal, fins al sacrifici de la pròpia vida (Vegeu § 300, Io 15, 12).

35. - Principi d'identificació, aquest amor destriarà els veritables dels falsos deixebles; com els que s'inscriuen en l'exèrcit d'un rei han de portar-ne la insígnia, així els que volen pertànyer a la milícia del Crist han de distingir-se pel signe de la caritat. (Sant Tomàs.)

§ 291. La presumpció de Simó Pere

MATEU 26, 31-35.

31 Aleshores Jesús els diu: «Tots vosaltres sofrireu escàndol per causa de mi en aquesta nit. Puix escrit està: Feriré el pastor i s'esgarriaran les ovelles del ramat.
32 Mes quan hauré ressuscitat, aniré davant vosaltres a Galilea».
33 Prenent Pere la paraula, li diu: «Encara que tots s'escandalitzessin per causa de vós, jo no m'escandalitzaré mai».
34 Jesús li respon: «Jo t'asseguro que aquesta nit, abans de cantar el gall, tu em negaràs tres vegades».
35 Li contesta Pere: «Encara que hagi de morir en vostra companyia, no us negaré». D'una manera semblant parlaren també tots els demés deixebles.

31. - Veg. Zach 13, 7. Són paraules de Jahvé referents al Messias.
Totes les ambicions de glòria, riquesa o domini temporal que podien ésser en el cor dels apòstols, la Passió de Jesús les ensorraria. Per això els diu: «sofrireu escàndol per causa de mi». De l'escàndol de la Creu s'originarà la dispersió dels deixebles, com la de les ovelles, ferit el pastor.

32. - Seria inútil cercar una paraula amarga; Jesús ho diu sense ombra de reny; com que els apòstols s'escamparan no

per manca de fe sinó per temor, els aconsola amb la promesa de la resurrecció.

35. – Simó Pere, en dir això, comptava amb les seves pròpies forces. La presumpció el féu cec i temerari, i no trigà en restar confús. El diví Mestre li revela, llavors mateix, les pròximes negacions. Tres vegades el negarà davant tots (§ 315), perjurant que ni tan sols el coneix. I ho farà voluntàriament, per debilitat. La presciència divina, qui coneix d'una manera infal'lible tots els actes humans, no destorba pas el curs natural de les coses, ni destrueix la nostra llibertat.

Delicadament Sant Jeroni atenua la culpabilitat de Sant Pere: «No és temeritat ni mentida, sinó la fe de l'apòstol Pere i el seu ardent afecte envers el Senyor i Salvador».

MARC 14, 27-31.

27 I els diu Jesús: «Tots sofrireu escàndol
en mi aquesta nit, puix està escrit: Colpejaré el pastor i s'escamparan les ovelles.
28 Mes després que hauré ressuscitat, us
precediré a la Galilea». 29 Pere llavors li
diu: «Baldament tots s'escandalitzin en Vós,
no pas jo». 30 I li diu Jesús: «De veritat et
dic que tu avui, aquesta nit, abans que el gall hagi cantat la segona vegada m'en
negaràs tres». 31 Mes ell encara deia: «Baldament hagi de morir jo juntament amb Vós, no us negaré». I tots deien lo mateix.

29. – «Baldament tots». No afirma ni nega que els altres abandonin Jesús, però suposant que així tots ho facin, ell tot sol està segur de romandre fidel, encara que això hagi d'ocasionar-li la mort (v. 31).

30. – Amb nous detalls precisa la caiguda de Pere: «avui, aquesta nit» perquè el dia entre els jueus començava a la posta de sol.

Sant Marc, deixeble i intèrpret de Sant Pere, precisa que el gall cantarà per segona vegada.

31. – Els altres apòstols, potser amb menys decisió i mig per compromís, fan chor a les protestes de fidelitat de llur cap.

LLUC 22, 31-38.

31 Demés digué el Senyor: «Simó, Simó, heus aquí que Satanàs us ha demanat per a garbellar-vos com el blat. 32 Mes jo he pre-
gat per a tu, per tal que no defalleixi la teva

fe; i tu algun dia, convertit, aferma en ella els teus germans». [33] «Senyor, li digué Pere, jo estic prompte per a anar amb Vós baldament sigui a la presó i a la mort». [34] Mes Ell respongué: «Jo et dic, ¡oh Pere!, que el gall no cantarà avui que tu per tres vegades no neguis que em coneixes». I afegí encara a sos deixebles: [35] «Quan us he enviat sense bossa, ni alforja, ni calçat, ¿us ha faltat res tal vegada?» [36] I ells digueren: «No, res». «Doncs, ara, els digué, qui tingui bossa, que la prengui, i lo mateix alforja, i qui no en tingui, que es vengui la túnica i compri una espasa. [37] Perquè jo us asseguro que és necessari que s'acompleixi en mi àdhuc allò que està escrit: I Ell ha estat comptat entre els malvats. Puix les coses que a mi es refereixen toquen a la fi». [38] Ells aleshores digueren: «Senyor, mireu, aquí hi ha dues espases». I Ell els respongué: «Ja n'hi ha prou».

31. – No fa gaire (§ 286) que el Salvador ha manifestat la seva confiança en la fidelitat dels apòstols i els ha recordat el premi que els espera. Però els amenaça una gran prova en la qual serà decisiva la intervenció de Sant Pere.

32. – La pregària de Jesús és per Pere, concretament perquè no defalleixi en la fe; serà tan eficaç aquesta pregària que Pere no sols conservarà la fe sinó que donarà fermesa als «germans» d'apostolat.

Segons el grec: «I tu una vegada estiguis convertit». No va perdre la fe sobrenatural, sinó que va negar-la per feblesa.

La missió de Pere no es limita a les proves causades per la Passió; a través dels seus successors és contínuament per l'Església causa d'indefectibilitat (cfr. § 158, Mt 16, 18).

35-38. – El panorama ha canviat profundament; si abans els apòstols en llur missió eren ben acollits dels pobles que els proveïen de tot el que els mancava, ara en canvi seran rebuts amb hostilitat i caldrà que ells mateixos, com sigui, es procurin el més necessari. Els apòstols es fan càrrec del perill anunciat; instintivament volen repel·lir-lo amb violència. La resposta de Jesús potser vol dir que era suficient que ells haguessin comprès que greus perills els amenaçaven, junt amb Jesús.

JOAN 13, 36-38.

36 Simó Pere li diu: «Senyor, ¿on aneu?»
Respon Jesús: «Allà on jo vaig, no pots ara
seguir-me; mes ja em seguiràs després».
37 Pere li diu: «¿Per què no us puc seguir
ara mateix? Jo donaré la meva vida per
Vós». 38 Jesús li respongué: «¿Tu donaràs
la teva vida per mi? De veritat, de veritat et
dic: No cantarà el gall que no m'hagis negat
tres vegades».

36. – «Ja em seguiràs després», al·ludint a les persecucions i martiri que havia de sofrir Simó Pere, el qual, a semblança de Jesús, moriria clavat en creu.

En el context de Mt i Mc sembla que Jesús féu la profecia de la caiguda de Sant Pere mentre feien camí cap a l'hort de les Oliveres; en canvi Lc i Jo ho intercalen en les narracions del cenacle.

37. – Pere no pot comprendre les enigmàtiques paraules del diví Mestre; una sola cosa entén i és que el bon Jesús està a punt de passar greus perills i com que la seva generositat no pot permetre que els passi sol, ell està disposat a acompanyar-lo fins a la mort si és necessari.

§ 292. Jesús consola els seus deixebles

JOAN 14, 1-4.

1 «No es pertorbi vostre cor. Creieu en
Déu, cregueu també en mi. 2 A la casa de
mon Pare hi ha moltes estades. Si no fos
així, us ho hauria dit; per lo qual vaig a
aparellar vos-hi lloc. 3 I quan hi hauré anat
i us hauré aparellat lloc, vindré altra volta,
i us pendré amb mi, a fi que allà on sóc jo,
hi sigueu també vosaltres. 4 Ja sabeu on
vaig, i sabeu el camí.»

1. – La separació de Jesús és ja imminent. Aquesta nit mateixa comença la seva Passió. Judas l'havia traït; Simó Pere, a desgrat de la seva adhesió, el negà. Ve un període de proves i de persecucions sense la companyia confortant de llur diví Mestre. Es aquest temps de torbació i perill de defallença després de la seva separació necessària, a què es refereix el Salvador. «Creieu en Déu...», si creieu en la paraula de Déu,

que és infal·lible, heu de creure també en mi, qui com a Déu sóc la Veritat substancial, i com a home sóc l'enviat del Pare i us trameto la seva paraula. El primer consol és doncs el de la fe.

2. – Continua consolant els apòstols amb l'esperança d'uns béns eterns en el cel; precisament el motiu principal de la separació és el d'obrir als seus deixebles les portes del paradís.

«A la casa del meu Pare» en el regne celestial que Ell té preparat per als seus escollits, hi ha també un lloc per a tots vosaltres.

3. – La separació dels deixebles, lluny d'ésser definitiva, durarà ben poc; «us prendré amb mi»; amb aquestes paraules Jesús no es refereix al seu segon adveniment a la fi del món, sinó a l'immediat traspàs dels seus deixebles en finir llur martiri. En aquell moment seran visitats per Ell i fets participants de la seva glòria.

§ 293. "Jo sóc el camí..."

JOAN 14, 5-12a.

5 Tomàs li diu: «Senyor, no sabem on
aneu, ¿i com podem saber el camí?» 6 Jesús
li diu: «Jo sóc el camí, la veritat i la vida.
Ningú ve al Pare sinó per mi. 7 Si a mi
m'haguéssiu conegut, també hauríeu cone-
gut el meu Pare; i des d'ara el coneixereu,
i ja l'heu vist». 8 Felip li diu: «Senyor, mos-
treu-nos el Pare, i ja en tenim prou». 9 Li
diu Jesús: «¿Tant temps ha que estic amb
vosaltres, i no m'heu conegut? Felip, qui em
veu a mi, veu també al Pare. ¿Com és que
dius: Mostreu-nos el Pare? 10 ¿No creieu
que jo estic en el Pare i el Pare està en mi?
Les paraules que jo us dic, no les dic de mi
mateix. Mes el Pare qui està en mi, ell fa
les obres. 11 ¿No creieu que jo estic en el
Pare i el Pare està en mi? 12 a Quan no, cre-
gueu-ho per les obres mateixes.

5. – L'apòstol Sant Tomàs es fa eco de la confusió en què es troben tots els apòstols; no entenen que Jesús parla de la seva mort i pensen que tal vegada està a punt d'emprendre un llarg viatge. La pregunta de l'apòstol serveix al diví Mestre per a noves i més elevades ensenyances.

6. – El «camí», ja que únicament per Jesús és possible d'anar al Pare. Ell és com el Guia d'aquest camí i també com el seu terme. Es la «veritat», perquè com a Verb és la seva imatge substancial, en qui són amagats tots els tresors de la sapiència divina; i com a Déu i home és vingut a revelar-nos les veritats de l'ordre sobrenatural. Es la «vida», perquè és principi i font de tota vida material i de tota vida de la gràcia, ja que aquesta procedeix dels mèrits de la Creu.

7. – Segons el t. gr., «des d'ara el coneixeu i l'heu vist». Ja els havia dit: «Qui (per la fe) em veu a mi, veu també Aquell qui m'ha enviat» (Io 12, 45, § 269).

9. – Si Ell és igual al Pare, si com a Déu hi ha identitat de naturalesa o de divina essència, conèixer bé el Crist és com conèixer el Pare, i no és necessària una nova revelació.

§ 294. La fe i l'oració

JOAN 14, 12b-14.

12b De veritat, de veritat us dic; qui creu
en mi, ell també farà les obres que jo faig,
i en farà de majors; perquè jo vaig al Pare.
13 I tot quan demanareu al Pare en nom
meu, jo ho faré, a fi que el Pare siga glorifi-
cat en el Fill. 14 Si em demaneu quelcom en
nom meu, jo ho faré».

12b. – Els prodigis que en nom de Jesús verificaran els deixebles semblaran majors que els de llur Mestre, no solament en l'ordre material, sinó i sobretot en el regne de les ànimes. No es limitaran com Jesús a anunciar l'Evangeli a llurs compatriotes, sinó que, franquejant els confins de la Judea, aniran a predicar-lo a tots els pobles de la terra.

13-14. – Pregar «en nom meu» no vol dir solament adreçar-se al Pare en qualitat de deixebles de Jesús, ni com a membres del seu cos místic, ni àdhuc com a ministre i enviat d'Ell; totes aquestes nocions són veritables però insuficients. Segons Sant Joan Crisòstom, pregar en nom de Jesús és fer present el seu poder i autoritat; no sols és mitjancer i redemptor, és igual al Pare en essència; per això repeteix en primera persona; «si em demaneu...». En tot aquest text hi ha una afirmació explícita de la Divinitat de Jesucrist.

Remarquem també que la pregària és l'element fonamental i imprescindible de totes les activitats apostòliques.

§ 295. L'Esperit Consolador

JOAN 14, 15-17.

15 «Si m'estimeu, guardeu mos mana-
ments. 16 I jo pregaré al Pare, i us donarà

un altre Consolador, perquè sigui amb vosaltres per sempre, [17] l'Esperit de veritat, a qui el món no pot rebre, perquè no el veu, ni el coneix; mes vosaltres el coneixereu, perquè habitarà en vosaltres, i estarà dins de vosaltres.»

15. – La fidelitat en l'observança dels manaments és com la mesura del nostre amor a Jesús i allò que ens fa dignes de les seves gràcies.

16. – La recompensa d'aquest amor a Jesús és la seva intercessió davant el Pare celestial i la vinguda de l'Esperit Consolador, en grec «Paraclet» que correspon també a «advocat» en el seu múltiple sentit del qui assisteix, defensa, aconsella, guia, etc. Es verament portentosa l'obra de l'Esperit Sant en l'interior de les ànimes. Ell les il·lustra, les inflama, les estimula fins a la consecució dels hàbits sobrenaturals. Ell és qui les justifica amb una justícia real i inherent, qui penetra en elles fins a habitar-hi, qui realitza en elles l'obra de purificació, i de divinització, en tant que elles són susceptibles d'aquesta perfecció altíssima.

17. – O bé: «mes vosaltres el coneixeu, perquè habita amb vosaltres i en vosaltres és» (t. gr.).

El Consolador és també l'Esperit de veritat que només podran rebre els qui sincerament busquen la veritat; per això és impossible que sigui conegut del món, el qual només viu per les cobejances i l'orgull (1 Io 2, 16).

§ 296. "No us deixaré pas orfes"

JOAN 14, 18-24.

[18] No us deixaré pas orfes: jo vindré a
vosaltres. [19] Un poc de temps encara, i el
món ja no em veurà. Mes vosaltres em
veureu, perquè jo visc i vosaltres viureu.
[20] Aquell dia coneixereu que jo sóc en el
meu Pare, i vosaltres en mi i jo en vosaltres.
[21] Qui té els meus manaments i els guarda,
ell és el qui m'estima; i el qui m'estima,
serà estimat del meu Pare, i jo l'amaré i me
li manifestaré». [22] Judas, no pas l'Iscariot,
li diu: «Senyor ¿quina és la causa perquè
us manifestareu a nosaltres i no al món?»
[23] Respongué Jesús, i li digué: «Si algú m'es-

tima, guardarà la meva paraula, i mon Pare l'estimarà i vindrem a ell, i dins d'ell farem estada. [24] Qui no m'estima, no guarda mes paraules. I la paraula que sentiu, no és pas de mi, sinó del Pare qui m'ha enviat».

18. – Amb paraules plenes d'amor paternal – «no us deixaré pas orfes» – Jesús anuncia una seva vinguda misteriosa i secreta a les ànimes, que no pot confondre's ni amb la ressurrecció ni amb el seu gloriós retorn com a Jutge i Senyor a la fi del món.

19. – Al peu de la lletra en temps present: «El món ja no em veu. Mes vosaltres em veieu» per la fe i l'amor amb que Jesús viu en l'interior dels seus fidels. «I vosaltres viureu» de la mateixa vida seva, com explicarà en § 299.

«Un poc de temps» vol dir les darreres hores del Salvador.

20. – En aquesta vida d'unió amb Jesús, els apòstols coneixeran la igualtat del Pare i del Fill, que no fa gaire era objecte de llurs preguntes (§ 293).

22. – Judas – que Sant Joan adverteix que no és el traïdor – figura en els catàlegs de Mt i Mc (§ 72) amb el nom de Tadeu; Lc li diu «de Jaume»; per l'Epístola del mateix Sant Judas (1) sabem que era «germà» de Jaume el menor que fou el primer bisbe de Jerusalem. Aquí manifesta el desig, que compartien els altres apòstols. (Act 1, 6), d'una manifestació gloriosa de Jesús en l'establiment del seu regne, de manera que tothom es veiés obligat a sotmetre's al seu poder i a reconèixer la seva glòria.

23. – Aquest coneixement suposa l'acceptació voluntària de la paraula de Jesús per la fe; per això serà refusat el món que no vol rebre la seva doctrina ni menys encara posar-la en pràctica.

§ 297. Nova promesa de l'Esperit Sant, Comiat

JOAN 14, 25-31a.

[25] «Aquestes coses us he dites estant entre vosaltres. [26] Mes l'Esperit Sant, Consolador, que el Pare enviarà en nom meu, ell us ho ensenyarà tot, i us recordarà totes les coses que us tinc dites. [27] La pau us deixo, la pau us dono: no com la dóna el món, jo la dono a vosaltres. No es pertorbi vostre cor, ni s'espanti. [28] Heu sentit que us he dit: Vaig i vinc a vosaltres. Si em teníeu

amor, us alegraríeu certament que vaig al Pare, perquè el Pare és major que jo.
29 I ara us ho he dit, abans que esdevingui;
a fi que, quan sigui un fet, cregueu. 30 Ja no
parlaré gaires coses amb vosaltres. Perquè
ve el príncep d'aquest món, i en mi no hi té
res. 31a Mes perquè el món conegui que amo
el Pare i tal com m'ha ordenat el Pare, així faig.

25. – «Estant entre vosatres». El Mestre està doncs a punt d'acabar la seva missió doctrinal en aquest món; però els apòstols no comprenen encara moltes de les seves explicacions. L'Esperit Sant acabarà llur formació; no sols «recordarà» les coses ensenyades sinó que els en farà penetrar el sentit.

26. – Ministeri reservat a l'Esperit Consolador: atorgar als apòstols el do de la intel·ligència per a conèixer tota veritat (c. 16, 13). «Us suggerirà», serà el vostre mestre interior, fent-se sentir en els fons del vostre esperit, on no pot penetrar, ni tenir influx, la paraula humana.

27. – Jesús els acomiada amb la salutació dels hebreus que era el mot «pau». Però cal que entenguin que no es tracta d'un formulisme sense sentit; fa remarcar que els deixa la pau «meva» que li és pròpia i que ningú més no pot donar, i que ningú tampoc no els pot prendre.

28. – «Major», no perquè la naturalesa divina de Jesús no sigui igual a la del Pare, sinó perquè Jesús és el Fill de Déu encarnat. El Verb etern, continuant essent Déu, ha acceptat, fent-se home, una naturalesa inferior.

30. – «Príncep d'aquest món» era el diable, considerat com a cap dels malvats. Ell havia fet pecar els primers pares; ell era estat causa de la traïció de Judas, de l'hostilitat del Sanedrí i de la perversió de les turbes.

«En mi no hi té res», no hi té cap poder ni domini. Si Jesús es lliura a la mort és per pròpia voluntat, perquè vol el mateix que el Pare celestial.

§ 298. Sortida del Cenacle

MATEU 26, 30.

30 I, dit l'himne, sortiren cap a la muntanya de les Oliveres.

MARC 14, 26.

26 I, dit l'himne, eixiren envers la muntanya de les Oliveres.

Lluc 22, 39.

39 **Havent sortit, s'encaminava, segons costum, a la muntanya de les Oliveres. I el seguiren també sos deixebles.**

Joan 14, 31 b

31b **Alceu-vos, anem-nos-en d'aquí.**

31 b. – «L'himne» (Mt i Mc) era el gran Hallel o Al·leluia que consistia en els Salms 112-117 (hebr. 113-118) i que es cantaven drets, en acció de gràcies. Després el bon Jesús invita els apòstols a sortir del cenacle. Encara que el text no ho digui explícitament, es pot suposar que ells s'aixecaren tot seguit i sortiren al carrer. Però cal tenir present que el discurs de la cena s'allarga encara per tres capítols (15-17) i que finalment «després d'haver dit això, Jesús sortí amb sos deixebles cap a l'altra banda del torrent de Cedró». Per a explicar-ho s'han fet vàries hipòtesis; que, malgrat la invitació a sortir, es quedaren tots encara i el discurs continuà en el mateix cenacle: que sortiren tots i que l'explicació continuà pels carrers de la ciutat i fora a ple camp: finalment que la segona part del discurs fou intercalada en una segona redacció pel mateix Sant Joan.

Es dirigeixen a Getsemaní, al peu de la muntanya i passat el torrent de Cedron. Getsemaní era una finca plantada d'oliveres, pertanyent, segons sembla, a algun parent o amic de Jesús, el qual sovint hi anava a fer oració. La distància del cenacle a Getsemaní no excedia el que estava permès de recórrer un dia de sàbat. (Vegeu Act 1, 12).

§ 299. Al·legoria del cep i els sarments

Joan 15, 1-11.

1 **«Jo sóc el verdader cep, i mon Pare és l'agricultor.**
2 Tot sarment que no dóna fruit en Mi, el tallarà, i tot el que dóna fruit, el podarà, a fi que doni més fruit.
3 Ja vosaltres esteu nets per causa de la doctrina que us he predicada.
4 Persevereu *units* amb mi i jo amb vosaltres. Com el sarment no pot donar fruit per si mateix, si no està unit al cep, així tampoc vosaltres si no esteu units amb mi.
5 Jo sóc el cep, vosaltres els sarments: qui està unit amb mi i jo amb

ell, aquest dóna molt fruit; ja que sense mi
res no podeu fer. [6] Si algú no està unit amb
mi, serà llençat a fora com la sarment, i
s'assecarà, i l'aplegaran i el tiraran al foc i
cremarà. [7] Si permaneixeu amb mi i mes
paraules estan en vosaltres, demanareu tot
quant voldreu, i se us concedirà. [8] En això
és glorificat el meu Pare, en què lleveu molt
de fruit, i sigueu deixebles meus. [9] Així com
m'ha estimat el Pare, així també jo us he
estimat a vosaltres: persevereu en mon amor.
[10] Si guardeu els meus preceptes, perseve-
reu en mon amor; així com jo també he
guardat els preceptes de mon Pare i perse-
vero en son amor. [11] Aquestes coses us he
dites, a fi que el meu goig siga en vosaltres,
i el vostre goig siga complert.»

1.–L'Església del Crist pot comparar-se, com el poble d'Israel, a una vinya destinada a donar fruits de virtut i santedat. En ella Jesús és el cep qui conté i comunica la saba vital; les sarments són els cristians, qui han de viure de la saba del Crist i formar amb Ell un sol cos místic; l'agricultor és el Pare celestial, qui amb les seves il·lustracions i impulsos atreu els homes a aquesta Vinya per a rebre'n un dia els seus fruits.

«El vertader cep». Jesús és l'únic a qui pot aplicar-se aquest nom al·legòric, perquè només Ell té les característiques que el cep representa.

2.–«La tallarà», la privarà d'aquesta saba de la gràcia i no li restarà sinó la mort espiritual. A la que doni fruit «la podarà», o purificant-la de les seves imperfeccions, o augmentant amb proves i contradiccions els seus mèrits.

3.–Els onze deixebles qui continuaven amb Jesús estaven ja purificats, no solament pel sagrament de l'Eucaristia, que havien rebut, sinó pel desig que sentien d'amar-lo fins a morir.

4.–«Si no persevereu en mi» per la saba de l'amor. Aquest amor, vida de la vostra ànima, us serà infòs per l'Esperit Sant, qui és esperit d'amor i que el Pare enviarà en nom meu (Io 14, 26, § 297).

5.–Tota infusió de la gràcia mitjançant els Sagraments, així com tot do sobrenatural, ens ve únicament en virtut dels mèrits del Crist.

«Sense mi res no podeu fer». No podria expressar-se més categòricament que la unió amb Jesús per la fe i l'amor és la llei de la vida sobrenatural i dels fruits que se'n deriven: La

impossibilitat és doncs absoluta, sense atenuants de cap mena.

6.–Separat de Jesús, la saba divina deixa de córrer per l'ànima; s'asseca i mor a la gràcia com la sarment separada del cep, bona només per a cremar (Mt 13, 40, § 121).

7.–Continua la mateixa idea; però deixada l'al·legoria Jesús parla amb llenguatge directe als apòstols.

«Si mes paraules estan en vosaltres», vol dir si guardeu els meus preceptes, condició necessària per amar Déu i mantenir-nos en la fe viva; aleshores demanarem sempre allò que sigui conforme a la voluntat divina.

9.–La correspondència a l'amor, que ja és una virtut natural, esdevé necessària en tractar-se de l'amor diví.

§ 300. El gran manament de l'amor

JOAN 15, 12-17.

12 Aquest és el meu precepte: que us
estimeu els uns als altres, així com jo us
he estimat. 13 Ningú té major caritat, que
aquell qui dóna la seva vida per sos amics.
14 Vosaltres sou els meus amics, si feu lo
que jo us mano. 15 Ja no us diré servents,
perquè el servent no sap lo que fa el seu
amo. Mes jo us he anomenat amics, perquè
tot quant he oït de mon Pare, us ho he fet
conèixer. 16 No m'heu elegit vosaltres a mi,
sinó que jo us he elegit i us he destinat per-
què aneu i doneu fruit, i vostre fruit perse-
veri, a fi que tot quan demaneu al Pare en
nom meu, us ho concedeixi. 17 Això us mano,
que us ameu els uns als altres.»

12.–«El meu precepte», el que ningú abans que jo no ha donat ni practicat d'una manera perfecta; el que informa, en certa manera, tots els preceptes de la Nova Llei i enclou també els de l'Antiga, la caritat mútua, que ha de tenir com a model la caritat que jo he tinguda per a vosaltres. (§ 290).

15.–El meu amor envers vosaltres i la vostra correspondència a aquest amor us ha elevats, d'alguna manera, fins a mi. Per això no us dic servents, sinó amics, i com a tals us revelaré els consells del Pare celestial.

«Tot», no en sentit absolut, sinó relatiu a aquelles coses que ells podien entendre per raó del temps i de la missió que havien d'acomplir anunciant l'Evangeli a tot el món.

16.–L'elecció dels apòstols era un do gratuït. En el procés

de la justificació la iniciativa correspon a Déu, i a l'home només el cooperar gustosament a les inspiracions de la gràcia. Però el seguir la divina vocació dóna motius de confiança, i aquesta virtut fa que tot el que es demani a Déu s'obtingui.

17. – La caritat mútua no és un consell, sinó un precepte, que el qui el compleix a perfecció se salva.

§ 301. L'odi injust del món

JOAN 15, 18; 16, 3.

18 Si el món us odia, sapigueu que abans
m'ha odiat a mi. 19 Si fóssiu del món, el
món us voldria com a cosa seva; mes com
no sou del món, i jo us he tret d'en mig del
món, per això el món us odia. 20 Recordeu-
vos de la paraula que us tinc dita: No és el
servent major que el seu amo. Si a mi m'han
perseguit, també us perseguiran a vosaltres;
si han guardat la meva doctrina guardaran
també la vostra. 21 Més tot això faran con-
tra vosaltres, per causa del meu nom; per-
què no coneixen el qui m'ha enviat. 22 Si jo
no hagués vingut, i no els hagués predicat,
no tindrien culpa; mes ara no tenen excusa
de llur pecat. 23 Aquell qui m'odia a mi,
odia també el meu Pare. 24 Si jo no hagués
fet entre ells unes obres que ningú més ha
fetes, no tindrien pecat; mes ara, les han
vistes, i no obstant han odiat a mi i a mon
Pare. 25 Mes això és, perquè tingui compli-
ment la paraula que està escrita en la seva
llei: M'han tingut odi sense motiu. 26 Mes
quan vindrà el Consolador, que jo us envia-
ré del Pare, l'Esperit de veritat, qui del
Pare procedeix, Ell donarà testimoni de mi.
I vosaltres també donareu testimoni, ja que
del principi ençà sou amb mi.
16 «Aquestes coses us he dites, a fi que

no us escandalitzeu. [2] Us treuran de les sinagogues; i fins s'acosta l'hora en què qualsevol que us mati, pensarà fer un homenatge a Déu. [3] I això faran amb vosaltres, perquè no coneixen el Pare ni a mi.»

18. – El fonament de la perfecció cristiana és la semblança amb Jesús; l'odi del món demostra que els seus deixebles són fidels a l'Evangeli; les virtuts que el món no ha pogut sofrir en Jesús no les pot tampoc consentir en els seus seguidors. «Tots els qui volen viure piadosament en el Crist sofriran persecució» diu l'Apòstol. I per això no pot faltar el tribull de la persecució, si no falta mai l'observança de la pietat». Sant Lleó, Papa.

20. – Si no han acceptada la meva doctrina, no acceptaran tampoc la vostra, i s'alçaran contra vosaltres com ho han fet contra mi, car sou els continuadors de la meva obra.

Els apòstols comprenen perfectament aquest llenguatge, perquè saben que el món s'ha mostrat irreductible, rebutjant el missatge del Redemptor.

25. – Ps 34 (heb. 35), 19; 68 (heb. 69), 5, on el profeta es troba envoltat d'enemics sedejants de sang i conjurats per a la seva ruïna.

El sentit, segons el text grec, no és de que fou pronunciada la profecia per tal que fos així perversa la voluntat dels jueus, sinó que, prevista per Déu llur mala disposició envers Jesús, fou proferit aquest oracle.

26. – Jesús ha recordat la seva predicació (22) i els miracles que, contra la incredulitat dels jueus, han testimoniat la seva divina missió. Hi haurà encara un altre testimoni de la veritat, que vencerà d'una manera irresistible la incredulitat del món; l'Esperit Sant, qui procedeix del Pare i del Fill; aquest d'una manera eterna i immanent, com d'un principi únic, donarà testimoni de Jesús, convencent els homes de la divinitat del Crist.

16, 2. – Els enemics dels apòstols, induïts per una ignorància vencible de la veritat de llur predicació o per un zel fals de la glòria de Déu, els consideraran com uns falsos profetes, com uns apòstates i blasfems; contra aquests la Llei establia la pena capital. Per això en donar-los mort es creuran oferir un sacrifici a Déu, tributant-li un culte legal.

3. – Es cert que els jueus condemnaren Jesús per ignorància (Act 3, 15-17), i que si l'haguessin conegut, mai no l'haurien condemnat a mort (1 Cor 2, 8). Mes una tal ignorància era culpable, deguda a llur manca de desig de conèixer la veritat i de seguir-la. Les raons que Jesús donava de la seva missió divina, i els prodigis que obrava per a confirmar-la, demostraven com Ell era verament l'Enviat del Pare.

§ 302. L'Obra de l'Esperit Consolador

JOAN 16, 4-15.

4 Mes aquestes coses us he dites, a fi
que quan vingui l'hora us recordeu de què
ja us les havia anunciades. 5 I no us les
havia dites des d'un principi, perquè era
amb vosaltres, i ara me'n vaig a aquell qui
m'envià i ningú de vosaltres em pregunta:
¿On vas? 6 Mes per haver-vos dites aques-
tes coses, la tristesa ha omplert vostre cor.
7 I jo us dic la veritat; convé a vosaltres
que jo me'n vagi: perquè si no me n'anava,
no us vindria el Consolador, i si me'n vaig,
jo l'enviaré a vosaltres. 8 I quan ell vindrà,
convencerà el món de pecat, i de justícia i
de judici. 9 De pecat perquè no han cregut
en mi; 10 De justícia, perquè vaig al Pare, i
ja no em veureu més; 11 I de judici, perquè
el príncep d'aquest món ja està judicat.
12 Encara tinc moltes coses per dir-vos, mes
ara no les podeu comportar. 13 Quan vindrà
l'esperit de veritat, us ensenyarà tota veri-
tat; perquè no parlarà de si mateix, sinó que
dirà tot lo que oirà, i us anunciarà les coses
que han de venir. 14 Ell em glorificarà per-
què ell rebrà de lo meu i us ho anunciarà.
15 Tot lo que té el Pare, és meu. Per això
he dit: Que rebrà de lo meu, i us ho anun-
ciarà.

5. – No les havia dites amb tan preciosos detalls, perquè els deixebles, sota la protecció de Jesús, res no havien de témer.

9. – De pecat, perquè han tancat els ulls, obstinadament, a la llum de la veritat, i no l'han reconegut com a Messias. Per la Pentecosta, en sentir això, molts es convertiran (Act 2, 22-38).

10. – La seva resurrecció pròxima i la seva glorificació pel Pare celestial demostraran com era el més just dels homes, el

Just per excel·lència, i que el món, condemnant-lo, ha comès un pecat gravíssim contra la virtut de la justícia.

11. – «Està judicat», és a dir, pot considerar-se tal. Jesús situa el seu pensament en el retorn al Pare celestial, que considera ja ben pròxim. El príncep d'aquest món està ja judicat, i el seu judici és estat de condemnació, perquè Jesús, morint i ressuscitant-se Ell mateix, serà victoriós d'aquell qui tenia damunt el món l'imperi de la mort.

12. – «No les podeu comportar», perquè encara no tenien la força que més tard els infondria l'Esperit Sant. Entre les veritats que Jesús no els volgué descobrir d'una manera manifesta hi ha la reprovació dels jueus i l'entrada dels gentils en la vertadera església; també la inutilitat dels ritus hebraics, àdhuc de la circumcisió.

14. – L'Esperit Sant glorifica Jesucrist mentre que va estenent la ciència divina entre els homes, fent regnar el Crist en les ànimes, com a Messias i Fill de Déu.

§ 303. Promeses i consols

Joan 16, 16-24.

16 Dintre poc ja no em veureu, i poc
després em veureu, perquè me'n vaig al
Pare. 17 Aleshores alguns dels seu deixebles
digueren entre ells: «¿Què és això que ens
diu: Dintre poc no em veureu; i poc després
em veureu, i que vaig al Pare?» 18 Per això
deien: «¿Què significa això que diu: Dintre
poc? No sabem què vol dir». 19 Jesús cone-
gué que volien preguntar-li, i els digué: «Es-
teu discutint entre vosaltres d'això que he
dit: Dintre poc no em veureu i poc després
em veureu. 20 De veritat, de veritat us dic
que vosaltres plorareu i gemegareu i el món
s'alegrarà; vosaltres us contristareu, mes
vostra tristesa es convertirà en goig. 21 La
dona quan està de part, té tristesa, perquè
és arribada la seva hora; mes quan ja ha
infantat, ja no es recorda de sa congoixa
per l'alegria d'haver nat un home al món.
22 Vosaltres, doncs, també ara certament
teniu tristesa, mes jo novament us veuré, i
el vostre cor gaudirà, i ningú us prendrà

vostra alegria. [23] I en aquell dia *ja* no em
demanareu res. De veritat, de veritat us dic,
tot quant demanareu al Pare en nom meu,
us ho darà. [24] Fins ara no heu demanat res
en nom meu: demaneu i rebreu, a fi que
vostre goig siga complert.

16.—Ell mateix vindrà i els omplirà de goig (22) amb la seva presència. Per anunciar el seu retorn se serveix de paraules que desperten la curiositat dels deixebles. «Dintre poc» perquè la passió no durarà gaire i tot seguit podran contemplar-lo ressuscitat.

Les paraules: «Perquè me'n vaig al Pare» manquen en alguns mss. grecs.

17.—Els deixebles no se sabien convèncer que Jesús hagués de morir i fos tan pròxima la seva mort. Ni comprenien tampoc que la seva mort fos destinada a una gloriosa Resurrecció, ni que, anant-se'n al Pare, pogués continuar amb ells, per l'Esperit Consolador.

20.—Es refereix a l'alegria que dintre poc tindran els apòstols en veure'l ressuscitat, en saber que el món és estat redimit pels dolors de la seva passió i, sobre tot, en sentir-se ells revestits de la virtut de l'Esperit Sant.

22.—«Novament us veuré», venint jo mateix a trobar-vos després de la meva resurrecció. Aquell dia us faré participants de la pau i de l'alegria de la meva ànima; i el vostre cor s'omplirà de goig fins a oblidar-se de les afliccions sofertes. Aquesta pau del vostre cor i aquesta alegria tan pura perdurarà eternament.

23.—En el dia de la meva resurrecció i en el temps que vindrà després, indefinidament, no sentireu la necessitat de preguntar-me res. L'Esperit Consolador us transformarà en homes nous, il·luminant el vostre enteniment i enfortint la vostra voluntat. Predicareu amb seguretat en totes les llengües, confessant valerosament el meu Nom.

24.—No tenen aquestes paraules cap sentit de reconvenció, puix fins després d'haver-se'n pujat Jesús als cels no podien pregar en nom d'Ell; sinó que, al revés, aporten als deixebles la promesa d'una intercessió eficaç i omnipotent.

§ 304. El triomf damunt el món

JOAN 16, 25-33.

[25] Aquestes coses us he dites amb paràboles.
Ve l'hora en què ja no us parlaré
amb paràboles sinó que clarament us parlaré
del Pare. [26] En aquell dia demanareu
en nom meu, i no us dic que jo pregaré al

Pare per vosaltres, 27 perquè el mateix
Pare us ama per quant vosaltres m'haveu
amat, i heu cregut que jo sóc eixit de Déu.
28 Sóc eixit del Pare, i sóc vingut al món:
altra volta deixo el món, i vaig al Pare.
29 Els seus deixebles li diuen: «Ara si que
parleu clarament, i no dieu cap paràbola.
30 Ara veiem que sabeu totes les coses, i que
no heu menester que algú us pregunti: en
això creiem que heu eixit de Déu». 31 Jesús
els respongué: «¿Ara creieu? 32 Heus aquí
que ve l'hora, i ja és arribada, que us dispersareu cadascú pel seu cantó, i em deixareu sol; mes no sóc sol perquè el Pare és
amb mi. 33 Us he dites aquestes coses a fi
que tingueu la pau en mi. Al món tindreu tribulacions; mes tingueu confiança, jo he vençut el món».

25.—Es refereix, segurament, al període entre la Resurrecció i l'Ascensió als cels. En les moltes aparicions que féu als apòstols els revelà clarament el misteri de la Santíssima Trinitat en la fórmula del Baptisme, els trameté els poders que havia rebuts del Pare, etc.

26.27.—No cal dir que jo pregaré per a vosaltres, essent prop de mon Pare el vostre poderós intercessor. Mes el meu Pare, qui molt us estima, està ja disposat a escoltar i a atendre les vostres peticions.

29-30.—Després que Jesús ha revelat el seu origen diví i el seu retorn al Pare, els apòstols reconeixen la infinita saviesa del Mestre i manifesten llur fe en aquests misteris: aquesta professió de fe és l'últim acte del Col·legi Apostòlic, poc abans de començar la Passió.

31.—«¿Ara creieu?» Aquí el mot grec corresponent a «ara» és distint del dels v. 29 i 30; i podria traduir-se per «ara ja» o bé millor per «finalment».

33.—La «pau», o sigui «la confiança» únicament en mi. Només Jesús els professava un amor sincer, el qual es transformaria en providència omnipotent: mentre que, de part del món, sols podien esperar persecucions i martiri.

«Jo he vençut el món». Són els últims mots adreçats als apòstols, abans de l'oració per la unitat dels fidels que clou els parlaments de l'última cena; per grans que siguin les dificultats, la victòria final és ja certa, no sols per Jesús sinó per tots aquells que lluitaran amb la fe i l'amor al seu costat.

§ 305. Jesús prega per si mateix

JOAN 17, 1-5.

[1] Així parlà Jesús, i alçats els ulls al cel, digué: «Pare, és arribada l'hora; glorifiqueu el vostre Fill, per tal que vostre Fill us glorifiqui; [2] ja que li heu donat poder sobre tota carn, a fi que a tots aquells que li heu donat, els doni la vida eterna. [3] I la vida eterna és que us coneguin a Vós, únic verdader Déu, i a Jesucrist a qui heu enviat. [4] Jo us he glorificat sobre la terra: he acabada l'obra que em donàreu a fer. [5] I ara, glorifiqueu-me vós, ¡oh Pare! en vós mateix amb la glòria que en vós tenia ja abans que el món existís.

1. – Senzilla i sublim és l'oració que Jesús adreça al Pare; en ella com a Sacerdot suprem exerceix el ministeri sagrat de la pregària. En la primera part (1-5) prega per si mateix; en la segona (6-9) pels apòstols, exclosa qualsevol altra persona; finalment en la tercera (20-26) prega per tota l'Església.

Comença «alçats els ulls al cel» on ben aviat entrarà triomfant, després de la seva resurrecció. Prega en veu alta, per tal que els deixebles en siguin testimonis i puguin transmetre a tota l'Església aquesta oració sacerdotal.

Demana al Pare la seva pròpia glorificació, que consisteix en la seva elevació, com a home, a la dreta del Pare celestial i en el triomf de la seva Església. I la glorificació del Pare, en el coneixement que tinguin els homes dels seus atributs i infinites perfeccions.

2. – «Sobre tota carn», és a dir, sobre tota la humanitat en el punt de mira de les seves misèries espirituals. Els mèrits de la redempció són aplicables a tots els homes, però només en participaran els qui coneguin Déu i el seu unigènit Jesucrist.

§ 306. Pregària pels deixebles

JOAN 17, 6-19.

[6] He manifestat vostre nom als homes que em donàreu del món. Vostres eren i me'ls heu donats, i han guardat la vostra paraula. [7] Ara han conegut que per vós

existeixen totes les coses que m'heu dona-
des; [8] perquè jo els he donat les paraules
que em donàreu; i ells les han rebudes i han
conegut veritablement que jo sóc eixit de
vós, i han cregut que vós m'enviàreu». [9] «Jo
prego per ells; no prego pel món, sinó per
aquells que m'heu donat, perquè són vos-
tres. [10] I totes mes coses vostres són, i les
vostres són meves, i en ells he estat glo-
rificat. [11] I *d'ara endavant* ja no sóc en el
món, i ells queden al món, i jo vinc a vós.
Pare sant; guardeu en vostre nom aquells
que m'heu donat, a fi que siguin una sola
cosa com nosaltres. [12] Quan era amb ells,
jo els guardava en vostre nom. Jo he guar-
dat els qui em donàreu i cap d'ells s'és per-
dut, fora el fill de perdició, complint-se l'Es-
criptura. [13] Mes ara vinc a vós, i dic això
mentre encara sóc al món, per tal que tin-
guin en si mateixos la plenitud del meu
goig. [14] Jo els he donada la vostra doctrina;
i el món els ha tingut odi, perquè no són
del món, així com jo tampoc sóc del món.
[15] No prego perquè els tragueu del món,
sinó que els guardeu del mal. [16] Ells no són
del món com jo no sóc del món. [17] Santifi-
queu-los amb la veritat. La vostra paraula
és la veritat. [18] Així com vós m'heu enviat
al món, jo també he enviat a ells al món.
[19] I jo em santifico a mi mateix per ells, a fi
que ells també siguin santificats amb la
veritat».

6. – La segona part de la pregària de Jesús és solament pels deixebles allí presents; exclou ara els qui viuen del món (9) i pels quals pregarà des de la creu; comença recordant que són elegits del Pare i que han estat donats a Jesús; que han correspost a la gràcia de la fe.

7. – Al·ludeix al reconeixement del seu origen diví, que

havia fet prorrompre als apòstols: «Ara veiem que sabeu totes les coses...; en això creiem que sou eixit de Déu» (16, 30, § 304).

11.—O bé: «guardeu-los en el vostre nom, que m'heu donat» (t. gr.). «Com nosaltres» no significa «identitat», sinó «analogia».

Aquest tema de la unitat de tots els creients, aquí tant sols insinuat, serà objecte de la tercera part d'aquesta pregària (§ 307).

12.—«Acomplint-se l'Escriptura» que ho profetitzava, perquè Déu amb sa presciència veia l'enorme crim de Judas.

15.—No poden deixar el món, car són «la sal de la terra i la llum del món» (§ 75); han de predicar per tot arreu l'Evangeli, convertir el món i transformar-lo en Jesucrist.

La frase grega pot significar «del maligne» o bé «del mal» en general. En les seves cartes Sant Joan sol referir-se amb una tal expressió al dimoni, el qual és realment l'esperit del mal. (Veg. 1 Io 2, 13.14; 3, 12, etc.)

16.—«No són del món», perquè són segregats del món, i, constituïts ja sacerdots, estan destinats a l'exercici de llur sagrat ministeri per a la conversió del món.

El verb «santificar» significava la separació i consagració de la víctima que havia d'ésser oferta en sacrifici a Déu. (Ex 13, 2; Deut 27, 37; 15, 19). Es en aquest sentit que Jesús s'ofereix ara a si mateix.

«Jo em santifico», o sigui, jo em «consagro» a vós per ells, mitjançant el sacrifici de la Creu. Així també ells siguin «santificats», és a dir, «consagrats» a vós enterament.

§ 307. Pregària per l'Església

JOAN 17, 20-26.

20 «No prego sols per ells, sinó també
per als qui, per llur predicació, han de creure
en mi. 21 Que siguin tots una mateixa cosa,
com vós, ¡oh Pare! en mi i jo en vós, que
siguin també ells una mateixa cosa en nos-
altres; per tal que el món cregui que vós
m'heu enviat. 22 I jo els he donada la glòria
que vós em donàreu, perquè siguin una
mateixa cosa, així com nosaltres també som
una mateixa cosa. 23 Jo en ells i vós en mi;
a fi que siguin perfets en la unitat, i el món
conegui que vós m'heu enviat, i els heu
amat a ells així com m'heu amat a mi.
24 Pare; aquells que m'heu donat, vull que
allà on jo sóc, ells també hi siguin amb mi,

per tal que vegin la glòria que m'heu donada; perquè vós m'heu amat abans de la creació del món.
25 ¡Oh Pare just!; el món no us ha conegut; mes jo us he conegut; i aquests han conegut que vós m'heu enviat.
26 Jo els he fet conèixer vostre nom i els el faré conèixer, a fi que l'amor amb què m'heu amat, estigui en ells, i jo també en ells.

20.–Jesús extén l'àmbit de la seva pregària a tots aquells qui a través del temps i de l'espai creuran en Ell; demana principalment la unitat de tots els creients; unitat que deriva de la semblança, i constituirà un argument apologètic pel món (21) que haurà de reconèixer que l'Església és obra divina (23).

22.–La glòria que el Pare celestial havia donada a Jesús, com a home, de poder ésser en virtut de la unió hipostàtica el Fill únic i consubstancial, Jesús la comunicava, en certa manera, als seus creients, elevant-los a la sublim dignitat de fills de Déu, i fent-los «com participants de la divina naturalesa» (2 Petr 1, 4). Per la gràcia, els cristians participen, d'una manera sobrenatural d'aquest ésser diví i obtenen el gloriós títol de fills adoptius de Déu.

El Sagrament de la unió és la Santíssima Eucaristia, en la qual l'ànima s'uneix tan íntimament a Jesús, que es fa participant, a la seva manera, de la divina naturalesa i de les seves infinites perfeccions; s'anomena Com-unió perquè no sols uneix amb Jesús, sinó que també uneix entre si molt íntimament tots els cristians que en participen.

23.–«Perfets en la unitat» formant un sol cos que està unit i vivificat per Jesús, el cap místic de tots els cristians.

24-26.–Ultima petició: Que aquesta unió íntima i espiritual entre Ell i els seus fidels deixebles, començada ací en la terra, tingui la seva consumació dalt el cel.

PASSIÓ DE N. S. JESUCRIST

I. A L'HORT DE GETSEMANÍ

§ 308. Arribada a Getsemani

MATEU 26, 36-37.

36 Llavors arribaren Jesús i ells a la granja que s'anomena Getsemaní, i digué als seus deixebles: «Seieu aquí, mentre jo

vaig allà a orar». [37] I portant-se'n Pere i
els dos fills del Zebedeu, començà de contristar-se i afligir-se.

MARC 14, 32-33.

[32] Arriben a una granja, que en deien
Getsemaní. I diu als seus deixebles: «Asseieu-vos aquí, mentre jo faig oració». [33] I
se'n porta Pere, Jaume i Joan en sa companyia, i comença de sentir paüra i angoixa.

LLUC 22, 40.

[40] I quan fou arribat al lloc, els digué: «Oreu, per no caure en la temptació».

JOAN 18, 1.

[1] Després d'haver dit això, Jesús sortí amb sos deixebles cap a l'altra banda del torrent de Cedró, on hi havia un hort, dins el qual entrà ell i sos deixebles.

1.–L'hort de Getsemaní, situat «a l'altra banda del torrent de Cedró» fou habitualment un lloc d'oració i recés per Jesús i els apòstols. Ara s'hi encamina, sabent que Judas el farà prendre pels seus enemics. Els Evangelis (Mt, Mc) fan notar que Pere i el dos fills del Zebedeu es queden en sa companyia; que tot seguit «comença de sentir paüra i angoixa» (Mc 33) davant la imminència de la seva mort.

§ 309. L'agonia

MATEU 26, 38-44.

[38] Allavors els diu: «La meva ànima està
trista fins a la mort: espereu-vos aquí i vetlleu en ma companyia». [39] I avançant un
xic més, es postrà amb la cara a terra, orant i dient: «Pare meu, si és possible, passi de mi aquest calze, mes no tal com jo vull,
sinó com vós». [40] I se'n vingué als seus
deixebles, i els trobà dormint, i diu a Pere:

«¿Es a dir que no heu pogut vetllar una
hora en ma companyia? 41 Vetlleu i oreu,
per a no caure en temptació. L'esperit prou
és dispost, més la carn és flaca». 42 Se n'anà
per segona vegada, i orà dient: «Pare meu,
si no pot passar aquest calze sense que jo el
begui, faci's la vostra voluntat». 43 I tornà
altra volta i els trobà dormint: puix els seus
ulls estaven carregats. 44 I deixant-los, se'n
tornà novament i orà per tercera vegada,
repetint la mateixa oració.

36.–Getsemani era una granja situada al peu de la Muntanya de les Oliveres, a l'orient de Jerusalem. Pertanyia, segons sembla, a uns parents o amics de Jesús. Allà prop es visita avui la Gruta on, segons una tradició, Jesús deixà els vuit deixebles; i a l'entrada de l'hort hi ha l'anomenada «Roca dels Apòstols», on, segons la mateixa tradició, Jesús deixà Pere, Jaume i Joan, comunicant-los la tristesa mortal de la seva ànima.

38.—Tristesa i aflicció per la visió clara dels turments de la seva Passió, del nombre i malícia dels nostres pecats, i del poc fruit del seu sacrifici.

41.–L'esperit dels apòstols, suara manifestat, d'anar amb Jesús fins a la mort (§ 291) era ja contrarrestat per la flaquesa de la carn, és a dir, per la propensió natural de l'apetit sensitiu qui defuig tota mortificació.

42.–La conformitat a la voluntat de Déu, qui amb providència paternal «disposa suaument totes les coses», és un requisit indispensable a l'oració perquè sigui escoltada.

MARC 14, 34-40.

34 I els diu: «La meva ànima està trista
de mort: esteu-vos aquí i vetlleu». 35 I ha-
vent-se endinsat un poc, es postrà sobre la
terra: i orava que, si podia ésser, passés
d'ell l'hora, 36 i digué: «Abba, Pare, totes les
coses us són possibles traspasseu de mi
aquest calze, mes no lo que jo vull, sinó lo
que vós voleu». 37 I ve i els troba dormint.
I diu a Pere: «Simó, ¿dorms? ¿no has pogut
vetllar una hora? 38 Vetlleu i oreu per no
caure en temptació. L'esperit està dispost,
mes la carn és malalta». 39 I anant-se'n, orà

de nou, dient les mateixes paraules. [40] I havent tornat, els trobà altra vegada dormint (puix els seus ulls estaven carregats) i no sabien què respondre-li.

34.—«Fins a la mort, no en el sentit de duració, sinó d'intensitat; una tristesa semblant a la de la mort i que, de no impedir-ho Jesús, podia produir-la.

35.36.—Jesús, així com permetia que la carn patís segons la seva condició, permetia també que la seva voluntat natural rebutgés les coses que li eren contràries, com la mort. Mes ni l'una ni l'altra no impedien ni retardaven l'exercici de la seva voluntat racional i de la seva voluntat divina. La voluntat racional judicava senzillament millor el que era conforme a la voluntat divina, el designi de la qual era que s'acomplís la redempció del llinatge humà.

Si Jesús demana al Pare celestial que traspassi el calze de la Passió és perquè la naturalesa humana segueix els seus propis moviments, degut al beneplàcit de la voluntat divina. (Veg. S. Thom. 3 q. 18 a. 3.)

La qual cosa demostra que en Jesús hi havia una veritable naturalesa humana, semblant en tot a la nostra (a excepció del pecat), per la qual, sofrint, Jesús expià els nostres delictes, i se'ns mostrà el model incomparable de les més heroiques virtuts.

LLUC 22, 41-44.

[41] I ell s'allunyà de llur companyia a una distància com d'un tirat de pedra; i posat de genolls a terra, orava, [42] dient: «Pare, si vós voleu, aparteu de mi aquest calze; mes no es faci la meva voluntat, sinó la vostra».
[43] I se li aparegué un àngel del cel, qui el confortava. I posat en agonia, orava més intensament. [44] I li vingué una suor com de gotes de sang que corrien fins a terra.

43.44.—Aquests versets manquen en alguns notables mss. grecs com el Vaticà i l'Alexandrí, però es troben en molts altres també importants, com el Sinaitic i el Cantabrigense, i en les més antigues versions. Llur omissió és més explicable que llur interpolació. Preguntada la Comissió Pontifícia «De Re Bíblica» si era lícit dubtar de l'inspiració i canonicitat d'aquestes i algunes altres narracions, o almenys si es podia demostrar amb raons sòlides, que no pertanyien al genuí Evangeli de Lluc, va respondre: Negativament a ambdues parts. (Acta A. S., 4 (1912), p. 453.)

Es probable que aquests dos versets fossin suprimits perquè uns detalls tan realistes semblaven contraris a la Divinitat de Jesucrist.

44.—«Com de gotes de sang». Cal no oblidar que Sant Lluc era metge: podia ésser pròpiament de sang abundant i espessa, o bé només una suor tenyida de sang. Tant en l'un com en l'altre cas l'angoixa de Jesús fou molt gran.

§ 310. El bes del traïdor

MATEU 26, 45-50a.

45 Llavors se'n tornà als seus deixebles
i els diu: «Dormiu i descanseu: heus aquí
que ja ha arribat l'hora, i el Fill de l'home
serà entregat en mans dels pecadors. 46 Ai-
xequeu-vos, anem: mireu que s'atansa el
qui m'entregarà». 47 Encara ell parlava, que
ja arriba Judas, un dels dotze, i amb ell una
gran turba amb espases i bastons, enviada
pels prínceps dels sacerdots i ancians del
poble. 48 El qui el traïa els donà aquest
senyal: «Aquell a qui jo besaré, és ell; pre-
neu-lo». 49 I dirigint-se immediatament a
Jesús, digué: «Jo us saludo Rabbi». I el besà.
50 a I li digué Jesús: «Amic, ¿a què has vin-
gut?» Llavors s'acostaren, i posaren les
mans sobre de Jesús i l'agafaren.

45.– Després d'haver pronunciades aquestes paraules: «dormiu i descanseu», hi hagué un interval de temps durant el qual Judas amb els seus satèl·lits féu la seva aparició en l'Hort. Fou llavors quan Jesús els desvetllà (Mc 41).

46.–Judas, sortint del cenacle, s'era dirigit als prínceps dels sacerdots, anunciant-los com era arribat el moment de prendre Jesús i el lloc probable on, aquella nit, el trobarien.

48.–Aquest senyal, del deixeble al Mestre, semblaria una prova d'amor i reverència. Així, davant els seus companys, passaria encara com a estrany al complot.

MARC 14, 41-45.

41 I ve tercera vegada, i els diu: «Dor-
miu ja i reposeu. Ja n'hi ha prou; és vingu-
da l'hora: heus aquí que el Fill de l'home
serà entregat en mans dels pecadors. 42 Al-
ceu-vos, anem: heus aquí el qui m'entrega-

rà: ja és prop». [43] I encara ell estava parlant, arriba Judas l'Iscariot, un dels dotze, i amb ell una multitud amb espases i bastons, *enviada* pels grans sacerdots, i Escribes i ancians. [44] El traïdor els havia donat el senyal, dient: «Aquell a qui besaré, és ell, agafeu-lo i meneu-lo amb cautela».
[45] I bon punt hagué arribat, al moment acostant-se-li, diu: «Jo us saludo, ¡oh Mestre!». I el besà.

45.—El bes era un senyal de mútua dilecció. Es donava als parents i amics, i als hostes qui venien de lluny. Era també un signe de perdó (Lc 15, 20, § 222) i d'allunyament de tot temor (Assuerus besà Ester per demostrar-li que res no havia de témer. Esth 15, 15). Per fi era també un signe de reverència i submissió (la dona pecadora besant els peus de Jesús li demanà el seu perdó i la seva gràcia. Lc 7, 38 § 104). Només els homes vils podien servir-se d'aquest signe per a encobrir llur odi i perfídia (2 Reg 20, 9).

LLUC 22, 45-48.

[45] I havent-se alçat de l'oració i acostant-se a sos deixebles, els trobà dormint de tristesa. [46] I els digué: «¿Com és que dormiu? alceu-vos, oreu, per no caure en la temptació». [47] I estava parlant encara, quan heus aquí que arribà una turba; i al davant hi anava aquell qui es deia Judas, un dels dotze; i s'atansà a Jesús per besar-lo. [48] I Jesús li digué: «Judas, ¿amb un bes entregues tu el Fill de l'home?»

45.—«Dormint de tristesa». Era ben natural la tristesa dels apòstols que durant aquella jornada tan plena d'esdeveniments havien moltes vegades oït de llavis de Jesús que s'acostaven grans tribulacions.

47.—«Un dels dotze» Aquesta és la única calificació que els Evangelistes apliquen a Judas; però aquestes paraules recorden l'excelsitud de la vocació apostòlica i en conseqüència la ingratitud que la traïció incloïa.

JOAN 18, 2-9.

[2] També sabia aquell lloc Judas el qui el traïa; perquè hi anava tot sovint Jesús

amb sos deixebles. [3] Judas, doncs, havent pres la cohort i homes al servei dels Pontífexs i Fariseus, se n'hi anà amb llanternes i falles i amb armes. [4] Jesús sabent tot lo que havia d'esdevenir-li, s'avançà i els digué: «¿A qui cerqueu?» [5] Li respongueren: «Jesús de Nazaret». Jesús els diu: «Sóc jo». Judas, el qui el traïa, estava també amb ells. [6] I al moment que els digué: Sóc jo; recularen i caigueren a terra. [7] Altra volta els preguntà: «¿A qui cerqueu?» I ells digueren: «Jesús de Nazaret». [8] Respongué Jesús: «Us he dit que sóc jo; si, doncs, a mi em cerqueu, deixeu anar a aquests». [9] Complint-se així la paraula que digué: D'aquells que m'has donat, no n'he perdut ni un.

2.–Els últims dies abans de la seva Passió el diví Salvador passava les nits a la muntanya que s'anomena de les Oliveres (Lc 21, 37 § 282), al peu de la qual es troba l'hort de Getsemaní.

3.–«La cohort», o sigui, la companyia de tropa romana, aquarterada en la fortalesa Antònia i manada pel seu tribú. (Io 18, 12, § 312.) La formaven ordinàriament de 500 a 600 soldats; però quan s'hi ajuntaven les tropes auxiliars podien arribar fins a mil. No obstant, el mot grec que la Vg. tradueix «cohort» en solia ésser només una tercera part.

9.–Veg. en el § 306, la pregària de Jesús al Pare celestial perquè guardi del contagi del món els seus deixebles i els confirmi en la unitat. Mes aquí les paraules de Jesús semblen referir-se, per una certa extensió, a llur preservació física. Per voluntat expressa d'Ell cap no fou pres pels seus enemics.

§ 311. Simó Pere fereix Malcus

MATEU 26, 50b-54.

[50b] Llavors s'acostaren, i posaren les mans sobre Jesús i l'agafaren. [51] I heus aquí que un dels qui estaven amb Jesús, allargant la mà, desembeinà la seva espasa, i ferint el criat del príncep dels sacerdots, li

tallà l'orella. [52] Llavors li digué Jesús: «Torna la teva espasa al seu lloc: puix tots els qui prendran espasa, moriran per l'espasa. [53] ¿Penses tal volta que no puc pregar mon Pare, i m'enviarà tot seguit més de dotze legions d'àngels? [54] I ¿com se compliran les Escriptures, que aixís convé que es faci?»

51. – Sant Joan (10) completa els detalls dels Sinòptics; Pere fou el que va ferir el criat que es deia Malcus. L'orella quedaria només mig partida, car Jesús no la cull de terra, sinó que només la toca (Lc 51). Que la ferida resultés lleu no ens ha de fer dubtar de les intencions de l'apòstol, disposat a suprimir aquell que per ésser «criat del príncep dels sacerdots» tal vegada dirigia l'expedició contra Jesús.

52. – Les paraules del Redemptor (que es completen en Lc i Jo) respiren majestat i pau; no sembla que el que les ha pronunciades estigui voltat d'enemics. Pere, amb la seva temeritat, s'oposa als designis divins.

53. – La frase, d'un fort regust hebreu, indica la plena llibertat amb què Jesús accepta la Passió. Les «dotze legions d'àngels» volen dir un exèrcit sencer que amb la seva força desfaria tot seguit els enemics.

O sigui, «més de setanta dos mil àngels», per ço com la legió romana de la qual es fa la comparança constava de sis mil soldats.

MARC 14, 46-47.

[46] Llavors ells posaren les mans sobre Jesús, i el prengueren. [47] Mes un dels circumstants, desembeinant l'espasa, ferí el criat del suprem Sacerdot, i li llevà l'orella.

46. – «Llavors», aquest mot uneix la present narració a la del bes de Judas (§ 310): el segon Evangeli, més sobri, la redueix als trets essencials.

LLUC 22, 49-51.

[49] I veient els qui estaven entorn d'ell lo que anava a succeir, li digueren: «Senyor, ¿ferim amb l'espasa?» [50] I un d'ells ferí el criat del príncep dels sacerdots, i li tallà l'orella dreta. [51] Mes Jesús responent digué: «Deixeu-lo, no passeu avant». I havent-li tocat l'orella, el curà.

49.–La pregunta dels apòstols és ràpida; i sense esperar la resposta va immediatament seguida de l'acció.

51.–Literalment: «Deixeu, fins aquí». Aquestes paraules poden significar: Deixeu que els meus enemics arribin fins a aquest punt; o bé; Deixeu vosaltres de defensar-me amb violència; n'hi ha prou amb el que heu fet fins aquí.

Aquest miracle per raó d'ésser fet en favor d'un enemic, demostra que Jesús no volia ésser defensat amb violència; és l'últim prodigi abans de la seva Passió.

JOAN 18, 10-11.

10 Aleshores Simó Pere que tenia una espasa, la desembeinà, i ferí un criat del pontífex, i li tallà l'orella dreta. El nom del criat era Malcus. 11 Mes Jesús digué a Pere: «Fica la teva espasa a la beina. ¿El calze que m'ha dat mon Pare, no l'he de beure?»

11.–El calze, instrument de sacrifici, per quant amb ell prenia el sacerdot la sang de la víctima i, abocant-la damunt l'altar, feia present a Jesús el seu proper sacrifici en l'ara de la creu.

Cal recordar que Sant Joan és l'únic Evangelista que omet l'oració a l'hort. L'al·lusió que aquí fa, suposa coneguda la narració dels Sinòptics.

§ 312. Jesús és pres

MATEU 26, 55-56.

55 En aquella hora digué Jesús a les turbes: «Com a un lladre heu sortit a agafarme amb espases i bastons: cada dia seia ensenyant en el temple al vostre davant, i no m'agafàreu. 56 Mes tot això s'ha fet perquè es complissin les Escriptures dels profetes». Llavors tots els deixebles seus, abandonant-lo, fugiren.

55.–Després d'haver renyat l'apòstol Pere pel seu zel indiscret, s'adreça amb la mateixa calma als qui anaren a prendre'l, «Seia ensenyant»; els doctors de la llei ensenyaven asseguts, mentre els deixebles estaven asseguts també, però més avall. (Vegeu Lc 10, 39, § 195).

56.–Inconscientment ells complien els designis de Déu manifestats en els oracles dels profetes, els quals anunciaven els sofriments del Messias i la seva oblació voluntària (Ps 21;

Is 53; Zach 12, 10; 13, 7, etc.). Naturalment, el procés de Passió havia de començar amb l'arrestament del Salvador.

«Tots els deixebles» sense cap excepció, ni la de Pere que s'havia distingit en les seves protestes de fidelitat enmig dels majors perills.

MARC 14, 48-52.

48 I Jesús, prenent la paraula, els digué:
«¿Amb espases i bastons heu sortit a aga-
far-me com un lladre? 49 Cada dia estava
davant vostre en el temple ensenyant, i no
m'agafàreu. Mes cal que es compleixin les
Escriptures». 50 Llavors el seus deixebles,
abandonant-lo, fugiren tots. 51 Mes un cert
jovenet l'anava seguint, cobert amb un llen-
çol sobre el cos nu, i l'agafaren. 52 I ell,
deixant el llençol, nu s'escapà d'ells.

51-52. – «L'anava seguint»; l'expressió, massa vaga, no permet fixar el lloc d'aquest episodi; cert que esdevingué abans d'arribar a la casa d'Anàs. Es un incident de poca importància que fa contrast amb la gravetat de la narració. Aquest «jovenet» no pot ésser cap dels apòstols, car han fugit tots. Més aviat sembla que es tracta d'un record personal i per això alguns comentaristes han vist en aquell adolescent, que ben sol anava seguint el Redemptor, el mateix evangelista Sant Marc; potser la seva casa estava situada pel camí o la seva família eren els propietaris del Cenacle.

LLUC 22, 52-53.

52 I dirigint-se Jesús als prínceps dels
sacerdots, magistrats del temple i ancians,
qui havien vingut contra d'ell, els digué:
«¿Com *si fos* contra un lladre heu vingut
amb espases i bastons? 53 Mentre he estat
cada dia al temple amb vosaltres, no heu
estès mai la mà contra meu; mes aquesta
és la vostra hora i el poder de les tenebres».

52. – «Als prínceps...» Sant Lluc ens revela la presència a Getsemaní d'aquests personatges de més categoria. Es possible que primer es presentés «la turba» constituïda de gent que no coneixia Jesús, els servents i soldats, els quals foren guiats pel bes de Judas; després amb precaució s'acostarien «els prínceps dels sacerdots» que estarien a l'aguait més enllà per no comprometre's, si les coses es complicaven.

JOAN 18, 12.

12 Aleshores la cohort i el tribú i els servents dels Jueus, agafaren Jesús, i el lligaren.

12.—«La cohort i el tribú», segurament només vigilaven, com es desprèn de l'episodi de Malcus, disposats a actuar si s'organitzava alguna resistència.

II. EL PROCÉS RELIGIÓS

§ 313. Jesús davant Anàs

JOAN 18, 13-14; 19-24.

13 I el portaren primerament a casa
d'Anàs, perquè era sogre de Caifàs, qui era
el Pontífex d'aquell any. 14 Caifàs era el
qui havia donat als Jueus aquell consell:
Que convé que un sol home mori per al
poble.
19 El pontífex, doncs, preguntà a Jesús
sobre els seus deixebles i la seva doctrina.
20 I Jesús li respongué: «Jo he parlat públicament al món; jo sempre he ensenyat en
la sinagoga i al temple, on acuden tots els
Jueus; i no he dit res en secret. 21 ¿Per què
em preguntes? Pregunta aquells qui han
sentit lo que jo els he ensenyat: ells saben
lo que jo els he dit». 22 Mes tan bon punt
hagué dit això, un dels servents qui era
allà, donà una bufetada a Jesús dient:
«¿Així respons al pontífex?» 23 Jesús li respongué: «Si he parlat malament, prova en
què he dit mal; mes si he dit bé ¿per què
em fereixes?» 24 I Anàs l'envià lligat a casa
de Caifàs, el pontífex.

13. – Només Sant Joan parla d'Anàs, que per Flavi Josef sabem que l'any sis o set p. C. fou constituït pontífex per obra de Quirí; ocupà aquest càrrec fins a l'any quinze, aproximadament, en què Valeri Grat el deposà. Però la seva influència no desaparegué com ho demostra el fet insòlit d'ésser ocupat aquell càrrec pels seus cinc fills successivament i pel seu gendre Caifàs. No té doncs res d'estrany que Jesús fos conduït primer a Anàs, el qual sembla que no manifestà gaire interès ni en favor ni contra el diví Acusat.

Convé tenir present que alguns crítics moderns creuen que el v. 24 on es fa constar que Anàs envia Jesús al seu gendre Caifàs estava primitivament situat després del v. 13 i abans del 14; si s'admet aquesta opinió probable, Anàs no hauria dit ni una sola paraula a Jesús; i el mot «pontífex» que si es referís a Anàs tindria un sentit impropi, referit a Caifàs, com en el v. 24, conserva el seu valor literal.

14. – El veritable nom de Caifàs era Josep; exercí el càrrec de pontífex des de l'any 18 al 36; això fa suposar que conservà bones relacions amb els romans, plegant-se sempre a llur voluntat. (Flavi Josep, Ant Jud. 2, 2, 2; 2, 43). Veg. Io 11, 49-50, § 229.

19. – Els dos punts de l'interrogatori ens diuen per endavant el que serà l'acusació; per haver reunit deixebles serà acusat com a sediciós davant del governador romà, i per la seva doctrina com a blasfem davant del Sanedrí.

Jesús no diu ni una paraula sobre els seus deixebles, als quals desitja estalviar qualsevol sofriment; sobre la doctrina recorda que Ell ha predicat sempre en públic i que desitja que siguin testimonis aquells que l'han oït.

§ 314. En el tribunal de Caifàs

MATEU 26, 57, 59-66.

57 Mes ells agafant Jesús, el conduïren
a casa de Caifàs, príncep dels sacerdots.
59 Els prínceps dels sacerdots i tot el
consell, cercaven un fals testimoni contra
Jesús, per a entregar-lo a la mort; 60 i no el
trobaren, essent així que s'havien presentat
molts testimonis falsos. A l'últim vingueren
dos falsos testimonis, 61 i digueren: «Aquest
va dir: Puc destruir el temple de Déu i re-
edificar-lo passats tres dies». 62 I alçant-se
el príncep dels sacerdots, li digué: «¿No res-
pons res a això que aqueixos testifiquen
contra tú?» 63 I Jesús callava. El príncep
dels sacerdots li diu: «Jo et conjuro per Déu
viu que ens diguis si tu ets el Crist, Fill

de Déu». 64 Jesús li respon: «Tu ho has dit.
I de veritat us asseguro que aviat veureu
el Fill de l'home assegut a la dreta del
poder de Déu, i venint en els núvols del
cel». 65 Llavors el príncep dels sacerdots
s'esquinçà les vestidures, tot dient: «Ha
blasfemat: ¿quina necessitat tenim ja de
testimonis?: ara mateix heu sentit la blasfè-
mia. 66 ¿Què us apar?» I ells li respongue-
ren dient: «Es reu de mort».

57.–Arrestat Jesús fou portat primerament a casa d'Anàs, el sogre de Caifàs (§ 313). Anàs i Caifàs tenien llurs palaus molt a prop l'un de l'altre, sobre la muntanya de Sion. Mes el gran pontífex era Caifàs. Com a tal, era el president del Sanedrí, el príncep dels sacerdots i el custodi dels tresors del Temple. A ell eren confiats els assumptes més difícils, i deia l'última paraula en les qüestions més greus.

59.–Els membres del Sanedrí estaven a punt; probablement aquesta nit no han anat a descansar, sinó que, reunits tots «a casa de Caifàs» (v. 57) o sigui al palau del pontífex, no al temple, esperen amb neguit els resultats de la traïció de Judas.

61.–Jesús havia pronunciades unes paraules semblants en sentit distint. (Io 2, 19-21, § 43).

62.–Desitgen trobar una causa de mort; però com que aquestes acusacions eren tan insignificants que una vegada demostrades podien només justificar un càstig lleu, Caifàs decideix arrancar de llavis de Jesús una declaració de la seva naturalesa divina; això li fornirà un pretext per a condemnar-lo com a blasfem. La primera pregunta que li fa, serveix per a entrar en diàleg.

63.–Aquest requeriment de part del jutge, obligant el reu a ésser perjur, o a subministrar-li un pretext de condemnació, constituïa una greu infracció de totes les regles de la moral i del dret. No obstant, Jesús respon i afirma clarament, davant tota l'Assemblea, que Ell és, realment, el Crist, el Fill de Déu, i que aviat vindrà a exercir la seva excelsa prerrogativa de Jutge suprem.

MARC 14, 53, 55-64.

53 I conduïren Jesús al suprem Sacer-
dot, i s'hi reuniren tots els sacerdots i Es-
cribes i ancians.
55 Els suprems Sacerdots i tot el con-
sell cercaven testimonis contra Jesús, per
a entregar-lo a la mort, i no en trobaven.

[56] Perquè molts donaven contra d'ell fals
testimoni, i els testimonis no s'avenien.
[57] I alçant-se alguns, portaven fals tes-
timoni contra d'ell, dient: [58] Li hem sentit
dir: Jo destruiré aquest temple fet de mà
d'homes, i en tres dies n'edificaré un altre
no fet de mà *d'homes*. [59] Mes el testimoni
de tots no concordava. [60] I alçant-se al mig
el suprem Sacerdot, preguntà a Jesús, dient:
«¿No hi respons res a lo que aquests testifi-
quen contra de tu?» [61] Mes ell callava, i no
respongué res. Altra volta el suprem Sacer-
dot el preguntava i li digué: «¿Ets tu el Crist
Fill de Déu beneït?» [62] Aleshores Jesús li
digué: «Jo sóc; i veureu el Fill de l'home
assegut a la dreta del poder de Déu, i venint
amb els núvols del cel». [63] El suprem Sacer-
dot, esquinçant-se les vestidures, digué:
«¿Per què volem encara testimonis? [64] Heu
sentit la blasfèmia: ¿què us en sembla?» I
tots ells el condemnaren com a reu de mort.

61.–És a dir, el Messiàs que els profetes inspirats per Déu han anunciat, el que nosaltres esperem, el Fill de Déu beneït. Era evident que Caifàs no cerçava la veritat, sinó tan sols un pretext de condemnació. Mes Jesús respon clarament que Ell és el Crist, el Fill de Déu. (Mt 63.)

63.–Era costum dels jueus l'esquinçar-se els vestits en senyal de dolor i d'indignació, especialment en sentir una blasfèmia contra Déu (4 Reg 18, 37; 19, 1; Is 37, 1).

64.–La blasfèmia era considerada per la Llei com un crim, talment que el blasfem havia de morir apedregat (Lev 24, 16). Fou el mateix Déu qui, a vegades, imposà directament el càstig als blasfems. (Num 16, 20-33).

§ 315. Primera negació de Pere

MATEU 26, 58, 69-70.

[58] Pere l'anava seguint de lluny, fins a
l'atri del príncep dels sacerdots. I havent se
ficat dintre, estava assegut amb els criats,
per a veure com acabaria.

69 Mentrestant Pere estava assegut a
fora en l'atri; i se li acostà una criada,
dient: «Tu també eres amb Jesús Galileu».
70 Mes ell ho negà davant tots dient: «No
sé què et dius».

58.–Passats els primers moments de pànic, Pere recobra la serenitat i cerca el seu Mestre; malgrat les seves febleses en la frase «per veure com acabaria» es manifesta clarament el seu interés i amor envers Jesús. Valent-se d'una influència (Jo 15) pot entrar al palau del pontífex i s'asseu enmig dels criats, potser per a dissimular la seva por.

MARC 14, 54, 66-68.

54 Pere va seguir-lo de lluny fins dins de
l'atri del suprem Sacerdot; i s'estava as-
segut amb els ministres a la vora del foc i
s'escalfava.
66 I estant-se Pere en l'atri, a baix, vin-
gué una de les criades del suprem Sacer-
dot, 67 i havent-se adonat que Pere s'estava
escalfant, digué, mirant-lo: «Tu també eres
amb Jesús de Nazaret». 68 Mes ell ho negà
dient: «Ni el conec, ni sé lo que dius». I
sortí fora en el vestíbul de l'atri, i el gall
cantà.

54.–Tots quatre Evangelistes expliquen sense atenuants les caigudes de Pere, precisament quan encara vivia i era l'autoritat suprema de la jerarquia eclesiàstica; Sant Marc, el deixeble que ens deixà escrita la catequesi de Sant Pere, és el que amb més detalls ens ho explica.

Les lleis prohibien que fos condemnat a mort cap reu per la seva sola declaració; s'exigien almenys dos testimonis. Semblantment el príncep dels sacerdots no podia acusar, sinó tan solament judicar. Per altra part, les lleis manaven respectar el condemnat durant el procés. Contra totes aquestes lleis fou tractat Jesús.

68.–El grec podria traduir-se: «No ho sé ni comprenc el que dius». «Sortí fora en el vestíbul» amb l'intent d'escapar-se del perill.

LLUC 22, 54-57.

54 I agafant-lo el conduïren a la casa del
gran sacerdot; i Pere l'anava seguint de

lluny. [55] Havent-hi foc encès en mig de
l'atri, asseient-s'hi aquells a l'entorn, entre
mig d'ells s'estava Pere. [56] I tan bon punt
com una minyona el va veure assegut a la
vora del foc, se'l mirà fixament, i digué:
«Aquest també era amb ell». [57] Mes Pere el
negà, dient: «Dona, no el conec».

54. – El palau de Caifàs constava d'un cos d'habitacions i dues ales. L'espai circumscrit pels edificis formava un atri interior rectangular, voltat d'una galeria amb el vestíbul. S'hi pujava per una escalinata procedent d'un altre atri, en el qual tenien les habitacions els criats. Era en aquest atri inferior on estaven els criats i Simó Pere escalfant-se.

JOAN 18, 15-17.

[15] I anaven seguint Jesús, Simó Pere
i un altre deixeble. Aquest deixeble era conegut del Pontífex, i entrà a l'atri del Pontífex amb Jesús. [16] Mes Pere s'estava fora,
a l'entrada. Eixí, doncs, l'altre deixeble conegut del Pontífex, parlà a la portera, i va
fer entrar Pere. [17] Aleshores la criada
portera digué a Pere: «¿Que tal volta tu també ets dels deixebles d'aquest home?» Ell diu: «No ho sóc».

15. – Aquest altre deixeble era, a ben segur, el mateix evangelista Sant Joan. N'és un indici l'estreta relació entre els dos deixebles, confirmada en la denúncia del traïdor (13, 23-26, § 288) i en la visita d'ambdós al sepulcre (20, 2-10, § 359).
Altrament el context fa suposar que l'«atri del Pontífex» era el del Palau de Caifàs. Amb el nom de Pontífex el quart evangelista no designa Anàs, sinó Caifàs, i els sinòptics diuen clarament que les negacions de Simó Pere tingueren lloc a l'atri del príncep dels sacerdots que aquell any era Caifàs.

§ 316. Segona negació

MATEU 26, 71-72.

[71] Sortint ell a la porta, el veié una altra
criada, i digué als qui estaven allí: «Aquest
també era amb Jesús de Nazaret.» [72] I altra

vegada *ho* negà amb jurament: «Jo no conec tal home.»

MARC 14, 69-70.

69 Havent-lo vist segona vegada la criada, començà de dir als circumstants: «Aquest també és d'aquells». 70 I ell tornà a negar-ho. I al cap de poc, altra vegada els presents deien a Pere: «Veritablement tu ets d'ells, perqué també ets Galileu».

LLUC 22, 58.

58 Al cap d'una estona, veient-lo un altre, digué: «Tu també ets d'aquells». I Pere contestà: «¡Home! no ho sóc pas».

JOAN 18, 25.

25 I s'estava *encara* Pere dret i escalfant-se. Li digueren *altra volta:* «¿Que tu també ets dels seus deixebles?» Ell ho negà, dient: «No ho sóc.»

25. – Pere, malgrat la caiguda recent, no es mou de la vora del foc, «dret i escalfant-se». (Jo). «El veié una altra criada» (Mt, 71), sense mancar-hi però la portera del palau (Mc, 69) que era segurament la dona de confiança i la mestressa de les claus; intervenen els presents (Mc 70) i «un altre (Lc 58) home no precisat». No és fàcil d'establir en cada una de les tres negacions de Pere la persona o persones que en foren la causa ocasional. Tots aquests detalls esparsos en els quatre Evangelistes formaven un conjunt. Els interlocutors variaren, com s'esdevé en fets semblants, si s'ajunta molta gent hostil a l'acusat. Més que harmonitzar les negacions de Pere – almenys set – per a reduir-les a tres, cal admetre amb Sant Agustí vàries negacions realitzades en tres tongades en gradació sempre creixent (Vegeu Lc 22, 59, § 317).

§ 317. Tercera negació

MATEU 26, 73-75.

73 I al cap de poc s'acostaren els qui estaven per allà, i digueren a Pere: «Verita-

blement tu també ets d'ells; puix la teva
parla et descobreix.» 74 Llavors començà de
dir imprecacions i jurar que no coneixia *tal*
home. I tot seguit el gall cantà. 75 I es re-
cordà Pere de la paraula de Jesús, qui havia
dit: Abans de cantar el gall, tu em negaràs
tres vegades. I sortint a fora, plorà amar-
gament.

73. – Els galileus pronunciaven amb dificultat les guturals de l'aramaic, i assimilaven o confonien vàries consonants. Era un motiu de burla pels jueus llur manca de polidesa en el llenguatge.

Amb raó observa Sant Jeroni que, baldament tots fossin hebreus, els qui arguïen i l'arguït, cada província i cada regió té les seves particularitats, i és difícil evitar l'accent fonètic del lloc d'origen.

En la tercera negació no es fa esment de cap d'aquelles dones que en les dues anteriors es mostraren tan agressives; ara l'escomesa ve dels «qui estaven per allà» (Mt), «els presents» (Mc), «un altre» (Lc), «un dels criats» parent de Malcus (Jo). Tota aquesta gent enemiga produeixen en l'apòstol una confusió tan gran que no sap per on tombarse.

MARC 14, 70-72.

70 I ell tornà a negar-ho. I al cap de poc,
altra vegada els presents deien a Pere:
«Veritablement tu ets d'ells, perquè també
ets Galileu». 71 Mes ell es posà a maleir i
jurar: «No conec aquest home que em
dieu». 72 I al moment el gall cantà segona
vegada. I Pere es recordà de la paraula que
li havia dit Jesús: «Abans que el gall canti
dues vegades, tu me'n negaràs tres». I va
prorrompre en plors.

71. – No creu suficient dissimular com ha fet la primera vegada, ni limitar-se a negar la veritat com en la segona; recorre a les malediccions i juraments que tal vegada donaran més força a la mentida.

LLUC 22, 59-62.

59 I passat un espai com d'una hora, un
altre assegurava, dient: «Verament aquest
home era amb ell; perquè també és Gali-

leu». [60] I Pere replicà: «Home, no sé pas què et dius». I al moment quan ell estava parlant encara, cantà el gall. [61] I el Senyor, girant-se, mirà Pere. I Pere es recordà de la paraula del Senyor, quan havia dit: Abans de cantar el gall, em negaràs tres vegades. [62] I eixint a fora, Pere plorà amargament.

59. – La distinció entre les tres negacions es funda principalment en el temps que passà entre la una i l'altra; feia aproximadament «una hora» que estava tranquil quan es veu de nou acusat com a deixeble de Jesús.

61. – S'ha acabat mentrestant el primer interrogatori contra el Salvador; aquest és ara conduït fora de la sala del tribunal a través del pati cap a la presó subterrània; tot passant dirigeix a Pere una mirada que reflexa alhora l'aflicció i la misericòrdia del seu Cor diví.

62. – «Plorà amargament». Pere àdhuc en aquells moments havia conservat en el fons del seu cor l'amor a Jesús. Aquest penediment tan immediat manifesta que el seu pecat ha d'atribuir-se més a l'humana feblesa que a voluntat deliberada.

La tradició diu que cada dia a trenc d'alba «el cant del gall» recordava a Pere el seu pecat i que aleshores plorava copiosament; les llàgrimes amb el temps llauraren com dos solcs en les seves galtes.

Aquestes llàgrimes han estat a través dels segles objecte de la devoció cristiana; ja en el segle cinquè existia una església en l'indret on, segons tradició, Pere amagà la seva vergonya. Recordem a Girona el temple romànic de Sant Pere dels Galligants; «el cant del gall» donà nom al riu que passa per allà prop.

JOAN 18, 26-27.

[26] I li diu un dels criats del pontífex, parent d'aquell a qui Pere tallà l'orella: «¿Per ventura no t'he vist jo a l'Hort amb ell?» [27] Negà Pere altra vegada; i al moment el gall cantà.

26. – La negació de Pere constitueix una esplèndida lliçó de la misericòrdia divina que es serveix de les faltes per a continuar l'obra de la nostra santificació. La humiliació del que era príncep dels apòstols i futur cap de l'Església el farà més precavut i desconfiat de les pròpies forces; més indulgent amb les debilitats dels seus súbdits; hi ha una relació expressament manifestada per Jesús, entre aquesta falta plenament reparada i el càrrec de Pastor universal de les ovelles del Crist; § 367.

§ 318. Durant la nit de Passió

MATEU 26, 67-68.

67 Aleshores li escopiren la cara, i el feriren a cops de puny i altres l'abofetejaren,
68 dient: «¡Oh Crist! endevina qui és el qui t'ha pegat.»

MARC 14, 65.

65 I alguns començaren d'escopir-lo i tapar-li la cara i bofetejar-lo i dir-li: «Endevina»; i els criats li donaven bofetades.

LLUC 22, 63-65.

63 Mentrestant els homes qui tenien pres
Jesús, se'n mofaven, colpejant-lo. 64 I tapant-lo amb un vel l'abofetejaven, i li preguntaven: «Endevina qui és el qui t'ha
pegat». 65 I moltes altres coses proferien, blasfemant, contra d'ell.

65. – En aquest § no s'anomenen els autors de les injúries al Salvador, però abans (§ 314) han estat suficientment indicats: Sant Mateu parla «dels prínceps dels sacerdots i tot el consell» (59) i que «s'havien ajuntat els escribes i els ancians» (57); Sant Marc ho diu també amb mots equivalents (53 i 55). Així doncs els mateixos que fa uns moments, constituïts en tribunal, l'havien declarat culpable, el fan ara objecte de llur odi, tant de temps retingut. Li llencen saliva a la cara i el fereixen a «cops de puny». Seguint llur exemple i desfermada ja la fúria «els criats» (Mc) i «els homes que tenien pres Jesús» (Lc) o sigui també els soldats romans continuaren els ultratges, probablement fins a l'aurora. San Lluc fa constar que el bon Jesús fou objecte de moltes altres vexacions (65) que són només resumides.

§ 319. Segona reunió del Sanedrí

MATEU 27, 1-2.

1 Arribada la matinada, tingueren consell tots els prínceps dels sacerdots i els ancians del poble contra Jesús per a entre-

gar-lo a la mort. [2] I el portaren a Pons Pilat, president.

1.–«Arribada la matinada». Els tres Evangelistes fan notar aquesta circumstància de temps. La reunió celebrada durant la nit no podia tenir valor legal. Sense repetir els interrogatoris ni oir novament els testimonis, fan un resum dels càrrecs per a donar aparièncía de legalitat al procés.

«Tots». (Mc «tot el concili»). Es necessari impressionar Pilat fent-li veure la unanimitat de criteri.

MARC 15, 1.

[1] I a la matinada, de pressa, fent consell els suprems Sacerdots, juntament amb els ancians i Escribes i tot el concili, lligat Jesús, el conduïren i entregaren a Pilat.

1.–«De pressa» o sigui sense repetir detalladament el procès. La presència dels escribes, feta notar també per Sant Lluc (66), era sens dubte deguda al desig de donar més força a les acusacions formulades.

«Lligat Jesús». Tal vegada perquè semblés que es tractava d'un home molt perillós. Aquesta circumstància contrasta amb l'actitud del mansíssim Anyell de Déu.

LLUC 22, 66-71; 23, 1.

[66] I així que fou de dia, es congregaren els ancians del poble i els grans sacerdots i escribes, i feren conduir Jesús a llur consell, i li digueren: «Si tu ets el Crist digues-nos-ho». [67] I els respongué: «Si jo us ho dic, no em creureu pas. [68] I si us preguntava, no em respondreu, ni em deixareu lliure. [69] Mes des d'ara el Fill de l'home estarà assegut a la dreta del poder de Déu». [70] Llavors digueren tots: «Doncs, ¿tú ets el Fill de Déu?» I ell digué: «Vosaltres ho dieu; jo ho sóc». [71] I ells digueren: «¿Quina necessitat tenim encara de testimonis, quan nosaltres ho hem sentit de la seva boca?» [23, 1] I alçant-se tota l'assemblea, el conduïren a Pilat.

66.–Sant Lluc no parla gens de la primera reunió del Sanedrí en el tribunal de Caifàs (§ 314). La raó probable és que

aquella reunió no tenia força legal. Encara que sigui possible que l'interrogatori fos repetit en la sessió del matí, alguns comentaristes opinen que el tercer Evangelista ha volgut incloure aquí els principals conceptes de la sessió que tingué lloc a la nit.

§ 320. Desesperació de Judas

MATEU 27, 3-6.

3 Aleshores Judas, qui l'havia traït,
veient que l'havien condemnat, i mogut de
remordiment, tornà els trenta diners de
plata als prínceps dels sacerdots i ancians,
4 dient: «He pecat, entregant sang innocent.»
Mes ells digueren: «I a nosaltres ¿què? Tu
t'arreglaràs.» 5 I llençades les monedes de
plata en el temple, es retirà i anà a penjar-
se amb un llaç. 6 Mes els prínceps dels
sacerdots, prenent les monedes de plata,
digueren: «No ens és lícit ficar-les al Tresor
sagrat, perquè és preu de sang.»

3.–L'Evangeli no indica el temps amb gaire precisió; potser «aleshores» Jesús no estava condemnat a mort per l'autoritat romana i amb tot el traïdor coneix prou bé les intencions del Sanedrí i per tant considera inevitable la condemnació. Com sempre s'esdevé, el pecat li produeix un remordiment inaguantable, però en comptes de recórrer a Jesús per a implorar el perdó, cau en un pecat més gran, el de desconfiar de la misericòrdia divina.

5.–«El temple». S'ha d'entendre el lloc reservat als sacerdots.

6.–Vegeu Act 1, 18-20.

La llei prohibia posar dins el tresor sagrat monedes de procedència injusta o no honesta (Deut 23, 18). Els prínceps dels sacerdots i els ancians reconegueren amb aquest acte que aquelles trenta monedes eren el preu d'una víctima innocent.

§ 321. El Camp de Sang

MATEU 27, 7-10.

7 I celebrat consell, compraren amb
elles el camp d'un terrisser per a sepultura
dels estrangers. 8 Per això fou anomenat

aquell camp Hacèldama, és a saber, camp
de sang, fins el dia d'avui. [9] Aleshores tin-
gué compliment lo que havia dit el profeta
Jeremias: «I prengueren les trenta monedes
de plata, valor del qui fou posat en preu
pels fills d'Israel, [10] i les donaren pel camp
del terrisser, com el Senyor m'ho ha ordenat.

7. – En l'Evangeli no s'indica el temps en què fou «celebrat el consell», però no és probable que ho fos el mateix divendres; per altra part la compra del camp podia fer-se uns dies després del consell; i segurament que la realització del contracte, amb totes les seves formalitats, exigiria més d'un dia.
«El camp del terrisser». Aquest devia ésser el nom popular del camp que fou comprat amb els diners de Judas. Vegeu Act 1, 19.

9. – Veg. Ier 32, 6...; Zach 11, 12.13. L'evangelista considera les prediccions d'ambdós profetes com un sol oracle. El que succeí a l'últim d'ells, obrant en nom del Pastor del poble, ho descriu atribuint-ho a Jesús, veritable Pastor d'Israel, qui fou tractat semblantment pels representants d'aquest poble.

III. EL JUDICI FINAL

§ 322. Jesús davant Pilat

JOAN 18, 28-32.

[28] Després porten Jesús de casa de
Caifàs al Pretori. Era al matí i ells no en-
traren al Pretori per no contaminar-se, a fi
de poder menjar la Pasqua.» [29] Eixí, doncs,
Pilat a fora *on eren* ells, i *els* va dir: «¿Quina
acusació porteu contra aquest home?» [30] Li
respongueren, dient: «Si aquest no fos mal-
factor, no te l'hauríem entregat.» [31] Pilat
els digué: «Preneu-lo vosaltres i judiqueu-
lo segons vostra llei.» Aleshores els Jueus
li digueren: «A nosaltres no ens és lícit
matar a ningú.» [32] De manera que es com-
plí la paraula que va dir Jesús, quan
significà de quina mort havia de morir.

28. – Era, doncs, per a ells el dia 14 de Nisan, dia en què, segons la Llei, havia de menjar-se la Pasqua (Ex. 12, 3-16). Els sinòptics semblen indicar-nos bé que Jesús l'ha celebrada ja, i que era el dia legal (§ 284). Alguns exegetes suposen que Jesús no menjà pas, en realitat, l'anyell pasqual, sinó que commemorà la Pasqua jueva substituint-la per la institució de la Pasqua nova. Sembla més probable, però, que Jesús celebrà realment la Pasqua legal anticipant-la, potser amb alguns altres qui miraven els dijous d'aquella setmana com el dia 14 de Nisan. (Veg. Lagrange, Comm. Mc., p. 330-340; Comm. Jn., p. 469-471.)

29. – En el pretori de Pilat hi havia: la porta d'entrada, dita avui «Arc de l'Ecce Homo»; l'atri exterior, anomenat «Litòstrotos» (on eixí Pilat sol o amb Jesús), i, per últim, l'atri intern del Pretori.

Pons Pilat, el gobernador romà que havia de fallar la causa, governava la Judea des de l'any 26.

30. – «Si aquest no fos malfactor». En aquesta primera declaració els jueus no presenten cap acusació concreta; declaren només que que ja els consta la culpabilitat del reu. Si Pilat dubtés dels acusadors, se n'ofendrien, car ells l'han jutjat anticipadament. Només li demanen que ratifiqui llur veredicte.

31. – La resposta de Pilat suposa que es tracta d'una causa lleu, en la qual els jueus podien exercir jurisdicció; els acusadors declaren que la sentència ha d'ésser de mort, per la qual no tenen autoritat.

§ 323. Acusacions

LLUC 23, 2.

2 I començaren d'acusar-lo, dient: «Hem trobat aquest home revoltant la nostra nació, prohibint el donar tributs al Cèsar, i dient que ell és el Crist rei».

2. – L'únic motiu notori pel qual el Sanedrí havia condemnat Jesús a mort era per haver-se proclamat Messias i Fill de Déu. Tement, però, que un tal motiu cap valor no tindria davant Pilat, presenten llur acusació sota aspectes ben distints; diuen que prepara un aixecament del poble contra els romans, que ha prohibit que es paguessin els tributs i finalment que s'ha proclamat el Crist, que tradueixen per «rei». D'aquesta manera, una acusació per motius religiosos es transforma en política.

§ 324. L'interrogatori

MATEU 27, 11.

11 Jesús fou presentat davant el president i el president l'interrogà amb aquestes paraules: «¿Ets tu el Rei dels Jueus?» Li respon Jesús: «Tu ho dius».

MARC 15, 2.

2 **I Pilat li preguntà: «¿Ets tu el rei dels Jueus?» I ell responent, li digué: «Tu ho dius».**

LLUC 23, 3.

3 **Pilat va interrogar-lo, dient: «¿Ets tu el rei dels Jueus?» I li respon: «Tu ho dius».**

3.–El consell dels jueus havia condemnat Jesús per blasfem. Mes davant Pilat l'acusaren d'haver-se proclamat rei, per ço com el procurador era tan gelós de la dominació romana, i reprimia durament la menys important sedició. L'acusació, doncs, estava redactada en termes tals que Pilat no podia de cap manera desentendre-se'n. (Veg. Flavi Josep, Ant. Iud. 18, 55-62; Bell. Iud 169-177.) «Tu ho dius» és una fórmula hebraica, equivalent a: «Sí, és així com tu dius.»

JOAN 18, 33-38a.

33 **Entrà, doncs, altra volta al Pretori
Pilat, i cridà Jesús i li va dir: «¿Tu ets el
rei dels Jueus?»**
34 **Respongué Jesús: «¿Dius
això de tu mateix o be t'ho han dit altres de
mi?»**
35 **Va respondre Pilat: «¿Que per ventura jo sóc Jueu? La teva gent i els pontífexs t'han entregat a mi; ¿què has fet?»**
36
**Respongué Jesús: «El meu regne no és d'aquest món. Si d'aquest món fos el meu regne, cert que mos servidors lluitarien perquè no fos entregat als Jueus; mes ara mon
regne no és pas d'aquí.»**
37 **Pilat li digué: «¿Doncs tu ets rei?» Respongué Jesús: «Tu dius bé que jo sóc rei. Per això jo sóc nascut, i per això sóc vingut al món, per donar testimoni a la veritat: tot aquell qui
és de la veritat escolta ma veu.»**
38a **Pilat li
diu: «¿Què és la veritat?»**

33.–L'interrogatori de Pilat, resumit en els tres Sinòptics, és ampliament desenrotllat en el quart Evangeli.

34.–«De tu mateix» o sigui segons el concepte que un romà podia formar-se del mot «rei» atribuint-li un valor ma-

terial i polític; pres en aquest sentit, la resposta de Jesús serà negativa; mes, en el llenguatge dels «altres» o sigui de «la teva gent i dels pontífexs» que l'acusaven, Jesús és el messias anunciat pels profetes i rei, no en sentit polític sinó religiós.

35.–Aquestes distincions teòriques no diuen res a un cònsul romà; voldria acabar aviat aquest assumpte enutjós i per això la seva pregunta és eminentment pràctica: «què has fet».

37.–Jesús ha exposat la naturalesa espiritual del seu regne; Pilat impacient vol saber si l'acusat es creu o no rei.

38ª.–La pregunta del procuradar romà no revela el noble desig de conèixer la veritat, sinó que descobreix el polític escèptic i sornaguer a qui no preocupen les altes especulacions filosòfiques. No obstant, com a jutge, Jesús ha volgut contestar-li que Ell era Rei i que el seu regne era el de la veritat.

§ 325. Noves acusacions del Sanedrí

MATEU 27, 12-14.

12 I essent acusat pels prínceps dels sacerdots i pels ancians no respongué paraula. 13 Llavors li diu Pilat: «¿No sents quantes acusacions presenten contra de tu?» 14 I no li respongué cap paraula, de manera que el president restà profundament admirat.

12.–L'objecte de les acusacions és especificat en Sant Lluc (5).

Davant tanta malícia, Jesús calla, jutjant que és inútil de discutir amb tals adversaris i també perquè ha acceptat plenament en l'hort de Getsemaní el calze que el seu Pare li ha ofert (§ 309), sense cap oposició als enemics, com ho manifestà quan Pere volia defensar-lo (§ 311). Amb lluminoses paraules ho expressa el Dr. Torras i Bages («Mes del Sagrat Cor de Jesús» dia 20). «Davant d'Herodes i de Pilat, amb poques paraules que Ell hagués pronunciat l'haurien deixat lliure; mes callà perquè volia ésser el sacerdot de si mateix, és a dir, el qui consumés el sacrifici de la seva Persona, lliurant-se voluntàriament a la mort.»

14.–Es Sant Mateu qui amb expressió més colpidora manifesta l'estupor que en èl magistrat romà produí l'actitud del diví Mestre en els moments en què la seva vida estava en perill. Era certament una nova mena de defensa que palesava la futilitat de aquelles absurdes acusacions.

MARC 15, 3-5.

3 I els suprems sacerdots l'acusaven de moltes coses. 4 Altra volta Pilat el preguntà,

dient: «¿No respons res? Mira de quantes coses t'acusen». [5] Mes Jesús no tornà cap resposta, talment que Pilat se n'admirava.

LLUC 23, 4-7.

[4] I Pilat digué als prínceps dels sacerdots i a la turba: «Jo no trobo causa en aquest home»: [5] Mes ells s'esforçaven més, dient: «Subleva el poble, ensenyant *la seva doctrina* per tota la Judea, començant des de Galilea fins aquí». [6] Pilat, sentint anomenar Galilea, preguntà si aquell home era galileu. [7] I quan entengué que era de la jurisdicció d'Herodes, el remeté a Herodes, qui aquells dies es trobava també a Jerusalem.

7. – Pilat està totalment convençut de la innocència del reu; però es debat entre el dictat de la consciència i la pressió dels acusadors. En sentir que pertany a la jurisdicció d'Herodes, pensa que ha trobat ja un expedient que el traurà del compromís.

JOAN 18, 38b.

[38b] I en havent dit això, sortí altra vegada *a parlar* als Jueus, i els diu: «Jo no trobo en ell cap causa *de mort*.

38b. – Mai un tribunal ha pronunciat un veredicte semblant al que Pilat dóna en aquests moments (Lc 4). El resplendor de la innocència de Jesús augmentarà en el curs de la Passió, principalment per les paraules de perdó que en favor dels enemics pronunciarà des de la creu.

§ 326. Jesús davant Herodes

LLUC 23, 8-12.

[8] Herodes tingué gran alegria de veure Jesús. Perquè de molt temps estava desitjós de veure'l, puix havia sentit parlar molt d'ell, i esperava veure-li fer algun prodigi. [9] Va dirigir-li, doncs, moltes preguntes.

Mes Jesús no li responia res. [10] I els prínceps dels sacerdots i els escribes s'estaven allà acusant-lo constantment. [11] I Herodes amb sos soldats el tractà amb menyspreu; i fent-lo vestir, per escarni, de una túnica blanca, se'n mofà, i el tornà remetre a Pilat. [12] I Pilat i Herodes que d'abans eren enemics, es feren amics aquell mateix dia.

8.—Herodes Antipas, el tetrarca de Galilea, qui havia fet decapitar el Baptista. Home supersticiós, havia cregut que Jesús, de qui es contaven tantes meravelles, no era altre que el Baptista, el qual havia ressuscitat d'entre els morts. (§ 138).

Ara, en veure Jesús sota el seu poder, té una gran alegria, convençut de poder satisfer la seva curiositat de prodigis i coses meravelloses. Es creu que Jesús farà els miracles per a divertir-lo.

9.—«Moltes preguntes» o qüestions de les quals ignorem l'abast, tal vegada enigmàtiques o de màgia.

11.—Herodes, oint que Jesús era acusat de voler ésser proclamat Rei, el feu revestir, per escarni, d'una túnica blanca, dita, en llatí, «candida», com la que portaven els candidats a les primeres dignitats de l'imperi.

12.—L'enemistat entre Herodes i Pilat provenia de certs conflictes de jurisdicció i, segons sembla, de certes denúncies secretes que Herodes havia fetes a l'emperador Tiberi contra Pilat.

Herodes pren com una deferència l'acte de Pilat; però aquest en enviar-li Jesús volia només esquivar un problema que li era de mal resoldre.

§ 327. Pilat defensa Jesús

LLUC 23, 13-16.

[13] Pilat, convocats els príceps dels sacerdots i els magistrats i el poble, [14] els digué: «M'heu presentat aquest home com excitant el poble a la revolta; i heus aquí que jo preguntant-lo al vostre davant, no he trobat en aqueix home cap culpa de les que l'acuseu. [15] Ni Herodes tampoc; perquè us he remès a ell, i ja ho veieu, res no se li ha trobat digne de mort. [16] Per conseqüent, després de castigat jo el deixaré anar».

13.–Pilat, com si no fos el jutge que ha de fallar la causa, intenta de convèncer els acusadors de Jesús; els recorda que no s'ha pogut demostrar res contra Ell; vol corroborar la seva defensa amb l'actitud d'Herodes, el qual s'ha inhibit totalment de la causa. Però per un contrasentit inexplicable, després d'haver proclamat la innocència i santedat del Salvador, manifesta que li imposarà un càstig abans de deixar-lo lliure.

§ 328. ¿Jesús o Barrabàs?

MATEU 27, 15-18.

15 Pel dia solemne de la Pasqua acostumava el president donar llibertat a un pres,
el que volguessin. 16 I aleshores tenia un
pres famós qui s'anomenava Barrabàs. 17
Reunit, doncs, el poble, digué Pilat: «¿Qui voleu que us deslliuri? ¿Barrabàs o Jesús,
qui s'anomena el Crist?» 18 Puix sabia que
l'havien entregat per enveja.

16.–Barrabàs havia estat el cabdill d'una insurrecció popular. Demés de la seva professió de bandoler en la qual s'era fet famós, havia estat homicida, raó per la qual havia estat ficat a la presó i condemnat a mort.

MARC 15, 6-10.

6 Pel dia de la festa solia deslliurar-los
un dels presos, aquell qui demanessin. 7 N'hi
havia un qui s'anomenava Barrabàs, que estava pres amb els sediciosos, per haver comés un homicidi en una revolta. 8 Havent,
doncs, pujat la turba, començà de demanar
lo que sempre els concedia. 9 I Pilat els
dirigí la paraula i digué: «¿Voleu que us deixi anar al rei dels Jueus?» 10 Perquè
sabia que els grans sacerdots l'havien entregat per enveja.

8.–«Lo que sempre els concedia» o sigui la multitud espontàniament demanà que els concedís la llibertat d'un pres, segons costum establerta. D'això tenim el testimoni de Titus Livi (5, 13) el qual assegura que els romans, la vigília de les grans festes tenien per costum deixar lliure algun presoner.

Cosa semblant consta d'Egipte pel papir número 61 de la col·lecció de Florència publicat per Vitelli, i que és de l'any 85 de la nostra era; una persona és alliberada per petició del poble.

Pilat s'ha fet la il·lusió d'alliberar Jesús per aclamació popular; així es veurà lliure d'obrar contra consciència, sense que els prínceps dels sacerdots puguin ferli'n retret.

LLUC 23, 17.

17 Pilat estava obligat, el dia de la festa, a posar-los en llibertat *un presoner.*

17.–La major part dels comentaristes opinen que aquest verset no és sinó una glossa, encara que molt antiga, car manca en alguns importants mss. grecs.

JOAN 18, 39.

39 Mes entre vosaltres hi ha el costum que per la Pasqua jo us deslliuri un pres: ¿voleu que jo us deslliuri el rei dels Jueus?

39.–Amb un dels més vils malfactors és comparat Jesús davant la multitud immensa, perquè no li manqui cap mena d'humiliació. Cada vegada que deliberem nosaltres entre la llei divina i les pròpies passions, sotmetem el diví Salvador a un paral·lel semblant.

§ 329. L'esposa de Pilat

MATEU 27, 19.

19 Però mentre estava ell assegut en el tribunal, li envià a dir la seva esposa: «No hi hagi res entre tu i aquest just: que avui en somnis he patit molt per causa d'ell.»

19.–A la pròpia consciència que li dictava la innocència de Jesús, s'afegeix la veu de l'esposa de Pilat, la qual és coneguda només per aquest episodi. Ha passat a la posteritat amb el nom de Clàudia Pròcula. Una tradició piadosa diu que es convertí al Cristianisme. L'església grega la venera com a santa. En el moment en què rep el missatge de l'esposa, Pilat està gairebé segur de triomfar en la seva estratagema de fer preferir Jesús a Barrabàs.

No sabem com l'esposa de Pilat va formar-se tan alt concepte de la santedat de Jesús; potser la fama dels miracles o de la doctrina l'havia persuadit; potser només el somni que aquella nit havia tingut, l'havia fet comprendre la gravetat del procés que el seu marit portava entre mans. Els mots «he patit molt» tant poden significar que veient la seva innocèn-

cia havia patit per la injustícia que s'anava a cometre, com que, havent-hi en aquell somni involucrada alguna amenaça de càstigs, ara l'avisa per tal de poder-lo evitar. No sabem la resposta que Pilat li féu.

§ 330. Barrabàs preferit a Jesús

MATEU 27, 20-21.

20 Els prínceps dels sacerdots i els ancians persuadiren el poble que demanés Barrabàs i fessin perdre Jesús. 21 Parlant el president, els diu: «¿Quin dels dos voleu que us deslliuri?» I ells li digueren: «Barrabàs.»

MARC 15, 11.

11 Mes els pontífexs instigaren la turba, que més aviat els fos entregat Barrabàs.

LLUC 23, 18-19.

18 I tota la multitud ensems cridà: «Fora aquest, i entrega'ns Barrabàs». 19 El qual havia sigut ficat a la presó, per causa d'una revolta esdevinguda en la ciutat i per un homicidi.

JOAN 18, 40.

40 Llavors tots cridaren de nou, dient: «No aquest, sinó Barrabàs.» I Barrabàs era un lladre.

40.–Pilat no reix en la seva estratagema; la multitud, lluny de commoure's, comprèn la feblesa del procurador i exigeix amb cridòria la mort de Jesús i la llibertat de Barrabàs.

Per si no hi hagués prou decisió, els sanedrites instiguen (Mt, Mc) constantmen el poble, atiant-ne l'odi contra Jesús. En l'Evangeli de Sant Lluc és descrita com anterior l'escena de l'«Ecce homo».

§ 331. "¿Quin mal ha fet?"

MATEU 27, 22-23.

22 Pilat els diu: «I doncs, ¿què faré de Jesús qui s'anomena el Crist?» 23 Diuen

tots: «Siga crucificat.» Replica el president: «¿Quin mal ha fet?» I ells cridaven més fort, dient: «Siga crucificat.»

MARC 15, 12-14.

12 Altra volta Pilat, prenent la paraula,
els digué: «¿Doncs, què voleu que faci del
rei dels Jueus?» 13 I ells novament cridaren:
«Crucifica'l». 14 Mes Pilat els deia: «Doncs,
¿quin mal ha fet?» I ells cridaven més fort:
«Crucifica'l».

LLUC 23, 20-23.

20 Pilat, qui volia deslliurar a Jesús, els
dirigí novament la paraula. 21 Mes ells tor-
naren a cridar, dient: «Crucifica'l, crucifi-
ca'l». 22 Per tercera vegada Pilat els digué:
«I doncs ¿quin mal ha fet aquest? No trobo
en ell res digne de mort; i així el castigaré
i el deixaré anar». 23 Mes ells insistien, de-
manant amb gran cridòria que fos crucifi-
cat; i llurs clamors anaven augmentant.

20.–La intenció sincera de salvar Jesús de la mort està supeditada a la resolució de deixar contenta la turba, car Pilat no vol de cap manera que perilli el seu càrrec polític. Els dirigents de la multitud coneixen prou bé el seu estat psicològic i per això amb les amenaces del poble procuren que els recels de Pilat vagin sempre augmentant.

23.–Quan Pilat parlamenta amb la turba posa en evidència la seva pròpia feblesa. Com la fera que en veure's prop de la presa manifesta la seva irritació, així «llurs clamors anaven augmentant» quan preveien que Pilat estava a punt de cedir a llurs exigències.

§ 332. Barrabàs deslliurat

MATEU 27, 26a.

26a Llavors els deslliurà Barrabàs.

MARC 15, 15a.

15a Llavors Pilat, volent satisfer al poble,
els alliberà Barrabàs.

LLUC 23, 24-25a.

24 I Pilat decretà que es complís llur demanda. 25a Els posà en llibertat aquell qui havia sigut empresonat per homicidi i sedició, el que ells demanaven.

24-25a. – «Pilat decretà». El verb grec que significa «decretà» es paraula tècnica del llenguatge judicial; indica l'acte amb què el jutge dóna la sentència, o sigui falla un judici, després d'haver-se efectuat el procés legal. Podem doncs creure amb fonament que Pilat ordenà extendre un document, en el qual es raonaven els motius de la sentència. Podia haver-hi un sol decret amb sentència doble, alliberament de Barrabàs, condemna a mort de Jesús, o bé ésser redactat en dos decrets independents. El verb «decretà» califica les dues sentències contràries. Sigui com sigui, en el primer decret, o en la primera part d'un sol decret, es concedia indult total a Barrabàs, motivat per el voler del poble, després de fer constar que era homeier i sediciós.

§ 333. Jesús assotat i coronat d'espines

MATEU 27, 26b-30.

26b I una volta assotat Jesús, els l'entregà perqué fos clavat en creu. 27 Els soldats del president, portant Jesús al pretori aplegaren al seu voltant tota la cohort; 28 i, despullant-lo, li posaren al damunt una clàmide, *o mantell* d'escarlata, 29 i teixint una corona d'espines, li posaren damunt el cap, i una canya en la seva mà dreta. I agenollant-se al seu davant, se'n mofaven dient: «Jo et saludo, rei dels Jueus.» 30 I escopint-lo, prengueren la canya i percudien el seu cap.

26 b. – Es poden distingir tres parts en aquesta escena. Primera: L'assotament. Segona: Es proclamat rei de burles, revestit de púrpura i coronat d'espines (Mt, Mc, Jo); rep la canya per ceptre (Mt, Mc). Tercera: Es entronitzat i honrat burlescament. En els dos Sinòptics la flagel·lació i coronament d'espines van després del decret de condemnació. En canvi Sant Joan ho posa abans, com si Pilat pretengués commoure el poble amb la visió de Jesús maltractat.

27. – La paròdia de coronament i entronització del nou rei sembla deguda no a una ordre de Pilat sinó a la iniciativa dels soldats, els quals sovint s'entretenien martiritzant els reus que queien en llurs mans.

MARC 15, 15b-19.

15b I els entregà Jesús, turmentat amb
assots, perquè fos clavat en creu. 16 Els sol-
dats el porten a l'atri del pretori, i hi criden
tota la cohort, 17 i el vesteixen amb una
porpra, i entrellaçant una corona d'espines,
li posen, 18 i començaren de saludar-lo: «¡Sa-
lut a tu, oh rei dels Jueus!» 19 I li daven
cops al cap amb la canya, i l'escopien, i
agenollant-se, l'adoraven.

15.—En el suplici de la flagel-lació el reu era lligat per les dues mans a una columna de poca alçària. El suplici no podia passar de quaranta cops entre els jueus; mes entre els romans el seu rigor i la seva duració depenien, no de la llei, sinó del caprici i discreció dels botxins.

17.—Les espines de la corona de Jesús, que avui es conserven, semblen pertànyer a l'espècie d'arbrissó anomenat «zizyphus spina Christi», de branques sumament tortuoses, plenes de punxes adherides de dues en dues, de les quals una és dreta i l'altra torçada, fortes i penetrants.

18.—El suplici de la coronació fou la burla més cruent i més sacrílega. Les espines penetraren el front de Jesús fins a punyir el mateix crani, fent brollar petites gotes de sang que entelaren els seus ulls i tenyiren el seu rostre.

JOAN 19, 1-3.

1 Aleshores, doncs, Pilat prengué Jesús,
i el féu assotar. 2 I els soldats teixint una
corona d'espines, li posaren sobre el cap,
i el revestiren d'un mantell de porpra. 3 I se
li acostaven i li deien: «Salve, ¡oh rei dels
Jueus!» i li donaven bufetades.

1.—Els tres Evangelis, es limiten a esmentar el suplici de la flagel-lació, aleshores prou conegut de tothom; Sant Joan, com que completa els Sinòptics, omet les genuflexions, cops de canya i escopinades. La salutació, igual en els tres Evangelis, és calcada de la que adreçaven a l'emperador romà: «Salve, Cèsar august».

§ 334. "Ecce Homo"

JOAN 19, 4-7.

4 Altra vegada eixí Pilat defora, i els diu:
«Heus aquí que us el trec aquí defora, per-

què conegueu que no trobo en ell cap causa
de mort.» 5 (Sortí Jesús portant la corona
d'espines i el vestit de porpra.) I els diu:
«Heus aquí l'home.» 6 Quan el veieren els
pontífexs i ministres, cridaven, dient: «Cru-
cifica'l, crucifica'l.» Els diu Pilat: «Preneu-lo
vosaltres i crucifiqueu-lo, perquè jo no trobo
causa en ell.» 7 Els Jueus li respongueren:
«Nosaltres tenim llei, i segons la llei ha de
morir, perquè s'és fet fill de Déu.»

4.–Els soldats presenten Jesús vestit de rei a Pilat, el qual en veure'l en aquell pietós estat creu que podrà moure a pietat la multitud. Abans, però, surt ell i els anuncia que els serà presentat. Una gran contradicció hi ha entre les seves paraules, que proclamen la total innocència de Jesús, i la manera com és presentat, igual a un culpable que ja ha rebut el càstig.

6.–«Preneu-lo...» Amb aquestes paraules Pilat no els autoritza de cap manera a donar mort a Jesús, sinó que amb ironia els recorda que no tenen el dret de vida i mort.

7. – Altra vegada són abandonades les acusacions d'ordre polític, per a tornar a les d'ordre religiós que han servit en el procés fet per el Sanedrí (§ 314, 319); el títol de «Fill de Déu» no pot entendre's en sentit figurat, com el trobem sovint en l'Antic Testament, per a significar «just, bo, agradable als ulls de Déu», perquè en aquest cas no podria ésser motiu d'acusació, sinó que s'ha d'entendre Fill de Déu natural, que té la mateixa essència del Pare.

§ 335. "¿D'on ets tu?"

JOAN 19, 8-11.

8 Quat Pilat sentí aquestes paraules,
s'omplí més de temor, 9 i entrà novament
dins el Pretori, i digué a Jesús: «¿D'on ets
tu?» Mes Jesús no li tornà resposta. 10 Ales-
hores li diu Pilat: «¿A mi no em contestes?
¿No sabs que tinc poder per crucificar-te, i
poder per deslliurar-te?» 11 Respongué Je-
sús: «No tindries cap poder sobre mi, sinó
t'hagués sigut donat de dalt. Per això qui
m'ha entregat a tu, té major pecat.»

9. – El temor del procurador romà no és ara solament causat pel perill de perdre el seu càrrec; la pregunta que adreça a Jesús per tal de saber quin és el seu origen, denota que es tracta d'un temor supersticiós. Sense entendre bé el que significava «Fill de Déu», car Pilat era politeista, sospità que Jesús, del qual es contaven tan portentosos miracles, pertanyia tal vegada a alguna casta dels déus.
11. – Al magistrat romà, ofès pel que considera menyspreu del diví Acusat, aquest recorda que l'autoritat humana està supeditada a la divina de la qual deriva, i que no pot apartarse de les seves normes.

§ 336. Ultim esforç de Pilat

JOAN 19, 12-15.

12 I per ço cercava Pilat com deslliurar-
lo. Mes els jueus cridaven, dient: «Si a
aquest deslliures, no ets amic del Cèsar
perquè tot aquell qui es fa rei va contra el
Cèsar.» 13 Pilat, oïdes aquestes paraules,
féu treure fora del pretori a Jesús i s'as-
segué en son tribunal, en el lloc que es diu
Litòstrotos, i en hebreu Gàbbatha. 14 I era
el dia de la preparació de la Pasqua, envers
l'hora sexta, i diu als Jueus: «Heus aquí el
vostre rei.» 15 Mes ells cridaven: «¡Fora!
¡fora!, crucifica'l». Els diu Pilat: «¿El vostre
rei crucificaré?» Respongueren els pontí-
fexs: «No tenim altre rei que el Cèsar.»

12. – El Cèsar era, llavors, l'emperador Tiberi, qui era gelós de les seves prerrogatives. (Suetonius, «Tiberius», c. 58.) Els jueus, dient això a Pilat, li deixaven entreveure la perspectiva d'una destitució. Per un caràcter ambiciós i pusillànime n'hi havia prou amb aquesta senzilla amenaça per a fer-li perdre tota mena d'energia i obtenir d'ell la més vergonyosa claudicació.
El títol «amic del Cèsar» equivalia a dir que era del seu partit o bé contrari: en aquest darrer cas, el que no era «amic» estava en perill d'ésser desposseït de càrrecs i riqueses i fins d'ésser condemnat a mort.
13. – La paraula grega «Litòstrotos» significa «empedrat» o «enllosat».
14. – L'hora de sexta començava al migdia. «Quasi l'hora sexta» vol dir que finia ja la de tèrcia (Mc 15, 25, § 340), i per tant eren més de les onze del matí.
L'Evangelista es complau a fer constar totes les circumstàncies – lloc, dia, hora – d'aquell moment solemne en que

Israel rebutjava el seu Rei i Messias per acceptar oficialment el jou estranger.

15.—Contra el qual sovint s'eren rebel·lats, i que acabà per destruir Jerusalem després d'un setge horrorós, fent morir en creu molts dels seus habitants.

§ 337. Jesús condemnat a morir en creu

MATEU 27, 24-25; 26.

24 **Veient Pilat que no en treia res, sinó que l'avalot creixia, prenent aigua, es rentà les mans davant el poble, dient: «Jo sóc innocent de la sang d'aquest just: vosaltres veureu.» 25 I responent tot el poble, digué: «La sang d'ell caigui sobre nosaltres i sobre nostres fills.» 26 Llavors els deslliurà Barrabàs, i una volta assotat Jesús, els l'entregà perquè fos clavat en creu.**

24.—L'ablució de les mans per a defugir la responsabilitat d'un crim era un símbol desconegut als grecs i als romans. Mes en la legislació mosaica es prescriu un ritu semblant (Deut 21, 6). Pilat, doncs, volgué acomodar-se als costums dels jueus.

25.—La sang del Just caigué realment sobre els deïcides. Anys després, Pilat va ésser denunciat a l'emperador i condemnat a l'exili i a la confiscació dels seus béns. Per a alliberar-se dels remordiments de la seva consciència, acabà per suïcidar-se, com Judas. Herodes fou també desterrat, i morí en l'abandó, miserablement. Caifàs fou destituït del suprem pontificat i, ple de despit, es suïcidà també. Anàs perdé el seu prestigi i fou castigat en la seva vellesa. El seu fill Ananus morí sacrificat pels «zelotes» amb els últims descendents de la seva família. Els qui demanaven la crucifixió de Jesús sofriren les horrors del setge de Jerusalem; i els seus fills formen encara un poble errant.

MARC 15, 15b.

15b **I els entregà Jesús, turmentat amb assots, perquè fos clavat encreu.**

LLUC 23, 25b.

25b **I abandonà Jesús a llur voler.**

JOAN 19, 16.

16 Aleshores, doncs, els l'entregà, perquè fos crucificat. I ells prengueren Jesús i el tragueren a fora.

16.–Els quatre Evangelistes fan notar que Jesús «fou abandonat» a l'odi ferotge dels seus enemics.

La sentència de mort, segons les normes de l'època imperial havia primer d'ésser redactada per escrit en forma de decret (vegeu § 332 i nota 24). En l'escrit calia exposar detalladament els crims comesos; les proves i testimonis que els havien demostrat; les lleis punitives en què el reu havia incorregut. Encara que els Evangelis només ho insinuïn és gairebé segur que així s'esdevingué amb Jesús. La sentència així redactada havia d'ésser llegida públicament pel pregoner.

IV. EXECUCIÓ DE LA SENTÈNCIA

§ 338. Simó Cireneu

MATEU 27, 31-32.

31 I després d'haver-se'n mofat, li llevaren la clàmide i li posaren les seves vestidures, i el portaren a crucificar. 32 Quan sortien trobaren un home Cireneu, de nom Simó; i l'obligaren a portar-li la creu.

31.–Abans d'ésser Jesús conduït a la crucifixió, li foren llevades les vestidures de rei de burles i li foren restituïdes les seves pròpies (Mc 20).

32.–«Quan sortien» s'entèn fora de la ciutat, havent ja recorregut bona part del camí cap al Calvari: «trobaren» per casualitat, sense haver-ho previst.

Simó era natural de Cirene, ciutat comercial de la Líbia, en la part nord de l'Africa que avui s'anomena Tripolitània: a aquesta ciutat Ptolomeu Soter hi havia fet anar més de cent mil jueus, als quals atorgà privilegis (A. Aracil C. E. p. 361). Eren molts els de la Cirenaica que residien a Jerusalem, on tenien una sinagoga pròpia (Act 6, 9).

MARC 15, 20-21.

20 I després d'haver-lo escarnit, el despullaren de la porpra, i li posaren ses vestidures; i se l'enduen per a crucificar-lo. 21 I a Simó Cireneu, el pare d'Alexandre i Ruf, que passava venint de la granja, l'obligaren a portar-li la creu.

21. – Sant Marc precisa que Simó era «pare d'Alexandre i Ruf»; aquests dos germans deurien ésser coneguts de la primera generació cristiana, tal vegada per les seves tasques apostòliques. En la lletra als Romans (16, 13), Sant Pau parla de Ruf, «l'elegit en el Senyor» i de la seva mare; com que probablement n'havia rebut alguna protecció l'anomena també mare «meva». «L'obligaren». No diu que el Cireneu s'hi resistís. Ignorem el seu estat d'esperit en aquells moments i si la Creu fou per ell, aleshores o més tard, causa de la seva conversió.

LLUC 23, 26.

26 Quan ells se l'emportaven, agafaren a un cert Simó Cireneu, qui venia d'una masia i li carregaren la creu, perquè la portés darrera de Jesús.

26. – «Darrera de Jesús». No s'ha d'entendre que Jesús portava la creu i que el Cireneu darrera d'ell l'ajudava, portant la part inferior extrema del tronc central, com veiem impròpiament representat, sinó que la Creu era portada pel Cireneu tot sol.

JOAN 19, 17.

17 I portant ell mateix la creu al coll, eixí cap aquell cap aquell llcc que es diu Calvari, i en hebreu, Gòlgotha.

17. – Sant Joan, que completa els Sinòptics, fa constar que Jesús personalment va portar la Creu, des del pretori fins a la sortida de la ciutat (Mt 32): quan trobaren doncs el Cireneu feia ja una bona estona que la portava.

§ 339. Les filles de Jerusalem

LLUC 23, 27-32.

27 I l'anava seguint una multitud del poble i de dones, les quals el ploraven i se'n planyien. 28 Mes Jesús, girant-se envers elles, digué: «Filles de Jerusalem, no ploreu sobre de mi, sinó ploreu sobre de vosaltres mateixes i sobre de vostres fills. 29 Perquè heus aquí que vindran dies en què es dirà: Sortoses les estèrils, i els ventres que no infantaren i els pits que no alletaren. 30 Llavors començaran de dir a les muntanyes:

caigueu sobre nosaltres, i a les serres: colgueu-nos. [31] Que si així s'és fet amb l'arbre verd ¿què passarà amb el sec?» [32] I juntament amb ell eren conduïts, per matar-los, altres dos qui eren malfactors.

27. – Sant Lluc precisa que en el camí de la Creu el seguien d'una part «una gran multitud del poble» (segons el text grec) integrada probablement de curiosos, que sempre acuden a actes semblants, d'enemics, i també d'aquells pocs que havent estat deixebles o admiradors de Jesús, volien perseverar amb Ell fins a la fi; d'altra part, hi havia un grup de dones que també l'acompanyaven no pas silenciosament o dissimulant llur afecte, sinó amb pública manifestació d'amor i sentiment. Cal no confondre aquestes piadoses dones amb aquell grup que des de Galilea l'havien acompanyat i servit (§ 350) car aquestes són anomenades «Filles de Jerusalem».

28. – Oblidant-se dels propis sofriments i de la mort imminent, Jesús manifesta la seva compassió per les desgràcies que cauran sobre aquestes dones i llurs fills.

31. – En les Sagrades Escriptures el varó just és comparat a l'arbre assaonat i frondós que creix vora el corrent de les aigües i que dóna fruit en el seu temps (Ps 1, 3; Ier 17, 8). El pecador, doncs, serà semblant a l'arbre sec, que ha d'ésser tallat i tirat al foc. Es a dir: Si Jesús, varó just per excel·lència, sofreix un suplici tan greu, ¿quin no serà el reservat als pecadors, a l'impenitent poble d'Israel?

§ 340. Crucifixió de Jesús

MATEU 27, 33-34.

[33] I arribaren al lloc que es diu Gòlgota, que és lloc del Calvari. [34] I li donaren a beure vi barrejat amb fel. I havent-lo tastat, no en volgué beure.

33. – El Calvari en temps de Jesucrist era a fora de les muralles de la ciutat, cap a ponent, vora la Porta Judiciària. Aquest turonet de roca, d'uns 5 metres d'alçària, tallat en tres dels seus costats, es troba dins la Basílica del Sant Sepulcre.

«Gòlgota» significa crani o calavera. Orígenes explica aquest nom segons una llegenda que diu que en el Calvari fou enterrat el crani d'Adam. Ja Sant Jeroni califica aquesta etimologia com a falsa. Aquell lloc no estava destinat a execucions capitals. Tal vegada el turonet tenia forma de cap de mort. Els estudis dels arqueòlegs moderns confirmen la tradició antiga sobre el lloc del Calvari; el mateix que l'emperador Adrià convertí en temple pagà, i que fou tornat al culte per obra de l'emperatriu Elena, mare de Constantí.

34. – Sant Marc diu simplement que no prengué la beguda oferta; Sant Mateu, que precisa més, diu que primer la tastà,

sense però beure-la. El motiu seria perquè el vi mirrat, com a estupefacient, disminuïa el dolor.

La beguda que, segons costum, solien donar als pacients abans de la crucifixió era composta de vi, mirra i encens. El subministrar-la era privilegi de dames distingides de Jerusalem. Les qui l'oferiren a Jesús eren, probablement, les qui el seguien plorant i que Jesús volgué aconsolar durant el camí.

MARC 15, 22-23, 25, 27-28.

22 I el condueixen al lloc del Gòlgota,
que es tradueix lloc Calvari. 23 I li donaven
a beure vi mirrat: mes no el prengué.
25 Era l'hora de tèrcia quan el crucificaren.
27 Crucificaren juntament amb ell dos
lladres: un a la dreta i l'altre a la seva esquerra.
28 Així fou complerta l'Escriptura que
diu: I ha estat comptat entre els malfactors.

25. – L'hora de tèrcia finia ja. Devia ésser prop del migdia, puix Sant Joan diu que era vers l'hora de sexta quan Pilat lliurava Jesús als jueus perquè fos crucificat (19, 14, § 336).

LLUC 23, 33-34a.

33 I quan foren arribats al lloc anomenat
Calvari, allà crucificaren Jesús, i els lladres,
l'un a la dreta i l'altre a l'esquerra. 34a I Jesús
deia: «Pare, perdoneu-los que no saben
lo que fan».

34a. – La santedat infinita de Jesús es manifesta en aquest acte de suprema misericòrdia. Alguns cristians antics arribaren a creure excessiva aquesta indulgència; això explica potser que aquesta primera part del verset 34 manqui en alguns manuscrits grecs.

JOAN 19, 18.

18 On el crucificaren i juntament amb
ell altres dos, un a cada costat, i al mig
Jesús.

18. – No sabem per quin motiu foren també executats els dos facinerosos. Si la iniciativa fou dels sanedrites podem creure que llur intenció era d'humiliar més Jesús. Si, com sembla més probable, la mort dels dos lladres fou ordenada

per Pilat, el motiu seria un altre; potser el desig de disminuir la importància de la condemna de Jesús, potser el que prèviament estava tot preparat per a executar aquell dia els dos lladres.

§ 341. La inscripció de la Creu

MATEU 27, 37.

37 I damunt el seu cap hi posaren escrita la seva causa: «Aquest és Jesús, rei dels Jueus».

37. – «La seva causa». La causa significa la culpa presentada i demostrada pels jueus, la qual, acceptada per Pilat, constituí el fonament de la sentència de mort. La interrogació i els testimonis versaren sobre aquest punt. Ara, en el curs del procés i en boca dels mateixos acusadors, la reialesa de Jesús s'entengué tant en sentit temporal, oposada al domini del Cèsar, com també en un sentit religiós, trascendental, d'una reialesa messiànica, que implicava el compliment de les profecies i fins l'ésser «Fill de Déu» (§ 334, nota 7). Els acusadors esgrimiren com a motiu ara l'una ara l'altra accepció de la paraula «rei».

MARC 15, 26.

26 I el títol de la seva causa estava escrit: «Rei dels Jueus».

LLUC 23, 38.

38 I també hi havia escrita damunt el seu cap una inscripció en caràcters grecs, llatins i hebreus: «Aquest és el Rei dels Jueus».

JOAN 19, 19-22.

19 I escrigué Pilat un rètol, i el posà al
cim de la creu. La inscripció deia: «Jesús
Natzarè, Rei dels Jueus. 20 Aquest rètol
molts dels Jueus el llegiren, perquè era prop
de la ciutat el lloc on fou crucificat Jesús,
i estava escrit en hebreu, grec i llatí. 21 I deien a Pilat els pontífexs dels Jueus: «No
escriguis: Rei dels Jueus; sinó que ell digué:

Rei sóc dels Jueus.» [22] Pilat respongué: «Lo que he escrit, escrit està.»

19. – Per Sant Joan sabem que l'autor del títol de la Creu fou personalment Pilat, que d'aquesta manera prenia venjança dels jueus: per ell sabem també que hi havia el mot «Natzarè» o sigui Natzaret, població de la Galilea, regió que els jueus menyspreaven.

20. – «Prop de la ciutat». En mols països i en diverses èpoques les execucions s'han fet a les afores; molt prop de les poblacions, per tal que servissin d'escarment a tothom; els romans, segons nombrosos testimonis, tant a Roma mateix com a les ciutats subjectes a llur domini, seguiren aquesta pràctica.

21-22. – Sense intentar-ho Pilat tributa a Jesús, enmig de tanta humiliació una gran glòria; en els sofriments, menyspreus, mort, restava encara el rei dels jueus, el Messias promès i per tant el Rei immortal dels segles.

§ 342. Els vestits de Jesús sortejats

Mateu 27, 35-36.

[35] Mes després que l'hagueren crucificat, repartiren les seves vestidures, sortejant-se-les, complint-se d'aquesta manera lo del profeta quan deia: Repartiren els meus vestits i sobre ma vestidura tiraren la sort. [36] I asseguts el guardaven.

Marc 15, 24.

[24] I crucificant-lo, repartiren les seves vestidures, fent-se a la sort lo que toqués a cadascú.

Lluc 23, 34b.

[34b] I repartint-se els seus vestits se'ls sortejaren.

Joan 19, 23-24.

[23] Els soldats, quan l'hagueren clavat en creu, prengueren les seves vestidures (i en feren quatre parts, una per cada soldat), i la túnica. Mes la túnica era sense costura, teixida tota de dalt a baix. [24] Per això es di-

gueren entre ells: «No l'esquincem, sinó sortegem-la de qui serà.» De manera que es complí l'Escriptura que diu: «Es repartiren les meves vestidures i es jugaren mon vestit». I això cabalment feren els soldats.

23. – D'aquí pot deduir-se que «els soldats» que executaren la crucifixió eren quatre; també hi havia un centurió, responsable de tot (§ 349); els cinc pertanyien a l'exèrcit romà; no és impossible que, donada la presència de tanta gent, hi haguessin altres soldats, però els Evangelistes no en parlen. Era un dret dels soldats que havien treballat, l'apropiar-se de les despulles de les víctimes; els Evangelistes només parlen naturalment del que esdevingué amb els vestits de Jesús. Sant Joan ha conservat amorosament en la memòria uns detalls molt preciosos per la nostra devoció; la túnica era teixida de dalt a baix, sense punt d'agulla i la seva bona qualitat excitava la cobdícia dels soldats. Probablement fou teixida per les mans de la Verge Santíssima. Els Sants Pares veuen en aquesta túnica, inconsútil, un símbol de la unitat indestructible de la vera Església de Jesucrist.

24. – Ps 21 (heb. 22), 19. Jesús crucificat, pronunciant en alta veu les primeres paraules d'aquest psalm (Mt 27, 46), se l'havia aplicat a si mateix. De fet, en ningú més no s'és verificat d'una manera tan admirable.

§ 343. Blasfèmies contra Jesús

MATEU 27, 39-44.

39 Els qui anaven passant, el blasfemaven movent llurs caps, 40 i dient: «¡Eh! tu qui destrueixes el temple de Déu i en tres dies el reedifiques, salva't a tu mateix; si ets el fill de Déu, davalla de la creu.» 41 D'una manera semblant els prínceps dels sacerdots i els Escribes i Ancians, burlantse'n deien: 42 «Ha salvat els altres i no es pot salvar a si mateix: si és rei d'Israel, que baixi ara de la creu, i creurem en ell: 43 ha confiat en Déu: que el deslliuri ara, si l'estima; ja que ha dit: Jo sóc fill de Déu.» 44 També els lladres qui eren crucificats amb ell l'insultaven de la mateixa manera.

43. – Veg. Ps 21, 8.9, on el profeta, descrivint l'agonia de l'augusta Víctima, diu: «Tots, en veure'm, s'han burlat de mi;

han obert els llavis i mogut el cap: Ell ha esperat en el Senyor, que el deslliuri; que el salvi, ja que l'estima.»

MARC 15, 29-32.

29 I els qui passaven, blasfemaven d'ell
movent llurs caps, i dient: «¡Vah!; tu qui
destrueixes el temple de Déu i en tres dies
tornes a edificar-lo, 30 salva't a tu mateix,
baixant de la creu.» 31 De la mateixa ma-
nera fins els grans Sacerdots, a la una amb
els Escribes, deien befant-se'n: «Ha salvat els
altres, i a si mateix no es pot salvar. 32 El
Crist, rei d'Israel, davalli ara de la creu,
perquè ho vegem i creguem». I els qui
amb ell estaven crucificats, el vituperaven.

29. – En Sant Marc (com en Sant Mateu) les blasfèmies contra Jesús provenen de tres classes de persones .La primera «els qui passaven» davant la Creu del mig, per veure ben de prop Aquell que no fa gaire era tingut com a profeta o com a Messias; en llurs blasfèmies repeteixen les acusacions fetes en el procés contra el Salvador. La segona classe la constitueixen els sacerdots, escribes i ancians (Mt 41), els quals li retreuen els miracles fets a favor dels altres, i que ara no pot utilitzar per si mateix, la reialesa i la confiança d'ésser Fill de Déu (Mt 43). Una classe especial la formen els lladres que oblidant-se del suplici en què es troben, l'insulten des de la creu; aquest punt, tot just insinuat en Mt i Mc, és precisat en Sant Lluc.

LLUC 23, 35-37, 39.

35 El poble estava guaitant, i juntament
amb ell els magistrats se'n burlaven, dient:
«N'ha salvat d'altres, que es salvi a si ma-
teix, si ell és el Crist, l'elegit de Déu.»
36 Fins els soldats es mofaven d'ell, atan-
sant-s'hi i oferint-li vinagre, 37 i dient: «Si
tu ets rei dels Jueus, salva't a tu mateix.»
39 Un d'aquells lladres penjats *a la creu*,
l'injuriava, dient: «Si tu ets el Crist, salva't
a tu mateix i a nosaltres.»

36. – Un quart grup, propi de Sant Lluc, és el dels soldats romans, que en llur ignorància, imitaven les blasfèmies dels altres.

La beguda que presentaren a Jesús era d'aigua i vinagre, allargant-li una esponja que n'era xopa. Aquesta beguda, que Jesús no acceptà, era distinta de la que li oferiren abans d'ésser clavat en creu (Mt i Mc, § 340) ;i diferent també de la que li donaren quan exclamà: «Tinc set.» (Io, § 346).

39.–Potser els dos lladres al principi es burlaven de Jesús, i més tard un d'ells, impressionat per la seva bondat i paciència es converteix; potser només un lladre el va blasfemar i aleshores els dos primers Evangelistes haurien descrit vagament l'escena, sense precisar-ne cap detall.

§ 344. La confessió del bon lladre

LLUC 23, 40-43.

40 Mes l'altre responent-li, l'increpava, dient: «¿Ni tu tampoc tems Déu, posat com estàs en el mateix suplici? 41 I nosaltres per cert amb justícia, perquè rebem lo que nostres crims han merescut, mes aquest no ha fet res de mal.» 42 I deia a Jesús: «Senyor, recordeu-vos de mi, quan sereu arribat a vostre regne.» 43 I li digué Jesús: «De veritat et dic, avui estaras amb mi en el Paradís.»

40.–Les paraules que el bon lladre adreça al seu company de patíbul més aviat manifesten que ell no havia injuriat Jesús, car aleshores confessaria la seva falta. Amb energia afirma ensems llur culpabilitat i la innocència evident de Jesús; doble acte de fe i de penediment que li obre de bat a bat les portes de la salvació.

41.–«Digna factis recipimus.» Rebem càstigs dignes dels nostres actes, és a dir, de les nostres malifetes.

42.–La increpació al company s'acaba amb una súplica en la qual reconeix el poder i la reialesa de Jesús, malgrat ara estigui en la Creu.

«Quan sereu arribat en vostre regne». El sentit d'aquestes paraules segons el text grec és; quan vós vindreu o tornareu aquí, a la terra, en plena possessió del vostre regne. El bon lladre creu que el Messias ha d'establir un regne temporal en la terra; ara va a rebre la investidura d'aquest regne i després tornarà per a exercir el seu poder, amb majestat i glòria reial. No obstant esperava també posseir aquest regne de Déu en l'altra vida, car la seva mort era pròxima.

43.–Jesús li promet molt més del que demana; «el paradís» que només pot entendre's aquí de l'eterna felicitat del Cel.

§ 345. La Mare de Jesús, Mare nostra

JOAN 19, 25-27.

25 Estaven dretes prop de la Creu de Jesús la seva mare, i la germana de sa mare Maria de Cleofàs i Maria Magdalena.
26 Aleshores Jesús, havent vist la seva Mare i el deixeble a qui amava, va dir a sa Mare: «Dona, heus aquí el teu fill.» 27 Després diu al deixeble: «Heus aquí la teva mare.» I des d'aquella hora *en avant* el deixeble la prengué com a seva.

25.–«Estaven dretes». Es admirable el testimoni de fe i valentia que la Verge Santíssima i les dones que l'acompanyaven donen durant els últims moments de Jesús; ni defalliments ni plors sorollosos, sinó fidelitat i constància malgrat la profunda tristesa que tenien.

«La germana de sa mare». Alguns crítics moderns s'inclinen a creure que era una persona distinta de «Maria de Cleofàs». El text no és prou explícit i la tradició no es mostra gaire segura.

Sant Joan aquí esmenta només dones, probablement perquè constituïen l'acompanyament de la Santa Verge. Hi havia altres persones, i algún home, almenys el mateix Sant Joan.

26.–Els mots que Jesús pronunciava des de la càtedra de la Creu no poden tenir un abast circumscrit a petites conveniències temporals; tota la humanitat futura, que ha de viure de la seva fe i esperança escolta la lliçó trascendental que serà norma de vida cristiana.

27.–«Havent vist». D'una manera solemne, que tothom pogué advertir, Jesús des de la Creu, movent el seu cap dirigeix la mirada primer a la Mare santíssima, després al deixeble, que no estava gaire lluny.

«Dona». La paraula «dona» és un terme respectuós usat per Jesús. En aquells moments, tal vegada per un excés d'amor, callà Jesús el nom de «mare» per no fer més sensible la seva dissort.

Jesús s'adreça també a la seva Santíssima Mare amb aquesta mateixa paraula en una altra circumstància solemne, quan Ella exerceix el seu poder d'intercessió en el miracle de les noces de Canà (§ 40); Maria és la dona per excel·lència, la nova Eva, mare de tots els vivents, enriquida amb totes les gràcies i carismes, primer fruit de la Redempció.

«El deixeble a qui amava». Joan en sa persona representava tots els deixebles venidors, els qui havien de creure i esperar en Jesús.

La Maternitat universal de Maria és una conseqüència de la Maternitat divina; comença doncs en el primer instant de l'Encarnació. El diví Redemptor des del Calvari proclama solemnement a totes les generacions cristianes el fet d'aquesta Maternitat universal. L'ànima de Maria fou enriquida d'aquelles singulars qualitats que aquest càrrec de Mare de tots els homes exigia.

Vegeu l'estudi de J. Leal a «Estudios Bíblicos» 9 (1952), pp 303-319.

§ 346. Últimes paraules de Jesús

MATEU 27, 45-49.

45 Mes des de l'hora sexta, s'estengueren les tenebres per tota la terra fins a l'hora de nona: 46 I envers l'hora de nona cridà amb gran veu, dient: «Eli, Eli, lamma sabacthani?» això és: «Déu meu, Déu meu, ¿per què m'haveu desemparat?» 47 I alguns dels qui estaven allà i el sentien, deien: «Aquest crida Elias.» 48 I corrent tot seguit un d'ells, agafà una esponja, la xopà amb vinagre i la posà al cim d'una canya, i li donava beure. 49 Mes els altres deien: «Deixa, veiam si ve Elias a deslliurar-lo.»

45. – «Per tota la terra». Expressió popular que vol significar la Palestina o millor encara Jerusalem i els seus immediats contorns. Aquestes tenebres no poden explicarse naturalment; Orígenes i Sant Jeroni fan constar que no pot tractar-se d'un eclipse, car era lluna plena (M. L. 26, 211); s'ha d'admetre doncs una intervenció divina d'ordre sobrenatural. El miracle va durar les tres hores aproximades de l'agonia.

46. – Jesús va prorrompre en la seva llengua nadiua, ço és, en el dialecte popular aramaic: «Déu meu, Déu meu, etc.» (Ps 21, 1), paraules amb les quals el Profeta Rei descriu la persecució que sofrirà el Messias.

Cal notar però que Jesús s'aplica el salm tot sencer, en el qual es profetitza no sols els sofriments, sinó també el triomf esplendorós i la institució del regne messiànic; els que hi veuen només l'angoixa, l'abandó de part del Pare, n'han copsat només un aspecte; tot seguit Jesús, amb total confiança, en retre el darrer sospir, anomenà Déu el seu Pare. (Lc 23, 46, § 347).

MARC 15, 33-36.

33 I arribada l'hora de sexta, les tenebres s'estengueren sobre tota la terra fins

l'hora de nona. [34] I a l'hora de nona, Jesús exclamà amb veu forta dient: «Eloi, Eloi, lamma sabacthani?» que traduït, significa: Déu meu, Déu meu, ¿per què m'haveu desemparat? [35] I alguns dels circumstants, en sentir-ho, deien: Veieu, clama a Elias.» [36] I un corrent i xopant una esponja amb vinagre, i posant-la al cim d'una canya, li donà a beure, dient: «Deixeu, vegem si ve Elias a davallar-lo de la creu.»

34. – «Eloi», expressió que significa «Déu meu», és la forma pròpiament aramaica. L'expressió «Eli» de Mt, 46 és també una forma aramaica perfectament correcta, però s'acosta més al llenguatge hebraic.

36. – «Vinagre». Aigua amb vinagre; segons Plaute (Miles gloriosus, 836) els soldats romans solien portar la «posca», un càntir d'aigua amb un xic de vinagre que la desinfectava. El fet de servir-se d'una canya demostra que Jesús estava elevat sobre la terra i que amb la mà no hi haurien arribat.

LLUC 23, 44-45a.

[44] Era prop de l'hora de sexta, quan les tenebres cobriren tota la terra fins a l'hora de nona. [45a] I el sol s'obscurí.

44. – L'hora sexta entre els jueus comprenia l'interval de temps que va del migdia a les tres de la tarda.

JOAN 19, 28-29.

[28] Després d'això, sabent Jesús que tot estava consumat, a fi que es complís l'Escriptura, digué: «Tinc set.» [29] Hi havia allí a punt un vas ple de vinagre: i *els soldats*, posant al cim d'una canya d'hisop una esponja xopa de vinagre, l'acostaren a la seva boca.

28. – Veg. Ps 21, 16; 68, 22. «Es consumés» o completés la realització dels vaticinis messiànics. El mot grec corresponent significa, segons l'estil de Sant Joan, l'acompliment de l'obra del Pare.

La set ardent que l'abrusava era conseqüència natural de la seva passió i de les angoixes de la mort. Però significava també la seva voluntat de complir fins a la seva consumació el que li estava imposat pel Pare celestial.

29.-L'hisop és una planta de tiges vincladisses, sense tronc ni canya; no pot doncs suportar una esponja amarada d'aigua. Per explicar això s'han fet algunes hipòtesis com la de suposar que aquest nom s'aplicava també a alguna altra planta més consistent. Alguns crítics admeten la lliçó d'un manuscrit grec que llegeix «llança petita» o «ascona» en lloc d'hisop; això s'avé millor amb els dos Sinòptics que llegeixen «canya», que podria ésser el pal de la petita llança.

§ 347. Mort de Jesús

MATEU 27, 50.

50 I Jesús, cridant segona vegada amb gran veu, entregà l'esperit.

MARC 15, 37.

37 I Jesús, exhalant un gran crit, expirà.

LLUC 23, 46.

46 I Jesús clamant amb gran veu, digué: «Pare, en vostres mans encomano el meu esperit.» I dient aquestes paraules, expirà.

JOAN 19, 30.

30 Quan hagué pres Jesús el vinagre, digué: «Tot està consumat.» I baixant el cap, entregà l'esperit.

30.-Havent acomplert la última profecia (§ 346), Jesús repassa mentalment la missió que en la terra li fou encomanada; com Ell mateix digué, (Jo 8, 28-29, § 173) ha fet sempre la voluntat del Pare tant en la doctrina com en les obres; en veu alta constata que «tot està consumat».

Després fa un gran crit; aquesta és «la segona vegada» (Mt) que el Redemptor des de la Creu clama amb veu potent que manifesta la seva força sobrenatural. (La primera quan recita el salm 21; Mt i Mc en § 346). D'aquest gran crit Sant Lluc conserva les paraules, tretes del salm 31, 6; contenen una suprema lliçó de confiança a la voluntat divina, car lliurement ofereix la seva vida al Pare per la salvació dels homes.

Finalment, amb una simplicitat corprenedora els Evangelistes narren la mort del Fill de Déu.

§ 348. Miracles a la mort de Jesús

MATEU 27, 51-53.

**51 I heus aquí que el vel del temple s'es-
queixà en dues parts de dalt a baix, i la
terra tremolà i les pedres s'esberlaren; 52 i
s'obriren els sepulcres; i molts cossos de
sants, qui havien mort, ressuscitaren. 53 I
sortint dels sepulcres, després de la resur-
recció d'Ell, vingueren a la ciutat santa i
s'aparegueren a molts.**

52. – No vol dir que «ressuscitaren» a l'instant de la mort de Jesús, sinó millor «després de la ressurrecció d'Ell» com declara en el v. següent.

53. – Els miracles esdevinguts en l'agonia i mort de Jesús, singularment la dolor de la natura, i la resurrecció dels morts, eren un signe incontestable de la messianitat del Crist. «El misteri de la Creu, que havia atret el bon lladre, atreu ara els mateixos botxins del Senyor, els quals es veuen obligats a confessar que han comès un deicidi.» (A. Aracil, C. E. p. 416).

MARC 15, 38.

**38 I el vel del temple s'esquinçà en dos
troços de dalt a baix.**

LLUC 23, 45b.

**45b I el vel del temple s'esquinçà pel
mig.**

45b. – Era el vel magnífic, color d'escarlata i porpra, collocat a la porta del «Sancta Sanctorum», on només una vegada a l'any podia entrar el gran pontífex. L'esqueixar-se de dalt a baix a l'instant de la mort del Crist significava que, per virtut de la redempció, la humanitat podia ja atançar-se lliurement a Déu, que s'abrogava l'antiga aliança i s'inaugurava la nova era de la llei de gràcia.

En el temple hi havia dos vels; Sant Pau en la lletra als Hebreus (9, 3) parla del «segon vel» davant el Sant dels Sants. També Flavi Josef (Bell. Jud. 5, 5, 4) diu que hi havia dos vels, un davant el Sant i un altre davant el Sant dels Sants; el que es migpartí fou probablement aquest últim.

§ 349. El Centurió i la multitud

MATEU 27, 54.

54 Mes el Centurió i els qui eren amb ell guardant Jesús, vist el terratrèmol i les coses que succeïen, s'ompliren de temor, dient: «Veritablement aquest era el Fill de Déu.»

MARC 15, 39.

39 El Centurió qui estava al davant, veient que exclamant així havia expirat, digué: «Veritablement aquest home era Fill de Déu».

LLUC 23, 47-48.

47 I el Centurió veient lo que havia succeït, glorificà Déu, dient: «Veritablement aquest home era just.»
48 I tota la multitud dels qui estaven aplegats, per veure tal espectacle, en veure les coses que havien passat, se'n tornà donant-se cops al pit.

47.–El Centurió no havia actuat per odi contra Jesús, sinó que havia simplement executat les ordres rebudes dels seus superiors. Ara, davant la mort de Jesús, sent tota l'esgarrifança del crim comès: Sant Mateu remarca la influència que en ell han exercit els prodigis de la natura; el terratrèmol, les tenebres, etc.; per sil-lepsi atribueix també aquests sentiments als subordinats del Centurió, els quals segurament imitaren llur cap. Sant Marc en canvi parla només del Centurió i posa com a motiu del seu penediment «veient que exclamant així havia expirat», expressió que segons el grec hauria de traduir-se «veient que així havia expirat».

Els mots «Fill de Déu, home just» en boca d'aquest pagà equivalen a un reconeixement de la santedat de Jesús i de la seva divina missió; per altra part són un eco de les burles que feien al diví Crucificat (Mt 27, 40, § 343) «Si ets Fill de Déu, davalla de la creu».

48.–La multitud, atiada pels caps del poble jueu, havia acudit allí en gran part moguda d'insana curiositat, «per veure tal espectacle»; aquest, però, va resultar tan diferent del de la mort de molts altres ajusticiats que, tement que semblant crim no podia quedar sense càstig, «se'n tornà donant-se cops al pit».

§ 350. Els coneguts de Jesús

MATEU 27, 55-56.

55 Estaven allí a distància moltes dones qui havien seguit Jesús des de Galilea, servint-lo; 56 entre les quals hi havia Maria Magdalena, i Maria, mare de Jaume i Josep, i la mare dels fills del Zebedeu.

55. – Enmig d'aquella mar agitada d'odis, blasfèmies i sarcasmes, el testimoni d'amor i pietat de les persones fidels aconsola el nostre esperit. Els dos primers Sinòptics parlen només de dones i precisen que eren «moltes». Només son esmentades les més conegudes, que eren: Maria de Magdala; Maria, mare de Jaume el Menor i de Josep, cosins de Jesús, i Salomé, esposa del Zebedeu, mare de Joan Evangelista i de Jaume el Major.

MARC 15, 40-41.

40 Estaven també les dones mirant de lluny; entre les quals hi havia Maria Magdalena, Maria, mare de Jaume el Menor i de Josep, i Salomé, 41 *les quals*, quan era a Galilea, el seguien i el servien, i altres moltes que juntament amb ell havien pujat a Jerusalem.

41. – La col·laboració, personal i econòmica, d'aquestes santes dones al ministeri de Jesús no ha quedat sense premi; per un singular privilegi, que ara les distingeix gloriosament en el Cel, foren admeses al Calvari i reberen d'una manera immediata els fruits de Redempció.

LLUC 23, 49.

49 I tots els coneguts de Jesús i les dones qui l'havien seguit des de Galilea, estaven de lluny contemplant aquestes coses.

49. – «De lluny». Circumstància que fan notar els tres Sinòptics: no sabem com això s'ha d'entendre, però probablement volen indicar que estaven apart de la multitud i no junt a la Creu. Tal vegada no havien volgut barrejar-se o potser s'havien allunyat per força.

Com que Sant Joan (§ 345) situa la Magdalena prop de la Creu (amb la Verge Santíssima) això ha estat causa de pre-

guntar-se si la Magdalena i les altres dones estaven lluny o prop de la Creu. Sant Joan (§ 345) parla d'abans, els Sinòptics de després de la mort de Jesús; és probable doncs que en un primer temps estessin prop i després, per causes que ignorem, fossin obligades (totes o només algunes) a separar-se'n almenys temporalment.

«Els coneguts de Jesús» eren, principalment, els seus deixebles, i amb ells Josep d'Arimatea i Nicodemus.

§ 351. La ferida de la llança

JOAN 19, 31-37.

31 Els Jueus, com era *el divendres* i la
preparació de la Pasqua, a fi que no quedessin en la creu els cossos en dissabte
(puix el dia d'aquest dissabte era molt solemne), pregaren Pilat, que fossin trencades les cames dels crucificats, i fossin
trets. 32 Vingueren, doncs, el soldats, i
trencaren les cames del primer, com i
també de l'altre qui havia sigut crucificat
amb Jesús. 33 Mes quan s'acostaren a Jesús, com el vegessin ja mort, no li trencaren les cames. 34 Sinó que un dels soldats
obrí son costat amb la llança; i encontinent
eixí sang i aigua. 35 I el qui ho veié n'ha
donat testimoni; i son testimoni és verídic.
I ell sap que diu veritat, a fi que vosaltres
també cregueu. 36 Puix aquestes coses han
estat fetes complint-se l'Escriptura: No trencareu cap os d'ell. 37 I també l'altra Escriptura que diu: Miraran a aquell a qui han
traspassat.

31.—Existia entre els romans el turment del «Crurifragium», per el qual es trencaven al crucificat els ossos de les cames. Si així encara la victima no moria, li donaven al pit un cop de martell, que anomenaven cop mortal o cop de gràcia.

El Deuteronomi (22, 22) prescriu que el cadàver d'un reu de mort «no passarà la nit dalt el pal» sinó que ha d'ésser enterrat el mateix dia. Però Jesús no fou davallat de la Creu per aquesta prescripció, sinó perquè, com diu l'Evangeli, l'endemà era la gran festa de la Pasqua.

34. – En els manuscrits grecs es llegeix «punxà» o «ferí»; i aquesta és considerada la lliçó autèntica. En la Vulgata i dos manuscrits grecs es llegeix «obrí»; Sant Agustí comenta que el costat de Jesús fou obert per tal que la ferida visible deixés veure la ferida invisible d'amor.

36. – Ex 12, 46; Num 9, 12. Aquest precepte es referia a l'anyell que havia d'ésser sacrificat en el temps de la Pasqua. Aquest era una figura de l'Anyell immaculat, Jesucrist Senyor nostre, oferint-se en sacrifici expiatori per a tota la humanitat.

37. – Veg. Zach 12, 10. L'hebraic massorètic diu: «Miraran vers mi, que ells han traspassat»; mes és probable que el text primitiu deia simplement: «Miraran vers aquell que han traspassat», és a dir, reconeixeran un dia llur crim.

§ 352. El davallament de la creu

MATEU 27, 57-59.

57 En caure la tarda, vingué un home ric d'Arimatea, de nom Josep, qui era també deixeble de Jesús: 58 aquest es presentà a Pilat i demanà el cos de Jesús. Llavors Pilat va manar que li fos entregat. 59 I rebut el cos, Josep l'amortallà amb un llençol net.

57. – «La tarda» era el període de temps que va des de l'hora «dotzena» (cap a les sis) fins a l'aparició dels tres primers estels que obrien el repòs sabàtic. Aleshores les trompetes del Temple anunciaven que començava la Pasqua i els jueus deixaven tot treball.

Arimatea és sens dubte la Ramataïm-Sofim de Samuel (1 Sam. 1, 1) que els palestinòlegs moderns identifiquen amb l'actual Rentis, al nord-est de Lidda. Sobre Josep són més explícits els altres Evangelistes. Encara que originari d'Arimatea Josep residia a Jerusalem, on s'havia fet construir un sepulcre excavat a la pedra, que havia providencialment de servir pel diví Salvador.

MARC 15, 42-46a.

42 I havent-se fet ja tard puix era Parasceve, que és vigília del dissabte, 43 vingué Josep d'Arimatea, noble decurió, qui també esperava el regne de Déu, i es presentà ardidament a Pilat, i demanà el cos de Jesús. 44 Pilat s'estranyava que ja fos mort. I cridant el Centurió, li preguntà si havia

mort ja. [45] I enterat pel Centurió, concedí el cos a Josep. [46a] Llavors Josep, comprant un llençol, i davallant-lo, l'amortallà amb el llençol.

43-45.–Sant Marc dóna alguns detalls propis. Pilat s'estranya de la ràpida mort de Jesús; vol constatar-la oficialment abans de donar permís i encarrega al Centurió la comprobació jurídica del fet.

«Ardidament». Si abans no havia estat prou valent per a seguir Jesús, amb audàcia santa repara la falta que hauria comès, ara que, humanament parlant, no podia treure'n cap profit.

LLUC 23, 50-53a.

[50] I heus aquí que un home anomenat
Josep, qui era decurió, home de bé i just;
[51] qui no havia consentit en el designi ni
en els fets dels demés; qui era d'Arimatea,
ciutat de Judea, i esperava ell també el
regne de Déu; [52] es presentà a Pilat, i demanà el cos de Jesús. [53a] I havent-lo davallat de la creu, l'amortallà amb un llençol.

51.–«No havia consentit...» Aquell mateix dematí havia assistit a les deliberacions i acords contra Jesús, sense donar el seu assentiment. Cal suposar que Josep d'Arimatea públicament féu una defensa entusiasta? O bé simplement que féu constar la seva discrepància i sortí en el moment de prendre els acords? Sant Lluc no ho especifica, però com que era deixeble «d'amagat per por dels jueus» (Jo 38) podem creure que no va intervenir positivament en favor del Salvador; «esperava el regne de Déu» (Mc 43), admirat de la predicació i miracles de Jesús, sense arribar probablement a una fe definida; la audàcia i generositat que ara manifesta fou sens dubte fruit de la Passió de Jesús.

53a.–Josep d'Arimatea vol personalment davallar de la Creu el sant Cos; fou ajudat de Nicodemus (Jo 40, «prengueren») i segurament dels deixebles i de les santes dones.

JOAN 19, 38-40.

[38] Després d'això, Josep d'Arimatea qui era deixeble de Jesús, mes d'amagat per por dels Jueus demanà a Pilat per treure el cos de Jesús. I li concedí Pilat. Vingué, doncs, i tragué el cos de Jesús. [39] Nicodemus,

aquell qui la primera vegada s'havia presentat de nit a Jesús, vingué també portant una mescla aromàtica de mirra i àloes, d'unes cent lliures. [40] Prengueren el cos de Jesús, i l'embenaren amb *grans* faixes de tela amb ungüents olorosos, com els jueus tenen costum de sepultar.

38.–Sant Joan fa notar que és el mateix Nicodemus del qual ha parlat anteriorment (§ 45 i nota).

39.–Els jueus en embalsamar els cadàvers dels llurs difunts faixaven tot el cos amb riques teles i l'embolcallaven amb un llençol de lli, tapant la seva cara amb un sudari.

Els més rics submergien els cossos de llurs difunts en un veritable bany de perfums. Aquests perfums es polvoritzaven i s'abocaven profusament entre el sudari (amb el qual era embolcallat el cos del difunt) i l'embenadura. Les cent lliures representen uns 33 quilograms.

Aquesta quantitat és superior a les necessitats presents i alguns comentaristes han cregut que es tracta d'un error de copista; tal vegada l'àloe fou cremat per a perfumar la cambra o els draps d'amortallar. La pols de la fusta d'àloe és citada en l'A. T. (Ps 45, 8; Prov 7, 17; Cant 4, 14).

40.–El cos ple de sang fou primerament rentat; després embolcallat amb un llençol «net» i encara faixat amb benes de tela. No fou un treball provisori sinó definitiu, però executat amb grans presses perquè els queia al damunt el repòs del dissabte.

§ 353. La sepultura

MATEU 27, 60.

[60] I el posà en son sepulcre nou, que havia tallat a la roca. I arrambà una pedra a l'entrada del sepulcre, i es retirà.

60.–Josep d'Arimatea és un exemple eminent de devoció a la santa Humanitat de Jesús; els pastors i els Magos l'honraren en la Infantesa; Marta, Maria, les santes dones en la plenitud del seu ministeri evangèlic; Josep tributa l'ofrena de les seves delicadeses al Cos del Salvador, separat de l'Anima, però conservant la unió amb el Verb, segona Persona de la Santíssima Trinitat.

MARC 15, 46b.

[46b] I el col·locà dins un sepulcre, que estava tallat a la roca, i ajustà una llosa a la boca del sepulcre.

46 b. – «Ajustà». El mateix verb grec que en Mt 60, «arrambà» que significa pròpiament «féu rodolar» la pedra per ajustar-la a la boca del sepulcre.

LLUC 23, 53b-54.

53b I el col·locà en un sepulcre obert a la roca, on encara no havia sigut posat ningú.
54 I era el dia de Parasceve, i puntejava ja el dissabte.

53 b. – «Puntejava ja el dissabte». Era al caure del vespre del divendres, considerat ja com el començ del dissabte. El verb «començava a lluir» pot referir-se als primers estels del capvespre, o bé al gran nombre de llums de tota mena que eren encesos en començar la festa.

JOAN 19, 41-42.

41 Al lloc on fou crucificat hi havia un hort, i a l'hort un sepulcre nou en el qual encara no hi havia sigut sepultat ningú.
42 Allí, doncs, per raó del Parasceve dels Jueus, com el sepulcre era prop, posaren Jesús.

41. – El sepulcre que Josep tenia preparat per a si mateix estava tallat a la roca viva, a un marge o desnivell del terreny; la distància del cim del Calvari era poca, potser d'uns 25 metres; estava en un hort de la seva propietat, rodejat d'una tanca. L'obertura d'entrada a la cambra sepulcral era baixa (Jo 20, 5, § 359) es tancava amb una gran llosa plana de pedra, que, un xic inclinada, es feia rodolar en l'encaix fet en la mateixa roca.

§ 354. Les dones preparen ungüents

MATEU 27, 61.

61 Allí estaven Maria Magdalena i l'altra Maria, assegudes davant el sepulcre.

MARC 15, 47.

47 Maria Magdalena i Maria de Josep estaven observant on el sepultarien.

LLUC 28, 55-56.

55 Les dones qui amb Ell eren vingudes
de Galilea, havent seguit *Josep*, veieren
el sepulcre i la manera com havia sigut
posat el cos. 56 I tornant se'n, prepararen
aromes i ungüents; mes al dissabte no feren
res segons el precepte.

56.—Les santes dones que havien seguit de prop Josep d'Arimatea, disposades a ajudar-lo si calia, miren atentament el lloc on és col·locat el Cos de Jesús, amb l'intent de completar l'embalsamament després del dissabte. Sant Lluc fa remarcar que el repòs sabàtic no fou conculcat, mentre amb gran impaciència esperaven el moment de tornar al sepulcre.

§ 355. Els guardes del sepulcre

MATEU 27, 62-66.

62 Al dia següent, que és després de Pa-
rasceve, es presentaren a Pilat els prín-
ceps dels sacerdots i els Fariseus, 63 dient:
«Senyor, ens hem recordat que aquell se-
ductor digué quan encara vivia: Després de
tres dies, ressuscitaré. 64 Ordena doncs, que
sia custodiat el sepulcre fins al terç dia;
perquè no fos cas que vinguessin els seus
deixebles i el robessin i diguessin al poble:
Ha ressuscitat d'entre els morts. I l'última
errada seria pitjor que la primera.» 65 Pilat
els respongué: «Teniu guarda; aneu; guar-
deu-lo com sabeu.» 66 I ells, anant-se'n, as-
seguraren el sepulcre, segellant la pedra i
posant-hi guardes.

62.—«Parasceve», paraula grega que significa preparació, tenia per la primitiva generació cristiana un valor sagrat, semblant al que nosaltres donem a «Divendres Sant». Per això en lloc de dir «dissabte», Sant Mateu parla de l'endemà del Parasceve.

63.—Diverses vegades havia anunciat Jesús als seus ene-

mics la seva resurrecció als tres dies d'estar en sepultura. (Veg. § 43, 155, 201).

65. – «Teniu guarda». No vol dir això que Pilat autoritza els sacerdots a fer guàrdia al sepulcre amb gent armada per ells, car més endavant (Mt 28, 14, § 362) es veu clarament que la guàrdia fou feta per soldats de Pilat.

VIDA TRIOMFANT DE JESÚS

I. APARICIONS A JUDEA

§ 356. Les santes dones al sepulcre

MATEU 28, 1-4.

1 A la nit del dissabte, quan clarejava
el primer dia de la setmana, anaren Maria
Magdalena i l'altra Maria a veure el sepul-
cre. 2 I heus aquí que esdevingué un gran
terratrèmol. Puix l'àngel del Senyor devallà
del cel i acostant-se remogué la pedra i seia
damunt ella. 3 Era el seu aspecte com el
llampec, i el seu vestit com la neu. 4 De
por d'ell foren aterrats i com morts els
guardes.

1. – «A la nit del dissabte» segons tradueix la Vulgata; però el sentit exacte és: «La nit després del dissabte», com es veu clar per les paraules següents.

Aquest dia solemníssim, primer de la setmana, fou més tard anomenat Diumenge, o sigui, dia del Senyor, en recordança de la seva gloriosa Resurrecció, fonament de la nostra fe.

2. – «Remogué la pedra», o sigui «apartà la pedra, fent-la rodolar»; segurament fou apartada del seu lloc amb violència, car l'àngel «seia damunt ella».

MARC 16, 1-4.

1 I passat el dissabte, Maria Magdalena,
i Maria de Jaume i Salomé compraren
aromes, per anar a ungir Jesús. 2 I de
bon matí, al primer dia de la setmana,
arriben al sepulcre, sortit ja el sol. 3 I es
deien entre si: «¿Qui ens remourà la llosa

de la boca del sepulcre?» 4 I fixant la mirada, veieren remoguda la llosa. Era per cert molt gran.

3. – La pregunta que es fan les dones exclou que hi hagués cap deixeble acompanyant-les; hi havia segurament altres dones a més de les tres esmentades.

LLUC 24, 1-2.

1 Mes al dia primer de la setmana, de bon matí, elles se n'anaren al sepulcre, portant els aromes que havien aparellat.
2 I trobaren remoguda la llosa del sepulcre.

1. – Era el dia primer després del gran dissabte. Un dia i dues nits havien transcorregut d'ençà que el cos inanimat del Salvador havia estat dipositat en el sepulcre. Les santes dones hi anaven portant les aromes que havien preparades a la vetlla després que el puntejar de les estrelles havia anunciada la fi de la festa. Elles ignoraven que fossin posats guardes al sepulcre i que la pedra hagués estat segellada.

JOAN 20, 1-2.

1 El primer dia de la setmana, Maria Magdalena se n'anà al sepulcre de matí, quan encara era fosc; i veié la pedra treta del sepulcre. 2 Corregué, doncs, i se n'anà a Simó Pere i a l'altre deixeble a qui Jesús estimava, i els diu: «Se n'han portat del sepulcre el Senyor, i no sabem on l'han posat.»

1-2. – Tant l'evangelista Sant Joan com els sinòptics, atenent sobretot als fets culminants de la Resurrecció de Jesús i a l'efecte produït entre els apòstols, no assenyalen ordre cronològic en les aparicions.

Sant Joan considera només la Magdalena perquè vol narrar amb detall l'aparició que li féu Jesús; el «no sabem», en plural, presuposa que les altres dones n'estan assabentades.

§ 357. Les paraules del àngel

MATEU 28, 5-7.

5 Dirigint-se l'àngel a les dones, digué: «Vosaltres no tingueu por; puix sé que cer-

queu Jesús, qui ha estat crucificat: [6] no és
aquí; puix ha ressuscitat, com digué. Veniu
i mireu el lloc on havia estat enterrat
el Senyor. [7] I aneu-vos-en tot seguit; di-
gueu als seus deixebles que ha ressuscitat,
i heus aquí que us precedeix a Galilea: allí
el veureu. Ja us ho he dit per endavant».

5.–Segons el grec: «no temeu, vosaltres» amb el pronom després, donant-li gran força expressiva. Es meravellosa la simplicitat amb què són narrades veritats tan sublims; tot es redueix als mots més essencials.

6.–«El lloc». No era un ninxol on hi capigués just el cos d'un home, com alguns comentaristes han suposat; es tractava d'una sola cambra sense nínxols, segurament amb un banc, tallat a la mateixa roca, on fou posat el Cos del Salvador; estaria situat a la dreta del qui hi entrava (Mc 5); ho deixa entendre Sant Joan (20, 12, § 360) en dir que la Magdalena «veié dos àngels vestits de blanc, seient l'un al cap i l'altre als peus, al lloc on havia sigut posat el cos de Jesús».

MARC 16, 5-7.

[5] I entrant dintre el sepulcre, veieren
un jove assegut a la banda dreta, cobert
d'una vestidura blanca, i en foren espan-
tades. [6] Mes ell els diu: «No tingueu por:
¿cerqueu Jesús de Natzaret, crucificat?: ha
ressuscitat, no és aquí; mireu el lloc on el
posaren. [7] Mes aneu, digueu als seus deixe-
bles i a Pere, que us precedeix a la Galilea:
allà el veureu tal com va dir-vos».

7.–Dos motius hi havia d'esmentar Pere; el d'ésser la pedra fonamental de l'Església i el de fer constar que el seu pecat de les negacions restava perdonat.

LLUC 24, 3-8.

[3] I havent-hi entrat, no hi trobaren el
cos del Senyor Jesús. [4] I succeí que mentre
eren totes consternades d'això, heus aquí
que s'aparegueren davant de elles dos
homes amb unes vestidures resplendents.
[5] I com elles tinguessin temor i abaixessin

la cara a terra, els varen dir: «¿Per què cerqueu entre els morts el qui és viu? [6] No és aquí, sinó que ha ressuscitat: recordeu-vos de lo que us digué, quan era encara a Galilea. [7] Dient: Es precís que el Fill de l'home sia entregat en mans d'homes pecadors; i crucificat, i que ressusciti el tercer dia.» [8] I aleshores es recordaren de les paraules d'ell.

3. – S'ignora el moment precís de la resurrecció. Probablement tingué lloc entre la punta de dia i la sortida del sol, ço és, durant l'aurora. Ressuscità per la seva pròpia virtut, penetrant la pedra que cobria el sepulcre per la subtilitat del seu cos gloriós.

4. – «Dos homes». Es tracta de dos àngels que s'apareixen en figura humana; els altres dos sinòptics parlen només d'un àngel, tal vegada perquè només un fou el que adreçà la paraula a les dones. – «Unes vestidures resplendents» que indiquen que la visió és d'ordre sobrenatural; els ulls no poden resistir tanta llum i amb temor han de mirar a terra.

8. – Ni els apòstols no havien entès (§ 178) les prediccions de la Passió; no té doncs res d'estrany que les dones les haguessin oblidades. Però les paraules de l'àngel fan que tornin a llur memòria,

§ 358. Les dones se'n van del sepulcre

MATEU 28, 8.

[8] I sortiren immediatament del sepulcre amb temor i gran alegria, corrent a anunciar-ho als seus deixebles.

MARC 16, 8.

[8] Llavors elles, sortint, fugiren del sepulcre; puix s'havia apoderat d'elles el tremolor i l'espant; i no digueren res a ningú, perquè temien.

LLUC 24, 9-11.

[9] I entornant-se'n del sepulcre, anunciaren totes aquestes noves als onze i a tots els demés. [10] Les que referien aquestes coses

als Apòstols, eren Maria Magdalena i Joana i Maria de Jaume i les demés companyes llurs. [11] Mes ells tingueren aquestes paraules com un desvari, i no les varen creure.

9. – Sant Marc explica només l'efecte immediat de la visió angèlica; de moment plenes d'espant no en parlaren a ningú; després descriu concisament l'aparició a la Magdalena (§ 360). Els altres dos Evangelistes ens presenten les dones, després que llur por ha desaparegut, complint l'encàrrec dels àngels.

§ 359. Pere i Joan al sepulcre

LLUC 24, 12.

12 No obstant, Pere, alçant-se, corregué cap al sepulcre; i ajupint-se, veié solament les mortalles posades *a terra*, i se n'anà a casa admirat de lo que havia succeït.

12. – Sant Pere, com els altres apòstols i deixebles, considerà com un deliri les paraules de les dones; no obstant vol personalment constatar llurs afirmacions; va al sepulcre i veu només les mortalles a terra i en resta estranyat. Per què, en cas d'haver estat robat el Cos de Jesús, s'havien entretingut a desfer-li les benes i llençols amb que estava amortallat?

JOAN 20, 3-10.

3 Sortí Pere i aquell altre deixeble, i vingueren al sepulcre.
4 Corrien els dos plegats, i aquell altre deixeble corregué més depressa que Pere, i arribà primer al sepulcre.
5 I havent-se inclinat veié els draps posats a terra, mes no entrà dins.
6 Arribà Simó Pere que el seguia, i entrà al sepulcre, i veié *també* els draps a terra,
7 i el sudari que havia estat sobre el seu cap, posat no amb els draps, sino plegat en un lloc a part.
8 Aleshores també hi entrà aquell deixeble qui havia arribat primer al sepulcre; i veié i cregué.
9 Perquè encara no entenien l'Escriptura, segons la qual convenia que Ell res-

suscités d'entre els morts. [10] I els dos deixebles se n'anaren altra volta a la casa *on posaven.*

4.–«Aquell altre deixeble» és Sant Joan mateix, el qual essent més jove va més lleuger. – «Havent-se inclinat» perquè l'entrada del sepulcre era més baixa que un home normal, ha d'ajupir la testa per a veure l'interior. No hi entra. Potser per basarda? Potser per deferència a Pere que hi entra primer?

8.9.–Tant punt Sant Joan veié el que amb tot detall explica, la llum de la fe es va encendre en la seva ànima. Es un moment tan trascendental que no podrà oblidar-lo mai més.

10.–Se'n tornaren al lloc on eren estat avisats per les santes dones i d'on eixiren per anar al sepulcre.

§ 360. Aparició a Maria Magdalena

MARC 16, 9-11.

[9] Ressuscitant, doncs, de bon matí, el
primer dia de la setmana, s'aparegué primerament a Maria Magdalena, de la qual
havia llençat set dimonis. [10] Ell anà a anunciar-ho a aquells qui havien estat amb ell,
que estaven afligits i plorant. [11] I ells, oint
que era viu i que ella l'havia vist no ho cregueren.

9.–«Primerament». No vol dir que sigui la primera aparició de totes sinó simplement la primera que narra aquest Evangeli.

11.–«No ho cregueren». El missatge que va rebre Magdalena era no sols adreçat als apòstols sinó a tots «aquells qui havien estat amb ell». Les seves paraules no foren cregudes (Lc 24, 23, § 363).

JOAN 20, 11-18.

[11] Mes Maria s'estava prop del sepulcre,
defora, plorant. I tot plorant s'inclinà i mirà
el sepulcre. [12] I veié dos àngels vestits de
blanc, seient l'un al cap i l'altre als peus, al
lloc on havia sigut posat el cos de Jesús.
[13] Ells li diuen: «Dona, per què plores?» Els
respon: «Perquè se n'han endut el meu

Senyor, i no sé on l'han posat.» 14 Acabant
de dir això, es girà endarrera, i veié
Jesús, dret; i no coneixia que fos Je-
sús. 15 Jesús li diu: «Dona, ¿per què plo-
res? ¿a qui busques?» Ella pensant-se que
era l'hortolà, li va dir: «Senyor, si vos l'heu
tret, digueu-me on l'heu posat; i jo me l'em-
portaré.» 16 Li diu Jesús: «Maria.» Ella, gi-
rant-se, li diu: «Rabboni» (que significa
Mestre *meu*). 17 Jesús li digué: «No em to-
quis, que encara no he pujat a mon Pare;
mes, vés a mos germans i digues-los: Pujo
envers mon Pare i vostre Pare, mon Déu i
vostre Déu.» 18 Vingué Maria Magdalena
dient als deixebles: «He vist el Senyor, i
m'ha dit això.»

11.—«S'inclinà i mirà». El mateix gest que l'apòstol (§ 359); el fet d'ajupir-se per mirar indica que el sepulcre era baix, potser sota nivell del terreny, o almenys que la porta era inferior a l'alçada normal d'una persona.

12.—«Al cap». Es refereix segurament al banc o llit funerari, tallat en la mateixa pedra; el capçal era quelcom més elevat en forma de coixí.

15.—Ella, absorta en el pensament de Jesús, creu que el no trobar el seu cos en el sepulcre ha d'ésser l'objecte de la preocupació de tothom.

16.—«Rabboni»: l'evangelista ha volgut conservar amb gran delicadesa i amor, en la mateixa llengua original, aquest diminutiu de la paraula Mestre que va dir Maria Magdalena amb tan gran afecte.

17.—«No em toquis». L'estructura sintàctica de la frase grega, suposa que l'acció de tocar Jesús ha començat i li ordena que el deixi estar, que no s'entretingui i que compleixi el seu encàrrec immediatament.

«Pujo vers mon Pare». En el moment de la Resurrecció comença el període de separació i de comiat entre Jesús i els seus deixebles, mes les paraules del Salvador es refereixen a la seva gloriosa Ascensió als cels.

Els Evangelis no conten si Jesús, després de la seva resurrecció, es va aparèixer a la seva santa Mare. Es una creença piadosa que Ella fou realment honorada amb la primera de les aparicions del seu Fill ressuscitat.

§ 361. Aparició a les santes dones

MATEU 28, 9-10.

9 I heus aquí que Jesús els surt a l'encontre, dient: «Jo us saludo». I elles s'acostaren, i abraçaren sos peus i l'adoraren. 10 Llavors els diu Jesús: «No temeu. Aneu, digueu-ho a mos germans que vagin a Galilea: allí em veuran.»

9.–L'aparició es realitza pel camí, mentre les dones anaven a complir l'ordre rebuda (§ 358). «Abraçaren sos peus». Observem que només parla Jesús; les dones, plenes d'estupor, no diuen ni una paraula; es limiten a abraçar-li els peus, segons costum dels orientals quan volien manifestar sentiments profunds de respecte, penediment, amor, etc.

10.–Les paraules que Jesús adreça a les dones, tornen la pau a llur esperit, dissipant l'esglai religiós que les posseïa; tot seguit els manifesta que desitja que elles preparin l'esperit dels apòstols, anunciant-los la seva resurrecció.

«Als meus germans», és a dir, «als meus deixebles». Mostra bellíssima del perdó que els atorga, de l'amor que els professa, de la dignitat en què ja els considera. Vivint en carn mortal els havia anomenat «amics»; constituït en la seva glòria els anomena «germans». (Knabenbauer.)

§ 362. Els guardes comprats amb diner

MATEU 28, 11-15.

11 I mentre elles marxaven, alguns dels guardes vingueren a la ciutat i notificaren als prínceps dels sacerdots tot lo que havia succeït. 12 I reunits amb els ancians, celebrat consell, donaren molt de diner als soldats, 13 dient: «Feu córrer que els seus deixebles vingueren de nit i el robaren, mentre nosaltres dormíem. 14 I si ho arriba a saber el president, nosaltres el persuadirem i podreu estar segurs.» 15 Ells prengueren el diner i feren tal com els havien advertit, i es divulgà aquesta notícia entre els Jueus fins al dia d'avui.

11. – El testimoni desinteressat dels guardes havia d'ésser un reclam a la consciència dels prínceps dels sacerdots i dels ancians que perseguiren Jesús a mort. Però, posats en la pendent del mal, lluny d'aturar-se, afegiren una nova vilesa a les anteriors. El diner, una vegada encara, serà l'instrument de suborn contra la veritat. Si els deixebles havien robat el cadàver de Jesús, per què no els perseguien i castigaven? Sant Agustí en un text cèlebre ha fet notar l'absurd d'uns testimonis que dormen mentre es realitza el fet que ells asseguren haver vist.

§ 363. Aparició pel camí d'Emaús

MARC 16, 12-13.

12 Després d'això, mentre dos d'ells caminaven, dirigint-se a una granja, se'ls mostrà en altra forma, 13 i ells anaren i ho anunciaren als demés; i tampoc els varen creure.

LLUC 24, 13-35.

13 I succeí que aquell mateix dia dos d'ells es dirigien a un vilatge, anomenat Emaús, distant de Jerusalem seixanta estadis. 14 I anaven conversant sobre lo que havia passat. 15 I mentre anaven enraonant i comunicant-se sos pensaments, heus aquí que el mateix Jesús, acostant-se'ls, feia camí amb ells. 16 Mes els seus ulls estaven privats de reconèixer-lo. 17 I els digué: «¿Què són aquests enraonaments que us teniu tot caminant, i *per què* esteu tristos?» 18 I responent un d'ells, anomenat Cleofàs, li digué: «¿Tu sol ets estranger a Jerusalem, qui no has entès res de les coses que han esdevingut en ella aquests dies. 19 «¿Quines coses?» ell els digué.—I li respongueren: «De Jesús Natzarè, qui fou un profeta, poderós en obres i en paraules davant Déu i tot el poble. 20 I de quina manera l'entrega-

ren a la pena de mort els suprems sacerdots
i prínceps nostres, i l'han crucificat. 21 Nos-
altres prou esperàvem que ell llibertaria
Israel; i ara, amb tot i això, avui ja és el
tercer dia d'ençà que han passat aquestes
coses. 22 Prou que algunes dones de les
que estaven amb nosaltres ens han deixat
meravellats; elles abans del dia són anades
al sepulcre, 23 i no havent trobat el seu
cos, són vingudes, dient que fins havien
tingut una visió d'àngels, els quals diuen
que és viu. 24 I alguns dels nostres se'n
són anats al sepulcre, i ho han trobat tot
tal com referiren les dones; mes a ell no
l'han trobat.» 25 Aleshores *Jesús* els digué:
«¡Oh! insensats i tardívols de cor per a
creure tot lo que han dit els Profetes! 26 ¿No
convenia tal volta que el Crist patís això,
i d'aquesta manera entrés en la seva glò-
ria?» 27 I començant des de Moisès, i recor-
rent tots els Profetes, els anava explicant
de totes les escriptures lo que a ell es
referia. 28 I arribaren a la vora del vilatge,
on s'encaminaven; i ell féu com si anés més
lluny. 29 I l'obligaren a deturar-se, dient:
«Quedeu-vos amb nosaltres, que es fa ves-
pre i ja cau el dia.» I se n'entrà amb ells.
30 I succeí que, mentre estava amb ells a
taula, prengué pa, el beneí i el partí, i els
el donà. 31 I se'ls obriren els ulls, i el cone-
gueren; mes ell desaparegué de llur vista.
32 I ells es digueren l'un a l'altre: «¿No és
cert que nostre cor estava tot ardent dins
de nosaltres, mentre ell ens parlava durant
el camí i ens manifestava les Escriptures?»
33 I aixecant-se en aquella mateixa hora

regressaren a Jerusalem, i trobaren aplegats els onze, i els altres qui eren amb ells. [34] Els quals deien: «El Senyor ha veritablement ressuscitat, i s'és aparegut a Simó Pere.» [35] I ells, per sa part, comptaven les coses que els havien esdevingut pel camí, i com el conegueren en la partició del pa.

13.–Segons alguns còdexs; «distant de Jerusalem cent seixanta estadis». L'estadi era equivalent a la vuitena part de la milla romana, i per tant a 185 metres. Aquesta diversitat en la distància ha feta difícil la identificació del vilatge. Són tres avui els llocs que es disputen aquest nom: Nicòpolis, Quloniye i Qubeibe. El primer respon a la distància de 160 estadis, i l'últim a la de 60.

Sant Jeroni identifica Emaús amb Nicòpolis, En temps dels Macabeus era una ciutat important; però en l'època evangèlica la seva decadència justifica el nom de «vilatge»; dista precisament 160 estadis, o sigui 29 quilòmetres i mig. Vegeu Vincent. R. B. 1926, pp. 117-121.

15.–«Comunicant-se sos pensaments». Segons el grec, el verb indica que no estaven d'acord entre ells sobre el significat del sepulcre buit, l'aparició dels àngels, etc.

18.–Probablement Cleofàs, conegut de la primera generació cristiana, explicà personalment a Sant Lluc la present aparició.

21.–Aquests deixebles de Jesús, no pertanyents al collegi apostòlic, participaven dels mateixos prejudicis que llurs compatriotes, ço és, que el Messias retornaria al seu primitiu esplendor, el regne temporal d'Israel.

26.–Vegeu nota a § 369.

28.–Com desitjant, per a quedar-se, la invitació expressa dels seus deixebles. Era demanar-los una prova d'adhesió abans de fer-se conèixer.

29.–Els deixebles restaren convençuts, sense dubtes ni preocupacions, i sentint en llur cor la dolça alegria del coneixement de la veritat. Plens d'emoció i d'agraïment, no sabien avenir-se a deixar tan dolça companyia.

30.–Un acte molt semblant al de la primera i segona multiplicació dels pans, i sobre tot al de la institució de l'Eucaristia. Per això alguns comentaristes, entre els quals Sant Agustí, suposen que el pa que Jesús partí fou eucarístic. Mes, tenint Jesús el costum, com tot jueu piadós, de beneir el pa abans de prendre aliment, aquest acte no enclou pas necessàriament la consagració. Fou en la manera de verificar-ho com el conegueren.

33.–Si admetem la distància de cent seixanta estadis des d'Emaús a Jerusalem, és també possible que el mateix dia arribessin a la ciutat santa; podien escurçar el camí fent drecera, o tal vegada servint-se de cavalleria.

34.–Simó Pere, el primer en dignitat, fou també el primer dels deixebles que va rebre l'aparició de Jesús (1 Cor 15, 5). Fou una prova d'amor i predilecció, ensems que un consol en la seva tristesa per haver negat Jesús durant el procés de la Passió.

§ 364. Aparició als apòstols reunits

MARC 16, 14.

**14 Ultimament, estant els onze a la tau-
la, se'ls aparegué i reprengué llur increduli-
tat i duresa de cor, per no haver cregut als
qui l'havien vist ressuscitat.**

LLUC 24, 36-43.

**36 I mentre estaven parlant així, Jesús es
presenta al mig d'ells, i els diu: «La pau sia
amb vosaltres; sóc jo; no tingueu por.» 37 Mes
ells, plens de torbació i d'espant, pensaven
que estaven veient un esperit. 38 I els digué:
«¿Per què us pertorbeu i per què us vénen
tals pensaments en vostres cors? 39 Mireu
les meves mans i peus, sóc jo mateix; pal-
peu i vegeu; que un esperit no té carn i
ossos, com veieu que jo en tinc. 40 I havent
dit això els mostrà les mans i els peus.
41 Mes no acertant ells a creure encara, pel
goig que els tenia admirats, els digué: «¿Te-
niu aquí quelcom per menjar?» 42 I ells li
oferiren un tall de peix rostit i una bresca
de mel. 43 I havent-ne menjat davant ells,
prenent les sobres, els les donà.**

36. – Jesús els donà la pau, aquella pau interior que els profetes havien anunciada com a resum de tots els béns messiànics.

Els mots: «Sóc jo; no tingueu por», es troben en pocs manuscrits grecs. Vegeu Jo 6, 20, § 142.

39. – La crucifixió ha imprès en el cos de Jesús unes marques que Ell ha volgut conservar com a trofeus de la seva victòria i prova de la seva resurrecció (§ 365).

41. – «Pel goig que els tenia admirats», és a dir, no s'avenien a creure de tant goig com tenien. Sovint els esdeveniments més extraordinaris, de tan esperats, produeixen aquest efecte en el cor humà.

43. – Alguns manuscrits grecs diuen simplement: «I, prenent-lo, el menjà en llur presència.»

JOAN 20, 19-23.

19 Aquell dia, primer de la setmana, és-
sent cap al tard, i estant tancades, per por
dels Jueus, les portes d'allà on eren reunits
els deixebles, vingué Jesús i es posà dret al
mig, i els diu: «La pau amb vosaltres.» 20 I
dit això, els mostrà les mans i el costat. I en
veure el Senyor s'ompliren de goig els dei-
xebles. 21 Aleshores els digué altra vega-
da: «La pau amb vosaltres. Així com el
Pare m'envià a mi, així també jo us envio
a vosaltres.» 22 Dites aquestes paraules, ale-
nà sobre d'ells, i els digué: «Rebeu l'Esperit
Sant. 23 Als qui perdonareu els pecats, els
seran perdonats; i als qui els retindreu, els
seran retinguts.»

19. – Aquesta aparició, que, segons sembla, es verificà en el cenacle, fou precedida de la que tingueren els dos deixebles qui es dirigien a Emmaús, i tingué lloc immediatament després de llur arribada.

22. – La insuflació era com un símbol de la comunicació de l'Esperit Sant, no en tota sa plenitud, com en el dia de la Pentecosta, sinó en relació als poders que ara els atorga. Els apòstols havien rebut ja el poder de consagrar el pa i el vi en ordre a l'Eucaristia, mes ara reben el complement del sacerdoci amb aquesta insuflació, de l'Esperit, la qual els confereix d'una manera definitiva el poder de perdonar els pecats. I perdonar els pecats és comunicar, per l'Esperit vivificador, la vida de la gràcia.

23. – La potestat de perdonar els pecats, que és pròpia de Déu (veg. Mt 9, 6, § 63), és concedida als apòstols com un fruit de l'Esperit Sant, perquè és una obra d'amor diví. Una tal potestat suposa el discerniment de les culpes, així com de les disposicions dels qui les confessen, i, per tant, la necessitat del sagrament de la Penitència.

§ 365. Aparició als apòstols essent amb ells Tomàs

JOAN 20, 24-29.

24 Mes Tomàs, qui s'anomena Dídim, un
dels dotze, no era amb ells quan vingué
Jesús. 25 I li digueren els altres deixebles:
«Hem vist el Senyor.» I els contestà: «Si no
veig en les seves mans el forat dels claus
i fico el meu dit en el lloc dels claus i fico
la meva mà en el seu costat, no creuré.»
26 I al cap de vuit dies altra volta esta-
ven dins els deixebles, i Tomàs amb ells.
Vingué Jesús, tancades les portes, i es posà
dret, al mig, i digué: «La pau amb vos-
altres.» 27 Després diu a Tomàs: «Fica el
teu dit aquí, i mira les meves mans, i
acosta'm la teva mà i fica-la al meu cos-
tat; i no siguis descregut sinó fidel.» 28 Res-
pongué Tomàs, i li digué: «¡Senyor meu, i
Déu meu!» 29 Va dir-li Jesús: «Perquè has
vist, Tomàs, has cregut: benaurats els qui
no han vist i han cregut.»

24.–Sant Joan devia sentir un afecte especial envers l'apòstol Sant Tomàs, car en parla també en 11, 16, § 226 i 14, 5, § 293. El sobrenom «Dídim» significa «bessó».

26.–«Estaven dins». Tots reunits en una mateixa sala que se suposa el cenacle on tingué lloc la institució de l'Eucaristia. Com vuit dies abans, el diví Ressuscitat es presenta «tancades les portes» i els dirigeix la mateixa salutació de pau.

27.–En l'acte misericordiós de Jesús envers l'apòstol incrèdul resplendeix gloriosament la santa Humanitat, instrument de la nostra salvació. Sense cap reny l'exhorta a tenir fe.

28.–Tomàs confessa la divinitat de Jesucrist amb termes tan clars com els del pròleg de l'evangeli de Sant Joan (§ 2).

29.–«Benaurats», és a dir, seran mereixedors de premi els qui, donant crèdit a testimonis fidedignes, no exigiran, per a creure, el testimoni de la pròpia experiència.

II. APARICIONS A GALILEA

§ 366. Vora la mar de Tiberíades

JOAN 21, 1-14.

1 Després Jesús s'aparegué novament
als deixebles al mar de Tiberíades. I s'apa-
regué així: 2 Estaven plegats Simó Pere,
Tomàs qui s'anomena Dídim, Natanael, qui
era de Canà de Galilea, els fills del Zebe-
deu, i altres dos dels seus deixebles. 3 Simó
Pere els diu: «Me'n vaig a pescar.» Li diuen:
«Venim també nosaltres amb tu.» I eixiren
i muntaren a la barca, i aquella nit no pes-
caren res. 4 Vinguda la matinada, compa-
regué Jesús a la ribera; no obstant els dei-
xebles no conegueren que fos Jesús. 5 Jesús,
llavors, els digué: «Minyons, ¿teniu res per
companatge?» Li respongueren. «No.» 6 I els
diu: «Caleu la xarxa a la dreta de la barca,
i trobareu.» Ells la calaren, i ja no podien
llevar-la per l'abundor de peixos. 7 Ales-
hores aquell deixeble, a qui Jesús amava,
digué a Pere: «Es el Senyor.» Simó Pere
així que sentí que era el Senyor, va posar-
se la túnica (perquè estava nu), i es llençà
al mar. 8 Els altres deixebles vingueren
amb la barca (puix no eren lluny de terra,
sinó com uns doscents colzes) estirant la
xarxa *plena* de peixos. 9 I quan saltaren a
terra, veieren aparellades unes brases, i un
peix posat al damunt, i pa. 10 Jesús els
diu: «Porteu peix del que heu agafat ara.»
11 Muntà Simó Pere a la barca, i portà la
xarxa a terra plena de cent cinquanta tres

peixos grossos. I amb tot i haver-n'hi tants,
no es rompé la xarxa. 12 Jesús els diu: «Ve-
niu i mengeu.» I cap dels qui eren pre-
sents gosava preguntar-li: «¿Qui sou vos?»
sabent que era el Senyor. 13 S'acosta Je-
sús, i pren pa i els en dóna, com i també
el peix. 14 Aquesta fou la tercera vegada
que Jesús s'aparegué als seus deixebles,
després d'haver ressuscitat d'entre els
morts.

1.–Aquest últim capítol és una addició posterior del mateix evangelista, per la importància dels fets que en ell es descriuen. Aquesta aparició precedí a la que tingueren els onze deixebles en la muntanya de Galilea i que exposa Sant Mateu (28, 16-20, § 368).

5.–Per «companatge» entenien els riberencs del llac de Tiberíades el que es menjava ordinàriament amb el pa. Solien ésser peixos amanits amb sal i assecats al sol.

7.–El sentit, segons el t. gr., és que va cenyir-se l'abric o vestit superior. «Estava nu», s'entén, de roba exterior; anava solament amb la roba interior acostumada.

8.–El «colze» tenia sis pams menors, mes aquesta mida no era sempre exactament la mateixa. Hi havia el colze major, equivalent a 0,525 metres, i el colze menor, que en tenia 0, 45. Per tant, la distància a la platja era d'uns cent metres.

9.–«Unes brases». Com que l'Evangeli és tan concís, no sabem si aquestes paraules constitueixen una al·lusió a l'escena de les negacions de Sant Pere (Lc 22, 55, § 315) que ara (§ 367) seran reparades amb tres solemnes confessions d'amor.

14.–«La tercera vegada» no significa pas la seva tercera aparició, en absolut, sinó als seus apòstols reunits.

§ 367. El primat de Sant Pere

JOAN 21, 15-23.

15 En havent menjat, diu Jesús a Simó
Pere: «Simó, fill de Joan, ¿m'estimes tu més
que aquests?» Li respon: «Sí, ¡oh Senyor!
vós sabeu que us estimo.» Li diu *Jesús:*
«Pastura els meus xais.» 16 Segona vegada
li diu: «Simó, fill de Joan, ¿m'estimes?» Li
respon: «Sí, ¡oh Senyor! vós sabeu que us
estimo.» Li diu *Jesús:* «Pastura els meus
xais.» 17 Li diu per tercera vegada: «Simó,

fill de Joan, ¿m'estimes?» Pere es contristà
perquè li digué per tercera vegada: ¿M'esti-
mes?; i li respongué: «¡Senyor! vós ho sabeu
tot; vós sabeu que jo us amo.» Aleshores li
digué *Jesús:* «Pastura les meves ovelles.
18 De veritat, de veritat te dic: quan eres
més jove, tu mateix et cenyies el vestit i
anaves allà on volies; mes quan t'hauràs fet
vell, estendràs les teves mans, i un altre
et cenyirà, i et portarà allà on no voldries.»
19 Això digué significant amb quina mort
hauria de glorificar Déu. I després d'aques-
tes paraules, li digué: «Segueix-me.»
20 Pere,
girant-se, veié que el seguia aquell deixeble
a qui Jesús amava, aquell qui es recolzà en
la cena sobre el seu pit, i digué: Senyor,
¿qui és el qui us trairà?
21 Quan Pere, doncs,
se'n va adonar, digué a Jesús: «Senyor, ¿i
aquest, què?»
22 Jesús li diu: «Si aquest vull
que així quedi fins que jo vingui, ¿què et
fa a tu? tu segueix-me.»
23 Per això va corre
entre els germans el rumor de què aquell
deixeble no moriria. I no li digué Jesús: No
morirà; sinó: Si vull que ell quedi fins que
jo vingui, ¿què et fa a tu?

15.—A la triple pregunta del Senyor, Pere respon amb una humilitat colpidora; no s'atreveix a una resposta directa, sinó que recorre a l'omnisciència de Jesús; «vós sabeu...» Notem que es guarda d'establir cap comparança amb els altres apòstols allí presents. La tercera pregunta fa esclatar la seva emoció; el diví Mestre té motius suficients per a parlar així; però ell ho sap tot i per tant coneix la sinceritat profundíssima del seu amor. A cada confessió de Pere segueix la declaració solemne de Jesús i després la profecia del seu martiri amb el qual havia de «glorificar Déu.»

17.—Per aquesta triple confessió d'amor és conferit a Simó Pere el Primat d'honor i de jurisdicció damunt l'Església del Crist. L'amor era la condició més essencial per a aquesta dignitat. Per això, entre els deixebles de Jesús, el qui li mostrà un amor més abnegat i més ardent fou l'escollit per a Cap de la seva Església.

18.—Simbòlicament li presagiava que la seva mort seria

la de la creu. De fet, morí a Roma crucificat de cap per avall, en la persecució primera contra els cristians, decretada per Neró.

§ 368. A una muntanya de Galilea

MATEU 28, 16-20.

16 Mes els onze deixebles marxaren cap
a Galilea, a la muntanya, on els havia citat
Jesús. 17 I en veure'l, l'adoraren; mes alguns
dubtaren. 18 I acostant-se Jesús, els parlà,
dient: «Tota potestat m'ha estat donada en
el cel i en la terra. 19 Aneu, doncs, ensenyeu
a totes les nacions, batejant-les en nom del
Pare, i del Fill, i de l'Esperit Sant; 20 en-
senyant-los a guardar totes les coses que
us he manat. I heus aquí que jo estic tots els
dies amb vosaltres, fins a la consumació
del segle.»

17. – «Mes alguns dubtaren». No sembla prou fonamentada la traducció moderna «aquells mateixos que havien dubtat». Cal tenir present que Sant Mateu dóna només un resum de les aparicions i altres fets que subseguiren a la resurrecció: En aquesta narració sintètica vol fer constar, ni que sigui de pas, que els apòstols i deixebles no foren fàcils a creure en el fet de la resurrecció. Aquests dubtes, històricament anteriors a l'aparició de Galilea, puix que acompanyaren les primeres aparicions del Senyor, foren ben aviat vençuts per l'evidència.

MARC 16, 15-18.

15 I els digué: «Aneu per tot el món,
prediqueu l'Evangeli a tota creatura. 16 Qui
cregui i sigui batejat, es salvarà; mes qui
no cregui, es condemnarà. 17 Aquests se-
nyals seguiran als qui creguin: En nom
meu llençaran els dimonis, parlaran noves
llengües, 18 agafaran les serpents, i si quel-
com bevien verinós, no els danyarà; posa-

ran les mans sobre els malalts i els malalts es posaran bons.

15.–«A tota creatura». (Rom 8, 22; Col 1, 23). Expressió equivalent «a totes les nacions» (Mt 19). Es difícil trobar paraules que expressin amb més eficàcia la universalitat de la missió evangèlica que Jesús confia als apòstols.

16.–La fe en l'Evangeli i el baptisme poden ésser acceptats o rebutjats segons la lliure voluntat de cadascú. Però les conseqüències tenen un abast trascendental. No solament Jesús anuncia la certesa de salvació eterna per aquell qui serà dòcil al missatge evangèlic, sinó també el contrari, la certesa de condemnació eterna per aquell qui voluntàriament el rebutjarà.

18.–«Agafaran les serpents», com Sant Pau en l'illa de Malta (Act 28, 3).

Moltes d'aquestes manifestacions carismàtiques serviran per a provar l'origen diví de l'Evangeli durant els primers temps de la seva predicació i desapareixeran després que l'Església haurà vençut les primeres dificultats. En canvi el do de fer miracles continuarà manifestant-se de moltes maneres a través dels segles.

III. ASCENSIÓ DE JESÚS

§ 369. Últimes instruccions

LLUC 24, 44-49.

**44 I després els digué: «Aquestes són les
paraules que us he dites, quan era encara
amb vosaltres, que era precís que es com-
plissin totes les coses, que de mi foren es-
crites en la llei de Moisès, en els Profetes
i en els Salms.» 45 Aleshores els aclarí
l'enteniment, per entendre les Escriptu-
res. 46 I els digué: «Així està escrit, i
així convenia que el Crist patís i ressus-
cités d'entre els morts al tercer dia, 47 i que
siguin predicades en nom d'ell la penitèn-
cia i remissió dels pecats a totes les nacions,
començant des de Jerusalem. 48 Vosaltres
sou testimonis d'aquestes coses. 49 I jo us
enviaré el do promès de mon Pare. Esti-
gueu-vos vosaltres a la ciutat, fins i a tant
que sigueu revestits del poder de dalt.»**

44. – Aquestes instruccions foren donades pel Salvador, no pas el dia mateix de la resurrecció ni el de l'ascensió, sinó en vàries aparicions. Sant Lluc en fa un breu resum, sense indicar ni el temps ni el lloc. – «Era precís...» L'acord entre l'Antiga Aliança, reservada al poble escollit, i el regne de Déu que Jesucrist ha fundat és perfecte; d'Ell parlen els Llibres Sants, profetitzant la Redempció. Però aquesta obra ha d'ésser continuada mitjançant els apòstols que donaran testimoni d'Ell i obtindran la conversió del món. Veg. Act. 1, 4-5 i 1 Cor 15, 58.

47. – Es a dir, la penitència per a la remissió dels pecats, que es concedeix invocant amb fe el nom de Jesús. Altrament, totes les nacions participaran d'aquests beneficis, puix Jesús ha sofert per a la salvació de tots els homes (2 Cor 5, 14.15; 1 Tim 2, 4-6).

48. – De l'obra de Redempció que jo he realitzada i de la qual vosaltres heu estat testimonis. Amb aquestes paraules es referia especialment als punts més fonamentals de la fe cristiana i a l'acompliment dels oracles dels profetes.

49. – Aquest «do» és l'Esperit Sant, i estava promès pel Pare, per ço com Déu havia anunciat pels profetes la infusió de l'Esperit diví (Is 44, 3; Ez 36, 26.27; Ioel 2, 28). Moments abans de començar la seva Passió havia manifestat Jesús als seus deixebles que els vindria l'Esperit Consolador (Io 14, 16; 16, 7 § 295 i 302).

§ 370. L'Ascensió al cel

MARC 16, 19-20.

19 I el Senyor Jesús, després que els hagué parlat, fou rebut al Cel, i seu a la dreta de Déu. 20 Mes ells marxaren a predicar per tot arreu, cooperant el Senyor i confirmant llur paraula amb els prodigis que se seguien.

19. – A més de les narracions evangèliques de Sant Marc i Sant Lluc posseïm la d'aquest en el Llibre dels Fets dels Apòstols (Act 1, 2 ss.); trobem al-lusions en Rom 8, 34, Col 3, 1, Hebr 8, 1, 1 Petr 3, 22 etc. Ambdues veritats, la de l'ascensió al cel i la de la sessió a la dreta del Pare, es troven incloses en el Símbol de fe o Credo, des de la més remota antiguitat.

20. – «Marxaren». Sense precisar aquí el temps; la predicació dels apòstols no comença fins després d'haver rebut l'Esperit Sant, el dia de Pentecostés. (Act 2, 14 s.) – «Per tot arreu». L'Església des de la primera predicació de Sant Pere apareix, no sols de dret sinó de fet, catòlica. – Mancava als apòstols el prestigi de la ciència, el poder polític i la influència del diner; amb tot llur paraula penetrava als cors més endurits, gràcies als «prodigis» que l'acompanyaven. (Vegeu a Act 1, 6-11, la pregunta dels apòstols i l'aparició dels dos àngels.)

LLUC 24, 50-53.

50 Després els conduí fora fins a Betània
i alçant les mans, els beneí. 51 I mentre els
beneïa, s'esdevingué que s'anà separant
d'ells, i era enlairat al Cel. 52 I ells, després
d'adorar-lo, regressaren a Jerusalem amb
gran goig; 53 I s'estaven contínuament en
el temple, alabant i beneint Déu. Amén.

50.–Jesús i els deixebles deixen la ciutat de Jerusalem i s'encaminen cap a Betània; la tradició assenyala el lloc des d'on el Redemptor pujà al cel, que avui ocupa l'església d'Eleona, en la muntanya de les Oliveres.

L'últim gest del Salvador, que devia impressionar fortament els deixebles, fou encara una prova d'amor; aixeca les mans en actitud de beneir-los, i vol conservar aquest gest fins que desapareix de llur vista.

52.–Els apòstols i deixebles l'adoren, tributant l'últim homenatge damunt la terra al cos glorifcat del Salvador. La separació de Jesús no els causa cap tristesa, ans amb gran goig s'alegren del seu triomf, segurs que es compliran les promeses que Ell els ha fet, i disposats a practicar els seus preceptes i consells.

Regressen a la santa ciutat, segons el precepte de Jesús, i es preparen amb el dejuni i l'oració, per a la vinguda de l'Esperit Sant (Act 1, 14).

§ 371. Doble epileg de Sant Joan

JOAN 20, 30-31; 21, 24-25.

20, 30 Molts altres miracles certament
obrà Jesús davant els seus deixebles, que
no han estat escrits en aquest llibre. 31 Mes
aquests s'han escrit, per tal que cregueu que
Jesús és el Crist Fill de Déu, i a fi que,
creient, tingueu la vida en son nom.
21, 24 Aquest és aquell deixeble qui dóna
testimoni d'aquestes coses, i les ha escrites
i sabem que son testimoni és verdader.
25 Mes hi han moltes altres coses que
va fer Jesús, que si s'escrivien una per una,
jo crec que ni en tot el món podrien cabre
els llibres que s'haurien d'escriure.

20,30.–El quart Evangeli presenta dos epílegs, l'un al final del cap. 20 i l'altre a l'acabament del cap. 21. La tradició explica aquest doble epíleg de la manera següent. La resposta de Jesús a Simó Pere respecte al deixeble predilecte (§ 367) donà lloc a un rumor que es propagava cada dia més entre els cristians, els quals deien que Joan no moriria sinó que esperaria vivent el retorn gloriós del Senyor; era l'únic supervivent entre els apòstols i la seva avançada edat semblava confirmar aquesta opinió. L'Evangelista vol desvirtuar la llegenda, tant pel que diu a la seva persona com pel que es refereix a la proximitat de la fi del món. Per això afegeix al seu Evangeli, que estava ja completament acabat i en circulació, el passatge del mar de Tiberíades (§ 366, 367 i els dos versets del 371) per tal de precisar exactament el sentit de la resposta de Jesús; i clou aquest passatge amb un segon epíleg.

31.–Manifesta la finalitat del seu Evangeli; confirmar els seus lectors en la fe de Jesús, que es el Crist o Messias anunciat pels profetes i que és també el veritable Fill de Déu que ha vingut a redimir-nos, per tal que, mitjançant aquesta fe traduïda en obres puguin assolir «la vida» eterna que hi ha en Ell (Jo 1, 4, § 2).

21, 24.–Remarca la identitat de persona entre el deixeble predilecte de Jesús i l'autor d'aquest llibre. L'expressió és característica de Sant Joan; vegeu Jo 19, 35, § 351 i 3 Jo 12.

25.–Hipèrbole que expressa bellament com els Evangelis contenen tan sols d'una manera fragmentària la vida de Jesús. Una part de la seva doctrina ens és tramesa per la tradició, de la qual és depositària l'Església catòlica.

DISTRIBUCIÓ DELS QUATRE EVANGELIS EN LA SINOPSI

EVANGELI SEGONS SANT MATEU

Cap. 1

1-17	§ 3
18-25	§ 12

Cap. 2

1-8	§ 22
9-12	§ 23
13-15	§ 24
16-18	§ 25
19-23	§ 26

Cap. 3

1-6	§ 29
7-10	§ 30
11-12	§ 32
13-17	§ 33

Cap. 4

1-11	§ 34
12	§ 48
13-17	§ 55
18-22	§ 56
23	§ 61
24-25	§ 71

Cap. 5

1	§ 72
1-2	§ 73
3-12	§ 74
13-16	§ 75
17-20	§ 76
21-26	§ 77
27-30	§ 78
31-32	§ 79
33-37	§ 80
38-42	§ 81
43-48	§ 82

Cap. 6

1-4	§ 83
5-8	§ 84
9-15	§ 85
16-18	§ 86
19-21	§ 87
22-23	§ 88
24	§ 89
25-34	§ 90

Cap. 7

1-6	§ 91
7-11	§ 92
12	§ 93
13-14	§ 94
15-20	§ 95
21-23	§ 96
24-27	§ 97
28-29	§ 98

Cap. 8

1-4	§ 62
5-13	§ 99
14-15	§ 58
16-17	§ 59
19-22	§ 188
23-27	§ 125
28-34	§ 126

Cap. 9

1-8	§ 63
9-13	§ 64
14-17	§ 65
18-19	§ 127
20-22	§ 128
23-26	§ 129
27-31	§ 130
32-34	§ 131
35	§ 133

20-28 § 245
29-34 § 248

Cap. 21

1-9 § 250
10-11 § 252
12-13 § 254
14-17 § 252
18-19a § 253
19b-22 § 256
23-27 § 257
28-32 § 258
33-46 § 259

Cap. 22

1-14 § 260
15-22 § 261
23-33 § 262
34-40 § 263
41-46 § 264

Cap. 23

1-36 § 265
37-39 § 266

Cap. 24

1-3 § 270
4-14 § 271
15-22 § 272
23-29 § 273
30-31 § 274
32-35 § 275
36-41 § 276
42 § 277
43-51 § 278

Cap. 25

1-13 § 279
14-30 § 280
31-46 § 281

Cap. 26

1-5 § 283
6-13 § 249
14-16 § 283
17-19 § 284
20 § 285
21-25 § 288
26-29 § 289
30 § 298
31-35 § 291
36-37 § 308
38-44 § 309
45-50a § 310
50b-54 § 311
55-56 § 312
57 § 314
58 § 315
59-66 § 314
67-68 § 318
69-70 § 315
71-72 § 316
73-75 § 317

Cap. 27

1-2 § 319
3-6 § 320
7-10 § 321
11 § 324
12-14 § 325
15-18 § 328
19 § 329
20-21 § 330
22-23 § 331
24-26 § 337
26a § 332
26b-30 § 333
31-32 § 338
33-34 § 340
35-36 § 342
37 § 341
38-44 § 343
45-49 § 346
50 § 347
51-53 § 348
54 § 349
55-56 § 350
57-59 § 352
60 § 353
61 § 354
62-66 § 355

Cap. 28

1-4	§ 356
5-8	§ 357
9-10	§ 361
11-15	§ 362
16-20	§ 368

EVANGELI SEGONS SANT MARC

Cap. 1

1	§ 1
1-6a	§ 29
6b-8	§ 32
9-11	§ 33
12-13	§ 34
14	§ 48
14-15	§ 55
16-20	§ 56
21-28	§ 57
29-31	§ 58
32-34	§ 59
35-38	§ 60
39	§ 61
40-45	§ 62

Cap. 2

1-12	§ 63
13-17	§ 64
18-22	§ 65
23-28	§ 68

Cap. 3

1-5	§ 69
6	§ 70
7-12	§ 71
13-19	§ 72
20-21	§ 106
22-27	§ 108
28-30	§ 109
31-35	§ 111

Cap. 4

1-9	§ 112
10-12	§ 113
13-20	§ 114
21-25	§ 115
26-29	§ 116
30-32	§ 118
33-34	§ 120
35-41	§ 125

Cap. 5

1-20	§ 126
21-24a	§ 127
24b-34	§ 128
35-43	§ 129

Cap. 6

1-6a	§ 132
6b-7	§ 133
8-11	§ 134
12-13	§ 135
14-15	§ 138
16-29	§ 139
30-32	§ 140
33-46	§ 141
47-52	§ 142
53-56	§ 143

Cap. 7

1-13	§ 149
14-23	§ 150
24-30	§ 151
31-37	§ 152

Cap. 8

1-9	§ 154
10-13	§ 155
14-21	§ 156
22-26	§ 157
27-30	§ 158
31-33	§ 159
34-39	§ 160

Cap. 9

1-8	§ 161
9-12	§ 162
13-26	§ 163
27-28	§ 164
29-31	§ 178

32a	§ 179
32b-36	§ 180
37-40	§ 181
41-47	§ 182
48-49	§ 183

Cap. 10

1-12	§ 239
13-16	§ 240
17-22	§ 241
23-31	§ 242
32-34	§ 244
35-45	§ 245
46	§ 246
47-52	§ 248

Cap. 11

1-10	§ 250
11	§ 252
12-14	§ 253
15-19	§ 254
20-26	§ 256
27-33	§ 257

Cap. 12

1-12a	§ 259
12b-17	§ 261
18-27	§ 262
28-34	§ 263
35-37	§ 264
38-40	§ 265
41-44	§ 267

Cap. 13

1-4	§ 270
5-13	§ 271
14-20	§ 272
21-25	§ 273
26-27	§ 274
28-31	§ 275
32	§ 276
33	§ 277
34-37	§ 278

Cap. 14

1-2	§ 283
3-9	§ 249
10-11	§ 283
12-16	§ 284
17	§ 285
18-21	§ 288
22-25	§ 289
26	§ 298
27-31	§ 291
32-33	§ 308
34-40	§ 309
41-45	§ 310
46-47	§ 311
48-52	§ 312
53	§ 314
54	§ 315
55-64	§ 314
65	§ 318
66-68	§ 315
69-70	§ 316
70-72	§ 317

Cap. 15

1	§ 319
2	§ 324
3-5	§ 325
6-10	§ 328
11	§ 330
12-14	§ 331
15a	§ 332
15b	§ 337
15b-19	§ 333
20-21	§ 338
22-23	§ 340
24	§ 342
25	§ 346
26	§ 341
27-28	§ 340
29-32	§ 343
33-36	§ 346
37	§ 347
38	§ 348
39	§ 349
40-41	§ 350
42-46a	§ 352

46b § 353
47 § 354

Cap. 16

1-4 § 356
5-7 § 357
8 § 358
9-11 § 360
12-13 § 363
14 § 364
15-18 § 368
19-20 § 370

Evangeli segons SANT LLUC

Cap. 1

1-4 § 1
5-25 § 5
26-38 § 6
39-45 § 7
46-55 § 8
56-66 § 9
67-79 § 10
80 § 11

Cap. 2

1-5 § 13
6-7 § 14
8-14 § 15
15-20 § 16
21 § 17
22-24 § 18
25-35 § 19
36-38 § 20
39 § 21
40-50 § 27
51-52 § 28

Cap. 3

1-6 § 29
7-9 § 30
10-14 § 31
15-18 § 32
19-20 § 48
21-23a § 33
23b-38 § 4

Cap. 4

1-13 § 34
14 § 48
14-15 § 55
16-30 § 132
31-37 § 57
38-39 § 58
40-41 § 59
42-43 § 60
44 § 61

Cap. 5

1-11 § 56
12-16 § 62
17-26 § 63
27-32 § 64
33-39 § 65

Cap. 6

1-5 § 68
6-10 § 69
11 § 70
12-16 § 72
17-19 § 71
17-20a § 73
20b-26 § 74
27-28 § 82
29-30 § 81
31-36 § 82
37-42 § 91
43-45 § 95
46 § 96
47-49 § 97

Cap. 7

1-10 § 99
11-17 § 100
18-23 § 101
24-30 § 102
31-35 § 103
36-50 § 104

Cap. 8

1-3	§ 105
4-8	§ 112
9-10	§ 113
11-15	§ 114
16-18	§ 115
19-21	§ 111
22-25	§ 125
26-39	§ 126
40-42a	§ 127
42b-48	§ 128
49-56	§ 129

Cap. 9

1-2	§ 133
3-5	§ 134
6	§ 137
7-9	§ 138
10	§ 140
11-17	§ 141
18-21	§ 158
22	§ 159
23-27	§ 160
28-36	§ 161
37-43	§ 163
44-45	§ 178
46-48	§ 180
49-50	§ 181
51-56	§ 187
57-62	§ 188

Cap. 10

1-12	§ 189
13-15	§ 190
16	§ 191
17-20	§ 192
21-24	§ 193
25-37	§ 194
38-42	§ 195

Cap. 11

1-13	§ 196
14-15	§ 198
16	§ 201
17-23	§ 198
24-26	§ 199
27-28	§ 200
29-32	§ 201
33-36	§ 202
37-54	§ 203

Cap. 12

1-12	§ 204
13-21	§ 205
22-34	§ 206
35-40	§ 207
41-48	§ 208
49-59	§ 209

Cap. 13

1-9	§ 210
10-17	§ 211
18-21	§ 212
22-30	§ 213
31-35	§ 214

Cap. 14

1-6	§ 215
7-14	§ 216
15-24	§ 217
25-33	§ 218
34-35	§ 219

Cap. 15

1-7	§ 220
8-10	§ 221
11-32	§ 222

Cap. 16

1-13	§ 223
14-18	§ 224
19-31	§ 225

Cap. 17

1-3a	§ 231
3b-4	§ 232
5-6	§ 233
7-10	§ 234
11-19	§ 235
20-37	§ 236

Cap 18

1-8	§ 237
9-14	§ 238
15-17	§ 240
18-23	§ 241
24-30	§ 242
31-34	§ 244
35-37	§ 246
38-43	§ 248

Cap. 19

1-10	§ 246
11-28	§ 247
29-40	§ 250
41-44	§ 251
45-48	§ 254

Cap. 20

1-8	§ 257
9-19	§ 259
20-26	§ 261
27-39	§ 262
40	§ 263
41-44	§ 264
45-47	§ 265

Cap. 21

1-4	§ 267
5-7	§ 270
8-19	§ 271
20-24	§ 272
25-26	§ 273
27	§ 274
28-33	§ 275
34-36	§ 278
37-38	§ 282

Cap. 22

1-6	§ 283
7-13	§ 284
14-18	§ 285
19-20	§ 289
21-23	§ 288
24-30	§ 286
31-38	§ 291
39	§ 298
40	§ 308
41-44	§ 309
45-48	§ 310
49-51	§ 311
52-53	§ 312
54-57	§ 315
58	§ 316
59-62	§ 317
63-65	§ 318
66-71	§ 319

Cap. 23

1	§ 319
2	§ 323
3	§ 324
4-7	§ 325
8-12	§ 326
13-16	§ 327
17	§ 328
18-19	§ 330
20-23	§ 331
24-25a	§ 332
25b	§ 337
26	§ 338
27-32	§ 339
33-34a	§ 340
34b	§ 342
35-37	§ 343
38	§ 341
39	§ 343
40-43	§ 344
44-45a	§ 346
45b	§ 348
46	§ 347
47-48	§ 349
49	§ 350
50-53a	§ 352
53b-54	§ 353
55-56	§ 354

Cap. 24

1-2	§ 356
3-8	§ 357

Evangeli segons Sant Joan

INDEX DELS EVANGELIS DE LES DOMINIQUES I FESTES

Dominiques	Evangelis			Sinopsi
4.ª de Pentecostès ..	Lluc	**5,**	1-11	56
5.ª de Pentecostès ..	Mat.	**5,**	20-24	76-77
6.ª de Pentecostès ..	Marc	**8,**	1-9	151
7.ª de Pentecostès ..	Mat.	**7,**	15-21	95-96
8.ª de Pentecostès ..	Lluc	**16,**	1-9	155-156
9.ª de Pentecostès ..	Lluc	**19,**	41-47	251-254
10.ª de Pentecostès ..	Lluc	**18,**	9-14	238
11.ª de Pentecostès ..	Marc	**7,**	31-37	152
12.ª de Pentecostès ..	Lluc	**10,**	23-37	193-194
13.ª de Pentecostès ..	Lluc	**17,**	11-19	235
14.ª de Pentecostès ..	Mat.	**6,**	24-33	89-90
15.ª de Pentecostès ..	Lluc	**7,**	11-16	100
16.ª de Pentecostès ..	Lluc	**14,**	1-11	215-216
17.ª de Pentecostès ..	Mat.	**22,**	34-46	263-264
18.ª de Pentecostès ..	Mat.	**9,**	1-8	63
19.ª de Pentecostès ..	Mat.	**22,**	1-14	260
20.ª de Pentecostès ..	Joan	**4,**	46-53	54
21.ª de Pentecostès ..	Mat.	**18,**	23-35	186
22.ª de Pentecostès ..	Mat.	**22,**	15-21	261
23.ª de Pentecostès ..	Mat.	**9,**	18-26	127-129
24.ª de Pentecostès ..	Mat.	**24,**	15-35	272-275

Festes

Immaculada Concepció	Lluc	**1,**	26-28	6
Nadal 1.ª Missa	Lluc	**2,**	1-14	13-15
Nadal 2.ª Missa	Lluc	**2,**	15-20	16
Nadal 3.ª Missa	Joan	**1,**	1-14	2
	último			
	Mat.	**2,**	22-23	
Sant Esteve	Mat.	**23,**	34-39	266
Circumcisió..........	Lluc	**2,**	21	17
Epifania	Mat.	**2,**	1-12	22-23
Purificació	Lluc	**2,**	22-32	18-19
Sant Josep...........	Mat.	**1,**	18-21	12
Anunciació	Lluc	**1,**	26-38	6
Dilluns de Pasqua ...	Lluc	**24,**	13-35	363
Ascensió	Marc	**16,**	14-20	364-370
Dilluns de Pentecostès	Joan	**3,**	16-21	45
Santíssima Trinitat ..	Mat.	**28,**	18-20	368
Corpus Christi	Joan	**6,**	56-59	147
Sants Pere i Pau, Ap.	Mat.	**16,**	13-19	158
Sant Jaume, Ap.	Mat.	**20,**	20-23	245
Assumpció	Lluc	**10,**	38-42	193
Nativitat	Mat.	**1,**	1-16	3
Jesucrist Rei	Joan	**18,**	33-37	324
Tots Sants	Mat.	**5,**	1-12	72-74

ÍNDEX ALFABÈTIC

ÍNDEX GENERAL

Pág.

VIDA OCULTA DE JESÚS

VIDA PÚBLICA DE JESÚS. ANY PRIMER.

PERIODE DE PREPARACIO

I. A JUDEA

II. A SAMARIA

III. A GALILEA

VIDA PÚBLICA DE JESÚS. ANY SEGON

I. A JERUSALEM

II. A GALILEA

Pàg.

II. A LA FESTA DELS TABERNACLES

III. A GALILEA

IV. A LA FESTA DE LA DEDICACIO

Pàg.

V. A LA PEREA

VI. CAMI DE JUDEA I RETORN A GALILEA

PASSIÓ DE N. S. JESUCRIST

I. A L'HORT DE GETSEMANI

II. EL PROCES RELIGIOS

III. EL JUDICI CIVIL

IV. EXECUCIO DE LA SENTENCIA

VIDA TRIOMFANT DE JESÚS

I. APARICIONS A JUDEA

Pág.

II. APARICIONS A GALILEA

III. ASCENSIO DE JESUS